

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíčný list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách,
na Moravě a ve Slezsku.

S přílohou „Zábavné biblioteky“ roč. I.

S povolením duchovní vrchnosti

vydává

PLACIDUS J. MATHON,

kněz řádu sv. Benedikta.

Čtvrtý ročník

1870.

V Rajhradě na Moravě.

Tiskem V. Burkarta v Brně.

Obsah

I. Básně.

	Strana.		Strana.
Tříkrálová hvězda	1	Z rady otcovy	136
Pokoj	33	Vzácná oběť	245
Sedmero tělesných skutků milosr-		Ovce před Bohem	289
denství 65, 113, 145, 177		Na dušičky	321
209, 243, 265		Řím	353

II. Pojednání.

	Strana		Strana
Společnost a náboženství	2, 33	Na posilnění u dobrého pastýře . .	167
Otázka dělnická a její poměr k ná-		Učitel lásky 177, 210	
boženství a mravnosti	3, 39	Už snad bude dosti?	223
Obřady církve katolické	17, 65, 113	Poslušnost	243
Vzhůru do Jerusáléma	19	Andělé	265
Spravedlnost vyvyšuje národ, hřích		Čistota srdce	289
ale jest lidu záhubou	71, 124	Růženec, modlení sprostácké . .	297
Ach! ach! a samé ach!	80	Těsná brána	303
O doznávání barvy 93, 155, 229		Památka duší v očištcí	320
Útěcha pravověřících	126, 146	Vchod do sv. města Jerusáléma .	333
O svátcích pohyblivých	133	Láska k Bohu	354
Nárys katechismu křesťanských děl-		Na šťastnou shledanou v Jerusa-	
níků	162	lémě	375

III. Bratrstva.

	Strana		Strana
V měsíci březnu lze získati 9300		Bratrstvo uctění nejs. Svátosti v arcid.	
odpuštění	98	Olomoucké	318
Vojenské spolky	112	Bratrstvo k útěše duším v očištcí	318, 347
O katolických bratrstvech	191		

IV. Pobožnosti.

	Strana		Strana
Dějiny B. Srdce Páně, leden . . .	14	Dějiny B. Srdce Páně, červenec .	220
" " " únor	46	" " " srpen	246
" " " březen	86	" " " září	271
" " " duben	129	" " " říjen	302
" " " květen	157	" " " listopad	324
" " " červen	188	" " " prosinec	363

	Strana
Zásady svatých, leden	25
" " únor	54
" " březen	105
" " duben	137
" " květen	171
" " červen	200
" " červenec	233

	Strana
Zásady svatých, srpen	257
" " září	281
" " říjen	306
" " listopad	341
" " prosinec	365
Duchovní cvičení ke cti B. S. P. .	143

V. Ze života.

	Strana
Alois a Marketa	8, 51, 68
Skutky Boží zvěstovati jestiž čestné	31
Žižkovi pomník	32
Krista Pána vyhánějí ze škol . . .	32
Maria pomocnice	60
Jaké ušlechtilosti ducha a srdce!?	63
Jehně a vlk	63
Útrpnost s klášterníky přísné řehole	64
Chudá vdova a její dcera	75
Chudobinská otázka	111
Něco pro zloděje	112
Antonín Goldoni, papežský dělostřelec	118
Co je bezpečnější?	143
Něco pro tanečnice	144
Smrt zloděje	144
Jak soudí lid o nevděčných dítkách	144
Jak trestá sama seba prostopášnost	144
Marie, mladá Berničanka	181
Svatý Jan Nepomucký	195
Řád sv. Benedikta	200
Náhoda čili Boží prozřetelnost . .	207
Co spomůže bohatství	207
Zlé svědomí	207
Kterak soudí lid	208
Lakomec — také dobrodinec	208
Ze života starého vojína	217

	Strana
Blahé účinky pobožnosti k B. S. Pána	
Ježíše	222
Chtějí býti Kristovi a zároveň jeho	
odpůrci	240
Jestli pak byli na mši sv.	240
O panno věrná, oroduj za nás! . .	248
Pronásledování křesťanů v Japanu .	235
	251, 274
Skrze tmu ku světlu	279
Láska křesťanská a naše děvy v Paříži	288
V Parmě	288
Potrestaná zlomyslnost	288
Lakotnost	313
Šetrná dobročinnost	315
Požár	316
Kladení základního kamene	317
Vojtěch Ruffer, probošt Vyšehradský	317
Dvě duše za jedny spodky	318
Johanna Františka ze Chantalu . . .	325
První ústav slovanský misijnářský	
v Sev. Americe	350
Milujme nepřátele	372
Nerouhej se	380
Blahé účinky B. Srdce Páně	382
Jak horlivý ctitel nejsvětějšího Srdce	
umírá	382
Umrlčí hlava aneb nepokojné svědomí	384

VI. Spolkové zprávy.

	Strana
Apoštolské požehnání pracovníkům	
„Školy“	64
Správa bratrstva nejsv. Svátosti oltářní	32
Arcibratrstvo klanění-se věčitého . .	61
Antonín Arnošt ze Schafgotschů,	
biskup	176
Vítězství Srdce Ježíšova	197
Nové milosti, udělené sv. Otcem	
apoštolátu modlitby	198

	Strana
Řád sv. Benedikta	200
Nový misijnářský ústav ke cti B.	
Srdce Ježíšova	216
Žádost na velebné duchovenstvo	
Česko-moravské	239
Politické spolky katolické	264
Vyzvání	320

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Leden 1870.

Číslo I.

Tříkrálová hvězda.

Čirá tma svět celý zahaluje,
Tma to nevěry a bezbožnosti,
Tak že nestává již žádné ctnosti;
Všecko ve hříších si oblibuje.
V jednoho se Boha nevěřilo,
Za to na tisíce bohů bylo.

Ve tmě té se hvězda objevila,
A ta hvězda hlásá světu spásu.
Všichni obdivují její krásu;
Nebť svou září hvězdy zatemnila.
Co by jasná hvězda znamenala,
Mnohá mysl by si vyžádala.

A když hvězdu spatřili tři králi,
Nastoupili dalekou hned cestu,
K cizému se kvapně brali městu,
Odpočinku sobě nedopřáli.
V Jerusalemě když zavítali,
Průvodčí tu hvězdy postrádali.

Odtud berou se pak k Betlehému.
Ejhle! hvězda se jim opět skýtá,
Milostně je září svojí vítá,
Ke chlévu je vede chudičkému.
A tu nade chlévem hvězda stane,
Ve svém nejkrásnějším lesku vzplane.

Ve chlévě tam králi naleznu
V jeslech Božské dítě přespánilé,
Jež se usmívalo na ně mile.
Králi plni úcty užasnuli.
Nice poklékají na kolena,
V dar mu přinášejí hojná věna.

Zlato Králi králův obětují;
Kadidlem, jež libou vůní hoří,
Před dítětem se jako Bohem koří;
Myrrhou utrpení jeho označují.
Na to plni radosti a slasti
Zpět se ubírají do svých vlastí. —

Také tobě svítí hvězda jasná,
Vede tebe strastným světa dolem,
Těší tebe, když jsi stísněn bolem,
Zvláště pro věčnost jest tobě spasná.
A ta hvězda to jest svatá víra,
Jež tě v pouti zemské podepírá.

Drž se tudyž pevně této hvězdy;
Nebť jak se s pravé cesty schýlíš,
V cíli svém se možná navždy zmýlíš.
V průvodu však víry šťasten's vezdy.
Nestavuj se u Jerusalemu,
Nýbrž kráčež zpřímá k Betlehému.

U víře dej Bohu v obět sebe:
Zlato láska tvá buď k nebes Pánu;
Modlitba vstup vonně v rajskou bránu;
Trp! a myrrha otevře ti nebe.
A tam, kde vše Krista Pána chválí,
Ocítneš se také s třemi králi!

Společnost a náboženství.

Kdybychme vydávali časopis nějaký věnovaný zájmům k. p. hospodářským, průmyslnickým aneb zábavným, třebaš by byl podoben zašlým „Veselým listům“ aneb pověstné „Gartenlaube“, těšili bychme se zajisté většímu počtu čtenářů mezi tak zv. národovci, i upřímnými; že ale vydáváme časopis náboženský, „Škola B. Srdce Páně“, pohlíží se na nás nejméně řečeno, jaksi útrpně, ba vytýká se nám i od osobných našich přátel, že pěstujeme pobožnůstkářství, pověry (!), tedy pravé záhubné zpátečnictví! Nicméně neobmýšlíme nic jiného, nežli z dravou zbožnost v lidu upevnit a rozhojnit, a kdo aspoň poslední náš ročník nepředpojatě přečetl, nemůže zapřít, že nám mimo sv. katol. víry nic dražšího není na světě nadě vlast naši českomoravskou a její všestranný blahobyt. Jedinou tedy naší vinou v očích lidumilů a těch národovců, kteří církvi kat. nejsou právě nepřátely, jest, že za hlavní (ač nikoli jediný) základ blahobytu občanského považujeme nábožnost podle učení křesťanského, a že tento základ upevniti hledíme prostředky, které kat. církve a veleosvícení muži dřívějších i našeho století za nejlepší uznali. — Ohledněme se ale, jeli tato naše snaha skutečně nějakou vinou a ne snad zásluhou?

Netřeba se diviti tomu, že otázka ohledně polepšení živobytí třídy chudší společnosti, zejména otázka dělnická ustavičně se protřásá, až se snad nějak rozřeší; vždyť se tu jedná o celý tělesný život, a mezera mezi kapitalistů a chudinou, která svými mozoly dosud napomáhala kapitalu vzrůsti, jesti příliš nápadná. *) Avšak vyhledávání blahobytu časného byla-li kdy církev sv. na odpor? Vždyť bez něho neprospívá hlavně ani duchovní, nadpřirozený život jednotlivců a celé společnosti; proto církev sv. nejen že nezabraňuje vyhledávání jeho, nýbrž i spolu jeho se pro nás domáhá, an se modlí: „Popřej nám, o Pane! pohodlného počasí, abychom časnými prostředky zaopatření jsouce, věčné zboží tím snadněji vyhledávati mohli.“ A sv. Pavel dobře praví: „Kdo nepracuje, ať ani nejí.“ Všechny ale tyto nyní dosti četně po vlastech našich rozšířené spolky ku povznešení blahobytu a vzdělání národa, ty záložny a spořitelny, spolky čtenářské, zpěvácké, rolnické, sokolské, akciovní a jiné — budou-li ony moci dosíci vytknutého sobě krásného cíle — bez náboženství? Obohatí ony skutečně lid a zušlechť jeho srdce, když z občanstva náboženství vymizí, když údové jejich sami prosti budou úcty a lásky ku křesťanským zásadám a pravdám? Většině závodům průmyslovým a tak zvaným lidumilným, podniknutým od židů nekřtěných i pokřtěných, vytýká se — a to vším právem —, že čelí nejvíce k obohacení podnikatelů, a přecháště úpadky takových ústavů, kterými jen chudší účastníci trpí a na mizinu se přivádějí, dosvědčují dosyta, jak nebezpečno je pro méně zámožné, účastňováním se na podobných podnicích, vydávati se do rukou takových šejdířů. Kdo ale a co ručí za to, že při lidumilných podnicích pro rolníky a chudší obyvatelstvo — záložny, akciovní společnosti a t. p. — nestanou se ty samé podvody a krádeže, o jakých s ustrnutím slyšíme takřka každý den při velkých peněžitých závodech a společnostech? Kdo a co může zameziti, aby místo ušlechťování národa spolků k tomu cíli zaražených nezneužívalo se k těm nejhanebnějším rejdkům, pakli totiž živel náboženský ze společnosti lidské a následovně z těch spolků co něco vedlejšího, zbytečného, ba snad škodného naprosto se vyloučí? **)

*) Arciť pracuje v tom směru nemálo novomodní duch, jehož heslo: „Zbohatni co nejvíc můžeš a požívej.“

**) V tom ohledu upozorňujeme na spis biskupa Ketteller-a, který našim čtenářům nazvíce došlo. — nížeji podáváme.

Minulého roku sešel jsem se na železné dráze s jistým mužem třídy vyšší a zámožnější a v řeči o jakési otázce, nevím již ani jak to přišlo, vyslovil on se: „Ačkoli já nejsem žádný přítel svatoušství (Bigotterie) aniž chci kdy pánu Bohu samou pobožností nohy ukousat, přece musím vyznati, že v Solnohradech, kde svatoušství snad na nejvyšším stupni (dle jeho názoru) se nachází následkem tolikerých bratrství kat., *) že tam po celý čas svého pobytu nezavíral jsem svého pokoje v hostinci, aniž své věci jsem uschoval, a neztratilo se mi ani toho nejmenšího, což, jak znám přemnohá města Evropy, nikde by se mi nebylo stalo.“ Toť svědectví zajisté nestranné.

Ve středověku, když zařizovaly rozličné cechy, spolky to řemeslnické, obchodnické atd. — tedy nikoli náboženské — byli nicméně vždycky v jistém rouchu náboženském, měli vlastní zvláštní slavnosti, při obřadech církevních svá znamení, prapory atp., a živé bylo přesvědčení v lidu, že žádný společenský spolek se dařiti nemůže bez základu náboženství, a hleděli tento všemožně podporovati a jeho takto používati, ačkoli to nebylo vytknutým cílem cechu. V tom nejednali středověcí národové snad z pouhého pobožnostkářství (nebo u obchodníků k. př. bylo by marné takového pohledávati), nýbrž podle nezkaženého rozumu a přirozeně a drželi se v tom ohledu zdravých názorů svých předků i pohanských, kteří nic důležitého pro obec a národ bez náboženství nepodnikali. A naši praotcové Slovanští, kdykoli se usnesli na věcech týkajících se celých národů, usnášeli se na tom při slavnostech náboženskónárodních, a tím zmocnila se ta usnešení i svědomí jednotlivců, zaujala celé jejich přesvědčení a vnikla tak hluboko v srdce jejich, jak náboženství samo, tak že pak ani okamžení neváhali pro věc, na které se usnesli, i statek i krev svou do poslední krůpěje položiti.

Když tedy slavní předkové naši pohanští tak si všímali náboženství svého i chybného ku provedení úmyslů občanských a tou taktikou vždy dobře pochodili, měli bychme my, osvíceni jsouce světlem nebeským křesťanského náboženství a tím tisíckrát šťastnější jsouce svých předků, měli a chtěli bychom my při vyhledávání blahobytu pozemského, na nejvýš zajisté potřebného našemu národu, náboženství podceňovati, jím opovrhovati? Neukáželiž ono nám daleko určitěji cestu k dosažení dobré věci a nezaručíliž i její trvání?

Proti té zbožnosti v pravých mezích by mnozí snad právě nebyli, ale kde ji hledati při tak všeobecném jejím úpadku?! — O tom však hodláme příště pojednati.

Otázka dělnická a její poměr k náboženství a mravnosti.

(Z řeči k dělníkům od V. E. Ketteller-a, biskupa Mohušského).

„— Stanovisko, z kterého o věci této jednati chci, podává se mi samo sebou. Třída dělníkův, jmenovitě dělníkův v továrnách je v jistém hnutí, které čím dál více síly nabývá. Vy ale stojíte uprostřed tohoto hnutí. Z jedné strany jste věrné dítky církve katolické. Pozoroval jsem toto nyní opět, jako již mnohokrát, meškaje v jednotlivých obcích vašich, nevyslovitelným dojmutím a potěšením. Ani žeň, ani mzda v továrnách, které jste se odřeknouti museli, nepřekážely vám, by jste všech slavností se účastnili. Z druhé strany nemůžete k těmto pohybům lhostejní zůstat. Nastává

*) Nevěděl však onen pán ani z daleka, s kým o zbožnosti a bratrstvech mluví

tedy pro každého katolického dělníka, pro každého z vás otázka: co jest na tomto ruchu, který celou třídou dělnickou v Evropě, ano i daleko za Evropu, pohybuje, oprávněného, co jest neoprávněného, co nebezpečného? Jak mnoho mohu se účastnit na něm co křesťan, co katolík bez újmy svého náboženství a svého svědomí? Jakých nebezpečností se musím vystríhati? V tomto musí svědomitý katolický dělník na čisto bez omylu býti. Chci tedy v krátkosti sice, ale s upřímností úplnou otázky tyto vám zodpovídati; s onou bezohlednou přímomluvností, kterou pravda vyžaduje a která jedině onoho poměru, v němž já co zástupce toho, jenž sám pravdou jest, k vám stojím, hodna jest a jemu vyhovuje. Uvidíte též z tohoto pojednání, že toho, co na pohybech dělnických našich časů dobrého a oprávněného jest, jedině v útlém spojení s náboženstvím a mravností dosáhnouti lze. Bez náboženství, beze mravnosti minou se všechny snahy pro pozdvižení a zlepšení stavu dělnického účelu svého. Uznání toho jest ale na nejvyšší důležité.

Jednejmež o tom do podrobná. Vyslovím se předně o nejhlavnějších snahách dělníkův a požadavcích jejich, dokáži pak jejich poměr k náboženství a mravnosti a upozorním konečně na některé nebezpečí jich.

Směr základní, celému pohybu dělnického stavu důležitost propůjčující a zvláštní povahu dodávající, cílí ku spojení a jednotě dělnické, aby tak spojenými silami zájmy dělníkův skutečně býti mohly.

Tento směr dělníkův stal se ale následkem zásad národního hospodářství od doby francouzské revoluce platících a vždy více všechny státy bez výminky opanovavších, pravou nutností přírody a protož nemůže náboženství proti těmto snahám samým v sobě ničeho namítati; ono může jich jen žehnati, jim ku blahu stavu dělnického prospěchu přáti a je podporovati. Bezvýminečná svoboda v každém oboru národního hospodářství — čehož žádný popírati nemůže, ani ten ne, který ji za nutnou považuje a přesvědčen se býti zdá, že ve svých následcích užitečna jest — tato bezvýminečná svoboda obzvlášť přivedla dělníky do úplně zoufanlivého postavení. Zrušením všech starodávných spolků osamotněl načisto dělník, jsa pouze na sebe odkázán. Každý dělník stál zde se svou pracovní silou, celým to svým jménem, osamotnělý. Jemu naproti ale stála síla peněžní, v té samé míře jemu nebezpečná jaké majitel její jí beze svědomí, bez náboženství a tedy jedině k ukojení svého sobectví používá. Zásady novověkého hospodářství národního měly opačný účinek se strany síly lidské v dělníku a síly peněžné v ruce kapitalistů. Dělník se svou silou byl, jak jsem již spíše řekl, osamotněn (isolován), moc peněžná byla centralisována. Stav dělnický byl rozpuštěn na jednotlivé dělníky, kde každý na čisto mdlým se stal; moc peněžná nerozdělila se ale na mírné podíly kapitálu, nýbrž shromáždžovala se naopak ku vždy větší a nesmírné hmotě. Rotšild, který svým dětem 1700 milionů franků zanechal, jest právě takovým plodem tohoto směru národního hospodářství. Spolčení lidu bylo překaženo a na jeho místo vstoupilo spolčení peněz v strašné rozsáhlosti. Z toho povstaly nyní všudy, kde se tyto okolnosti neobmezeně vyvíjely, pro stav dělnický ty nejstrašnější poměry. Před několika čtyřiceti lety upadl velký díl dělnického stavu v Anglicku do nejhlubšího bahna duševní i tělesné bíd.

Proti tomuto izolování (či osamotnění) stavu dělnického, proti tomuto pošlapování síly lidské mocí peněžnou dána jest od toho samého Anglicka, z kterého zkáza pošla, mocná pobudka ku spolčování, k organizaci dělníků. Od tamtud rozšířila se na celý stav dělnický, i přes Německo. A tento směr, dělníky organisovati, by společnou snahou svým zájmům a právům průchod dali, jest tedy oprávněný a užitečný, ano i

nevyhnutelně potřebný, jestli stav dělnický nemá býti utlačen mocí centralisovaných peněz.

I zde vysvítá již, že toto namáhání ku spolčení stavu dělnického bez náboženství žádného stálého úspěchu míti nemůže. Dělníci potřebují ve snažení tomto mnohé pomoci. Nemohou sami o samotě všechny záležitosti spolkové obstarávati. Potřebují vůdcův a ředitelův, jenž by společné záležitosti obstarávali. Kdo dá stavu dělnickému jistotu, že tito vůdci a ředitelé nestanou se jejími svůdci a podvodníky, jestli nemají náboženství? Právě tito vůdci vypravují ustavičně, jak často velcí kapitalisté vytěžují dělnický stav pro své sobectví. Ale tito vůdcové dělníků jsou též lidé, té samé podstaty, jakou i kapitalisté mají. Když člověk má sílu kapitálu ve své moci, dělníky své bezohledně k svému užitku vytěžuje, pokud bez náboženství a bez Boha jest; kdo ujistí dělníky, že i nějaký tak zvaný vůdce a přítel lidu také jen z nich ku svému užitku kořistiti nebude, jestliže jest beze svědomí, bez Boha a bez náboženství? Právě jako moc peněžná z nich těžila, tak i tací vůdcové lidu z nich těžiti budou, pokud křesťanstvím pohrdati, ano je nenáviděti budou.

Před vašima očima to máte, že vždy zase mezi těmito muži, jenž pohyb dělnický vedou, občasné prudké pŕtky povstávají, což opět v nynějším času se vyskytuje; že si pak muži tito obapolně všechno to sobectví vyčítají, které právě tak kapitalistům vyčítali. Nemůže tomu i jinak býti. Bez náboženství upadáme všeci do sobectví, buďmež bohati neb chudobni, kapitalisté neb dělníci, a vytěžujeme našeho bližního, jakmile jen k tomu moc máme.

Ačkoliv oprávněna jest snaha německých dělníků, by organisován byl stav dělnický, tak předci jen tehdy výsledku se nemine, až vůdcové dělnického stavu své zášti na křesťanství odloží a aspoň s úctou a s přízní k náboženství a k církvi státi budou. Skutečný důkaz toho jest onen velký rozdíl výsledku pohybu dělnického v Anglicku a v Německu. Jak nás anglické obyvatelstvo dělnické v neblahém vývinu všech záhubných následků novověkého hospodářství národního převyšovalo, tak také nás převyšuje Anglicko v tomto velkolepém úkonu, by stav dělnický organisován byl. Příčina toho jest, že Anglicko vznešený význam náboženství ve všech sociálních otázkách dobře oceniti zná, kdežto v Německu právě předmluvčí až velmi mnoho svou nenávisť proti náboženství na odiv staví.

Rozbereme tu jednotlivé požadavky stavu dělnického, které svým spolčením dosáhnouti chce. Uvidíme krok za krokem, jak v úzkém spojení jest náboženství s otázkou dělnickou, s každou požadavkou, kterou dělník nyní pohledává a jak bezbožnost největší nepřítelkyní stavu dělnického jest.

První požadavka stavu dělnického jest: zvýšení mzdy hodnotě práce přiměřené.

Požadavka tato jest vůbec oprávněna; i náboženství žádá, aby s lidskou prací se nazacházelo jako s věcí nějakou a aby nebyla ceněna pouhým po- a oddáním.

K tomuto přivedly ony dříve uvedené zásady národního hospodářství, jenž každou mravnost a každé náboženství od sebe odvrhovaly. Ne jenom práce byla považována co zboží, ale i člověk se svou silou pracovní vůbec považován za stroj. Jako někdo stroj co jen možno lacino koupiti hledí a jej pak dnem i nocí zužitkovati chce až se rozkotá, tak také dle těch samých zásad užívá se člověka s jeho silou pracovní. Vyvinování toto dosáhlo již teď v Anglicku nejvyššího stupně. Proti tomu povstaly přede vším ony anglické Trades-Unions, které brzy náramně se rozšířily. Hlavním prostředkem těch Trades-Unions proti kapitálu a proti velkým obchodníkům byly strikes. Mnohokrát se povídalo, že tyto strikes rušením obchodu a postrá-

dáním mzdy se strany dělníkův, jenž práci přetrhují, více dělníkům škodily než prospěly.

V celku a velku není ale tomu tak. Ty strikes zvýšily, jak to právě nyní angličan Thornton neodolatelně dokázal, mzdu dělníkův znamenitě. Tato vystoupila v posledních čtyřiceti letech, jakmile Trades-Unions účinkovati počaly, v některých obchodech o 50 procentů, v některých jiných o 25—30 a ve všech nejméně o 15 procentů. Thornton poukazuje i na to, že sice v těch strikách dělníci pravidelně podlehlí, ale předce následkem jich brzy všude mzda dělnická zvýšena byla, tak že tato porážka jen zdánlivá byla. Dle příkladu těchto Trades-Unions povstaly i v Německu takové spolky, ku kterým nemalý počet z vás patří. Snaha tato po řádném zvýšení platu nesmí zajisté se zavrhnutí. Aby lidská práce i přiměřenou mzdu dostala, vyžaduje spravedlnost i křesťanstvo.

Ačkoliv sice snaha tato oprávněna jest, za lidskou práci jinou mzdu vydobyti, než za práci strojnickou, což tolik znamená, jako práci lidské a pracovníkově jeho důstojnost navrátiti, kterou jim zásady liberálního hospodářství národního odejmuly, tož předce vidíme již zde, milí pracovníci, že snaha tato vám jen tehda pravého užítku přinese a jen tehda stálým prospěchem korunována bude, když v úzkém spojení s náboženstvím a mravností zůstane. Což vysvítá s dvojího uvážení.

Za první nebude snad žádný z vás se klamati, milí pracovníci, že i ono zvýšení mzdy své meze má a že i nejvyšší stupeň toho předce jen velmi skromné příjmy vynáší. Přirozenou mezi mzdy dělnické udává výnos obchodu, v kterém pracujete. Duševní i materiální kapitál, jenž v obchodu jest, vystoupí ihned z obchodu tohoto a obrátí se k druhému odvětví průmyslu, jakmile nároky na mzdu o tolik se zvýší, že více dostatečného užítku obchod nenese. Potom ale přestane práce sama. Mzda dělnická má tedy vzdor všem spolkům mezi dělníky své meze a bylo by to pro vás velmi záhubné, kdybyste tomu neuvěřili a myslii následkem přepjatých slibů, že by náramné vyvýšení možné bylo.

I nejvyšší mzda může tedy vám jen tehdy dostatečného a uspokojícího blahobytu dáti, když velká střídmost a šetrnost základem budou vašeho živobytí. A tyto skvosty: střídmost a šetrnost, bude stav dělnický jen tehdy jmenovati svými, bude-li celé jeho živobytí opravdově a upřímně náboženské. Skutečnost tato jest jasně dokázána, že se blahobyt dělníkův nejenom dle výšky mzdy řídí; anobrž že máme krajiny, v kterých dílny pracují vysokou mzdu vynášející, kde ale veliká nouze mezi dělníky panuje, a že proti tomu jiné krajiny máme, kdež dělníci při menší mzdě k daleko většímu blahobytu se vyšinuli.

Jedno z největších nebezpečí pro dělníka v ohledu tomto jest opilství, požívavost, pěstovaná a opatrovaná oněmi nesčíslnými hospodami a krčmami, všude se rozmáhajícími, kde mnoho obyvatelstva dělnického jest, a jichž rozmnožení od jednotlivých vlád v té samé míře trpěno jest, v které ony samy cit pro mravnost a náboženství pozbyly. Vždyť jsem sám jednou od jednoho úředníka následující výpověď slyšel, že rozmnožení hospod státu prospěšné jest, jelikož tím se daňky rozmnožují. Tyto hospody a krčmy nepíjí krev dělníkův, ale jejich peníze a mzdu; ony jsou prokletou spekulací, kterouž dělníkovi jeho trpce zasloužená mzda vylouditi se má. Dostačí krátká doba, nemírnosti věnovaná, by nejvyšší mzda promarněna byla. Co tedy pomůže největší mzda dělníkovi, který v porobě nemírnosti jest? A předce jaká duševní síla s druhé strany patří k tomu, jestli pracovník vši hejřivosti a nemírnosti varovati se chce! Nebylo snad na světě také namáhavé, takové nepřerušené práce bez odpočinutí, jaká jest práce tovární. Velký počet pracovníků, kteří tu samu práci každodenně během těch samých hodin vykonávají, kontrolují se vzájemně. Každá

minuta, přes kterou ruka odpočinouti chce, prozradí se ihned. Jak lehce se tu tedy přihoditi může, že člověk, který v té samé prostora, na té samé stoli, každodenně ten samý počet hodin vždy tou samou mechanickou činností vázán jest, konečně, osvobozen jsa této trpké práce, v nemírnosti a hejřivosti nějakou náhradu hledá. Patří tedy k tomu vysoká síla duševní, při takovém živobytí mírným a šetrným zůstati a na něčem jiném než na krčmě s jejími podlými rozkošemi náhrady za tento pracný život svůj pohledávati. Jedině ale náboženství jest s to, dělníkovi tuto vysokou sílu duševní vštípit, ho mírným a šetrným učiniti. Jestli tedy zvýšení mzdy vám v pravdě prospěti má, milí pracovní, tedy musíte se státi pravými křesťany.

Za druhé jest vám při vašich snahách o zvýšení mzdy zapotřebí náboženství a mravnosti, abyste ve vašich požadavcích nevystoupili z pravých mezí. Přesvědčili jsme se již, že zvýšení platu své meze má. Velmi důležité tedy jest v našich časech, v kterých tento pohyb mezi dělníky ku zlepšení jejího materiálního postavení vždy silněji, vždy všeobecněji se ukazuje, aby tyto požadavky z oprávněných mezí svých nevystoupily, aby dělníkův se nezneužilo co nástrojů k účelům zcela jiným. Nikoliv boj mezi davatelem práce a pracovníkem má býti účelem, nýbrž oprávněný pokoj mezi oběma.

Bohaprázdnost kapitálu, jenž dělníka jakožto sílu pracovní a stroje až ku zničení vytěžit chce, musí býti zlomena. Ona jest zločin na stavu dělnickém spáchaný a zhanobení jeho. Ona se hodí jenom zásadě těch lidí, jenž náš původ od opice odvozují. Ale i dělníci musejí se bohaprázdnosti uvarovati. Jestli tyto pohyby za zvýšení mzdy dělnické z pravých mezí vykročí, musí nastati rozhodná doba, již následky škodlivé i na stav dělnický s celou svou tíží tlačiti budou. Kapitál si pomůže povždy k jiným prostředkům, když také ten neb onen obchod zkažen bude, v kterém posud pracoval. O to se již postaralo ono děsné dlužství našich moderních štítů, že každý spekulant v penězích na burse a v státních papírech nejposléze ještě nesmírné pole pro své operace nalezne. Pracovník ale naproti tomu nenalezne tak lehce při zastavení obchodu nějakou jinou výnosnou živnost. Kromě toho neutrpí jenom velcí kapitalisté při nespravedlivých požadavcích o zvýšení mzdy, nýbrž i velký počet oných malých obchodů, v rukou našeho chudšího měšťanstva se nacházejících, až dolu k mistrům a řemeslníkům. Má-li ale stav dělnický ve svých snahách u pravé míře se udržeti, má-li nebezpečnost se uvarovati, by se nestal pouhým nástrojem ctižádostivých lidí, má-li i vyhnouti skalinám nespořádaného sobectví, proti kterému u kapitalistů bojuje, musí býti nadehnutý vysokomravným smýšlením, musí takto býti výtečným, křesťanským a nábožným stavem dělnickým. Síla peněžní bez náboženství jest od dábla. Tak také ale síla dělnická beze náboženství. Obě vedou k ztracení.

Druhá požadavka dělnického stavu jest skrácení doby pracovní.

Nevím sice, jest-li v krajině této co do trvání času v práci si stěžovati můžete. Jisto ale jest, že se to právě tak vedlo s dobou pracovní, jako se mzdou. Zásady novověkého hospodářství národního, které žádných mravních i náboženských stránek lidského života, tedy důstojnosti pokolení lidského si nevšímal, přivedly to k tomu, že, kdekoliv kapitál ve své službě měly, nejenom mzdou až na nejmenší stupeň stlačily, nýbrž i spolu dobu pracovní až na nejvyšší stupeň možnosti rozšířily. Dnem a nocí, jako u skutečného stroje to nešlo; ale tak daleko, jak jen možno, bylo to od lidské síly, která v duchu této soustavy lidským strojem byla, žádáno. Kdekoliv tedy doba práce přes onu míru v přírodě a v ohledu na zdraví základ mající

rozšířena jest, zde mají dělníci dobře odůvodněné právo, sjednoceným působením proti tomuto zlořádu moci peněžné bojovati.

Ale i zde, milí dělníci, závisí skutečný prospěch takových snah, jestli se svého cíle minouti nemají, od mravnosti a od náboženství. Jestli pracovník onu hodinu, kterou pro sebe získá, k tomu upotřebí, aby v rodině povinnosti svého stavu co otec, co dítě vyplnil, aby o záležitosti domácí dobře se postaral, aby pozemek, který si koupil, obdělal, tehdy má pro něho a pro jeho rodinu tato hodina velkou cenu. Jestli ale tuto hodinu jen k tomu upotřebí, aby se tím déle večer na ulicích ve špatné společnosti potuloval, aby tím déle v hospodě seděl, tehdy nemá tato hodina ani pro jeho zdraví, ani pro jeho blahobyt žádné ceny. Poslouží mu jen k tomu, aby tělo i duši svou tím spíše v záhubu uvedl a tím jistěji svou mzdu promarnil.

(Dokončení příště.)

Alois a Marketa. *)

(Nové pokračování.)

(Dle „Messager du Coeur de Jésus“ svaz 14, 1868.)

Následující list nebyl určen pro veřejnost, nýbrž jen pro některé mladší bratry Aloisovy. Poněvadž ale mnozí z čtenářů našich s patrnou zálibou dřívější vypravování sledovali, proto jim nicméně tuto pokračování podáváme, nadějíce se, že jejich zbožnou zvědavost podrobným vypravováním ukojíme. — Pamatujete-li pak ještě na Aloisa a Marketu? Při uveřejnění povídky této v „Sendbote“ měl jsem dvojitý účel na zřeteli: Za jedno jsem obmyslel velmi zajímavý příklad lásky Božského Pána uvést, jakou nad těmi bdí, kdo se v něho důvěřují a vše jen od jeho svaté vůle žádají; a za druhé jsem chtěl své bratry v apoštolátu povzbudit k tomu, by se horlivě na ty úmysly modlili, které jim na každý den v měsíci odporučeny jsou. — Alois a Marketa byli předmětem takových zbožných vzdechů, jež za ně k nebesům se vznášely nejen před obrácením ale i po obrácení. O kdož jest s to, všechny účinky a divy apoštolátu modlitby vyličiti! — Nuž tedy budu dále pokračovati u vypravování o těchto dvou dětech, poukazuje při tom zvláště u Aloisa na cesty Prozřetelnosti, začez spojte hlasy své se mnou k chválení a velebení Boha.

Víte ještě, že Alois po onom osudném shledání se svou sestrou v Londýně a po rozloučení nemálo náhlém na loď vstoupil, by se přepravil do Nového Zelandu a tam vyhledal svého staršího bratra, jež jsme nazvali Timotheem. Marketa byla pak brzo na to na svou žádost do noviciátu řehole Marie-Réparatrice přijata. Alois byl nyní na cestě, uvnitř dojat laskavostí, jakou se řeholnice Marie-Rep. k němu měly. „O jaký to byl dojemný výjev“, pravil, „když zcela cizé osoby tak veliké se mnou měli účastenství a to jen pro lásku k Bohu a k pravdě.“ Nevěděl on ještě, že láska pojí pravé dítky církve. Při plavbě dosti šťastně potkala ho jen jedna veliká nepříjemnost, že totiž jeho pobožnosti přerušovány byly. Napsal mi o tom takto: „Veliký hluk a zmatek panoval na palubě. Se soudruhem svým, s nímžto jsem jednu kabinku obýval, ačkoliv byl povahy velmi se mnou rozdílné, velmi dobře jsem se snášel. On bezpochyby poznal, že můj způsob života pro něho se nehodí a proto si hledal jinde přátele. Než pak byla naše kabinka rejdištěm všech; po celý Boží den se jen

*) Viz čís. 5. a 6. ročníku III. „Školy.“

vcházelo a vycházelo. Měl jsem se tomu protiviti? — byl bych činil rozbroje, a proto jsem to raději nechal při starém. Pak jsem však své pobožnosti jenom na skrovné dohy obmeziti musel. Zřídka jsem je mohl vykonati, aniž bych byl dva- až třikrát býval vytrhován. Hle to byla má největší zkouška na cestě.“ — Mezi tyto pobožnosti náleželo především pozorné čtení duchovních cvičení sv. Ignace. Ubohý mladík! on se viděl uvržena v prostřed boje s nedostatečným navedením, bez zbraní a bez obrany; však dobrotivá Prozřetelnost bojovala za něho, učinila se jeho štítem v rozepřích a zhoubných nápadech, jež měl snášeti v Cambridge. A nyní přes neobsáhlé moře se plavě, čte, vzdělává se, modlí se a poslouchá Ducha svatého, začez díky malé knihovně, z jejížto obsahu ho velebná matka představená obdarovala.

„Přistál jsem 3. února“, psal mi po svém příchodu do Nového Zelandu. „Pustil jsem se ihned, ani té nejmenší známosti země nemaje, krajinou, hledaje, kde bych našel Timothea. Anděl strážný byl mým vůdcem. Cesta má směřovala přes hory, které město od přístavu dělí; byla to velmi obtížná vycházka, což každý musí zakusiti, jenž po třech měsících téměř žaláře po prvé z lodě vystoupil na Boží svět. Konečně jsem se dostal na vrch hory, a když jsem na druhé straně až do polovice sestoupil, tu hle — jakoby z nebe spadl — Timotheus! . . . Představte si srdečnost našeho shledání! Timotheus najal na tomto svahu malý domek, ježž jsme dle svého způsobu upravili, učinivše jej příjemným a pohodlným. Do kostela máme jen pět minut.“ Od této doby počínaje, pozoroval jsem v každém listu Aloisově vždy e zmáhající pokrok, ježž bych vhodně porovnatí mohl s jistou bujnou bylinou, která na břehu vodním rostouc, den ode dne se pozorovateli větší a větší býti zdá. Jaká to byla hned slast býti s Timotheem, jaké štěstí bydliti s ním a dodávati mu v valosti svou přítomností. Oba byli katolíky a co takoví byli sobě rovni v této daleké cizině. První výbuchy roztoužené duše byly radost a horlení. Srdce jejich oslonila bolest kladouc zárodek k budoucímu kněžskému a řeholnímu povolání právě v dobu jejich obracení a v tu hodinu, kdy započal jejich boj pro víru. Marketa se obávala, aby nynější jejich postavení nebylo skaliskem pro jejich povolání. Bezpochyby jsem i já ve svých listech nějakou zdánlivou obavu vyslovil, neb v jedné odpovědi od Aloisa čtu následovně:

„Myslíte snad, že bych přišed sem byl již ztratil chuť státi se knězem? Doufám však, že toho nemyslíte. Rozhodně jsme se již na tom usnesli, že se zasvětíme službě Boží. Co se týče našeho návratu do Evropy, nevím zdali by se to mohlo státi před dvěma roky; jsme totiž na dobu tuto povinnostmi zde vázáni a proto nemůžeme nám mysletí na návrat až po uplynutí těchto 2 roků. Pak ale jistě se navrátíme, třeba, kdyby jinak nebylo možno, jako dělníci na lodi. Mezi tím však doufám, že seženeme tolik prostředků, co by dostačilo k přeplavení-se.“

Tu připojil Alois upřímně: „Které jest to stáří, v němžto by bylo již pozdě státi se knězem? (On byl stár 20 let). Velice vám budu povděčen, když mi udáte, čeho jest třeba dříve, než jest kdo kněžství povolán, a jaké mají býti vlastnosti každého žadatele. Nemohl byste mi také napsati krátkou obranu o ctění Svatých a zvláště o vzývání naší nebeské Matky? Znal jsem v Anglii mladou ženštinu, kterážto by se byla obrátila, kdyby se jí byl odvalil tento kámen urážky, jenž konečně všem protestantům cestu do katolické církve zamezuje . . .

P. S. Račtež mi laskavě následující otázky zodpověděti:

1. Byl-li kdo od Boha ku kněžství povolán, nemusí se obávati, že tím rodičům svým způsobí mnohé ouzkostí?

2. Kdyby nám sem peníze poslány byly, co jich zde spotřebujeme, zdaž

bychom jednali bezprávně, použivše jich na návrat do Evropy, místo co bychom měli nadřečeného povolání uposlechnouti?

3. Dejme tomu, že by někdo k duchovnímu stavu byl povolán, neměl by však peníze k návratu do Evropy, měl by zde v Novém Zelandu jíti za svým povoláním? Anebo kdyby se někomu znechutilo zde se státi knězem, nejednal-li by lépe, kdyby, jest-li jinak nemožno, se buď co dělník neb co posluha neb nějakým jiným způsobem, jímž by si mohl přeplavení zjednat, do Evropy navrátil, než co by měl jíti, kam ho Bůh volá? Anebo ještě lépe; jeden by se mohl na lodi pronajmouti, čímž by mohl přeplavení druhému zaplatiti.

4. Kdybychom i sehnali tolik peněžitých prostředků, jimiž bychom si cestu zaplatiti mohli, zdaž bychom nejednali lépe, kdybychom vše, co bychom dle okolnosti sehnati mohli, darovali zdejšímu kostelu a odevzdali se do vůle Prozřetelnosti i co do času i co do prostředků návratu?

O jak velice vám budu zavázán můj Otče, když mi laskavě své mínění o těchto otázkách podáte; pro nás totiž jest rozluštění jejich velmi nesnadné.“

Tyto listy pocházejí z měsíce dubna 1866. Vidíte z toho nyní a poznáte mimo to ještě z jiných výňatků, že tito jinoši se na trojím rozcestí nacházeli. Za jedno se jim jednalo o to, jak by se mohli sprostiti vazeb, jimiž na tento ostrov přikováni byli, pak kde mají vzíti prostředky, aby mohli jíti kam je Bůh volá, a konečně zvláště Aloisovi, jenž ještě nebyl dospělým, jakby si svolení otcovské zjednat mohl. K těmto třem pochybnostem se přidružila ještě jedna velmi důležitá otázka, kterážto se nezdála býti jenom vedlejší, jaké totiž by bylo jejich povolání.

Uvidíte brzo, jak Božská Prozřetelnost Aloisovi jednu překážku po druhé odstraňovala.

Mezi tím, co se toto dalo, došla je zpráva, že Marketa až potud byvší žádatelkou do noviciátu přijata byla. To bylo víc než očekávali a duše jejich nebyly necitelné. Alois mi o tom psal při této příležitosti, což s tím větší radostí uvádím, poněvadž mi slova tato v některých podrobnostech důslednost mého vypravování v článku od srpna 1866 potvrzují: „Zdaž to není případem kromobyčejným, že Marketa se stala tak brzo klášternicí! Jak veliká dobrodiní máme děkovati Bohu! Často o tom myslívám, že Pán náš musí obzvláště nad námi držeti svou žehnající ruku. Naše obrácení se tak podivným způsobem stalo, že když jsem byl otázan, co bylo jeho příčinou, jsem tak málo přirozených příčin nalézal ano spíše zvolati musel: že to byla milost Boží. Před onou pamětihodnou rozmluvou se svou kmotrou u dveří chrámových nikdy jsem necítil touhu, abych zavítal v pravý ovčinec, bylo to spíše naopak. Než opouštěje ji, cítil jsem se skrz na skrz poniknuta poznáním pravdy. A proto často od té doby se mi namanula myšlenka, že přec ona rozmluva nebyla takové povahy, jež by se dala srovnat s takovým účinkem. Nepamatuju se, že by v ní byl nějaký zvláštní obsah spočíval a proto nezbyvá nic jiného, než uznati, že byla rozmluva ta nástrojem, jímž milost zavítala do duše mé. Nyní mi nezbyvá leč naděje, že Bůh mne k stavu duchovnímu povolá. Není-liž to div, že Marketa nejmladší z nás tří nejdříve službě Boží zasvěcena byla? Tato novina nám způsobila tolik radostí! Jak musí být šťastnou, na věky spočívati u nohou Ježíšových! Oh! jak bych si přál ji nyní vidět!“

Alois používal mezi tím každé příležitosti: „Musím vám sdělit dobré zprávy. Jistý vznešený mladík duchovní řádu na způsob mého, až dosud horlivý, vesleyovec a jeden z nejpřednějších zastanců své zdejší sekty, prohlásil se z přesvědčení, že chce být katolíkem. Po mnohých učených hádkách a výkladech zapůjčili jsme mu Clifto-

novy Tractaty, spisy kardinála Wisemana, atd.; výsledek toho byl, že přišel ke mně a oznámil, že jest přesvědčen. Radilo se mu, aby ještě sečkal, zkoumaje důvody pro a proti a to z té příčiny, aby věc v pravém světle uviděl. Já u sebe byl toho náhledu, že by bylo třeba, aby, an jest již jednou přesvědčen, na vždy přísahou se svého kacířství odřekl, čímž by se mu odňala možnost k svému dřívějšímu vyznání se navrátiti, pak že se může pokračovati ve vyučování jeho. Kojím se však tou důvěrou, že se již nám neodvrátí a že přibude pravé církvi řádný člen."

Následující list jednal o skutečném se obrácení mladého člověka ku katolictví a málo měsíců na to zvěstoval mi jiný list, že ještě jeden z přátel onoho mladíka se katolíkem stal. A tuto mi píše jak zaměstnává své prázdné doby: „Věřím vám, že jste řekl, že snad nějaký spolek sv. Vincence Paulánského zakládáme; učinili mne již tajemníkem. Nemůžeme však udělovati mnoho almužny, scházejí prostředky. Účelem naším jest, členy katolické církve mezi sebou spojovati a vzájemnost pěstovati; očekáváme však, zdali by se dalo více podniknouti. Začali jsem již zakládati knihovnu pro lid (leading library). Scházíme se každou středu a ukončivše jednání o záležitostech porady se týkajících, rozebíráme každou předloženou věc napřed za tím účelem, bychom své vědomosti obohatili a v řečnictví se cvičili. Náležíme také jedné společnosti „debating society“ zvané, kde se rokuje o nějakých předložených otázkách; schází se ku poradě každý čtvrtek večer, látka je vždy z oboru dějepisného. Já jsem ještě tu neřečnil, budoucně však se v tom pokusím, jsa právě na řadě; jest předloženo, „zda-li potlačení klášterů Anglii posloužilo“, a o této látce první budu pojednávati. Jsem vždy velice potěšen, když se jedná o řečnění; doufám že mi to dobře půjde. Někteří členové mnoho již tímto cvičením získali. Mimo to máme třikrát neb čtyrykrát týdně veřejné čtení, což ze všech cvičení mám nejraději; dnes večer budu já předčítati; jest to obyčejně něco z oboru básnictví. Cvičení jmenovaná se mi zdají být velmi užitečnými zvláště pro toho, jenž chce býti knězem. Můžete tedy z tohoto učiniti sobě úsudek o mém zaměstnání v prázdných chvílích."

Přese všechny tyto věci připravoval se také Alois k důstojnému přijetí povolání Božího. Den co den se v něm zmáhalo přesvědčení, že jest od Boha určen k stavu duchovnímu. Ve svém listu od října 1866 píše: „že již nepochybuje, že ho nebeský Pán svou milostí zastínil a k stavu duchovnímu určil. Každý zde ví“, připojil, „že jest mou nejvřelejší tužbou, státi se knězem. Můj otec jest zajisté již o tom zpraven, snaha jeho však mne v tom omezovati by byla marná... Mimo to jsem zde vázán povinnostmi, jež nemohu zrušiti. A kdybych i byl svoboden, nevím, zda by se mi odněkud prostředků dostalo, bych se mohl z tohoto ostrova odebrati."

Tak tedy ustavičně zbývaly tytéž překážky, než nad jednou nejhlavnější věcí se rozbřesklo světlo. V každém svém listu jsem mu důrazně přimlouval, by se budoucností neznepokojoval, nýbrž ji s důvěrou v Boha očekával, slouže při tom věrně jemu a připravuje se na cestu, kam ho svatá Prozřetelnost pošle. Mezi tím časem seznal uctění nejsvětějšího Srdce Páně a ujal se ho z celé duše své. Obdržel také modlitby svaté Gertrudy a pravil mi, že v nich nachází svou slast. Konečně opětovně čítal život-blahoslaveného Berchmana a lásku, jížto byl k tomuto mladému světcu jat, víc a více v sobě rozněcoval. Škoda, že mám jen tak málo listů z této krásné doby, aniž bych mu mohl proto domluviti."

Výsledkem této horlivosti a těchto svatých cvičení bylo větší osvícení a krok ku předu. — „Nerád bych byl již knězem zde a mimo to nemám žádné chuti státi se knězem světským. Schází mi silná četná obec, z nížto by mi měla plynout

síla co jejímu členu; s mými bratry to nejde, poněvadž mám nouzi na prostředky hmotné, s bratry to, ježto milují mne a jimž lásku tu odplácím z celého srdce.“

Nyní tedy poznával, že se musí zasvětit službě Boží a to sice životem řeholním. Než byla tu otázka, jaký klášter, jakou řeholi si má vyvoliti. „Nemohu říci, který řád by mi nejlíp posloužil, an neznám zřízení jednotlivých řeholí, ani podmínky vstoupení. Musím se ale přiznati, že bych nejraději byl Jesuitou. Vyznávám nicméně, že příliš vzdálen jsem vlastnosti požadovaných, a že nemám nikoho, jenž by mi pravé světlo podal a mne řídil. O jak blaženým bych byl, kdybych mohl jíti s vámi do Maduré a pokusiti se o to, jestli by mohl býti ze mně „tovaryš Ježíšův.“ Však jest tu tolik překážek! Jedná se o náklad cesty ano i o ponebí samo! Zda bych odolal tomu vedru? Buďte tak dobrotiv, pište mi o tom ale hojně. Vám navždy oddaný syn
Alois.

Myslíte, že by se k tomuto podpisu hodila známka z „T. J. P.“

V každém listu se jevílo přání horlivěji a živěji. „Více ještě myslívám na bl. Berchmana, více ho ještě miluji a přeju si, bych ho mohl následovati. On není docela takovým svatým, jenž by nemohl býti následován, neb není nemožno činiti, co on činil. Řeklo se mi zde, že se zevně podobám svatému Aloisovi z Gonzague, o kěž bych se mu podobal i ve svatosti! Doufám, že neopominete prositi za mé povolání, toť jest nyní předmětem mých vřelých tužeb. Zde vedu život neužitečný, každá věc však mi praví, že má přání brzo se uskuteční. Zrazovali mne velice od cesty do Negapatam a hleděli můj záměr líčením ponebí a života mezi ošklivými obyvateli zviklati. Nevím, jak se to vše skončí; neznám ani jeden prostředek, jsem však naplněn nadějí. Božská Prozřetelnost mne tak daleko vedla a povede až k cíli...“

Bylo to na počátku roku 1867. Alois klečel nábožně u jeslíček a prosil co nejsnažněji dítko Ježíše, by mu nedal skončiti tento rok, aniž by byl ho učinil novicem tovaryšstva Ježíšova. Dal mi o tom hned zprávu. Svou vlastní žádostí byl tak překvapen, že se mu zdálo, že se jeho tužby ani uskutečniti nedají. Vymlouval se, že byl tak odvážlivým a pravil, že se to stalo více z vnuknutí než z uvážení a že Božský Spasitel v tom jen účinek živých jeho tužeb a živé důvěry hledati bude; vymlouval se také tím, že snad nežádal nic takového, co by sáhalo nad moc a dobrotu Božského Srdce.

Já u sebe jsem již začal věřiti, že Bůh nebude prodlévati s vyslyšením tužeb tohoto dobrého mladíka. Proto tedy jsem sv. Josefu sochu, oltář neb kapličku aneho všechno toto najednou postaviti přislíbil z prostředků, jimiž jsem dle své vůle nakládati mohl, aby tento svatý Patriarcha Aloisovi prostředky vyprosil, jimiž by ještě před koncem roku 1867 se se mnou sejíti mohl. V témž čase ani prostředků přírozených nezanedbávaje, psal jsem některým přátelům, žádaje je o peněžité přispění. Však ten, v něhož jsem nejvíce důvěřoval, zklamal očekávání mé. Než nadějí mou byl Bůh a já se choval pokojně.

Než však dále o Aloisovi promluví, zdá se mi, jakoby někteří z čtenářů mne vyzývali, bych jim též o Marketě nějakou zprávu podal. Psalať mi následovně: „Moji bratři byli překvapeni uslyševše, že jsem přijala řeholní šat, a poslali mi svá blahopřání. — Jak musíš být blaženou — psal mi Alois — když vypověděvši světu boj jenom Ježíši sloužiti můžeš! Doufám, že i já jednou té slasti okusím, že se odřeknu světa, bych se navždy stal služebníkem Ježíšovým a jeho svaté církve! Na to mi popisoval skvostnost svátků Páně. Zdá se mi, že nevěří jen tak povrchně, nýbrž že jest naskrz proniknut přesvědčením zvláště o skutečné přítomnosti Kristově v nejsvětější

Svátosti oltářní. Jak slastné pro mne pomyšlení, že Pán tyto mladíky tak velice miluje! Ačkoliv jsou daleko ode mne, cítím přece, že Božské Srdce Ježíšovo pro nás láskou hoří. Kde jest slast rovná této?“

„Obdržela jsem, drahý Otče, zase listy od našich Zelandanů. Dozvěděla jsem se, jak jsou oblaženi vědouce, že jsem klášternicí. A já plesám vidouc, jak vzdávají chválu Bohu za naše obrácení! Oni horlivě střeží svou víru, oni žijí pod něžnou ochranou Ježíše a Marie; jsem přesvědčena, že vytrvají. — Můj otec dozvěděl se, že se odeberu do jiné země, vyslovil živou touhu, mne ještě uviděti, takže velebná Matka určila den, kdy se s ním k němu odeberu. Bude to však mnoho, za jeden den tak velikou cestu vykonati.

Nebudu však dbáti obtíží, jest-li jen tato má návštěva bude mít takový vliv, aby učinila otce pravdě přístupným a mu dobře posloužila. Ubohý otec! má vzdálenost ho trápí. On se při jedné příležitosti vyjádřil, že katolík nesmí nikdy vstoupiti pod jeho střechu, avšak toto vyjádření jeho se tak daleko změnilo, že mne volá k sobě nazpět. Nyní den co den cítí bolněji naše odloučení a myšlenka ta ho mučí. On mne miloval jako svou zřetelnici a proto by mé odloučení velikou prázdnotu v duši jeho zanechalo. Raduji se, že mu příchodem svým jeden den v jeho životu osladím. Jinak bych ani nechtěla se navrátiti domů, neboť tím ztratím dva drahé dny, dny to, ježto budou s to rozervati srdce mé; Bůh však budiž milostiv, a jeho svatá vůle se staň! — Také vám tisíckrát děkuji za mši sv., kterou jste laskavě četl za mého protestantského bratrance. On byl mým druhem v mladosti a já ho milovala jako bratra. Nešťastný mladík! on klesá den co den a jeho rodiče ho ještě k tomu klamají, říkajíce mu, že se polepší; začíná sice poznávati pravdu, poněvadž ale, jak to u protestantů obyčejně bývá, žádného vůdce nemá, aniž ví, čeho by se v hrůzném okamžiku pochybností uchopil, padá tudíž v bezednou propast. Kéž by mu byl Bůh milostiv! Nemohu se zbýti hrůzy, vzpomenu-li na jeho stav.“

„V skutku tedy, drahý Otče, je tento list poslední, ježž ode mne obdržíte, dříve než vstoupíte na loď. Doufám, že přijdu v pravý čas a vás buď v P. neb v S. uvidím; jsem již k tomu odhodlána. Obětovala jsem již tu obět Pánu svému, jehož dobrota mocná jest, a to mi dodalo veliké útěchy a spokojenosti. Vše co on činí, jest nejlepší a proto bude mým největším štěstím vykonávání jeho svaté vůle. Udělte mi drahý Otče požehnání z celého srdce svého a pozdvihněte nade mnou obě ruce své, abych zde zakusila žehnání toho. Snažím se také důkladně vašich navedení následovati. Děkuju zvláště za to, co jste mi byl řekl o věcech, o nichžto mám s rodiči svými rozmlouvati. Kolikrátkoli na ně vzpomenu, napadá mne zármutek a ouzkost. Chci se však, jak jste mi byl radil, vzmužiti a tento nepokoj zahnati; budu i na dále se za ně modliti hledajíc uspokojení své v důvěře v milosrdenství Boží. Mnohdykrát se proti své vůli obávám, že neuposlechnou hlasu milosti, nebo tento svět jest příliš působivým k záhubě dobrých věcí. Vím ze zkušenosti, jak sladký jest hlas Ducha svatého, než jak lehce ho může ten světský hřmot utlumiti! Nahlédnu-li zpět do svého vlastního života, vidím, že by bylo málo scházelo, a byla bych se minula s pravdou; tu však milost Boží ve mně zvolala: chci býti katoličkou. A tato doba byla počátkem, kde se v duši mé nebeský mír uhostil. Musím se však třásti, vzpomenu-li, že bych již byla dávno kořistí pokušení a násily zlého ducha, kdyby Vás nebylo. Nyní jest mi toto vše na bředni . . .

Než budu doufati a se modliti až do konce.“

(Dokončení příště.)

Dějiny Božského Srdce Páně. *)

(Dle „Sendbote d. hh. H. J.“)

L e d e n.

Dne 1. ledna 1726, tedy 36 roků po smrti blah. Markety, bylo v Evropě již přes 300 nově zřízených bratrství Božského Srdce Ježíšova, nepočítaje v to ta, kteráž v Chině, Japanu, Indii, Chile a Peru zkvetala.

Pobožnost tato byla po prvním zjevení se Božského Srdce Ježíšova, kteréž spadá do roku 1673, vykonávána pouze od několika osob řeholních, buď tovaryšstva Ježíšova (*P. dela Colombiere* 15. ún., *P. Joannes Croiset* 23. led. *P. Rolin*), buď ze řádu Navštívení (máti *de Saumaise a Greffier*), kteréž dříve důvěrníky blah. Markety byly; až máti *de Saumaise*, představená v Moulinsu (1679) a později v Dijoně (1682), pobožnost tuto v řeholích obou těchto míst zavedla. Kterak 1685 i v Paray se to událo v klášteře Blahoslavené, později dne 20. července se dočteme. První od církevního úřadu schválené veřejné klanění se sv. Srdci Ježíšovu odbýváno k ponukuutí výše zmíněné matky *de Saumaise* dřívější to představené blah. Markety v Paray, v chrámu Dijonském (1686); o rok později v Moulinsu. Innocenz XII. byl první z papežů, kterýž novou pobožnost tu (1693) potvrdil a odpustky obdařil (viz 19. čna.) Čeho však Bůh k tak zázračně rychlému rozšíření této láskyhodné pobožnosti použil, viz níže na den 31. ledna.

Dne 8. ledna 1455 skonal sv. Vavřinec Justiniani, patriarcha Benatský, jehož památku církev dne 5. září slaví (v. 5. z.)

Dne 17. ledna 1620 zemřel v Potosi v Peru P. Jacobus Alvarez de Paz.

*) V článku tomto seznají čtenáři poznenáhla: 1. Nejvýtečnější ctitele Božského Srdce a jich výroky; 2. jmenovitě život blah. M. Markety, nevěsty Božského Srdce; 3. nejpřednější udání z dějin pobožnosti k Božskému Srdci. Hlavní prameny, z nichž čerpáno byly: „Život blah. M. Markety od Langueta,“ a „de rationibus Festi ss. Cordis Jesu auctore N. Nilles S. J.“ Oenipote, typis Feliciani Rauch 1867. -- Mluvili jsme sice o těchže věcích souvisle v člancích o bratrstvu nejsv. Srdce Jež. (Škola r. I. a II.), podáváme však je opět v úryvcích k vůli novým čtenářům a oživení upomínky na předmět ten zajímavý.

Narodiv se dne 24. ún. v Toledě vstoupil jsa 18 let stár v tovaryšstvo Ježíšovo a působil později co profesor filosofie a theologie v Limě. Ve spisech svých vyslovil se takto o Božském Srdci: „Snaž se v Srdce Pána Ježíše vstoupiti a rozvažuj o něm, abys Jemu sebe připodobil Bedlivě vcházej v toto Srdce Páně, nejčistší to a nejsvětější všech srdcí, abysi líbeznou Bohu modlitbou, pilnou prací namáhal se mítí srdce podobné Srdci tomuto.“ K tomu pak připojuje: „O spáso lidská, Kriste Ježíši, Tvýmž dílem jest vykoupení naše, následování pak Tebe úplnou naší dokonalostí, zapřísáhám Tebe, abys mi otevřel Svě sv. Srdce, tu bránu života, ten pramen živoucí vody, abych těmito přišel k poznání, a pil onu vodu pravé čtnosti, kteráž veškerou žízeň po časných věcech ničí.“

Dne 23. ledna 1791 žádalo francouzské národní shromáždění od „shromáždění kněží sv. Srdce“ v Marseille známou onu přísahu na zákon o vyloučení duchovních na ústavu nepřísahavších, kterouž však otcové mužně odřekli, načež — počtem 23 — rozeznání a shromáždění, když již 62 let pozeňnaně v Marseilli působil, zrušeno bylo. Zřízeno pak byvši roku 1729 ode dvou příčinlivých kněží, *Denis Truillard* a *Boniface Drandard*, podle vzoru dříve již od *Oliera* ve Francii a *Holzhausera* v Německu zřízených shromáždění, stavilo sobě za účel vychování mládeže a spojilo kongregacemi mladistvá srdce ve vroucí a pravé jednotě přátelské, kteráž ctnost vykonávati usnadňovala.

Údové shromáždění neskládali sice žádných slibů, žili však předce v největší chudobě a při nejprísnejším poslušenství. Když tovaryšstvo Ježíšovo zrušeno bylo (1773), zřídili k vyučování mládeže Collegium v Marseille. Nesmíme však shromáždění toto zaměnit za onu kongregaci otců sv. Srdce, kteráž teprve po zrušení tovaryšstva Ježíšova zaražena a později s kongregací otců sv. víry spojena byla. (*Messenger du s. Coeur*, květen 1867.)

Dne 26. ledna 1765 přivolila s. kongregace obřadů za papeže Klementa XIII. k opětovnému naléhání krále polského, jakož i mnohých biskupů a veškerého řádu navštívení P. Marie, aby svátek sv. Srdce zaveden byl, „poněvadž zajisté nahlíží, že pocta Jeho již takměř po všech dílech katolického světa se rozšířila a poznává, že při slavení této mše a těch hodinek církv. pouze o další rozšíření stávající již bohoslužby se jedná.“ (*Nilles* pag. 120.)

Dne 27. ledna; památka sv. Jána Chrysostoma, patriarchy Konstantinopolského; nar. 344, zemřel ve vyhnanství v Komaně, v krajině Pontinské dne 14. září 407. Veliký tento svatý praví při slovech evandělisty: „Vojín kopím bok Jemu (Ježíšovi) otevřel a ihned proudila se z něho krev a voda“: Voda znamením jest křtu, přední to všech svátostí, krev jejich uskutečněním, nejsv. Svátost pak v boku a sv. tajemství v Srdci Ježíšovu původ svůj mají.“ Jinde opět (*hom. IV. de incompr. nat. Dei*) nazývá sv. Jana „sv. nádobou, synem bouře a miláčkem Kristovým; Janem, jenž na prsou Pána odpočíval a tu z Božských pramenů se napájel.“ A když vykládá slova sv. Pavla „Já jsem živ, avšak ne já, nýbrž Kristus jest živ ve mně,“ připojuje: „Srdce Kristovo bylo tedy zároveň srdcem Pavlovým“ výrok to, kterýž i na nás vztahovati se má.

Dne 29. ledna slavíme památku sv. Františka Saleského, biskupa v Ženevě a zakladatele řádu „Navštívení P. Marie“ (Salesianky), k němuž náležela také blah. Marketa Alacoque. Světec tento veliký (z. 28. pros. 1622), jehož veškerý život nejčistším jest obrazem Božského Srdce, kterýž nejlépe pochopil a plnil slova Spasitelova: „Ode mne se učte; neboť já jsem pokojuj a tichý srdcem“ — svatý ten

nazýval často sestry řádu od něho založeného věšteckým duchem: „Dcerami Božského Srdce.“ A jakoby před zrakoma měl výše uvedený výrok sv. Jana Chrysostoma, volá i k nám: „Kéžby Srdce Ježíšovo povždy v našem srdci žilo. Kéžby ono vždycky naším srdcem bylo!“ A jindy opět: „O jak dobré a láskyplné jest tvé Srdce, kéž bych sv. schránku v něm vždy měl! Mimo tato nacházejí se ještě mnohá jiná místa v listech jeho o sv. Srdci; nyní pouze ještě jedno podotkneme o apoštolátu modlitby. „Přejete-li sobě se mnou kázati, čiňte to každodenní modlitbou k Bohu, aby mi do úst vložil slova podle svého Srdce a svých přání. Jak mnohdy mluvíme dobré, poněvadž některá dobrá duše nám je vyprosila. Nekážu tato dosti a to s tou výhodou, že nejsouc toho sobě vědoma, vši pýchy prostá zůstává? Děje se to, jako při hře na varhany, kdež ten, který měchy šlape, v pravdě vše činí a přece chvály žádné nezíská. Modlete se za mne a budete tak se mnou kázati.“

V jednom z posledních roků života blah. Markety zjevil se této sv. František Saleský se sv. Františkou Chantalskou ve výroční den své památky, a stěžoval sobě opravdovými slovy na některé sestry řeholní, jimž nedostávalo se skromnosti a pokory. Blahoslavená naše tázala se sv. zakladatele, čím hlavně proti těmto ctnostem se prohřešují, a když odvětil jí, že jmenovitě tím, poněvadž viní se z chyb toliko s přetvářkou, aneb samy sebe ospravedlňují a svou čest na paměti mají, prosila jej za nejvhodnější proti tomu prostředek. Světec odkázal ji k sv. Srdci Ježíšovu a rozjímání o Jeho lásce, to že nejúčinnější prostředek ku zlepšení svých chyb, a připojil: „Božským Srdcem tím budou dcery mé chráněny, aby nepodlehly cizáckému duchu, plnému lsti a úlisnosti, kterýž jen za tím účelem jde, aby ducha pokorného a nelíbeného potlačil: ďábel však použije ducha tohoto neblahého, — aby mnoho jiných v neštěstí uvrhl.“

Kterak v brzkú slova Svatého pravdivými býti se osvědčila poznáme, až promluvíme o boji Jansenismu *) proti pobožnosti k Božskému Srdci Páně. Že však „ďábel tohoto neblahého ducha používá nyní více, než kdy jindy, aby mnohé ve zkázu sřítíl,“ přesvědčujeme se každodenně: známe však proti tomu prostředek: Láska a zbožnost k pokornému Srdci Ježíšovu!

Dne 31. ledna 1738 zemřel P. Jan Croiset, S. J., narozený v Marseilli r. 1657. Tento zbožný kněz, jehož Prozřetelnost způsobem pro nás velmi poučným k rozšíření úcty a lásky k Božskému Srdci použití ustanovila, byl právě správcem semináře v Lyonu, když spisy P. Claudia de la Colombière (viz 15. ún.) o této pobožnosti uvědomněn byl. Domníval se, že v ní nachází nejlepšího prostředku, jímžby mladistvá srdce od Boha jemu svěřených chovanců před nebezpečími mládeže vystříhal, a proto často rozprávěl při malých schůzích poradních o vroucí lásce a výtečných přednostech tohoto Božského Srdce. Výsledek předčil veškerá jeho očekávání. Mladistvá Srdce přístupná vzájemné lásce, neuspokojila se tím pouze, že milující ono Srdce Ježíšovo na vzájem vším zápalen mladého srdce sobě zamilovala: nýbrž doléhala ještě s veškerou

*) Učení toto rozšířeno nejprve od Janse nia, doktora bohosloví na vysokých školách v Loevenu a biskupa Ypernského, kterýž 1640 vystoupil proti učení Jesuitů Ludvíka Moliny a Leonharda Celsa o milosti a předurčení. Jansenius snažil se slova Jesuitů vylíčiti co protivná mínění sv. Augustina, byl však z kacířského smýšlení usvědčen a spis jeho „Augustinus“ bullou papeže Urbana VIII. 1642 do klatby dán. Po smrti Urbanově boj s Jansenisty, nástupci Janseniova učení, s větším zápalen veden, až 1650 podepsalo 64 biskupů francouzských žádost k biskupu Římskému Innocentiovi X., aby odsoudil předložených 5 článků, vybraných z Janseniova „Augustinu“ co odporne víře katolické, což se i stalo. (Obšírněji o tom viz „Škola“ r. II. str. 8 a násl.)

horlivostí na P. Croiseta, aby konference své o Božském Srdci vytisknouti dal, by co nejvíce jich mohlo to milující, však nemilované Srdce poznati a si zamilovati; ano dva z nich se i nabízeli, že útraty za tisk sami zapraví. Tak vznikla ona knížka, kteráž od r. 1690, úmrtního to roku blahoslavené Markety, až do r. 1699 pěti vydání se dočkala, tak splnilo se i předpovědění Blahoslavené samé, kteráž dříve ještě, než P. Croiset pobožnost k Božskému Srdci poznal, zvěstovala, že jeho knížkou pobožnost ta nejvíce známou a oblíbenou se stane. Odtud lze jmenovati podivuhodný rozkvět pobožnosti k Srdci Ježíšovu, o čemž výše na den 1. ledna 1726 jsme se zmínili. A koho použilo Božské Srdce, aby k tomu první podnět zavedlo? Mládeže! Kéž hluboko vstřípi to sobě ve svá srdce všickni rodičové a představení, aby i za našich dnů Božské Srdce opanovalo opět srdce mládeže. „Ústy mládeže a kojenců připravil jsi Sobě chválu Svou!“

Obřady církve katolické.

Církvi katolické, čisté, neporušené nevěstě Kristově platí vším právem slova sv. Jana: „Ona má velebnost Boží a světlo její jest jako nejskvostnější drahokam.“

Církev jest velebná ve svém původu a trvání. Po osmnáct století již stojí tato zázračná budova na uhelném kameni Krista na skále — Petru — vystavěna, od dvanácti sloupů — apoštolů — nesena bez proměny a úrazu. Bouře a vichrové, rány osudů a nehody časů nic proti ni nezmohly. Ona jest velebná ve svém učení. Před ní skloniti se musela moudrost všech století; ona rozřešila pojednou všechny důležité otázky, které největší mudrcové všech časů marně se snažili rozluštit; a přec jest její hluboká moudrost dětinské mysli nevzdělaného ne méně přístupna, jako bystrému rozumu vzdělaného a učeného. Co mám říci o jejich prostředcích posvěcujících? Podotýkám jen jedné ze sedmera sv. svátosti oné divné, kde nás zve ke stolu Páně, aby nakrmila duši naší tělem a krví Bohočlověka. Jaký to nesmírný poklad, jaké nevyčerpitelné bohatství, jaký to nevysychající pramen všeho dobra! Církev jest velebná ve svých ovocích. Kdo sečte svaté všech věků, stavů, rodů, stáří, které co úrodná máti nebi zrodila, a kdo nezná pupenů lásky, květů všeliké cnosti, které u věčném jaru neustále vyrážejí? Ano i v čistolidských věcech jak mnoho dobrého jest nám církvi děkovati? „Bez církve“, praví spravedlivě smýšlející protestant Herder, „byla by se Evropa stala kořistí despotů, jevištěm věčné rozepře aneb docela mongolskou pustinou.“ Pohled na ty země, kde dnes panuje islam — naboženství Muhamedanské — potvrdí tento výrok. Ten zmocnil se nejkrásnějších zemí a v brzku proměnil se v nich květ vší vzdělanosti v pustou písčinu a národové starých sídel vydělanosti objevují se co schudlí barbari. Zajdeme ale v dějinách Evropy do časů, kdy ještě barbarské národy v německých lesích sem tam tékali, uvidíme hned vykvétati s křesťanstvím vzdělanost a blahobyť. Církev jest konečně velebná ve svých obřadech (ceremoniích). Kamkoliv tedy pohlédneme, všude spatříme skvostné drahokamy na oděvu této neporušené nevěsty. Nicméně však postavena jest jako její pán a mistr za znamení, jemuž se odpírá. Nemůže býti jinak!

Než mezi velebnostmi církve právě uvedenými není snad žádné, které by více bylo odpíráno, jako obřady její. Slyšíme-li výroky jinověrců a i mnohých katolíků — tak zvaných osvícených — nejsou ceremonie než prázdná nádhera, pověrečné háky, zevnějšek bez ducha a života — komedianství. Odkud tento tvrdý úsudek? Odtud, že jim ohledně katolické obřadnosti všechno srozumění schází, že smyslu těchto rozmanitých obřadů neznají, aneb jen povrchně jim rozumí. Z cestopisů se dozvídáme,

že divochové drahé kameny a hrudy zlata vyměňují s radostí za třpitící sklo, naušnice, pestré šaty a jiné malichernosti, domnívajíce se, že dobře pochodili. Právě tak se děje nepřátelům naší sv. víry. Kdyby znali drahokamy, které chová církev katolická ve svých obřadech, umlkla by ano musela by umlknouti jejich potupná řeč a výsměšnost. Pro slepce nešatí příroda stromů krásným listím, pro hlušce pějí nadarmo ptáci. — Takové tupiče sv. obřadů můžeme směle přirovnati těm, jenž z venku se dívají na barvená okna našich chrámů. Oni vidí jen směs různých barev, které se zdají beze vší umělosti býti navržené. Nevidí v nich souladu, nepozorují celku. Vstoupí-li však do vnitř chrámu, poznají, co ty pestré barvy vyznamenávají, tu vidí vše v krásné harmonii a shledají, jak všechno jest oživeno jedním duchem, jediným živým dechnutím.

Tyto řádky jsem předeslal, abych jimi povzbudil čtenáře vstoupiti do čarostavby a pozorovati zde souladnost a krásu obřadů církve sv., které si Pán sám ze živých kamenů vystavěl.

I.

Vznik a zdokonalení obřadů.

Pod ceremoniemi rozumíme vůbec jistá zevnitřní znamení neb obyčeje jakožto výraz vniterního smýšlení. Již ve všedním životě mnohých užíváme ceremonií. Smekneme-li klobouk neb čepici před někým, jest to ceremonie, kterouž jevíme svou úctu k němu. Setkáme-li se neb loučíme-li se se svým přítelem, tiskneme mu ruku na znamení přátelství. Vyvedli-li jsme nějakou hloupost udeříme se v hlavu na důkaz mrzutosti; ublížil-li nám někdo, stínáme pěst hrozíce, že se pomstíme. To jsou samé ceremonie, které se samy sebou rozumějí a nikomu nenapadne míti je za směšné. Dále! Pozdvihne-li svědek u soudu tři prsty své pravice k přísaze, jest to ceremonie, která má naznačiti vzývání a spoluvědomost Boha Trojjediného. Ba i osvícení zedníci (svobodomyslní nevěrci) příkladem svým zastávají obřadnost církve svaté; neboť co jsou zástěra, lžice a kladivo — co mají za odznaky — jiného než ceremonie, které mají nějakou ideu jejich tovaryšstva označiti? Kdož tedy může zalíti kat. církev, pakli i ona užívá ceremonií ve své bohoslužbě. Že se to však přec mnohonásobně děje, jest to jen jedna z mnohých nedůsledností, které proti církvi jsou na denním pořádku; používá se dvojí míry a váhy, chceli kdo vymýtit z náboženského života to, co se trpí v občanském.

Pro obřady mluví ještě to, že nenalezáme náboženství, ježby se nemohlo vykázati s obřady, ovšem jedno více, druhé méně. Nejprve jmenuji židy, kteří mají hojnost obřadů a sice od Boha ustanovených. Veliká část nařízení, která Mojžíš na hoře Sinai byl obdržel, vztahovala se na vzdělání zevnější bohoslužby. Ano Bůh neuspokojil se pouhým poučením a nařízením, nýbrž dal sám vzory bohoslužebných nářadí, šatů a míst. Důkaz, že obřadnost není u Boha nevýznamnou, lhostejnou, slepou věcí.

U pohauů starověkých nalézáme též množství ceremonií ve veřejné bohoslužbě. Nalézáme oběti rozličného druhu, slavné průvody k poctění bohův, užívání kadidla, věčné světlo vestálek, rozličné umývání a čistění — a mnohé jiné zevnitřní mravy a zvyky. Podobné nalézáme až podnes u všech pohanských národů asiatských, afrických, amerických. Než přejdime ke křesťanskému náboženství. I protestanti, zuřiví nepřátelé všech obřadů, kteří s učením katolickým i katolické obřady jakožto zbytečný náklad do moře házejí, přec některé podrželi. V modlitebnách luterských nalézáme též jakýsi oltář, kříž, svíce. A rozpíná-li tam kazatel ruce své a žehná-li lid, co jest to jiného než obřad? I církev kalvinská, která nejvíce vyprázdnila kostely, ba i toto, co jsem

nyní jmenoval, zavrhla a ve svých modlitebniích jen holé lavice, kazatelnu a holé zdi ukazuje, má ještě jednu ceremonii, kterou s nehlubším bolem pozorovati můžeme — ona snížila to Nejsvětější, co má, sv. večeři Páně, v pouhou ceremonii; neb dle učení jejího není než znamení těla Kristova.

Církev katolická má mezi všemi křesťanskými spolky náboženskými nejbohatší poklad obřadů. Jakožto majitelka úplné pravdy potřebuje také nejvíce obrazů, které by tyto pravdy označovaly. Ona se nedala nikdy oklamati křikem svých odpůrců, ona zůstala ve víře i v obřadech vždy věrna zásadě apoštolské: „Zachovej co ti jest svě-řeno.“ Všecky její obřady skvějí se úctyplnou starověkostí. Mnohé z nich podržely se z židovství, ano jest s křesťanstvím v nejužším spojení a školou křesťanské církve. Ovšem se mohly podržeti jen ty, které mají v církvi křesťanské ještě nějakou vý-znamnost a důležitost. Co byly jen předobrazy Messiaše, co připravovaly na příští a působení Vykupitele, jako rozličné oběti jakožto obrazy oběti křížové, beránek veliko-noční co odznak sv. večeře Páně, obřizka co symbol sv. křtu — ty všechny musely přestat když na místo obrazů vstoupila skutečnost. Ostatní ale mohly býti a byly dílem od apoštolů a nástupců jejich do církve křesťanské vsazeny. Židé neměli obřadů proto, že jsou židé a křesťané, že jsou křesťané, nýbrž u židů i křesťanů nalezáme ze-vnější ceremonie v bohoslužbě, že jsou lidé a co tací jich potřebují, aby své vnitřní city vyjádřili. Církev nepohrdla ani pohanských některých významných obřadů. Tak k. p. byl obyčej, zpívati ve dvou sborech, právě v chrámech pohanských oblíben. Slova: „Kyrie eleison“, jež se až podnes ve všech liturgiích zachovala, byla obyčejným způsobem modlitby, kterou pohané k Bohu svému konali. První křesťané sami vy-znali, že mnohé užívané při modloslužbě obřady do své bohoslužby přijali, majíce za to, že musí přinášeti pravému Bohu poctu, která deunně modlám neprávě se vzdá-ovala. Jak málo zbořili pohanských chrámů, ale tyto ozdobné budovy v právě tolik ozdobných chrámů křesťanských proměňovali, tak málo zamítali od sebe významu plné obřady; zachovali zevnější formu, dali jí ale pravý křesťanský význam. Tak ustanovovali své slavnosti na ty dny, které zasvěcovali pohané některé pověrečné slavnosti. Učený biskup Teodor píše o tom takto: „Náš Pán posadil své mučedníky na místo vašich bohů; on podvrátil tyto liché bohy a obrátil svým mučedníkům jim vzdávanou poctu; neboť místo slavnosti Joviše a Bacha slaví se nyní svátek sv. Petra a Pavla.“ I v obyčejném soukromém životě podrželo se mnoho původně pohanských zvyků, pokud neodpíraly učení a mravu křesťanskému. Tak pochází obyčej darovati o velkonocích barvená vejíčka, patrně z pohanství. U pohanů bylo vejce dle svědectví Plutarcha symbolem původu světa a všech věcí. Křesťané našli ve vejci vhodný symbol pro své náboženství, ponechali ten zvyk a podložili mu krásnou křesťanskou ideu vstání z mrtvých Ježíše Krista.

(Pokračování a dokončení příště.)

Wzhůru! do Jerusáléma!

Znáte libičky ještě „Bubíčka“? Nuže tento Bubíček vás dneš, k novému rohu, radostně navštěvuje a přeje všem hodným čtenářům a zbožným čtenářkám, kdekoliv jsou a v jakémkoliv koutečku krásných Čech, věroměrné Moravy neb i jinde se nachá-zejí, šťastný a veselý nový rok! Což — nechtěli byste se mnou konati pouť do Jeru-saléma? Nevím sice, jak brzo se tam dostaneme, tolik ale vím s jistotou, že to hezkých pár neděl trvati bude, než se nám poštěstí viděti to svaté místo Páně. Ale viděti jej bu-deme, o tom ubezpečuji každého, kdo jen setrvá na pouti naší; neboť mám dobré mapy

spolehlivého vůdce po zemi pevné i po moři, pevnou loď, moudrého formidelníka (nebo kapitánem nejvyšším ješt' zmíněný vůdce sám), skušené námořníky, zkrátka všecko je na pouť připraveno, všecko jisté a spolehlivé, ničeho se není co báti; ani nemoci ani nehody jiné, neboť beru s sebou též učeného lékaře, výborné léky a na pomoc všem — zas „budíčky“ své.

Nedělám však tentráte tak mnoho řečí s budíčky těmi, abych se u čtenářů „Školy“ neprozradil, jen tobě milý poutníčku! to tak do ucha zašeptám (aby to nikdo neslyšel), že jsem si tebe ty budíčky zcela jinak zařídil. Dříve, to jsem se s nimi všude chlubil, každému ukazoval, natahoval a spouštěl na žádost mých navštěvovatelů — a tak se ucho mé navyšlo na ně, že jsem ani neslyšel volání jejích, anebo pakli slyšel, řekl si v duchu: „aha, budíček volá!“ ale nic víc a zůstal jsem hezky ležeti. A tak se mi zdá — ale prosím vás, nevezměte mě to za zlé, — zdá se mi, že i čtenářové „Školy“, vidouce v listech svých velikou literou tisknutého „Duchovního Budíčka“ a znamínko *† myslili si: ah to je zase náš budíček! čtli, třebaž i chválili, plakali, ale nic víc — zůstali zase starými marodami duchovními. Ale, jak pravím, teď jsem si ty budíčky zcela jinak zařídil: nic nedávám znáti, jen tak z nenadání je natáhnu, tak že i ony z nenadání spouštějí; a poněvadž posvádní budíček byl na mne slabý zaopatřil jsem si silnějšího, jenž svou hrůzu pouští nedlouho po mírném volání toho slabšího, a to výborně účinkuje. Jeť to asi tak, jako by ten mírný budíček volal: „Velebný Pane! velebníčku! ponížene prosím — neráčil byste už vstáti? je už hezky pozdě! bylo by to dobře, kdybyste se přemáhal!“ . . . já obrací se na druhou stranou, vymlouvám se na zimu, na tmu a že jsem se ještě nevyšpal a že snad to nemusí ještě býti . . . v tom ale zahřímá druhý budíček (že by člověk slabých nervů mohl dožítí psotník): „Človče! hříšníče, vzhůru! nevíš-li že nikoliv pro tvé pohodlí ale pro čest Boží jsi stvořen?“ . . .

Oh pardon, pane budíčku! volám a rychle vstávám . . . ale budíček pouští dále hrůzu svou: „Je čas, aby jsi již jednou začal horlivěji Bohu sloužiti! nevíš-li že snad naposledy zde na zemi vstáváš? zítra snad vstaněš v místě, kde je plác a škřepění zubů“ atd. . .

A nepřál bych to žádnému neposlušnému se státi budíčku tomu, snad je to docela Pařížský budíček, jenž prý tak nezdvořilý jest, že člověka konečně, když nechce vstáti, jednoduše z lože vyhodí! Já to ale nemín, nechci to také zkusit, naopak já častěji před oběma budíčky vstávám, již pro to potěšení, že nepotřebuji ich volání, že jsem posledl volání anděla strážce: a tu teprve pozoruji, jak nehorázně ten budíček volá (že by člověk mohl ohluchnouti) i divím se, kterať to možné, že i toho někdy v pevném spaní neslyším; za to ale, an již na mém místě stojím, nic si nedělám z křiku jeho, ano wešle se mu vysmívám.

Podobně, zcela podobně, se to má v životě duchovním: anděl strážce radí k ctnosti svědomí zrazuje od zlého, Kristus Ježíš v Smátosli převelebné zve, tluče na dveře srdce, volá, abyš již jednou k Bohu s celým srdcem se obrátil, hřích nenáviděl, v ctnosti setrval a v milosti Boží se uchová . . . jestliže neuposlechneš, užívá budíčku rozličných; zpovědní hrozí, kazatel doráží, čtení duchovní napomíná, prosí, zapřísáhá, že by to slepému muselo uvrátiti zrak, hluchému sluch, němému řeč, ba mrtvému život . . . pakli ale ani to neúčinkuje, pakli již na všecko duchovní čtení jsi navykl bez užitku, pakli všecko i to nejmocnější a nejdůraznější můžeš čísti, slyšeti, viděti, aniž by se srdce tvé pohnulo k pravému pokání a úplnému životu polepšení, pak — pak „zemřete v hříších svých“ (Jan. 8, 24). — Snad ale ještě tak daleko s tebou nepřišlo, snad bylo posud to vše co jsi slyšel, viděl, četl jen slabé na tebe, nuže tedy sem tam něco ráznějšího na tebe přijde, snad je to ale již to poslední, co ti Bůh ku spasení tvému posílá, obávejž

se proto, aby bez užitku, bez ovoce spasitelného tě neminulo; přivstávej si často sám bez volání budička tvého, to jest kunej často sám ob sebe dobrá předsemzeti, hříchu již i tomu nejmenšímu zcela odpírati a v cnosti i nejtěžší se utvrditi, pak se nebudeš muset báti budička duchovního, pak se diviti budeš, že tě tak důtklivé věci dríme nedomebly od hříchu a marnosti světa odvrátiti, a budešli sem tam ve „Škole“ své něco příliš rázného čísti, budeš se moci blaženě těšiti, že již jsi na svém místě, že takového burácení u tebe není už potřebí.

Muže, tedy — vzhůru do Jerusalema. Do Jerusalema totiž nebeského, do vlasti naší nadhvězdné, do otčiny přezáboucí, kde nás očekává Otec ten nejlaškovější, nejbobrovější, nejbohatší a nejmocnější; do matčiny překrásné, kde již mateřské své náruči po nás otvírá Matinka ta nejslabší, nejslabilnější a nejmilostnější, vzhůru do města svatého, kde na nás již čekají bratři naši a sestry nejupřímnější, naši přátelé nejvěrnější svatí a světice Boží. Poutníci jsme všichni zde na zemi všichni putujeme v životě vezdejším na světě jako cizinou do blízké již nebo ještě vzdálené vlasti, jako slzavým oudolím „k horám věčným“ (Ž. 75, 5), jako vyhnání synové Evy, synové lidští do bédictví synů Božích. Zde jsme se narodili, krátký čas zde přebýváme, stále však a trvanlivě teprve tam nahoře bydliti máme; tento vezdejší život k budoucímu porovnání nedělá ani den, ani hodinu ba ani okamžik věčnosti budoucí, nebo okamžiky se mají počítati, a byť jich na sto, na tisíce bylo v minutě, tudíž ta nejmenší částka času, jenž se jaksi nepozorovaně velmi nepatrně odbývá sanými okamžiky, nedá se přece porovnat s věčností, an tato beze všech částí času, beze všeho ukončení a odbývání trvá; a když tisíce, statisíce let na onom světě se obydou, nebude přece ještě ani okamžik obyt, jednoduše proto, poněvadž je věčnost nitky a nitkať neodbyde. Život vezdejší jest tedy u porovnání s životem za hrobem pravé nic, ano ještě méně než nic; jak smutná tedy to věc, že všechno své myšlení, duchovní a toužení, všechno své namáhání a lopocení věnujeme tomuto nic, tomu životu pozemskému, a na život budoucí snad ani nepamatujeme, zamilovali jsme si tuto vezdejší cizinu a o vlasti nebeskou snad ani nestojíme. Menší-li to zpozdílost velká? netečnost, newěčnost sřeredná k vlasti, k matce, k otci nebeskému? Či co bysi řekl o cestujícím, jenž na cestě své do milé vlasti, jež bohatstvím, rozkošemi všeho druhu a vši blaženosti oplývá, na poušti suché a parné lenoší, s kočínky a píškem si hraje a svou blaženost v tom hledá mezi ubohými obyvateli té pouště blíti a s nimi čas si utrácovati . . . nepamětliv mateřského náruči a slabého objímání otce přelaškového, jenž každým dnem po něm vyhlíží a ani dočkati se ho už pro samou lásku a touhu nemůže! těší se, snad dnes ještě, snad zítra dorazí rozmilé dítě nasse! — a hle ono ještě daleko, ano nechce se mu ani mnoho do cesty, a budeli takto dále kráčet nebbale, snad zatím přijde smrt a vlasti ani nedošel.

Vzhůru tedy! vzhůru všichni, kdož posud váháte, na vlasti svou nebeskou zapomináte, o ni nestojíte, anebo přece takovou touhou po ní netoužíte, jakáž přísluší na tak blažený domov, na tak milostného otce a matku nebeskou. Řež by tě, milé křesťane! to slovíčko vzhůru, tak mocně dojalo a k pevnému předsemzeti přimělo, jako jistého smrtelníka tvé křve a tvých slzách namyšlel asi před 15 sty lety. Seděl on — nestálý ještě a vrtlavý jako ty — pod stromem říčním, rozjímaje o krátkosti života lidského, o nejistotě hobytny smrti, o slabosti srdce lidského, v nížto brzy chce Bohu sloužiti, hříchu obolati a v cnosti se cvičiti, a brzy zase nechce, neb se objevují zase nezřízené žádosti těla, povstávají proti předsemzeti ducha hledíce je udusiti . . . v tomto rozjímání se zdá sv. Augustinu — neb ten jest onen smrtelník pod říkem — jakoby anděl strážce mu volal do srdce: „vezmi a čti!“ Měl před sebou Písmo sv. i otevřel (ne náhodou, ale

řízením zajiště Božím) místo sv. Pavla k Řím. 13, 11: „Řodina jest (čili již jest nejvyšší čas), aby chom již ze sna pomstali.“ Tato slova jej tak mocně bojala a k pevnému předsevzetí pokání a života polepšení pohnula, že od onoho okamžení úplně se k Bohu obrátiv nejen za své předešlé hříchy zadošť učinil ale i velikým světcem s milostí Boží se stal.

Tolik jen pro tento měsíc ob tebe žádám, milý čtenáři! abyš jednou již se odhodlal a pevně na tom se ustanovil, Bohu věrněji než posud sloužiti, nikdy více ani té nejmenší nedbalosti se dopouštěti, nikdy více ničím se nedati odvrátiti od zachování svých dobrých předsevzetí. Ty se musíš přesvědčiti, že na tom není dosti, co jsi posud konal, že se s tím nemůžeš nikterak spokojiti, že aspoň Plán tvůj se s tím nikdy nespo-kojí: dokud mu celé srdce nedáš, dokud mu s celým srdcem sloužiti nebudeš, dokud ještě něco bude, co bys mohl činiti a nečiniš . . . potud vždy ušlyššíš v srdci a svědomí svým hlas svého ženicha nebeského vytykajícího tobě: „Mámi něco proti tobě“ (Žjev. 2, 4). Ledacos tě posud zdržovalo od věrné služby Boží, ledačemuš ještě přilnulo srdce tvé buď samolásky nebo ctižádosti nebo pohodlí tohoto světa; snud i domácnosti, rodiče, dítky, přátelé ti překážkou byli v plnění tvých dobrých předsevzetí, náklonnosti rozličné, nawy-škosti, touhy srdce po věcech pozemských tě táhly posud k zemi, tak že ti nemožné bylo, s celým srdcem pozvednouti se k Bohu, vždy jen začínáš, a nikdy nedokončuješ, činiš předsevzetí ale neplníš je, vstáváš snad denně ale denně zase padáš a ležíš — tak dlouho již — ve vlažnosti a lhostejnosti, v zamrzelosti na sebe a na celý svět, snad i na Boha! svět tě ovšem netěší, neb ty dávno znáš marnost všeho na světě, ale ani po nebi netoužíš dosti živě, an se obávati musíš vším právem ztráty toho tak krásného nebe! Vzhůru tedy již! vzhůru! jak dlouho se chceš trápit, soužiti a sám sebe mučiti; vla-žnost a lenost ti nikdy nepřinese onu útěchu a radost, po nížto srdce tvé touží. Pravou radost, skutečnou útěchu a trvanlivou blaženost najdeš jen v stále a věrné službě Boží, v plnění přikázání Božích, v beblivém bažení po svém cíli nejvyšším, po vlasti nebeské, po Jerusalemě Božím. Vzhůru tedy do Jerusalema! volám ještě jednou na počátku tohoto roku, na počátku hned prvního měsíce, vzhůru! všichni kdož pravou radost a útěchu srdce hledáte; vzhůru! mladí i starí, vzhůru! i vy dítky, neb vidíte mnoho statečných hrdin v nebesích, jenž ve vašich letech již šťastně dorazili do otčin nebeské (svatá neminátka, sv. Anežka a její soukosenka sv. Emerenciana atd. jsou wami nejkrásnějším příkladem); zemřete-li i vy v mladém věku, jak šťastny budete tím, že jste v mládí hned začali Bohu věrně sloužiti; dočkáte-li se ale věku delšího, jaký to počet zásluh nebeských si získáte začínajíce již nyní se shromažďovati; vzhůru i vy, jenžto valný již věk máte za sebou! mnoho jste již zažili ale málo nashrmažbili pro nebe; mnohých věk, mnohou starost, mnohé namáhání jste věnovali životu mezdejšímu ale málo pro život budoucí jste vynakládali, světu jste vslecky své síly věnovali, pro nebe málo jste obětowali, sobě jste posud jen žili, kdežto jste měli jen Bohu žiti. Tudiž vzhůru! do Jerusalema! Pouť nastává, vslecko pohotově, kde kdo jste, seřaďte se, připravte se — nejinač než jako byste na jisto věděli, že letos, tento rok 1870, budete se muset stavěti — soudu Božímu.

Není pochybnosti více ani té nejmenší, že skutečně všichni povzbuzení tohoto uposlednou, neboť tolik jisto jest, že každý z nás si přeje doraziti šťastně do blažené vlasti nebeské, do svatého Jerusalema Božího; a nikdo zajiště nebude takovým nepřitelem duše své a spasení svého, aby nechtěl přijíti do nebe, aby mu lhostejno bylo, kamkoliv se duše jeho po doputování jeho zde na zemi dostane. „O čtění by nám tedy nešlo“, slyším mnohé z vás, milí čtenáři! volati, „ale bojíme se, že nám ta cesta bude dlouhá, ne-

příjemná, smutná; že nebudeme žádné úlevy mít, ani útěchy, ani radosti, . . . a to srdce lidské už je z takové krve, že to bez útěchy nevydrží!" — Nic se nebojte, vy mazánkové! mám pro vás dosti cukrového a marcipánu, budeli se vám chítí; vím že dusse lidská musí mít svou útěchu a radost, ano ujišťuji vás, že u našeho kapitána (vrchního lodníka a pána) naleznete vždy takovou blaženost, jakou byste darmo vyhledávali na celém světě. A konečně, jaké pak ať útěchy a radosti měl Pán váš a Mistr, an z lásky k vám a k vůli vašemu spasení po této zemi sám napřed putoval, aby nám razil tu cestu do nebe, aby náš učil tu pravou tam cestu, aby náš zaopatřil vším k tomu potřebnou milostí? Ptal se hned po úlevě, po útěše a po radosti, když nabízel se za náš zemřít, se vtělit ráčil? dal se snad odstrašiti, když mu Otec nebeský s udivením nad jeho zámyslem odmětil: „Ale Synu milý nejmilejší, považ přece, že budeš museti na světě žít chudý, ponížený, opomíjený a trdný: budeš museti v mrazivém chlévě býti zrozen, ano do jesli tě položí k ubohé němé twáři! jako outlé dítě budeš museti do Egypta utíkat, bys ušel ukrutnosti Herodesově, a namratiw se z Egypta budeš museti co chudý a ponížený řemeslník v dílně pracowati, bys život svůj tráwiti mohl!" . . . a co Syn Boží na to? „O milý Otče! to nic nebělá, jen když tím spásím **člowěka!**" „Ale nebude na tom dosti! budeš obe všech opuštěn, posmíván, pronásledován, budeš bičován, trním korunován, těžkým křížem obřemeněn, ukrutně ukřižován, a zcela bez útěchy a pomoci v nesmírných bolestech na kříži skonáš!" — „Otče můj! to všecko a ještě více rád na sebe vezmu, jen když tím dojde člowěk spásení svého!"

Ojhle poutníku můj! tak smýšlí Spasitel twůj pro tebe, tak hotov jest wšelikou pouť trdnou a trapnou pro tebe zmužile konati v zármutku, bolesti a utrpení . . . a ty se sháníš po útěše, po úlevě a po radosti? nemusíš-li se stydět za svou slabost a choulstiwost, v níž ani to nejmenší nepohodlí aneb zapření sebe nebo přemáhání pro Spasitele svého — ba co pravím, pro sebe samého, k vůli svému wlastnímu spasení a wěčnému něčdy w nebesích obradowání nechceš snášeti, kdežto Spasitel náš, jenžto od wěčnosti již neřkončeně blažen byl a nepotřebowal nás, z pouhé k nám lásky, za nás, za cizího tedý, tolik chtěl trpět a snášeti? Nemáš-li wšelikou příčinu, prositi wšele Pána svého, aby již jednou srdce twé, zastaralé w samé marnosti a smyslnosti a samoláске a ctižádosti a choulstiwosti a tklivosti, w nížto jen to, co ti lahodí, wnhledáwáš a miluješ, a wšeho nepřijemného se zhrozuješ, aby (pravím) toto zbabělé srdce twé již jednou odtrhnouti ráčil ode vši samolásky a dal mu poznati marnost vši útěchy a radosti pozemské a z druhé strany cenu každého křížku a utrpení pro nebe, aby mu popřál zmužilosti a síly k wykonání i nemilých, těžkých powinností pro Boha, aby je ozbrojil trpělwostí a statečností a wytrwáním w dobrém až do konce, byt ono sebe obtížnější bylo bez vši útěchy a posily duchowní.

Či myslíš, že jinou cestou do nebe se dostaneš nežli kterou Kristus Pán krácel, cestu kříže a utrpení? Neznáš-li slowo Páně: „Chceli kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a wezmi kříž svůj na sebe každého dne a následuj mne." (Luk. 9, 23.) . . . ? „Toť je trpké cukrowí, welebný panáček! ani se nemohu dost spamatowati!" — Nezapli mě, srděčko! musí to býti! wěděl jsem to hned napřed, že to bez boje nepřijde a bez hlubokých wzdechů — neb jest to **loučení**, a jak mnohé již srdce zpíwalo na světě:

„Loučení, loučení!

jak jest to těžká wěc!" atd.

Či newiděl jsi ještě nikdy, jak se synáček s matinkou těžce loučí, když buď na študie nebo na řemeslo do světa se od ní odebírá? nezdálo se ti, jako kdyby kdo násilně jedno srdce od druhého odtrhl a kus srdce neli celé wzal s sebou? — Jestli těžší býwá loučení

na loži smrtelném, kdož dítky s rodičemi, tito s dítkami, nebo manžel s chotí a tato s oním se žehná! co se tu prolévá slzí! jak tu krmácejí srdce! jak těžké povzdechý se zasílají k nebesům! ano kdož se věrně, věle a vroucně milovali, snad to loučení ani nemýdrží a jeden zemírá žalem pro druhého Ale znám ještě jedno loučení, a to jest to nejtěžší, to nejkrutší,

„kdož se musí rozloučiti,

kdož se musí rozloučiti“ člověk sám s **sebou**! s vlastním srdcem, s vlastním citem, s vlastní myslí svou, s vlastní duší svou . . . a toho je, poutníčku milý! u tebe zapotřebí. Chceš-li na svou pouť do Jerusalema nebeského se vybati — a ty již chceš, ano musíš čtíti — musíš se se svým rozloučiti co by ti překáželo na pouti té, jmenovitě od vlastního srdce, od samolásky a choulivosti své; to vše co si srdce přeje přirozeného, smyslného, lahodného, ba skoro bych řekl i všeho svého (pouze) libského chtění a toužení musíš se — k vůli snadnějšímu dosažení života věčného — vzdáti, odepřít si, zapíratí se, přemáhati se, na tomto světě a pro tento svět mlděti, jakobyš nemlděl, slyšeti, jakobyš neslyšel, užívati jazyka, jakobyš ho ne-
užíval, zkrátka a ledním slovem, ty musíš sobě a světu odumřítí a jen Bohu žítí, jen spasení svému žítí. Ty nesmíš více jako posud srdci svému pomolovati ve věcech toho světa, ale co jen můžeš jemu odpíratí, jakobyš nenáviděl srdce své a sebe samého. Řká-li se ti to mnoho, považ jen slova Páně: „Kdo miluje život svůj (to jest, kdo ne-
pravou samoláskou zaslepen, jen k tomu hledí, aby si — ačkoliv jen o dovolených rado-
stech řeč jest — ničeho neodepřel ale všeho popřál a ve všem hověl, aby život příjemný a rozkošný — ačkoliv ve všem počestný — měl, kdo miluje život svůj, ztratí ho a kdo nenávidí života svého na tomto světě, k životu věčnému osířhá ho“ (Jan. 12, 25). Či neslyšel jsi nikdy ještě výrok Apoštola Páně:

„Zato pak pravím, bratři! čas krátý jest; nezbývá, než aby i kteří mají ženy, byli jakoby jich neměli, a kteří pláči, jakoby neplakali, a kteří se radují, jakoby se nerad-
dowali, a kteří kupují, jakoby newládli, a kteří tohoto světa užívají, jakoby neužívali; neboť pomíjí způsobu toho světa. (1. Kor. 7, 29—31)? Ale slovo těchto roz-
loučil se se svým na světě sv. Dtec Grantísek a newýslovné blaženosti požíval u nohou Ukřižovaného, k němužto volal: „Bože můj a mé svědco!“ sv. Terezie, jenž volala: „Páne, trpěti nebo zemřítí!“ sv. Majdalena z Pacis: „Trpěti a ne zemřítí!“ a sv. Jan z Říže, jenžto uslyšem z úst Ukřižovaného, co by sobě žádal za odměnu, odpověděl: „Páne bñti opovrženu na světě a trpěti za Tebe!“ Tolik se ovšem od tebe poutníčku můj! nezádá: to jediné, abyš více miloval Boha než vlastní srdce své, a kde ti tudíž srdce tvé překáží na cestě dokonalosti jemu zmužile odpověděl: „holečku! to nejde, to ti do smrti nepovolím!“ Nemusíš se báti, že snad zcela jiný způsob života budeš muset vésti; nikoliv, ty můžeš do svých společností (ovšem mravních) choditi, své záhany (ovšem počestné) navštěvovati, ale — nebudeš k nim (jako posud často se stalo) srdce své přikládati, nýbrž toho všeho užívati, jakobyš toho neužíval, a při vši veselosti zewnitřně (kterouž více k vůli jiným, k zachování lásky společenské a pokoje domáckého na jemo dáš) zachováš wniterné s Bohem spojení a sjednocení v zbožné modlitbě a v duchu rozjímání; a v tomto rozjímání a wniterném s Bohem spojení nalezneš onu útěchu srdce a blaženost, kterouž hledáš a kterouž jen u Boha a Spasitele svého nalezneš, nikdy ve světě. Už jen loučení bude odbyté, bude hned lépe; udělej to proto jako každý, jenž si chce usetřiti toho bolu hrozného — dělá to krátce, loučí se odhodlaně, zmu-
žile, odtrhne a přemáhá se, byť i srdce krmácelo. Čiň podobně i ty: odtrhni se ode všeho, co by ti jen dost málo mohlo překážeti na cestě dokonalosti, odtrhni se, kdyby jinak

býti nemohlo, i od vlastních rodičů, od dětí, od manžela neb choti, pakli by ti přetážíkou byli věčného spasení, to ješ, opustiti je ovšem nebudeš moci, ale nesmíš se jimi dáti ob cestu dokonalosti zdržeti; musíš se k nim pak tak chovati, jakobys je neznal, jakobys je nenáviděl. Zase ti to přichází za těžko? ale co řekneš slovům Kristovým: „Zde-li kdo ke mně a nemá v nenávisti otce svého i matere, i ženy i synů, i bratři i sester, a ještě i života svého, nemůže býti mým učedníkem . . .“ (Luk. 14, 26)? Či nečetl jsi o sv. Grantiisse Chantal, která vlastnímu dítěti, jenž jí bránilo vstoupiti do řehole a proto ke dveřím domovním se vrhlo, by nemohla odejti, přestoupila přes ně ze světa do řehole? aneb o sv. Felicitě, kterážto otci v šedinách ctiuhodnému a jako děčko v pláči usedávém prosícím, by se nemýbávala v smrt pro víru křesťanskou odpovíděla, že Boha a své spasení více musí milovati než otce? aneb o sv. poustevníku Amonovi, jenž přes vlastní matku cestu do řehole mu zabráňující krácel a výeho se odřeknuv, jedině Bohu se zasvětil? Všec se v tomto ohledu musíme zcela řiditi ble slov sv. Řehoře Velikého, tvrdícího, že příbuzné a přátele své, pakli nám dopomáhají na cestě k spasení, milovati, pakli nám ale přetážíkou jsou, jim se vyhýbati máme, jakobyom je neznali, (při tom ovšem povinnoiti své dítěti nebo rodičů a manželů každý svědomitě plniti má — zde se jen jedná o životě duchovním, o toužení po dokonalosti, jež s oněmi povinnošti dobře se snáší). Ano sám nebeský Spasitel praví: „Kdo miluje otce neb matku více nežli mne, není mne hoden, a kdo miluje syna neb dceru více nežli mne, není mne hoden. (Mt. 10, 37).

Ze výeho vidíš, milý čtenáři, že na tu pouť nebeskou sám jediný se vydati máš, a kdyby ti kdokoliv na tom světě v tom bránil, nesmíš se jím dáti zdržeti ani zastrahiti, musíš se ho zmužile odřici a v tomto ohledu s ním se rozloučiti na vždy a na cestu svou se vydati.

Kristus Pán volá — a nejen volá, on sám tě chce voditi, neboť praví: „Já jsem cesta a pravda i život; žádný nepřichází k Otci, než skrze mne . . . „Ja jsem dveře, skrze mne vejde-li kdo, spasen bude: a vejde i vyjde a pastvy nalezne.“ (Jan 14. 6; 10, 9.) Když tedy tak dobrý Pán sám se nabízí tě voditi po cestách tohoto světa do života věčného, neměl bys jemu zcela se odemzdati v té blažené naději, že tě dobře povede po té pravé cestě a že šťastně dorazíš do života věčného! Učiň proto jako onen pravý následovník Páně kdyi to učinil, kdy ho Pán k následování sebe a ku konání pouti do života věčného pomzbužoval slovy: „Vzhůru! má duše, nemeškej déle.“

Pln důvěry v pomoc Boží a zcela se odemzdamaje do vůle Boží, odpočívaje sladce v Boží prozřetelnosti jako dítě bezpečně odpočívá v náručí mateřském, volá sluha: „Bane, já chci! cestu pravou mi ukážeš; doufám to pevně!“

Na to dobré předsevzetí: „já chci“, (na kterě i u tebe v tomto měsíci čeká Pán, aby s milostí Smou ihned k tobě zavítal a tě posílil a potěšil, posvětil a oblažil), odpovídá Pán, co ti na památku pro dnešek zanechávám k dobrému urázení:

„Bojď! neboť Já budu s tebou, sám ti ukáži cestu.“

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

L e d e n.

Hle čtenáři zbožný! zde ti podává „Škola“ tvá krátká a krásná rozjímání na každý den po celý rok spolu s vysvětlením památky svatých, posvátných dob

a dnů odpustkových. Bude to tudíž tvá modlitební komůrka: pilně se v ní nacházej a dobře zužitkuj času drahého a svatých milostí nebeských.

1. Sv. **Fulgenc**, biskup v Ruspe (v Africe). Nový rok — buď nový i život tvůj, už snad přes rok nebudeš zde slaviti nový rok, snad již na věčnosti. Co bys činil, kdybys to jistě veděl? nuže čin to již letos, již dnes začni! Plnom. odp. v bratrstvu nejsv. Svátosti a Srdce Panny Marie a v karmol. škapulíři.

„Pane, nyní mi propůjč trpělivost, někdy pak milosrdenství.“

Mnohdy si stěžujeme na žalosti a trampoty tohoto života; kéž bychom však při všem utrpení a soužení, jež nám Bůh sám nebo skrze jiné posílá, a při všech obtížích stavu a zaměstnání svého místo přílišného si stěžování jako sv. Fulgenc o svatou trpělivost prosili, bychom všechny kříže v duchu kajícího za své hříchy tiše snášeli; pak bychom s podobnou jako on důvěrou milosrdenství Boží, milostivý soud a blaženost věčnou očekávat mohli.

2. Sv. **Makarius**, poustevník alexandrinský. Dnes první neděle v měsíci, tudíž plnom. odp. v karmelitánském škapulíři a na modlitby Zdravas Královno; Pod ochranu Tvou se utíkáme; též v Srdci Pána Ježíše, kdo v pátek nemůže k stolu Páně, toliko v neděli.

„Buď máš ty svět za blázna, anebo svět tebe.“

První má svou platnost teukrát, pakli světa dle napomenutí sv. Apoštola tak užíváš, „jakobys ho neužíval“, t. j., pakli toužení a bažení své na něco lepšího vynakládáš, nežli na věci pozemské, totiž na Boha a na nebe. Pak budeš jako sv. Makarius moci usmívavě říci na loži smrtelném: Loučím se lehce s tebou světe! neb jsem tě nikdy nehledal, nemiloval!“ — Jinak ale, jestliže srdce své přikládáš k světu a marlostem jeho a rozkoším; neboť pak jsi se konečně sám dal od světa za blázna mít, an tě při smrti se vším co ti sliboval, nabízel a podával — hanebně opouští. Protož „nemilujte světa ani těch věcí, kteréž na světě jsou — nebo svět pomíjí i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (1. Jana 2, 15. 17).

3. Sv. **Genofeva**, řeholní pauna. Plnom. odp. získají rozšiřovatelé bratrstva nejsv. Srdce Páně, pakli sv. přijímání obětují za sv. Otce, za sv. církve a za potřeby duší nesmrtelných; též je pondělí, tudíž plnom. odp. v hrdinském skutku lásky za dušičky (i na pouhé zbožné slyšení mše sv. za dušičky, bez sv. přijímání).

„Bohu se chci líbiti a ne lidem.“

Nebylo ještě nikdy a nebude svatého neb světice Boží, jenžby této zásady se nedrželi. Již sv. Pavel píše: „Kdybych se ještě lidem zaliboval, nebyl bych služebníkem Kristovým.“ (Gal. 1, 10.) A jak by tomu jinak mohlo býti: vždyť pak žádný nemůže dvěma pánům sloužiti“ (Mat. 6, 24) ovšem se rozumí, dvěma pánům sobě odporujícím, jako jsou Bůh a svět; neboť svět obyčejně od tebe něco jiného žádá, než co se Bohu líbí, čině tedy z lásky k světu tu věc žádanou, stáváš se nepřitelem Božím. „Což nevíte, že přátelství s tímto světem jest nepřátelství s Bohem?“ volá k srdcím našim sv. apoštol Jakub (4, 4).

4. Sv. **Anděla** z Foligno, řeholnice po úmrtí manželově. Jest patronkou nemocných k zachování trpělivosti, neboť touto cností v nemoci se zvláště vyznamenala, považujíc vždy nemoce za zvláštní dobrodiní Boží.

„Chci s Ježíšem křížovou cestu kráčet.“

Ovšem jest to cesta příkrá, trpká, trním posetá, a mnoho vynucuje potu. vzdychání, ano i slzení! ale kráčí se po té cestě do překrásné vlasti — do nebeského Jerusalema. — Jest i jiná sice cesta na tom světě: rovná, pohodlná, jak se zdá samým

růžovým posetá a koberci položená, plná rozkoší, jak se praví a lahůdek — ale vede — do ohně pekelného. Příteli! kterou cestu volíš ty? — „Vcházejte těsnou branou: nebo široká brána a prostranná cesta jest, kteráž vede k zahynutí a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni. Jak těsná brána a ouzká cesta jest, kteráž vede k životu: a málo jest těch, kteříž ji nalézají.“ (Mat. 7, 13. 14.)

5. Sv. **Simeon Stylites** (na sloupu bydlící poustevník). Dnes středa, tudíž plnom. odp. v karmelit. škapulíři.

„Nechte mne, bratři, hříchů mých oplakávati, neb jsem bídny hříšník.“

Podivná věc! Čím větší svatý před Bohem, tím víc se ponizuje a poznává svou hříšnost; a čím více my vzdálení jsme dokonalosti, tím méně chceme svou hříšnost uznati a se pokoriti; ó, té šeredné pýchy a samolásky! Pryč s ní! — a to hned! a na vždy!

6. Sv. **Gertrud** z Osten, dcera selská. Slavnost ss. 3 králů, plnom. odp. v bratrstvu benedikt. na zbožné nošení křížku sv. Benedikta, kazatelům a posluchačům kázání; též první čtvrtěk (plnom. odp. na „Popatřiž Pane!“)

„Boha musíš každou dobu míti na paměti, jinak se světa neuchováš.“

Spasitelná to zásada pro každého, zvláště pak pro dívky křesťanské. Boha vždy míti na paměti, to zdržuje od hříchu a povzbuzuje k dobrému, vede tudíž k dokonalosti. „Chodiž přede mnou (rozkázal Bůh Abrahamovi 1. Mojž. 17, 1, t. j. měj každým krokem mne, Boha svého, na paměti) a budiž dokonalým.“ Kdyby všickni, zvláště pak mladší pokolení a jmenovitě pohlaví ženské takovéto zásady pevně se drželo, bylo by hned jinak na světě, i Bůh sám by nám více žehnal a přál.

7. Sv. **Nicetas**, biskup a apoštol (t. j. zakladatel víry Kristovy) v Dácii. První pátek (plnom. odp. v Srdci Páně — srovnej svrchu 2. ledna).

„Jako léku je potřebí nemocnému, tak i pokání tomu, jenž upadl do hříchu. neboť pokání jedinká úchrana po ztroskotání lodi. — Pokání pravé však záleží ne v slovích neb jalových slzích, nýbrž v skutečích kajenosti. Hluboká rána žádá dlouhého léčení, podobně velikost hříchů, velikého zadostiučinění. Pakli se hříšník sám nikdy neušetří, ušetří ho Bůh někdy před hrůzou pekla, pakli hříšník na své hříchy nikdy nezapomene, zapomene Bůh na všecky. Odlož všecko, co tě k marnosti a smyslnosti svedlo, slzemi nechť se zarsí oči, jež hleděly na věci, na které nikdy neměli patřiti; mrtviž oudy své, jež sloužily dáblu a hříchu, hořem nechť se ztráví srdce, jež nepřitelem se dalo svěsti. — A nebude ti zajisté těžko, takové pokání až do smrti konati, budešli pamatovati na šerednost svých hříchů, na urážky nesmírné Velebnosti Boží, na tresty pekelné, jimžto bez pokání neujdeš.“

Tak sv. Nicetas k padlé osobě; snad to všecko více méně i na tebe, duše křesťanská, se hodí; ó pak to přečti ještě jednou a vezmi si to k srdci!

8. Sv. **Severin**, poustevník a apoštol Rakouského arcivévodství.

„Bůh hledí jinak než lidé.“

Přečasto je to, co světu jako nejčistší zlato svítí, před Bohem jen bláto. Jak mnoho dobrého, myslel by člověk, děje se ve světě, tolik almužny se rozdává na ústavy dobročinné atd., ale poněvadž se to neděje z lásky k Bohu, ani z pravé lásky k bližnímu, naopak jen ze samolásky a pýchy a z jiných nehezkých pohnutek, je to přec jen — bláto — před Bohem.

9. Druhá neděle (plnom. odp. na modlitby: Zdrávas Královno, a Pod ochranu Tvou).

Sv. **Julian**, paník a jeho manželka Sv. **Basilisa**, panna, oba mučedníci:

patronové k zachování sv. čistoty, an oni tuto cnost i v stavu manželském úplně zachovali.

„Já vím, co mám dělati jako křesťan!“

Co pak asi? Co Bůh chce a ne co zlá žádost neb zkažený svět. Ach! jak mnozí — zdá se — že to nevědí! Jak to stojí u tebe, příteli? ach ty snad dobře víš, co Bůh žádá, ale neplníš to! Kam to ale konečně povede? Dokud čas jest, obrať se k Bohu, aby nebylo někdy pozdě!

10. Sv. **Kristiana**, ze služky panna řeholní. Pondělí (plnom. odp. na mši za dušičky).

„Doma je člověk nejjistší.“

Jak mnohých duší již pokazila vycházka a toulání se, třeba i ve dne. Dobře praví bl. Tomáš Kempenský: „Kolikrátkoliv jsem mezi lidmi byl, méně člověk (t. j. ztrativ mnoho z lidské povahy dobré) jsem se vrátil.“ Kdyby kdo ve světě jen dobré věci viděl a slyšel, nemuseli bychom se tak báti vycházky k lidem, ale — — —

11. Sv. **Teodos**, patriarcha řeholníků na východě.

„Jed marné samolásky přivádí srdce ku zkáze.“

Od marnosti a samolásky k pýše a chlipnosti jest jen malý krok; pýcha pak od Boha samého odsouzení dostává, že „v ní počátek vzalo všeliké zahynutí.“ (Tob. 4, 14.)

12. Sv. **Arkad**, mučedník. Středa (karmelit. škap.).

„Málo jest to všechno, co trpím, a snadno k strpení.“

Pakli utrpení tvé, křesťane! jež s utrpením sv. mučedníka Arkadia porovnané ničím býti se osvědčuje, tobě přece velké a nesnesitelné býti se zdá, věz že příčina toho jen v tom spočívá, že Boha málo prosíš o dar trpělivosti a síly a že si odměnu za svou trpělivost, totiž slávu a radost nebeskou, málo představuješ.

13. Sv. **Jita**, vdova.

„Marii, mocnou nebes Královnu, nikdy nadarmo vzývati nebudeš.“

Leč by modlitba tvá pocházela z falešného srdce, které sice Marii vzývá o pomoc proti hříchu a světu, ale při tom se světem milkuje a s hříchem pohrává; takového ovšem nejčistší Panna vyslyšeti nemůže.

14. Sv. **Hilar**, biskup v Poitiers ve Francii, učitel církevní.

„Smrti se nebojím, toho však se bojím, aby víra netrpěla.“

Víra křesťansko-katolická sama v sobě nikdy nebude a nemůže trpěti, neboť jest to dílo Boží a proto jeho moci a ochrany vždy a všude bývá oučastna; proto vždy a všude bude kvést víra katolická, až do skonání světa bude panovati mše sv. a sv. svátosti atd. tak jako od jakživa po Kristovu ustanovení. Ale vyznávající víry sv. mohou trpěti škodu, mohou snad zcela přijíti o víru sv., a toho se bál sv. Hilar; jak pak ty? a co děláš pro sebe i pro své svěřence, aby se to nestalo?

15. Sv. **Romed** z Tauru v Tyrolích. Též památka sv. Maura opata; plnom. odp. v bratrstvu boned. a v kostelích benediktinských.

„O nebeské, ne o pozemské dary máš hlavně prositi.“

Soudíme-li dle této zásady, řídil se zajisté sv. Romed dle slov Kristových: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho (potřebné k dosažení jeho), a toto vše (pozemské) bude vám přidáno.“ (Mat. 6, 33.) — Kdo jen vždy o časné, pozemské věci prosí, nedostává pravidelně ani těchto, ani nebeských.

16. Sv. **Honorat**, biskup Arelatský ve Francii. Slavnost nejsv. Jména Ježíš, plnom. odp. po zprávě Boží na zbožnou přítomnost při zpívané Mši sv. (po celý oktáv jednou k získání), a v karmelit. škapulíři.

„Život světácký lahodí ale svádí.“

Ubohým světa milovníkům podobně se daří, jako rybě, jenž dychtivě chlamstá nástrahu (návnadu) na udici — zůstane viset na nástraze a přijde o život. Taková udice pro duši lidskou jsou nezřízené smyslné a tělesné žádosti, jež člověka poutají a konečně o život věčný připravují.

17. Sv. **Antonín**, poustevník; patron proti okladům ďábelským. Též pondělí (mše sv.).

„Nedomnívej se nikdy, nikdy býti jistým, i kdybys sebe víc se již byl přemáhal.“

Sv. Antonín zajisté z vlastní zkušenosti se byl naučil, že člověk toužící po dokonalosti, nikdy není jistým před oklady ďábelskými, jenž všechno jen ku zkáze naší má nalícino; satanáš a zlá žádostivost se v tom ohledu chovají jako jedovatí hadové. Jenž se mrtvými býti stavějí, pojednou však vyskočí, raní a usmrť.

18. Sv. **Deikola**, opat Burgundský.

„Křesťan musí s dobrým odpláceti zlé.“

Jak mnoho křivd a utrpení snášel sv. Deikola se strany nepřátel! a předce nejen že nikdy mu nepřišla myšlenka neb touha po pomstě, spíše dobrodiním se odměnil protivníkům svým. Držel se tedy zúplna slov Páně: „Odpouštějte a bude vám odpuštěno“, a: „milujte nepřátely své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteříž vám protivenství činí a utrhají vám“ (Mat. 5, 44). Jaké pak zásady ty se držíš v ohledu tom? Alespoň nezapomeň na slovo Písma sv.: „Žádnému zlého za zlé neodplacujte.“ (Řím. 12, 17.)

19. Sv. **Kanut IV.**, král Dánů a mučedník. Středa (Karmel. škapulř.)

„V pravdě pokorný se nermoutí, když vidí, že jiným se dává přednost.“

Příčina toho jest ta, že ve všem hledí jen na čest Boží a nikoliv na své vlastní oslavení; ba on nezná ani jiné slávy nežli té, která od Boha pochází a Bohem někdy dána bude dle Písma těm, kteří se ponížují. Proto nahlíží, že jedinký prostředek k dosažení této pravé oslavy je — ponížování sebe samého. Toho proto ne snad že by se bál, ale toho dychtivě a toužebně vyhledává!

20. Sv. **Šebestian**, ochrance církve sv., mučedník: patron proti moru.

„Horlivý křesťan hledí ďáblu duše vyrvati.“

Tak činil sv. Šebestian podporuje dlouhým domlouváním dvěma bratřím mučedníkům, jenž vrtkavi jsouce, již již chtěli odpadnouti od sv. víry a propadnouti do jicna pekelného. Jaká to zásluha, vytrhnouti draze vykoupenou duši ze záhuby věčné! Snad znáš i ty, křesťane milý! nějakou duši, kterou by jsi mohl domlouváním, povzbuzením neb alespoň modlitbou vyrvati ďáblu pekelnému? Snad jsi to i povinen uiniti?

21. Sv. **Anežka**, panna a mučednice.

„Jiný si mne již vyhledal, — tomu jen zůstanu věrnou!“

Pozorujeme-li sv. Anežku, 13letou dívku, krásnou, bohatou, urozenou, která jen jedinkého Ježíše vyhledává a miluje, — a porovnáme-li k ní tak mnohé dívky našich dnů, jež srdce své tomu nejsprostšímu poběhlíku zavdávají, kdežto o lásce k nebeskému ženichu ničeho nevědí, zajisté jen slzeti můžeme nad slepotou tohoto světa! Aneb jsme snad dokonce sami podobného ducha?

22. Sv. **Blesila**, vdova římská.

„Hleď všemožně vynahraditi, co jsi posud zameškal.“

Kdo po svém úplném k Bohu obrácení tím horlivěji si počíná, čím vlažněji dříve byl, ten dle slov sv. apoštola Pavla „ztracený čas vykupuje;“ a setrvá-li v smýšlení tom, obdrží i on odměnu velikou, byť by i jedenáctou hodinou (t. j. velmi pozdě) začal na své vinici Páně pracovati. Lépe jest pozdě začít, nežli nikdy!

23. Sv. **Jan**, almužník řečený, patriarcha Caříhradský. Též zasnoubení Panny Marie (plnom. odp. na modlitby Zdravas Královno a Pod ochranu).

„To jesti Pán, kterýž mne zkouší.“

Tak volal náš Svätý při každém utrpení a protivenství. Kéž bychom i my při všem nemilém, co nás na světě potkává, při každém křížku a soužení, při každé bolesti a vůbec při všem ihned na Boha zpomínali, přivolávající si slovy sv. Jana: „To na mne Bůh sesílá, aby mne zkoušel!“

24. Sv. **Babylas**, biskup a mučedník. Pondělí. Dnes začni 9deuní pobožnost k nejbl. Panně Marii na úmysl k nastávajícímu svátku se dobře připravit; denně konej nějakou pobožnost (růženec, křížovou cestu atd.) Rodičce Boží se často odporuč, vystříhej se zvláště své nejhlavnější chyby, cvič se v protivné cnosti, a ve svátek samý se obětnj zcela Rodičce Boží: takto získáš od dneška každý den 300 dní odp., ve svátek pak plnom. odp.

„Co pastýř nesmím vlka pouštět do ovčince, neb se musím někdy zodpovídati.“

To jesti zásada všech věrných pastýřů duchovních; má to však i zásadou býti všech rodičů křesťanských a hospodářů i mistrů, zkrátka všech představených naproti tak velikému a častému svádění toho světa; neb i tito všickni se zodpovídati musí ze všech duší jím svěřených — krom zodpovídání vlastní duše.

25. Obrácení sv. **Pavla** apoštola. Plnom. odp. v bratrstvu Panny Marie.

Obrácení sv. Pavla je krásný obraz obrácení hříšníka. Nebeská záře, kteráž hříšníka uprostřed hříšné jeho cesty ozařuje, znamená od Boha danou milost; pád k zemi je nějaké neštěstí, v němž poznává bídný stav svůj! Hlas s nebe jesti proň hlas kazatele, přítele neb svědomí, jehožto volání odolati nemůže; Ananiášem jest mu zpovědník, k jehožto nohoum kající hříšník se vrhá, by rozhrěšen a na dobrou cestu byl přiveden; oslepení je uzavření smyslů pro všecko světské a padání s očí je odložení zlých navyklostí.

26. Sv. **Polykarp**, biskup ve Smirně a mučedník. Středa.

„Svět jesti jen putování našeho místo, pravá vlast naše je v nebesích.“

Jedno z nejsmutnějších zklamání nás zlým duchem jest, že žijeme jakobychom jen pro tento svět pracovati a starati se měli, jakobychom zde věčně zůstali; nikoliv pro tento svět, pro věčnost, pro věčnost jsme stvořeni, tam tedy musí směřovati všecko naše smýšlení a jednání! Ale bohužel, my — ach! darmo mluvit! — Ale kam to konečně povede? . . . Co tedy uděláme a udělati musíme?

27. Sv. **Jan Zlatoustý**, patriarcha Caříhradský a učitel církevní.

„Zastávej se pravdy s neohrožeností.“

Zastávej se pravdy, zastáváš se věci Boží, ano Boha samého, nebo Bůh jesti pravda, zastáváš-li se ale Boha, jest on tvým ochráncem a proto musíš konečně zvítěziti; nemáš se tedy ničeho báti.

28. Sv. **Markéta**, dcera Bely IV., krále uherského, panna.

„Modlitba jest potrava duše.“

Kdo delší čas bez potravy žije, slábne — na těle; kdo třeba jen jeden den bez modlitby žije, slábne na duši, t. j. nemá síly k vykonávání dobrého a k varování se zlého. — Řekni předce upřímně příteli, kdy jsi byl spokojenější a blaženější, když jsi opouštěl modlitbu a byl vlažným, anebo když jsi byl horlivý v modlitbě?

29. Sv. **František Saleský**, arcibiskup. Plnom. odp. pro rozšiřovatele bratrstva Srdce Pána Ježíše (viz 3. ledna).

„Trpělivé snášení obtíží stavu — je nejlepší pokání.“

Při každém skutku kajícím více méně samoláska a vlastní vůle se vlouditi může, a tak již se umenšuje cena toho skutku; ale v plnění svých povinností tiše a trpělivě snáseti obtíže a nepříjemnosti — není od nás zvoleno, a proto samoláska nemá na tom podílu.

30. Sv. **Martina**, panna a mučednice. V dnešní neděli (5. neděle před postem) ukryl se již před ouklady židovskými Pán a Spasitel náš na „poušti Efrem.“

„Kdo v Bohu je, nad tím nemá ďábel moci žádné.“

V Bohu je, kdo bez hříchu (aspoň těžkého) žije, v lásce a milosti Boží. Nad takovým křesťanem nemá ďábel žádné moci, an se mu nemůže nic přihoditi bez vůle a bez dopuštění Božího a to sice k duše jeho spasení. Když ale Bůh na své věrné dopouští, sílí také a pomáhá, aby zvítězili.

31. Sv. **Petr Nolasko**, zakladatel řehole. Pondělí.

„Nikdo neví, kdy smrt přijde.“

Že jistě přijde, o tom ještě nikdo nepochyboval; zdali snad ještě dnes pro nás přijde, nevím ani já ani ty, milý čtenáři. Nejmodřejší tedy v této tak choullostivé věci bude, abychom se oba denně dobře připravili, v lásce a milosti Boží každou hodinu živi byli, bez přestání se modlili a příkázání Boží bedlivě a svědomitě zachovali, abychom až smrt na dveře těla našeho zaklepá, pokojně „dále“ volati mohli.

Skutky Boží zvěstovati jestiž čestné.

Ostatní časopisy podobného směru naší „Školy“ oznamují měsíčně dobrodiní nápadná, která Bůh udílí na modlitbu buď soukromou buď společnou. Těmito zprávami chceme „Školu“ obohatiti a vyzýváme velebné duchovenstvo a ctíhod. vůdce (či horlitele) apoštolátu modlitby, aby nám pro tento odstavec dotýčné zprávy z naší vlasti Česko-moravské vždy co nejspíše zadali, jak se to jinozemským časopisům našeho směru děje. Pro obmezenost místa uvádíme zde co začátek aspoň následující v časop. „Sendbote“ uveřejněné.

Z B. oznamuje jistý veleb. duchovní správce následující: „Pro Vaši radost dovoluji si sdělit, že Božské Srdce skutečně nápadným způsobem vyslyšelo modlitbu jedné matky. Měla syna velmi nezdárného, který s ní způsobem nejhrubším zacházel, nic nepracoval, nýbrž žebře po krajině se toulal, při čemž jemu zmrzačelá noha za odporučení sloužit musela, se nemodlil, se nezpovídal, pro zlá provinění již v káznici byl atd. atd. Matka modlila se od jistého času k Božskému Srdci, aby jí jejího syna vrátilo, třeba nemocným učinilo a šťastně umřít nechalo. A hle! z nenadání přichází syn domů, na smrt nevin, k matce, ale nyní již docela slušný a vděčný k ní, žádá po sv.

svátostech. přijímá je velmi pobožně a umřel pak za několik dní úplně trpěliv a odevzdaně do vůle Boží v jejím náručí. Když oznamovala matka syna svého umrtí, vykládala zároveň s velkou útěchou, kterak její modlitba vyslyšení došla.“

Život lidský beze Krista.

„Ze všeho lze se přiučiti moudrosti.“

Lásku Boží k nám lidem poznáváme arcí nejlépe bezprostředně z uvažování dobrodiní Jeho nám poskytnutých, neméně však upevňujeme se v zájemné lásce k němu a plnění jeho sv. vůle, pozorováním tak mnohých pošetilých skutků lidských, které se dějí bez vědomí pravdy Boží a naproti všem přirozeným zákonům mravnosti, spravedlnosti a moudrosti. Proto našim čtenářům budeme uváděti vždy některé z oněch pošetilostí, které se za našich dnů bohužel hojně naskytují, abychom z nemoudrosti jiných přiučili se sami moudrosti.

Pomník Žížkovi. V novinách česko-moravských se vybízí ku sbírkám na pomník Žížkův, prý slovutnému reku národa! Co učinil Žížka pro národ český? On potíral síce mocným svým mečem nepřátely Němce, plenil ale neméně vlast českou, boural skvostné chrámy Páně a hrady, prznil bezbranné ženy a děvy a hubil vše, co k jeho náhledům se nepřiznávalo. Kde lze u něho pozorovati onu šetrnost k náhledům bližního, ono velikomyslné zastávání se slabých a bezbranných, kterou i na pohanských výtečnicích požadujeme?! Jako Žížkovi na podobném základu spravedlnosti a mravopoctnosti mohl by se pomník postavit známému zbůjníkovi Trenk-ovi, jenž na Špilbergu v žaláři život svůj dokonal a v kryptě kláštera Kapucinského v Brně odpočívá, aneb prohlášenému lupičovi Rossa Sandor-ovi.

Krista Pána vyhánějí ze škol. Rozličné noviny oznámili, že ředitel (kat. křesťan!) c. kr. gymnasia v Jihlavě dal všechny kříže [ze světnic školních odstranit, a taktéž modlitbu před a po cvičení zakázal, proto že prý ty kříže byly bez toho již staré a neúhledné a protože by jednomu židovskému učiteli a několika židovským žákům pohoršením mohly býti! A modlitba? že prý se bez toho roztržitě koná!! — Zkrátka stydí se i za znamení svého vykoupení a zapírají, že by od Boha čeho potřebovali. To ani pohané tak nesmysleli! Čím se ale liší tito moudří našeho věku od nerozumných zvířat, která také Boha neznají?! — (Pro toto číslo musíme pro obmezenost místa se uspokojiti jen těmito krátkými zprávami, příště bude tento odstavec [bohužel!] hojnější.)

Zpráva spolková.

Jelikož získání odpustků v bratrstvu nejsv. Svátosti olt. závisí nemálo od toho, aby byli údobí do arcibratrstva (v Arrasu, ve Francii) co nejdříve zapsáni; žádají se co nejuctivěji všickni důstojní a velební páni rozšiřovatelé v Čechách, na Moravě a v Slezsku, by budoucně nejdéle do **3. ledna** ještě nezaslané oudy zaslali si neobtěžovali, aby do 6. ledna zaslání býti mohli do Lambachu k výročnímu zápisu a odeslání do Arrasu, kteréžto zaslání bezvýmínečně **jen 6. ledna** se děje, tak že zmešká-li se od nás tento den, snad pak údobí celý rok zůstávají beze získání odpustků. Ve věcech odpustků *tutius semper eligendum*.

Jednatelstvo bratrstva

v Čechách (na Metličanech) a na Moravě (v Rajhradě).

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Únor 1870.

Číslo 2.

P o k o j.

Co se člověk v světě nalopotí,
Žije brzy v míru brzy v boji;
Neustále shání, až se potí,
Touží po svém cíli — po pokoji!

Jakou snahu sobě jinoch dává,
Ihned v mládí svého krátké době;
Ze semena ovoc očekává,
Které pro budoucnost zasil sobě.

Jinoch v muže, muž se změnil v kmeta.
Jeden po druhém si slasti hledal,
Hledal odpočinku v boji světa;
Nemohl svět, pokoje mu nedal.

Pokoje tu hledáš? Marná snaha!
Sklidíš, oč se's snažně pounavil.
Přijdou a již zmizí léta drahá —
Čas však pokoje ti nepřipravil.

Ubožák jest každý, jenž se zrodil,
Před nímž nejistý jen účel plyne.
Ke práci ho Bůh náš mocný zplodil.
Čiň, co vůle Boží, jinak cíl tvůj hyne.

Jako potok s řekou moře szírá,
Rychleji čas v moře věčné těká.
Smrt své brány stále otevírá —
A duch tvůj se přece nezaleká?

Pročež užij popřané ti chvíle,
Než se drahý okamžik ten ztra'í;
Jinak mineš určitého cíle,
A ta věčnost, věř mi, zvlášt se hatí!

Neboť v slzavém tom co jest dole?
Všechno, všechno smrti vstříc se blíží.
Jeden nad druhého kvílí v bole —
Obou cíl se poznenáhla plíží.

Marně člověče se proto soužíš,
Marně sháníš po žádaném cíli,
Marně v hloubi srdce svého toužíš,
Abys našel pokojnou kdy chvíli!

Až tě obejmě kdys smrtné rámě,
Kdo ví? po delší neb krátké době?
Konečně pak u věčném tam chrámě,
Dojdeš svého pokoje kdys — v hrobě!

Společnost a náboženství.

II.

Pevné stání na zásadách křesťanského náboženství a z těchto plynoucí mravopoctnost — toť jsou nepopíratelné záruky spokojenosti a blahobytu vezdejšího jak jednotlivců, tak i celého národa; nebo toť jsou podmínky šlechetné, různé povahy — charakteru — která i v nenadále neblahých případech si nezoufá, nýbrž poctivostí,

důmyslem a příčinností je sobě a jiným příznivými učiní. Člověk mravný a spravedlivý Bohu, sobě a spolublížným, nemusel nikdy ještě po žebrotě chodit.

Kde ale lze vychovat šlechetné křesťanské charaktery? Člověk sám sobě jsa ponechán zajisté se jím nestane, a nynější obyčejný život občanský se svou zásadou „jez a pí“ sotva je k ušlechtnění srdce a mysle spůsobilým. Nynější svět — i se všemi učilišti zdá se mi vychovati sice mudrce zchytralé, kteří ale jsou sami se sebou a celým světem nespokojeni, tedy uvnitř nespokojeni a spolublížné znespokojující, náš svět odchová sice dobré hospodáře, ale pro sebe samé — tedy právě sobce, čímž všem jednotlivcům a celé společnosti k její osvětě a blahobytu málo je spomoženo. Jinde tedy musíme vyhledávat školy pevných, šlechetných charakterů, a to zajisté tam, kde pravzory jejich se jako na odiv staví, kde člověk o nich častěji rozmýšlí a dle nich krok po kroku se řídí, tam kde křesťanský duch žije, a nikoli pouhým slovem je, kde se rozvíjí a pěstuje — v katolických spolicích či bratrstvech.

Co jsou tedy bratrstva a jak povstala?

Ačkoliv všechny oudy církve víže páska jedné víry a jedné lásky, tvoříc takto království Boží tu na zemi; přece jest duchu křesťanskému vlastní živá jakási touha k zvláštnímu spojení těch údů, kteří na zvláštní cestě a zvláštními prostředky chtějí dojíti cíle všem vytknutého, posvěcení vlastního i cizého. Z této nejvnitřnější povahy ducha křesťanského povstalo mnišství, jí děkují i bratrstva vznik a rozšíření své. Jsou pak bratrstva takové jednoty čili spolky spoluúďů církevních, které, majíce za základ svého trvání zvláštní náboženské a církevní účele a těmto vhodné stanovy a nábožná cvičení, od náboženských řádů a řeholí tím se liší, že nezavazují oudy své plněním rad evandělických, aniž je od světa jinak, než morálně, mravně oddělují.

Spolky takové náboženské, jako jsou bratrstva, koření příliš hluboce v duchu křesťanství, tak že vždy, když církev svobodna byla v působení svém, takové se tvořily, ovšem vždy dle potřeb časových. Dočítáme se zajisté, že již v dobách nejstarších byla taková bratrstva; vímeť o spolicích zřízených k ošetřování nemocných a pochovávání mrtvých (*Parabolani-fossore*). Pochopitelně jest též, proč v časech pronásledování a vnější bíd, kterýmiž století první se značí, duch tento sbíratelství se nemohl nésti patrné ovoce; k tomu nutně potřeba bylo zevně života upevněného a upokojeného, vnitř ale života rázné činnosti, jaký jmenovitě v středověku se vyvinul, kdež k oboum těmto podmínkám nevyhnutelným co mocný činitel připojil se všechny tehdejší vrstvy mocně pronikající duchu spolčovací. Proto také teprv ze středověku máme jasná a výslovná svědectví o bratrstvech ve smyslu nynějších, třebaže již v zákonech Karla Velikého a jeho nástupců zmínka se činí o „*geldoniis vel confratriis*“ t. j. našich spolicích, *) kteří za tím zvláštním náboženským a mravním účelem se měli scházeti, aby hotovi byli k službě kostelní a k obsluze vespolečné, jakož i k jiným skutkům lásky křesťanské, jako jsou ošetřování nemocných a pochovávání mrtvých a udělování almužny. A když údové někteří v něčem se nepohodli a třeba bylo rozsudího mezi nimi, měl tímto jim býti kněz. Biskup Odo Pařížský († 1208) zařídil pro diocesi svou na den po neděli nejsvět. Trojice slavnost bratrstva mariánského. Mýlí se tedy dějepisec církevní Berault-Bercastel, když praví, že bratrstvo Goufalonierů potvrzené od Klementa IV. (r. 1267) bylo nejstarším; byloť ovšem nejstarším — potvrzeným. Účele zvláštní, jež sobě rozličná bratrstva vytkla, byly n. př.

*) Srov. Hincmar Rhem. capit. 1. nr. 16.)

podporování chudiny, ošetřování nemocných, zamezování a smířování všeho nepřátelství, zvláštní uctění některých tajemství víry, prosba za zemřelé, podporování a zakládání všeužitečných ústavů a zařízení. Kde nyní stát musí nastrkovati a vypomáhati svými zřízenci, to v středověku začasť byla úloha takových bratrstev; tak n. př. staral se náboženský spolek — fratres pontifices — o pohodlí cestujících stavěním nových a opravováním starých mostů. Největšího rozšíření však docházela bratrstva marianská, s oblibou od Jesuitů pěstovaná, pak bratrstva škapulíře, růžencová, duší v očistci, Těla Božího. *)

Doba osvěty novověké však zakládání bratrstev a těmto samým byla velmi nepřízniva. Císař Josef II. zrušil v říši své všechna bratrstva, proměniv je v jedno veliké všeobecné bratrstvo křesťanské lásky k bližnímu pod ochranou Ježíše Krista, a podřídív jmením jejich správě státní. Ovšem tím dopustil se velikého přestupku i proti náboženství i proti svobodě a právu, kterýž přestupek očividně ukázal, jak špatné měli ponětí o duchu a povaze každého bratrstva ti, kteříž k němu poradili. Všeobecné zajisté bratrstvo, ovšem ne jenom křesťanské lásky k bližnímu, ale i, a to především bratrstvo lásky Boží pod ochranou Pána Ježíše Krista, není nic jiného než církev sama. Bratrstvo ale v církvi musí nutně míti nějaký oučel zvláštní; ono velebené, lidomilné bratrstvo jest v pravdě jenom holým nesmyslem.

Že bratrstva patřejí k nejdůležitějším rozšiřovatelům a podporovatelům znovu oživení života náboženského, pozná každý katolík z toho, že církev a její nejvyšší hlava jakož i biskupové nejvýtečnější vždy bratrstva schválili, rozličnými svobodami, právy a dobrodiními nadali a za nejprospěšnější prostředek k pobožnosti odporučili. Zároveň ale postarala se o to církev, aby pod dohlídkou biskupů, jimž bratrstva ve všem jsou podrobena, a bez jichž vědomí v diocesi žádná nová se tvořiti nesmějí aniž co měniti na stanovách bratrstev již zřízených, zamezily se všechny výstřednosti a vše nadužívání. Takovými výstřednostmi, které se trpěti nesmějí, jest především duch jakýsi a náklonnost po odlučování a stranění se, což nesrovnává se s katolickým obcováním a s všeobecnou církevní jednotou. K duchu tomu druží se ráda zvláštní duchovní pýcha, obyčejně spojená s pověřeným důvěřením se ve skutky bratrstva a v dobrodiní duchovní, zásluhy i odpustky, jež bratrstvu byly uděleny. Na tyto výstřednosti jmenovitě ukazovali a ukazují až dosud nepřátelé bratrstev, když proti nim, brojí, nepomníce, že z nadužívání a výstředností vůbec jest k politování jen slabost a hříšnost lidská, že ale nemají se klásti na úkor výbornosti ústavu samého, jehož se nadužívá. Jinak by muselo zničeno a odstraněno býti i to nejvyšší a nejlepší, církev, ba křesťanství samo; však ale i stát sebe ústavnější. Ostatně učí dějiny, že ony vady, kdykoliv do bratrstev se vloudily, zavinil všeobecný náboženský úpadek, a že když pravý duch v bratrstvích namnoze se pokazil, toho více zavinili duchovní správcové sami než laici, z nichž bratrstva se skládala. Tu buď zanedbali duchovní představení užití v čas své právomocnosti, buď jí bohužel! často pro své vlastní zesvětačení ani použití nemohli, neboť byli tu ovečky lepší pastýřů svých. Nedobře proto jednali ti biskupové, jež vedení více duchem času než církve, bratrstva stávající, ovšem již v úpadku a na mnoze oddálená od prvotního účele svého, rušili; spíše měli se postarati o to, aby odklidili z nich všechny nešvary a aby je nadchli novým duchem a novým životem, pozvědouce jich takto k bývalé důstojnosti, a takto i k novému, blahodějnému zase působení. Ale rušením bratrstev zasadili církvi jenom citelné rány,

*) V prvnějších roč. „Školy“ častěj byla o jednotlivých řech.

zbavivše jí takto mnohých vhodných a působících prostředků k pěstování života náboženského. Neboť jako rozličné spolky (*corporace*) ve státu nikoliv neoslabují jeho moc a jednotu, jak za to má nepravá politika absolutismu a revolutionismu, ba spíše jsou přirozenými následky svobodného a zdravého života národního a nejmocnějšími oporami státu, jsou-li jenom ze své strany naproti jednotě státní v pravé podřízenosti, tak jest to i v církvi, jen že ve stupni vyšším. Týž duch jednoty církve, jenž rozmanité oudy její pojí v dobře spravovaný celek, tvoří takové množství spolků a jednot, kolik jich právě vyžadují všeobecné potřeby životní i časové, jimž by nikdy nevyhověli ani řádní správcové duchovní ve všeobecném svazku diecezaním a farním, tím méně pak osoby privátní, tak, jako zvláštní jednoty. Nejsou tedy bratrstva katolická rázu sektářského, se odlučujícího; ovšem ale jsou úkazy ducha v pravdě katolického a živého, církevního smýšlení v lidu. Třebas že trvání náboženství a církve tak málo od bratrstev závisí jako od klášterů, přece nikdy by bez bratrstev život národní nemohl v pravdě proniknout býti církví a náboženstvím, tak jako bez klášterů by život duchovní nikdy nedosáhl vzletu vyššího, dokonalejšího.

Nebude tu od místa zmíuiti se v krátkosti též o všeobecných výhodách, právech a povinnostech kat. bratrstev. Stávalo se zajisté, že spoluúdobé bratrstev obdařeni byli mnohými odpustky, výsadami a právy. Aby však z těchto během času vady nepovstaly, dobře podřízena jsou všechna bratrstva představeným církevním, majíce k těmto jisté povinnosti. Pramenem, z něhož čerpají se rozličné ony právní poměry k církvi, jsou ustanovení papežů, jmenovitě Klementa VIII. (*Quaecunque*) od 7. prosince 1704, Pavla V. (*Nupea archiconfraternitati*) od 11. března 1607; rozličná nařízení Benedikta XIII. a Benedikta XIV. a množství dekretů a výnosů kongregací římských. *)

Některá z důležitějších těchto nařízení a ustanovení jsou, že v témž místě jenom jediné bratrstvo téhož druhu zařízeno býti smí; dále že smí jenom s písemným povolením biskupovým neb ordinariatu se zaříditi; že stanovy každého bratrstva od ordinariatu přehlednuty a schváleny býti mají, ano že mohou býti i poopraveny; že milosti a odpustky, jež bratrstvu byly uděleny jenom po předchozím prohlédnutí ordinariatu prohlášeny býti smějí; že bratrstvo almužny a jiné dary lásky takovým způsobem sbíratí smí, jak to ordinariat předepsal, a že jich má dle jeho úmyslu vynakládati k dobru církve a k jiným skutkům lásky křesťanské; rovněž i že oudové bratrstva těch zpovědníků držeti se mají, jež jim od ordinariatu byli určeni. Rozličnými stanovami posv. kongregace concil. Trident. jest kaplanům bratrstev zakázáno konati též jistá žehnání (benedikce), jako n. p. jsou svěcení svící, popele, ratolestí (kočiček), vody křestné, požehnání s Nejsvětějším a j. Práva biskupů naproti bratrstvům jsou církevním zákonodárstvím přísně hájena. Jmenovitě má každý biskup právo visitační čili dohlédací nad každým bratrstvem ve své diecezi, a může jeho schůzkám a volbám buď osobně buď zastoupen svými poslanci býti přítomen. Nesmí se ale míchati v záležitosti jeho jmění, pokud žádné zřejmé rozhazování a plýtvání se neděje; může ale správce jmění přinutiti, by složili mu oučty ze své správy. Mimo to může od každého bratrstva dle jeho jmění žádati přiměřený příspěvek k vystavění nějakého semináře. — Jestliže rozmohlo se některé bratrstvo tak, že vyrostě z něho jako z kořene jednoho stromu více bratrstev vedlejších, jež k tomuto co k matce své mají zřetel; nazývá se potom takové bratrstvo „arcibratrstvem,“ a dosáhne pak

*) O všem tom obsáhleji ze stanoviska církevně-právního mluví Luk. (Terraris biblioth. s. h. v.)

zvláštních výsad (privilegií.) Takovým arcibratrstvem jest n. p. arcibratrstvo sv. Srdce P. Marie ve Francii, o němž se zmíním brzy šířeji.

Viděli jsme tedy kdy a jak vzala bratrstva původ svůj, a poznali jsme, že jsou v církvi před důležitým, ano nevyhnutelným nástrojem a pákou, bych tak řekl, k pozdvihování kleslého ducha náboženského a k šíření křesť. etností v lidu obecném. Zastavme se poněkud nyní u našich časů. Za dnů našich rostou všude spolky rozličné, jako houby po dešti; zařizují se besedy, spolky čtenářské, zpěvácké, sokolské a jiné, nejvíce ale, zdá se mi, záložny a spořitelny. Dokud setrvají spolky ty při účelech svých dobrých a budou pomáhati k zvelebování obecného blaha, tu každý moudrý je musí schvalovati. Jsou zajisté pravou známkou zdravého jádra a života konstitučního, svobodného. Trvám ale, že zná a znáti má každý kat. křesťan jiný ještě život, jiné ještě blaho, než jest to pozemské. Jest ještě život jiný, jenž nezná útrap poroby, jest stát, kde květe konstituce nejúplnější, nejspravedlivější, jest stát, kde ono svaté slovo „svoboda“ nezneužívá ani przní se prázdňím vychloubáním, kde jeho vláda popřeje jí všem v míře stejné, spravedlivé — a ten stát, ten život, to svrchované blaho dává Božské Srdce Ježíše Krista své církvi vítězné, církvi v nebi; a do toho se dostati státu, toho dobytí si blaha, touží církev bojující tu na zemi; po blahu, po svobodě té lká církev trpící, duše v očištění. — Stává se, že blaho a svobodu pozemskou můžeme si koupiti za peníze, můžeme dosáhnouti silami spojenými. A proto šetříme každého krejcaru a ukládáme pilně v spořitelny, a proto vcházíme a pojíme se v rozličné spolky občanské a živnostenské, v nichž buď hledáme povyražení v útrapách vezdejších, anebo jimi chceme proti útrapám těmto se ubrániti. Podobně též i tu svobodu svatou, to království nebeské možno zakoupiti sobě za peníze dobrých skutků, a můžeme ho dobytí silami spojenými: společnou modlitbou. A odtud ty naše spolky náboženské, ta naše bratrstva; to jsou ta sokolská družstva naše, kde slíí se duch vírou, láskou a nadějí, že neklesá tak snadno v porobu hříchu, to jsou ty naše spořitelny, v které ukládáme groš po groši, bohumilý skutek za druhým, modlitbu za modlitbou, abychom vyzdvihnouše potom jistinu, položili ji k nohám Soudce nejvyššího a naklonili ho tak k slitování, by vpustil nás neb drahých našich do svého Božského království.

Náš liberální svět směje se katol. bratrstvím. Inu nechť se směje, však ono na posměváčky také dojde, a možná že dost brzy jim bude vzato ono pozlátko svobody, jímž ti nynější apoštolové její se blýskají tak rádi, a oni okáží se v nahotě své. Pak ovšem bídný bude jejich stav, neboť nepoznali svobody pravé, té svobody, kterou dává člověku čisté svědomí. My s čistým, spokojeným svědomím a myslí utěšenou hledíme na bratrstva svá, nebo pro nás mluví historie celá, ana táž historie jest proti nim. Co učinily n. př. revolučné spolky ve Francii? Zda osvícenci její nepřivedli ji na kraj záhuby mravné? Či nebyli to oni, kteří nevěstku postavivše na oltář, poklonili se neřesti a pokaženému rozumu svému co bohu, a kteří to náboženství, či lépe bezbožnost svou, diktovali celé zemi? Ký div, že pod jich vládou, Bohu díky krátkou, klesla zem tato ve všeobecnou znemravnělost a mravný úpadek! A zda nebyla to bratrstva katol., jež po nabytém míru a uznavše čas svůj, povstávala v množství valném po celé zemi se šířice a obracovala zase lid k prameni pravé svobody, k Bohu, a upevňovala v něm víru v něho, čistíce pokažené jeho mravy? Blahodárným ovocem svým dokázala tu bratrstva, že jedině katol. církev svými náboženskými spolky a v těchto působící křesťanskou láskou dovede zmírniti a odstraniti bídu a neřády v společnosti lidské, o jichž odstranění darmo namáhá se bezbožný duch časový chorými svými zmatenicemi komunismu a socialismu.

III.

Nicméně však stává tu námitka proti bratrstvům!

1. Jestli pravda, že na bratrstvech se účastní nejvíce pleť ženská, mužští jsou pořádku, jako bílé laštovky. Lehce lze to vysvětlit, *) nebo pleť ženská srdce jsouc jemnějšího a citlivějšího proto k pobožnosti je nakloněnější. Nechci ani odpírat, že větší ceny má zbožnost muže, srdce to tvrdšího, za to ale i stálejšího, ba sám mám vždy větší radost, vida jednoho usdlého muže na bratrstvu se účastniti, než snad patero osob ženských. Hrozitanská však je to zaslepenost, pobožnost pleti ženské podceňovat, jí snad i opovrhovat. Žena má ve společnosti lidské — v rodině tu zvláštní povinnost, jemnějšími svými vlohami ji ušlechťovat; kde ale má ona sama jinde ty své jemnější vlohy nezkažené zachovat a zdokonalit, neli v náboženství křesť., v něžné účtě a lásce k předmětům nejsvětějším? I žena je člověk a přístupna zkažení, a počneli se jedenkrát kazit, pak nákaza je horší než u muže. *Corruptio optimi pessima.* (Zkažení nejlepšího jest to nejhorší.)

Utlumte, vy vykřičení osvítitelé naší doby, utlumte v srdcích ženských účtu před zákonem Božím a lásku ku věcem svatým, odvráťte panny od modlitby a účastnění na křesť. pobožnostech, veďte je pouze ke světu a pro svět — a vychováte si dcery marnostem a rozkoším oddané, rodičům neposlušné, vychováte si dčvy smilnice, ba i veřejné nevěstky, vychováte si manželky ošemetné, lichotící dotud abyste svým jméním byli nápomocni jejich marnivostem, vychováte si manželky nevěrné (neb v čem se kochala za svobodna, toho se těžce odřekne co vdaná), podvodné, — veta po vši spokojenosti a poklidu rodinném, jež jste ve stavu manželském očekávali! A jaké, Bože pomoz, matky! Krtek nenaučí své mladé létat. Podvodné, potměšilé, ke všemu zlému schopné dítky odchová taková matka, která ani za svobodna, ani co vdaná nenaučila se znáti a ctíti zákon Boží a ctnost, nýbrž pouze marnost a nešlechtnost! Zdali tomu tak, přesvědčíme se lehce, povšímnemeli si mnohých rodin a dřívějšího vychování manželky.

Není tomu ani 100 let, co ve Francii podobný duch neznabožský, ku kterému i naši osvícenci veslují, zvlášť vyšší a vzdělanější vrstvi společenství opanoval, a následek toho byl, že se makavě ukázala pravda přísloví: „Člověk člověku litá zvíř.“ (*Homo homini bestia.*) Potoky tekly krve zbitých lidí, začínaje od rodiny královské až k žebrákovi; společnost lidská odhodila vši svou důstojnost a snížila se pod zvíře. Ani bychom tomu nevěřili, že tak hrozné následky může míti opovrhování náboženstvím kdyby je svět nebyl viděl. A přece mohli ti osvícení světoborci ve Francii toliko polovici vykonat své práce pekelné. Nebo ani oni sami nebyli nedotknuti od vlivu náboženství, aspoň ve svém mládí, a měli co dělat s národem, který nebyl ještě prost vši účty k náboženství; museli tedy napřed podrýt a vyhladit smysl pro právo a ctnost a pak teprv stavět své dílo. — Jak pak by to však dopadlo nyní, když po vypuzení zbožnosti ze všech škol tato i z rodin by zmizela následkem světáckých matek, a na její místo se usadila nejen lhostejnost nýbrž nenávisť k náboženství?! — Nezbraňujme tedy dcerám a manželkám ve cvičení se ve zbožnosti, ale podporujme je raději kde a jak možno, an jejich pravá zbožnost jest nám zárukou štěstí a spokojenosti v rodinách a obcích.

Jiná námitka proti bratrstvím je, že se na nich účastní takřka pouze chudší třídy obyvatelstva. O tom, pak o dřívějším rozkvětu spolků kat. na Moravě, o jejich tehdejšímu účelu a kterak se pro naše časy proměnil, pojednáme příště.

*) Tu otázku nahodil též kdosi v časopisu „Hlas“ r. 1869.

Otázka dělnická a její poměr k náboženství a mravnosti.

(Z řeči k dělníkům od V. E. Ketteller-a, biskupa Mohučského).

(Pokračování a dokončení.)

Třetí požadavka stavu dělnického jest, aby mu byly dny k odpočinutí popřány.

I tato požadavka jest oprávněná. Náboženství vás v této požadavce nejenom podporuje, nýbrž ono ji již dávno za platnou prohlásilo. Bůh ji postavil v příkázání: „Pomni, abys den sváteční světil!“

I v ohledu tomto spáchaly zásady moderního hospodářství národního a ona strana, která jim holduje, v pravdě do nebe volající zločin na pokolení lidském a páchají jej posud mnohonásobně až na tento den. Podílu na něm mají nejenom majetníci fabrik, nutivše své dělníky, aby v neděli pracovali, ale i řemeslníci všeho druhu, majitelé statků a państwo čeledi vůbec, svým čeledínům odpočinutí nedělní nepřejíce. Podílu na něm mají všeci úředníci, kteří z bázlivosti před bohatými bezobránného dělníka nechraňejí a ani zákony v platnost uvéstí nechtějí. Pokrytství, jež se s tak zvanými liberalními zásadami tropilo, bylo v nejnovější době od několika vůdců pohybu dělnického velkolepou pravdou odkryto. Moc peněžní vzala na sebe při tomto kořistění vždy tvářnost nejtělejšího lidomilství a vykřikovala vždy církevní požadavku po dnech odpočinku za nelidské skracování chudého lidu. Jak mnohokrát sčítala již proto s bedlivou péčí dny nedělní a sváteční a sčítala se sladkou tvářkou, kolik mzdy by všechny tyto dny daly, kdyby byly ku práci upotřebeny. Z toho vysvítala nesmírná dobročinnost těchto penězáků, kteří by rádi byli tohoto užitku lidu popřáli, a ukrutná zatvrzelost srdce církve, která lidu tohoto velkého prospěchu nepřaje. Na to odpověděli jednatele strany dělníkův, že ještě jiného prostředku stává, aby dělníkům užitku tento dodán býti mohl, aniž by práci utrýznění býti museli. Prostředek tento pozůstává ale v tom, aby se jim za šest dní práce tolik mzdy dalo, jaká posud za sedm dní dávána byla. Tenkrát bude užitku pro dělníka tentýž, dělníku ale zachována bude jeho lidská existence (bytnost.) Kdo by zneuznával pravdu tohoto náhledu a lež a klam onoho rozumování penězáků, jenž v posledních letech v Badensku a v Bavorsku ještě se vícekrát vyjevovalo? Kdyby pravdu měli, tak by to bylo nelidské, dělníky ještě nechati spáti. Mohlo by se vám ještě s nejsladší tvářkou dokazovati, jak velkou mzdu by vám noční práce vynesla. Jak jisto jest, že člověk během 24 hodin několik hodin k odpočinutí potřebuje, tak také musí během sedmi dní jeden den k odpočinutí míti. Toho požaduje nejenom jeho duše, aby v tomto dni poznal, že Bohu přináleží, toho požaduje i jeho tělo, aby zůstal zdravým a silným. A jako člověk, který dělníka přes celý den potřeboval, povinnen jest, jemu i nočního pokoje popřáti a dle toho jemu mzdu určití, tak jest majitel fabriky, který přes celý týden sílu dělníkovu upotřebil, povinnen, jemu i jednou za týden odpočinku popřáti a dle toho jemu i mzdu určití. I odpočinek musí býti připočten k době práci, jak mile práci odůvodněným se stal a jak mile základem budoucí práce býti má.

Zadost ale se tím nestane, milí dělníci, když tlumočníci strany dělnické dny k odpočinutí žádati budou. I vy samy, seč jste spolu účinkovati musíte, aby dny odpočinku nebyly prací rušeny. Neb co jedna strana dělnická dny k odpočinutí žádá, máme bohužel vždy ještě mnoho dělníků, kteří ne nuceně, nýbrž zjištností puzení, v neděli pracují, když a kdekoliv jen peníze vydělati mohou. Tito dělníci prohřešují se ne jenom proti Bohu a proti jeho příkázání, nýbrž prohřešují se vlastně proti celému stavu dělnickému, spolupůsobíce svou podlou zjištností k tomu, aby i druhým

dělníkům dny odpočinku snadněji odejmuty býti mohly. Kdyby jen všeci dělníci, i služka, již cituprázdné panstvo mimo náležitost užívá, i nevyjma ani toho nejposledního v službě u železnic postaveného, jemuž od přebohatých železničných společností odpočinek v neděli popřán není, toto právo jednohlasně co právo člověcké zpět žádati chtěli. Jakou platnost mohou míti tak zvaná člověcká práva v konstitucích, z kterých dělník málo prospěchu cítí, dokud moc peněžná tato socialní práva člověcká nohama šlapati může?

Jak velmi ale také s vámi, milí pracovníci, náboženství žádá po dnech odpočinků a jak nepochybně všechny snahy stavu dělnického v ohledu tomto by marné byly, kdyby nebyly mocí náboženství a onoho přikázání Božího: „Pomni, abys den sváteční světil!“ podporovány, tak také na jisto postaveno jest, že tento den odpočinku jen tehdy ve všech vašich poměrech, pro vaše zdraví, pro posílnění a pozdvižení vaší síly pracovní, pro vaše duše, pro pravou oživu celého vašeho duševního živobytí, konečně pro vaše rodiny, kterýmž v týdnu tak mnoho odejmuti jste, a pro posilu citu rodinného vám užitečný bude, jestli hodnými, křesťanskými dělníky se stanete, jestli vroucně s náboženstvím a s církví spojení budete, a že bez náboženství i den odpočinku jen k tomu přispívá, aby dělníkům a jich rodinám na zdraví a blahobytu uškodil. Tak zvaný „modrý pondělek“ není nic jiného, než den odpočinku bez náboženství strávený, který v mnohých krajinách duševní i tělesný blahobyt stavu dělnického hluboko již podryl.

Jaký rozdíl jest mezi rodinou dělnickou, v které den odpočinku dle zásad náboženství a mezi rodinou, v které bez náboženství stráven bývá! Nechci obraz tento dále vypisovati. Najdete všudy příkladu dosti. Den odpočinku strávený v hospodě, v špatných společnostech, v opilství, v smilství, v nočním tuláctví, jest záhubou zdraví, majetku, rodiny dělníka, a stane se jemu právě tak kletbou, jako křesťanský prožitý den odpočinku v každém ohledu jemu požehnáním jest.

Čtvrtá požadavka stavu dělnického jest, aby dětem práce ve fabrikách, dokud do školy patří, zakázána byla.

Musím upozorniti, že tato požadavka není na čisto všeobecnou u dělníkův, jelikož bohužel i dělníci sami svoje děti pro zisk peněžní do fabrik posílají. Musím ji tedy určitě jen požadavkem jednotlivých vůdců dělníkův jmenovati. Fricše, jenž jest vůdcem spolku dělníkův, pracujících v dílnách tabáčních v Německu, a proto vám zvláště známým jest, jmenovitě před krátkým časem na parlamentě (sněmu) spolku severního v Berlíně velmi určitě žádal, aby dětem školním práce zákonem na čisto zakázána byla. Při této příležitosti poukazoval velmi dojmavým způsobem na zkušenosti ze svého vlastního života, jelikož on sám od mladosti své ve fabrikách pracoval.

Jmenovitě vytknul, že ve fabrikách mravnosti dětské co nejvíce nebezpečí brozí. Bohužel že svým návrhem neprorazil. Práce dětská ve fabrikách byla sice obmezena, nikoliv ale zakázána. Resultatu (výsledku) tohoto jsem velice želim a nalezl jsem v něm vítězství materiálních příčin nad velkými mravními zásadami. Celá zkušenost života mého souhlasí úplně s vyřknutím dělníka Fricše, co do působnosti práce ve fabrikách na školní děti. Vím sice, co se udávají za výmluvy pro ni a vím též, že muži s dělnickým stavem dobře smýšlející práci dětskou ve fabrikách v jisté míře připouští. Omlouvalo se to i tím, že bez toho povinností dětskou jest, rodiče své při práci v domě a na poli podporovati.

Převelký rozdíl mezi prací dětskou v rodině a prací ve fabrice jest ale každému dobře znám. Prací dětskou ve fabrice ruší se již v dítěti cit pro rodinu, což právě, jak

ihned uvidíme, největším nebezpečenstvím pro stav dělnický jest. Nad to odejímá se dítěti každá svobodná chvíle k veselé hře dětské, která předce nevyhnutelně dětinství přírodou přikázaná jest. Tím právě se dítěti škodí na zdraví, a jeho mravnost se do největšího nebezpečí uvádí. Držím dětskou práci ve fabrikách za nejhroznější ukrutnost naší doby, kterou duch času a sobectví rodičův na dětech páchá. Držím ji mnohonásobně za zdlouhavou vraždu těla i duše dětské. Nasazením radostí svého mládí, nasazením svého zdraví, nasazením své mravnosti musejí zisku napomáhati a mnohokráte chleba vydobývati rodičům, jenž pro svou vlastní darebnost dětem svým chleba vydobýti nedovedou. Těším se tedy z každého slova pro děti dělníkův mluveného. Náboženství se svou velkou láskou k dětem nemůže jinak, než požadavku, aby práce dětská zakázána byla, podporovati. Napomínám ale vás, milí pracovníci, abyste se těmto snahám stavu dělnického zvláště na ten způsob připojili, že i vy sami vaše školní děti nikdy ve fabrikách pracovati nenecháte.

Pátá požadavka stavu dělnického jest, aby ženy, matky ve fabrikách nepracovaly.

Francouz Julius Simon praví ve své, vroucí láskou k stavu dělnickému nadchnuté, velmi poučující knize „Pracovnice“: „Naše celá hospodářská organisace má na sobě hroznou chybu, která spolu i příčinou jest bídy stavu dělnického a kterou na každý pád překonati musíme, jestli nemáme zhynouti; a tato jest rušení života rodinného.“ Uvádí na to slova Micheletova: „Pracovnice — strašné slovo, kterého před tím žádný jazyk neznal, o kterém žádná doba před tímto železným věkem pojmu neměla a které samo v sobě s to jest, aby všecken domnělý pokrok naší doby zničilo.“ Těmito slovy ukázati chce onu zkázu, když matka nikoliv více matkou, nýbrž pracovnící jest. „Žena, která se pracovnící stala, není více ženou; nevede ona více onen skrytý, ochranný, cudný život, ohraděný něžným, svatým dojmem života rodinného, což všechno jak pro blaženost ženy, tak pro blaženost rodiny tak prospěšné jest. Nežije ona více co poddaná svého muže, nýbrž dozorce fabriky, mezi spolupracovnicemi na mnoze podezřelé mravnosti, v stálém obcování s muži, odloučena od svého muže a od svých dětí. V takové rodině dělnické jsou otec i matka čtrnáct hodin každodenně nepřítomní. Zde tedy není žádné rodiny více.

Matka nemůže více své vlastní děti kojiti. Proto ona strašná smrtelnost. Děti tří- a čtyřleté běhají po ulici, hladem a zimou umorěny. Když potom o sedmi hodinách večer otec, matka a děti ve své jediné jizbě, kterou mají, se shledají, otec a matka unaveny prací a děti hladovy a zkréhly, pak není nic připraveno. Jizba byla prázdná celý den, žádného zde nebylo, kdo by byl o nejnevyhnutelnější potřeby a o čistotu se staral. Ohně na ohništi není žádného, matka touží po odpočinku, nemá již síly, by pokrmu připravila; její vlastní, jak jejího muže a jejích dětí šaty jsou rozedrany; hle, tu máme smutný obraz rodiny, který naše dílny tak často zavinily. Nemusíme se v pravdě tomu diviti, když otec dílnu opustiv unaven, jen s nechutí do této úzké, nečisté, smrduté skryše vstupuje, kde ho polonahé děti očekávají a žena, kterou sotva více zná, proto že v jeho domě nebývá; když konečně hospoda jemu této jizby jest milejší a on tam celý svůj výdělek promarní a svoje zdraví podkope. Chudoba mnohých dělníků uprostřed kvetoucího průmyslu jest následkem skutečnosti této.“ Tak popisuje Simon, dlouhá léta pobýv ve všech fabričných krajích Francouzsko, poměry mnohých francouzských okresů fabričných, kde ženy v dílnách pracují a tudý rodinný život zrušen jest. Následuje tedy z toho, že zvýšení platu jakékoliv pro stav dělnický marné jest bez zlepšení mravů a že každé polepšení mravů v stavu dělnickém

od opravení života rodinného, kdekoli mu novověkým průmyslem a životem fabričním uškozeno bylo, závisí. „Strašný pohled“, praví dále, „v domácnosti dělníkův nebývá chleba mnohem více vinou otce, než vinou průmyslu. Modré pondělí“ polkne čtvrtinu, neli polovici celého týdenního platu, a dělníci co nejlépe placení jsou, téměř všude nejvíce v opilství upadli, kdežto by velmi dobře rodiny své zaopatřiti mohli. Blahobyt závisí více od mravnosti než ode mzdy. Nehoda tato jest tedy ještě morální a úloha, která rozhodnuta býti musí, pozůstává v tom, aby dělník sobě pomohl sám. Ještě více se dělníkovi než dodáním práce a peněz posloužiti může, když se jemu láska ku šetrivosti a mravnosti vstíplí. Až dílny budou plné a krémy prázdné, potom bude přemoženo zlo toto.“

Všechny tyto zlořády, kteréž Julius Simon zde z francouzských fabrik popisuje a které v Anglicku ještě ve větší míře se rozšířily, daleko neplatí v té samé míře o Německu, aspoň nikdy o těchto fabričních okresech. Jmenovitě nepracují zde, co já vím, ženy a matky takřka nikde ve fabrikách. Že ale vždy více a více dělníci poznávají, jak nekonečně důležitá pro blahobyt jejich rodina jest, svědčí zase, že úzce spojeno jest náboženství s mnohými požadavky stavu dělnického a že tyto jedině v náboženství a s náboženstvím dosáhnouti lze. I náboženství žádá, aby matka v domácnosti své den ztrávila a vznešené a svaté povinnosti své k muži a dětem plnila. Všechno to co Julius Simon v uvedených zde slovech, všechno co jen kdy nějaký přítel stavu dělnického o důležitosti rodiny byl mluvil, neskončeně převýšeno jest tím, co jste od mladosti své v církvi o svatosti života rodinného slyšávali. Jest zcela pravdivé, otázka dělnická jest přede vším mravná, a souvisí na čisto se životem rodinným. Tak také ale zajisté pravdivé jest, že jedině v náboženství a s náboženstvím rozhodnuta býti může. Čím vroucněji se s církví spojíte, tím lepší ženy budete mítí pro sebe, tím lepší matky pro vaše děti, tím útlejší bude život rodinný, tím více bude váš útlý svazek rodinný chrániti přede všemi nebezpečnostmi stavu dělnického, jmenovitě před krémou, před hospodou, před ničemností a mrhačstvím.

Šestá požadavka, často od dělníků činěná a s předešlou úzce spojená jest, aby i děvčata více ve fabrikách pracovati nesměla.

Za to uváděli jsou rozličné příčiny. Jednou poukazovalo se na to, že holky vůbec za menší mzdu pracovati mohou, jelikož jejich potřeby k živobytí menší jsou, a že proto dívčí práce v množství mzdu pro muže neslušně stlačuje. V Anglicku dosáhla nepřírozenost následkem čistě materialistických zásad národního hospodářství takového stupně, že muži místo co by pracovali, děti chovati museli a ženy místo co by děti chovaly, ve fabrikách pracovaly. Druhá a hlavní příčina ale, která proti práci dívčí ve fabrikách se uvádí, jest škodlivý vliv na mravnost dcer dělníkův a spolu tím na budoucí rodiny. Dělníci a jejich vůdci poukazovali v posledních letech mnohdy dojímavým způsobem na následky tyto. Mluvili ve svých shromážděních takto: My žádáme dobrých a šťastných rodin pro stav dělnický; abychom ale dobrých a šťastných rodin měli, máme zapotřebí ctnostných a hodných žen a matek; těchto ale nenalezneme, pakli naše děvčata do fabrik lákati a do nich zde zárodek nemravnosti a nestydatosti vštěpovati budete. Nemohu vám, milí dělníci ani říci, jak mne tyto řeči stavu dělnického dojmuly a těšily. Jsou to řeči, kterých před desíti lety, kdežto v Německu dělníci ještě se nehnuli, sotva někde jinde než z křesťanské kazatelny slyšeti kdo mohl. Liberalní strana nemá citu žádného pro tato mravná nebezpečnosti dcer dělníkův a když pokaženy byly ve fabrikách na duši i na těle, tak tvrdila s pokrytskou tvářkou, že jest dobrodějkou stavu dělnického, proto že holky u ní peníze si

vydělaly. Uznání nebezpečí života fabričního pro mravnost dcer dělnických a tím pro rodinu dělnickou, rozšiřuje se teď vždy víc a více i u některých továrníků samých. Jest to zjev radostný, jenž dokazuje, že, jak v mnohém jiném oboru, tak také při vývinu dělnického hnutí všechny velké otázky konečně k náboženství a k mravnosti zpět vedou. „Péče o neporušenost dívčí“ byla dle úředních zpráv o činnosti soudců nad cenami při mezinárodní výstavě Pařížské roku 1867 hledištěm a příčinou udělování cen. Co pomůcky její byly především jmenovány: zvláštní oddělení dílen pro děvčata; přísná dohlídka nad nimi; ústav pro mladé holky, bez rodiny jsoucí; zvláštní jídelny, řízení práce dívčí ženskou obstarlou, místo dozorce mužského atd.

Bůh vás ještě, milí dělníci, četně před největší zkázou, jenž živobytím fabričným na dcery stavu dělnického přijíti může, zachránil. Život fabričný není ještě u nás tak zastaralý a požíváme ještě z větší částky pravého křesťanského života rodinného, zkáze této na odpor silně stojícího. Musím vám s největší radostí svědectví dáti, že přemnoho našich mladých dělnic fabričných na čisto mravopočestné a vzorné panny jsou. Předce nesmíme zneuznati ono velké nebezpečí, které mravopočestnosti našich dívek hrozí. Jest i v těchto krajinách mnohem větší nežli v jiných, proto že v mnohých dílnách takřka ničeho pro mravnost dělnic se neděje. Na všechny tyto důležité pomůcky, spíše ode mne uvedené, o oddělení dílen, o dohlídce nad holkami vážnými ženskými, neběře se zde téměř ani ohledu. Nemohu tedy jinak, než vás, milí dělníci, jen pobídnouti, byste tomuto pohybu stavu dělnického ku zachování počestnosti vašich dcer se vši silou se připojili, k tomu musíte všeci spoluúčinkovati. Jest to všeobecná záležitost dělníkův, jest to svatý čestný boj pro stav dělnický, jest to konečně i povinností náboženskou. Čest vašich dcer jest i čest vaše, otcové, bratři! Hanba vašich dcer jest hanba vaše; mravopočestnost dcer vašich jest podmínkou a základem mravnosti i štěstí vašich rodin, milovaní dělníci! Kdo ji ruší, ruší nejenom vaši čest, nýbrž podrývá i budoucnost vašich rodin. Zde musíte spoluúčinkovati, vy muži, jak na cestě do fabrik tak ve fabrice samé. Jsou to dcery vaše. Proklínám takového otce, jenž trpěti a viděti může, co mravný cit jeho dcer pohoršuje! Zde i vy, bratři, spolupůsobiti musíte, neb jsou to vaše sestry. Potupa a hanba přijdiž na bratra toho, který se dívati může na to, co jeho sestry čest zrušuje! Zde musíte vy všeci, co k obci přislúšíte, spolupůsobiti, neb jsou to děti obce vaší, jichž štěstí i neštěstí vás se dotýká. Zde spolupůsobiti musíte zvláště vy starší hodné panny a musíte s lidskou i křesťanskou láskou vaše mladší spolusestry dle svých sil chrániti před tak mnohým nebezpečím, které jim ono nejlepšší a nejvyšší, čím se panna honositi může, její dobré jméno, její mravnou pověst, její čistotu odejmouti hrozí. Proto nesmíte ve fabrikách takové dozorce trpěti, kteří své postavení zneužívají k onomu dábelství, aby dělnice pokazili a musíte se přede vším chrániti před tím, abyste ze sobectví neb z bázně, že práci pozbydete, nestaly se tajnůstkáři špatností takových dozorců. Mnohokrát zná dobře větší díl dělníkův fabričných špatnost těchto nemravných dozorců, a předce nenalezne se ani jeden, který by tolik zmužilosti měl, proti němu vystoupiti a tak může takový špatný, hanebný člověk své dábelské skutky, kterými nevinnost svádí, velmi dlouho a bez překážky tropiti.

Zde všudy poznati musíte, milí pracovníci, ono úzké spojení náboženství s blahem a bohem a s požadavkami stavu dělnického. Vše, co náboženství od prvého dětinství až podnes vašim dětem, vašim dcerám vstúpilo, slouží k tomu, aby se mravopočestně zachovaly, před vším nebezpečím chráněny, a k tomu vedeny byly tak, jak to zapotřebí jest, aby jednou v pravdě dobrými ženami dělníků, dobrými matkami

děti dělnických se staly a pravému, dobrému životu rodinnému v dělnictvu ku výkvětu dopomáhati mohly.

Pojednával jsem, milí dělníci, zde o několika hlavních požadavkách stavu dělnického, které bezprostředně do života sáhají a při kterých jsem jejich souvislost s náboženstvím nápadně dokázati mohl. Vím sice dobře, že jsem věc tímto úplně nevyčerpal. Stává ještě mnohých požadavek, jež se vás týkají. Mohl bych mluviti o rozličných spolcích, dílem k uschování úspor dělníků, dílem k zaopatření laciné potravy atd. zřízených, a mohl bych objasniti jich účel, kterého dosáhnouti chtějí. Mohl bych jmenovitě pojednati o oněch spolcích, které ne jenom jako Trades-Unions o zvýšení mzdy dělnické pracují, nýbrž též i dělníkům podíl na výnosu celého obchodu přiřknouti chtějí, dílem tím, že dělník z části malé spolujatelem státi se má; dílem tím, že jistým podílem výnosu, v obchodě získaného dělníci podělení býti mají. O tomto tak zvaném podílnictví byl bych zvláště velmi rád mluvil, jelikož to přesvědčení mám, že se nikde lehčeji uskutečniti nedají než ve fabrikách cigar, protože v tomto obchodě velkého kapitálu ku provozování zapotřebí není. *)

Uviděli bychom, že požadavky stavu dělnického, jak mile je jsou oprávněné, všudy náboženstvím a mravností podporovány jsou. Jen tehdy bych před nimi vás varovati musel, kde buď pravou míru překročují a sobeckými jako kapitál sám se stanou, aneb kde se převrhují ku snahám nezřejmým, blouznivým, socialistickým, kteréž blahu stavu dělnického neslouží, nýbrž jedině marnost a ctilakotnost spokojiti chtějí. Na takový způsob stává se stav dělnický prostředkem politických záměrů zavržitelných, jemu samému zkázou hrozících. O tom všem nemohu ale tentokráte mluviti, skončím tedy, na některé zvláštní nebezpečí, z řeči této se vyskytující, vás ještě upozorniv.

Střežte se tedy, milí pracovníci, předně každých posměvačů náboženství, každého, který vás v náboženství vašem mýlití a od plnění vašich náboženských povinností zdržovati chce. Tento jest vašim největším nepřítelem, proto že, jak jsme viděli, otázka dělnická tu zvláštnost na sobě nese, že každé zlepšení poměrů těchto za podmínku mravnost a náboženství má. Kdo tedy vám pomoci chce a při tom vaše náboženství ruší, o tom beze všeho tvrditi můžete, že o otázce dělnické ničeho nerozumí aneb že podvodníkem jest. Jsou mezi námi lidé, kteří zdánlivě své úšklebky z náboženství na peníze a chléb proměnití zamýšlejí, aby jen lidu pomohli. Toho pravda sice nedovedou. Za to ale promění se v nich, ve jejich celém smýšlení, mluvení a činění všechno na rouhání se nám katolíkům. Jejich snahy po svobodě, po pokroku, jejich vlastenectví, jejich láska k lidu, jejich péče o blaho lidské, všechno toto stane se u nich blasfemií, rouháním se náboženství, nám katolíkům. Střežte se těchto lidí, nejsou oni vůdci našeho dělnického stavu, jsou svůdci, jsou podvodníky.

Střežte se za druhé sami špatných, necudných myšlenek a netrpte je nikdy dobrovolně v mysli vaší. Dobrovolná, necudná myšlenka jest počátek hniloby v nás. Máte k tomu více příčin, jelikož právě v nejnebezpečnějších letech, ve kterých vášně procitují, celý den v nejužším stýkání spojeni jste. Vy děti, dnes ještě ve škole a v rodině, v které jste snad nikdy nečistého slova neslyšely a nikdy dobrovolně necudné myšlenky neměly — a zítra uprostřed všech těchto nebezpečí. Máte zde nescíslných

*) Stačilby kapitál 20.000 tolarů úplně, aby v rozsáhlém objemu pracovníci doutníků v Středním Německu s podílnictvím počítati mohli.

příležitostí k myšlénkám nečistým. Jestli při nich dobrovolně se zdržíte, jest brzy veta po čistotě vašich duší. Hniloby vnitřní vždy přibývati bude, vášně se vždy sesilovati budou a propadnete konečně všem tajným a netajným hříchům, vaše zdraví a vaší mravnost podkopávajícím a vás z propastí jedné do druhé až konečně do nejhlubší propasti uvrhujícím. Že smrt tak strašně v mnohých třídách dělnických řadí, toho jest příčin mnoho. Nejsilnější všech ale jest necudnost.

Střežte se proto zlých řečí, drzých písní, necudných knih a obrazů. O všech jich platí to samé, co jsem právě řekl o myšlénkách.

Střežte se, milí mladí dělníci a dělnice z té samé příčiny brzkých známostí. Mysleli jste snad mnohdykrát, že náboženství velmi mnoho od vás v těchto věcech žádá, že to předce se všemi těmito věcmi, jež k nemravnosti vedou, tak zle nestojí, jak se to vám s kazatelnou často povídá. Dává se předce nemravnosti jen podoba, jako by nic jiného nebyla, než nějaký dobrotivý ohled na slabosti mládí vašeho a jako by učení církve o mravopoeestnosti zasmušilé a nemilosrdné bylo. O, kdykoliv na to pamatovati budete, co jsem vám před tím o rodině dělnické vyprávěl, ba, když jenom na to pomyslíte, čehož dělníci sami od rodiny dělnické žádají, pak musíte opak toho poznati, pak musíte uznati, že co náboženství od vaší mravopoeestnosti žádá, na nejvyš lidské, a že všechno, co mravopoeestnost vaši uráží, nevyslovitelně nepřátelské jest. Žádáte sobě mravných nevěst, mravných žen, nechcete míti dobré matky pro vaše děti. Takové ženy jsou anděly pro rodinu. Blaze muži, jenž takovou ženu, blaze dítěti dělnickému, jenž takovou matku má! Na jaký způsob mohli byste ale takových žen pro rodiny vaše dostati, když se to tak lehce běře s brzkými známostmi. Ony právě podřívají v panně všechno, co z ní později statečnou ženu učiniti lze. Pomyslete jenom na onen rozdíl mezi dívkou, která brzy po vyjití ze školy na necudné řeči a šprýmy byla navykla a své celé srdce špinavými myšlénkami a obrazy byla naplnila, která od drзости k nestydatosti postoupila, kdo ví jaké známosti si byla udělala, když ve špatných společnostech, v hospodách, na silnicích, na tančírnách byla hejřívala. Při takovém živobytí ztratila dobrou pověst svou, nenaučila se též i spořivosti; co si vydělala, to i prohejřila. Potká ji konečně i nějaké neštěstí, tak to přivedla ve svém dvacátém neb jedenadvacátém roku již k takovému místu a konci, že se za leda-koho, aby se jen z hanby vytrhla, vdá. Z takových sňatků nebývají ale potom šťastné rodiny dělnické, nýbrž rodiny zúplna obrazu bídy a žalu, jako jsem vám je spíše byl popsal. Myslete si naproti tomu jinou holku, která až k čtyryadvacátému roku mravopoeestně a cudně byla se zachovala, o které všechny spolupracovnice vědí, že jest pilná, mravná a bez úhony, která sobě šetrností svou do tohoto času aspoň malé věno byla vydobyla, jak na čisto jináč stojí to s ní! Má ona svobodnou vůli ku vstoupení do manželství. Nejlepší jistotně se budou o ni ucházeti a ona přináší všechno s sebou, čehož sobě stav dělnický na dobré ženě dělníka přeje. Chcete-li tedy počestné nevěsty a počestné ženy míti, tak se střežte všech časných známostí, neb tyto přivádějí jen zkažené a darebné dívky do rodin dělnických.

Střežte se konečně, milí pracovníci nemírnosti, opilství, střežte se těch domů, ve kterých dělníka o jeho mzdu oblupují. Časté navštěvování hospod, onen zvyk, jedině v hospodě radosti, štěstí a náhrady za namáhání při práci pohledávati, jest dle přesvědčení všech, jenž se v rozličných zemích o zlepšení postavení stavu dělnického pokusili, jedno z největších nebezpečí. Soud nad cenami při Pařížské všeobecné výstavě tlačí přede vším „pomůckami ku odstranění mrzkosti“ na „potlačení pijáctví; na spolky k tomuto účelu; na odklídění neb dohlídku hospod atd.“

Ta jsou slova, která jsem k vám, milí dělníci ku konci mé přítomnosti ve vašich milých obcích promluvit chtěl. Mají býti výrazem mé nejvroucnější lásky k vám a mého vřelého soucitu pro vaše snahy. Vidíte z nich, že i vy co katolíci na snahách a pohybech stavu dělnického beze újmy vašeho náboženství v hojně míře podílu bráti můžete. Vidíte ale i spolu, že všechny tyto snahy marné a darebné jsou, jestli nespočívají na náboženství a mravnosti.

Dějiny Božského Srdce Páně.

(Ze „Sendbote III. roč.“)

Ú n o r.

Dne 2. února 1852 zemřel ve Francii P. M. Pavel Libermann, zakladatel kongregace „nepoškvrněného srdce P. Marie“ a nejvyšší generalní představený kongregace „sv. Ducha a nepoškvrněného srdce P. Marie.“ Jsa syn židovského jednoho učitele (rabina) v Elsasku stal se v stáří 20 let katolíkem a vstoupil r. 1827 v duchovenský seminář u sv. Sulpice v Paříži; když pro padoucí nemoc nedostalo se mu svěcení kněžského, byl za praefekta jednoho z menších seminářů ustanoven; na to zastával k žádosti P. Louise, kterýž tehdy jednotu Eudistů *) ve Francouzsku obnoviti se snažil, úřad novicmistra, kdež svěřencům svým nejvroucnější zbožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a Marie vštěpoval, až pak od několika přátel, missionářů v Africe byl vyzván, aby postavil se v čelo missionářského bratrstva „nepoškvrněného srdce P. Marie“, kteréž zaraziti se mělo pro obstarávání potřeb ubohých černochů a kteréž později po přání stolice papežské s podobnou kongregací „sv. Ducha“

*) Jednota missionářů ve Francii, dle zakladatele svého Eudesa, duchovního z oratoria, pojmenovaná. Onen obdržev 1643 od krále otevřený list položil v Cayen v Normandii ve spojení s osmi duchovními základ k prvnímu klášteru řádu tohoto. Biskupové vidouce dobrá jeho působení, zakládali podobné i ve vlastních diecezích, tak že řád ten v brzku hojně se rozmnožil a královským listem v kongregaci byv proměněn, dohledu Eudesa poddán byl. Eudisté neskládají žádných slibů vázání jsouce pouze páskou lásky; v šatstvu pak neliší se ničím od ostatního kněžstva. Za pravidlo sobě ustanovili příjmů používat k skutkům dobročinnosti; mimo to vyučují ve svých klášterích bohosloví, filosofii a vychovávají missionáře, kteří by kázali i na venkově i v městech. Kongregace tato má též jméno: „Ježíš a Maria.“ (Tolik dočítáme se v náb. Lexikonu Tomáše Brougthona v. I. d. 1053.)

v jedno se spojilo. Otázán byv P. Libermann: Proč stało se as srdce Marie, právě když druhá Božská osoba člověčenství na se přijala, zázračným zjevem nebes, andělkým předmětem podivu, nevyvážitelnou studnicí milosti, již ani andělé, ani svatí dohloubati se nemohou? — odpověděl: „Proč jinak, než že takměř silnými doušky čerpalo z Božského Srdce Ježíšova, syna svého.“ (*Messageur du s. Coeur, Juin 1867.*)

Dne 3. února 1838 zemřela ve Francii ctihodná matka Maria Rivier, zakladatelka a první představená sester „obětování P. Marie.“ Narodila se r. 1768 z nezámožných venkovanů; poněvadž chatrné zdraví bránilo jí vstoupiti do nějakého řádu, otevřela v domě otcovském školku pro dívky a působila zároveň v duchu apoštolátu na jich rodiče. Dodavši sobě srdce mravním rozkvětem ve své osadě, výsledkem svých snah učinila tak i v jiných třech osadách, což k ponuknutí svého zpovědníka na svátek obětování P. Marie (21. list. 1797) i sebe, i své pomocnice a chovance zvláštním slibem milé Matce Boží zasvětila, a takto uprostřed bouří francouzské revoluce bratrstvo založila, kteréž obětovavši se vychování mládeže při jejím úmrtí čítalo 132 domů se 355 klášterními paními. M. Rivier, o jejímž prohlášení za blahoslavenou jednati se již započalo, chovala vždy opravdovou hlubokou zbožnost k sv. Srdci. O každém svátku v roce promlouvala k svým duchovním sestrám o účastenství, jakéž toto sv. Srdce na tom, neb onom tajemství béře: při všeobecných veřejných zmatcích státu a nesnázích církve, kteréž tehdy naším velice se podobaly, zařídila důstojná odprošování Božského Srdce, „neboť,“ pravila, „spása Francie musí z Božského Srdce vyjíti.“ Co dotýče se apoštolátu modlitby, založila 1827 jednotu k modlení, o čemž následovně píše: „Nikdy nebyly potřeby naše tak veliké, nikdy mládež tak zkažena, tak nebezpečími a špatnými příklady obklopena: jen neustálou modlitbou mohou obtíže tyto překonány byti; co jedni pracují, musí druhí modliti se, aby oněm od Božského Srdce milost a požehnání jejich prací vyprosili.“ Rci, čtenáři milý, neplatí slova tato i nynější době, i tobě? O modli se i ty pilně za sv. Otce, za pronásledované biskupy a kněze, za ubohou svedenou mládež: neboť spása církev, sv. Otce i veškerých zemí musí z Božského Srdce vyjíti. (*Messageur du s. Coeur Sept. 1867.*)

Dne 5. ún. slavíme památku sv. Johanny z Valois, manželky Ludvíka XII. francouzského. Od tohoto zapuzena byvší žila osamělá v domě podle kláštera od ní zřízeného řádu „Zvěstování P. Marie“ v Bourges. Jedenkrát před sv. přijímáním spatřila, že blíží se k ní Ježíš a Maria, podávající jí schránku s dvěma srdci; Spasitel nyní žádal jí, aby i ona své srdce přiložila. Když však v prsa sáhla, aby srdce vyňala, nenalezla žádného: Spasitel pak usmíval se, neboť srdce její žilo již dávno v Srdci Ježíšově a toto v jejím. Zemřela dne 4. ún. 1504. (*Marianum od Otta.*)

Dne 6. ún. 1765 schválil Klement XIII. výše dne 26. m. m. zmíněné potvrzení posv. kongregace obřadů v den slavnosti Božského Srdce v Polsce *) a některých jiných diocésích. Byloť tehdy již 1090 bratrství Božského Srdce (*Nilles st. 36.*)

Dne 10. ún. 1765 zjevil se sv. Aloisius na smrt nemocnému Mikolášovi Coelestini-mu a uzdravil jej, aby se zdokonaliti snažil a v tom jen po celý život

*) Posv. kongregace uskutečnila stvrzení tato, upravivši ze dne 11. května téhož roku zvláštní církv. hodinky a sv. mši k nejsv. Srdci Ježíšovu pro království Polské a pro vrchní bratrství téhož jména v Římě. Sotva že těchto zvláštních dovolení církvím polským se dostalo, pospíšili sobě i údobé řádu „Navštívení blh. Panny Marie,“ aby prosili za schválení modliteb nových, kteréž díti se měly za rozšíření zvláštních oněch církv. hodin a mše sv. Svatost pak Jeho naklonila se i prosbám těmto v listu ze dne 10. července t. r. (*Nilles str. 37.*)

pílen byl, by pobožnost k sv. Srdci Ježíšovu se rozšiřovala, „poněvadž tato pobožnost nebesům velmi příjemna jest.“

Dne 11. ún. 1765 vydal Klement XIII. dekret, kterýmž věřící vyzývá, „aby při slavení svátku Srdce Ježíšova obzvláště ona veliká dobrodiní jeho lásky oslavovali, kterouž nám projevil, když tělo lidské na se převzal, za nás trpěl, za naše vykoupení zemřel a svátost oltářní na památku své smrti ustanovil.“ (*Nilles* st. 59.)

Dne 13. ún. slavíme památku sv. Kateřiny Ricci z řádu Dominikánek, zem. 2. ún. 1589. Tato obzvláštní pobožností ctíla trpícího Spasitele. V procesu zavedeném k jejímu prohlášení za svatou praví se o ní „že jedenkrát pro nebesa zanicena, o vlastní srdce byla oloupena, za kteréž Bůh jiné jí dal.“ (*Nilles* st. 121.)

Dne 15. ún. 1682 skonal P. Claudius de la Colombière, S. J., byv po dlouhou dobu zpovědníkem blah. M. Markety Alacoque, „jehož jméno proslulo mezi hlásateli evangelia“ (papež Benedikt XIV.) O něm pravil Ježíš blah. Marketě Alacoque, žádaje ji za zavedení svátku Božského srdce: „Obrať se k služebníkmu mému a rci jemu ode mne, že činí, co mu možno, aby pobožnost tu uskutečnil a mému Srdci radost učinil. Nechť nedá se zastrašiti obtížemi, s nimiž se setká, neboť nebude jemu jich chyběti; avšak nechť zví (a slova tato platí zajisté o všech, jenž rozšiřují pobožnost k Srdci Ježíšovu), že ten všemohoučím jest, kterýž si nedůvěřuje, aby na mne zcela se spoléhati mohl.“ P. Colombière zkoumal událost tu, a zasvětil se v pátek po oktávě Božího Těla, dne 21. čna. 1676. *První* zcela Božskému srdci. O něm vypravuje sv. Marketa: „Když duchovní tento otec jedenkrát mši sv. v našem chrámu sloužil, ukázal mi Pán náš při sv. přijímání své sv. Srdce co ohnivou výheň, a dvě jiná srdce, kteráž jakoby v tomto se pojila a zakořeňovala; a On pravil mi: „Takto spojuje čistá láska“ Má na vždy tato tři srdce,“ i poučil mne, že spojení toto zcela postačuje ku počtě Jeho srdce, jehož poklady skrze mne duchovnímu onomu zjevití chce, aby jejich cenu i užitek lidem vykládal a zvěstoval; a protož že přeje Sobě, abychom co bratři a sestry stejného měly podílu v Jeho duchovních pokladech.“ Protož píše též v listu jednom P. Colombiéroví: „Zapřísáhám Vás, Důstojný Otče, neopomíňtež ničeho, co prospěti může k nejvšeobecnějšímu rozšíření pocty tohoto milování hodného srdce; neboť věztež, Pán poučil mně, že chce k rozšíření této Své pobožnosti obzvláště Otců Svého bratrství použití, a tímto prostředkem nesčíslné množství věřících k Sobě přivést.“ (Viz 2. čna.) P. Colombière cestoval na to v průvodu Marie Eleonory Beatrice, dcery vévody Modenského a manželky Jakuba, vévody Yorkského, později (1685) krále albionského, do Anglie; byl však brzo od odpadlické vlády pro pozeňnané své působení apoštolské pronásledován a z Anglicka vypuzen, načež po čtyřletém těžkém utrpení ve Francii skonal (1682). Mezi spisy zemřelého nalezena jsou osvědčení oněch nadobyčejných milostí, jakéž mu Bůh po čas jeho duchovních cvičení prokazoval. Tato byla ihned tisku odevzdána a tak povstala ona knížka, o níž zmínili jsme se dne 31. ledna při P. Joann. Croisetovi. V spisku tom píše P. Colombière takto o sv. srdci: „Ku konci těchto cvičení duchovních pevně jsem sobě umínil vši snahou pracovati o provedení toho, co Pán mi rozkázal. U veliké míře nebeské sladkosti poznal jsem totiž a hluboce cítil, že Pán použití mne chce v záležitosti, kteráž zcela k Ježíši Kristu v nejsvětější svátosti oltářní se vztahuje Také v Anglicku jsem mnohé s Božskou pomocí k zbožnému tomu úkonu přiměl, taktéž prosil jsem písemně přítele jednoho ve Francii, aby co možno nejvíce jich k tomu přivodil O kéž bych“, volá potom, „v celém býti mohl světě a všem národům hlásati, čeho Ty od Svých sluhů a přátel Sobě žádáš.“ Milený čtenáři! Snad i v tobě

povstalo někdy přání, probuzeno byvší Božským Srdcem, abysi písmem, ústy neb malou obětí k rozšíření poznání lásky Božského Srdce přispěl: avšak nejistota výsledku aneb jiné obtíže zastrály tebe. Prosím tě neváhej a čti ještě jedenkrátě řádky tyto, zajistěť pak splní se i o tobě slovo Božského Srdce, jakož splnilo se o P. Colombiéroví, prvním rozšiřovateli pobožnosti k Srdci Ježíšovu: „Jména těch, kteříž nejen sami ctí Božské mé Srdce, nýbrž i o to péči mají, aby také od jiných ctěno bylo, na věky budou v Mé Srdce vepsána.“ Jak snadně lze vznešenou tuto milost pro sebe získati, později snad více tobě vypravovati budu.

Dne 18. ún. 1624 zemřel P. Ludovicus de Ponte, S. J., nar. 1554, jehož jméno obzvláště proslulým jest mezi spisovateli asketickými. Tentýž praví: „Bůh jest oheň lásky, a oheň ten má dvojí obor působnosti, jeden nestvořený a jeden stvořený. První jest Božství, a v tom „žijeme my“; ptactvo, rostliny a vše, cokoli nás obklopuje, jsou takměř plameny tohoto ohně, jelikož jsou tolikerými zjevy Božské lásky. Druhý, stvořený obor tohoto ohně jest sv. člověčenství Ježíše Krista: ohnisko pak lásky této jest sv. Srdce jeho; pěti branami sálají z něho plameny, kterýmiž k němu vcházíme: jest to jeho sv. pět ran: přímá však dráha k svatyni této lásky vede ranou boku jeho.“ Potom naráží na dvě starým asketům velmi obvyklá porovnání. Jako totiž mlok (dle doměnky starých) v ohni nepochází „takt“, praví on, „ani ty moje duše nehyněš! Jak v nekonečném tom žáru žíti můžeš, aniž bys se láskou strávil.“ („Tot congestis carbonibus miraculo diabolico friget!“ s. 3. Aug.) A jako pták samolet (Phoenix) ohněm sice stráven býva, avšak nově a omladlý z popele svého povstává, „tak i ty, duše má, ohněm lásky této strávena býti máš, abysi krásnější a omladlá z něho povstala.“ — Na jiném pak místě vykládaje slova: „Otevřte mi brány spravedlnosti!“ vyrozumívá těmito slovy nejvýbornější prostředky k vlastní spravedlnosti a dokonalosti: Ježíše v sv. Svátosti oltářní a Marii milou Matku Boží. Při onom připomíná slova: „Já jsem brána, kdo mnou vchází, zachráněn bude“; vstupujeme-li však v sv. Srdce, v tabernakulum, setkáváme se s třemi především ctnostmi: Pokorou, s kterou Božský Vykupitel v podobě chleba se skrývá, jeho si nevážití, ano jím pohrdati připouští. Tuto ctnost na mysli uvažuje, mluví sv. Bernard roznicen: „Quanto pro me vilior, tanto mihi carior!“ Čím více pro mne se snižuješ, tím milejším jsi mi. Druhá ctnost jest poslušnost, neboť přišel, aby vyplnil ne vůli Svou, nýbrž vůli toho, kterýž Jej poslal.“ Vůle ta pak jest, „aby nikoho neodmítal, kterýž k němu se utíká.“ Proto jest třetí ctností Božského Srdce: Milosrdenství, a toto pak vykonává sedmi skutky duchovního i tělesného milosrdenství. Podobně píše o Božském Srdci ve Svátosti oltářní blah. Marketa. — Duše křesťanská, chceš-li i ty Božské Srdce ne pouze citem aneb ústy, nýbrž v pravdě ctíti, rozpomeň se v měsíci tomto při mši sv. na tři ctnosti a porovnávej pokoru, poslušnost, milosrdenství tvé s těmiže ctnostmi Božského Srdce: zajisté pak v brzkú staneš se pravým ctitelem Srdce Ježíšova. (Ex vita V. P. Lud. d. P. a P. Lamparter.)

P. Ludvík de Ponte byl zpovědníkem zbožné jedné panny Mariny de Escobar, kteráž ránu Srdce Spasitelova na svém těle nosila.

Dne 18. ún. 1690 psala blah. Marketa Alacoque svému duchovnímu správci: „Přiznávám se Vám, že utrpení má duševní v také míře vzrůstají, že se zdá, jakoby veškeré peklo na mne se řítilo a k úplné mé zkáze se zapřisáhlo: takto ze všech stran se na mne útok činí. Avšak nejímá mne předce žádná bázeň, ano ukrývám se v nejpevnější svůj hrad, v nejsvětější Srdce Ježíše, mého Pána, a v toho zcela se ponořuji, kterýž co nejmondřejší průvodčí tolik síly, mnoholi mi zapotřebí, abych každý

útok odrazila, v pravý okamžik mně poskytuje; nikdy více, ani méně.“ A kde bysi zlými zvyky obklopená, těžce zkoušená, slabá duše posily a útěchy hledala? Zdaž ne u toho, kterýž někdy řekl blah. Marketě: „Nestrachuj se vlastní Svou mocí ohradím tebe v boji a Sám chci býti cenou vítězství tvého?“ „Vše mohu v tom, kterýž mne sílí!“ (Patiss, pobožnost k Srdci Ježíšovu, str. 68.)

Dne 18. ún. 1826 vyhlásil Leo XII. plnomocné odpustky za každé hodinné modlení se tomu, kdo přináleží k bratrství Božského Srdce a jednotě Jeho věčného uctění, (Patiss, str. 155) a žádané modlitby po sv. přijímání vykoná.

V den 23. ún. připadá památka sv. Petra Damiana, kardinala, zemřel 1073. Světec tento nejlépe vykládá slova litaní k Božskému Srdci: „Srdce Ježíšovo, obsahující veškeré poklady moudrosti a vědomosti Božské — ty útočiště hříšníků, — sílo zkoušených — hrůzo dáblů — ty útočiště naše v zármutku, smiluj se nad nami!“ on píše: „Poněvadž Srdce Ježíšovo veškeré poklady moudrosti a vědomosti obsahuje, odňal onen učedník lásky při poslední večeři množství z pokladu toho nebeského, jímž nedostatek a chudobu naši v přehojné míře obohatil On neodpočíval u pramene věčného života, aby sám pouze napájel sebe z přetékajícího proudu nebeského učení, nýbrž aby také nám je v pravý čas poskytnouti mohl.“ Božské to tedy Srdce Ježíšovo, z něhož duchovní čerpají. A na jiném místě praví onen svatý: „V tom úcty hodném Srdci nalézáme zbraň k své obraně, prostředek k své spáse, podporu mocnou proti pokušení, nejsladší útěchu v útrapách a nejčistší blaho v tomto slzavém údolí.“ K tobě pak vinou hříchů obtížená duše volá: „Truchliš-li, mate-li tebe upomínka na hříchy, srdce tvé-li prudkou vášní jest zmítáno, ach pak uteč se k Srdci Ježíšovu; ono jistým jest útočištěm nešťastných a spásou všech křesťanů.“ „Pojďtež všickni ke mě, kteříž zarmoucení a obtíženi jste, a Já vás občerstvím.“ „Učtež se ode mne, neboť já mírný a pokorný jsem srdcem — ve mě naleznete mír pro duše své. (Schmude 4., Patiss 49.)

Dne 26. ún. 1861 vydal papež Pius IX. více odpustků pro údy apoštolatu modlitby, tak k př. dvoje úplné na každý měsíc a jedny 100 dnů za každou práci, každou modlitbu, kteréž vykonají se na úmysl generalním představeným předepsaný.

Na den 26. ún. připadá slavnost sv. Mechtildy, sestry sv. Gertrudy, hraběnky, z Hackubornu, nar. v Eislebenu, později představené Benediktinek. — Milený čtenáři, ty sám jsi údem apoštolatu modlitby, sám apoštolem; viz, světice dnešního dne poučuje tebe nejlépe o tvém povolání; k apoštolatu modlitby náleží tři části: 1. musíš Božské Srdce Ježíšovo v pravdě ctíti, 2. musíš se modliti, pracovati i trpěti ve prospěch tohoto sv. Srdce, t. j. máš obyčejné modlitby, práce i utrpení s tím úmyslem obětovati, aby se stalo, zač toto lásky plné Srdce v tabernakulum pro nás a pro jiné prosí, a 3. musíš modlitby tyto atd. obětovati ve spojení s modlitbami, pracemi a utrpeními nejsvětějšího Srdce Ježíše a Marie.

Co se týče prvního, tu čteme v dějinách života sv. Mechtildy následovně o počátku její pobožnosti k Božskému Srdci. Pán odpověděl jí: „Já v základ tobě dávám Srdce Své . . . Útočištěm tvým je činím.“ Od této doby obdržela takměř při každém zjevení nové milosti od milujícího Srdce, tak že sama pravila: „Kdybych vypsati vše chtěla, co od tohoto dobrého Srdce jsem obdržela, naplnila bych tím knihu brevíáře větší.“ „Jedenkrát po sv. přijímání zdálo se jí, jakoby Pán Srdce její vzal a se Svým je spojil, tak že obě pouze jedno Srdce činily. Na to řekl Pán: „Tak měla by pojití se se Mnou srdce všeho lidstva!“ Pamatuješ sobě ještě, milý čtenáři, co u sv. Chrysostoma jsem tobě řekl? (27. led.) — Při sv. pozdvihování

viděla jedenkrát sv. Srdce co jasně plápolající pochodeň, již Pán sám co obětující kněz pozdvihoval. O tomto Srdci zvěstoval jí Pán opět jindy toto: „Jako člověk často na ruce své pohlíží, tak uvažoval jsem já v mém Srdci o trpké mé smrti od mládí dětinného až do dne utrpení.“ A když jedenkrát Pána za v pravdě pokorné, čisté srdce pro osobu jakous prosila (zdaž ne, milý čtenáři, nejlepší to dar, za nějž prositi můžeme), tu pravil jí Vykupitel: „Vše, co osoba ona potřebuje a vyhledává, nechť v mém Srdci hledá a od něho požaduje jako dítě, kteréž za vše prosí, cokoli máti má.“ Nepřipomínáš tu sobě slov, jež tentýž Božský Vykupitel později k blah. Marketě promluvil: „Zvěstuj a do celého světa dej zvěstovati, že nepoložím meze, ani míry darům milostí svých pro ty, kteří je v mém Srdci hledají!“ Konečně pak pravil jedenkrát k ní Pán: „Božské mé Srdce bude tobě takměř úkrytem“ a na to narážejíc pěla potom sama krásně takto:

„Srdce Páně, láska čistá,
V Svě mne rány uschovej;
Má, co ptáče své ve skrýši,
V Tobě stánek duše měj;
Tvé jen lásce ať zde dýši,
Jednu touhu k Tobě znám,
— Lásky plné Srdce Krista —
Ve Tvých ranách úkryt mám!“ (Dle Nilles-a.)

Dále má apoštol modlitby časně z rána a někdy také za dne na poli, ve světnici, při práci, při studiu, na lůžku nemoce atd. modlitby, práce i utrpení svá podle úmyslu Božského Srdce obětovati. O tom vyprávěl Božský Vykupitel sv. Mechtildě toto: „Z bratrské lásky-li se někdo modlí za bližního v nouzi a zármutku postaveného (a která nouze větší jest nad onu hříšníkovu; co stalo by se z něho, kdyby v stavu takém zemřel!) tu příjemná jest mi velmi modlitba taká: modlí-li se ale kdos za celou církev (a to ty čtenáři činiti máš), pak bývá celé nebe ozářeno modlitbou tou a takměř nové světlo vychází.“

Co se třetího týče, tu tázala sv. Mechtilda jedenkrát Pána: „Rci mi předce, nejsladší Ježíši, jak by člověk nejlepším způsobem vykonával modlitby i práce své!“ A Pán odpověděl jí: „Zápaly rozličné jeden vydávají zápach, jehož příjemná vůně k nebi vstoupá; a tak i modlitba, kteráž s Mou se pojí. A jako měď se zlatem smíšená nepatrnost svou pozbývá a takměř cenu zlata na se přijímá, taktéž skutky lidské Mými se doplňují.“ Má tedy člověk modlitby, práce i utrpení svá ve spojení se zásluhami sv. Srdce Ježíšova a Marie obětovati; neboť řekl jí jedenkrát: Vše co Mě jest, jest i tvým; rád obětuji lidem Svě nejsvětější a nepoškvrněné obcování, aby ze zásluh jeho doplnili vlastní nedostatky.“ Pevně doufati můžeš, že modlitbami a pracemi svými pomocí pokladu tohoto přemnohé hříšníky obrátíš.

(Dle přír. knížky P. Gaudentia.)

Alois a Marketa.

(Dle „Messenger du Coeur de Jésus“ svaz. 15.)

(Pokračování.)

Na krátce po svém příchodu do Indie obdržel jsem od Markety následující řádky: „Jak se vám odměním za to, co jste mi zdělil o mých bratřích? Však v yznáte srdce mé a víte co cítí pro ně. Jakkoliv nepochybuju, že nebeský Pán jim všech potřeb

popřeje, přece přicházejí doby, kde duši mou jakýsi tajný nepokoj svírá. Ubozí mladíci! nemajíť ani nejmenšího zdání o prostředcích, jak by se celé té záležitosti zhostili... V mé moci jest jen, jim snažně přimlouvati, aby pozorně čekali na dobu milosti a věrně sledovali hlas Ducha svatého. Neopomím jim je také povzbuzovati, aby onen plápol lásky Boží v sobě neututlali, což ovšem v jejich nynějším smýšlení ne příliš snadné jest. Z celé duše své, drahý Otče, vám děkuju za vše dobré, jež jste jim prokázal. Vskutku blahoslaven musí být od nich aneb lépe řečeno od nás ten den, kde jsme vstoupili na dráhu, jížto vy kráčíte! Za to se docela odevzdávám svatému Srdci našeho Spasitele a prosím ho úpěnlivě aby držel ochrannou pravici nad mými bratry. A pak jestli je pošle do Indie, budu přebílenou. Což jestli jim Bůh toho popřeje, aby mohli s Vámi na jedné vinici pracovati, začez se bez ustání modlím, o jak nesmírná by tu byla útěcha pro mne!...

Třeba nyní, abych vám vyprávěla o své návštěvě v domě otcovském. Bylo to v pátek; otec a sestra mne očekávali na stanici, nedočkaví jsouce, zdali se objevím v řeholním oděvu čili nic. Známo vám již z předešlého, že se otcovy předsudky tak změnily, že mne chtěl vidět, byť i co klášternici. Myslím, že to bylo nemalým překvapením pro ně, když mne viděli ve slušném černém obleku z vozu sestupovat, kdežto by raděj mne byli uzřeli v řeholním obleku. Večer jsme ztrávili rozmluvami o životě řeholním. Můj otec až do podrobností se vyptával a ve všem jevil zálibu. Konečně jsem se vyjádřila, že si přeju na druhý den ráno byti mši svaté přítomna. — „To možno“, odvětil otec, „a kdyby nebylo již trochu pozdě na čas, dal bych se o tom poněkud poučiti.“ A on tak učinil. Zda nespočívalo požehnání Boží na této rozmluvě?

V sobotu velmi z rána jsem se probudila. Cítila jsem, jakoby oči mé byly spánku oloupeny myšlenkou, že se nacházím pod střechou, kde není domovem Pán! Spěchala jsem tedy do kaple; bylo tak časně, že mi bylo nějaký čas čekati u dveří. Konečně jsem vstoupila! Možno vám, drahý Otče, si představit, jaké city ovládaly duši mou v této době! Já byla tak blaženou!...

Poděkovavši Božskému Spasiteli, poklekla jsem před oným oltářem svaté Panny, k němuž jsem již co protestantka s důvěrou se viděla vedena. Tu jsem konala své rozjímání. Za předmět a to velmi příhodný pro toto mé postavení jsem si obrala návštěvu Panny Marie u svaté Alžbety a shledala jsem, že se nacházím v podobném poměru jako svatá máť u své příbuzné. Opodál mne byla Klára... nedaleko byl otec a žehnal mi jsa u vnitř dojat... Přijala jsem Tělo Páně na stupních tohoto umřelého oltářička! Pravila jsem Mu při tom, jak bych byla blaženou, kdybych Mu mohla zasvětit otcovský dům a vše co mi v něm drahého. Děkovala jsem Mu slzíc za milosti mi propůjčené a obětovala jsem Mu znova celou duši svou. — Otec můj byl tak vlídným, tak laskavým, že, jak sám uznáte, by příliš ukrutné bývalo, mu dáti „s Bohem“ a to snad na vždy. Co zbývalo z předpolední, ztrávila jsem u otce rozmlouvajíc s ním. Navštívila jsem letní domek, kde jsem jakoby užalášena po 12 dni pobyla. Vidíte, že má návštěva tolik vzpomínek a myšlenek způsobila! Navštívila jsem také klášter, kde jsem s největší laskavostí přijata byla. Velikou jest pro mne útěchou, že Božský Spasitel tak blízko přebývá těch, jež miluji a tato přítomnost, jak silně doufám, sestoupí zajisté také se svými milostmi i do otcovského domu. — Týž den v poledne jsem odjela, zanechávajíc — duše má to cítila — těžký žal v srdci ubohého otce, jenž se zdál, že nesnese toto odloučení. Než rychle se zpatoval shledav, že tak musím jednati, kráčeji za hlasem svědomí. Ač to bylo velmi těžké, nyní jsem nejúplněji přesvědčena, že tato oběť bude pro něho pramenem požehnání. Takováto

byla má návštěva. Jsem velice z toho potěšena, že můj otec jest tak změněn a myslím, že nyní duše jeho poznenáhla se připravuje k přijetí milosti nebeských.“

Musím zakončiti toto snad již zdlouhavé uvodění, hodlaje uvéstí výňatek z jednoho listu od června 1867. „Mé přání, odebrati se do Indie, jest tak pevné jako vždy, však jest to u Boha, jestli mne k práci tak vznešené povolal!*) Jsem úplně připravena se podrobiti jeho svaté vůli i kdyby tímto mým přáním povrhl; známť, že jsem příliš nehodna, než abych mohla býti vyslána k rozšiřování království evandělia. Modlím se na každý den litanie o Duchu svatém, aby osvětil Vás a duše těch na jichžto spáse pracujete. Miluji a představuji si na oči duše ty, které jste získal pro Božského Spasitele; nebo oni jsou mi sestrami a bratřími.

Často obdržívám listy od Aloisa. Pocífuji tolik radosti vidouc, jak horlivě touží po životě řeholním. Doufám, že mu Bůh přispěje a takového života zjedná. Dodávala jsem mu hojně zmužilosti ve svých listech, prosíc ho, aby neklesal pod obtížemi; neb jakkoliv se tyto nám nesmírnými zdají, nejsou přece ničím v rukou Božského Mistra.

Jejich život v Novém Zelandu zdá se mi velmi býti příjemným Bohu, nebo oni mnoho přispívají k tomu, že lidé vcházejí do pravého ovčince. Bůh jim požeňuje v těchto věcech. Ono očekávání, k němuž Alois jest odsouzen, napomůže velice k zakořenění povolání v srdce jeho a mír života klášterního připraví mu pak více slastí, když již byl na nějaký čas vržen ve vír světový. Ach! drahý Otče nikdo nemůže pochopiti radost mou, až budu věděti, že on v zátíší na svém blahu, na svém zdokonalení a na spáse jiných co řeholník pracuje!“

Obmezím se jen na tyto výjimky z listů Marketiných, chtěje tu přidati, co mi zbývá k doplnění zpráv o Aloisovi. Modlete se, aby onano duše tak milá nebeskému Pastýři srdce ochotné milostem, jež se jí uštědřují, vstříc přinesla; známo zajisté, že mnoho se požaduje od toho, jemuž mnoho svěřeno bylo.

Zdělal jsem vám, v jakém vnitřním stavu Alois rok 1867 započal. Milost mu napomáhala, že rychlé a nepředvídané činil pokroky, snaže se poslouchati hlasu vnuknutí Božího. Tuto uvedu několik slov jeho daných v měsíci dubnu.

„Dvakráte již přijela pošta, a Vy jste nepsal. O kdybyste byl věděl, s jakým napnutím jsem očekával Váš list! Nevím, zdali budu moci, kdy tento ostrov opustiti. O kéž bychom měli zde posláni od tovaryšstva J. Jak by bylo pro mne půvabné! Nad to jest ještě potřeba kněží.

Poslední měsíc mi poskytl velmi dobrou knihu, jednající o sv. Josefu; jsou tam duchovní cvičení pro každý den. Přiučil jsem se z ní mnohým věcem o tomto svatém. Také jsem si osvojil záměr, že si pro každý měsíc jednoho svatého patrona vyberu a na každý den nějakou částku z jeho životopisu přečtu, spolu o tom rozjímaje. Myslíte, že by tento záměr byl vhodným, Otče můj! Víte, že nejsem obeznalým v životopisech Svatých. Takovýmto prostředkem se s nimi obeznámím a zjednám si užítku jejich patronství.“

Za této řeči o sv. Josefu, budiž mi dovoleno, ještě dva řádky z listu Marketina vybrati. Mám za to, že jako pobožnost k svaté Panně zárukou obrácení pro ty jest, kteří nejsou ještě na pravé cestě a spolu také znamením vyvolených, kteří již

*) Známo, že řeholnice Marie-Réparatrice mají v Indii missii.

po ní se ubírají, tak že i pobožnost k sv. Josefu znamením víry a bažení po dokonalosti jest. Tuto poznámku mohu zvláště činit o Aloisovi a Marketě. Zde slova této: „Vím, že vám způsobím radost, když vám sdělím, že zvláště ctím sv. Josefa. Přicházím k němu se vším, čeho mi třeba jest, a dostává se mi úplně všeho, co mi k blahu slouží.“

Doba Božskou prozřetelností pro Aloisa určená nastala. V měsíci červnu, měsíci to svatého Srdce, psal mi následující řádky. Poznáte v nich působení té otcovské Prozřetelnosti, obzvláště budete-li sledovati souhrn událostí, kde jedna z druhé až na konec vyplývá.

„Sdělují Vám novinu, kterážto má pro mě velikou důležitost. Osada nachází se v jakémsi rozhodném okamžiku. Následovně zůstaly práce a zaměstnání v našem úřadě ležeti ladem, načež mne došel lístek toho obsahu, že již není třeba mých služeb. . Bůh budiž tisíckrát zveleben! Hle jeden svazek můj jest roztržen a svoboda kyne aspoň z jedné strany. Psal jsem otci předešlou poštou, zvěstuje mu tuto událost a oznamuje mu určitě, jaké by bylo mé povolání. Řekl jsem mu, že netřeba se již starati, bych zde dosáhl nějakého postavení, a prosil jsem ho o svolení, bych mohl opustiti Nový Zeland. Oznámil jsem mu, že mi přátelé nabízelí, že se postarají o mé přijetí do katolické koleje v Anglii; jestli však tomu nechce, abych duchovního stavu v Anglii dosáhl, tu mám v Négapatam jiné přátele hotové mne přijmouti. Hle toto jsem mu oznámil. Po celý tento měsíc červen prosil jsem snažně nejsv. Srdce, aby usnešení otcovo bylo vůlí Boží řízeno, a abych nebyl vystaven kruté nutnosti odcestovati proti jeho vůli.

Vidím, že by mi bylo nemožno jiný řád si vyvoliti než „tovaryšstvo Ježíšovo.“ Myslil jsem, porovnav sebe s tím, co mi známo o jeho údech, že jsem úplně neschopným, bych tomuto povolání učinil zadost, než Váš list mi dodal síly a velice mě potěšil. Prosím Vás tedy, byste mi vyjevil všechny chyby, které jste buď v mých myšlenkách buď v slovech shledal; tím mi učiníte veliké potěšení. Zajistěť jsou poslušnost a učelivost prvními a nejhlavnějšími základy pokory a lásky.

Četl jsem o té doby někdy „o duchu sv. Františka Saleského“, neb on jest obrazem, jež bych rád následoval. Bych však z tohoto čtení hodně vytěžil, třeba mi jest vůdce. — Psal jsem dnes velmi rozvláčně. Jaký však div, nemyslím na nic jiného, leč na nejbližší příležitost, kde bych mohl se odtud sebrati a jíti za svým povoláním. Namáhám se býti podobným svatému Aloisovi a blahosl. Berchmanovi. Jaké to příklady pro mne!“

(Dokončení.)

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Ú n o r.

Úvod. Za našich časů na pevné víře a pravé nábožnosti tak chudých, nemožno se udržeti v dokonalosti křesťanské bez pilného následování svatých; pilně se tudíž cvičme v zásadách jejich a vroucně prosme o přímluvu jejich u Boha.

1. Sv. Ignác, biskup v Antiochii a mučedník. Plnom. odp. rozšiřovatolům bratrstva nejsv. Srdce Páně (srovnej 3. ledna.)

„Co trpím, snáším pro Boha.“

Tím se těšil sv. Ignatius v hrozných trápeních a v bolestném skonání svém; těš se i ty, křesťane! podobně zpomínaje na Boha, a Jemu všecko své utrpení obětuj; těš se jmenovitě, pakli pro Boha, pro cnost, pro horlivost katolickou trpěti musíš: pro Boha trpěti je tak sladké a utěšené — to dosvědčuje každý, kdo to zkusil.

2. **Očišťování Panny Marie.** Plnom. odp. 1) v Srdci P. Ježíše, 2) P. Marie, 3) ve sv. škapulíři karmelit., 4) na křížek sv. Bened., 5) na denní konání litanií loreť., 6) na Zdrávas Královno a Pod ochranu tvou. Též středa, tudíž druhé plnom. odp. ve sv. škapulíři.

„Ejhle dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého.“

Pokora a odevzdanost do vůle Boží i v nejtěžších zkouškách jsou ty dvě cnosti marianské, kterýmž se dnes učiti máme. Pokora od jakživa byla a jest vždy základ všech cností; nebo bez pokory se žádná cnost neudrží. Čím pokornější pak kdo jest, tím více odpočívá jediné v Bohu, ať s ním naloží, jak se Mu líbí; vždyť „ví Otec nebeský, čeho nám zapotřebí“ — totiž k věčnému spasení.

3. Sv. **Blažej**, biskup a mučedník. První čtvrtek (srovnej 6. ledna.) Žádaje pokorně požehnání svato-Blažejské proti neuhu v krku, prosíš tím vroucněji o zachránění před každým hříchem, zvláště lži a pomluvy.

„Milost Boží mne volá, jdu tedy radostně.“

Našeho světce volala k mukám a trápení až k smrti mučednické — těžké to povolání; — ale jde ochotně, ano radostně! K takové oběti nás milost Boží nevolá: tím ochotněji tedy máme poslechnouti, volá-li nás jen k poslušnosti a trpělivosti, k pokoře, pobožnosti atd.

4. Sv. **Ondřej** Korsinský, biskup z řehole Karmelitánské, pročez plnom. odp. ve sv. škapulíři; též první pátek (srovnej 7. ledna.)

„Pane! Ty znáš srdce mé.“

Bůh skoumá ledví i srdcí lidských: pravá to útěcha pro srdce zbožné ale od lidí zneuznané; byťby sebe více muselo neuznání, potupení a pomlouvání slyšeti — Bůh všecko zná a ví, Bůh všecko jednou zjeví; to těší srdce takové. Naproti tomu ale ta samá pravda zase hrozná jest pro srdce falešné, pro pokrytce! Lidé tě chválí, velebí, rozhlašují dobrotivost tvou a šlechetnost, ale Bůh, jenž hledí do srdce tvého a zná i ty nejtajnější úmysly tvé, — Bůh i to někdy vyjeví a tu se snad jinak býti ukáže!

5. Sv. **Háta**, panna a mučednice; veliká to světice, denně její zásluhy připomíná církev sv. v každé mši svaté.

„Buď věrná Bohu svému.“

Tak se zmužovala v každém soužení a utrpení naše světice: číňme podobně i my, ale stále a netoliko ústy, též srdcem. Sv. Hátu nemohlo nic odvrátiti od věrnosti, ani ty největší muky; nás hned každá maličkost činí nevěrné Bohu nejvyššímu; odkud to? Na lase schází, pročez o tu vřele a ustavičně prosme.

6. Sv. **Dorota**, panna a mučednice. Dnes neděle předdevítníková, tudíž plnom. odp. v bratrstvu Srdce Panny Marie; též první neděle (srovn. 2. ledna.)

„Všecko utrpení vezdejší není pranic u porovnání s tresty pekelnými.“ Představ si, křesťane drahý, dost nepatrnou bolest, k. p. bolení hlavy — kdybys však po celý rok měl tuto bolest snášeti, jak se toho hrozíš! avšak co jest to vše u porovnání s jedinkou bolestí pekelnou? Touto spasitelnou úvahou zachovali se přemnozí před hříchem a opustivše život hříšný vedli život kající, spravedlivý a bohabojný! A neměl bys podobně jednati?

7. **Sv. Romuald**, zakladatel řehole. Je pondělí (tudiž plnom. odp. na mši sv. za dušičky); připomínání takové zajisté bude mnohým milé — nebo často si člověk ani nepamene a ztratí ty drahé odpustky.

„Již 20 let se připravuji na smrt, a čím více na to myslím, zdá se mi, že ještě nejsem připraven.“

Sv. Romuald po 20 letech nezdál se býti dost připraven na to hrozné okamžení vyhasnutí duše a soudu Božího (tak zvaného „soukromého“), a my -- jenž na smrt snad celá leta nepamatujeme — co my? Ach! že jsme tak slepí a nenahlízíme, že to jediné, nač bychom všechny síly, všechno počínání a starání měli vynaložiti, jest: šťastně zemřítí — neb od toho závisí věčná blaženost naše, a tudíž — všechno. Vidíme snad často jiných umíratí, slyšíme denně o úmrtí známých i neznámých, ale žádný snad si dosti nepovází, že vypuštěná duše se ubírá k soudu, a že co zatím přibuzní slzejí, nařikají a obstarávají mrtvolu, že duše se nachází — u soudu Božího. I naše duše tam někdy, snad dříve než si myslíme, státi bude; o kéž bychom se denně ba každou hodinu na smrt dobře připravovali! Kéž bychom si každé jitro připomínali: „Kdybych věděl, že se večera nedočkám, co bych pak dnes chtěl činiti?“ a každý večer: „Kdo ví, jestli se neprobudím — na věčnosti!“ ba každou hodinu: „Snad této hodiny přijde pro mě Pán! mohl bych, chtěl bych směl bych takto zemřítí?“

8. **Sv. Jan z Máthy**, zakladatel řehole. V bratrstvu benedikt. je slavnost Srdce P. Marie, tudíž „plnom. odp.“

„Především musíš býti — dobrým katolíkem.“

Neboť nejsi-li to všechno ostatní ti nic nespomůže. Buďsi dobrým hospodářem, starostlivým otcem a pečlivou o dítky matkou; buďsi bohatým, vznešeným, ode všech ctěným; buďsi prvním v obci neb městě . . . co ti to spomůže, pakli na víru sv. nedbáš, povinnosti sv. náboženství neplníš, a Bohu se protivíš, Bohu, jenž tě jediné může spasit. Pročež s Bohem dříve hled se vyrovnati pak si buď třeba tím nejposlednějším v obci, jen když tě Bůh zná.

9. **Sv. Apollonie**, panna a mučednice. Středa.

„Láska k Bohu všechno snese.“

Jak velké a citelné museli býti bolesti sv. Apollonie, když ji všechny zuby ukrutně byly vytlučeny! A předce trpěla tiše, pokojně ano radostně. Nemámeliž i my všechny bolesti z lásky k Bohu trpělivě snášeti? Bůh je proto na nás sesílá, aby srdce naše od lásky toho světa odtrhl a k Sobě připoutal!

10. **Sv. matka Školastika**, sestra sv. Benedikta. Plnom. odp. v bratrstvu nejsv. Svát. olt. a na navštívení kostela benediktinského.

„Kdybychom věděli, jak laskavě ano sladce zachází Bůh s těmi, kteří mu s celým srdcem slouží, pak myslím, že by chrámy Páně nestačily k přechování těch, kteří by se službě Boží oddali.“ (Sv. Školast.) A předce nemůžeme o tom pochybovati, že takto Bůh zachází; odkud tedy ta vlažnost v službách Božích? Protože nikdo nerozváží, kdo jest Bůh, a kdo jsme my, od nichžto chce uctěn býti.

11. **Blahoslavených 7 otců**, zakladatelů řehole Servitů.

„Jak nesmírně blaženěji se žije v tiché samotě, nežli v loňozu světa.“

Kde člověk cítí přítomnost Boží a kde Bůh člověku k srdci mluví, cítí spolu člověk blaženost v sobě, kterouž nemůže slovy vyjádřiti; to však jen v samotě

(alespoň) duchovní, kde se duch nestará o svět a jeho marnosti, o bohatství, o nic světského, leč jedině o Boha a jeho zalíbení.

12. Sv. **Meletius**, biskup v Antiochii. Spolu sobota před devítníkem, kde se vynechává Alleluja, pročez se kněží s ním v nešporách loučíce 2krát ku konci volají Alleluja. Místo toho se říká:

„Chválu vzdejme vděčně
Králi slávy věčné.“

„Mírností vždycky více docílíš než přísností.“

Mírné srdce bez toho chce mírně být vedeno; ale i zlí a zatvrzelí — dají-li se obměkčiti a polepšiti — jen mírnosti povolí, nikdy přísnosti, — ta je ještě více zatvrdí. Kéž by si toho povšímlí všickni rodičové, učitelové a vůbec všickni, kdož jiných mají voditi k dobrému!

13. Sv. **Řehoř II.** papež, 88. nástupce sv. Petra v Římě. Plnom. odp. rozšiřovatelům bratrstva Srdce P. Ježíše. Druhá neděle (srov. 9. ledna.)

„I v dobrém třeba zachovati meze potřebné.“

Kdyby čeládka, jež má doma mnoho práce, celé předpolední (všedního dne) chtěla se v kostele modlit; kdyby štedrá paní chudým tolik rozdávala, že by rodina její měla trpěti; kdyby kající celé noci bděl anebo denně se postil při chlébě toliko aneb jinak se trýznil, že by k ničemu ani k práci nebyl schopen; bylo by to vše odchýlení se od pravé cesty, a to ještě nikdy nevedlo k dobrému. Modli se a **pracuj!** Mrtviž se, avšak neusmrcuj!

14. Sv. **Valentin**, biskup a mučedník. Pondělí.

„Símě vzhází často teprv později.“

Velká to útěcha pro všechny rozséváče na půdě srdcí jiných neb i vlastních; neb často vzdor nejlepšímu přičinění nevidí žádného užitku, žádného ovoce. Jen strpení! ovoce se ukáže snad teprv později. — Ale ostatně na ovoce tu nepřijde, co se týká zásluhy u Boha, jenž hledí na vůli, na srdce, na úmysl, byť by užitek ne-následoval; ano bude snad odměna právě tím větší, čím trpčí byla práce a setba, a čím méně odměněna dobrým ovocem zde na zemi.

15. Sv. **Auxenc**, vojín. Outerý po devítníku: památka modlitby Páně (po celé Jeho živobytí zvláště ale) na hoře olivetské v smrtelné ouzlosti.

„V každém stavu lze Bohu sloužiti.“

Ovšem je v mnohém stavu velké nebezpečení ztratiti touhu po nebi a po spasení; ale kdo to upřímně myslí s duší svou nesmrtelnou, s příkázáními Božími, kdo srdnatě s Bohem chce držeti a nikoliv se světem, s hříchem a ďáblem — ten všude a v každém stavu se uchová v milosti Boží a zachová sebe hodným života věčného.

16. Sv. **Efrém** Syrský, jáhen a učitel církevní. Středa.

„Ach jak mnozí si z toho nic nedělají, co předce je hříchem!“

Z ničeho si nic nedělají — to patří prý k „pokroku vědy a času;“ kdo si k. p. za našich dnů něco z toho dělá, více žádati nežli mu patří, to jest dobře česky: šiditi blížního? Kde najdeš upřímnost a spravedlnost v míře a váze, v prodeji a koupi? Jak zmužile přehlíží mnohý šeredné hříchy smyslnosti a nečistoty! Avšak Boha nikdo tím neuvede v rozpaky!

17. Sv. **Silvin**, biskup v Toulouse.

„Dejž pozor, bys neztratil, co Duch sv. v tobě působil.“

Tělo, svět, ďábel jsou ti 3 loupežníci, jenž nás pokladů nebeských oloupiti se snaží; nikdy nespějí, všude a vždy na nás číhají... a my bychom mohli spáti? bezstarostně býti jen okamžik? Ach: „bděte a modlete se!“

18. Sv. **Helladius**, biskup v Toledo, řádu sv. Benedikta.

„Modlitbou můžeme duše spasiti.“

Jak mnozí skrze zbožnou a vytrvalou modlitbu blízních svých Bohu a cnosti získáni a takto spaseni byli — to se dozvíme někdy v nebesích, kde se udivíme, jak mnohému ze svých spolublízních budeme měti děkovati spasení své. Víra tedy v moc sv. modlitby má nás prozatím nyní na světě povzbuditi, jen mnoho se modlit o spasení duše. Modleme se a nechejmež modliti za sebe vespolek, abychom spaseni byli.

19. Sv. **Gabin**, kněz a mučedník, bratr sv. Kaja, papeže.

„Před Bohem více platí zbožnost než učenost.“

Svět jako vůbec ve všem tak i v této záležitosti jinak soudí a jedná: učenost se vyhledává, vychvaluje, zbožňuje — od zbožnosti se ale s opovržením odvracuje. A předce budeme nejvíce tázáni někdy — ne: mnoholi jsi uměl, ale: mnoholi jsi pro Boha činil? Ovšem nejlepší stránka (zvláště za našich dnů potřebná) jest: mnoho uměti, bys i mnoho působiti mohl, a spolu zbožným býti.

20. Sv. **Eleuther**, biskup v Anglii.

„Náhle a z nenadání tě pokušení může překvapiti.“

To jest právě zlořečeného ďábla leť váleční: z nenadání, když nejméně na něj myslíme, s pokušením nás překvapiti. O věrme pevně, že má již všechno na nás nalíceno! snad to utišení vášní našich a náruživostí je lákadlem... „nedejme se!“... budme opatrní! volejme denně o pomoc Boží, — pak s milostí nebeskou jistě zvítězíme!

21. Sv. **Felix**, biskup. Pondělí.

„Moc Boží zůstane věčně stejná.“

Bůh od nikoho neobdržel moc Svou, protož mu ji nikdo ani vzíti neb umenšiti nemůže. Byť by celé peklo proti Bohu povstalo, nic nepořídí, neb je jedině Bůh sám všemohoucí. „Může-liž ruka (moc) Boží býti zkrácena?“ táže se písmo sv. Netrať tedy, křestane, nikdy, ani v nejsmutnějších dobách, ani v největší bídě netrať důvěru svou v Boha.

22. Sv. **Markéta Kortonská**, kajicnice. Outerý po druhém devítníku: památka bolestného utrpení Páně.

„Svůdníci představují hřích jako něco dovoleného a nevinného.“ To lze snadno pochopiti, neb by jinak osobu povolnou na svou stranu nepřivedli; ale nepochopitelné, na prosto nepochopitelné jest, že tolik osob nešťastných více věří svůdníkům než zpovědníkům, ano více než sv. evandélium, více tedy ďáblu než — Bohu! Ale vašeň zaslepuje, a běda každému, kdo tomu ukrutníku do rukou padá! Však i jemu, jako naši kajicnici je pomoci... zanechatí hřích a napravit, pak s pomocí Boží z hříšníka může býti veliký světec Boží.

23. Sv. **Petr Damiánský**, kardinál a učitel církevní. Středa.

„Nyní, v mládí svém chci se Bohu zcela věnovati.“

Kdo v mládí jen světu slouží a marnosti a smyselnosti a hříchu a ďáblu — a teprv později, když ho to vše omrzí, Bohu se chce věnovati, toť není žádné hrdinství; ale v mládí a síle a živosti, kde všechno na mladičké srdce doráží k uží-

vání světa, kdo světem pohrdáje Bohu se oddává, ten velký hrdina. Co tedy — pravíš — tedy moje Bohu oddanost v stáří není nic platná? O mnoho platná! neboť lépe jest ovšem hned z mládí službě Boží se věnovati, ale když se to již nedá změnit, je ovšem pak moudřejší, alespoň jednou ač pozdě se Bohu oddati, než — nikdy.

24. Sv. **Matěj**, apoštol a mučedník Páně. Čtvrtek před popelcem je v bratrstvu benedikt. slavnost zadostičinění nejsv. Svátosti za všechny křivdy, tudíž plnom. odpustky.

„Přirozený člověk musí být ukřížován.“

Přirozený člověk je to, co má člověk od přírody: náklonnost ku zlému, zlá žádostivost, smyslnost, mstivost, ctižádostivost atd. . . . Kdo to všechno nekřížuje, to jest, nekrotí, na úzdě nedrží, jemu statně a vždy neodporuje — upadne v nevýslovné soužení a strast duševní a někdy v záhubu věčnou.

25. Sv. **Walpurgis**, abatyše.

„Pro Boha pracovati je slast veliká.“

Zkus to i ty, křesťane! a hleď aspoň jeden den pro Boha pracovati; hned z rána vstaneš: z lásky k Bohu, pak práci svou dopolední obětuj Bohu tím samým povzdechem, a opět práci odpolední; a budeš unaven, zvolej poznovu: z lásky k Bohu — oč, že i ty brzy zkusíš slast práce pro Boha, a ji pak nejen jeden den ale celý svůj život takto konati budeš?

26. Sv. **Porfirius**, biskup v Gaze.

„V nemoci obrať se ihned na nebeského lékaře.“

Bůh jedině pomáhá: tento lékař tedy nejdříve musí býti žádán důvěrnou a oddanou do vůle Boží modlitbou; pakli tento nadlékař k tvému uzdravení nesvolí, nic nespomůže všechno léčení. Bůh musí lékaře pozemského osvítiti, Bůh musí lékům zehnat, jinak onen nepozná pravý lék a tento poslední nebude míti účinku.

27. Sv. **Leandr**, arcibiskup v Seville. Dnes začni **7 nedělní** pobožnost k sv. Josefu, pěstounu Páně, o níž ti číslo 3. „Školy“ — jež dává Bůh už v rukou tvých bude — vše potřebné sdělí. Zatím věz, že každou z těch neděl získáš odpustky 300 dní (udělené Řehořem XVI. dne 22. ledna 1836 na modlitby „sedmi bolestí a sedmi radostí sv. Josefa“) a nad to **plnomocné** odpustky každou neděli (od sv. Otce Pia IX. 1. února 1847); nemáš-li ty modlitby, získáš tyto odpustky, pakli se každou neděli 7krát Otče náš a Zdrávas a Sláva Bohu Otci atd. modlíš (toto svolení dal sv. Otec 22. března.)

„Církev nezná větší bolesti než odpadlictví od víry.“

Příčina toho: poněvadž odpadlík vlastní vinou ztrácí víru, bez které nemůže býti spasen. — Veřejných odpadlíků za našich dnů Bohu díky, není mnoho, což ale v srdcích svých odpadlých, to jest nevěřících? Veliká většina! a proto tolik truchlí církev sv., máti tvá; utírej slze její — horlivou modlitbou za nevěřících obrácení.

28. Sv. **Román**, opat. Pondělí.

„Kdo nemiluje modlitbu, nebude i dobrých skutků milovníkem.“

Chuť a radost — pro Boha a království nebeské hodně mnoho působiti, — nemůže si člověk sám vydobyti; jest to dar Ducha sv., nebudešli ale o tento vzácný dar vroucně prositi, nedostaneš, čeho ti třeba.

Skutky Boží zvěstovati jestiž slavné.

Maria pomocnice.

(Ze života od A. D.)

Když naše milá „Škola“ přinesla radostné zvěsti o milostné návštěvě Rodičky Boží ve sprosté chýšce Filipsdorfské a o zázračném uzdravení Magd. Kade-ové, zatoužilo srdce mé viděti oblaženou onu chaloupku a plíbatí ono místečko, kteréž šlepečkami svými zasvětila Matka Boží Maria. Než obmezenost mého povolání nedovolovala mi vydati se na cestu tak dalekou a navštívit milý Filipsdorf. Avšak čím větší se objevovaly překážky k mému putování, tím více toužil jsem po zázračném onom místečku, maje nezvratné tušení, že tam Maria nejspíše uslyší prosebného mého hlasu a poskytne mi pomoc v mé bídě tak převeliké. Netížila mě ovšem ani choroba ani nemoc, ale potřeba moje, byla jiného druhu, k jejímuž odstranění obyčejná pomoc lidská takměř nemožnou se mi býti zdála.

Sklíčenost moje byla převeliká, a já si nevěděl ani rady ani pomoci. Ucházel jsem se tu a tam o podporu a pomoc, ale nadarmo; i srdce těch, jenž jindy mi přáli, a miláčkem nazývali, zůstala pro mě uzavřena. Zůstaven krutému osudu, jež na mně uvalila zloba lidská, plu úzkosti strašné budoucnosti hleděl jsem vstříc. V této tak veliké tísní odhodlal jsem se hledati útěchy u Marie Panny. Nemoha osobně jíti do Filipsdorfu, sestavil jsem písemní žádost, v níž jsem veškeré mé hoře Matce Boží vypověděl, prose ji, by, když mě svět více pomoci nechce, ona sama ujmouti se mne ráčila.

Toto mé psaníčko připečetil jsem na obrázek Marianský, a přiloživ k němu žádost co se s zásilkou mojí státi má, poslal jsem vše po poště do Georgsvaldu důstojnému p. P. Storchovi k dalšímu zařizení. Obětivý tento sluha Páně a vroucí ctitel Rodičky Boží zanesl bez prodlení žádost mou do Filipsdorfu, kdež 9ti denní pobožnost na úmysl můj na místě zázračném, kdež i můj lístek ležel, konána byla. Co nábožné duše za mě ve Filipsdorfu se modlily, konal jsem i já s mými dětmi 9ti denní pobožnost k Matce Boží doma. Po ukončené nově obdržel jsem prosebný můj list i s obrázkem nazpět k mému a mé rodině velikému potěšení. A jaký byl výsledek mé důvěryplné žádosti? O, ten byl veleslavný!! Maria neodstrčila mě jako před tím necitelní lidé, ale odměnila důvěru mou bezodkladnou pomocí. Jeho Veličenství Nejjasnější Císař František Josef, dozvěděv se o mých přežalostných poměrech, vznešeným penezitým darem přispěl k odstranění mého soužení. — I vysoké c. k. náměstnictví království Českého po bedlivém prozkoumání mých rodinných poměrů, oblažilo mě *Mecserovskou* uadací pr. 200 zl. r. č. — Vysoce důstojný pan Dr. Prucha, prelat scholastikus a kanovník na hradě Pražském ujal se mě co otec laskavý, poskytnuv mi pomoc velevydatnou. —

I divili se nepřítelové moji tomu, kterak v mém hlubokém snížení jsem k tomu přišel, že právě od nejvyšších míst tak vznešené pomoci dostalo se mi? Avšak já věděl jsem, kdo mi v zármutku mém vzbudil dobrodince tak vznešené.

Bylať to Maria, kteráž za mě mluvila k mému císaři. Bylať to Maria, kteráž sprostředkovala mou věc u nejvyššího úřadu zemského, ano Maria pohnula útlocitným srdcem vrchního školdozorce který nadobýčejnou štědrostí svou poskytl mi pomoc, když se mnou bylo nejhůře. A protož z útroby srdce volám: „Veliké věci učinila mi Ta, jenž mocná jest, a jejíž jméno svaté.“ — Od té doby žiji s rodinou mou zcela nový život. Svírá-li mě starost nějaká, jdu k Marii a — Ona pomáhá. Nedostává-li se mi toho neb onoho, postěžuji si Marii, a zanedlouho nabývám oč prosím. I cítím

z vlastní zkušenosti jak blaze jest žít s Marií a s Božským jejím Ježíškem. Ano pohlížím-li na milostný její obraz, který co poklad nejdražší chovám v domě svém, tuť zdá se mi, jakoby Maria laskavě mi přimlouvala:

„Nic se tebe netkne zlého,
aniž k tobě přistoupí,
žádná rána stánku tvého
v nejmenším nezarmoutí.“

A jelikož jsem našel Marii, Matku milosti plnou, snažím se k ní voditi i jiných, aby i oni nabyli pravé útěchy v křížích a soužení jejich. Za tou příčinou sestavil jsem pobožnost svatého růžence, kterouž prostřednictvím důst. správy Dědictví Maličkých nadějně mládeži do rukou jsem vložil. O kážby malí i velcí sv. růženec nábožně a rádi se modlívali a církevními pobožnostmi oslavovali Marii Matku Boží, kteráž když je nejhůře, nejjistější pomoci poskytuje všem, kdož vzývají ji.

„Kdož Marii našel, najde život, a obdrží spasení (pomoc) od Hospodina.“

Arcibratrstvo věčitého klanění se

nejsvětější Svátosti oltářní a ku podporování chudých kostelů ve Vídni vydalo právě roční svou zprávu, z níž některá data, pro naše čtenáře Česko-moravské snad zajímavá vyjímáme. Stojí tam pod roční zprávou bratrstva tohoto v Praze asi toto:

Člověk, ponechán sám sobě, ochabuje, spolupůsobením však jiných bývá posílen a horlivost okřídluje činnost jeho; zároveň pak odstraňuje společná činnost mnohých mnohou překážku, kteráž nepravidelnému, byť sebe úsilovnějšímu namáhání jednotlivcův ustavičně by stála v cestě. Žijeme v době, kteráž z tohoto přesvědčení zakládá spolky nejrozmanitější a jim, ač nemajetnost víc a více se zmáhá, přece bohatou skýtá podporu. A přece zanášejí se spolkové tito skoro výhradně věcmi pozemskými, a nevšímají si toho, co v člověku jest vyššího, jeho cíle konečného.

Tyto křížující se činnosti spolkové ve světě měli by i synové světla pro vyšší zájmy života sobě osvojiti, a to tím více, aniž beztoho náleží oné preveliké společnosti, jejíž údové nejen přirozenými páskami jednoho původu a společenského života, ale i tím více nadpřirozenými svazky křesťanství a modlitby společné k sobě jsou poutáni. Avšak největší moc přitažlivou, největší magnet má církev v nejsvětější Svátosti oltářní; tato přitahuje k sobě věřících duší mocí neodolatelnou, rozmnožuje vniterný život milosti a dodává nadšení ke skutkům horoucí lásky obětovné. Avšak slova znějí, příklady hřmějí, ať mluví sama data. V minulém roce přibýlo našemu bratrstvu zase asi 259 údů, tak že úplný těchto počet ve všech čtyřech diecesích českých obnáší 1659, bez oněch 1209ti údů diecese Budějovické, kteří co praví údové k nám hlásejí se i společným klaněním se Tělu Christovu i odesýláním bratrských příspěvků a jinými službami lásky. Zaslal totiž Budějovický spolek hlavnímu bratrstvu v Praze 440 zl. (za rok 1868), za kteréž mu byly poslány paramenta a jiné náčiní kostelní pro 24 chudých kostelů téže diecese. Věci tyto však měly cenu přes 2000 zl.; za tři leta poděleno bylo v řečené diecesi 66 chudých kostelů předměty potřebnými v ceně 4000 zl. Předěšlého roku pak bylo v ostatních třech diecesích poděleno 69 chudých kostelů; pro tento rok pak má k rozdělení mezi jiným 60 rouch měšných, 2 pluvialy, 2 dalmatiky, 15 štol zvláštných, 8 vela, 12 alb, 12 rochet, 8 pláštíků na ciborium, 12 map (plátna na oltáře), 2 lampy před oltář, 4 korouhve, 2 kříže na oltář, 2 monstrance, 2 missály a mnoho jiného prádla a náčiní.

Modlitba, vytrvalost a obětovnost byly příčinou a pramenem tohoto zdaru a požehnání Božího. Zvláště výdatným pramenem byla také ochotnost mnohých velebných pánů kteří k prospěchu bratrstva čtli mše sv. na t. z. intence, prostřednictvím důstojných pp. P. Eliáše Birka, kněze řádu karmelitanského, a řiditele oo. redemptoristů P. Ant. Mastalíře. V roce 1868—1869 obnášel veškerý příjem 1859 zl. 64 kr., vydání 1277 zl. 16 kr., tak že zbývá jmění 572 zl. 48 kr. Řízení bratrstva vedou mimo duchovního řiditele Karla Kellnera (rektor u sv. Jíří), vznešené dámy P. T.: Coelestina hraběnka Belcredi, praesidentka; Vilhemina Gintl, zastupitelka; Marie Prokop, pokladnice; Josefina Gintl, zapisovatelkyně. Mimo tyto čtyry jsou assistentky a čtyry rozšiřovatelkyně.

Ze zprávy tohoto bratrstva v diecesi brněnské vyjímáme následující:

Rok 1868 byl pro bratrstvo věčitého klanění se zvlášť požehnaným tím, že sv. otec Pius IX. milostivě mu povolil t. z. svaté triduum spojené s plnomocnými odpustky; však také veškerí údové, zvláště ale v Brně, účastnili se milosti té s ochotou radostnou. Dne 16., 17. a 18. června, v poslední dny oktávy Božího Těla vykonávaly se pobožnosti ty v jazyku německém v kostele katedrálním, v jazyku českém v kostele u sv. Tomáše. Konaly se k večeru a sestávaly z kázání o účeli svatého triduum, o způsobu, z tohoto hojného vzítí prospěchu, o divech Páně v tajemství Jeho lásky; v slavném požehnání a v odprošení nejsvětější Svátosti oltářní. V pátek, na slavnost Srdce Ježíšova měl se celý dobrý skutek okorunovati sv. přijímáním, jež zajiště mělo na sobě známku smíření; apoštolské požehnání a plnomocné odpustky měly ho odměniti. K vůli kázání a povzbuzení, jež se konalo před sv. přijímáním i po něm k věřícím v mateřčině, shromáždili se Čechové u sv. Michala a šli tu k sv. přijímání asi půl hodiny před Němci, kteří byli v katedrálce, aby potom s těmito společně dostati mohli apoštolské požehnání. Počet obojích komunikantů přesahoval 700, a dá se očekávati, že na budoucí slavnost Srdce Ježíšova bude ještě větší.

Vytknut musí býti ještě zvláště milostivý dar 100 zl., jimiž obdarovati ráčila bratrstvo toto Její Veličenství císařovna a královna Alžběta.

Nových údů přistoupilo 230, v předešlém roce pak jich bylo 7556. Jmění měl v roce 1868: příjmů 1839 zl. 63 kr., vydání 1572 zl., zbylo mu tedy 267 zl. 63 kr. Mezi dárce své nejpřednější čítá bratrstvo veledůstoj. knížete arcibiskupa Olomouckého, jenž mu každoročně dává 100 zl. Presidentkou jeho jest p. t. Christiana, hraběnka Belcredi, rozená Nostic. Poděleno bylo za 7 let jeho trvání, až do r. 1867 kostelů chudých 118 věcmi nejpotřebnějšími diecese brněnské a některé též v arcidiecesi Olomoucké.

Hlavní věcí bratrstva ovšem jest modlitba a společná přímluva, která nikde s větším prospěchem konati se nemůže, než před nejsv. Svátostí; dále rozšiřování přijímání sv. svátosti; náhrada za netečnost, chladnost a nevděk, kterého zakouší Kristus, přebýváje mezi lidmi. „Ať již sem k Největ. Svátosti přicházejí rozliční v rozličných svých záležitostech, buď s Nikodemem, chtějíce býti od Pána poučeni; buď s Majdalenou, aby oplakali hříchy své; buď s mudrci od východu, aby mu přinesli dary vzácné a jeho hodné, zlato lásky, myrrhu sebe umrtvení, a kadidlo modlitby; buď aby mu sloužili s Martou, a odprosili ho za ty mnohé urážky, netečnost a chladnost mnohých stvoření nevděčných, jimiž ho v nejv. Svátosti urážejí; buď aby Ho následovali, jako ten lid poučení chtivý na poušť, a poučení došli v tomto velikém tajemství víry naší; aneb aby zde našli chotě srdce svého: vždy vrátí se tito, kteří k němu přišli s duchem pravým od něho posílnění, potíšení a povzbuzení.“

Dejž Bůh i dále hojného zdaru a požehnání svého tomuto bratrstvu!

Život lidský beze Krista.

Jaké to ušlechtnění ducha a srdce? Hry divadelní mají obecnstvu poskytnout zábavu, srdce ušlechťující a náhledy objasňující. Tak to drželi od starodávna ti nejslovitnější skladatelé divadel. Poslední týdně m. r. představoval se několikrát v česk. divadlu v Praze veselý kousek „*Gavout, Minard a společ.*“ (a to s velkou pochvalou!), o němž časopis „Politik“ praví: „Ten kus možno že byl asi pravou lahůdkou vyschlým zhejralcům a se vyžilými starým mládencům, na kterých nelze ničeho více zkaziti. Ti budou při tom zajisté zcela kanibalsky se rozkošit a snad ještě načisto puští po tom pohlízet, a direkce má při tom skvělý výtěžek, na čemž arciž nejpředněji je záleženo. Méně vzdělávající byla by ovšem tato lahůdka očí a uší pro nezkažená srdce stydlivých pauců a nezkušených jinochů, a ve prospěch veřejné mravnosti měla by se při příštím opakování před vchodem do divadelní síně podobná „výstraha“ vyvěsit, jaká bývá nad „zvláštními kabinety“ anatomických a jiných sbírek atd.“ — Že v nynějším věku pravdy křesťanské vždy prázdnějšího a prý osvětenějšího (!) obecnstvo takovými prostředky se vzdělává, nedivíme se, jeli řeč o Paříži, Londýně, Vídni a podobných větších městech, v té novověké osvěcenosti proslulých; když se však to děje i v hlavních městech národa českého, který se vzpírá přijmout tu kulturu od západu, a který až do posledních let nezkaženým se mohl nazvati, — tu se ohlížíme, zdali to české obecnstvo, k jehož ušlechtnění divadlo má býti, takové děje si nezapoví aneb aspoň nevypíská? Oni však ještě tleskají rukama! — Nejednal-li druhdy J. Em. kardinál Pražský dobře, že se zdráhal posvětit základní kamen příštího divadla národního, z kterého podobné kusy jako *G.*, *M.* a *sp.* zajisté nebudou vyloučeny? —

Jehně a vlk. Vlk vida jehně se loudati neuchopil se ho hned násilím, nýbrž chtěl v nějaké hádce příčinu najíti, je sežrat. Dí tedy k němu toto: „Před rokem jsi mne pohanělo.“ Ono však třesouc se odpovídá: „Já jsem se právě této chvíle zrodilo.“ A vlk praví k němu: „Mou louku jsi mi zpáslo.“ Jehně dí: „ani vršku trávy jsem nevidělo.“ Opět vlk: „z mé studánky piješ.“ A toto odpovídá: „Ještě jsem vody nepilo, nebo mé matky mléko jest mi pokrmem, jest mi nápojem.“ On tedy je popadnuv a sžíraje praví: „Já ale nezůstanu tak dlouho bez oběda, i když ty každou mou žalobu zamítáš.“ — Aesopova tato bájka je sice již přestará, avšak pravda v ní skrytá opakuje se ustavičně v nových případech. — V loni strhl se po několik měsíců, začínaje hned od žní, strašný povyk po celém Rakousku (vlastně v novinářstvu Rak., které ostatně si domýšlí veřejným míněním býti), protože vypátrali v Krakově šílenou karmelitku Barboru Ubrykovu, ana nuzně od svých spolusester byla ošetřována. Jací to lidumilé! Ze samého soucitu s B. Ubr. vytloukli několika klášterům okna, týrali jednoho kněze až k smrti, karmelitky vlekli před soud atd. atd., ba křičeli plným hrdlem: zrušit všechny kláštery! To ze samého lidumilství! Před soudem se konečně ukázalo, že ony karmelitky jsou úplně nevinny;*) nebo B. Ubr. nebyla od nich pranic přísněj držána, než jak to dovoluje řehole karmelitská. Domýšlíme se, že ty noviny, jež nejvíce křičely na zrušení klášterů pro jejich barbarství a nemilosrdné nakládání s jednotlivými spoluoudy, aspoň své „ať zhynou!“ zpět vezmou a se omluví, an se samy musely přesvědčit o nevinnosti těch řeholnic, které jim byly podnětem tak zběsilého osočování, a své přesvědčení skutečně i vyslovily (Nov. Víd.

*) Když jsme v loni ve Šk. st. 278 o té věci mluvili, pravili jsme, jak lehce bylo předzvídati, že soudní vyšetřování věc jinak objasní, a že noviny toliko pší, jak se do jejich krámu hodí.

Tagblatt, Morgenpost, N. fr. Presse). Ba zpět vzít! Ony praví raději: Stát nemá trpět tak přísných zákonů řeholních, které dovolují člověku, tak nuzně bydleti a tak nuzně se stravovati! Právě jako ten vlk s jehnětem. — Tím se tedy ukončila ta Krakovská událost a dokázala nám, jak praví „Víd. Kirchenzeitung“, dvojí: „za první, že té darebné nactiutřačné podlosti novomodné svobodomyšlné luzy žádný prostředek dost špatným není, když se jedná o útok na kat. kláštery a vůbec o útok proti naší církvi; a za druhé, že konečně všemi těmi prostředky darmo bylo plýtváno, an nepoctivost vždy jen do času, a nikdy stálého vítězství nad poctivostí nedobylo.“

Útrpnost s klášterníky přísné řehole! „Wiener Kirchenzeitung“ praví asi v tomto smyslu: K. př. karmelitka vyvolí si bez nucení život přísný, avšak najednou pro vždy nevrhá se do něho mocí; nýbrž po čas svého noviciatu (několik let trvajícího) může se přesvědčit, zdali ten přísný život pro ni se hodí, čili nic. Přesvědčilali se o svém povolání, a vyvolili sobě dobrovolně ten přísný život, kdo jí může na odpor se stavět, by své svobody užívala? Vždyť pak se nyní neklade žádný odpor mnohým jiným ženským ve provozování hanebného řemesla se svým vlastním tělem, proč tedy zákony brániti šlechtným pannám, když si zvolují přísný, počestný život? — Dále: Tisícero chudých rodin stává, které tak nuzně, ba stokrát nuzněj bydlejí než karmelitka, a které ještě nuzněj a stokrát špatněj se stravují, než taková jeptiška; a tento život nezvolují sobě samy ty rodiny, ale mocí bývají v něj vrhány, a musí bídu a hlad snášeti, ne snad že by tak chtěly, nýbrž že musí, bytby i nechtěly. Karmelitka spí na tvrdé posteli, protože z lásky k Bohu tak chce, a tisícero chudých na světě žijících mají stejnou postel, protože tak musí; karmelitka spí v zimě v pokoji netopeném, neb ona si tak přísný život zvolila, a tisícero chudých ve světě musí mrazem se třásti, ale zlořečí při tom boháčům, kterým se líp vede, nebo jich zebe proti jejich vůli. Karmelitka odívá se hrubým šatem a má nuzný oběd, proto že tak chce, ale tisícero chudých ve světě nemohou i se svými dítky nahotu svou přikryti a mrout hladem, nikoli že si to tak zvolili, nýbrž že mimovolná chudobu jim to vnutila. — Kdyby tedy ti oblažitelé světa raději přihlíželi mírnit chudobu a bídu těch, kteří se skřipícími zuby v ní jsou, a nikoli oněch, kteří si ji rádi zvolili. Tito dobrovolní chudí nejsou žádnému nebezpečni, zajisté ale onino.

Apoštolské požehnání spolupracovníkům „Školy.“ Z blahosklonného přípisu (od 3. ledna 1870) J. Exc. nejvd. vyslance apošt. ve Vídni k redaktoru „Šk.“ vyjímáme následující zprávu, ct. našim spolupracovníkům zajisté radostnou: „*Aby však tyto Tvé snahy k větší slávě Boží a spasení duší zdárně prospívaly i pro budoucnost, apoštolské požehnání, o které prosil, Tobě a ostatním všem i jednotlivým, kteří řečené společnosti přináleží, ve jménu Jeho Svatosti milerád poskytuji.*“

M. arcibiskup Athenský, Nuntius Apoštolský v/p.

Milodary pro sv. Otce, v loni redakci zaslané, byly koncem roku nejvd. ap. nunciatury odevzdány, čehož potvrzení zní: „Kvítance na 41 zl. r. m. a 1 zl. stří. a 1 kříž. tolar, které veleb. p. P. Placidus z Rajhradu, redaktor časopisu „Škola Božského Srdce Páně“ sv. Otcovi věnoval a apoštolské nunciatury k odeslání do Říma odevzdal. — Ve Vídni 28. pros. 1869.

(M. P.)

F. Leonhard,
kanclér apošt. nunciatury.

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Březen 1870.

Číslo 3.

Sedmero tělesných skutků milosrdenství.

I.

„Lačnému dej z chleba svého,
Písmo svaté napomíná,
„Neodvrať se ode mdlého,
An své ruce k tobě spíná.“ —

Když hlad zemi opanoval,
Přišel žebrák ke knížeti,
Jenž se kníže Jodok zoval;
Žebrák nepřestal se chvěti.

Sotva ústa otevírá,
Sotva na svých nohou stojí,
Slzu z oka svého stírá,
Ku prosbě své ruce pojí.

O kousek jen chleba žádá;
Neboť hlad ho hrozně souží.
Pokud duše v těle vládá,
Tělo ukojit hlad touží.

Kníže milosrdný velí;
Zlost však slouhou nad tím zmítá;
Poslední chléb kníže dělí,
Čtvrtý žebráku díl skýtá.

Přišel žebrák čtyřikráte,
Kníže mu vždy dílek dává.
„Ničeho si nenecháte?“
Sluha nevrlym se stává.

„Čím pak svůj hlad ukojíte?
Nebť již není v domě chleba,
An vše chudým ušetříte;
Toho není v pravdě třeba.“

„„Upokoj se,““ praví kníže,
„„Není ještě nedostatek.
V nouzi bývá Bůh nám blíže,
A On splácí nad výdatek.““

Důvěra ho nesklamala;
Nebť již koráby se blíží;
Knížecí co ruka dala,
Za to vezou hojnou špíží. —

Štědře Bůh vždy odměňuje
I to malé sousto tvoje.
Celou splátku přislubuje
V nebi u své lásky zdroje.

O b ř a d ě y c í r k v e.

(Pokračování.)

Mimo to mělo toto přispůsobení-se ještě tu výhodu, že se to, co jako příchod z pohanstva do křesťanstva příliš nápadné bylo. mírnilo a předhůzku novoty, kterou pohané křesťanům vytýkali, seslabilo.

Jest známo, jak každý národ lpí na svých staromravích a jak těžko jim připadá je odstraniti; proto praví sv. Augustin: „Lépe jest na tom, co se bez úrazu víry podržeti může, ničehož neměnit.“ Církev vypůjčující si takto forem bludu pohrnula touto opatrnou ústupností národy ku přijetí pravdy.

Nemůže se tedy církvi katolické nikterak předhazovati, že své obřady částečně od židů a pohanů přijala. Ony staré obřady nejsou více židovské a pohanské, církev je v křesťanské proměnila. Sice by se musela slavnost velikonoční a svatodušní židovskou nazývati. Tu bychom museli všecka shromáždění v chrámech, všechny modlitby a písně, jichž i jinověrci užívají, židovskou a pohanskou pověrou nazývati, poněvadž i židé a pohané se shromáždžovali ve svých chrámech a modlitbami a zpěvy svého boha ctíli. Chrámy musely by se zbořiti, poněvadž i pohané svým modlám skvostné chrámy — světoznámý chrám Diany Efeské, slavný pantheon v Římě — vystavěli, i při křtu od Krista předepsané obmytí nazvati by se muselo pohanským obyčejem, poněvadž takové umývání i pohané měli.

Těmito obyčejí nebyla ještě celá obřadnost katolická dokonána, byl teprv základní kámen, na němž se později nádherná budova, kterou nyní obdivujeme, vztýčiti měla. Zde naskytá se otázka, kdo ty ostatní obřady zavedl? Tu předhazují naši odpůrcové, zdánlivě ne bez důvodu: ani Kristus ani apoštolové nezavedli tyto obřady a proto nemají žádného oprávnění.

Na to odpovídáme: Cena obřadu nezávisí od jeho vysokého neb malého stáří, v němž povstal, zdali až na čas apoštolský sahá, aneb teprv v novém věku od církve ustanoven byl, též ne od příčiny, z níž povstal, zdali Kristu a apoštolům aneb všeobecnému sněmu svůj původ děkuje aneb privátní osobě aneb, jak jsme viděli, z pohanstva do křesťanstva se vloudil; to vše neujímá ničehož jeho ceně, ana jen podmíněna jest souhlasem s ideou, která se má označiti. Jinak jest to ve sv. svátostech. Tyto musí míti Krista původcem, an jen Bůh sám se zevnitřním znamením vnitřní milost spojití může. Odpovídáme dále: Byť i nepocházely všechny obřady od Krista a od apoštolů, nenásleduje z toho, že Kristus a apoštolové ani obřadův nechtěli ani sami žádných nezavedli.

Že Kristus zevnitřních obyčejů tak zuřivě nezamítal a jimi nepohrdal, jako naši odpůrci, kteří se na Krista odvolávají, vidíme již z jeho života. On mile to přijal, když mu šli Jerusalemtí s palmami vstříc a kladli mu na cestu roucha svá. On si rád nechal od Majdaleny nohy své mazati, ano nazval to dobrým skutkem. On sám užíval něčeho zevnitřního při svých uzdravováních, slepci dal zrak, an smísil slynu s prachem, oči mu natřel a chtěje hluchoněmého uzdraviti vložil prst svůj na ucho a jazyk jeho a díval se k nebesům. On vdechal na své učeníky řka: „Přijměte Ducha sv.“ atd. Kristus ale sám mnohé ceremonie ustanovil. On sám nařídil, aby očištění od prvopočátečního hříchu skrze křest, tedy skrz zevnější obmytí, se dělo. Při ustanovení svátosti oltářní vzav chléb, dobrořečil, lámal a dával učeníkům svým řka: „Vezměte a jezte, totoť jest tělo mé.“

Taktéž vzav kalich, díky činiv, dal jej svým apoštolům řka: „Píte všickni z něho, neboť totoť jest krev má: Kdykoliv to činíte, čiňte to na mou památku.“ Zdali Kristus více obřadů ustanovil, nevíme. Neuvádí-li písmo sv. žádných, není žádné příčiny o tom pochybovati; neboť sv. Jan píše ku konci svého evandělia: „Mnohé zajisté věci učinil Ježíš — které nejsou v knize této. — Kdyby kdo chtěl všechno napsati, myslím, že by ani svět těch kněh neobsáhl, které by se musely napsati.“ Pakli ale Kristus napřed všech obřadů pro svou církev neustanovil, má to

svou příčinu. Kristus založil svým učením, vyvoláním 12 apoštolů, svou smrtí a svým vzkříšením nové království boží, církev ale, život církve měl teprv po seslání Ducha sv. začít: „Měl bych vám mnoho ještě říci, praví Kristus, ale nemůžete to nyní snést. Až ale přijde Duch pravdy, naučí vás vši pravdě.“

Co se dále apoštolů týká nevíme též, které obřady od nich pocházejí, jen malé zmínky nalezáme o tom ve spisech jejich. Takové jsou katechumenat pro novověřící (k židům 6, 1—4, Skutk. apošt. 9), slavné povzbuzení před křtem k vyznání víry v Krista (Skut. Apošt. 8. 37), skutky pokání po křtu padlých hříšníků (1. Kor. 5), čtení písem sv. (Kol. 4, 16), kázání (Skutk. Ap. 20, 7. 1. Kor. 14) a večeře lásky (1. Kor. 9), slavení oběti sv. (Žid. 13), vzkládání rukou při sv. biřmování a svěcení kněžstva (Skut. 6, 6, 8, 17. 1 k Tim. 4, 14.), modlitby a mazání při posluhování svátosti pomazání (Jak. 5. 19), modlitbu „Otče náš“ (Mat. 6, 9), modlení a orodování za všechny lidi zvláště krále a vrchnost (1. Tim. 2, 12), atd. Tak nalezáme již u apoštola hlavní tahy křest. bohoslužby. Ovšem nemohli ani apoštolové celý poklad našich dnešních obřadů rozvinouti, neboť byla církev ještě mladá květina, měla teprv vzrůst v silný strom a korunu svou velebně rozložit. Kdyby byli apoštolové hned se vši slávou katolické bohoslužby vystoupili, jak velice by byli židy překvapili a jejich mstu tím více na sebe popudili! Kdyby až posud některý missionář hned veřejné a slavné služby Boží u pohanů zaříditi chtěl, bylo by to neopatrné a nemoudré. Účinek by hned napřed byl zmarněn.

I první století nebyla rozvinutí katolické bohoslužby nikterak přízniva. Krvavé pronásledování vypuklo proti mladistvé církvi. Císařové a králové se proti ní zapřísáhli a chtěli ohněm i mečem nenáviděnou sektu Nazaretskou vyhladiti. Křesťané se museli v podzemních jeskyních ukrývat a tam tajně své služby vykonávat a i tu nebyli ani okamžik jisti před nepřáteli. Tak se musela bohoslužba na to nejpotřebnější obmeziti. A přece byly i tenkrát některé obřady navedeny dle okolnosti a potřeb. Tak vypravuje Tertulian, jenž ku konci 2 st. žil ohledně užívání kříže toto: „Znamenáme se znamením kříže na čele, kdykoliv vycházíme a přicházíme domů, kdykoliv jdeme do lázní aneb zasedneme ke stolu, kdykoliv rozžeme svíčky aneb se posadíme.“ Sv. Justin († 155) popisuje bohoslužbu prvních křesťanů takto: „Kteříkoliv se dají přesvědčiti o našem učení a věří, že pravé jest, co od nás slyšeli a se naučili a slibují, že tak žíti mohou, ty vyzýváme k modlitbám a postům za jejich předešlé hříchy. Pak bývají od nás vedeni tam, kde jest voda a bývají znovuzrozeni tak jako my jsme byli; neboť obdrží lázeň křtu vody na jméno Boha, Otce všech věcí a našeho Spasitele Ježíše Krista a Ducha sv. Tato lázeň slove též osvícení, poněvadž bývá duch těch, jenž naše učení přijali, osvícen. Po tomto křtu vedeme věřícího do shromáždění bratrů, abychom za sebe, za osvíceného a za všechny ostatní vroucně se pomodlili, abychom poznávše pravdu příkázání zachovávali a k životu věčnému přijíti mohli. Po ukončené modlitbě pozdravujeme se vespolek políbením. Pak přináší se představenému chléb a víno s vodou. On pak vzav ty dary díky činí a velebí Otce všech věcí skrze jméno Syna a Ducha sv. Po skončeném díkyčinění zvolá lid: Amen.“

Na to udělují ti, kteří se u nás jáhnové nazývají, každému z přítomných z požehnaného chleba a vína a donášejí nepřítomným do jejich obydlí. My nazýváme tento pokrm „Eucharistií“ a nikdo nesmí na něm podíl bráti, jenž nevěří v pravdu našeho učení, nebyl dříve pokřtěn k odpuštění hříchu a ku znovuzrození a tak nežije, jak nás Kristus byl učil, neboť nepřijímáme obyčejného chleba a vína, nýbrž

jakož Ježíš Kristus náš Vykupitel tělem se stal a tělo a krev k našemu spasení byl přijal, tak věříme také, že skrze modlitbu, která jeho slova obsahuje, požehnaný pokrm, skrze který naše tělo a krev skrze proměnění se živí, onoho tělem učiněného Ježíše tělo a krev se staly. V tak zvanou neděli shromáždují se všickni z města i z venkova na jednom místě, pamětnosti apoštolské a spisy prorocké se předčítají jak dlouho čas stačí. Když čtoucí skončil, mívá představený řeč a napomíná k zachovávání tak krásných pravd. Potom všickni vstavše konáme modlitby své a po ukončené modlitbě přináší se představenému chléb a víno. Tento vykoná modlitbu a díkyčinění a lid volá Amen. Na to se rozděljuje skrze jáhny. Bohatí a každý jiný dávají dle vůle své a co se sebralo, rozdává se mezi vdovy a sirotky a nuzné.“

V tomto vypravování sv. Justina nalazáme křest. bohoslužbu již značně rozvinutou, tak že všechny hlavní díly, jak se až posud při mši sv. nalazají, patrně máme před očima. Avšak nádhera a rozmanitost nynější bohoslužby daleko ještě tu není. To právě spočívalo v tamnějšímu stavu církve. Byl tehdy čas pronásledování. Proto se musela obmeziti na to nejhlavnější a nejpotřebnější. Co ale chybělo na nádhře vynahrazeno svatostí a nevinností křesťanů. Neměli chrámů, za to ale byla každá křest. duše živým chrámem Ducha sv., kříž Kristův nebyl zaražen na cestách, ale za to nosil ho každý v srdci svém, ostatky svatých nebyly tehdy ve zlatě a stříbře zadělány, ale každý byl ochoten, co mučedník zemřít pro víru.

Konečně církev zvítězila. Peklo se muselo skloniti před křížem. Toto znamení potupy objevilo se na trůnech a zdobilo koruny královské. Konstantin Veliký byl prvním křesťanským císařem. Církev byla nyní svobodná a mohla beze vší překážky lesk a slávu svou rozvinouti. Brzo povznesly se v městech skvostné chrámy. Konstantin sám dal v Římě, Antiochii, Jerusalemě, Nikomedii a Konstantinopoli nejkrásnější chrámy vystavěti. Chrámy byly všemožným leskem ozdobeny. Nejschopnější umělci byli povoláni, aby prováděli své umění v chrámech. Církevní roucha překypovala zlatem a stříbrem, nádoby z nejskvostnějšího kovu zřízeny, počet služebníků rozmnožen — přišel čas vyplnění slov sv. Jana: „Ona má velebnost Boží a její světlo jest jako nejdražší kámen.“

(Dokončení.)

Alois a Marketa.

(Dle „Messenger du Coeur de Jésus“ svaz. 15.)

(Dokončení.)

Následující pošta mi přinesla listy, neobsahující však důležitosti, z nichžto ale položím nějaké myšlenky, jež zajisté rádi čísti budete. Seznali jste, že Alois-ovi jedna obtíž po druhé mízela a jak nad tmou jeho poznávání se šířilo světlo; jemu se dostalo povolání kněžského — povolání k stavu řeholnímu — povolání k tovaryšstvu Ježíšovu, jemu přestaly najednou a nepozorovaně povinnosti vízící ho k tomuto místu...! Zbývala jenom dvojí cesta, jediná ještě obtíž při vykonání vůle Boží: měl jíti do Stonyhurst (v Anglii) aneb do Négapatam? to bylo to rozcestí. A pak jakými prostředky to měl uskutečnit? to byla ta obtíž. Uvidíte brzo, jak se to skončilo.

„Nejsem s to se dočkati odpovědi mého otce; jest tomu již hezky dávno, co jsem mu psal a rok 1867 bude brzo u konce. Měl by snad Božský Spasitel mi odpřítí toho, zač jsem ho prosil u jeslíček v Noělu? Nechť se stane jeho vůle; tuto konati jest jediným přáním mého srdce. Timotheus mi velice radil, bych nešel do

Indie, jest prý tam ponebí nezdravé a pro mne obzvlášť škodlivé. Boží-li to však vůle, bych tam šel, on mi dodá síly a posvěť mne k tomu, toť jest na bíledni. A pak jak mohu věděti, zdali ponebí mi bude příznivým, neb bude-li toho opak. Všeobecnou platnost má to, že si více nad skutečnost představujeme a že nevíme, k čemu vlastně se více hodíme. Nechme konat dobrotivého Boha, onť ví, co nám prospěje! Co na mně jest, byl bych skutečně překvapen, kdyby mi otec psal, bych se navrátil a mimo to vím také, že bude chovat jakési pochybnosti stran cesty do Indie. Než čekám s důvěrou, že i on brzo k pravé víře bude povolán.“

Tento list pochází od měsíce července. Pomníte-li na počátek tohoto vypravování, přijde vám zajisté na mysl, že to bylo v svatvečer Nanebevzetí, když Alois do církve katolické vstoupil. Nuž tedy v druhé ročnici tohoto dne, 14tého srpna mi psal list, ježž vám tuto v úplném znění podávám.

„Můj nejdražší Otče, není blaženějšího a vhodnějšího dne, bych vám psal a duchem s vámi obcoval nad onen blahoslavený den přijetí mého do církve Boží na břehu řeky! Víte, že jste mi tenkrát řekl, že jsem milným synem Marie, anať mne dnes za něj přijala? Rád bych den ode dne v lásce k Ní prospíval. Doufám, že zítra v den Jí zasvěcený za mne se budete modlit. Chci Ji prositi o mocnou přímluvu, by mi vyprosila u Svého Božského Syna povolání k Jeho službě v „tovaryšstvu Ježíšovu“ a vím, že mne vyslyší. Četl jsem dnes v „duchovních cvičeních sv. Jgnace“ a právě jsem u kapitol jednajících o volení stavu. Praví tam, že máme rozdílné mezi sebou stavy života, k nimžto se cítíme povolány, porovnávati a při tom zkoumati, který z nich by nás dovedl k cíli, pro nějž jsme stvořeni.

V skutku, netřeba se dlouho rozmýšleti, by někdo vyvolil stav řeholní, tím méně an není vázán na ten neb onen způsob, na ty neb ony závazky a poněvadž také mu dopráno svobodné volby. — Jsem úplně nyní ustálen, mám úzkost jenom, jest-li mé ustálení Božskému Srdci bude příjemné, bych se stal totiž řeholníkem v „tovaryšstvu Ježíšovu.“ Není tu však na místě o věci samé napřed přemýšleti, nýbrž spíše o prostředcích, jak jí dojíti. Mám naději, že mi budete v tom nápomocen.

Víte-li, že jsem byl pokoušen k cestě do Indie na budoucí týden? Jeden z našich dobrých přátel navracel se do Evropy „cestou Melbournskou.“ Byl bych se mohl až tam dostat a pak vstoupiti na loď určenou k plavbě do vašich krajin, právě když mi nyní Božská Prozřetelnost prostředky zaopatřila. Než v posledním svém listu jste mi uložil, bych o tom psal otcí a očekával odpověď. Psal jsem a očekávám.

Jak se pamatuju, řekl jsem vám, že jest Timotheus toho mínění, bych se navrátil do Anglie a nešel do Indie. Já však, co na mně jest, cítím neodolatelnou touhu s vámi se sejíti. Nemohu dlouho prodlévati u očekávání odpovědi otcovy a kdybych i tak učinil, tu, jakmile ji obdržím, by vaše odpověď mne více zde nezaostihla. Pište mi nadto několik řádku o každé události, obzvlášť ale mi spějte se svými modlitbami na pomoc pro dobu rozhodnutí, aby mne pak Bůh chránil. Psal jsem vám v červnu a jestli jste nápotom poslal odpověď, bude tato nejposlednější, jižto budu očekávati.

Od té doby, co jsem opustil úřad, v němžto jsem pracoval, mám více volnosti k svým pobožnostem a doufám získati neodvislého postavení. . . .

Slavnost Nanebevzetí. O drahý Otče, když jsem vám včera psal, ani dost málo jsem netušil, že dnešní den mi přinese uskutečnění mých tužeb. Včera večer přišel k nám onen přítel, o němž jsem již pravil, se zprávou, že jedna loď se budoucí týden poplaví zrovna do Madras, a že by tak on a ještě někdo mohl použiti této pří-

ležitosti k cestě do Indie... Divná věc, Timotheus až dosud se mému záměru protivivší najednou vpadl se mnou v souzvuk, takže nemohlo býti souhlasu úžasnějšího a příležitosti vábnější. Dnes ráno při nejsv. oběti a nadto ještě u sv. přijímání neustále jsem prosil Božského Spasitele a nejsvětější Matku, aby mi úplně dali poznat vůli Boží. Nápotom jsem se na něčem usnesl a doporučil jsem to s úplnou oddaností Božskému Srdci Ježíšovu; jest to pak toto: — Co mi můj zpovědník určí, přijmu za vůli Boží. — Mnoho a mnoho jsem se modlil, pak jsem vstal a spěchal jsem zrovna k zpovědníku. A hle on byl téhož mínění jako Timotheus! Aniž by totiž váhal, hned mi radil, abych odcestoval, prodlévání by bylo prý daremné utrácení času, že by to bylo pravou zbytečností čekati na otcovu odpověď, jež by nepřinesla žádného určení mne mohla nechat v nejistotě a mimo to mi připraviti omrzlost, že jsem nepoužil tak příznivé příležitosti. . . Uchopil jsem tedy tuto příležitost; onať byla provázena tolika zvláštními okolnostmi, že nepoznati v ní působení vůle Boží, bylo by dílem jenom zatvrzelce, ona mi byla podána v pamětný den mého obrácení. Loď vyjede ve středu. Máte-li přátele v Madras, zpravte je o mém příchodu, neb oni by mi mohli mnohé překážky u přistání odstraniti. Pošlete mi také list „poste restante“ s nějakým navedením. Chci pak psáti také otcí a Marketě; jak bude tato blažena, až to uslyší! Nebudu vám nyní vzdávati díky za vaši dobrotivost a vaše modlení, ponechám toho, až mi bude možno živou mluvou!

Vám vždy oddanný a vděčný syn

Dne 15. srpna 1867.

Alois.“

Totoť jest poslední list, jež jsem od Aloisa obdržel. Možno vám si představit, jaké city ve mně zbudil a jaká byla má nepokojnost při dlouhé jeho plavbě. Zpozorovali jste vůdcovství Božské Prozřetelnosti? Toto jest právě, co mi ozřejmovalo v celém vypravování a na to poukázati bylo účelem mým. Jak se nemáme láskou rozohniti, jak se netrásti radostí, jak nezdvojnásobiti víru a důvěru, vidíce tolik příkladů něžné péče Svatého Srdce Ježíše a Neposkvrněného Srdce Marie?

Konečně mi zdělil telegram z Madras dobu, kdy ho mám očekávati; a já je viděl, to drahé dítě; ponechávám vám, byste si představili radost našeho shledání. O mnoho vyrostl a jeho tvářnost výrazně se změnila. Z mladíka se stal mladý muž, v jehož tváři skutečně se mohla stopovati podobnost se svatým Aloisem z Gonzagy. A v který den že přišel? Bylo to 7. prosince! Bylo to právě v svatvečer velikého svátku Panny Marie! Nebylo to nikoliv napřed umyšleno neb zrovna na tento den umluveno, nýbrž nutno i v tomto hledati řízení Boží. Mezi tím, co cestoval, došla odpověď jeho otce do Nového Zelandu a byla poslána do Népapatam, tak jak tam došla. List ten úplně zrazoval maření času dlouhým volením a obsahoval pozitivní přání, by Alois nešel k vůli svému povolání do Anglie. Dále psal otec, že z počátku váhal svoliti k cestě do Indie z příčin ponebí, že pak ale, jsa zpraven od jedné paní, kterážto v Népapatam žila, že toto místo jest v Indii nejzdravější, konečně k cestě do Népapatam dal své svolení. Od této doby se poměry mezi otcem a synem jen zlepšovaly. Nad to ještě list tento dovršil míru zřejmosti pro Aloisa, že se ta cesta do Népapatam dala vůli Boží, začez nyní vroucí duší děkoval Božskému Spasiteli a jeho ochraně i na dále se doporučoval.

— „Kam pak se poděli ale tvoji dva přátelé,“ tázal jsem se Aloisa, „bez pochyby jsi je zanechal v Madras? Zajisté, pravil Alois, vás to naplňuje úžasem, že nepřišli, nebo oni byli jenom nástroji Božími, aby mne samotného k cestě pohnuli. Když jsme totiž již byli na cestě k lodi, tu najednou změnili svůj úmysl a navrátilivše se nechali mne plaviti se samotného.“

Tuto ještě zřejměji poznáváte Prozřetelnost Boží! V celém ději jest zřejmo zapletena Její péče! Neb i prostředky hmotné byly Jí zaopatřeny. Vše bylo Prozřetelností vedeno! A modlitba Aloisova, aby před koncem roku 1867 se stal novicem, došla vyslyšení, svatá Matka pak, mateřsky se o něho starajíc, přijala ho slavně za syna v krásný svátek svůj Neposkvrněného Početí!

V době, kdy tyto řádky jsem vám napsal, nacházeli jsme se poblíž Notre-dame v Salletě na vysočině Ghatů nazvané Kodikanel, 7.500 stop nad hladinou mořskou. Obývali jsme malou prkennou chýžku u prostřed zahrádky; jmenují to „Manrèse.“ Prvního, jenž obýval tento stánek, zabil právě tu tygr, potěšiv ho v noci svou návštěvou. Napotom jsme se navrátili do Népagatam a odtud jsem vám psal tento nekonečný list.

Řeklo se mi, že kdosi čta „Aloise a Marketu“ zvolal: „v skutku veselý to román!“ Má-li se to však románem nazývati neb jinak, nevím, jsa pouhým jenom zpravodajcem. Původkyní mého vypravování jest Božská Prozřetelnost, ježto uskutečňující vřelé prosby, denně neskončené množství románů skládá a to ještě mnohem zázračnějších a mnohem dojemnějších vypravování tohoto.

J. D. s. J.

Spravedlnost vyvyšuje národ; hřích ale jest lidu záhubou.

Čili 3krát 8 není 32.

Co myslíš, milý čtenáři, abychom se dali opět letos jednou do počítání. Snad jsi už dávno ze školy ven a proto ti mnohé početní pravidlo se vykourilo z mysle. Nebude škodit, když se tedy pustíme do opakování „einmoleinsu.“

Jeden znamenitý počtář, jenž si o vědu početnickou veliké zásluhy v Evropě byl vydobyl, měl jednou to neštěstí, že se mu něco lidského přihodilo. I seděl jednoho dne od rána až do večera u stolu a počítal. Měl nějakou úlohu rozřešit. Úlohu rozřešil ale špatně. Asi dvacetkrát zkoušel svou práci, ale nikdy nechtěl vyjítí pravý výsledek — úloha byla vypracována — chybně. I zkoušel zase. K obědu byl volán — nepřišel; přišel večer — nejedl ještě. Počítal a počítal až do půl noci, brzo nahlas brzo pošeptem v uzavřeném pokoji, aby ho nikdo nevytrhoval. Několik setkrát stál úkol na rozličných papírech před ním vypracován; porovnával všechny a všechny souhlasily: vždy stejný resultat, ale vždy falešný, který nemohl obstáti zkoušku. Ouzko bylo jeho ženě, které vzdor klepání a volání dveře se neotevřely. Již myslela, že se mu snad rozum pomátl a čekala s tlukoucím srdcem, u dveří poslouchajíc, není-li konečně hotov. Avšak neslyšela než samé sčítání a množení malých i velkých číslic, jako byla po celý den pozorovala. Plná trapného očekávání položila ucho na díрку klíční a poslouchala. V tom okamžiku slyší, jak polovička její manželská hlasitě a pozorně počítá: 3krát 8 je 32. Udivená volá čekající láska z plného hrdla do pokoje: 3krát 8 je 24! Jako očarován vyskočí muž a vzkřikne pln radosti: „To je ta chyba, nyní to vyjde!“ Za dvě minuty prošel úkol, napravil chybu a resultat vyšel pravý. Potom s plesáním a radostí otevřel dveře a navrátil se do kruhu své rodiny. To i mně velice těší, že ten ubohý matematikus (počtář) přišel k cíli, sice bych se musel obávati, že pozbyl rozumu. Velcí učenci a zvláště velcí počtáři mají často po-
divnosti — jsou to často divní pavouci.

Než k čemu tato podivná povídka? Jednoduše proto, poněvadž právě nyní v celém světě se hemží takovýchto počtářů a takovýchto úloh jako červů v plesnivém sýru. Již ode dávna zvlášť od roku 1848 — blahé úpomínky — vyrostlo tolik počtářů, že by člověk myslel, že se jimi oblaka protrhla. Všickni počítají a počítají, zkoušejí a zkoušejí seč jsou; vždy nové úlohy se ukládají a vždy nové metody se užívá. Ale až posud nevyšel pravý resultat; ani jeden neobstál zkoušku, po každé se zmýlili. Ti počtáři chtějí totiž vypočítati, v čem „blaho národů“ spočívá. Nový svět, jak známo zvlášť od r. 1848 přišel na to, že staré „jednou jedna“ není více praktické a že to ze staré „černé doby“ sdělené pravidlo: „dvakrát dvě jsou čtyry“ se odstraniti musí. Naše doba musí býti veliká; veliká, ale musí býti původní — originelní; originelní ale musí staré odstraniti, a poněvadž to náš čas činí, proto jest veliký: což se mělo dokázati! Druhdy platila zásada prorokova: „spravedlnost vyvyšuje národ, hřích ale jest jeho záhubou.“ Nyní ale stala se spravedlnost lehtavou — kritickou věcí. Ovšem, kdyby „šiditi, lichvářiti a podváděti“ se nazývalo spravedlností — pak by mohla ona spravedlnost starého proroka dobře zůstati ve slovníku moderního světa. Poněvadž to ale docela nejde, nemůže jinak býti, než že byl starý prorok blouznivec a že blaho lidu nic nemá co dělat se spravedlností. A poněvadž to, co Duch Páně hříchem nazývá, se stalo živlem životním — vodou pro ryby nového času, bez kteréž tito ouhoři, kapři, pstruhy a. t. d. žíti nemohou, není jiné rady, než mluvení o hříchu zapověděti a za hloupost vyhlašovati.

Dříve se pevně věřilo, že je národ tím šťastnější, čím více jest proniknut nábožností a živou vírou. Před „světlem“ ale moderního času osvědčuje se tato zásada co předsudek z černého středověku sdělený, kterému se musí vypověděti válka; neboť náboženství a víra, nábožný život a církevnictví, není podle chutí dnešních duchů a proto jest to jemu vše „záhubná pověra.“

Druhdy bylo člověčenstvo toho náhledu, že spokojenost, skromnost, střídmost, šetrnost, chrání před úpadem, žebrotou a bídou v státech, obcích a rodinách. Co ale panuje ta moderní zimnice, jest první pravidlo chytrosti: „čím méně máš, tím více se skvěj, aby nikdo nepozoroval tvé chudoby;“ druhé pravidlo jest: „jak nabudeš — vše jedno, jen když máš a jak promrháš, vše jedno, nikomu do toho nic není;“ třetí pravidlo: „učinit bankerot není hanba, jen když se chytře provede.“

Druhdy konečně platila zásada, že hospodářství bez pořádku jest lenivé, stát bez autority a poslušnosti poddaných hromadou uličníků a budovou na rozsypání. I to jest nyní báčorkou a vraždou lidského citu svobody. Poslušnost, poddanství, autorita, slušnost — jsou seznávané pojmy a s v o b o d a jest heslem vymaněného člověčenstva!

Takto se rozkmotřil duch času se vším starodávným a proměnil úplně všechny pojmy. Vše, co dříve platilo za nutnou podmínku aneb tvůrčí sílu veřejného blaha a štěstí národů, uvrhlo se jakožto nepotřebné železo mezi haraburdí. Pojmy: náboženství, víra, ctnost, spokojenost, střídmost jsou z moderního slovníku vymazány, jakožto zastaralé, nečasné a pro národy neužitečné. Zatím ale co tito novomodní oblažitelové národů staré zavrhnou, doráží se všech stran hlasitěji a prudčeji nárek starého obleku zbavených a v nedostatku nového naze chodících a mrznoucích národů k jejich uším: „ale milí lidi, jak pak bude lépe? kde naléztí lepšího oděvu, abychom přikryli svou nahotu? kde nabýti chleba, abychom nezahynuli hladem?“ A tu muselo se pomoci. Ti dobře smýšlející otcové národů nevěděli si sice tak rychle rady, ale bída ubohého lidu chtěla jim skoro jejich lidu milné srdce zlomiti a celé zástupy sedly si a začali počítat, až jim pot s čela se hrnul a při této práci je právě

dues nalezáme. Přes 100 počtů se dělalo, vypočítalo, porovnávalo, zkoušelo a hle! nechce vyjít blaho národů! Pořád lid křičí o pomoc, zlepšení časů, ulehčení, zmenšení daní a t. d. a pořád musí čekat a — pořád hůř a hůř. Nůže, bude dobře, když těm pánům obhajitelům a počtářům poněkud nahlídnu do jejich účtů a drobet jim jak se říká, fouknu do kaše. Někde musí ta podivná a osudná věc vézet, sice by přec jednou vyšel resultat a lid přišel k blahobytu.

První vzorec účtování. Hejno přátel národa sedí a počítá asi takto: „Jediná pomoc může přijíti lidu skrze vědy, skrze světlo nové osvícenosti. Všechno zlé odtud pochází, že církev a stát šly ruka v ruce, aby zatemňovaly lid a měly povolné tvory a poslušné donášče do kas a odhodlanou krmi pro děla. Všechno zlé pochází z toho zatroleného konkordátu. Konkordát jest vším zlem národů vinen. Lid musí býti za dospělý prohlášen a skrze osvícenost se vymanit (emancipovat). Lidu se musí duch otevřítí a rozum vybrousiti. K tomu cflí jest nejnnutnější a nezbytná potřeba reforma školy. Národní školy musí se odtrhnouti od vlivu církve a duchovenstva a odevzdati duchu nynějšího věku. Světlo osvícenosti musí vniknouti do škol a vyjítí z nich mládež nade všechny náboženské předsudky a všelikou otrockou bázeň před mocnostmi vznešenou.

„Ta bude tvořiti semeno pro svobodnou, svůj osud samo rozhodující generací.“ Tak asi zní první recept pro churavý blahobytnárodů. Chytře počítáno, chytře vymyšleno, chytře vyjádřeno! Počet ale nevyjde, lék nespomůže. My máme již v mnohých koutech země po mnohá léta tuto v z o r n o u školu dle stříhu nové svobodomyšlnosti a víme, jak nejjasnější pochodně osvícenosti v ní se rozžehly a v ní se živí. Ale co jsme neviděli je, že by tyto školy byly přinesly z l e p š e n í. Ale ani o lot neulehčilo se břímě bídy lidu, kde takové vzorné školy kvetou. Naproti tomu ale nám neušlo, že právě tam záhubné strany nejbujněji rostou, že právě tam lid nejvíce se ošizuje a oklamává a že právě tam nejvíce sebevražd přichází. Také nám neušlo, že právě z oněch států nejhlasitější vzdechy a stesky k našim uším dorážejí, že právě tam hýření a marnivost kvete a uzda puštěna všem nepravostem a zkázonosným činům. Počet beznáboženských škol jest na dobro falešný, poněvadž jest již napřed v něm pochybeno. Přemrštěné vtloukání všemožných drobtů vědeckých do hlav mládeže nemůže přinést blahobytnost. Neboť předně naučí se většina dítek vzdor tomu vtloukání pro nedostatek vloh přec velmi málo a zajisté tím méně, čím více předmětu učebných se jim předkládá. Staré přísloví zní: „Non multa sed multum.“ (Ne mnohé totiž rozličné, ale raděj mnoho, totiž důkladně se nauč.) a Cicero praví: „Unius libri lectorem timeo.“ (Toho se bojím, kdo přečetl jen jedinou knihu, totiž důkladně). To znamená, že nepřijde na to, umí-li člověk o všech věcech žvástati, ale ani jedné nezná důkladně; ale na tom záleží, aby důkladně znal vědomost jeho stavu přiměřenou.

Tak může dítko z nových škol hodně mnoho mluvit ale málo vědět. Většina ale dítek nemá později ani času ani příležitosti, aby ty spolknuté kusy vědecké pořádně ztrávily a v životě použily. Tedy jsou neužitečné. Dále pak jest srdce tím zdivočilejší, kdežto hlava moderní moudrostí se naplňuje a takové školy — znám to — přispějí k tomu, aby se naplňovaly hospody, blázince, špitály a trestnice a jiné domy — krásných panenek. Lid ale, kde ošklivé nemoce panují a kde trestnice, blázince a krémy v květu jsou, šťastným nemůže se nazývati, byť i jeho domy byly ze zlata.

A kde mnoho hospod, blázinců a káznic jest, tam nechybí také zástavny a žebrotny a bankerotáři. Všechno to souvisí s nedostatkem náboženství a mravnosti jako účinek s příčinou. Trny nikdy nenesou fíky, ani bodláči rožně. Chcete-li učiniti národy nešťastné a nuzné, vytrhněte jim náboženství ze srdcí jejich a s náboženstvím zároveň mravnost. I sebe hojnějšími drobty vědeckými nevyplníte práznotu a pustinu, kterou nedostatek náboženství a cnosti s sebou přináší. A nad koukolem, který pole zaneřádí a proroste, na němž jste chtěli míti pšenici, nikdy vaší osvíceností nezvítězíte. Kde není nábožensko-mravné vzdělání, tam panuje neskrocená a divoká vášeň; a kde vášeň vládne, tam není míru ani štěstí ani blahobytu. Jenom tam prospívá vědomost, přináší požehnání a trvá dlouho, kde ji posvětilo náboženství, kde věda a víra jsou dvě nerozlučitelné družky. Zřídte školy, v nichž se budoucnost lidu všestranně vzdělá — kde se zušlechťuje srdce, sílí povaha a vůle, tříbí a pěstí rozum, kde se člověk naučí náboženství, mravnosti, psaní, počítání, kreslení, hospodaření: a pak jste položili základní kámen k blahobytu národu.

Jiné počítání. Jiný druh „oblažitelů národů“ chce cestou politiky přijíti k cíli a myslí, že blaho lidu hledati sluší ve všeobecném právu hlasování, v obsazování sněmovních sedadel muži národními, v podílubrání národa, v zákonodárství a ve veřejných záležitostech. Při tom se má lidu dát prostředek do ruky chrániti a rozšiřovati svá práva a svou svobodu, protestovati proti utlačování, pojišťovati se proti svévolnosti kapitálu — vůbec o všeobecném dobru se raditi, uzavírati a paragrafy zabezpečiti. Dříve to s vladařením nešlo, lid platil a trpěl a chudnul, nyní to půjde a lid si pomůže na nohy.

Dobře, dobře! Víme to! — Nejsme sice proti ústavě konstitutionální majíce za povinnost svatou, aby každý občan státu k udržení a zachovávání dobré ústavy státní v zájmu práv národů dle sil svých přispíval, ale musíme vyznati, že blahobyť v konstitutionismu a paragrafismu jedině nalezti nelze. Známe v Evropě země, která se popisuje od půl sta let za nejsvobodomyšlnější a vzor všech konstitutionálních států. A ta jest Anglie. A jak vypadá v této zemi blaho národní? Není zemi v Evropě, kde by člověk tak málo platil, kdeby tak velice považován byl za pouhé zboží a kde by se celá společnost tak příkře, rozhodně a výhradně v dvě třídy — v lords a proletářství, boháče a žebráky — dělila jako v této svobodné Anglii. Mimo Anglii platilo od mnohých let co vzorní stát Badensko. Nikde prý se tak dobře nedaří svobodě a blahu národa. Ano tak se praví, ale skutečnost? — Každý ví, že se nikde tak nerovně neměří, tak nestydatě nelže, nepomlouvá a nepronásleduje, neterrorisuje jako v tomto žlutobarevném státku. A podíváme-li se k jihu, spatříme Itálii — vzor všech vzorů. Tam, kde Garibaldi a Mazzini vládou a podplacení od ministrů revoluci vyvolávají a vedou, nebude snad úplné svobody chyběti?! Než viděla Evropa po tisíc let rozedranějšího státu nad Piemont a nespokojenějšího, nešťastnějšího, mizernějšího lidu nad občany Mlado-Italie? Věru! tu můžeme zvolati: „Běda svobodnému lidu, který neví, co jest svoboda! Jeho zhoubci kořistí jen z jeho svobody, aby jí zneužívali.“ I jiné státy můžeme jmenovati, kde všeobecností práva hlasujícího, života parlamentárního a svobody tisku nechybí, ale nedostatek jest chleba spokojenosti a štěstí! Lidé zažili vítězství, veliké činy a přisvojili si země; i plesu, ověnění a osvětlení nechybělo, ale — o štěstí, o lepších časech posud není slyšeti. Věru ten všeobecný nářek na špatné obchody, ten nedostatek práce a výdělků, pláč hladových a klení bankerotářů, co až posud k našim uším dorážejí, stavějí ty revolucionářské svobodomyšlné náhledy, k nimž se veleí i malí ve prospěch národa přizná-

vají, v podivné světlo. Komu v roce 1868 nebylo jasno, že jiné jest, lid učiniti svobodomyšlným a jiné spokojeným a veselým, ten toho už s tíží kdy pochopí. Důkazy jsou dnes tak makavé a hojné, že slepý je musí nahmatat. Při této všeobecné bídě musíme těmto oblažitelům národa přivolati: Váš počet jest falešný — 3krát 8 není 32!

Třetí počítání. Nyní přicházíme ke spolku těch vlastních lidumilů. Tito myslí, že se musí lidu, zvláště sprostému více příležitosti dáti, aby si udělal vyražení: pak ty stezky přestanou a otevře se ráj. Tu se musí tedy hodně mnoho kaváren, koncertních a divadelních budov vystavěti, hodně mnoho tanečních a deklamatorních zábav uspořádati, dostatečných románů a časopisů — tak jak se říká pikantních vydávati a dost besed a spolků zřizovati. Mladý lid musí se rozličnými sokolskými, zpěváckými, hasičskými, střeleckými spolky roznítiti. Musí býti více zpíváno, více hráno, silněji pito, veseleji tančeno, svobodněji vespolek obcováno a veseleji jednáno. Pak zapomene obecný lid, kde ho střevíce tlačí a pláče a nářek promění se ve smích a veselí. To jest poněkud ten program těchto jemnocitných lidumilů. A k uskutečnění tohoto programu už značně se přičinili. Co mohli učiniti, učinili, aby lid přivedli k hraní, pití, tančení, bláznění, nesvěcení neděl, navštěvování divadel, rouhání, smilnění atd. Všeemožných příležitostí a naskytnutí použito již, aby se uspořádaly slavnosti a veselosti národní. Vyznati se musí, že i obecních kas se upotřebilo k zařízení tělocvičen, divadel, besed, tančíren, čítáren atd. Sem tam věru něco neobyčejného se v tom ohledu již stalo. Také se nemůže vůbec stěžovati na špatné se zúčastnění lidu na podobných věcech, na špatnou návštěvu zábav a na slabé odbývání horkých nápojů. I lid učinil a činí, seč jest, aby zapomněl na své starosti a se rozveselil. Ale — přec není lépe. Kupování jde sice ku předu ale placení vázne. Hospody a kavárny jsou sice přeplňovány, ale i zástavny značně se navštěvují. Čtení pikantních románů přibývá, ale i bankerotáři rostou jako žáby v bařinách. Mladíci pokračují v předčasné dospělosti a nevázanosti, ale i křiky a pláče zavržených rodičů přibývají. Dorůstající pokolení ženské stává se den ke dni drzejší a nestydatější. Porodnice a domy nalezenců se přeplňují a vraždy dítek více a více se naskytují. Vášeň jest zázračně již rozbouřena a tělo patrně vládne nad duchem. Ale i blázince nezůstávají prázny a káznice ani nestačí již pro veliké jich návštěvy. I sebevrahů vzrůstá a zlodějů. Moudrého nemůže býti tajno, že při této snaze nových lidumilů blaho nevykvetě, neboť v počítání jejich vězí podstatná chyba: 3krát 8 není 32!

(Pokračování.)

Chudá vdova a dcera její.

Událost, kterou vám chci vykládati, nalezl jsem zaznamenanou od francouzského biskupa jmenem *Cama v Bellay* v druhém díle jeho knihy o divných příbězích, tištěnou v Rouen 1643. (Vše jest pravdivé.)

Jak se obyčejně ve velkých městech mnoho chudých a bohatých lidí nalézá, tak to také bylo v Římě za panování papeže Sixta V. Mezi jinými byla také chudá vdova, které její nebožtík nic jiného nezanechal nežli dospělou dceru. Musely nyní tyto ubohé rozličnou prací denního chleba sobě dobývati a to činily ve všedních dnech s nemalou pilností a vytrvalostí. Neděle pak a svátky trávily v modlitbách a

nábožných skutcích. Matka neuměla čísti ani psáti a byla při tom trochu sprostá ale tak že jí tato sprostost nepřekážela u vykonávání křesťanských povinností; nýbrž ji v těchto ještě více upevňovala.

Dcera však, která již záhy se byla čtení a psaní naučila, zabývala se čtením užitečných knih. Mohla sice mnohokrát svou ač bedlivou matku přelstíti a do podezřelých a necudných společností jíti; nikdy však toho neučinila. Vždy chodívala s matkou, a pakli bez ní někam odejít musela, spěchala co nejvíce domů. Proto praví spisovatel, že se mohla porovnat s kuřátkem, které v každém nebezpečí pod křídla matky se utíká. Těšily se při práci vždy nábožnými a bohumilými řeči. Matka vykládala často, co na kázání byla slyšela. Mezi jiným pravila: „Kazatel vykládal o starém a mladém Tobiašovi. Vím téměř všechna slova, která starý k mladému mluvil: buď dobré mysli, můj synu; my sice v chudobě žijeme, ale budeme dosti bohatými, když se jen Boha bojíme, dobré činíme a hříchů se varujeme. — Potom kazatel hezky doložil, jak Otec nebeský i polní kvítka pestrými šaty oděl, a jak i ptáčkům pokrm dává. My máme u něho větší cenu než všichni ptáci a květiny. Když budeme hledati království nebeské, o všechny časné potřeby naše se on postará. Potom také vykládal mnoho důkazu o prozřetelnosti Boží, které jsem ale zapoměla.“ — Dcera ráda takové příklady slyšela, a k tomu doložila, co byla ve svých knihách četla. „Proč bychom neměly býti dobré mysli? Šat nečiní člověka ani horším ani lepším, nežli v skutku je! Jeho pravá čest pozůstává v dobrém chování; jen neřestmi stává se Bohu i dobrým lidem protivným a ošklivým. — My požíváme jen sprostých a laciných jídel. Ale nezapuzují náš hlad? nechutnají nám? Máme sice málo peněz; ale je mnoho lidí, kteří, majíce dosti stříbra a zlata, přece nežijí tak pokojně a vesele jako my. Čím více kdo má, tím více má starostí, že nenadálým neštěstím může o všechno přijíti, že mu snad zloděj něco ukradne; a když právě ne tento, smrt jistě jim všechno odebere. Na věčnost sebou žádný ničeho nevezme jiného než dobré skutky, dle kterých jeden každý souzen bude. Když někdo jako na př. onen boháč na tomto světě svých statků zneužívá, stane se chudým; když druhý jako chudý Lazar svou chudobu s radostí snáší, dosáhne blahoslavenství věčného. — Milá matko! nechej mne jen něco z této knihy o sladkosti a velikosti radostí věčných čísti?“ Tu vzala knihu a četla; matka poslouchala, a musela poněkud práce nechat, aby utřela slzy útechy.

Po několika letech padla tato dobrá žena do těžké a nebezpečné nemoci; bez nářku a bez reptání oddala se do vůle Boží. Důvěra v nebeské radosti, o kterých jí dcera tak krásných věcí četla, posilnila ji a umírnila tělesné bolesti její. Těžší však byl osud tento pro dceru, která se domnívala, že po smrti matčině žádné tak dobré přítelkyně a ochránitelkyně na světě nenalezne. Můžeme si tedy mysliti, s jakou péčí a pilností nemocnou matku svou ošetřovala, léky přinášela a jí je podávala; dnem i nocí vše snažně činila, co by mohlo nemocné uleviti a ku zdraví pomáhati. Zkrátka dovedla to, že stav matčin za několik neděl se zlepšil a za čtvrt roku zase úplně ozdravěla. Ale hned na to nastala nová starost. V čas nemoce nemohla matka nikdy, dcera však jen zřídka denní svou práci vykonávati, aniž sobě něco vydělati. Nyní ale měly domácímu pánu roční nájem za obydlí zaplatiti. Tito dobří lidé, kteří jiná léta v čas byli vždy platili, neměli nyní ani polovici peněz, kterých k zaplacení dluhu potřeba byla. Prodaly tedy všechny domácí nábytek, kterého velmi nutně nepotřebovaly, a tak patnáct tolarů shromáždily. Tyto peníze zanesly pánu, a prosily ho, aby jim ostatních 5 tolarů počkal jeden neb nejdéle dva

měsíce. Kdyby byl tento muž měl křesťanské srdce, byl by jim zajistě na tak krátký čas se jmenovanou sumou počkal. On byl ale bohužel onen nekřesťanský lakomec, kterému jsou peníze milejší nežli láska k bližnímu. Praviltě, že mu musejí buď v osmi dnech zaplatiti, neb se vystěhovati; mají prý sobě rozmysliti buď to neb ono.

Co měly nyní počíti? Rozmýšlely sem a tam. Najednou jim napadá, že ve městě bydlí mladý a dosti bohatý měšťan, který by se dal uprositi, a který by jim těch pět tolarů na jeden neb dva měsíce půjčil. Šly tedy spolu k němu a poníženými slovy mu přednášely svou prosbu. Ale jak byly překvapeny odpovědí, kterou jim od něho slyšeti bylo! On jim sice přání jejich neodpíral, nýbrž chtěl ještě jednou tolik peněz dceři darovati, žádal ale v řeči neslušné a hanebnou výminku, kterou jen bezectný a bohaprázdný člověk mluvíti ale žádná svědomitá panna bez úžasu a oškli-vosti slyšeti nemůže. Dobrá dcera stojíc zde s tváří zardělou a ustrašenou, tiše hleděla na svou matku. Tato ale na jednou tak se rozhněvala, že by bezmála tomuto nestydatému člověkovu ve tvář byla skočila.

„Myslela jsem, pravila, že přicházím do domu křesťanského: ale zde bydlí pohan neb turek. Pojd dcero, utíkej se mnou z tohoto nakažlivého domu!“ Pak se žehnala svatým křížem, a vzavši dceru za ruku, spěchala z domu.

To se arcíř nelíbilo tomuto bezbožníkovi; volal za nimi ať se vrátí, že to byl jen žert. Ale tyto neposlechly, ba tím více utíkaly, čím více za nimi volal. Celou cestu mluvila matka o něm co o pohanovi aneb turkovi, ba i konečně co o čertovi, jenž v lidské podobě přichází, aby nevinné lidi k zatracení svedl.

Sotva že domu došly, již přišla od onoho měšťana služka s pěti tolary; ale rozhněvaná matka nechtěla se ani na ty peníze podívati a kázala služce, ať je zpět zaneše a tomu pánovi řekne, že ty dvě osoby, které tak urazil, raději dům od domu po žebrotě chtějí choditi, nežli jemu jen halířem dlužiti. Raději dům od domu žebrati, to jest mnoho. Ale i to chtěla dcera raději, jen když matka s ní půjde; ve svých duchovních knihách o následování Krista, o jeho křížové cestě našla nejlepší naučení, jak snadno jest každou strast k dobru svému obrátiti. Matka sice neoslechla dceru, chtěla ale, jak obyčejně, napřed radu od svého zpovědníka slyšeti. Tento uslyšev její úmysl, nebyl s ním dorozuměn, nýbrž jí radil, by napřed prosila o pomoc kardinála Montalta, bratrovce papežova, ten že by jí třeba pomohl; an prý ho jmenují otcem chudých, které jmeno on v skutku zasluhuje. Neb připouští v určitou hodinu i nejbídnějších k sobě, vyslechá jejich obtíže a nařikání. U vchodu do paláce nalezá se obydlí pokladníka, který celé hodiny tráví udělováním podpory buď peněžitě neb jiného způsobu, jakou totiž kdo má poukázku od kardinála.

Ačkoliv této ženě jaksí divně to přicházelo, představiti se tak vznešenému pánovi, nicméně chtěla přece rady zpovědníka poslechnouti. — Přišla ku vchodu do paláce, stoupila do řadu zde již čekajících chudáků; za nedlouho byla k výsledku připuštěna. Sotva že do světnice vstoupila, a vypravovala kardinálovi, slzy roníc, v jaké bídě i se svou dcerou je postavena, a omlouvajíc svou drzost, které jen zpovědník vinen jest, prosila o pět tolarů; doloživši, že hned po obdržení těch pěti tolarů, dá dceři napsati obligace, že ty peníze za jeden, neb nejdéle za dva měsíce zaplatí; zástavy ale že nemá, kteráby za pět tolarů stála. Kardinálovi se líbila tato sice jednoduchá ale upřímná osoba, a pravil: „Má se vám matko těch 5 tolarů dostati. Nemějte starosti o stvrzení neb oplacení; já vám chci ty peníze darovati.“ „Zcela darovati!“ vykřikla radostně,

„zrovna 5 tolarů! o milostivý pane! nevím, jak bych se vám vděčnou proukázala. Bůh vám dej za to štěstí a žehnej vám!“ Kardinál vkročil pak do vedlejší světnice, a vzav papír, napsal, aby se hned této vdově 50 tolarů vydalo. S tímto psaním odeslal vdovu ku pokladníkovi, řka: „Jděte k mému pokladníkovi, dejte mu tento lístek a on vašemu přání vyhoví. Modlete se pilně za mne a nechejte také vaší dceru za mne se modliti.“

„Po všechny dny našeho života!“ odpověděla vdova při odchodu, políbila mu šestkrát po sobě obrubu roucha jeho.

Přišedši k pokladníkovi odevzdala mu lístek a tento poznal ihned ruku a znamení svého pána. Na to vytáhl schránku a počal čítati: pět tolarů, deset tolarů, patnáct, dvacet atd. až k padesáti. To bylo ženě podivné. Ohlíží se po pokoji, zda-li tam snad někdo jiný není, komu by pán ty peníze dáti chtěl, nebylo však zde žádného. Mezi tím zaobalil pokladník těch padesát tolarů do silného papíru a pravil podávaje ženě váček: „Zde, dobrá ženo, máte úplnou summu, vám od našeho dobročinného kardinála odkázanou.“ Ona však zaraženě na něho se dívala a odstrčila ruku s penězi od sebe řkouc: „Pane! vy se mýlíte. Kolik tolarů jest v tom papíře?“

„Padesát jest jich.“

„Tedy se mýlíte. Já jsem od milostpána jen pět žádala, a on mi více než pět nepřislíbil.“

„Možná. Vizte však sama: na lístku stojí padesát napsáno.“

„Já sice čísti neumím, ujistit vás však mohu, že na lístku nikoliv padesát, nýbrž pět státi musí.“

Pokladník se nemohl udržeti smíchu. — „I! ať stojí co stojí, vezměte jen vše, co vám podávám a doneste bez starosti domů. Já chci nebezpečí na se vzíti a u pána vše zodpovídati.“

„Nikoliv, to nemohu s dobrým svědomím učiniti. Za velký hřích bych to považovala, kdybych dobrotu tak milostivého pána takovým způsobem nadužívala.“

„Pojďtež tedy. Půjdem spolu k němu a optáme se jeho samého.“

To bylo ženě právě vhod. Netrvalo to dlouho a byli ku kardinálovi předpuštěni. Pokladník mluvil s obvyklou úctou ku kardinálu, svému pánu: „Vaše Milost ráčila mi přítomnou ženou tento lístek doručiti. Při vyplácení se však ukázaly těžkosti, které mě nutí ponížene o vysvětlení prositi.“

„Jaké těžkosti?“ táže se kardinál, „snad se zdráháte zaplatiti, co jsem naporučil?“

„Nikoliv: ona se však zdráhala, co jste ráčil poručiti, přijmouti. Praví, že prý jen pět tolarů žádala a Vaše Milost prý jí více než pět nepřislíbila: pročť prý nemůže s dobrým svědomím více než pět přijmouti. Když jsem pravil, že tak stojí psáno na lístku, tu se sice přiznala, že čísti neumí, přece však tvrdila, že musí na lístku nikoliv padesát nýbrž jen pět státi, z čehož následuje, buď že já dobře čísti, aneb že Vaše Milost dobře psáti neumíte.“

Toto vypravování rozesmálo i kardinála, kterýž nové zalíbení nad nenucenou prostotou a poctivostí této ženy pocítil a řekl: „V pravdě jsem lístek tento jen na spěch napsal, nechá se však proměnit a vylepšiti.“ To řka vzal péro a co měl od dřívějšího počtu nicksu (nullu) smazati, ještě jednu připsal, tak že teď místo 50 (padesát) stálo 500 (pět set) tolarů. „Teď máte pravý počet, řekl k pokladníkovi, který této poctivé vdově vyplatíte. Nezdržujte jí dlouho, by nájemné brzo zapraviti mohla.“

Když oba odcházeli, volal kardinál za úředníkem, že ho to bude stát ještě práce, než vdova peníze přijme. Vdova, která z řeči té pranic nerozuměla, myslela, že jest to dutka pokladníkovi, poněvadž tak lehkovázně za pět tolarů padesát dáti chtěl a pravila odcházejíc k němu: „Vidíte pane, já jsem si ihned myslela, že se stala chyba. Bohu díky, že jsem tak mnoho peněz nepřijala, kolik jste mi dáti chtěl. Tím jsme mohli oba u milostpána v nemilost upadnout.“ Pokladník však praví se smíchem, že chce své chyby tak jako pán opravit. Do pokoje svého přišed vzal pokladník oněch padesát v papíře zaobalených tolarů, vysypal je na stůl a počal padesát a opět padesát přičítávati.

„Pro Bůh, pane! volá vdova pomateně, co pak činíte?“

„To brzo uvidíte, milá ženo, pravil pokladník, an jste prve padesát tolarů přijmouti nechtěla, přijmete tedy nyní na rozkaz kardinálův pět set.“

Při takové řeči opustila vdovu trpělivost. „Vidím, praví, že chcete se mnou jen smích tropiti,“ a při tom sáhla po penězích vzala pět tolarů, nic více ani méně a utíkala co nejrychleji mohla ze dveří domů. To se pokladníkovi ještě nikdy nestalo, že by mu člověk uprchl, když mu chtěl peníze vyplatiti.

I nemeškal to tedy svému pánu oznámit, jenž takové vypravování se smíchem a zalíbením poslouchal. „Vaše Výsost vidí, pravil pokladník, že nás tato žena žádného zvítěziti nenechá. Musí se jiného prostředku použiti, by tak velikou almužnu přijala. — „Dobře máte, pravil kardinál, a mě napadá prostředek. Při žalostném vyprávění svých smutných poměrů, nazvala mi vdova jmeno zpovědníka, který jí radil, by se ku kardinálu Montalto utekla. Vidíte, zde jsem jmeno toto napsal. Jděte tedy a odevzdejte mu čtyři sta devadesát a pět tolarů, které žena zde zanechala. Vypravujte mu, co se stalo a prostě ho ve jmenu mém, by tyto peníze oné vdově, která se jemu zpovídává a která pro zaplacení domovného v takové nesnází byla, co almužnu doručil a zároveň ji a dceru její ubezpečil, že mohou i budoucně, jestli jich nouze navštíví, u kardinála pomoc hledati.“

Zatím donesla poctivá vdova k velké radosti své dcery pět tolarů domů a odevzdala je bez odkladu domácímu pánovi, by ho uspokojila. Na to pravila k dceři: „Pojď milá dcero půjdem do kostela, bychom Bohu poděkovaly a za našeho dobrodince se pomodlily.“

„To jest naší povinností,“ pravila dcera, a obě šly a vykonaly tuto povinnost s pobožností a vroucností.

Však co to znamená? Přišedše domů, našly docela neočekávaného hosta, totiž zpovědníka matčina, který jí po prvním pozdravení oznamuje, že jí na rozkaz kardinála Montalto něco obzvláštního vyříditi má. Tato se leká; rozmýšlí; a hned jí napadá, že snad kardinál byl od pokladníka špatně zpraven, jako by těch pět tolarů, s kterými byla utekla, ukradla. „Velebný pane! pro Boha vás prosím, jen nevěřte jestli vám někdo napovídal, že jsem spáchala krádež. Milostpán mi nabídl pět tolarů, náležely tedy mi a co komu náleží, může si vzíti.“ — „Mějte strpení dobrá ženo, pravil zpovědník, žádný vám nechce těch pět tolarů upřít, nýbrž ještě 495 přidati, by jich pět set bylo. Zde vám je kladu na stůl, můžete si sama počítati. Milostpán vás, posílaje vám tuto almužnu, ujišťuje, že i budoucně, budete-li v bídě, u něho pomoc naleznete.“ Tímto vypravováním zvýšil zpovědník ještě více pomatení vdovy. Konečně jí vyhrkly slzy a poplakavši prosila zpovědníka by vše nazpět vzal, an ani neví, co by s tolika penězi počala.

„Můžete s tím zaopatřiti svou dceru, pravil zpovědník.“

„Aj! Já jsem neměla ani čtvrtého dílu a jsem přece zaopatřená.“

„Možná. Jestli ale prozřetelnost Božská vaší dceři obzvláštní štěstí uděliti hodlá, nesmíte tomu překážeti. Starý Tobíáš byl též chudý a přece se ze srdce radoval, když jeho syn z Rages se vracel mnoho peněz, jmění a bohatou nevěstu donesl.“

Tímto příkladem dosáhl duchovní svého cíle, protože vdova si starého Tobíáše velice vážila. I počala poznovu plakati a prosila ho s pozdvíženými rukama, jestli se to již změnit nedá, by ji byl aspoň radou nápomocen, an prý slyšela, že s mnoho penězi také velké nebezpečí ke hříchu spojeno bývá. S jeho pomocí že chce vše k dobrému vynakládati. Tento slib opakovala i dcera radostným srdcem a s nescíslnými díky. Ubezpečiv obě o duchovní své pomoci a uděliv jim kněžského požehnání jakož i kratičké poučení, odkvapil odtud a oznámil pokladníku kardinálovu, kterak rozkaz jeho vyplnil a neočekávanou almužnu odevzdal.

Brzy se ukázalo, jak tito dobří lidé učiněný slib splnili. Ještě ten samý den kdy v podvečer od domu k domu žebrati si byli umínili, počali almužny rozdávati a svým nuzným sousedům ze svého štěstí také udělovati. Oděv a strava jejich byly sice od toho času něco lepší ale bez nádhery a marnivosti. Bedlivost jejich při práci a pobožnost při službách Božích trvaly bez proměny. Takové chování líbí se nejen Bohu ale také mravopochestným lidem. Sotva několik měsíců uplynulo, již se hlásil řádný a mravný řemeslník u matky a žádal ji o ruku její počestné dcery. Ač ji to za těžko přicházelo, tak dobré dítě od sebe propustiti, přece nechtěla jednati nemilosrdně a nespravedlivě jako mnozí rodičové, jenž své děti bez příčiny od jednoho stavu odvracují a k druhému nutí. Její nejvřelejší přání bylo štěstí dceřino. I nechala tedy dceři na vůli a tato si vyžádala krátký čas na rozmyšlenou.

Zatím se zdověděl kardinál Montalto, jenž se po tajmu často na chování vdovy a její dcery vyptával, o nabídnuté svadbě. Zároveň mu bylo řečeno, že by tato svatba dle všeho zdání šťastnou býti mohla. Neboť byla u snoubenců netoliko stejná nábožnost a pracovitost ale i stejné smýšlení a rozmar. Dal tedy ženichu vyřídit, by se, kdyby osoba, s kterou se zasnoubiti hodlá, přivolila, o věno nestaral, to že od pokladníka kardinála Montalto obdrží. Toť bylo arcí neočekávané, nade vše milostivé příslibení, které se v krátkém čase také splnilo. Jak mile totiž dcera ku sňatku svolila, byl ženichu váček zlatými penězi naplněný doručen, a sice s tou výminkou, by nikomu neříkal kolik peněz ve váčku bylo a jak mnoho celkem obnášely.

To také zůstalo na vždy zamlčeno, praví spisovatel ku konci svého vypravování. Časem však se dalo z kvetoucího stavu domácnosti a z jiných případů souditi, že zmíněná summa neméně stejně veliká, ba ještě větší byla než ona, kterou štědrý kardinál chudé vdově dříve vyplatiti dal. Co se konečně této dobré matky týká, nechá se lehko mysliti, že u vysokém stáří svém od mravopochestné dcery své a jí rovného ženicha všeliké úcty a pomoci užívala a své poslední dny že ve spokojenosti s nimi strávila.

Ach! — ach! a samé ach!

W pláči se člověk narodí, w pláči a slénání umírá: pláčem zasvěcuje první den svého žití ano celý život svůj, pláč a vzdychání jeť ob pádu prvníků robíčů po bílém řážděho surtelníka; teprw tam nahore, we vlasti naší nadehýždne, tam teprw

„setře Bůh všelijakou slzu s očí jejich, a smrti více nebude, křivlení, ani křiku, ani bolesti nebude více“ (Zjev. 21, 4). Dokud se nám proto, moji milí poutničkové! dokud se nám nepoštěstí, doraziti do našeho svatého Jerusáléma, musíme na pláč a soužení a sténání, na slovíčko **ach!** navýskati. To jesti dávno dokázanou pravdou, od jakživa sluje země naše oudolím „slzavým;“ více méně každý člověk má své stesk, své soužení, obtíže, přetáčky, nepřijemnosti, protivenství a křížky na světě. Kdo počítá všecky ponuzedchy těžké a hluboké, jež z prsou lidských k nebesům již byly zaslány? ano vzdychati přináležejí jaksi již k přirození našemu, nebo když srdce lidské — krom že by bylo příliš lehké křve — si vzdychne trochu hlouběji a zase oddechne, nemůže z toho nic jiného než „ach!“ vid, že jsi to již často zkušenil od svého bétinství.

Bakli to slovíčko **ach!** (krátké sice ale — těžké) každému srdci více méně jest vlastno, již pak ti, jenž si umínili, duchovní či v pravdě křesťanský, pobožný život vésti, každodenně s ním se seznámějí. J samo písmo sv. nám radí v křesťanském, duchovním životě, na naší pouti pozemské, připravenu býti na protivenství a soužení, a proto i vzdychání, když praví: „Všichni, kteříž chtějí pobožně žiti v Kristu Ježíši (to jest: jak na křesťany přísluší), protivenství trpěti budou.“ (2. Tim. 3, 12). Docela za našich časů, kde je na míru sv. tak málo dbá, kde život v pravdě křesťanský, život duchovní je v opovrženosti, kde křesťan pobožnosti své a zbožná cvičení musí obezřetně a více tajně konati jako by něco zlého páchal, kde pro živou víru i snad pronásledován bývá, třeba od vlastních domácích — tu je omšem vzdychání a sténání a to těžké **ach!** na denním pořádku.

Však ale, byť i to všecko nebylo, byť ve světě všecko v nejlepší pořádku bylo, víra všude se zhmáhala a dobré mravy, byť i od zlého světa nic trpěti nemuseli křesťané, přece vždy jim vzdychání a si stěžování všude se objeví, neboť duchovní život bez všelijakého namáhání a všech sil vynakládání nikdy se nezdaří. A to právě jest ta příčina, vidíte, moji poutničkové! pro kterou tak hluboce si vzdycháte, že vás až zde v komůrce své slyším. Nebo že si ze všeho křiku toho světa nic více neděláte, to již dávno vím; ano, a že se už nebojíte ztratit jeho přátelství a přízně, neboť znáte výhrůž Duha sv., že „přátelství s tímto světem jest nepřátelství s Bohem“ (Žak. 4, 4); a že už více nebažíte po tom, zalíbíti se lidem řkouce se sv. Pavlem: „Kdybych se ještě lidem zaliboval, nebyl bych služebníkem Kristovým.“ (Gal. 1, 10). Co se světa týče, a všeho co je ve světě, to nám ani dost málo nebude moci šfobiti ani přetájeti, jakmile jsme jednou pevně odhodláni Krista Pána následovati a v následování tom svůj pravý poklid srdce, svou útěchu a radost a touhu jedinkou na tomto světě hledati. To vše ni za obtíž žádnou nepočítáme, to vše co nám svět a milovníci jeho v cestu kladou, to ani za řeč neslojí: duše křesťanská musí sama u sebe, sama v sobě pevně se držeti Krista a Jeho, jen Jeho mít na zřeteli v celém živobytí svém; duše křesťanská sama o sobě a pro sebe bez ohledu na jiné, bez nakloněnosti k jiným musí konati pouť svou do nebeské vlasti, do Jerusáléma svatého. Ale tato právě pouť jest to, jež srdci lidskému tak mnohý slesk, tak časté nařikání, a to zmíněné kratičké ale těžké **ach!** vynucuje; a více méně každý z poutníků našich zkušenil snad neb zažusí co nejdříve všecky obtíže a těžké namáhání života, v pravdě křesťanského života, zbožného, života dokonaného; více méně každý z nás příčinu má volati s oním následovníkem Páně a vzorem naší pouti v článku 1. naznačeným, kterýž po kratičké době následování Krista a putování po cestě do nebe Pánu svému si stěžovati musel:

„Ach! jak pracná jest ta cesta k Božímu městu!“

Ano, poutníčku milý! pracná jestli, nesmírně pracná více méně pro každého smrtelníka; i tvůj „Budičej“, jenž tě tak lehko domede poučiti, co máš činiti a jak máš kráčet do života věčného, jak máš putovati do nebeského Jerusálema — máli sám to vše činiti, rovněž jako ty cítíš všecko tíž a veškerou namáhavost života dofonálního. To ti chtěl jen tak mimochodem sdělit na posilněnou, bůž nemyslel, že ty jen sám jedinký na světě tak pracně na vrh dofonalosti kráčíš což newíš, že i svatí nebesští stali se svatými teprve po mnohém a velkém a pracném namáhání v dofonalosti křesťanské?

Jak pracná a namáhavá jestli ku př. ta nepatrná věc, od níž ale mnoho závisí a kteráž k životu oučovnímu zcela newyhnutelně se vyžaduje — v patřičný čas vstávati z lůžka. Nestalo-li se to v patřičný čas, jakžj okolnosti jednoho každého předpisují, nemůže se už pak modlitba tak dofonale a úplně plniti, jak předce je žádoucí, rozjímání je musí ukrátiti neb docela vynechati, příprava na mši sv. — kněžím i nekněžím tak potřebná — nenajde místa . . . a to všecko již oučinkuje na celý den, jak sv. Antonín poustevník velmi poučně pravíval učedníkům svým: „Žá vždy hned z rána vím, jak se mi po celý den povede: vykoná-li jsem ranní pobožnost jak náleží, budu blažen a spokojen, nestalo-li se to ale, budu více méně nespokojen.“ Že již prambu toho i ty sám zkusil, poutníčku můj? a proto vím že se všemožně přičiňuješ, bůž denně — jak toho třeba — si přivstal k náležitému vykonání ranní pobožnosti. Ale přiznej se jen, jak ti to přecasto za těžké ano nemožné přichází, jak sobě pod tisícírou ohmluvou hovoříš, a když konečně předce nahlížíš, že — mášli něco pořádného vykonati — to přivstávání musí býti vzdor přirozenému pohodlí a choulostivé lenosti, jak se ti tu wine z srdce to těžké ach! ano volati musíš:

„Ach jak pracná jest ta cesta k Božímu městu!“

Po vykonané modlitbě po pobožnosti v chrámu Páně, byla-li ti možná, máš do práce, tělesné neb duševní, těžké neb snadné, příjemné i nepříjemné. Přirozený člověk si přeje lehko a příjemno pracovati, aby to ubývalo, neunamovalo, blouho netrvalo; však to často nejde, musí se namáhati, si pospíšiti, všecky síly tělesné neb duševní napínati, pot se ti s čela snab i slze s očí roní a vzdychy z hloubi srdce winou . . . ach! a samé ach! tu slyšeti, a řby si zpomeněš, že máš bedlivě a trpělivě pracovati, ano i na Boha mysliti při práci, co si i přeješ a často zachováváš a že předce zhušta se ti to pro přirozenou váhavost nepodaří, předsevzetí sice učiníš, však ho dosti bedlivě neplníš — jak se ti zdá, vzdor nejlepšší vůli — nemusíš-li i tu volati:

„Ach jak pracná jest ta cesta k Božímu městu!“

A vezměme sebe nepatrnější věc, jako za ch á z e n í s j i n ý m i, obcování se spolubližními, jak často se ti stpčuje rozličnými spůsoby, jak časté ach! jak hluboké vzdychání ti často vynucuje. Máš bte zákona Božho s každým trpělivě býti, i nepříteli odpouštěti, žádného neposuzovati, a proto tě trápí a sužují pocity hořkosti a roztrpčenosti proti nepříteli, on tě pomlouvá, ty newíš mášli se a jak se máš hájiti, on ti všecko zlé na své citlivé srdce svolává, ty snab máš mlčeti, aspoň se nehoršiti, nehně-

*) Memilým omylem se v 1. čísle (tohoto článku: Vzhůru!) na str. 25 čádek 13 z dole několik slov vynechalo; úplný — posud vytištěný humor Pána nebeského s poutníkem naším zní takto:

„Vzhůru! má duše, nemešlej děle spěchati ke Mně!“

Pane, já chci! cestu pravou mi ukážeš, doufám to pevně!

„Pojd! neboť Já budu s tebou, sám ti ukáži cestu.“ —

Ach! jak pracná jest ta cesta k Božímu městu!

mati, a že ti to již za těžko přichází, oblehčujed si hlubokým ach! ach!! máš jiných poučovat, po cestách dokonalosti wobiti, ti však neposlouchají, neplní přikazy tvé ano jak se ti zdá, všecko zcela naopak, snad docela namýdhor dělají, a tisícerymi nespůsoby ti vyučování, vychování tvé ztrpčují; musíš zacházeti s lidem neučeným, nerozumným, nezkušeným, nevědným, snad docela zlomolným, škodolibým, bezbožným, bohaprázdňým, — toho by tu trpělivost nepřesla? čímž ale předce silné předsevzetí, prchlivost a hnev míváš svou přemáhati, hnev a zlost potlačovati, mírnost, trpělivost i naproti nejvšestímu nepříteli zachovávat . . netrvá však dlouho, zase si upadl do staré chyby přenáhlení a jak se ti zdá, vzdor nejlepšimu předsevzetí . . i kdo by tu nemohl:

„Ach jak pracná jest ta cesta k Božímu městu!“

A což teprve, povážilišli všecky tíž a prudkost přirozené žádostivosti? Od pádu prvotních rodičů je smysl náš nakažen a vůle více k zlému nakloněna, a bez zvláštní milosti Boží každou chvíli, každé okamžení do tisícerych padáme chyb a nedokonalostí; a čím slabší je vůle, čím větší pokušení, tím bolestnější to pro srdce zbožné, tím nebezpečnější pro naše spasení. A při nejlepším vůli, při nejsilnějším předsevzetí, při nejpozornější bedlivosti je dosti lidské co dělati, by se uchomala v cnosti, by panovala nad každým hnutím nepřehledným a nepoddala se smyslnosti, marnosti a žádostivosti. A každého okamžiku je takovéto pozorné bedlivosti třeba, neboť jediných okamžiků nesčíslených jediná myšlenka nezadržaná, jediné slovo nepřebložené, jediné pohled nepozorovaný, jediné pohnutí neudusené — a je po srdce poklidu, je po radosti duchovní, je po spokojenosti smyslu, je po útěše duševní! A takto bítí, takto střeziti srdce, mysl a smysl, takto bojovati každinou hodinu, a den jak den! . . . pustiti zbraň se nesmí, pomoliti nepříteli pro nic na světě — neboť by strážný ten boj opět vždy z nouze musel začít, a každým popouštěním žádostivosti by vůle slabší, pokušení silnější, vztěžití vždy pochybnější, zahynutí vždy jistější bylo — o věru

jak pracná jest ta cesta k Božímu městu.

Však došli již toho rozjímání bídy duchovní na tomto světě; nejsmeť my jediná, jenž takto bojovati musí a denně pracně k tomu všecky síly vynakládati, bychom se uchomali před každým hříchem a v cnosti, v lásce a milosti Boží se zachováli, tak museli i smatí nebesští před námi zde na zemi bojovati, a hle nyní se z vítězství svého u Boha věčně radují a čím větší boj, čím pracnější bylo vítězství jejich, tím šťastnější nyní odměna. Nejsiť vy jedinci, jenž v práci namáhavé a v mnohém nedostatku bráně dne i horce nesete, tak bylo i světcům nebeským zde na zemi snášeti všecky tíž a těžkost chudoby, — a hle, nyní se z toho radují v neobháhlém bohatství poslabů věčných v blaženosti nebeské; a nejsiť vy jedinci, jenž protivenství, utrpení a soužení i pronásledování a všeliké křížky toho světa snášíte, více méně jest to všem uloženo a bylo tak od jakživa, i ty nejsvětější osoby, Ježíš, Maria a Josef, museli trpěti (omšem pro nás) a to mnoho, ach mnoho trpěti.

Od té doby, co sám jednorozentý Syn Boží pro hříchy prvotních rodičů a pro našich hříchů shlazení chtěl trpěti, musí více méně jedenkaždý z nás s Ním spolutrpěti, od té doby, co ten neminný Beránek Boží za nás se chtěl obětovati, musí více méně jedenkaždý z nás Bohu se v oběť přinést; od té doby co Kristus Bůh strže kříž a své unučení chtěl vejíti do slávy věčné, o b t é d o b y n e w e d e ž á d n á j i n á c e s t a d o n e b e n e ž c e s t a k r í ž e a u t r p e n í . Velmi krásně v tom ohledu praví blahosl. Tomáš Kempenický: „Není jiné cesty do života a k pravému poklidu srdce nežli cesta svatého kříže a každodenního sebe umrtvení. Nechť kráčíš kdekoli, nechť hledáš cokoli, nenajdeš vznešenější nad sebou ani jistější cestu pod sebou nežli cestu svatého kříže. Baťiž si a uspořádej všecko dle své chuti a libosti, nenajdeš

ničeho nežli mždy něco k trpění buďsi dobrovolně neb nuceně, a takto všude nalezneš jen kříž. Buď tě bolest tělesná souží nebo v duši zármutek srdce; Bůh tě časem opouští (s potěšením svým), blíží tě často znepokojuje a co nad to nejtěžší, ty často sám sobě býváš obtíž. Ehce totiž Bůh, aby tě soužení pochořilo a s Bohem úžeji spojilo. "Z čehož poznati můžeš, milý poutníčku! že tvé soužení vezdejší a všední ty obtíže v životě tvém duchovním netoliko z dopuštění Božího ale ze zvláštního Jeho řízení se dějí, abyš tím více srdce své od světa a jeho marnosti odtrhl (proto tě svět pronásleduje, ztrpčuje ti život pozemský, nenávidí tě), ale i od sebe samého, od své ctižádosti, samolásky (proto tě Bůh tak často nechává cítiti všecko svou bídu, nedostatečnost, ba ničemnost, kterouž sám od sebe máš, bys všecko dobré na sobě jen milosti Boží, a nikoliv sobě připsomal); všecko tedy, co ti v duchovním životě za těžko přichází, to vše Bůh jen k tvému prospěchu řídí, abyš tím spíše dosáhl dokonalosti v Bohu, aby tím spíše byl uchráněn pýchou duševní, abyš tím více si pojištil spasení věčné a slávu nebeskou. Pročež na tvé vzdychání a stěžování si

Už jak pracná jest ta cesta k Božímu městu!

odpovídá Pán, jako našemu již často zmíněnému poutníčkovi:

"Musí tak býti, neb tu cestu sám jsem předepsal tobě!"

Či neslyšel jsi ještě někdy o onom velikém a svatém poutníku do vlasti nebeské ba statném vůdci mnoho tisíc, které již šťastně přivedl do svatého Jerusalema Božího, kterak v podobném boji jako ty zde na zemi musel se tužiti, kterak podobně jako ty vzdychal a si stěžoval: „Libuji sobě (sice) v zákoně Božím podle vnitřního člověka, ale v lidském jiný zákon v oudech svých, který odporuje zákonu myslí mé a jímá mne pod zákon hřícha jenž jest v oudech mých. Nešťastný já člověče! kdož mne vysvobodí z těla smrti této?" (Řím. 7, 22—24), „dán jest mi osten těla mého, anděl (posel) jatanův (nějaké těžké pokušení aneb neuh) aby mne zasílykmal; pročež třikrát jsem Pána prožil, aby ode mně odstoupil; ale řekl mi: „„Dost máš na milost mé; nebo moc (Boží) v nemoci (nedostatečnosti lidské) se dokonává (oslamuje).“" (2. Kor. 12, 7—9). Ne-liž to právě tolik jako nám nyní na naše si stěžování Pán odpovídá:

"Musí tak býti, neb tu cestu sám jsem předepsal tobě."

A hle, sv. Pavel dobře porozuměl slovu Páně; nebo hned na to dodává: „Protož rád se (i) chlubiti budu svými nemocemi (tělesnými i duševními, vůbec všelikým soužením na cestě Páně), aby ve mně přebývala moc Kristova. Pročež libuji si v svých nemocech, v pohaněních, potřebách, v protiměnslivích a v ouzko-
stech pro Krista (to jest proto, že Krista následuji, že křesťanský, dokonalý život věsti jsem si umínil); nebo kdož nemocen jsem (nedostatečný něco dobrého činiti, soužený a utrpený), tehdáž jsem mocen (skrže moc Kristovu, skrže milost Boží v šed o mohu)" (w. 9. 10). Ano netoliko sám je přesvědčen o prospěšnosti všeho toho soužení pro Boha, pro cnost, pro dokonalost duchovní, i nás tím těší kdož praví: „Zesílíže spolu s Kristem trpíme, budeme i spolu oslaveni; nebo mám za to, že utrpení toho času nejsou rovná budoucí sláwa, kteráž se zjeví na nás. (Řím. 8, 17. 18). Nynější kratičké a lehké soužení naše působí v nás přeměti velikou váhu slávy věčné." (2. Kor. 4, 17). A proto dokonce praví sv. Jakob: „Za největší radost mějte, bratři moji! kdož v rozličná pokušení (soužení) upadnete, vědouce, že takové zkoušení v nás působí trpělivost: trpělivost pak skutek dokonalý má, abyšle byli dokonalí." (Jak. 1, 2—4). V takovém duchu, v duchu víry a naděje nebeské odměny považovati musíme všecko soužení a utrpení vezdejší, jmenovitě všední obtíže a přecházký na cestách dokonalosti křesťanské, a čím větší křížky na nás se hynou

tím silnější trpělivostí a odevzbaností do vůle Boží se musíme ozbrojiti čítajíce si v duchu s úplnou důvěrou v Boha a naději nejlepšího budoucího pokoje věčného v nebesích:

„Musíš tak býti, neb tu cestu sám jsem předešlal tobě!“

Ať tedy ob rána do večera, ob prvního procitnutí až do spánku ztrpčeného upomínkami na bídu svou duchovní, a to den za den, měsíc po měsíci, rok za rokem jen trpěti a křížů snášeti musíme, málo velmi málo útěchy požívajíce, — pamatujeme na to, že Pán to jest, jenž nás tak zoufili volaje:

Musíš tak býti atd.

abychom za své hříchy zadostučinili, úplné odpuštění a plnost lásky a milosti Boží obdrželi, hříšnost svou a vsselitou nebožtálost a porušenost lidskou ušlamičným bojem poznenáhla odložili, a tak hodnými se učinili blaženosti nebeské! Či myslíš, poutníčku můj! (k umarování všeho neštěstí upozorňují se osoby slabých nervů, že se chýlí ten „Pařížský“ budíček) myslíš, že jsi za tak četné a velké hříchy celého života svého předešlého již zadostučinil Bohu? myslíš, že již zapomenuto a smazáno, co jsi po tolik let lehkomávností mysle, mlažnosti ve věce, neměrnosti k Bohu, nebaloslí v službě Jeho a tisícerymi hříchy zavinil, myslíš, že něčeho více z tvé strany se nepožaduje? sv. Terezie jen kratičký čas života svého žila v duchovní mlažnosti ač nikoliv těžce hříšné, a hle, ona sama stvrzuje nám, že, když již dávno domýšlela se že za to vše zadost učinila — viděla to hrozné a strašné místo v pekle, kteréž ji už očekávalo, když s celým srdcem úplně se nebýla Bohu oddala. Sv. Petr jen jednou zhřešil, a hle celý život svůj ob onoho pádu měnival slzám, pokání a zadostučiněním, sv. Aloisius nikdy nezhřešil (aspoň nikdy těžce), a jaké činil on pokání, Kristus Pán, jednorozený Syn Boha živého, ten nejnevinější, ten nejsvětější ukřutnou smrtí na kříži za tebe chtěl zemřít, a ty se kříže tak bojíš a jemu se vyhýbáš; není-liž to jisté znamení, že budeš muset na onom světě, v očistci, tisíckrát těžší a delší a trapnější konat pokání, an je mu zde na zemi tak vyhýbáš? Proto newolej toliko ach! ach! — ale přidej vždy také: Musíš tak býti!! Ať tedy vsselike soužení tě trápí na zemi, křížů rozličné tě tíží, protiwenivní každodenní tě zarmucují, sležuj si fice, ano sležuj si:

Ach — jak pracná jest ta cesta k Božímu městu, ale těď se spolu s odpovědí Páně:

Musíš tak býti, neb tu cestu sám jsem předešlal tobě.“

Ano poutníčkové milí! ať tedy sličeni, zarmoucení, unavení, opuštění ode všech nebudeme věděti, kam se ohlídnouti, ať když každým dechnutím, každým vzdchnutím hluboké a těžké ach! se nám z prsou vynutí, těšme se, že to od Pána jest, a že to jeho vůlí se děje a to k našemu prospěchu; ať když vssedů prudkost boje duchovního, strašnou hrůzu a přímá pokusnění cítíme, setrvejme v boji a těšme se podobně, jako sv. Fulgenc biskup v Ruspe se těšoval, což k našemu poučení a potěšení takto napsal: „Je-li to věru pracná a perná práce zlé žádostivosti odpírati; k vítězství nad ní požaduje se namáhavý boj; neboť trápení takovýchto pokusnění nepřítelů odjinud, tento náš nepřítel — žádostivost tělesná — má v nás samých skrýš svou. Ačkoliv Pán nebeský službám svým síly popřává, by nepoblehli v boji, nedává je předce nésti těžké břemeno žimota smrtelného a cititi vssedů tíž vlastní slabosti, aby — nemohouce sami v sobě nalézti bezpečné půdy k zachování se v cnosti — tím rychleji k Pánu svému se utíkali a Jej o pomoc žádali. Tak tedy nad nepřitelem svým zvítězíme jen tenkrát, když se naučíme statečně bojovati v pláci, v modlitbě a ušlamičné počče.“

Plačme tudíž a vzdychejmež k Pánu svému, by nás sprostil tělesných žádostí a pých života a k onomu vítězství nám dopomohl, kdež nebudeme více cítiti poňuffení a zhouření těla smrtelného, nýbrž kde podobně nesmrtelným v neporušeném a neporušitelném těle Bohu sloužiti budeme. To vsať teprv tenkrát se stane, když místo boje nastane vítězství, místo bázně bezpečnost, místo nepokoje úplná radost panovati bude. Pak teprv požímati budeme pravé spokojenosti a dokonalé blaženosti, anť beze strachu, před nepřítelem, před hříchem, před ztrátou milosti Boží Pánu svému úplně poslušni a podrobeni sloužiti budeme; pak Ježí budeme chváliti, milovati, držeti a Ježí požímati a „všecky naše touhy a žádosti věčně měšřm budou splněny a nasyčeny.“ Budičť k tomu na rozloučenou pro tento měšřc molá z hloubi srdce svého, s dlouhým a hlubokým pomozdechem: Amen! Amen!

Dějiny Božského Srdce Páně.

(Ze „Sendbote III. roč.“)

Březen.

1. bř. K době svatopostní. Kterak tato v duchu pobožnosti k Srdci Ježíšovu strávití se má, poučila krásně bl. Marketa Alacoque své novicky slovy: „V Božské Jeho Srdce máte jakoby v malou poušť se uschovati, aby odumřely všechny smysly vaše, abyste vnitřní pokoj duše a konečně nový život v duchu a lásce našly.“ A poukázavši jim k některému umrtvování jednotlivých smyslů končí takto: „Zemřetež tedy sobě samým v čase tohoto sv. postu, abyste s Kristem opět povstali. Ti, kteříž cvičení tato nejvěrněji vykonají, budou od Ježíše nejvíce milováni a potěšeni a obdrží štedřejší dar modlitby, čehož nedostane se nikomu jinak, než pravým umrtvováním se.“

2. bř. Na ten den slavíme památku blah. Jindřicha Suso, nazvaného též Seusz. Tento narodiv se ve Švabsku, vstoupil v 13. roce věku svého v Kostnici do řádu sv. Dominika, stal se jedním z nejproslulejších mystiků středověkých a zemřel dne 25. ledna 1365 v Ulmu. Jedenkrát vzlykal: „Ach, dej mi, nejmilejší Ježíši, znamení lásky, kteréž by bylo důkazem našich vzájemných citů a zárukou nebesům i zemi, že mým jsi Ty a já tvým.“ A vzav nůž, vyřezal si jím na prsou nejsvětější jméno Ježíšovo. (Téhož dočítáme se o blah. Marketě Alacoque, kteráž dlouho ranou

tou churavěla.) Tak počínali sobě svatí, byvše obzvláštně Bohem nadchnuti; než ty vystříhej se něco podobného činiti, ale vštípiž za to jméno Ježíše hluboko do duše své, vyslovuj je často a pobožně, a staneš se silným v lásce Kristově.

Blah. Suso měl také sestru, kteráž oddati se chtěla, opustivši klášter, hýřivému životu; avšak on cestuje za ní, zastal ji v hostinci jednom, kdež uzřev ji, padl před ní na kolena a zvolal: „Milovaná sestro, v jakém to stavu se nacházíš?! v jakou strašnou bídu jsi upadla! . . . O jak veliká jest ztráta Boha, duše i dobrého jména!“ Uděšená sestra odpověděla: „Proč spatřila jsem světlo světa, mám-li Boha svého, pannenství i čest svou ztratiti! Odpusť mi, drahý bratře a uveď mne zpět na stezku prvotní.“ „Ano,“ pravil tento, „odpouštím tobě zblouzení tvá s touž laskavostí a milosrdenstvím, kteréž Bůh ode mne požaduje v hodinu smrti.“ A sestra jeho navrátila se opět ve zdi klášterní. — Jaké to poučení, avšak jaká zároveň to útěcha v slovech těch i ubohým rodičům, i četným svedeným hříšníků! O Božském Srdci píše takto: „O nejlaskavější můj Ježíši, přizpůsobíš bídě srdce mé Božskému Srdci Tvému; nechť pojí Tvé útrapy i bolesti Srdce Tvoje se srdcem mým, posilňujž srdce mé, aby na vždy s láskyplným Srdcem tvým spojené trvalo.“ Jindy tonul ve velké bázni, zdaž setrvá až do konce, a tu k nevýslovné své radosti slyšel slova: „Vstaň a ukryjž sebe v této mé ráně, ježto jen v svatých ranách spočívá tvé spasení.“

V den 6. bř. slaví církev památku sv. kopí a sv. hřebů Páně našeho Ježíše Krista. O těchto mluví Innocenc VI. v dekretu, jímž slavnost tu ustanovuje takto: „Ač kopí i hřeby a ostatní spásonosné nástroje hořkého utrpení Pána našeho na všech místech a ode všech věřících křesťanů ctěny býti mají, pokládáme to předce za důstojné a přiměřené, ustanoviti vlastní svátek jednotlivých nástrojů k svatému utrpení.“ Sv. Augustin však píše: „Nemožno by bylo, aby bázeň nezmocnila se mne, zpytujícího množství hříchu svých, kdyby netanula mi spolu před zrakoma smrt Spasitelova; neboť hříšné provinění mých nemůže převážiti zásluhy takovéto smrti: hřeby a kopí zjevně mi praví, že opravdově smířen jsem s Kristem, jehož ze srdce miluji. Láska zapuzuje bázeň; kdo strachuješ se, miluj.“ A sv. Bernard praví: „Kterak by mohl Spasitel lépe zjeviti oheň lásky (jenž plápolá v Jeho srdci), než tím, když ne pouze tělo, nýbrž i Srdce Svě kopím Sobě probodnouti dal. . . Vojín onen probodnul kopím prsa a nejvnitřnější úkryt Božského Srdce, kteréž dávno již zraněno bylo šípem lásky.“ Sv. Vavřinec Justiniani praví: „Železné kopí prohnalo tělo, střela plápolající lásky však Srdce Jeho probodla; jednou a jedním jen byl na těle; častokráte však a od mnohých bývá v srdci zraněn.“ Innocenc VI. volá: „O blahoslavené kopí, kteréž za hodné uznáno jsi bylo, abysi nás tolika statky obohatilo a slávu tak velkolepého triumfu rozmnožovalo.“ Nejkrásněji však píše serafův syn sv. Bonaventura: „Patř, dokořán otevřená jest brána ráje; u vchodu pak nestojí anděl s plamenným mečem, jako u bran ráje pozemského; nikoliv, kopím setníkovým pojištěn jest nám vchod; otevřená jest pokladna moudrosti a věčné lásky. Vstuptež všickni širokým otvorem Božské rány! Blahoslaveným jsi ty kopí, jež za hodné uznáno jsi bylo, otevřítí bránu takou; ano, přál bych sobě ze srdce, abych byl oním kopím býval, pak bych nikdy byl nevyšel z Božského Srdce: byl bych řekl, zde stánek jest mého odvěkého poklidu, na místě tom chci bydleti, neb je vyvolil jsem sobě. O křesťane, o duše k obrazu Božímu stvořená, kterak to možné, abysi radostí sama v sobě se nerozplynula; viz, nebeský tvůj Chof otevřel tobě v neobsáhlé lásce nejtajnější útrobu, abysi věnovala jemu hlubiny srdce svého.“

V den tento zasvětil se před několika lety řád celé provincie Božskému Srdci Ježíšovu, kteréhož příkladu následovala v novější době kongregace Benediktinů ve Francii.

Na den 7. bř. připadá památka sv. Tomáše Aquinského, proslaveného rovněž neviností a zbožností, jako učeností; zemřel dne 7. bř. 1274, jsa údem řádu Dominikánského. Sv. Tomáš vypravuje nám o obrazu jakéms, rozšiřovaném za jeho dob. U nohou Ukřižovaného dlely dvě postavy ženštin: jedna z nich chytala se vši pečlivostí tekoucí krev ze sv. Srdce do nádoby, druhá opět ji rozlévala: prvnější měla na hlavě skvělou korunu, u druhé ležela svržená na zemi: obličej oné byl veselý a zářící, této temný a zasmušilý. Čtenáři milý, co myslíš as, že označují postavy tyto? v které z nich sebe poznáváš? Což jiného by znamenaly, než „zbožnou věřící duši, kteráž modlitbou zjednává si z Božského Srdce radost a poučení, a jedenkrát obdrží korunu slávy; a dále představují duši hříšnou, kteráž hříchem strácí nejprvnější tři statky: Milost, útěchu z dobrého svědomí a věčně trvajících korunu v nebesích.“

V jiném díle (opusc. 18) píše o Ukřižovaném Spasiteli takto: „Proto proléval krev Srdce Svého, aby u víře nestálé žáky Své, kteříž pochybovali, že vytrvají v dobrém a výtřednostem se oddali, kteříž takměř odumřeli již životu, opět k novému zápalu, k novému životu probudil a jim vlastní krví dráhu k nebesům naznačil, aby potom Jeho v uctivé bázni následovali, proto prolil krev sv. Srdce Svého.“ Na to narážejí na ono obrazné rčení, tak často v prvotních dobách užívané, o pelikánu, o němž domýšleno se, že mláděta vlastní krví živí, volá k Božskému Spasiteli: „Tys oním opěřencem, kterýž z lásky k nám jsi prsa Sobě rozeklál!“ V díle o lásce Boží píše sv. Tomáš: „Jako ohni přirozeno jest, aby hořel, tak vrozeno jest srdci, aby plápolalo láskou, a žití srdce spočívá v lásce. Proto nemožno srdci žítí bez lásky.“ Jaké byly tedy as city Božského Srdce!

Dne 7. bř. 1801 udělil papež Pius VII. všem údům tovaryšstva Srdce Ježíšova dvoje plnomocné odpůstky na každý měsíc a mnohé jiné plnomocné i neúplné, pomodlí-li se pobožně modlitby tovaryšstvu předepsané (Otče náš, Zdráva jsi Maria a Nejsladší Srdce mého Ježíše dej, abych vždy více a více tebe miloval).

V den 9. bř. 1439 zemřela v Římě sv. Františka Romana v 56. roce věku svého. Když jedenkrát rozjímala o ráně boku Ježíšova, obdržela i ona ránu do prsou, z kteréž stále proudila se jasná, čista tekutina jako voda. Rána ta způsobovala jí často utrpení a mnohdy takové bolesti, že se již ani pohybovati nemohla, a nemocní i nuzní postrádali její pomoci. V svatvečer před Božím hodem Vánočním zdálo se Františce, jakoby přenešena byla v chlév Bethlemský, kdež nejblahoslavenější Panna milostně zříc, takto k ní s úsměvem promluvila: „Ukaž mi, drahá dcero, ránu, kterouž ti láska učinila.“ Františka poslechne a přítomný zpovědník její pozoruje, kterak ránu otevírá. Matka Páně vzavši vodu z pramene, umývala této světici ránu tu, kteráž ihned zacelila se: na to zmizela všechna bolest, ano i stopa rány samé. — Jindy opět se jí zjevivši nejblah. Panna, pravila: „Vesel se, milovaná dcero, Pán vyvolil tebe, abysi stala se milovanou chotí Jeho: žádáť On srdce tvé na znamení, že přivoluješ, a dává tobě na vzájem vlastní, abysi v Jeho lásce zcela vyměnila se. Dal tě mě v ochranu i péči. Já bdím nad tebou; neboť stala jsi se skvostným drahokamem před očima Jeho.“ Světiце tato vzývala jedenkrát nejblah. Pannu takto: „Ty vše u Něho zmůžeš, Tobě ničeho On neodřekne; z Tebe pochází krev, kterouž na hoře Kalvárské vyléval; z Tebe vyšlo tělo, jež nám za krmě dává, a Ty dala jsi Jemu Srdce, v němž nás tolik miluje.“ — Světiце ta sama praví, že jedenkrát pa-

třila na proudící se v plném toku krev z rány Srdce Ježíšova, a v okamžiku tom že zaslechla slova: „Já jsem láska, volající velikým hlasem: „Pojďtež ke mně žízniví a pijte; já posloužím těm, kteříž následovati budou volání mého; proto dal jsem Srdce Svě otevřítí, aby každý, kdo utíká se ke Mně, v Něm našel jistého útulku.“

10. bř. 1727 napsal Filipp V., král Španělský, prosbu papeži Benediktovi XIII., aby pro veškerou jeho říši v Evropě i Americe a pro všechny korunní země ustanoviti ráčil dny a mše sv. Srdci Ježíšovu zasvěcené.

V den 15. bř. připadá v církvi památka sv. Longina. Tento Kappadocký rodič, jsa římským vojínem, obdržel od Pilata rozkaz, aby nejprve při ukřižovaném Kristu, potom u sv. hrobu strážil. Byv pak při té příležitosti Bohem osvícen, kajicně bil se v prsa a zvolal: „Zajisté jest Tento Syn Boží!“ Několik roků na to obětoval se dvěma svými soudruhy vojenskými život za věru tu. O témž stojí psáno v písmě sv.: „Vojín jeden otevřel Jemu (Ježíšovi) bok kopím, a hned vytékala z rány krev a voda.“ Nebude tobě, milý čtenáři, k nelibosti zajisté, zvěš-li, jakým způsobem sv. Otcové církevní v prvních stoletích klaněli se Srdci Ježíšovu. Veškeré jejich výroky lze sestaviti v tomto trojím; buď 1) spatřují v sv. Srdci Ježíšovu původ církve, aneb 2) zdroj sv. svátostí, aneb 3) pokládají je za útočiště v nebezpečích i pokušeních, a za spásu po pádu. Všim právem proto poznamenal P. Croiset, že veškerí Svatí církve, kteří nejhojnějšími milostmi obdarovávaní byli, nejhlubší a nejdůvěrnější láskou k Ježíši pláli; že však také mezi těmito nikdo nebyl, který by byl nectil Srdce Ježíšovo nejvroucnější láskou. Podobně mluví sv. Augustin o dříve zmíněných slovech písmá sv.: „Pozoruj dobře, že sv. Evandělsta nepraví: „A vojín zranil bok Jeho,“ nýbrž „otevřel,“ aby brána života nám otevřena byla; neboť zde jest pramen svátostí, bez nichž nelze vejíti do života; „krev“ jím vylitá, tekla na odpuštění hříchů, a „voda“ byla takměř koupelí naší i nápojem naším.“ Dále vypráví dvě krásná porovnání: „Jako v arše Noemově jeden byl otvor, jímž vše vstupovalo, co zachráněno býti mělo, tak vcházíme i my jedním vchodem — ranou boku Kristova. A jako první žena z boku spícího Adama stvořena a „život,“ aneb „matka živoucích“ nazvána byla, tak dřímá i druhý Adam spánek smrti na dřevu kříže, aby povstala choť, kteráž z boku spícího vyšla.“

O smrti, v níž mrtví k životu povstávají! Co nepoškrvněnějšího jest krve této, co spásenosnějšího rány té? Podobně vyslovuje se sv. Bernard, volaje k duši Bohu zasvětivší se: „Viz, jaké pocity chovati máš k Bohu! patří! jak mnohem větší láskou Boha milovati máš; toho Pána, kterýž tebe tak mnoho si vážil, tak vysoce cenil; hle, z boku Svého tebe stvořil, když za tě na kříži v smrti spánek usnul.“ Sv. Cyrill Alexandrinský vyjádřil se takto: „Vojínové spozorovavše, že sklonil Ježíš hlavu Svou, a Jej za mrtva pokládajíce, domnívali se, že by marné bylo, lámati kosti Jeho; pochybovavše však předce o úmrtí Jeho, otevřeli Jemu bok kopím, a krev s vodou smíšená vproudila se co obraz tajuplné večere a křtu sv.

Podobně sv. Augustinu mluví také římský biskup Innocenc VI. řka: „Z mnoha tajemných utrpení Páně musíme především toho bedliví býti, že Spasitel náš i po smrti ještě bok kopím zraniti si dal, aby v oné svaté vodě a krvi jediná, neporušená, pannenská matka, sv. církev, Jeho choť, zrodila se;“ a narážaje potom na slova písmá: „Bedliv buď se vši pílí srdce svého; neboť z něho vychází život veškerý.“ (Přisl. 4., 23.) praví:

„Kopí toto zranivší mrtvé Srdce, uzdravilo naše rány a dalo nám život.“ — A k slovům Zachariáše, proroka: „V onen den otevře se pramen domu Israelskému a

obyvatelům Jerusáléma k očistění hříšníků a poškvrněných," dodává: „Blahoslavená ráno svatého boku, z níž tolik a tak veliká dobrodlní Božské lásky řinou se!“ Poslyšme ještě, jak volá sv. Augustin, přesvědčený se sv. Cyrilem Alexandrinským, že v otvoru boku Ježíšova otevřelo se nám zřídlo milosti a ochranný asyl: „V ráně, železem kopí Longinova otevřené, chci skrýti se a odpočívati v plné bezpečnosti.“ V díle jednom, připsaném sv. Bernardu mluví takto: „Proto, můj Ježíši, bok Tvůj proražen, aby vstup nám volný byl; proto zraněno jest Srdce Tvé, abychom skrze ně a pak v Tobě beze vnějšího poškození trvati mohli. Avšak také proto krvácelo, aby ve viditelné té ráně spatřovali neviditelnou ránu lásky: poranění Tvé tělesné jest obrazem duševního. . . . Proto máme tohoto vzácného zraněného, byť bychom ještě v těle žili, stále a vroucně milovati; neboť bohaprázdnými lidmi ruce i nohy, bok i Srdce jemu prorvány; vzývejmež Jej tedy, aby srdce naše dosud zatvrzelé a nekajicné, páskou lásky k sobě připoutal a střelou lásky poranil.“ O této ráně Srdce mluvil Božský Spasitel k blah. Marii Alacoque: „Viz to Srdce, kteréž tak lid milovalo, že neušetřilo sebe ani do poslední krůpěje krve, aby vlastním zahubením se dokázalo mu Svou lásku. . . . Kdyby uznalým byl za to, zdálo by se mi vše, co učinil jsem pro něho, malým býti; avšak on chladně chová se ke mně a splacuje odpornou vzdorovitostí nejupřímnější mé námahy. Aspoň ty tedy potěš mě a nahraď, pokud jsi s to, nevděk jiných. . . .“ Důležitosti nabývají také za dnů našich zvláště pro údy apoštolátu modlitby, když velikými nátlaky utlačována bývá církev sv. od tajných společností Italských i jinokrajných, slova sv. Chrysostoma řkoucího: „Proto dal Spasitel na kříži Srdce Sobě probodnouti, aby církev postavil.“ O tento výrok opírá se také společnost věřících ctitelů Božského Srdce ve Francii: neboť tito obětující nebeskému Otci drahocennou krev ze Srdce mrtvého Spasitele vylivší se, obětují ji za potřeby církve sv., a to i při mši sv., i na modlitbách, i krátkými povzdechů při práci. Neměla by pobožnost tato naléztí své vykonavatele i v Německu a v zemích Rakouska? Zdaž my především nemáme ji konati, nemohouce sv. Otci v útiscích vypomáhati?

Dne 15. bř. 1820 zemřel P. Clemens M. Hofbauer, nar. dne 26. prosince 1751 v Třasvicích na Moravě. Naučiv se za mládí řemeslu pekařskému, stal se později poustevníkem; přinucen však byv od Josefa II. poustevnu svou opustiti, odcestoval do Říma, přebýval tu půl roku opět v poustevně, až vedením Božím do Vídně se vrátil a tam studoval. Později odebral se zase do Říma, vstoupil tu s přítelem svým Hiblem do řádu Nejsvětějšího Vykupitele (Redemptoristů), nedávno právě od sv. Alfonse zaraženého, obrátil se r. 1785 zpět do Vídně, působil i ve Varšavě, a konečně 1807 ve Vídni samé. Právě zaveden proces, aby prohlášen byl za blahoslaveného. Tento sestavil dvě modlitby k nejsv. Srdci Ježíšovu, z nichž jedna počíná slovy: „O nejlaskavější Ježíši, jehož láskyplné Srdce ani největší hříšníky nezapuzuje, když obrátili se: dej mě a všem kajícím se hříšníkům srdce podobné Svému, srdce totiž zkroušené.“ Druhá, vhodná zvláště pro údy apoštolátu modlitby, zní takto: „Tebe, láskyplný Vykupiteli, vzývám, Tebe pro veškeru lásku, již Jsi k nám lidem na zemi choval, prosím, abys byl mi ochranou proti pokušení k zlému, abysi strážil mne ve všem nebezpečí a byl mi útěchou v hodině odchodu mého. Tebe, Božský Spasiteli, prosím, rač dáti, ať milost Tvá rozžehne světlo pravé v mysli věřících i hříšníků, a ať obrátí se, kteříž dosud trvají ve tmách a stínu smrti a vždy více blíží se vlastní záhubě; ó přispějž jim k spomožení! Ráčiž vzpomenouti Otci svému, dárci to všeho milosrdenství a potěšení, že duše jejich jsou dílem Jeho Všemohoucnosti a cenou drahé krve

Tvé, kteráž nemůže u nich na zmar přijíti. Ustrň se i nad trpícími dušemi v očistci, zvláště těmi, kteréž ještě v těle trvavši, snažily se Tvému Nejsv. Srdci zalíbiti se: a i nad námi samými, až jednou tam snad odsouzení budeme. Zmírniž utrpení naše a urychliž vykoupení naše, Amen.

Dne 15. bř. 1809 dal papež Pius VII. všem věřícím, kteříž by po devět dnů před svátkem sv. Srdce Ježíšova určenou pobožnost vykonávali, a o svátku samém tělo Páně přijali, plnomocné odpůstky a neuplné tři set dnů.

V den 19. bř. slaví církev památku sv. Josefa, patrona „služeb lásky,“ „služebníka Božského Srdce.“ Tu připomínám, že ve Francii počíná se ctíti mimo nejsv. Srdce Ježíšova a nepoškvrněného Srdce Marie Panny také Srdce sv. Josefa. Tak na př. chovanci kollegia Vaugirardova rozdělí mezi sebou hodiny denní, aby k těmto třem Srdcím bez ustání modlili se, ve prospěch sv. Otce a jeho ochránění proti utiskovatelům a nepřítelům.

23. bř. 1690. Pokora svatých nejeví se méně v jejich chování se, jsou-li vyznamenáni, neb počtění, než i jsou-li opovrhováni a pokořováni. Tak nepostrádala blah. Marketa Alacoque trpělivosti a míru ani za nejpřísnějších zkoušek, když nejtrpčeji kárána a posmívána byla od svých spolusester, aneb když zkoumána byla od svých představených a zpovědníků v cnosti pokory, aby silná byla v ní a zachovati si uměla milost Boží; ano, ona prosívala za větší ještě potupení, tak že pokora její vysoko vzplála, když používáno jí později k důležitým úřadům. Nechápalaf to ani, že by schopná byla k důležitějším hodnostem a cítila se velice býti šťastnou, když péči její svěřena dvě oslátka pro potřebu kláštera v zahradě strážená. Jen poslušnost překonala vždy její zdráhání se. Nejjasněji stalo se zřejmým smýšlení její, když v den 23. března 1690 voliti se měla představená řádu; světice naše s dvěma jinými sestrama jsou určeny za čekatelky hodnosti té. Když již volba o zeleném čtvrtku před se šla, zjevil se oné Božský Mistr a podal jí kříž na značení jejího úřadu. Poznavši význam toho, modlila se k Božskému Srdci potud, až prosba její vyslyšána a hodnost představené jiné svěřena byla.

V den 25. bř. připadá slavnost Zvěstování P. Marie. Snad mnohý z čtenářů rád by otázel se, v jakém poměru má se svátek ten k sv. Srdci Ježíšovu? Odpovídám tedy k tomu: Toť první den jest Božského Srdce, neboť v ten den obdržela druhá Božská Osoba z nepoškvrněné Panny život a s tím i Srdce. A toto z těla a krve sestávající Srdce Bohočlověka, to Božské Srdce Ježíšovo stalo se předmětem pobožnosti naší: ono hodno jest klanění se našeho „poněvadž jest svatým Božství samého chrámem svatosti, sídlem vznešenosti a královské důstojnosti Božské.“ Hodnost jest lásky naší, poněvadž „stalo se trůnem Božské lásky, nevyhasným pramenem lásky, neobsáhlou studnicí dobrotivosti a bezednou schránkou milosrdenství.“ A to Srdce vytvořilo se dnes z nepoškvrněné krve v pannenském lůně Marie.

Dne 26. bř. 1669 (70) zemřela důst. abatyše Klarissinek v klášteře Rovedském, Johanna z Křížů, s níž Božský Vykupitel, jako s mnohými jinými pannami svatými, takměř tajuplně zasnoubil se. Sama píše o tom takto: „Na den 1. ledna 1645 uchopivši Maria ruky mé podala ji Vykupiteli, kterýž vyňav z vlastního Srdce nádherný snubní prsten zlatý, pěti jasně trpytícími se démanty okrášlený, zevně pak tvaru kříže přizpůsobený, jej na prostřední se srdcem spojený prst mi navlékl s těmito laskavými slovy: „Daruji ti Svoje Srdce: od této doby jsi neodkladně mojí chotí; kdykoli pohlédneš na zrcadlící se démanty tyto, spatřovati budeš ránu Mou otevřenou pro všechny chotě.... Pro tebe pláť obzvláště rány Mé neodumřající a

tebe naskrze nesměrnou láskou naplňující.“ Na to sňav s prsou Svých vzácný řetěz ovinul ho kolem šíje mé Já rozplývala jsem se takměř v rozkoši nevýslovné a po dobu čtyř hodin trvala jsem bez pohnutí, odpočívajíc na Srdci svého Boha. Od té doby pojila jsem se vždy újeji s Bohem mým Stále patříc na prsten zahlobávám se v rány Svého milence.“ Prsten ten neviditelným byl sice jiným, avšak kdokoli políbil prst, pocítil okraje kamenů; při sv. přijímání pak rozšiřoval ze sebe líbeznu vůni.

V den 28. bř. 1824 byla Bohu milá služebnice Maria Marketa Alacoque od sv. Kongregace obřadné za blahoslavenou vyhlášena. „Pověst“, praví biskup Římský, Pius IX., v bulle pojednávající o tomto prohlášení, „o svatosti, jíž požívala ctihodná Marketa Maria po celý život rozšiřovala se vždy více po smrti její (17. října 1690), a to hlavně proslulostí zázraků, kteréž udály se na přímlovu této svěřice. Proto dal biskup Autumský roku 1715 poznámky o jejím životě a ctnostech sepsati; než všeliké převraty státní uvedší ku konci 18. století ve zmatek celou Evropu, zavínily, že záležitost ta sv. stolici k rozsudku předložena býti nemohla. Když však ztichly bouře oněch dob, stalo se usnešení Naše“ Dotud Pius IX. o věci té. 28. bř. 1824 vyslovil se sbor kardinálů sv. římské církve, že lze započítati proces o jejím vyhlášení za svatou, kteréž vyšetřování již potud dospělo, že v řady blahoslavených (24. června 1864) připočtěna jest. O přenešení kostí mrtvoly její dne 22. července 1830 později vyprávěti budeme.

30. bř. 1697. Klášterní panny ve Francii z řádu Navštívení P. Marie prosily sv. stolici za dovolení, aby směly ročně podle vůle Božského Srdce v první pátek po oktávě Božího Těla slaviti památku Božského Srdce, předloživše žádost svou tehdejšímu kardinálu legatu ap. stolice pro Francii, z Jansonů. Roku 1697 v zasedání sv. kongregace obřadů, za předsednictví Innocence XII. odbývaném, přimlouval se Frigidianus Castagnorius, co postulator causae, vřelými slovy za přání klášterních pannen. Ustanovený promotor fidei však namítal, odvolává se k výrokům sv. Bernarda, že co novota zavrhnouti se musí. K tomu ale odvětil Frigidianus jinými slovy sv. Bernarda: že nejedná se tu o novotářství marnivé; to že ode dávna známý výkon náboženský, věc to dokonalé zbožnosti, kteráž v Kristu samém zakládá se a církve dědictvím jest. Protože domnívá se, že k prosbě té ohled bráti se má vzdor námítky vyřčené, ježto i Marie, královna Anglicka, za ní se přimlouvá. Sv. Kongregace ustanovila tedy 30. března 1697 poprvé, aby všem duchovním volno bylo v chrámu Genevských Salesianek v prvním pátku po oktávě Božího Těla čísti mši sv. k pěti ranám Kristovým: totéž dovoleno o rok později Salesiankám v Nizze.

Dne 13. bř. 1309 zemřela blahoslav. vdova Angela z Tologni z třetího řádu sv. Františka. Tato zděsíc se jednou svého nespořádaného a prostopášného života a trestu pekla, kterýž by ji proto stihnouti mohl, šla vyzpovídat se knězi, avšak uložené pokání zdálo se jí býti přílišným, kdežto myšlenky o pekle ji předce znepokojovali neustávaly. Tehdy zjeviv se jí Kristus pravil: „Nikdo z lidí nemůže vymluviti se, že by blaženosti věčné dosíci nemohl. Nechť jen, jako nemocný svému lékaři, zpovědníku hříchy vyzná a radě jeho se podrobí. Lékem, kterýž já podávám, lze tobě z tisícere nemoci vyhojiti se. Hříchy, jichž dopustila jsi se nádherně a pyšně upravujíc sobě kučery své, smyl jsem ranami a korunou trnovou, jež nesla hlava má za hříchy, jichž jsi zavinila nátěrem okrašlujíc svou tvář, kál jsem sám, když uplýváno mi a poličkován obličej můj; hřích zraku tvého smočil jsem slzami očí svých; za vinu sluchu tvého zadost učinil jsem, když posmíván jsem byl, když utrháno mi a

voláno: „Ukřižuj ho!“ Poškrvnuté rty očistil půst můj a žízeň má octem a žlučí napájená, za hříšné řeči tvoje pokání činil jsem mlče, když křivě na mne žalováno, a modle se za nepřátely. Vinu zpáchanou nesmírným kocháním se v rozkošném zápachu, očistil zápach slinou pokálené tváře mé. Honosivý a okázalý pohyb šíje, ramenou i nohou tvých vykoupil jsem nešením těžkého kříže a ranami prorývajícími mé ruce i noby. Z hříšných žádostí a choutek srdce tvého kál jsem se ranou kopí probodajícího útrobu mou, a za vypínavost tvou a rozmařilost odkála nahota a chudoba má na zemi.“

Milený čtenáři, nepřecházejte tato slova Spasitelova, jimiž často tu k tobě svědomím volá, obvyklou zběžnou rychlostí. Nebud lhostejným k Tomu, kterýž *za* a *pro* nás vše trpěl. Uvažuj často slova ta při mši sv. v čase svatopostním. Pak naděješ se, že i ty zaslechneš lásky plná slova, jež Božský Spasitel k blah. Angele promluvil po jejím obrácení se: „Dcero moje, převelice jsem tebe Si oblíbil, avšak tajím spíše lásku svou, než abych ji tobě jevil.“ Ona pak odpověděvši řekla: „Pane, kterak možno Tobě tak chudého tvora milovati, kterýž povždy Tebe jen urážel?“ „Láska má,“ domlouval dále Spasitel, „k tobě jest tak veliká, že vida hříchy tvé neupomínám jich, patře pouze na poklady, jež jsem v tobě uložil.“

Uvažujíc jindy o smrti Spasitelově zaslechla jsem hlas řkoucí: „Ne klamnou miloval jsem tebe láskou.“ Jakoby meč prohnala slova ta duši moji a já poznávala, že nesčíslná utrpení Kristova patrným jsou důkazem jeho opravdivé, něžné, neklamné lásky. Strachovala jsem se blížiti se Tobě, abych zúčastniti se nemusela útrap a nesnází Tvých! A odpověděl Kristus: „Já více miluju duši tvou, než ty sama.“ Tu učinila jsem předsevzetí, nikdy více nečiniti a nemluvíti, co by Boha uráželo, a když pak uvažovala jsem o kříži, roznítla jsem se takovou láskou k nejsv. Srdci Ježíšovu, že po celém těle jí jsem proniknuta byla. Nepoznávám více jiné radosti, než v Srdci Ježíšově; neboť pravil ke mně Spasitel: „Žádný tvor, dcero milá, nedá tobě útěchy, mimo Srdce Mé!“

Píše tyto řádky a přemýšleje o nich, rozpomínám se na tebe, milý čtenáři, kterýž snad nevšímavě přečítáš slova ta a předváděje tebe před Božské Srdce ukryté ve chlebě svátostním poslední ještě promlouvám k tobě slovo: „Poznej v tento den, co tobě k spáse jest a koho jsi za tebe zraniti nechal!“

O doznávání barvy.

— ř —

Má úcta! Dobrý den přeji! —

Co pak se na mne tak díváte jako vyjavení, vy žákové zdejší školy, a ani mi neděkujete?

Příteli, k čemu jsi přišel? Ty bloudíš, zde jsme žáci školy B. S. P. a tedy takovému pozdravení nerozumíme.

Já vím, že zde jest škola B. S. P., ale což pak vy se zde jinak pozdravujete?

I ovšem. My se pozdravujeme pozdravením katolickým: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ a na takové pozdravení odpovíme s chutí: „Až na věky Amen.“ S takovou se k nám přichází, a když přicházíš jinak, tedy svědčíš o sobě, že buď nejsi katolík, buď že se stydíš za svou víru, a že nemáš Ducha Páně; neboť dle sv. Pavla

1. Kor. 12, 3, žádný nemůže říci Pán Ježíš, jedině v Duchu sv. Na žádný pád ale nejsi žák naší školy, co zde chceš? Rozumíš tomu?

Ano, ano, rozumím a vidím, že vy zde jste ještě příliš pozadu, náramní zpátečníci, ještě z toho starého světa. Pánové, vaše pozdravování se již dávno odhodilo do starého haraburdí, to se již ve světě přežilo tak, že se vám již každý za takové sprostácké pozdravení vysměje, to já vás musím naučit jinému mravu.

Nevíme, naučili nás, ale možná, že pochodíš jako s tou zpovědí v květnovém čísle*), nedostaneš nás na vějičku, nesedneme ti na lep. Myslíš, že my o takové pokročilosti světa nevíme, o které nás poučovati hodláš? My ti uhodneme, odkud jsi takové vzdělanosti nabyt, kde jsi ten mrav sebral. Takový mrav vychvalovaly až do nebe vloni jedny noviny, ty je znáš a my je také známe, a podaly následující zprávu o pokroku v jisté škole: „Rozdíl ve školách pozorovali jsme již hned první dny otevření učiliště, a to předkem dle pozdravu žáků, jemuž se teprva od nových p. p. učitelů naučili. Již tím docílili jsme to, co jsme u naší školní mládeže do nedávna byli postrádali, totiž „mrav.“ Nuže pozůstáváli snad nejspíše tento mrav v tom, že mládež dříve užívající pozdravení katolického: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ nyní pozdravuje po světsku: „Přeji dobré jitro, dobrý den, dobré poledne, dobrý večer, na zdar,“ nebo „má úcta;“ my v takovémto pozdravování málo pokročilosti a žádného ušlechtlejšího „mravu“ nenalezáme. Pro Bůh! což v katolickém pozdravování není mravu? ! Nyní se rozpomenouti může p. učitel můj domácí, na slova, kteráž pověděl jsem mu, když jsme o tom domnělém mravu se rozhovořili, že první pokrok ve škole bude pozůstávat v tom, že se vypustí katolické pozdravení ze škol, že se prohlásí za nezpůsobilé, aby se náboženský outlocit ani jediného děcka židovského snad neurazil, a že se nebude doznávat barva náboženská. Pravíme pak tobě, že vzpomeneš si na tuto řeč, že při takovém pokroku odcizí se mládež sice od Božského přítele dítek — Krista, jak tomu chce Diesterweg, jenž dí, že prý se školám dříve lépe nepovede, dokud prý se nevymknou z klínu toho, jenž u sv. Marka 10, 14, volá: „Nechtež dítek jíti ke mně a nebraňte jim;“ ač takovým rozhněvaným farisejským učitelům dítek odpovídá tentýž Pán Ježíš, u sv. Matouše (21, 16): „Nikdyliž jste nečtli, což v písmích napsáno jest, že z úst nemluvíáte a těch, jenž prsy požívají, dokonat si chválu?“ ale naplní se slova sv. Pavla (1. Kor, 8, 1): „Umění nadýmá, ale láska vzdělává“ — nebo učíc se bez Krista, rovněž i umění své stavěti nebude na skále, kteráž jest Kristus, 1. Kor. 10, 4, nýbrž na písku, a následek toho bude, že učení takové zaujme hlavu mládeže, přivede ji k samolibosti, k hrdosti ducha, nadutosti, vysokomyslnosti, a mládež myslíc že mnoho umí, sama sebe svede; neboť srdce její zůstane při tom všem studené a vzdálené od Boha, co jediného původu a osle svého. Z takové školy vycházejí sice vzdělanci a osvícenci, projevují mrav — zevnitřní uhlazenost, oni třebas prokazují se dobročinnými, oni se neprotiví rodičům a ouřadům, oni vykonávají leckterou cnost, ale — ne pro Boha, ne z lásky k bližnímu — schází jim posvěcení těchto jejich dobrých skutků, oni po farizejsku všecky své skutky činí, aby byli vidíni od lidí; rozšiřují zajisté nápisy své, a veliké dělají podolky své, a milují přední místa na večerích a první stoly ve školách, a pozdravování na trhu, a aby byli nazýváni od lidí Rabbi (Mat. 23, 5—7), ale v čas pokušení, když se něco nesrovnává s náhledy jejich, anebo když je minula čekaná odměna, když je nesprovází žádná pochvala, odstupují; neboť sami pro sebe zaujati jsouce, dle domnělosti své nejlépe všemu sami rozumějí a rozum

*) V roč. III.

svůj nadsazují nade všecek jiný — i Božský rozum. Poslušnost se promění v nestupnost, zpupnost, není jim neznámá vzpoura, neznají žádnou trpělivost, pro časný zisk trátí lásku k bližnímu; poněvadž nemají základu, všechno to jest liché, nic nečiní pro Boha, nic pro život věčný, pro ten jsou bez naděje. Však i při tom co dobrého činí, nevďěčnými se býti ukazují ku Kristu; neboť zapomínají, že všeliké dání výborné a každý dar dokonalý s hůry jest, — ne z vymoženosti rozumu jejich, ale stupující od Otce světél (Jak. 1, 17), „ne že bychom dostateční byli mysliti něco sami ze sebe, jakožto sami ze sebe, ale dostatečnost naše z Boha jest.“ (II. Kor. 3, 5), a sám sv. Pavel (I. Kor. 15, 10), nezapírá a vyznává: „Milostí Boží jsem to, což jsem, a milost jeho ve mně daremná nebyla.“ Činili co dobrého, tomu nenaučili se, aniž to vědí z politiky a listu jejich, ale — z víry Kristovy; neboť poslušnost a věrnost k mocnáři, podrobenost vyšší moci, poddanost k rodičům, učitelům, představeným, věrnost a upřímnost manželská, čistota srdce, krocení zlých žádostí, spravedlnost, trpělivost, snášelivost, příznivost, dobrotivost, mírnost, cnosti, jaké sv. Pavel vypisuje v listu ke Galat. (5, 22) nejsou kvítka ze zahrady politiky, nýbrž toto ovoce cti a poctivosti, upřímnosti a pravdy roste a rodí se v zahradě a škole víry Kristovy; neboť ti, jenž k. p. bez Boha počítají, upadají v lichvu, podvod, klam, šibalství, až se přepočítají, oni vypočítají na vlas, zač mají prodávat neb kupovat, aby aspoň 80% vyzískali, oni vypočítají vzdálenost, délku a šířku nebe i země, ale 10 Božích přikázání, neb 5 církevních přikázání spočítati neumějí. Ovšem, vy se nám žákům školy Šk. B. S. P. za to smějete, ale — čekejte času, co husa klasu a dočkáte se, zdali právě mluvím, čili běžím v nejistotu, jako povětrí rozrážejí, a zdali řeč má spočívá na zpátečnictví a čelí proti vzdělanosti a zdali pokročilejší bude mládež, když se pozdravovati bude jako pohané, kteří Boha neznají, čili když se bude vítati pozdravováním, kterých mládež obrací ku pastýři a biskupu duší jejich. (I. Petr 2, 25.) Věřte, jak mnohdykrát bývá sebe sprostší muž ctěn a vážen od učence, osvícence, boháče, představených: Proč? Pro peníze? těch nemá, hlubokého umění nemá, on tak že spočítá, kolik jest nití do pásma, — ale je to jeho poctivost, pro kterou ho i liberální ctí, třeba se mu jinak vysmál a měl ho za sprostáka. Kdyby byli všickni lidé jako on, nebyly by žádné vojny neb války, on nechává každému což jeho jest, žádné soudy, on žádnému neukřivdí a dává ochotně co jest císařova císaři, on není obojetník, ale muž od slova, na kterého se zpolehnouti lze, a to se liberálům líbí, poněvadž takoví nejsou, a nejsouce teplí ani studení, za groš prodají vlast a své přesvědčení. A kde se tomu naučil ten sprosták? — Ve škole B. S. P. V témž nejsvětějším Srdci jest jeho umění, jeho bohatství, jeho schlouba, ale i jeho útěcha.

Budtež rozumějící, že jako politickým pozdravováním nezušlechťí se mládež, tak i pozdravováním katolickým neztratí se „dobrý mrav.“ Slyšte, kterak píše sv. Pavel (k Žid. 13, 8, 9): „Ježíš Kristus, včera i dnes, on i na věky. Učením rozličným nedejte se svést. Nejlépe jest zajisté milostným učením Evandělickým upevniti srdce“ a k Řím. (12, 2, 3): „Napravte se v novotě smyslu svého, abyste zkusili, která jest vůle Boží dobrá, dobrolibezná a dokonalá — a abyste ne více smyslili než sluší smysliti, ale abyste smyslili k střídmosti a jakž jednomu každému udělil Bůh, míru víry;“ neboť „zdaliž neučinil Bůh bláznivou moudrost tohoto světa?“ (I. Kor. 1, 20.) Protož doznávej ve všem jeden každý barvu Kristovu; neboť tentýž Kristus praví (u sv. Luk. 21, 33): „Nebe a země pominou, ale slova má nepominou.“

A ty katolíku! buď si kněz, nebo nekněz, při neznáboženské škole, t. j. ve škole bez zvláštního vyznání víry, přijmeš dozorství, neb výborství, nebo oudství

do rady? Myslím, že se rozmýšlíš — mám-li — nemám-li? A přijal-lis, doznávej barvu, nezapírej Krista, nestyď se zaň, ztratíš sice vyznamenání časné, ale dojdeš vyznamenání věčného, Kristus tě vyzná před Otcem svým, jenž jest v nebesích (Mat. 10, 32), nebuď vlažný, ať tě nestihne domluva a pokuta (ze zjev. sv. Jana 3, 15): „Vím skutky tvé, že nejsi ani studený, ani horký: o bys studený byl, anebo horký: ale že jsi vlažný, počnu tebe vyvrhovati z úst svých.“ Pamatuji, že máš Boha milovat nade všecko. — A víš co to jest? Vezmi katechismus do ruky, a tam se dočteš v třetí kapitole: Boha nade všecko milovati jest: Boha nade všecko ctít, a víc sobě ho vážit, než čehokoli, co nám se líbí a nás těší. — Zdaliž k vůli jednomu, třebaž židovskému dítěti zamezíš již modlení před školou a po škole, anebo „Anděl Páně“ v poledne, abys snad neurazil outlocit jeho? Takovým víru podvracejícím mravem ovšem se zalíbíš světu, nebudou se ti smáti, ale chváliti tě, že jsi liberální, tolerantní a pokročilý, že nejsi jezovita, ani ultramontán, ale humanitní, zdvořilý, ale — ale — Anděl tvůj pláče; čili slouže tak nevěrci, nebo židovi, nebo pohanovi, myslíš, že on tobě bude též sloužit? a že nebude urážet katolický cit tvůj? Však to zkoušíš ve všem jejich jednání, jak ti tvou zdvořilost splácejí, vidíš to u čeládky jejich katolické, zdali jí dovolují náležitě neděle a svátky světit, zdali v zapovězený pro katolíky čas netancují? Čteš to ve všech listech jejich, v každou chvíli, jak ti spílají hlupců! — Ty říkáš „má úcta,“ že máš úctu pro bližního, my pak máme katolickým pozdravením úctu pro Boha, ale tím bližního nejen nikoliv nehaníme, nýbrž prospěšnými se jemu ukazujeme; neboť dávajíc pozorně a vroucně katolické pozdravení, dosahujeme pokaždé 50 dní odpustků, a ty nám jsou dražší, než všechny ty rance a měsce židů, které ty ctíš opomíjením katol. pozdravení, a poskytujeme příležitost častěji vděčně pamatovati na Původce našeho spasení, činiti mu náhrady za všechny úkory a posměchy, jenž se od pohanů, židů, kacířů a falešných křesťanů dosavad Mu činí, a konečně pamatovati, že nám sluší se smířiti s bližním pro jméno Toho, jenž na kříži nepřítelům svým odpustil.

Říkaje „služebník“ dáváš na srozuměnou, že nabízíš službu svou bližnímu, jehož jsi potkal, ačkoliv v tom pravdy není; neboť kdyby tě vzal za slovo, a požádal tě o službu, jistě by jsi se zdráhal a vymlouval se, že jsi tak nemyslíš. My pak jsme služebníci Boží a katol. pozdravením sloužíme Bohu, a nemůže býti zajisté čestnější služby nad službu Boží. Ty říkáš: „dobrý den.“ My pak propěvujeme dobrý den a přejeme Matce Boží a Jejímu nejmilejšímu Synu, Kristu Ježíši. Ty říkáš: „dobrý večer,“ mysl, kdybys měl co dobrého k snědku nebo k vypití, my pak dobrotu svou hledáme v Bohu, zpívajíc: „Pod večer tvá čeládka.“ Kdybys aspoň se držel toho zvyku, kde se přidává: „Rač Pán Bůh dát dobrý večer,“ anebo: „Dej Pán Bůh dobré jitro,“ tedy bys přece jako celý neznaboh nevystupoval. A jakou náhradu ti jednou dájí před soudem Božím za duši tvou, tito jinověrci, jimž opovrhováním víry své sloužíš? zdali tě bude moci spasiti způsob tohoto světa, kterýž pomůže? (I. Kor. 7, 31.)

A tak tedy mám snad pozdravení dávat slovy: „Pochválen buď Ježíš Kristus?“ Vždyť pak se mi každý, kdo jen poněkud jest vzdělaný neb rozumný, vyšklení. — Ať si, nech se vysmát, kdo se naposledy směje, ten se směje nejlépe. „Muž moudrý, (píše Eccl. 21, 23.) sotva se z ticha zasměje, a blázen v smíchu povyšuje hlasu svého.“ Takový smích ale, věz, obrátí se v usedavý pláč. Těší Božský mistr učedníků svých (u sv. Jana 16, 33.): „Na světě nátisk mříti budete; ale doufejtež, jáť jsem přemohl svět.“ A (u sv. Luk. 6, 22—26): „Blahoslaveni budete, když vás nenáviděti budou lidé, a haněti a vyvrhnou jméno vaše, jakožto zlé pro Syna

člověka. Radujte se v ten den a veselte se, nebo aj, odplata vaše mnohá jest v nebi: takť jsou zajisté činívali prorokům otcové jejich. Běda vám bohatým, neb vy již máte potěšení své, běda vám, kteříž jste nasyceni, nebo lačněti budete, běda vám, kteříž se nyní smějete, nebo kvíliti a plakati budete, běda vám, když by dobře o vás mluvili lidé, neboť tak činívali falešným prorokům otcové jejich.“ Zachovej se tak, jako ona žena ze zástupu, o níž píše sv. Lukáš (11, 27); ta, když Pánu Kristu lálí, ho tupili, naň všecko zlé sypali, nic na to nedbala, ale doznala barvu; neboť pozdvihši hlasu, řekla Pánu Ježíši: „Blahoslavený život, kterýž tebe nosil, a prsy, kterýchž jsi požíval!“ Já ti povím pěkný příklad o doznávání barvy, četl jsem jej v lonském Vídeňském časopisu „Pilger,“ č. 17, str. 68. Ten se mi líbí, možná že se ti též zalíbí. Slyš: „Jednoho dne sešel jsem se s vojákem“ — tak začíná ten vypravovatel —, mezi zábavnou rozmluvou pravil jsem: U vojáků jest něco podivného, co nepochopuji. „A co to má býti?“ tázal se voják. Zajisté žádný člověk nepochybuje o vaší odvážlivosti. Hodný voják vrhá se do nepřátelských řad, i když vidí jistou smrt, on jest udatný, neohrožený před tlamami děl, a předce zřídka kdy má tolik odhodlanosti, tolik srdnatosti, aby v kasárnách klekl a se modlil, jak ho byla matka naučila. To nepochopuji. „To je pravda, málo mužů má tolik odvahy.“ Ale kterak se to dá vysvětlit? Pane, napadá mi něco, co se před nedávnem v kasárnách v mé jizbě přihodilo. Jeden rekrut, než lehl, klekl u své postele a konal svou večerní modlitbu. Tu jste měl slyšet tu šarvátku, kteráž se byla strhla! Jeden hodil po něm svou čepicí, jiný svůj kašket, opět jiný něčím jiným mu dal. Všecko se směje, píská, hvízdá, ano, jeden štvanec položil se přes postel a křičel mu do ucha. Než rekrut nic na to nedbal, setrval, aniž spěchal s modlením se, aby snad byl dříve u konce. Druhého dne byl celý svět žádostiv, zdali rekrut opět klekne. A opravdu, on to učinil, a hlucení a řádění opět nastalo, ano, hůř než včera. Rekrut se modlí kleče, tak, jako by se kolem něho pranic nedálo. V třetí večer učinil též tak, tu ale řádění již poněkud popustilo. V čtvrtý a pátý večer bylo již tišeji. V šestý večer zvolal kamarád: Ten jest pravý hrdina, ten dostojí v ohni! A od té doby měl jedenkaždý čest a vážnost pro tohoto rekruta.“ Nuže, jak se ti ten rekrut líbí? Vid, to jest statný bojovník pro víru! Ten znal dobře barvu, a uměl ji i v čas potřeby doznávat, není-li pravda? Nuže, volám k tobě slovy Božského Mistra (u sv. Luk. 10, 37): „Jdi i ty, učiň též.“ A to ještě tak nejde ani tak do živého, jako když ti vyprávím jinou událost z téhož časopisu (č. 29, str. 346). „Jistý chudý podomek, jenž nemocen byl a žádných peněz neměl, modlil se k sv. Michali, aby ho uzdravil tak, aby svou službu zanedbatí nemusil a aby mu v chudobě ku pomoci přispěl. I ozdravěl podomek ten a vyhrál k tomu 700 zl. — Desátý díl své výhry věnoval, jak slíbil, ihned na skutky milosrdenství a — nuže, pozoruj — jedna část z toho připadla jmenovitě ku podpoře jistého protestantského pastora, jenž se stal katolíkem a proto s chleba přišel. — Nuže, co říkáš o tom pastorovi, jenž svědectví vydal o pravdě? Ten v skutku zvolati může se sv. apoštoly (u sv. Mat. 10, 27): „Aj opustil jsem všecky věci a šel jsem za tebou, což tedy mně bude dáno za to?“ Zajisté že bude hoden slyšeti odměnu, kterouž připovídá všem takovým Spasitel světa na to (v též kapitole v. 29): „Každý kdož opustí dům, neb bratry, neb sestry, neb otce neb matku, neb manželku, neb syny, neb pole pro jméno mé, stokrát víc vezme a životem věčným vládnouti bude.“ (v k. 16, v. 35): „Kdož by pak ztratil duši svou pro mne, nalezneť ji,“ pak (Mat. 5, 6): „Blahoslavení, kteříž lačnějí a žíznějí po spravedlnosti, nebo oni nasyceni budou,“ — byť pak ne chlebem vezdejším, aspoň jistě chlebem andělským, o němž Spasitel dí:

„Já jsem chléb života, kdož přichází ke mně, nebude lačněti a kdož věří ve mně, nebude žízni nikdy.“ (Jan 6, 35). Ale i chleba vezdejšího popřeje svým věrným Spasitel světa; neboť On nás v tom ujišťuje, říká: „Poněvadž trávu polní, ježto dnes jest a zítra do peci bývá vhozena, Bůh tak odívá, čím více vás, malé víry? Nepečujtež tedy, říkájce: Co budeme jísti, aneb co budeme pít, anebo čím se budem odívat, nebo toho všeho pohané hledají. Víť zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete. Hledejte ale nejprv království Božího a spravedlnosti jeho, a toto vše bude vám přidáno.“ (Mat 6, 30—33.)

Nuže, co tomu říkáš? Jsi též takového nadání, též takové víry? Nevím, nevím. Myslím, že bys sotva doznával barvu pro samou osvětu — pro samon vzdělanost. Však tě známe, známe skutky tvé. Jsi osvícený, ale když máš plnou hlavu — jsi vzdělaný, ale od ženských, nebo od pití, od karbanu, od nočních toulek, tvůj bůh jest břicho, o jakýchž lidech sv. Pavel (k Filip. 3, 19) s pláčem se zmiňuje a praví, že sláva jest v zahanbení a konec jejich zahynutí. Dobře popsána jest vzdělanost takových v knize moudrosti (2, 6—12) takto: „Požívejme dobrých věcí, kteréž jsou a užívejme stvoření jako v mladosti rychle. Vínem drahým a mastmi naplníme, korunujme se růžemi, prvé nežli uvadnou, nižádná louka nebud, kteréž by nepřešla rozpustilost naše; žádný z nás nebud prázen rozpustilosti naší: všudy pozůstavme znamení veselosti, nebo tenť jest díl náš, a tenť jest los. Utiskneme chudého, spravedlivého a nešanujeme vdovy, aniž starého se ostýchejme šedin mnohého času, ale nechť jest síla naše pravidlem spravedlnosti; nebo to, co nestatečného jest, neužitečné shledáno bývá. Protož oklamejme spravedlivého, neboť neužitečný jest nám, a protivný skutkům našim, a vyčítá nám hříchy zákona a rozhlašuje na nás hříchy obcování našeho.“ — Ty na to kysele hledíš? škaredíš, mrzíš se, že nešetrně vyčítám skutky tvé vzdělanosti, čili spíše — nevzdělanosti? Proč ty nejsi prvé šetrný k Bohu a nestydíš se, zjevně skutky tyto tělesné rozpustilosti v temnosti páchat? Tím doznáváš barvu knížeti tohoto světa, nebo takové skutky z Boha nejsou. (Dokončení.)

I + M + I

B měsici Březnu lze zísťati 9300

(ne sice zlatých ale co ještě více platí, totiž)

9300 dní odpustků.

Březen totiž je zasvěcen pobožnosti k sv. Josefu pěstounu Páně, zcela podobně jako květen nebo-li máj pobožnosti k nejbl. Panně Marii. Pročež dneš p. kalendář s touto „Školou“ jde od domu k domu, k vysokým i nízkým, k zámožným i chudým, k dospělým i děťátům a volá všem do srdce: **Kdo chce se mnou těch 9300 zísťati?** Já — já také — já také... Dobře! Ale tať velká suma se tať lehce nezísťá! má náš to něco státi, horlivé modlitby každý den. Neb zísťáme den jak den 300 dní odpustků (t. j. den jak den odpuštění na časných trestech tolik, co bychom sřrže 300 dní každého života splatili), ku konci pak měsíce po zprávě Boží **plnomocné** odpustky.)*

*) Tyto odpustky byly uděleny od Jeho Svatosti Pia IX. 12. června 1855 na jisté určité modlitby a pobožnosti (dle knížky Consid. Giuseppe); 27. dubna 1865 vyšel na jakékoliv modlitby ke cti sv. Josefa na způsob pobožnosti nábojné. Cromvej roč. II. „Škola.“

Pořádek pobožnosti ke cti sv. Josefa, vzorného příkladu Bohu oddaných duší.

Kdož se chtějí Kristu Ježíši a Panně Marii obzvlášť zalíbiti, věnují celý měsíc březen pobožnosti ke cti sv. Josefa, a jistě k přeměnému duchovnímu prospěchu svému; nebo Bůh nemůže nic odepřítí tomu, jemuž po 30 let na zemi byl poslušen a jehož s panenskou chotí jeho Marii nejbližší chtěl míti u sebe v nebesích.

Již v předvečer (28. února) se připrav k pobožnosti té: Ozdob si v příbytku svým obraz sv. Josefa, květiny snad sotva budeš míti, avšak to newadí, já také nemyslel takové ozdobení, nýbrž ozdobení myslí zbožnou a cnostmi. A jelikož prý i nejlepší nápoj ve špinavé nádobě podaný nikdo rád nepřijímá, očisť dříve nádobu svou, dušičku ode všeho hříchu dobrou sv. zpovědí aneb aspoň skroupeností a litoostí **s tím pevným předsevzetím**, že se co nejdříve vyzpovídáti hodláš (a velmi dobře bude, každý den to obnoviti).

Pať si vyprosíš od Boha na mocnou přimluvu sv. Josefa jistou milost, ale to již velikou a buď ujistěn že ji dosáhneš, pakli to poslouží k životu věčnému a pakli v pobožnosti své setrváš. Na ten úmysl obětuj všechny své modlitby a dobré skutky *) denně ke cti sv. Josefa, pohledni častěji na obraz jeho, wzýmej ho častěji kratičkou modlitbou o jeho přimluvu u Boha (viz na konci toho článku) a varuj se denně po celý měsíc z lásky k tomuto patronu svému každého i toho nejmenšího hříchu. Můžeš-li navštívit denně mši sv., bude to jistě velmi milé sv. Josefu, docela pakli (s povolením duchovního vůdce) každou středu ke stolu Páně přisloupíš — co bůhvzdání Bohu za všechny milosti jak tomuto Svatému, tak i tobě na jeho přimluvu prokázané. Konečně měj denně úmysl všechny odpustky získati a je těm duším v očistci věnovati, jež nejmenší pobožností chomaly k sv. Josefu.

Na každý den nalezněš alespoň ku kratičkému rozjímání několik zbožných myšlenek (dle Huguenta).

1. Březen. „Jděte k Josefovi“ — tak napomínal Farao lid egyptský, volající o pomoc, tak povzbuzuje i Otec nebeský, jehož prosíme o rozličné dary, abychom se k sv. Josefu utkali, každého sice času, jmenovitě ale v tomto měsíci. A to nejen proto, že nás spíše vyslyší na jeho přimluvu, nýbrž i pro spasitelné účinky této pobožnosti. Kdo totiž svaté cti, má i následovati jejích sv. příkladů; ctíce tedy sv. Josefa budeme jistě všemožně i k tomu hleděti, abychom dle jeho příkladu byli pokorní, mírní, čistotní, zbožní, mlčeliví a do vůle Boží zcela oddáni. Budeme též čím dále tím více i nejb. Pannu Marii od srdce milovati a skrze Josefa a Marii přivedeni budeme — k Ježíšovi!

2. „Učinil jsem tobě jméno veliké,“ pravil Bůh ku králi Davidu (2. král. 7, 9), co se jistě všim právem i na sv. Josefa může obrátiti. Nebo po nejsvětějším jménu „Ježíš“ a po sladkém jménu „Maria“ není vznešenějšího jména nad jméno onoho jediného ze synů lidských, jenž zasloužil býti ochráncem a opatrovníkem nejsv. Rodiny Boží. Pročež se má za to, že i jméno „Josef“ (onoho nevinného syna Jakubova) bylo dáno s nebe. A jak bychom neměli vroucně ctiti ono sv. jméno, jež sám Syn Boží po jménu panenské matky tak často vyslovoval přesvatými ústy svými? Chceme-li však ctiti jméno to, musíme dříve odložit zlozvyk a nadarmo nikdy je nevyslovovati; volejmež tedy často, ale jen v modlitbě a v duchovních potřebách a to uctivě: „Ježíš, Maria, Josef.“

*) Modlitby a dobré skutky můžeme na více úmyslů obětovati.

3. „Ten, jenž umíraje na kříži, dal panenské Matce své panického sv. Jana za ochrance, dal jí před svým narozením panického sv. Josefa.“ (Sv. Tomáš Aquin.) Považ tu velikou přednost sv. Josefa, jeho panictví, a to tak velké, tak neporušené, že zasloužil býti ženichem Matky Boží. Nebyl sv. Josef při zasnoubení starcem, jak se obvykle zobrazuje, ale muž v nejlepších letech, jak by byl jinak mohl tak obtížné věci s ní a s Božským dítětem vykonati? Tím větší ale byla zásluha jeho dokonalé zdržlivosti; nebo ačkoli Panna Maria daleko většími milostmi byla naplněna, musel se jí předce sv. Josef ze všech svatých ve všem nejvíce rovnati. Sud z toho, zbožný čtenáři, že i my se těmto sv. osobám máme rovnati, jedenkaždý podle stavu svého.

4. „Blahoslaveni, kteří stojí před tebou vždycky,“ pravila královna Sabejská k Salomounovi, vychvalujíc tím všechny, jenž dleli s králem tak moudrým. Daleko blahoslavenější byl sv. Josef, an ustavičně dlel s nejsv. rodinou Boží: jak se tu muselo jeho srdce sličiti, mysl jeho a všechny žádosti k nebesům pozdvihnouti. Podobně se stane u nás s milostí Boží, pakli se často a rádi (jmenovitě tento měsíc den jak den) u té přemáté rodiny, u Ježíše, Marie a Josefa v modlitbě a rozjímání zdržovati budeme: i my se více a více od světského smýšlení odvrátíme, k nebeským žádostem nás milost Boží pozdvihne, naše obcování bude pak opravdu (dle slov Bisma) „v nebesích, odkud také očekáváme přísti Pána našeho Ježíše Krista.“

5. Sv. Josef — příklad a vzor ve sv. přijímání. Jak toužebně očekával vtělení Syna Božího! jak blaženě Jež poprvé v slávi Bethlemské (a napotom tak často) bral na ložte své! Ty však, duše má! daleko šťastnější jsi než sv. Josef, an toho milého Ježíška nejen na ložte bráti smíš ale i v srdci vlastním objímáti a požíváti! Považ ale svou hladnost a vlažnost ve sv. přijímání! lituj a slibuj větší lásku, věrnost a poslušnost a pros o ni sfrze přímluvu sv. Josefa.

6. „Josef byl otcem Spasitele ač ne dle těla, předce sfrze otcomskou péči a lásku.“ (Sv. Aug.) Sv. Atanáš praví, že chlév Bethlemský, kde se Ježíš narobil, jaksi počátek, kolébka byl církve sv. Jesle byly oltářem, Josef knězem (sv. Josef je tedy náš kněz obzvláštním vzorem při mši sv.), pastýřové byli věřící lid, Otec nebeský nejvyšší kněz, jemuž panenská Matka za trůn sloužila; narozený Ježíš byl a jest nejvyšší Svátost. Žádný kněz ba ani seraf nebeský nedovede s takovou láskou a touhou, s takovou úctou a vírou posluhovati u sv. oltáře, jako sv. Josef připravoval plénky, na něžto měl Ježíšek položen býti.

7. „Kdo strážcem jest Pána svého, oslaven bude,“ tak předpovídá již Moudrý (v knize přísloví 27, 18), že sv. Josef proto nejvíce zasluhuje oslavení, že zvolen byl za strážce a ochrance Pána Boha. Právě proto joubí sv. Otcové, že sv. Josef hned po nejbl. Panně Marii jaksi do vyššího řádu Svatých patří, tak že se s nimi žádný jiný porovnati nedá. A máme na důkaz toho skoro jisté svědectví ve slovích Páně o Janu Křtiteli: „mezi syny ženskými (vlastně mezi zrozenými ze ženy, inter natos mulierum) nepomstl větší nad Jana Křtitele“ (Mt. 11, 11); a předce nicdo nebude pochybowati, že Panna Maria, ačkoli „zrozená ze ženy,“ je větší. Z toho vidno, že slává v nebi vyššího řádu Svatých, Panna Maria a vedle ní sv. Josef. Mocná to zajiště pohůtky k důstojnému oslavení sv. Josefa.

8. Sv. Josef, pěstoun Syna Božího. Kdokoliž ke cti a na památku nejsv. rodiny Boží (Ježíše, Marie a Josefa), tři chudé nasycuje, získá (pakli to se srdcem ztroušeným činí) odpustky 7 let a 7krát 40 dnů, po zprávě Boží pak plnomocné odpustky. Kdo z jeho rodiny k tomu pomáhá (podáváním, posluhováním, umýváním a t. d.) aneb jen zbožně přítomen jest, získá odpustky 100 dní (Pius VII. 1815).

9. „Bůh dal sv. Josefu lásku, péči a hodnost vpravdě otcovskou nad Ježíškem.“ (Sv. Jan Damascen.) Milost Boží dala sv. Josefu srdce, kteréž jen Ježíše milovalo, mysl, kteráž jen na Ježíše pamatovala, oči, kteréž jen na Ježíše hleděly, ruce, kteréž jen pro Ježíše pracovaly, nohy, kteréž jen pro Ježíše chodily, a vůli rychlou, kteráž plnila jen vůli Ježíšovu. Řež by i u tebe podobně tak bylo! Pros o to na přímluvu sv. Josefa.

10. Dnes začíná **9 denní pobožnost** ke cti sv. Josefa co příprava na jeho slavnost a k dosažení obzvláštní milosti, kterou si kdo přeje za živobytí neb v hrobce smrti. — Měkolik nejsou na pobožnosti tu odpustky uděleny, nemáme ji předce zanedbat, jinak by se zdálo, že příliš sobecky si počínáme neb jen na vlastní zisk hledíme a ne tak na oslavu Svatých. Dřítelně i v tom ohledu jsou nám devítidenní pobožnosti, jež v církvi sv. jsou dávnověké, k velikému prospěchu, an takovým způsobem snad nejjistěji zasloužiti si můžeme žádanou milost. Abychom pak nejen jako denně v tomto měsíci sv. Josefa uctili ale obzvláštním způsobem, konajíc pobožnost 9 denní, hledme tyto dni více obětovati (snad denně mši sv. ke cti sv. Josefa, růženec, docela snad s povolením duchovního vůdce denní sv. přijímání atd.). 1. den ho ctíme co panického ženicha Panny Marie; 2. co zvoleného pěstouna Ježíše; 3. co vzor panice a panen; 4. co ochránce rodiny Boží; 5. co záslupce Otce nebeského; 6. co vzor sv. přijímání; 7. co příklad odemzdanoosti do vůle Boží; 8. co příklad zachování příkazání Božích; 9. co patrona šťastné smrti.

„Nikdo z andělů nebeských, jen sv. Josef může Ježíška synem svým nazývati.“ (Sv. Eyprian.) Nikdo nemůže vypověditi lásku, kterou Kristus Ježíš k sv. Josefu choval; tolik jen jisto jest, že jej po panenské Matce nejvíce miloval ze všech Svatých. Již proto ho tak velice miloval, že byl pěstounem a otcem jeho, a pak pro všechny ty výborné jeho cnosti, jimiž po nejbl. Paně Marii nade všechny vynikal. Řež bys i ty zasloužil si věrnosti a horlivosti svou takto milovanu býti — od Ježíše!

11. „Sv. Josef s radostí všemu se měnival, co Bůh pro Ježíše od něho žádal.“ (Sv. Ireneus.) Jsa hlavou celé Rodiny Boží, měl i skutečné právo otcovské nad Ježíškem, kterýž ho i co takového ctil a ve všem poslušen byl. Poznej z toho duše má, s jakou úctou se blížití máš muži svatému, jemuž poslušen byl — sám Syn Boží!

12. „Dům Nazaretský byl pravým nebem.“ (Sv. Ruppert.) Sv. Bonaventura vypravuje, že Panna Marie předením a šitím, sv. Josef pak řemeslem chléb vezdejší sobě i Ježíškovi vydělavali. Dílna Josefova byla od domku asi 130 kroků vzdálena (posud se prý to místo ukazuje, stál tam skvostný chrám Páně, nyní však jen kaple zbyla, kde se denně slouží mše sv.); unaven neb zemdlen prací hledal u Ježíška a Marie útěchy a posily. Čin podobně i ty! představ si, když tak zemdlen přišel domu, která mu Ježíš šel vstříc, jej celoval, ručičky k němu vztahoval — i ty z toho nabudeš útěchy a posily.

13. „Sv. Josef o ničem nepřemýšlel, než o věcech nebeských.“ (Sv. Athanas.) Život duchovní, vnitřní záleží v shromážděnosti myslé, v bedlivém pozorování všeho hnutí srdce svého a v ustavičném pamatování na Boha; jest to blažený stav oněch duší hrdinských, kteréž na všecko, co je z tohoto světa, zapomínajíce jen s věcmi nebeskými se obírají a denně se přičiňují v dokonalosti prospívati. Sv. Josef jest tedy patron a vzorný příklad pro všechny, jenž touží po životě duchovním.

14. „Pane, dobře jest nám zde býti; tak můžeme všichni ctitelové sv. Josefa tento měsíc volati, nebo poznáváme jistě, že úcta ta nám velice je prospěšná — a potěšná; neb úcta ta vede nás k Ježíšovi a Marii, a kde můžeme blaženější býti než u nich.“

15. „Ježíš, Maria, Josef“ — jaká to krásná a sladká trojice.“ (Sv. Frant. Sales.)

Nábožné duše wzývají často tato nejsv. jména: J. M. J.; jména to počje a lásky, jména spásy a pojeňání, jména velebnosti a slávy, jména radosti a blaženosti, andělům libezná, lidem prospěšná, ďáblům hrozná. Proto by je každý z nás často a rád měl v srdci a na ústech mítí a všem spisům svým měli bychom jako pečeť nebeskou vtiskati písmena J. M. J.

16. „Josef pak muž její, spravedlivý jsa — chtěl ji tajně propuštiti.“ Mt. 1, 19. Sv. Josef se nazývá spravedlivý (praví sv. Jarolím), poněvadž všedny cnosti měl v nejvyšší dokonalosti. Celá chvála, všedca dokonalost jeho záležela v tom, že byl spravedlivý. Jest to pro tebe duše, mnoho žádáno, býti spravedliva? V wyjádějí si u svého sv. patrona každý z nás, bychom i my byli spravedliwi, bychom spravedlnost křesťanskou (varuj se zlého a čin dobře) ve všem zachovali!

17. „Jakob pak zplobil Josefa, muže Marie, z něžto se narodil Ježíš.“ Mt. 1, 16. Těmito slovy naznačuje písmo sv. velikou velkost a velebnost sv. Josefa. Neboť kdyby nám bylo uděleno zvoliti pro nejsv. Pannu Marii ženicha, zdali bychom ji nezvolili nejvyššího z mocnářů, nejmoudřejšího z učenců, nejvyššího z lidí dokonalých a swatých? A smíme se jen domýšleti, že by Duch sv. jinak jednal? o zajisté mohla nejbl. Panna Maria zvolati: „Milý můj jest — wyvolený z tisíců.“ (Pís. Šal. 5, 10). Nová to pohůtká k horlivému uctění sv. Josefa.

18. Denátý den devátífu swato-Josefského, předvečer slavnosti jeho. Kdo by se dnes s nejvyšší radostí a lhostí spolu nepřipravil k zprávě Boží, pakli jen poněkub může?!

„Spolu pak s ní přišlo mi všecko dobré,“ tak wychvaluje Moudrý milost Boží, tak volá i sv. Josef nám, abychom i my milost Boží v dobré sv. zpovědi si zaopatřili, ale pak i zachovali ustavičnou bedlivost nad srdcem svým a bedlivým zachováním příkázání Božích. Kdo má milost Boží, má všecko, byť by i nic neměl, kdo nemá milost Boží, nemá nic, byť by i všecky poklady země měl. Jen milost a — setrvání v ní!!

19. Slavnost sv. Josefa, pěstouna Páně a panického ženicha nejbl. Panny Marie.

Po celém světě katolickém se koná památka sv. Josefa slavně, v mnohých zemích je swátkem zasvěceným (býval to někdy i u nás swátek zasvěcený), jmenovitě v Itálii: v Římě, ve Florenci, v Neapoli, tak i ve Francii a v Němcích. Všude pak není Swatého, jenž by po nejbl. Panně Marii větší zásluhy měl o naše spase ní jako sv. Josef! To nás má povzbuditi k **obzvláštní důvěře** k sv. Josefu, podobně jako sv. Terezie ji měla, která se k němu vždy jako k otci utíkala a neščistných milostí nebeských dosáhla; proto i nás wybízí ve spisech svých (jmenovitě duše zbožné, kněze a řeholníky), bychom toho swatého s nejvyšší důvěrou ctili, an po Božském Srdci Páně a po nejsv. Srdci Panny Marie přeswaté Srdce sv. Josefa pro nás láskou a útrpností plápolá. *)

20. „Ustanovil ho páne m domu svého a knížetem všeho statku svého,“ tak oslamuje žalm 104, 21 slávu a moc Josefa egyptského, platí však celý ten verš

*) Zdali pak lze dostati sv. ostatky sv. Josefa? Nelze, nikde; a proto sv. Dcové církevní jsou toho mínění, že sv. Josef i s tělem svým (jako Enoch a Eliáš, a jako nejbl. Panna Maria) je v nebesích. Vůh by zajisté všemohoucností svou byl ostatky panického těla jeho dal na jemo. Sv. Bernardin tvrdí, že spolu s Kristem vstal z mrtvých (nebo „mnohá těla Swatých, kteříž byli zesnuli, vstala“ Mt. 27, 52) a byl do nebe vzat; i potvrzuji dějiny, že i Vůh toho chtěl dát důkaz, neboť vidin byl nad sv. Bernardinem říž sv., když takto o wznesenosti sv. Josefa kázal.

nemohly jsme více o moci sv. Josefa, pěstouna Páně. Pro vznešenost zajisté tu přemýšlíme důstojnosti a moci svou všech apoštolů i patriarchů a anděle nebeské. Můžete proto sami, velcí, malí, dítky, dospělí, zdali jsme dobře neučinili, vymohlisťe sv. Josefa za obzvláštního patrona svého?

21. Sv. Josef jest otcem naším, poněvadž jsme skrze křest sv. dítky Boží, bratři Kristovi, dítky též Panny Marie. Od té doby, je si Pán Ježíš zvolil sv. Josefa za pěstouna, vložil v srdce jeho lásku větší nežli nejlepšího otce na světě, nejen proto že takto sám chtěl od něho milován býti ale i proto, aby láska jeho na všechny se vztahovala, jenž dítkami Božími se stali.

22. „Pašli Maria všechny lidi miluje, zvláště Bohu oddané, s jakou velkou a láskou byla sv. Josefu oddána.“ (Sv. Bernardin.) Nebá se vysvětliti, jakouž a něžnou byly svazky těchto nejčistších srdcí Marie a Josefa! všechny poklady přeladěného Srdce svého, všechny lásky, všechny útlumy, všechny city a pohnutí nejnevinnější věnovala Panna Maria po Bohu sv. Josefu! Reni-liž tedy pravda, že úctou k sv. Josefu velice se zalíbíme i Panně Marii?

23. „Buďtež následovníci moji, jako i já jsem Kristům“ (1. Kor. 4, 16), těmito slovy nás mocně napomíná sv. Josef, abychom při vši k němu úctě hleděli nejvíce následovati cnoti jeho. Zmenovitě osobu duchovní, knězi a řeholníci mají na sv. Josefu nejšťastnější vzor k následování jeho čistoty, poslušnosti a Bohu milé chudoby.

24. Sv. Josef, požehnaný mezi muži, jako Panna Maria mezi ženami; proto i sláva modlitby obpuštěné: Zdráv buď sv. Josefe, milosti plný, Pán a Maria s tebou, požehnaný mezi muži a požehnaný plod choti své, Ježíš; sv. Josefe, pěstouně Pána Ježíše, a jeničku Panny Marie, pros za nás hříšné atd. (40 dní odp.).

25. Je sv. Josef nade všechny svaté, i nad apoštoly je vymyšlen, stvrzuje i církev sv., an ho staví před sv. apoštoly (v modlitbě A cunctus); proto i praví zbožný spisovatel církevní: Kristu Pánu přináležejí klanění se (cultus latría), Panně Marii **nejvyšší** úcta (hyperdulia), svatému Josefu **nejbližší** po ní (summae duliae). „Sv. Josef je uprostřed Ježíše a Marie jako jasná hvězda, kteráž buď do nebe.“ (Sv. Majdalena z Pazzi.)

26. Sv. Josef ctěn byl ode všech Svatých, neb ho Bůh tak velice pomýšlil, že před narozením svým chtěl, aby jeden z praotců nesl jméno jeho (Josef egyptský), a po smrti chtěl, aby Josef z Arimethie pochovával Tělo jeho. Je onen viděl hvězdy nebeské, že se mu klaněl, znamená úctu všech Svatých (to jsou hvězdy nebeské) k sv. Josefu.

27. „Přistupte ke mně — já jsem Josef, bratr váš — nelekajte se“ (1. Mojš. 45, 4. 5), tak povzbuzuje sv. Josef hříšníky a oznamuje se jim co útočiště hříšníkům. Z ty se uznáváš z počtu jich, neboj se proto, přístup k němu, a skrze něho k Marii — k Ježíšovi!

28. „Všecky svaté máš ctiti, sv. Josefa ale za zvláštního patrona si zvoliti,“ radí sv. Terezie, a ubezpečuje nás vlastní zkušeností, že ji nikdy neoplnil sv. Josef. A která by mohl? pašli je outočištěm hříšníkům, je buď spravedlivým skutečným otcem.

29. Sv. Josef, patron dobré, šťastné a blažené smrti, an zasloužil v náručí Pána Ježíše a Panny Marie šťastnou buď svou vypustiti. Řek by i nám toho přežádoucího štěstí bylo přáno! Úctou k sv. Josefu a k Panně Marii toho nejspíše dosáhneme... setrvejmež jen, nejen v tom měsíci ale po celé živobytí v úctě takové.

30. Sv. Josef, ochránce kněží a celé církve Boží. Jako tenkrát ochráncem byl Pána Ježíše a Panny Marie, tak posud a až na věky ochráncem bude všech osob, všeho ustanovení, všeho zákona, vztahujícího se na Pána Ježíše: tak že na vždy zůstanou

pravdivá slova zbožného spisovatele církevního (Novareta), že po Kristu a Panně Marii Svět pokoj svůj sv. Josefu má dělovati.

31. „Tím lepší (důstojnější) nad anděli učiněn, čím rozdílnější (vznešenější) jméno nad ně zvěstil.“ Tak (Hebr. 1. 4) vlastně o Synu Božím psáno, dá se však velmi dobře na slávu sv. Josefa v nebesích obrátiti; neboť zajisté, čím větší, důstojnější byl úřad jeho na zemi (přislouň Páně, panický ženich Panny Marie, strážce a ochránce celé nejsw. rodiny Boží), tím větší slávy požívá v nebesích. Věřu, ten, jenž se mu po 30 let zde na zemi zcela oddal, ten mu nic nemůže odepřít; proto ještě jednou vyhlíží, buď se zbožněl v tento poslední den pobožnosti naší, „jďte k Josefovi, vyhlázejte, molejte, prosťte, zapřísahajte ho při jeho nejvyšší lásce k Ježíšovi a při nejčistší jeho lásce k Panně Marii, aby vám tu a tu . . . milost od Boha vyprosil! Nepřestávejte prositi a molejte :

Vzpomeň o nejdobrotivější ženichu Marie Panny, drahý ochránce můj Josefe! že nebylo nikdy slýcháno, aby nebyl potěšen býval, kdož ku Tvé pomoci se utekl a Tvou ochranu vyhledával. S touto důvěrou přicházím před tvář Tvou, abych se Ti co nejvroucněji odporučil. Ach! nechtěj prosbami mými pohrdnouti, domnělý Otce Spasitele, ale přijmiž je milostivě a vyslyš. Amen. (Odpustky 100 dní; plnom. odp. měsíčně.)

J. M. J. vám obětuji srdce své i duši svou!

J. M. J. zastáňte se mne ve smrtelném boji posledním!

J. M. J. nechať duše má v pokoji s vámi odejde. (odp. 300 dní.)

Stává též **7 nedělní pobožnosti** ke cti sv. Josefa (ke cti jeho 7 bolestí a 7 radostí) s odpustky plnomocnými na každou z těch neděl (udělil sv. Dtec Pius IX. 22. března 1847), pakli se koná pobožnost sv. Josefů na ty neděle, a po zprávě Boží ke cti 7 bolestí a radostí sv. Josefa 7krát Otce náš, Zdrávas a Sláva Bohu Otci atd.)

Volí se obvykle 3 neděle před a 4 neděle po slavnosti sv. Josefa, mohou však se i kterékoli jiné v roce zvoliti. Jsouť ale následující 7 bolesti a radosti sv. Josefa:

1. Zvěsta o vtělení Páně domníval se povinnen býti nejčistší Pannu Marii propustiti — však ihned sdělením toho přemělného tajemství byl potěšen; 2. bolest, že Spasitel světa tak chudický se narodil — radost při zpěvu andělském a nárostlivě paštrů; 3. bolest nad prolitím krve při obřezání Páně — radost nad nejšťastnějším jménem Ježíš; 4. bolest nad prorokováním Simeona starce, že Ježíš bude muset mnoho trpěti. radost nad tím, že skrze takové utrpení Páně nekonečný počet duší přijde k spasení; 5. bolest při útěku do Egypta — radost, že měl na té cestě pomůcky milého Ježíška u sebe; 6. navrátil se zase zpět, bál se Archelaa — potěšen andělem Božím vrátil se do Nazareta; 7. největší bolest nad ztrátou 12letého Ježíška — nesmírná radost, že ho po 3 dnech zase našel. — Ke cti každé bolesti a radosti vyřekne Otce náš, Zdrávas, Sláva Otci; tím získáš 300 dní odpustků; jdeš-li ku zprávě Boží, získáš plnomocné odpustky, pakli se na úmysl sv. Otce v Římě po nějaký čas v kostele modlíš. — Tak každou z těch 7 neděl konej.

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Březen.

Úvod. Svatí v nebesích nám přivolávají slovy sv. apoštola Pavla: „Následovníci moji buďte“ (Fil. 3, 17); život svatých má tudíž býti vzorem života našeho. Že pak život svatých se nejlépe v zásadách jejich ukazuje, hledmež i my v těch zásadách se utvrditi, bychom pevní stáli ve víře a dobrých mravech proti všemu zlému ve světě.“

1. Sv. **Endoxia**, kajicnice a mučednice.

„I největší hříšník může býti spasen.“

Zajisté; — ano, může i velikým svatým se státi, jak to častě poznáváme v životě svatých; ale k tomu je zapotřebí se strany Boží obzvláštních milostí nebeských a se strany hříšníka, hrdinského zapírání sebe a spolupůsobení s milostí Boží: tuto však Bůh právě jen obzvláštně mimořádně, nikoliv tedy pravidelně uděluje — proto lépe jest nehřešiti; pakli jsi ale hřešil, tak nesmíš ničeho zanedbat, bys zvítězil sám nad sebou; musíš s milostí Boží tak ouzkostlivě spolupůsobiti, jen abys zase všecko napravil.

2. Sv. **Kateřina** Boloňská, panna a abatyše. Středa.

„Beze všeho odporu je poslušnost nejkratší a nejjistější cesta do nebe.“

Kdo na cestách dokonalosti vidění a zjevení nebeská očekává, upadá v nebezpečství býti zklamán. Královská silnice vedoucí do nebe, jesti cesta cností, Kristem Pánem nám zjevených: pokory, poslušnosti, pobožnosti, počestnosti, poctivosti. Zamiluj i ty si těchto pět! **Dodatek.** V tomto čase postním bude dobře, krom obyčejných modliteb a pobožností, ještě něco více činiti (s dovolením ovšem zpovědníkovým) k. p. bolestné Panny Marie růženec.

3. Sv. **Kunhuta**, císařovna a panna. První čtvrtek.

„Co jest nejskvělejší zasnoubení u porovnání k zasnoubení se ženichem nebeským?“

Lidé zůstanou vždy jen lidé; a kdyby sebe bohatší a mocnější, sebe vznešenější a milostnější byla osoba, jejížto přízeň a lásku si přejeme a snad skutečně i dosahujeme, — což jest to u přirovnání s Nejvyšším, Nejmocnějším, Nejmilostnějším na nebi, jenž sám jest láska a věrnost a sladkost a odměna nevýslovná! Milujmež tedy Tohoto z celého srdce a nade všecko, a vážou-li nás ctné vazby lásky, vděčnosti a přátelství na koho ze smrtelníků, zachovejmež nicméně svou vyšší lásku, věrnost a vděčnost — k ženichu nebeskému.

4. Sv. **Kasimír**, kralovic polský. Dnes započni svou 9denní pobožnost k sv. Františku Xaverskému, tak zvaný devítník milostivý; — nejsou sice odpůstky uděleny, ale slíbeno vyslyšení jakékoliv spasitelné prosby. Též první pátek.

„Raději chci život vezdejší ztratiti, než budoucí.“

Sv. Kasimír, zasvěcen Bohu slibem čistoty, upadl v těžkou nemoc, z nížto vyváznouti dle rady lékařů bylo jen možno jedinkým prostředkem, avšak ten se přifíčil sv. čistotě; proto světec náš nejen že nesvolil, jak zásada jeho nás učí, ale i za zlé bral lékařům, že se nestyděli jako křesťané, takového prostředku mu raditi; „neznám“ (tak končil) jiné spásy a jiného života leč Krista Ježíše, za kterého zemřítí chci, bych věčně s ním byl spojen.“ Kéž bychom se i my báli hříchu a všeho co ke hříchu vede, a byť by nám to i život zachránilo, raději zemřítí zvoliti, než hřešiti; neboť smrt nám nikterak uškoditi nemůže, hřích by nám ale na každý pád mnoho uškodil.

5. Bl. **Jan Josef** z Křížce, kněz řádu sv. Františka.

„Pokání a pokora — toť dvě milé sestřičky!“

Náš blahoslavenec, jenž snad nikdy Boha těžkým hříchem nerozhněval, činil tak velké pokání, že smyslnost a citlivost svou úplně potlačil . . . a my, jenž tak často Boha urážíme, aneb aspoň v mladším věku bohužel často jsme rozhněvali, my žádného pokání nechceme činiti! Jen smylnosti, choulostivosti a citlivosti své hovíme, proto také neznáme ani sebe ani Boha; proto naše víra tak slabá, tak mrtvá, totiž beze skutků hrdinských. — pravda tedy, co jesti psáno: „Ti zajisté, kteříž jsou podle těla (kteří se tělem choulostivým řídí), oblibují si, což jest těla, ale kteříž jsou podle ducha, oblibují co jest ducha.“ (Řím. 8, 5.)

6. Sv. **Bedřich**, opat. První neděle v měsíci, též první neděle postní. (V Čechách každou neděli postní, místo přísného postu v tomto kajícím čase, nařizeno se modliti pět Otče nás a pět Zdravas. Věřím v Boha. 3 božské ctnosti a provozování dobrých skutků. Též 2. neděle ke cti sv. Josefa.)

„Nemohu pochopiti, kterak může člověk v stavu hříšném se veseliti?“

Ba ovšem, nepochopitelné je to; kdyby hříšník jen poněkud povážil, co jest to, býti ve stavu hříšném, ve stavu nemilosti, ano, hněvu Božího — že by se ani více neusmál. Hrozná to myšlenka: „Hněv Boží na mne spočívá! Každým okamžením mne může Všemohoucí odvolati z tohoto světa a k soudu povolati, ano, já již napřed vím ortel: — „Odejdi ode mne do ohně pekelného!“ Protož, dokud čas jest, rychle, bez meškání, zaopatřiž sobě milost Boží a zachovejž si ji bedlivě!“

7. Sv. **Perpetua a Felicitas**, (mladičké ženy) mučednice. Pondělí.

„Ve jménu pána Ježíše — nic mi neuškodí!“

Sv. Perpetua viděla ve snách žebřík do nebe sahající, po němžto jí kráčetí bylo do nebe; — podobně musíme i my po takovém žebříku do nebe kráčetí. Kolik stupňů as měl ten žebřík?! Kolik as kročejů musela činit, než do nebe šťastně dorazila?! I u nás to nepůjde jedním krokem zaskočiti si do nebe, nýbrž denně musíme hleděti modlitbou svou a bojem toho světa alespoň jeden stupeň si odbýti; při tomto každodenním vystupování nesmíme se dáti zemdlíti, tím méně smíme závrať (pýchu) připouštěti, vystupujeme-li s pomocí Boží výše a výše; neboť duchovní pýcha by nás jinak pojednou svrhla do propasti. — Sv. Perpetua viděla po obou stranách ostré nástroje železné — to jsou utrpení tohoto světa, jimiž se nesmíme dát poraniti; konečně viděla draka pekelného, jenž jí chtěl brániti, a tak i při nás činí, ale jak ona nesmíme se dát zastrašiti vším pokušením a dorážením ďábla, světa i těla hříšného, nýbrž v pevné důvěře v Boha volejme: „ve jménu Pána Ježíše — nic mi neuškodí.“

8. Sv. **Jan Boží**, zakladatel řehole milosrdných bratří.

„Ty voláš, o Bože! já ihned uposlechnu.“

Náš světec slyšel kdysi vroucné slovo Boží kázati: jako by Bůh sám skrze ústa kazatelova k němu mluvil, roztrhal vazby, jež ho k světu poutaly a stal se dokonalým křesťanem, svatým. Slyšme i my každé slovo Boží vždy s patřičnou vroucností, ať jest to v kázání, neb ve sv. zpovědi, nebo v rozjímání, neb i duchovnímu čtení — slyšme je pozorně, uctivě a poslušně. Z každého slova Božího nám takto hlásaného, musíme vydati oučty! připravme se již nyní k tomu — bedlivým tohoto slova Božího plněním.

9. Sv. **Fantiška římská**, vdova, zakladatelka řehole. Narozeniny sv. Aloisia! Víš proč ti to zaznamenávám? — Středa. Plnomocné odpustky rozšiřovatelům apoštolátu modlitby udělené.

„Doufám v každém stavu Bohu věrně sloužiti.“

Ačkoliv panictví daleko vznešenější jest než stav manželský a snáze, než tento vede duši k spasení, — nedělá přece samo o sobě člověka svatým, jako zase stav manželský svatosti nečiní překážky; neboť vidíme na sv. Františce, že jak v pannenském, tak i manželském stavu svatě Bohu žila; přijde ve všem na to, by každý v stavu svém povinnosti křesťanské a povinnosti stavu dokonale plnil, v těch cnostech křesťanských se cvičil, které stav Bohem jemu ustanovený od něho právě žádá.

10. **Čtyřicet sv. vojinů, mučedníků v Sebaste.** Dnes začni 9denní pobožnost k sv. Josefu.

„Pomáhejme sobě vespolek.“

Tak volá křesťanská láska k bližnímu; a kdybychom jí všickni byli rozníceni a jí se řídili, byl by svět skutečným rájem. Proč tedy tak smutně na zemi vypadá? protože o té a tisíce podobných zásad nic více slyšeti nechceme. Ale učte se mládenci na světcích našich křesťanské statečnosti, rodičové lásce k dítkám v pravdě křesťanské (a netoliko lidské) a bude hned jinak na světě. Ale tak jest: na jedné straně vidíme 40 hrdinských vojinů pro Krista a víru sv. umíratí bolestně, na druhé však straně vlašné, lhostejné, nedbalé křesťany, jako by jim po víře svaté docela nic nebylo; jak obstojíme před soudem Božím?

11. Sv. **Eulogius**, kněz a mučedník.

„Kdo by se nevzdal rád všeho na světě, jen když Boha získá?“

Vzdáti se můžeš a musíš, křesťane milý! jen toho, co tě ne do nebe ale do věčné záhuby přivádí; ze ztráty též toho, co ti není k spasení potřebné, ani dost málo si nemáš dělati, je-li ti však docela škodlivé, pak se ze ztráty té musíš dokonce radovati, ano sám dobrovolně se toho zbaviti, i kdyby ti sebe milejší byla věc ta aneb sebe potřebnější se ti zdála, jako oko, ruka, noha, vzdej se toho — neboť jen krátký čas, bys toho mohl zde užívat, ale věčně bys za to musel trpěti!

12. Sv. **Řehoř Veliký**, papež 64. Plnom. odp. v bratr. nejsv. Srdce Pána Ježíše.

„Čím více nás souží svět, tím spíše se pozvedneme vzhůru!“

Náš světec nežádal nic na světě, nižádné ztráty se nebál, ničeho se nehrozil; miloval chudobu, samotou, opuštěnost, zapomenutí od světa. Nemoce a všechno, co svět nazývá neštěstím, považoval za obzvláštní milosti Boží, an se tím dá odbýti očistec zde na zemi, po smrti toužil jako po nejlepším příteli, an mu dopomáhal k žádoucím cílům! Což kdybychom i my podobného byli smýšlení, podobného toužení? I my bychom podobně jako náš světec vždy byli spokojeni, šťastni a blaženi!

13. Sv. **Eufrasia**, panna řehole karmelitánské v Egyptě. Druhá neděle v měsíci. 2. postní. (5krát Otče náš atd.) 3 ke cti sv. Josefa.

„Duše Bohu zasvěcená musí mnoho a těžce být pokoušena, neb má býti obzvláštně korunována.“

Tudy tedy to časté naše pokušení a ty boje kruté a strašné, že někdy člověku až ouzko? a právě jako by si nás vyhledal ten diblík šeredný. . . . To musí být! ano, těšme se z toho, je to jisté znamení, že nás chce Bůh obzvláštně někdy korunovati, proto dopouští větší pokušení, větší boje, a koho očekává nejskvělejší koruna, ten musí nejhorší pokušení obstáti. . . . Nebudu se tedy více báti, nebudu se strachovati, ani před tím největším pokušením — bojovati chci statně a stále, byť i tělo při tom zhynulo, čím udatněji bojuji na světě, tím lépe, jak doufám, se m povede na nebi.

14. Sv. **Mathilda**, královna. Pondělí.

„Nereptej nikdy proti řízení Božímu, byť sebe těžší bylo.“

A to ze čtyř příčin: 1. protože Bůh daleko jasněji vidí, než tvůj obmezený rozum, 2. protože více na tvůj život nebeský zřetel má, než na život pozemský, 3. protože nás víra učí, že Bůh žádnému více neukládá než co může snést, 4. protože na černá mračna a bouře vždy ještě následovalo slunečko a ticho: beze vší pochybnosti setrváš-li jen v dobrém až do smrti, obstojíš-li všechny zkoušky — vzejde ti tam za hrobem věčné slunce jasnosti a blaženosti nebeské!

15. Sv. **Zachariáš**, papež 91. z řádu sv. Benedikta.

„Až posaváde je mnoho nevěřících — co tedy učiním?“

Ano, i my musíme tak zvolati, nebo za našich časů jest nejen mnoho nevěřících nekrtěných, ale i mezi křtěnými: může nám to býti lhostejno? co tedy učiníme? Nemůžeme-li nic jiného k jejich obrácení činiti, modleme se za ně a za ty, jenž na jejich obrácení pracují: „proste pána žní, aby poslal dělníky na vinici svou.“ Mt. 9, 38.

16. Sv. **Heribert**, arcibiskup Kolínský na Rýnu. Středa.

„Já čekám každou chvíli příchod Pána svého.“

Náš světec byl vždycky připraven na smrt a soud, na kladení oučtů před Bohem vševědoucím . . . a dobře udělal, nyní se z toho věčně raduje. Budme i my připraveni na soud Boží každé chvíle, na příchod ženicha nebeského, krácejme Jemu vstříc s pannami moudrými, majíce zásoby oleje dobrých skutků, abychom s nimi zasloužili připuštění býti; nemoudrým pravil: „neznám vás!“ Bože, kdyby tak mně nebo tobě měl říci! Bůh uchovej! ty však také se starej!

17. Sv. **Patric**, biskup a apoštol v Irsku.

„Je to pro Boha!“

Život sv. Patricia je řada ustavičných soužení; všickni mu radili, když obmýšlel pohanský lid Kristu získati, by takové obtíže na sebe nebral, takovým nebezpečenstvím se nevydal; ale odpověď jeho zněla: „je to pro Boha.“ Zmužile se do práce dal, nic mu nevadilo v počínání jeho, ani ty největší strasti; považoval je okem víry za královskou cestu do nebe, a takto je tiše snášel. Čiňme podobně i my, hledme na očích míti odměnu nebeskou, a kdykoliv se na nás hrne protivenství neb soužení, volejme: „je to pro Boha.“

18. Sv. **Eduard**, král anglický a mučedník.

„Bůh je štědrý k těm, jenž k němu štědře se chovají.“

Na sv. Eduardu pozorujeme obzvláštní horlivost v konání dobrých skutků: nikdy se nespokojil s tím, co již činil, jeho horlivost vymýšlela vždy nové skutky pobožnosti, dobročinnosti, cnosti a bohabojnosti. Těšil se při tom a povzbuzoval výše postavenou zásadou, že čím více pro Boha činíme, tím více nás odmění zde — i na věčnosti.

19. Sv. **Josef**, pěstoun Páně. Slavnostný den ctitelů sv. Josefa v této březnové pobožnosti. — Plnom. odp. v bratrstvu nejsv. Srdce P. Ježíše i P. Marie, a ve sv. Škapulíři; též rozšiřovatelům apoštolátu modlitby.

Jak mnoho krásného, poučného, spasitelného pozorovati můžeme na sv. Josefu! Jaká tíchoť, mírnost, pokora a čistota v celém jeho chování! jaká to odevzdanost do vůle Boží! jak rychle a jak se říká slepě poslouchal Boha a anděla jeho! jak pevná musela jeho víra býti, jížto vtělení Syna Božího — toto největší tajemství našeho sv. náboženství — za pravé měl! Tyto cnosti převelké zajisté požíval z pří-

tomnosti nejdražších osob Ježíše a Marie. Nemůžeme-liž i my z této přezádoucí přítomnosti se radovati a v ctnostech prospívati? Zajisté, pakli vždy jako před očima Božími žijeme, pakli s Ježíšem a Marií v zbožných modlitbách roznílováme a s nimi se těšíme ve mši sv., ve sv. přijímání, v nejsv. Svátosti oltářní!

20. Sv. **Jáchim**, otec nejblahoslavenější Rodičky Boží. Třetí neděle postní; 4. ke cti sv. Josefa.

Nevíme ze sv. písma nic určitého o tomto sv. patriarchu, ačkoliv sv. otcové církevní mnohou chválu o něm vydávají — souditi ovšem musíme na velikou dokonalost u něho jak u sv. Anny, že jim Bůh tu převelkou milost prokázal, rodiči býti přesvaté Bohorodičky. Nic nezaznamenal Duch sv. o nich, ale v skrytosti je svatý život jejich, abychom dokonalý život v skrytosti a zapomenutosti si zamilovali: neb to jesti nejjistější prostředek k zachování pokory a k pojištění si blaženosti věčné.

21. Sv. Otec **Benedikt**, opat, zakladatel řádu a praotec všech řeholí v západním křesťanstvu. Plnom. odp. v bratrstvu benedikt. a v kostelích bened. Též pondělí.

Tento náš sv. Otec jesti podivuhodný netoliko pro jeho vznešené cnosti, nýbrž i pro jeho výbornou řeholi, kteroužto tisíce duší již uvedl do nebe, a podnes vodí ty, jenž se voditi dají; i křesťanům ve světě žijícím svatá jeho řehole nemálo prospívá k dokonalosti křesťanské neméně jako jeho zásady, z nichžto rozjímej tyto: „Bytby člověk sebe bystřejšího měl ducha a vtipný rozum — nemáli spolu pravou pokoru, nic neplatí před Bohem.“ „Kdo nemiluje mlčenlivost, samotu, čistotu a nevinnost srdce a pobožnost, neučiní nikdy nic velkého pro Boha.“ Zvláště bych ti ale doporučil následující: „Konej vždy všecko co se vykonati dá, ale měj za to, že jsi nic ještě neplnil, pak budeš muž podle srdce Božího...“ Krásné to sebe klamání: plniti všechny povinnosti co nejsvědomitěji, kde, kdy a jak se jen co nejdokonaleji plniti dají — a při tom tak se chovati, tak zkroušeně a bohabojně o sobě smýšleti, jako bychom ještě ani to nejmenší pro království nebeské nebyli konali... toť svědomitá správnost sesestřená s pokorou!

22. Sv. **Kateřina Švedská**, panna a vdova, dcera sv. Brigity (jejížto svátek 8. října.) „Ježíš Kristus mi jde nade všecko.“

Snad se divíš, milý čtenáři! slovům: panna a vdova? Ano naše světice zachovala i v stavu manželském (vdaná byla za šlechtného Edgara) čistotu panenskou, jako sv. Kunhuta (3. března) se sv. Jindřichem (15. července), jako sv. Cecilie (22. listopadu) se sv. Valerianem (11. srpna), sv. Chrysant a Daria (25. října), sv. Eleazar hrabě (27. září) a Delfína a jiní. Ne všickni mají tento dar zdržlivosti, proto není všem k následování dán příklad jejich, jako více k obdivení a ku vzdělání všech: svobodní ať tím bedlivěji čistotu zachovají, sice na soudu Božím neobstojí vedle takovýchto vítězů nad tělem vlastním... ženatí nechť se Boha bojí a alespoň nezřízených žádostí zdržují a stavu manželského více posvěcují, než se to bohužel často děje.

23. bl. **Mikoláš Flue**, poustevník. Středa.

„Tvě duši schází jen jedno — totiž Bůh; chcešli ale Boha do srdce přimouti, musí hříchu zbavena býti; to jen skrze milosrdenství Boží možné; abys však toho hoden se stal, musíš ho hledati lítostí, pokorou, modlitbou, poslušností, trpělivostí... Na celém světě není nic lepšího, nic sladšího, nic potěšenějšího, nic spasitelnějšího než čisté srdce a dobré svědomí míti a chybil-li jsi jen dost málo, skrze zkroušenou sv. zpověď s Bohem se zase smířiti.“

24. Sv. **Gabriel**, archanděl; posel to Boží k zvěstování našeho spasení skrze vtělení Syna Božího. V Zákoně starém poslán k Danieli proroku takto zvěstoval: Po téhodnech šedesáti a dvou zabít bude Kristus, a nebude (více) lid jeho, kterýž ho zapře... a v polovici téhodne přestane obět a obětování a bude v chrámě (židovském) ohavnost zpuštění a až do skonání a konce trvati bude zpuštění.“ Dan. 9, 26, 27. V Zákoně novém k nejbl. Panně Marii: „Porodíš Syna, a nazveš jmeno jeho Ježíš; tenť bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude a dá jemu Pán Bůh stolicí Davida otce jeho a královati bude v domě Jakobově na věky a království jeho nebude konce.“ Luk. 1, 31—33.

25. **Zvěstování Panny Marie**. Plnom. odp. 1. v bratrstvu nejsv. Svátosti, 2. nejsv. Srdce P. Ježíše, 3. P. Marie, 4. na zbožné nošení křížku bened., 5. ve sv. škapulíři, 6. na každodenní vykonání lit. loret.

„Ejhle dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého.“

Dnešní slavný den náleží jaksí panenské čistotě; ze všech cností křesťanských jesti tato nejmocnější, přivábí Syna Božího do srdce lidského. Ach! že jest ta šeredná nečistota a smyslnost tak rozšířena! — Čistota však bez pokory obstát nemůže, tato jest základ její pevný a obrana jistá. Nejsi-li v úplném srdci přesvědčen o své slabosti, křehkosti a nehodnosti nesetrváš v čistotě, byť bys posud čistý byl jako sv. Alois; bez této pokory klesneš při nejprvnějším návalu strašné žádostivosti těla. Na základě však pokory nelícené stojíce a Bohu nevinnou myslí se oddávajíce budeme — posílnění mocí s hůry — vzdor křehkosti své — pevně státí v předsevzetí svém a zmužile i vesele bojovati proti šeredné náruživosti tělesné; mysl naše nezkalená nám každé pokušení a nebezpečení ihned odhalí a v Boží milosti nás uchová; neboť v jeho přítomnosti vždy a všude kráčejíce hříchu se budeme báti a nevinnost srdce vždy zachováme.

26. Sv. **Jan** egyptský, poustevník.

„Chovej se vždy v bázni Boží, a pamatuj na všecka jeho dobrodiní.“

Blaze tomu, jenž dosti zmužilosti má, vystříhati se světa, hříchu a všeho co ke hříchu vede, jenž v bázni Boží jen svému spasení živ jest; v této bázni Boží nalezne nevyčerpatelný zdroj útěchy a radosti nebeské již zde na zemi, bude v ní míti pravý ráj již na světě; jeho nejmilejším zaměstnáním bude: Boha chváliti, Bohu sloužiti, srdce svého city, touhy a úmysly vždy více očišťovati a posvěcovati — slovem: v cnostech křesťanských den ke dni více prospívati.

27. Sv. **Rupert**, biskup Solnohradský. Čtvrtá neděle postní; 5. ke cti sv. Josefa.

„Soudy Boží jsou nezpytatelné.“

Ba věru! od Boha vyvolený a tak otcovsky opatrovaný národ israelský — od Boha zavržen a pohané místo nich zvolení k poznání Syna Božího! Sv. Rupert poslán k Wormským, že však té milosti nepoužili nehodnými se ho stali a on poslán do Bavor, kde ku spasení přivedl tisíce tisíců. Boj se soudu Božích! užívej pilně a svědomitě každé od Boha podané milosti, abysi nebyl zavržen a milost od tebe zanedbaná — za nic považovaná — aby nebyla dána jinému!

28. Sv. **Sixtus III.**, papež 44. Pondělí.

„S milými nebešťany obcuji často a rád.“

Tito nebešťané jsou: nejsv. Trojice, Rodička Boží se všemi svatými a anděly.

S těmito v duchu se obíráti jest netoliko milé ale i prospěšné; milé — neb ač jsou tak vznešení předce jsou našimi nejvěrnějšími přátely, jenž nás více milují než si mysliti můžeme; prospěšné — an takové obcování častější a upřímné k dokonalosti a svatosti nás vede, an se svatými obcujeme.

29. Sv. **Mechtildis**, řeholní panna.

„Jen se zbožnými zacházej duše má!“

Kdo rád zachází s lidmi světsky smýšlejícími, by se s nimi bavil, vrací se vždy chudší a prázdnější do komůrky své a pravidelně něco přináší s sebou, čeho litovati musí; zacházíme-li ale jen s dušemi zbožnými, pokornými, po nebi toužícími, vzdělávají nás příkladem svým a my nejen, že nic netratíme, prospíváme spíše v cnosti a dokonalosti.

30. Sv. **Jan Klimak**, opat. Středa.

„Můj Bože! nežádám ničeho na světě, nežli skrze modlitbu tak ouzce s Tebou býti spojenu, aby mne již nic více od Tebe odloučiti nemohlo; nechť si jiní žádají bohatství, hodnosti, zdraví, štěstí . . . co se mne týče, já jen toho jedinkého si přeji a vroucně žádám, nerozlučitelně s Tebou zde na zemi býti spojenu a někdy v Tobě naleztí pokoj, útěchu, radost a blaženost věčnou.“ Modlitba každodenní sv. Jana Klimaka.

31. Sv. **Akacius**, biskup a mučedník v Armenii.

„Pravého křesťana nic nepřemůže.“

Pakli tato zásada je pravdivá — a kdo by chtěl o tom pochybovati, an ji staví svatý biskup? — pak se musíme vším právem obávati, že pravými křesťany ještě nejsme, neb nás hned každá maličkost přemáhá. Představme si předce častěji zvláště pak v čas pokušení a vlažnosti, co všechno svatí nebeští pro Boha a pro království Boží činili, představme si především ty hrozné a strašné muky, jež svatí mučedníci Páně museli snášeti, jistě že se naučíme trpělivosti, stálosti v dobrém, statečnosti v utrpeních a bojích tohoto světa!

Život lidský beze Krista.

Chudobínská otázka. *Paupertas meretrix.* Chudý, bídný a znemravnělý lid dá se lehce použiti i k největším nešlechtnostem. O tom svědčí veškeré dějiny a zvláště první revoluce francouzská zůstane vždy strašným důkazem toho. Nuzák nemá ničeho k ztracení na světě a proto stává se lehce všem nebezpečným. Že v nynější době nuzota vedle ohromného kapitálu nad míru vzrostla, ohlížejí se mnozí rozsoudní, kterak možno odpomoci a odvrátit takto hroící nebezpečí od celé společnosti. Nelze popírat, že v tom ohledu zajisté mnoho působí rozliční spolkové občanství, zvláště občanské záložny, které vytrhují chudé dělníky a řemeslníky z rukou lichvařů, pak tak zase katol. spolky politické, které k tomu zvláště přihlížejí, aby chudý stav obyvatelstva v životě veřejném (v obecném, zemském zastupitelstvu) skutečně a schopné zástupce měl. — Avšak všechny takové spolky ve prospěch chudiny jsou již dávno v jiných zemích (Anglicku a Francouzsku), a přece nachází se tam nuzota vždy více vzrůstající. Tedy ani tyto spolky občanské, ač veledobročinné samy o sobě jsou, ne-

mohou odpomoci bídě, vlastně ji umírnit a snesitelnou učinit, což jedině možným jest, an sám Ježíš Kristus, věčná pravda pravil, že chudé budeme míti vždycky mezi sebou. Jeden jest toliko prostředek neomylný proti krutosti nouze — láska křesťanská, jak ji církev sv. učí a ve svých zdravých údech až dosud prokazuje. O věci té, totiž „kterak církev sv. o chudobu vždy pečovala“, vydal *Jiří Ratzinger* *) výtečné dílo, které i od university Mnichovské první vysazenou cenou bylo poctěno. Nežli však nějaké výpisky z řečeného díla našim čtenářům podáme, poukazujeme opět a opět na „spolek sv. Vincence Paulanského“, **) který nepomáhá pouze chudým, jenž se sami hlásí, ale zvláště tak zvaným „stydlivým“ a je v obydlích jejich vyhledává, který nepomáhá pouze nouzi povrchní, nýbrž jí na kořen sahá, jenž vězí nazvíce ve špatném vychování, špatném vzdělání, ve škodných okoličnostech.

Láska křesťanská odpomáhá nouzi opravdu a nikoli jen na oko, ona předchází nouzi a činí takto dvojnásobné dobrodiní.

Vojenské spolky. Dříve vyšed nováček k vojsku byl pro rodinu, pro vlast více méně ztraceným a když se šťastně vrátil po mnohých letech domů, byl již mnoho jiným, a bohužel k horšímu. Nyní, když čas stálé vojenské služby se ukrátil, a nebezpečí pro mravnost následkem zvláštních poměrů vzrostlo, chápají se rodičové a celé obce toho, by s vojíny svými ve stálém spojení zůstali, na jejich mravní i vlastenecké chování vliv měli — zařizují se spolky vojenské. Našeho vědomí zařídil se takový ve Tvarožné, Šlapánicích a poslední dosud veřejnými listy oznámený, v Doubravici, jemuž dali jméno „Radecký.“ Účelem jeho jest pěstování bratrské lásky mezi vysloužilci i těmi, kdož posud sloužíce dosud doma meškají. Spolek obstarává ročně slavné služby Boží za živé i zemřelé spoluoudy, vyprovodí v Pánu zesnulé své členy na hřbitov a prokáže jim vojenskou poctu výstřelem několika ran z hmoždířů. Méně zámožným přistojí se slušný pohřeb. — Prozatím složí každý zápisného 30 kr. a pak ročně 20 kr. Zámožnější členové opatří si stejnokroj, by se v něm na pohřby a na průvod Božího Těla dostavili. Hned při první schůzi dne 6. února dal se značný počet údu zapsati; též okolní osady vyzvány budou, by se s „Radeckým“ spojily. — Pánovitost, ctižádost a ziskuchtivost, která bohužel jiné spolky tak často rozrývá, nemá místa ve spolku vojenském, jehož heslem je: láska k bližnímu, láska křesťanská, kterážto jest jediným kořenem pravého vlastenectví. (M. Orlice.) — Zdař Bůh krásné to počínání! a nadějme se, že blahé ovoce ponесou tyto křesťanské spolky pro sv. víru a vlast.

Něco pro zloděje. Podivná nehoda, ba více ještě, neobyčejná smrt zachvátila zloděje ve vsi K. Ukradl on zapichnuté a vykuchané prase, které jak to již bývá, pověšeno bylo za dřevo, spojující zadní jeho nohy. Cesta do nejbližší dědiny (vsi) vedla zloděje po mostku, kde si právě chtěl odpočinout. Usádleje se postavil stuhlé prase k zábradlí mostu; prase však sklouzlo pádem na zad zábradlí a uškrtilo takto zloděje mezi zábradlím a příčkou, ve které měl prostrčenou svou hlavu a tak tíži na zádech nesl. Příštího dne našli v tom podivném postavení nešťastníka. Přál bys sobě podobné?!

*) Geschichte der kirchlichen Armenpflege v. Georg Ratzinger. Freiberg in Breisgau 1868.

**) Viz „Škola“, III. roč., str. 88.

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Duben 1870.

Číslo 4.

Sedmero tělesných skutků milosrdenství.

II.

Přišla žena ke Lidvíně svaté,
Žena neduživá ze zimnice;
Úpíc žádá ruce majíc spiaté
Kapečku jen vody od světice.

Světice ač chorá sama leží,
Ihned ženě vody podat velí.
Vypivši však vodu s těží,
Že své žízně neuhasí, želí.

Vzdychá: „kdybych měla kapku vína,
Možná, že bych žízeň uhasila.“
Přitom prosebně své ruce spíná
Ubohá, vždyť vymořená byla.

Světice hned víno ženě dává,
Pro sebe jež přichystané měla.
Avšak žízeň ještě nepřestává;
Žena opět úpíc něco chtěla.

Lidvína pak almužnu jí dala,
Aby sobě vína nakoupila.
Žena se vděčností peníz vzala,
Spěchajíc, by žízeň uhasila.

Sotva že se žena odebrala,
Svatá v údech palčivost již cítí;
Zimnice též u ní zavítala.
Začala pak trapnou žízeň mítí.

„Otče, kdybych kapku vína měla,
Vyschlé rty bych trochu omočila;
Dej mi číši!“ Bylať zapomněla,
Že ji žena zcela vyprázdnila.

Nevěda, že vypila vše žena,
Otec rychle podává jí číši.
Lidvína tu pije udivena
Víno jako z nadpozemských říší.

Zkusiv otec vína předobrého,
„Odkud?“ ptá se dcery choré v loži.
Ta však nerce slova nižádného,
Vědouc, že to odměna jest Boží! --

Kristus za studené vody číši
Odplatu nám věčnou přislubuje.
Kdo chce v nebeské se octnout říši,
Bídnému ať pomoc poskytuje.

O b ř a d y c í r k v e .

(Dokončení.)

Který byl účel církve při zařizování obřadů? Jest troji:

1. Obřady jsou k tomu, aby se Bohu i zevnitřní pocta vzdávala. Člověk pozůstává z těla a z duše a co taký dluhuje Bohu nejen vnitřní uctění duše, nýbrž i

zevnitřní uctění, které jest potřebnou formou vnitřní duševní pobožnosti, pokud klanitelové Boží ve svých viditelných tělech žijí. Kdybychom jako andělé byli pouzí duchové, pak mohlo by celé náboženství jen ve vnitřní bohoslužbě záležeti. Hlavním ale živlem zevnitřního bohoutčení jsou právě naše ceremonie. K tomu nucen bývá také člověk své vnitřní city i zevnitř ukazovati a čím silnější a vřelejší tyto vnitřní city jsou, tím méně je můžeme v ně ukrývati. Kdo jest jat útrpností, zajisté hledí zevně dát důkazy na jevo této útrpnosti. Kdo své rodiče vně ctí a miluje, neopomene, jim i zevně čest a lásku ukazovati. Lid proniknut citem vážnosti k svému panovníku zajisté hledí tuto vnitřní vážnost zevnitřními znameními na jevo dáti. Totéž platí též o citech úcty a poddanosti naproti Bohu Pánu našemu! Jsou-li takové city uvnitř, zajisté budou se i zevnitř objevovati. Církev tedy dala tomuto duševnímu životu určitou formu a tak jsou obřady odlesk vnitřního uctění Božího. Bijemeli se v prsa jest to zevnitřní znamení, že se před Bohem pokořujeme; činíce kříž vyznáme tím nej. Trojici; padající na kolena jevíme své vnitřní klanění se Bohu. Než církev se nespokojila pouze zevnitřními pohyby těla k naznačení vnitřního citu, ona posvětila všechno tvorstvo k chválení a oslavování jména Božího, posvětila vodu, víno, olej, sůl, popel, světlo, vosk, biliny, květiny k službě Boží. — Všechno to jest viditelnou schránkou vnitřních myšlenek a citů.

Tím také vyvráceno liché vysvětlení slov: „Bůh jest duch a ti, kteří se mu klanějí, v duchu a pravdě se mu musí klaněti.“ Kristus pronesl tato slova při rozmluvě se Samaritankou, která se ho ptala. kde se máme klaněti zdaž v Jerusalemě neb na Garizim. Na to odpověděl Kristus: Přejde hodina, kdy nebudete se ani na hoře Garizim ani v Jerusalemě klaněti Otci a hodina ta již je zde, kdy praví ctitelové se klanějí Otci v duchu a pravdě, neb i Otec chce takovéto ctitele. Bůh jest duch a ty, kteří atd. Zde staví Kristus ducha a pravdu nového Zákona, který s ním začal, naproti židovské zevnější bohoslužbě. Nechce tím ale říci, že v židovském náboženství není ducha a pravdy aniž že křesťanské náboženství bez zevnitřní bohoslužby, že tedy ani chrámu ani svátků ani kněží ani obřadů nebude, nýbrž jen že jeho bohoslužba hlavně vnitřní bude jako byla židovská hlavně zevnitřní. Židé hledali podstatu náboženství více v zevnější, v denních zápalech a obětích, v rozličných očišťováních těla, v úzkostlivém zdržování se v sobotu, byli ale málo dbali na to, co duši očišťuje a posvěcuje. Křesťanství naproti tomu jest hlavně a významně duchem, vnitřním smýšlením a pravdou. Tento duch, tato pravda musí býti základem všech obřadů, bez ní jsou jen zevnitřní škořápkou, musejí ji jako duše tělo pronikati a oživovati. Povinnost tedy kat. křesťana jest, pochopiti ducha církevních obřadů, vnikati v porozumění jejich a provázeti je ne bez ducha a mechanicky, nýbrž s modlitbou a nábožnými city.

Obřady jsou tedy jaksi ztělesnění vnitřní bohoslužby: než ony jsou více než formou vnitřního života, jsou zároveň pro smyslného člověka schody a řebříkem, aby po nich vstupoval z oboru smyslnosti k nadpřirozenosti, ze zevnitřního a viditelného pomalu k vnitřnímu a vyššímu. Podobný zjev spatřujeme v oboru duševního života. Slzy jsou znamením vnitřního bolu neb veselí, obráceně pak umírňují bolest srdce. To vede nás k druhému účelu, který církev spojila se svými obřady.

2. Církev chce nás skrze tato zevnitřní znamení k rozjímání vnitřních a božských věcí povznést. Jest věc neb sdílnost myšlenek slovy a věc smyslnými znameními a činy. Zkušenost učí, že pomoci mluvy přijaté obrazy se tak hluboce nevti-

skují do ducha jako přijaté skrze znamení a činy. Necht se sebe výmluvněji líčí velebnost Boží, nedojme nás to tak, jako pohled na nebe a přírodu v jejich kráse a vznešenosti. Tak může sběhlý kazatel mocí svého slova posluchače spasitelně pohnouti, jejich srdce obměkčiti, víru rozplameniti; než mnohem výmluvněji, mocněji a dojemněji mluví církevní obřady k rozumu a citu, mluví slova k oku a uchu, která více než vše jiné schopnější jsou, vzbuditi nejživější city pobožnosti, ducha vyvazují z pozemských okovů a unášejí k říši světla a pravdy. Znázorníme to při jednotlivých obřadech. Vezměme nejprve sv. svátosti. Jaký hluboký smysl mluví z každého obřadu jejich. Jak významné jsou k. p. ceremonie při sv. křtu — stání před dveřmi chrámovými, právě proto že křtěnec ještě nepatří k společnosti věřících, stojí venku a má skrze křest — dvěře do království božího, do církve býti přijat, kladení soli na jazyk k naznačení, že křesťanská moudrost, kterou v církvi skrze víru obdrží, zachová jeho duši od huiloby věčné smrti. Dále bílé roucho k naznačení skrze křest obdržené čistoty a krásy duše. Konečně hořící svíce k naznačení, jak pokřtěný nyní v světle evandělia čistě a svatě kráčet musí až přijde soudce, aby mu dal odplatu. Podobně i u jiných svátostí. U všech jest něco, co ukazuje na tu zvláštní milost, kterou tato svátost působí. Tak při sv. biřmování znamená pomazání vnitřní pomazání Ducha sv. — při svěcení kněžstva svatost a hodnost, s jakou mají kněží přinášeti oběť nejsv. — při pomazání olejem posilu, která se uděluje nemocnému k poslednímu boji. — Zastrčení prstenu u snoubenců poukazuje na nerozlučitelný svazek, který v manželství srdce manželův spojuje. Jak významné a dojemné to jako vše ostatní, co při sv. svátostech před a po udělování jejich se koná. Připomínám onu hluboko přísnou slavnost na popeleční středu, kdy kněz popelem činí kříž na čele. Jak veliké bohatství myšlenek jest obsaženo v tomto jednoduchém činu! Byť i každý nerozuměl slovům která při tom kněz říká: „memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris“ jest mu řeč činu přec srozumitelná, projíždí mu všechny údy, přivolává mu hromovým hlasem: Člověče poznej svou nicotu! Prach jsi a v prach se obrátíš! S touto vážnou slavností začíná sv. půst a končí svatotýdnem, který jest nejbohatší na obřady, poněvadž v něm největší tajemství křesťanstva se slaví. Kdo tento svatý čas s otevřenýma očima a ušima, s čistým křesťanským srdcem prožije, tomu se odkryje trudný obraz utrpení a smrti Krista Pána. Než nepotřebujeme jedině poukazovati na mimořádné slavnosti roku církevního, abychme moudrost a důmyslného ducha církve, zevnějšími znameními hluboké myšlenky a pravdy znázorněné z nich obdivovali. Jakož vidíme všemohoucnost a moudrost Boží nejen v ohromných tělesích nýbrž i v nejmenších věcech, tak vzbuzují v nás obřady každodenní bohoslužby vznešené idee a působí spasitelně a svatě na cit věřících. Již bohatá okrasa, kterou ozdobené jsou chrámy naše pohání maně k pobožnosti. To vyznávají i jinověrci, že v našich chrámech mocně byli pohnuti k citům nadpřirozeným, když tito nerozumíce významu našich obřadů mocně bývají dojata, kterak teprv my, an jim rozumíme! Jaká slast proniká mysl naši, vylévají se oživený zpěv věřících jako mocné vlny provázen vážným slavným zvukem varhan. Člověk cítí se býti povznešena od země a zanešena do osad pozemských rájů, kde ustavičně ozývá se zpěv: Svátý, svátý, svátý! Jak mocně a blaze též působí na nás hlahol zvonu? Procitnuvše ráno slyšíme libý hlas s věží chrámových, který nás vybízí k bohulibé práci denní. V poledne opět zavzní zvon uprostřed práce a namahání a upomíná člověka, aby pamatoval na život vyšší — těší ho v jeho potu na poli. A když se setmělo, slunce se sklonilo, vše uplynulo a pokoj nastal, tu pohybuje se ještě jednou zvon nad zemdleným městem a přeje všem

odpočinutí. Nábožný křesťan obnaží hlavu svou a modlí se v kruhu své rodiny zbožně: Anděl Páně! Není to vznešené a dojemné?!

Obřady církve kat. nejsou tedy prázdné, nevýznamné a holé věci, působí magicky na duši, osvěcují rozum, sílí víru, hýbají srdcem. Jen nerozumný nepochopuje hluboké ceny jejich a právě proto je zavrhuje. Ceremonie netvoří ovšem podstatnou část našeho náboženství ale jsou potřebné a nutné. Podobají se větvím a listům stromovým, které též nejsou hlavní věci u stromu ale nutné a potřebné k jeho životu.

Někdo snad namítá, že popsané účinky obřadů církve kat. u teologicky vzdělaného se objevují, u nevzdělaného ale zřídka kdy. Na to odpovídám, že většina obřadů nejsou tak velice věci rozumu jako citu; zde tedy nezávisí účinek od vědeckého vzdělání nýbrž od povahy mysle, která již od přirozenosti má pro jisté dojmy chápavost. Abychom obdivovali krásu vycházejícího slunce není třeba znáti jak daleko jest od země a jak veliké jest atd., postačí jen pro krásu přístupná mysl. Totéž platí i o obřadech církevních. Čím čistší a nezkušenější jest srdce a mysl, tím větší vnímavost pro krásu a vznešenost jejich. To se tkne ale oněch obřadů, které více narážejí na rozum lidský, jest zde ovšem k dosažení žádaného účinku předešlé porozumění v nich obsažené ideí zapotřebí. Tomu také církev chce. Ceremonie nejsou tajemnou službou, jejich smysl jest znám jen zasvěceným, nikoliv nezkalná pravda a celá pravda jest pro všechny a církev se o to ve svých kázáních a poučeních všemožně stará. On se snaží věřící dostatečně poučiti o duchu a významu jednotlivých obřadu. Za to jest věřících povinnost tomuto učení laskavé ucho nakloňovati a více a více ve významnost obřadů vcházet.

Zde by mohla se ještě jedna otázka objeviti a sice: Proč církev kat. užívá ve své bohoslužbě nazvíce řeči latinské, která jest většině lidu nesrozumitelná? Na první pohled bylo ovšem krásné obřady a služby Boží v národní řeči vykonávati ale důkladnější úvaha svědčí a mluví pro prospěšnost řeči latinské. Odvolávají-li se odpůrci na to, že při užívání cizé řeči hluboký smysl tajemství skryt zůstává lidu nevzdělanému, musím odpírati tomu. Jednak není řeč jedinou a hlavní věcí při bohoslužbě. Ona jest provázena mnohými významnými ceremoniemi, které smysl sv. tajemství udávají. Jednak to jest zřejmou vůlí církve, aby její služebníci poučováním o to se starali, aby věřící lid hlavní věci aspoň porozuměl, co kněz v latině se modlí. Sněm Tridentský nařizuje farářům a správcům duchovním, aby častěji mši sv. vykládali a jiné tajemství objasňovali. — Jeli lid dobře poučen o věci pak netřeba se ho ptáti co znamená: „Ego te baptizo“ „absolvo te“ „hoc est Corpus meum“ atd.

Než církev má při užívání latinské řeči vyšší a krásné idee. Ona tvoří jednu rodinu a co taková potřebuje společného svazku a tento svazek jednoty jest právě latinská řeč. Jak by byla lépe mohla jednotu mezi národy všech jazyku vyjádřiti než právě jednou společnou mluvou při bohoslužbě? Kamkoliv kněz buď si Čech neb Němec neb Frank atd. přijde, všude se cítí býti doma a údem jedné všeobecné církve. V roce 1845 vystěhoval se jeden německý jinoch do Ameriky. Bylo mu podivno v té cizí zemi. Zcela neznámý, nevědomý řeči americké bez přítele a rady zpomínal s bolestí na ty, které byl doma opustil. Když tak smuten procházel se ulicemi New-Yorskými, uslyšel najednou zvon libě a laskavě — šel po hlase jeho a přišel do chrámu. A hle katolický kněz objevil se v šatech svatých u oltáře, aby sloužil mši sv.

Na kůru zavzní slavně a vážně „kyrie;“ na to zazpívá kněz hlasitě: „gloria.“ Pln sv. citů padne jinoch na kolena a velebí Boha v mysli: „O nebeská církev, jako v mé otčině tak mluvíš i zde touž řečí, slavíš tatáž tajemství, hlasáš tutéž chválu

Boží; o podvna jednoto! Zlatých ůor, které jsem si přisliboval, nenalezám ale víru svou mám opět a svou církev a její žehnání a útěchy.“ A kdo podobně cítí, zajisté nezazlí církvi, že tak pevně se drží společné řeči církevní. Ano bylo by nebezpečné, kdyby církev vyhověti chtěla přání novomodních křiklounů. Každá živá řeč podlehá během času mnohým proměnám. Co dnes libě zní, za 100 neb 200 let jest zastaralé a třeba nerozumné. Vezmi jen knížku ze středověku! Podivně se budeš tvořiti, nežli co přečteš a porozumíš. Církev by tedy během času ustavičně své knihy liturgické měnila. Víme ale, jak lid a zvláště katolický lpí na sděděné věci a podobné novoty spůsobily by jistojistě v katolické církvi podobný stav, jako mezi protestanty při zavádění nové pruské agendy a v Hannoveransku nové zpěvníky. Latinská řeč co mrtvá jest stálá a nepodlehá proměnám více. — K tomu jest latinská řeč tajuplným závojem, který ctihodné polotemno rozprostírá nad sv. tajemstvími. Odtrhneli se tento závoj, ztratila by katolická bohoslužba mnoho na své vážnosti a vznešenosti a nejsv. tajemství strženo bylo by do všednosti. Nikdo nemá pro to jemnějšího citu jak nevzdělaný lid. Nerád slyší kazatele mluvícího obecní mluvou — kterak teprv rozdávatelského touž mluvou sv. tajemství!

3. Přicházím konečně k třetímu účeli, který naše sv. církev užíváním ceremonií na mysli má a provésti chce. Ona hledí v nich uskutečniti zásadu Apoštolovu: „Vše děj se slušně a řádně.“ Ona chce jimi svou bohoslužbu s hodnou slavností vykonávati a krásou a spanilostí ozdobiti, která velebnosti Boží přísluší. Znáám jest výrok Bedřicha Vel. při příležitosti od kardinala z Zinzendorfu konané slavné služby Boží, které král byl přítomen: „kalvinisté a reformisté“ pravil „zacházejí s Bohem jako se služebníkem, luteráni jako s jejich rovným, katolíci ale jako s Bohem.“ Tak soudil tento nekatolický král, přítel atheisty Voltera, který jistě příliš hluboko nena- hlídl do smyslu kat. obřadů, jeho svědectví ale proto tím těžší jest při otázce a oprávnění katolického kultu. A věru není nic nesmyslnější jako předhůzka protivní- kův, že my katolíci při bohoslužbě tak mnoho okrasy, tolik obřadů máme. Máli to smysl, uzavřeli se krásný obraz krásným rámem, pak se nesmí církev kat. tupiti, pakli i ona svá tajemství svatá skvostným rámem svých ceremonií uzavírá, pakli svaté leskem svatostí ozářuje. Jest vůbec v lidské přírodě odůvodněno hluboce, při slavných případnostech zevnější krásou se skvíti. Navštívili nás král, pak se sluší a patří, aby se domy a silnice okrášlily a kdyby se to nestalo, dopustili bychom se chyby neslýchané. Dávali král audienci, neobjeví se jako obyčejný člověk, nýbrž sedí na trůnu korunu na hlavě, žezlo v ruce, drahý plášť na ramenou. A k čemu ten lesk? aby svým poddaným ukázal a na paměť uvedl své veličenství. Proti tomu se nikdo rozumný neozve. Jak se tedy může žádati, aby nejvyšší král a jeho zákon — sv. náboženství — v chatrném oděvu se objevil? Když dával Bůh Mojžíšovi zákon, blýskalo se a hřmělo a kouř vystupoval z hory. Právě těmito znameními chtěl Bůh lidu israelskému svou velebnost na oči postaviti.

Dejme tomu ale, že slavnost služeb Božích jednotlivými obřady se zvyšuje — avšak k čemu tolik rozmanitých ceremonií!? Na to odpovídá biskup Sailer: „Nábo- ženství“ praví, „jest láska, láska pak jest dle své přirozenosti liberalní, tedy smí i v ustanoveních, která náboženství co lásku jeviti a co lásku oživiti mají, značiti se liberalista. Chudoba hraničí všude na 2, 3 kroky — na nic. Jedna květina na louce, jedna hvězda na nebi, jedna rosa na trávě postačily by nábožnou mysl přivesti k uctění Božímu. Ale tím se neuspokojuje tvořící láska, jenž mnohostí a rozmanitostí věcí jednotu svého ducha a smyslu zjevuje, která nebe hvězdami, zemi květinami, luka

perlami, vesmír nesčíslnými zrcadly naplňuje. Kdyby náboženství, kdyby zevnitřní bohocnění tuto tvůrčí plnost v malém nápodobila, kdo by je měl proto haněti? Popatřte na přírodu, jak bohatá jest ve svých darech a rozmanitá ve svých tvarech! Neví ničehož o chudobě, proč tedy chtějí mnozí umění, které zobrazuje náboženství a oživuje, tvářnost žebráka a stopy nouze vnutiti?“ Konečně zbývá odbýti ještě jednu předhůzku, totiž: Proč stavějí se tak nádherné chrámy, drahé oltáře, drahá roucha církevní a sochy a obrazy? Nebylo by lépe tak ohromné peníze obracet k podpoře chudých. Tak rozumkují mnozí jako Jidáš, jenž podobně pravil, když Majdalena pomazala drahou mastí nohy Ježíšovi. Jak málo šlo Jidáši, jenž měsíc svého Pána okrádal, aby svou lakomost nasýtil, tak málo jde i těm, kteří ono namítají, o blaho chudých. Promrháli boháč velikou sumu, aby si vystavěl skvostný palác, to neříkají ničehož. Tu se nemyslí na chudé; ale kde se jedná o čest Boží, tu měří svět jiným měřítkem, tu musí domnělá starost o chudé poslední trpiti cti odniti. Péče o chudé a o čest Boží mají a mohou vedle sebe obstáti a věru křesťanské srdce, které pro čest Boží mnoho peněz vynaloží, nebude také necitlivé pro chudinu. I za času židovské stavby chrámu bylo mnoho chudých a přec přikázal Bůh, aby mu vystavěn byl nádherný chrám. A židé vystavěli chrám, kterému až posud není ve světě žádný roven. „Pakli ale ti,“ píše papež Alexandr IV. svým biskupům, „kteří měli jen stín zákona takový chrám vystavěli a tak nádherně ozdobili, kterak se máme teprv my přičiniti, abychom Bohu a jeho Synu nádherné vystavili chrámy a vznešeně je ozdobili, aniž máme skutečnost milosti a pravdy.“ Kéž by toto přání všude se vyplnilo! než příliš často vstoupíme do chrámu, kde se nám objevuje chudoba betlemská. O kéž by se všech křesťanů zmocnil obětavý duch pro krásu a vznešenost ve chrámech katolických!

Antonín Goldoni, papežský dělostřelec.

(Dle „Messenger du Coeur de Jésus“ 1868.)

Rek, o němž čtenářům svým vypravovati hodláme, narodil se v Modeně, městě Italském. Otec jeho, dr. Michal Goldoni, byl katolíkem původního smyslu. Antonín již v útlém mládí svém ztratil matku svou, prvé než by ji byl poznal. Tato nechavši si novorozeně ku smrtelné posteli přinésti pojala je do náručí a Bohu zasvětila. Během vypravování uvidíme, kterak Bůh vyslyšel prosbu její.

Mládí Antonínovo bylo zcela jednoduché, plné však nevinnosti a prostoty; miloval spolužáky své a úctu hlubokou měl k učitelům svým. Co jinoch věnoval veškerý čas učení. Místo co by ve hrách spolužáků svých účastenství bral, volil raději pokleknouti před obrazem Bohorodičky, by od ní požehnání Jejího si vyprosil. Každého pak dne ku konci společné modlitby žádal zbožný ten syn otce svého o požehnání, kterýžto zvyk ctihodný dr. Michal i po odchodu syna svého zachovával, prose každého večera Otce nebeského, by i On svého požehnání na drahou hlavu syna v cizině meškajícího vyliti ráčil.

Antonín dosáhl již 18tého roku věku svého; v zraku jeho zrcadlila se dobrota duše. Rukopisy, kteréž po smrti jeho se vynašly, podávají nám dostatečného svědectví o vážnosti a vznešenosti ducha jeho, ač nicméně všechno s dětenskou pozoroval něžností. Byl vesel, mluvil otevřeně a prostě. „Miluju veselost, říkával, avšak při všem přítomnost

Boha v bázní před ním vždy sobě připomínám.“ Ač dle povahy bázlivý, byl nicméně statečným a neohroženým katolíkem, pravým to sluhou Páně. Dostav se náhodou několikráte do společností mladíků tak zvaných italianissimi, pozdvihl mocně hlasu svého proti všem křivým jich zásadám a hájil s takovým důrazem právo a pravdu stolice papežské i světskou moc, že protivníci nebyli s to vyvrátiti rázných důvodů jeho, pouze křikem a úštěpký ho přehlášující.

2. Nahodilo se, že sv. Otec volal do zbraně věřící lid proti nepřátelům svým. Antonín náš záviděl mladíkům povolání jejich, kteří pod prapor sv. Otce ochotně se stavěli; přálť sobě sám takového vznešeného povolání. Nemoha konečně odolati touze své přednesl jednoho dne otcí svému, čeho srdce jeho si přeje. Dr. Michal znám byl v Modeně pro oddanost svou ku stolici papežské; i nemohl slyše žádost synovu ubrániti se tajemnému jakémus, avšak vznešenému dojmutí, skládalť veškerou naději v jediného syna svého, v něm pouze žil, v něm i sebe zobrazena viděl. Chtěje však jednati prozřetelně, nedal na jevo radost svou, nýbrž odporoval mladíku představuje mu obtíže a nebezpečí stavu vojenského. Antonín však, zápornou otce odpověď másti se nenechaje skromně na žádosti své trval, až konečně povolení žádoucného dosáhl.

I připravoval se na cestu s roznicením, které podivení vzbudilo u soudruhů jeho; neb jsa tiché a skromné povahy, nikdy při ničem podobnou nadšenost neprojevil.

Několik dní před odjezdem svým z Modeny chtěl Antonín ještě rozžehnat se s arcibiskupem, kterýž zvěděv o jeho zamýšlené návštěvě rozkázal jej k sobě uvést, v kteroukoli hodinu by jen se představil. I přijal mladíka s laskavostí otcovskou, chválil předsevzetí jeho a udělil mu svého požehnání. O této schůzi vyjádřil se v čase tom ctihodný otec takto: „Poprvé teprv viděl jsem Antonína; než jeho živá zbožnost, jeho velkodušnost a láskyhodná prostosrdečnost učinily na mne trvalý dojem. Přijal jsem jej z počátku z náklonosti; od toho času však často toužil jsem něco nového o mladém křížáku se dozvědět.“

V duchu dřívějších křížáků chystal se nový tento Krista Ježíše bojovník ku svému vznešenému podniknutí. Nemeškalť dáti se vřaditi ve zbožné bratrstvo Karmelitánské a položil na prsa svá obraz Bohorodičky Notredamské co krunýř obranný; pak přistoupil ku stolu Páně, by tak úže a úže s Kristem, Spasitelem svým, se spojil, Jemuž život svůj ke službě náměstka Jeho zasvětil, či jinak řečeno, on oddal se Ježíši a Marii, by stal se mučedníkem.

Den před odjezdem svým večer žádal Antonín na kolenou otce svého o požehnání; když tento hlasem třesoucím je opakoval, dobrý mladík nemohl se zdržeti slz. Otec i syn konečně mlčky objali se plačící.

Druhého dne doprovodil dr. Michal syna svého až do Bologni (čti Boloni); „kdo ví,“ pravil ještě naposled před odjezdem vlaku ho objímaje, „kdo ví, dítě drahé, zda-li to není naposled?“ Antonín snažil se slovy svými útěchy milnému otcí dodati.

3. Antonín přibyl do Říma 12. července; hned spěchal odevzdati doporučující listy, jichž v pravdě řečeno, ani zapotřebí neměl. Neb pouhý na něho pohled dostačoval, by každý příznivý o něm učinil si úsudek. Bez meškání pak odebral se k ministru války, by obdržel dispensaci svého věku a provedl tak dobře záležitosti své, že ve tří dnech vše odbyto měl. Téhož dne napsal příteli svému: „V době, ve kteréž list můj čísti budeš, nalézám se v paláci sv. Otce, bych Jemu, kteréhož jsem vždy miloval a pro něhož vždy, jak mile jen příležitost se naskytne, ochoten jsem život nasaditi, přísahu věrnosti složil.“

Nemysli, prosím, že novota věci ve mně zápal ten pro život vojenský vyvolala. Dal jsem si čas, abych vše důkladně rozvážil. Objevit se mně zajisté život vojenský v tak temném obraze, že by byla hned ve mně nechuf k němu vzbuzena bývala. Než služba šestiletá neodstrašuje mne více, ani obtíž ano nemožnost v postupování. A protož nestrachuji se již ustavičného sebezapírání, nestrachuji se obětí, jakých vyžaduje stav tento.

Přání jeho cílilo k tomu, by do pluku zuavů vřaděn byl. Však any řady těchto již vyplněny byly, tak že nikdo více přijat býti nemohl, dal se zapsati mezi dělostřelce. O čemž psal otcí svému:

„Boží Prozřetelnost, otče drahý, zabránila mně mezi zuavy vstoupiti; jsem tedy dělostřelcem. Nemohu ti popsati radost, jakou jsem pocítil vida se konečně býti členem statečných obhajců náměstka Kristova. Přepadává mne od několika dní zimnice; myslím však, že brzo pomine. Bezpochyby jest to malá zkouška, kterou Bůh na mne poslal, bych více se utvrdil v povolání svém. —“

Antonín s celým srdcem svým oddán byl životu vojenskému. Mladík, jenž tak jemného vychování jako Antonín požíval, těžko as byl by snášel namahavé v kasárnech práce denní, těžce byl by nesl přísnou kázeň a útrapy vojenského cvičení; to však u Antonína nebylo; všecka slova jeho i listy úplnou spokojenost jeví. — Ode dávna již zbožný ten zvyk měl, každého osmého dne ke stolu Páně přistupovati. Hned po příchodu svém do Říma nemeškal vyhledati si „sám,“ jak se vyjádřil, otce duchovního a obrátil se k cíli tomu na otce z tovaryšstva Ježíšova. „Otče můj, pravil jsem, já nepatřím již více sobě, alebrž Ježíši mému. Tělo Kristovo pak chci v Římě nejprvé v kostele vašem přijímati, skrze něhož jak se mi zdá, vede cesta do ráje. Pak půjdu do kaple Marie Panny „*della strada*,“ by mně dobrá tato máti cestou bohumilou pouze kráčetí popřála Potkalo mne, otče milý, již v útlém mládí mém velké neštěstí; ztratil jsem matku milenou. Zbyla mi tedy k podpoře mé pouze rada otce drahého a láska výtečných duchovních, kteréž jsem navštěvoval.“

Jak jsem poznal toho mladíka, pravil P. František — tak totiž se nazýval Antonínův zpovědník — řekl jsem v srdci svém: Antonín oběť jest vyvolená, umřelť světu pro nebe. A tento můj úsudek, to mé zdání nevyplnilo se, jak jsem se přesvědčil, na nikom tak zevrub, jako na Antonínovi. Nebo vida ho později na posteli v nemocnici ležeti, nemohl jsem se té myšlénky ubrániti, že oběť již jest na oltáři, a ačkoliv nemoc tehdá nebezpečná nebyla — že obětování není daleko. Nemocnému však veselosti, kteráž v povaze jeho byla, neubývalo; mne přijal vždy s velkou zdvořilostí a srdečně mi děkoval za půjčené knihy, kdykolivěk jsem mu nějakou k pobavení přinesl.

Ostatně neměl Antonín nižádné starosti o zdraví své. Psalť 3. srpna otcí svému: „Drahý otče, ana zimnice, o niž jsem ti psal, ustavičně každého druhého dne mne přepadá, musel jsem na vyzvání vojenského lékaře do nemocnice sv. Ducha se odebrati. Přijímám lehkou tuto nemoc co dopuštění či zkoušku Boží, a též i nesu ji s oddaností, jakáž vojínu sv. Otce se sluší. Ostatně naříkat si nemohu jsa v nemocnici úplně spokojen. Postačť pouze Ti říci, že obsluhováni jsme ctihodnými sestrami Lásky. Ty víš, s jakou něžností, láskou a obětavostí věnují služby své ubohým nemocným. Ana zimnice v Římě den ode dne víc a více se vzrná, práce velebných sester již zdvojnásobněna jest: a přece, otče drahý, lze je uviděti ve dne v noci od jedné postele ku druhé pobíhati, any tu léky podávají, tam dobré rady a útěchy poskytují.“

Nemocnice, v níž se nalézám, u porovnání s jinými stavbami co do pohodlí svých prostorných bytů a své velkoleposti první místo v Římě zaujímá. Vystavena byla od papeže Pia VI., obnovena pak Piem IX. Sín, kdež já jsem, jest největší 200 metrů zdělí a 20 zšíří. Dvě řady pilířů dělí ji na tři oddíly: u prostřed čelem proti vchodu jest oltář P. Marie, u něhož každého dne mše sv. se slouží a požehnání nejsvětější Svátosti oltářní se uděluje. Nedělej jsi starosti nižádné, dobrý otče, z nepatrného nápadu zimničního, kterýž u mne nižádné stopy rozmrzelosti, spíše více slabosti zanechává. Buď pokojný však, vše přejde s pomocí Boží.

Končím list svůj, jelikož právě lékař nemocné navštívit přichází. Buď s Bohem, můj drahý, dobrý, milovaný Otče!“

Několik dní po první návštěvě své navštívil P. František opět mladého nemocného. Antonín uvidě svého zpovědníka, dával znamení, že s ním zle jest; stal se obětí horečné zimnice. Tu poprvé v kročejích jeho ochablost se jevila. On poznával již, že stav jeho se horší a láska k životu v něm budit se počala.

Přec však ubohý hleděl v bídém stavu svém veselost svou udržeti. Pouze upomínka na otce drahého, na bol jeho a žal, jaký ztráta syna jediného by mu způsobila, často příčinou byla slzí jeho. To jediné bylo pokušení během celé nemoci jeho, — ovšem zda-li toho jména nám přísluší dáti krátké, přirozené slabosti — jímž zkoumán byl.

Avšak vždy hned sebe opanovav odevzdal sebe i otce milovaného do vůle Boží, a mír jasný rozhostil se na tvářích jeho, a touha mocná, bídý tento život ukončiti zmocňovala se ho. Ano milost tu v skutku dosáhnouti doufal přímluvou blahosl. Jana Berchmana u Královny nebes.

4. Než máme-li tak zvláštnímu a u mladého člověka nevidanému citu porozuměti, musíme čtenářům svým rozmluvu, kterou měl Antonín den před odjezdem svým z domu otcovského s důstojným knězem z tovaryšstva Ježíšova, podati:

Mluvilť s ním otevřeně, s milou a prostou upřímností takto: „Otče můj, pravil, určil jsem si za cíl a úkol života svého brániti moc světskou náměstka Krista Ježíše proti všem nepřátelům jeho.“

„Avšak, synu milý, odvětil duchovní, jenž dobře rodinu mladíka znal, pomyslels, že i život svůj ti obětovati jest, a že otec tvůj ztrativ tebe tu v stáří bez útěchy a podpory zůstaven bude?“

„Co se života mého týče, pravil mužný mladík, zasvětil jsem jej již Ježíši a matce naší P. Marie. Nebojím se smrti; ano toužím po ní. Otec však sám mi dovolení uděliv stejného se mnou jest smýšlení. A pak . . .“

„Co chceš říci synu milý?“

„Za to, otče můj chci prositi Vás, byste mne více v úmyslu mém utvrzoval. Neboť ta myšlenka mi neustále v hlavě vězí, jestliže zemru pro Otce sv., mučedníkem se stanu.“

„Mučedníkem?“ tázal se duchovní, který stavěl se, jako by nerozuměl.

„Ano, tak jako že rozumně mluvím,“ odpověděl Antonín. „Sv. Otec prohlásil že dle řízení Božské Prozřetelnosti světská moc nutně jest zapotřebí k „svobodné“ správě duchovní. Umru-li bráně moc světskou, stanu se mučedníkem správy duchovní, tím i sv. katolické církve.“

Duchovní otec nebyl s to odporovati odporoučeje mu jedině vzbuzovati v srdci svém zbožnost a oddanost k P. Marii, pomocnici to křesťanů a blahoslavených apoštolů Petra a Pavla.

Antonínovi soudruzi četně navštěvovali ho, zvěděvše, že ulehl. Neb ač několik jen dní pobyl ve středu jejich, přec všech srdce sobě naklonil. „Toť andílek,“ říkával lékař a každý dojat opakoval slovo to.

Almužník nemocnice p. Ambrož Turriccia poznamenal o něm toto: „Nemohu se dosti vynadiviti veselé mysli jeho; bolestí nikdy nevzdychá, nikdy žádného takřka nedostatku nepocituje, ač, upřímně řečeno, v nemocnici, kde 800 nemocných umístěno jest, často vzdor nejpozornější obsluze, zapomenutí řídké není; nikdy neuslyšel jsem z úst jeho slovo nerozvážlivé, aby snad si naříkal na osud svůj, že v květu věku svého život tento opustiti má.“

5. Bylo 13. srpna, svátek to blahoslaveného Jana Berchmana. Antonín, který za nemoci své vícekrát nejsvětější Svátost oltářní přijímal, chtěl i tento den k stolu Páně přistoupiti. P. František, jehož si Antonín zavolati dal, by mu sdělil žádost srdce světa, přiběhl celý poděšen, za to maje že náhlý snad převrat v nemoci jeho nastal; než našel nemocného k potěšení svému usmívajícího se. „Bylo by krásné, milý otče, pravil Antonín, kdybych zemřel, než nemyslím právě nyní na to . . . Než přec, kdybych měl před tvář Boží předstoupiti? . . . Nuže chci Vám přehled všeobecný života mého podati.“

Dobry kněz dobře znaje nábožné této duše upřímnost, chtěl ho přemluvit, by odložil vyznání své na dobu pozdější; než on odporoval, řka: Ne otče milý raději hned, v okamžení tomto, ó prosím vás, přivolte!

Po sv. zpovědi zvolal s radostí velikou: Ach jak bych nyní rád zemřel. Po tém přistoupil k stolu Páně s horoucností nevídanou. Co dalo se toho dne mezi srdcem tímto nevinným a Srdcem Božského Mistra, nelze říci; než když jsem chtěl, pravil p. František, povzbuditi konečně Antonína, by vysílal modlitbu vroucí k nebesům za uzdravení své, prose blahosl. Jana o přímluvu, prostě odpověděl: „Otče můj, ano prosil jsem ho o milost, bych mohl zemříti.“ Této odpovědi, přiznávám se, velmi jsem se podivil. Jak nyní bych se odvážiti mohl v tom naději na život pozemský budit, jenž touží již žíti v nebi?

Nebo takový cit nemůže v srdci mladíkově jinak leč božským působením Ducha sv. povstávat. V tuto chvíli, předtucha moje, že brzo Antonína umíratí uvidím, zdála se uskutečňovati: „Synu můj“ pravil jsem, jestliže Bůh vyslyší prosbu tvou, nestane se to od Prozřetelnosti jeho bez účele vznešeného: neboť to, prosím nepochybuji, k tvému nejlepšímu bude.“ Pak rozpřel jsem s ním rozmluvu o ráji, o štěstí toho, kdo pod znamením sv. kříže umírá. Antonín, tak jako sv. Stanislav Kostka toužil ještě dočkati se svátku „na nebevzetí P. Marie,“ vítězství to královny nebes, jenž právě na pozejtří připadal.

Za nedlouho přistoupiv k loži nemocného p. *Turriccia* a nevěda posud, co se událo, mluvil s ním o brzkém jeho uzdravení. Ah! zvolal mladík, já musím zemříti; blahosl. Jan Berchman mně tuto milost u Boha vyprosil; o příštím svátku P. Marie mne tu nebude více, budu v nebesích.

Almužník nebral mnoho na váhu slova tato, alebrž poukazoval mladíku na to, že zemříti v tak mladém věku nebylo by ráje si dobýti, alebrž pouze uzmouti; že musí nyní myslet na službu svou u sv. Otce, na sejítí se se svými soudruhy vojenskými atd.

Antonín však libě se usmívaje pravil: Již dosáhl jsem „milosti té.“ Uvidím brzo Matičku Boží a blahosl. Jana. Na den „na nebevzetí Panny Marie“ budu v nebi, uvidíte.

P. *Turriccia* jistotu, s jakou Antonín úmrtí své si předpovídal, nijak si vysvětliti nemohl. „Co se mne týče,“ pravil P. František, „jsem přesvědčen, že tento velkodušný mladík svůj život v oběť podal za věc velkou a nejužší jsa s Ježíšem spojen té milosti od Boha dosáhl, že na slavnostní den blahosl. Rodičky Boží, Panny Marie, duši svou odevzdá andělům, kteří ji, co oběť vyvolenou k trůnu Všemohoucího povznesou.“

Téhož večera dosáhla nemoc stupně nejvyššího. Druhého dne přijel náhle z Modeny otec nemocného dr. Michal Goldoni. Překvapení jeho bylo nesmírné, než uvidě syna svého, ještě nabýval naděje, míně, že stav jeho není snad tak beznadějný, jak se zdá. Ubohý jak se zmýlil! Jsa po celou noc u lože nemocného pozoroval záhubné následky nemoce. Antonín ztratil konečně i řeč; avšak zraky svými vždy jevil vroucí lásku k otci svému a často znameními dával na jevo otci, by nějakou chvíli sám odpočinku si dopřál.

6. Ráno ve svátek na nebevzetí P. Marie spěchal nešťastný dr. Míchál do blízkého chrámu Páně, aby otevřel srdce svoje před Pánem, aby vroucí modlitbu za své jediné, milované dítě k nebesům vyslal a posilnil se nejsvětější Svátostí oltářní.

Jakmile od stolu Páně odstoupil, hned spěchal k dítěti svému. Než, jak bolný pro srdce otcovo byl tu pohled? ano i přítomní slz zdržeti se nemohli. Údy milování hodného jinocha počali se napínati a Antonín s víčkama polopřimhouřenýma zdál se v sladký spánek pohřížen býti. — Ještě dýchal — však ku poslednímu okamžiku svému. Nešťastný otec pozoroval to, i ohlížel se po duchovním. Tu Antonín zdál se probuzovati, a s laskavostí nevyslovitelnou ohledl se z počátku po otci svém, pak k nebi obrátil zraku svého, jakoby o dovolení prosil vejíti do ráje.

Ubohý otec hořce pláče padl na dítě své zcela bolu svému se podávaje. Než p. almužník a velebné sestry přimlouvali nešťastnému, by ponechal dítě své pokojně umírající pouze sebou samým a s věčností se obírat. Tento uposlechnuv poklekl na kolena u postele synovy dávaje mu poslední svého požehnání, zároveň ho prose, by tam na věčnosti nezapoměl na otce opuštěného a vtiskl na čelo jeho již již chladné poslední políbení.

Antonín ještě obrátil na něj laskavé své zraky, než pomalu, jakoby násilně se vystrhoval ze sladkého dumání; a když tu povinnosti své synovské zadost učinil, upřel očí svých vzhůru k nebesům. Okolostojící, jichž tu mnoho bylo, nespustili s umírajícího zraků svých, jevil se jim tu co anděl. Řekl si, podotkl p. *Turriccia*, že nevyčká než návštěvu blahosl. Jana Berchmana, přítele to, jenž jej dnes k Boho-rodice tam na výsostech doprovodí.

O čtvrt na osmou konečně z rána na slavný den P. Marie, odevzdal vznešený křížák duši svou Bohu. Otec vida jediné své milované dítě mrtvolou, padl na tvář svou k zemi, by modlitbou ulevil srdcelomné bolesti obětuje ji Bohu všemohoucímu.

Pohřeb Antonína, jehož posud nikdo skoro v Římě neznal, odbýván byl neočekávaně slavným způsobem. Sběh lidí byl velký, dojmutí všeobecné. „Štasten jest,“ pravili soudruzi jeho, „zemřel svatě stal se andělem.“

Modenští katolíci postavili u hrobu mladého krajana svého pomník s nápisem, jehož poslední slova znějí: „Dokázal příkladem svým, jak sladké, jak slavné jest, zemřít pod korouhvi Krista Ježíše.“

Spravedlnost vyvyšuje národ; hřích ale jest lidu záhubou.

Čili 3krát 8 není 32.

(Dokončení.)

Čtvrté počítání. Nyni přicházíme k vlastním počtářům — kasířům a rentantům. Kámen mudrců zdál se býti nalezen, když rozumným hospodářům národním napadlo, aby se co možná nejvíce pojišťoven a asekurancí pro lid zařídilo, pak by se musely navrátiti dny zlaté doby. A tu se přistoupilo k asekurování. Vtipní lidé nazvali náš věk „asekurančním a kasovním.“ A mají pravdu. Slyšte! Za naší doby stává již: pojišťovna proti ohni, krupobití, pojišťovny koňů, dobytka, vepřů, ovcí, drůbeže a života lidského. Mimo to jsou kasy pro chudé, mrtvé a jiné. K tomu poštovní, železničné, převozní, věcné atd. pojišťovny s patřičnými kasami. Konečně nesčíslné množství spořitelů, úvěrních kas, obuvnických, krejčovských, truhlářských atd. kas, řemeslnických půjčoven a záložen. Jak vidno, skoro nemožné věci se už staly, aby se lid obyčejnou lidskou cestou a obyčejnými pozemskými prostředky zachránil před hmotnou škodou, před pádem a neštěstím, před chudobou, nouzí a bídou. Tato opatrnost a péče tak daleko sahá na všemožné osudy, které by materiální úpad rodin a jednotlivců mohly přivést, že se musíme diviti, že až posud jsou chudí, nešťastní, ztrápení lidé na světě ano že všeobecná bída a nespokojenost při všech těch pojišťovnách a asekurancích se neztenčila, nýbrž ještě více přirostla. Když tyto kasy se zakládaly, měla se dát lidu příležitost spořiti a úspory bezpečně a vydatně ukládati, aby mohl při nastalé nouzi si pomoci.

Ale jak pak, kdyby nouze tak vystoupila, že by se nemohly už více občasně určené vklady do kas dávat? — Skutečnost ale jest, že se každým rokem spolky a pojišťovací spolky množí a že společná nouze vzrůstá. Žaloby a ztesky více a více se rozléhají; řemeslníci chudnou a pracovníci více méně stávají se otroky továrníků.

Šetrnost jest pro všeobecný blahobyt zajisté hlavní věc a podmínka, ale lid ke spořivosti přiučiti, k tomu jest třeba více než zakládati spořitelny a záložny. Lid sám si musí pomoci — šetrností a přičinlivostí. Spolehnu-li se ale při tom místo na sebe na ty nové oblažitelé národa, pak chyba lávky — počet nevypadne dobře — neboť 3krát 8 není 32!

Páté počítání. Zmiňujeme se konečně o jedné rotě domnělých lidomilů ovšem nejpodivnějšího druhu. K té patří proroci nevěry, apoštolé svobodné církve, Ronge, Czersky, Uhlich a tisíce spoludruhů, kteří pracují na tom, vytrhnouti křesťanskému lidu poslední křesťanské city, smýšlení a představy s kořeny z duše jeho a učiniti z něho pouhou přírodní bytostí. „Čisté člověčenství“ se hlásá a všechna podání ze sv. dějin zavrhuje se, všechny svazky, které poutají člověka k nadpřirozenému světu roztrhují se drzou rukou. Na místo uctění nejvyšší věčné bytosti vstupuje jakási přírodoslužebnost a na místo křesťanské pokory vstupuje bezduché sebezbožnění. Zjevení a víra vydávají se za pohádky a vlastní rozum — jak nazývají — nabývá samovládu, aby se spojoval s tělem a pro svět rodil zhoubné hejno dračů. Čím nekřesťanstější, nevěřící, radikální bude lid, tím šťastnější bude — praví tito antikristi. A toho dne, kdy celé člověčenstvo nebude věřiti nic více než kus hověziny a džbán vína, toho dne bude blaho lidu založeno a pojištěno. Ovšem snadný to prostředek státi se šťastným! Škoda jen, že lidé posud jsou tak tvrdověrní a nechtějí tomu uvěřiti. Snad to odpírá velice zdravému rozumu obecného lidu, aby ode dneška žáby,

pstruhy, brouci a svatojanské mušky plodili. Snad to množství lidí také poznalo, že není od časů Ronge-ových a Uhlichových vzdor té svobodné církvi ani o vlas lépe na světě; že totiž nevěrou a přírodoslužebnictvím počestnost, spravedlnost, mravnost, láska k bližnímu a poctivost přívrženců těchto oblažitelů nestaly se větší a že Rongianism spokojenosti, pokoje a blaha národů nezaloží. A co se tkne „světla,“ které má vzejíti z té svobodné církve, nezdá se lid tak mnoho pozorovati. Zkrátka v rongeanském a uhlichovském exemplu to vážne. Chybu v počítání tomto na první pohled sprostný rozum vynalezne. Ronge a Uhlich blahobytu nezaloží nikdy neboť 3krát 8 není 32. O Lassaleanismu a komunismu pomlčíme, poněvadž se už na dobro ukázaly býti špatnými a nepraktickými.

Ptámeli se nyní, jak to přijde, že tyto rozličné moderní způsoby počítání k vynalezení a založení blahobytu vždy ke špatnému výsledku vedou, můžeme snadno odpověděti, pakli se podíváme z jedné strany na ty pány počtáře a jejich náhledy a úmysly, z druhé strany na číslice, kterými počítají. Většina těchto lidumilů domáhají se totiž veliké pozemské pohodlnosti, smyslného požívání a světského štěstí pro člověčenstvo. Země má býti proměněna v nebeský ráj a na věčné nebe se má zapomenouti. Již zde na zemi mají všechny slze býti usušeny, všechny trampoty a bídy v med proměněny a celý svět v rozkošnou zahradu přezpůsoben. Ačkoliv veliká část lidí od 6000 let na znovunalezení ztraceného ráje čas a práce vynakládá a nadarmo se vykořeňováním a uičením od Stvořitele rozsetého trní a bodláčí hmoždí, domnívají se přec ti obrové parokotelního a telegrafického století, že se vyplní ono příslibení hadovo: „budete jako bohové!“

Že ale právě náš Pán Bůh stromům do nebe růsti brání, jest osudné v moderním tvoření ráje, jest hák pro vypočítávání novomodních oblažitelů národa. Schulze-Delitsch mohl snadno říci: „Vy dělníci nemusíte déle na nebe na onom světě čekat, vy ho máte sobě zde utvořiti“ ale od nebe k dělníkům jest daleko! Přijdeli na to, může jediný hrom v málo hodinách sedm pojišťoven proti krupobití zdrtiti a celou krajinu v bídu a nouzi přivést. A pakli černá smrt, cholera, mor neb tyfus svůj jedovatý dech vyšlou přes půl zeměkoule a nemocnice příliš malé budou, polovice měst vymrou a hřbitovy budou malé: pak bychom rádi viděli toho odvážlivce, jenž by chtěl zemi v ráj proměnit, nebe na naši planetu stáhnouti. Aneb pakli divoká pochodeň váleční v osení, v magaciny a krámy, v města a dvory se uvrhne a díla tří sta let v několika měsících zničí a v prach obrátí, tisíc rodin na žebrotu přivede a statisíc lidí mladých ztráví jako seno; pak rádi bychom toho viděli, jenž by myslel, že země bude přece jednou rájem. Než netřeba nám poukazovati na železné časy války, abychom z toho dokázali svou věc; my potřebujeme pohlednouti na bídu v našich městech uprostřed pokojných časů. Spočítejte zdali vám možno, vy oblažitelé národa, ty jednotlivce nepravostmi sešlé a shnilé, kteří jako živé mrtvolky se plouží po silnicích a přes každý kámen klopýtají mdlobou. Spočítejte samovraždy zoufalců, zmrzačení dítek od vlastních rodičů, které před časem do hrobu klesají. A pak odvažte se ještě doufati, že skrze asekurance a spolky, sokoly a střeleckými sbory, všeobecným hlasovacím právem a sněmovnami nebe na zem strhnete bez náboženství! Vy počítáte nepravými číslicemi a pravých si nevšímáte.

Člověk jest pro něco vyššího a lepšího stvořen a určen než pro jídlo a pití, pro smyslné zábavy a požitky, pro pozemské štěstí a blaho. A dle toho vyššího určení nosí také vyšší, šlechtetnější potřebu v sobě. Duch člověka jest pro pravdu a poznání jím stvořen a proto dychtí po vši a po pravdě od své kolébky až k hrobu. Vaše

malinké kousky vědecké z přírody dějin aneb filosofie jsou pro žíznicího ducha méně než tři kapky vody pro vyschlého churavce. Vy ho vedete ve všech oborech vědění až právě k prahu poznání. Pak umlknete před jeho otázkami a necháte ho cítiti jeho neštěstí, že chce a nemůže věděti, že pravdu poznati chtíti musí a přece nikde nenalezá klíče, aby si pravdu otevřel. Duch, věřte, který pravou žízní po pravdě jest naplněn a pro poznání pravdy jest nadšen, nikdy se neuspokojí na zemi a nebude se nikdy cítiti úplně blaženým. Chybí mu světlo a poznání, pokud uvězněn jest v tomto vězení a proto touží po lepší budoucnosti, po vlasti proměny a oslavy, pro nebe, kde se otvírá pravá vědomost. Kus této touhy vězí v každém duchu. Proto není úplně štěstí žádnému duchu zde na zemi.

Srdce lidské jest pro Boha — to nejvyšší, lásky nejhodnější a nekonečné dobro stvořeno a dle toho uspořádáno. Žádná zemská radost, žádná smyslná zábava, žádná časná rozkoš nemůže naše srdce uspokojiti a jeho žízeň po blaženosti ukojiti. Pozemské požitky nejsou ty pravé přirozené pokrmy pro srdce, které jen požíváním neskončené krásy a dokonalosti Božské uspokojeno býti může. Jako nemůže tělo lidské postrádati chleba a místo něho žíti kamením, tak nemůže duše lidská žíti pozemským pokrmem, prachem a půdou, jídlem a pitím, smyslností a tělesnou rozkoší. Proto volá sv. Augustin: „Pro sebe, o Bože, jsi nás stvořil a proto nepokojno srdce naše jest, dokudž nespočine v tobě.“ Proto musí každý „lidumil,“ jenž tímto činitelem (faktorem) počítá, nutně falešně počítati a nikdy nemůže přijíti k pravému výsledku. Zemská národní moc, smyslná svoboda národů, tělesné oblažení: to vše není blahobyť národní, při tom všem chybí lidu radost, pokoj a blaženost v Bohu. Chceteli hovězinou, vínem, hrou a tancem, prachem a blátem lidi oblažiti, pak vám nezůstane nic, než abyste člověčenstvu dali jinou přirozenost a určení. Pokud srdce pro Boha jest stvořeno a touhu po neskončeném dobru má, potud nedá se senem a slámou, prachem a vodou ukojiti. Čím méně tedy národ z toho jedině pravého pramene svého oblažení váží, tím žíznivější, nespokojenější, bídňější bude. Národ pak, který se naučil „radovati se v Bohu,“ může i v chudobě a bídě býti vesel a blažen. Poněvadž ale novomodní oblažení národů právě tuto původní a nezrušitelnou přirozenost a vlastnost lidského ducha a srdce nadobro zneuznává — proto se nedaří. Ono nebere ohled na potřebnosti lidského srdce a proto neprospěje. Ono má zcela jiného na oku než člověka a proto všechna jeho práce marná. Poněvadž ale církev a ta sama jediná vnitřní, původní a nezrušitelné požadavky lidské přirozenosti zná a uspokojuje, proto jest ona sama s to národy oblažiti. A čím to může? Náboženstvím.

Smyslným požíváním nedá se země proměnit v ráj ale láskou k Bohu, nadějí na nebe a mravným životem. Žádná mocnost na zemi není dosti velká, aby naučila lidi Boha milovati, na nebe doufati a mravně žíti, než náboženství. To uspokojuje nejvnitřnější a nejhlubší potřeby lidského srdce a dává odpověď pravou na otázky pravdychtivého ducha. Náboženství učí bídě, trampoty, rány, nemoce v životě lidském snášeti trpělivě pro Boha a věčné spasení.

Náboženství chrání před znemravením dítky a před hořem a starostí rodiče; chrání před žárlivostí, nespokojeností a neštěstím v manželství a před svárem, nelaskavostí v rodinách; před spory a sváry, před zbouřením a vzdorováním občany; vzbuzuje útrpnost a sdíllost v srdcích dobročinných; uděluje opuštěným a nemocným útěchu křesťanských spolubratrů a sester; ono učí radovati se s radujícími, plakati s plačícími, ono činí společenský život, kterýby jinak velmi krutý někdy byl, snesitelný a veselý. Náboženství bourá hanebné domy, ucpává prameny samovraždy, za-

chraňuje člověčenstvo před znemraveněním, hnilobou a leností. Náboženství živí ducha i srdce zdravým, nadpřirozeným pokrmem. Čím nábožnější jest národ, tím spokojenější a šťastnější, a čím hlouběji vniká do života dle víry, tím veselejší jest.

Nevěra ale, neznabožství moderních oblažitelů národa, kterými chtějí prostředky zachovati mravy čisté a národy zdravé? Čím chtějí zastaviti proud smilstva, nepočetnosti, sebevražd, zoufalosti a nepravosti? Pokud ale národové jsou nemravni a fysicky nezdraví, potud jsou nespokojeni a nešťastní. To musí i nejzarytější republikánský fanatik uznati. Ale čím déle moderní oblažitelé na oblažení národů pracovati budou, čím déle lid od náboženství a církve vzdálí, tím nemocnější bude, tím více zkáza a nemrav se rozšíří. Zkušenost dokazuje to, přítomnost učí tomu.

Proto dávám těm oblažitelům a hlasatelům blahobytu národů dobrou radu: vedte nejprvé aneb aspoň zároveň člověčenstvo k náboženství a církvi a pak, až bude mít lid náboženství, pak pomáhejte mu pojišťováním, spolčováním atd. Pokud ale sudu vyražené dno nedáte na jeho místo, nic vám neprospěje vážení. Francouzská revoluce dokázala, jak daleko znemravní národ bez náboženství. A tak by se stalo i nyní, kdybyste zrušili náboženství. Nuže tedy počítejte lépe! 3krát 8 není 32!

Útěcha pravověřících.

„Milostí Boží spasení jste skrze víru a to ne sami ze sebe, dar zajisté Boží jest to.“
Efeským 2, 8.

Těm, kteří víru křesťanskou náležitě vyznávají a při tom mnohých nesnází a příkoří leckdy snášejí, netřeba se rmoutiti, aniž se čeho strachovati, ať jen mají vždycky na paměti slova Spasitelova. „Blahoslavení, kteří protiventství trpí pro spravedlnost. Radujte se a veselte, neb odplata vaše hojná jest v nebesích,“ ¹⁾ — pak slova svatého Pavla: „Všickni, kteří chtějí pobožně živu býti v Kristu Ježíši, protiventství trpěti budou.“ ²⁾ — V pravdě v nynějším věku musí každý, chceti býti zprávným katolickým křesťanem a věrným bojovníkem Kristovým, an život náš jest bojování“ ³⁾ — státi neohroženě pro svatou pravdu, pro svaté náboženství; ano musí dle příkladů Spasitele svého sebe zapírat, nad sebou bděti, zlým žádostem odpírat a při tom lecos někdy snášeti.

Milý křesťane! taktoli činíš, pak jsi šťastným a blaženým, neboť takováto tvá živá víra jest to pravé blaho, jest ona ten pramen, z něhož tobě v pravdu přichází pokoj vnitřní a zevnitřní, jistota ohledně budoucnosti, šťastná hodina smrti a život věčný. Poslyš tedy o tom:

a) Pokoj vnitřní.

To jest pokoj ten, jehož nám svět se všemi svými poklady a rozkošemi dáti nemůže a jedině Bůh sám věrným svým sluhům ho udílí; vždyť praví Pán: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj můj dávám vám, ne jako svět, já dávám. Nermutiž se srdce vaše, aniž se strachuj.“ ⁴⁾ — Takovýto pokoj působí tobě křesťané i v době protiventství mysl tichou, pevnou, tak že se nebudeš ničeho strachovati, ničeho děsiti; že budeš zmužile kráčet cestou ctnosti a spravedlnosti. — Divili se nepřátelé Kristovi, proč tak tiše a tak odhodlaně snášejí křesťanští vyznavači všelikeré strasti, pak ty muka jim připravená; než oni neviděli při nich tu vnitřní spokojenost, tu srdnatost,

¹⁾ Mat. 5, 10. a 12. — ²⁾ II. Timot 3, 12 -- ³⁾ Job 7, 1 — ⁴⁾ Jan 14, 27.

sílenou láskou Boží. Bůh zajisté sílí a těší duše Jemu zcela oddané a Jemu vždy věrné, těší je při všem jejich namáhání a bojování pro víru a spravedlnost. Spasitel náš praví: „Milujeli kdo mne, řeč mou zachovávati bude a Otec můj bude jej milovati a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme.“ ¹⁾ Kde Pán jest příbytkem, můželi tam nepokoj, strach aneb zármutek nějaký býti? — Dobře napomíná svatý Pavel řka: „Bratří, radujte se, dokonali buďte, napomínejte se, jednostejně smýšlejte (ve víře), pokoj mějte a Bůh pokoje a milování bude s vámi.“ ²⁾ „Pokoj Kristův vítězí v srdcích vašich, k němuž i povolání jste.“ ³⁾

Dále považ křesťane, že nemá v sobě pokoje, kdokoliv křesťanským pravdám odpírá, aneb hříšný život vede. „Hříšným není pokoj.“ ⁴⁾ — „Kdy kdo protivil se Bohu a měl pokoj?“ ⁵⁾ — Toto jest osvědčeno příklady mnohých hříšníků. I nechať se odebeře hříšník kam chce, všude ho sužují výčitky svědomí a vyhrůžky pro zlé skutky, jichž se byl dopustil. A proč medle nevěrci a proč hříšníci jednotlivé články víry, — které tlačí na neporušenost a čistotu mravů, na zapírání sebe, na cvičení se v pokoře a v postění atd. — proč je vykládají sobě za nenáležitě a přepjaté? Toho příčina jest ta, že nepokoj v nitru duše jich hněte, ano ten má mí a zavádí jich také, aby upírali aneb překrucovali pravdy Božské na př. o přísném soudu na věčnosti, o věčných trestech. Oni také hledí hlas svého nepokojného svědomí rozličnými způsoby udusiti, pak všemožnými světa radovánkami sobě upokojení zaopatřiti, avšak nadarmo! — Pakliže při nich přece někdy pozorovati jest jakási veselá, pokojná mysl, ta bývá jen zevnitř, jen tak na oko. Tedy bývá při nich pokoj falešný, pokoj to bezbožných, kteří v poblouznění svém spí a hynou. Takovýto pokoj přišel Kristus Pán zrušiti, jak o tom čteme v svatém jeho evandéliu. ⁶⁾ — A kdo vyvolává pro lid pokoj tu, kde není pokoje, podobá se falešným prorokům, kteří v Israeli id šálili dříve, nežli přišel do zajetí Babilonského a kteří dělali polštářiky a podhlavnice k polapení duší. ⁷⁾ — Slyšme pak, jak nás poučuje svatý Pavel chtěje, bychom okoušeli pokoje pravého a neporušitelného! Onť praví: „Radujte se v Pánu vždycky opět pravím vám, radujte se! A pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký smysl, ostříhej srdcí vašich i myslí vašich v Kristu Ježíši. Dále bratří, kterékoliv věci jsou pravé, poctivé a spravedlivé, kterékoliv svaté, kterékoliv milé, kterékoliv dobré pověsti, na ty věci myslíte . . . ty věci číňte . . . a Bůh pokoje bude s vámi.“ ⁸⁾ — To když křesťane zachováš, okusíš v sobě pravého pokoje a nebudeš zármutkem naplněn nikdy ani v době soužení a protivenství.

b) Pokoj zevnitřní.

Takovýto pokoj udržuje se v rodině, v sousedstvu a v dědině; neboť správný křesťan jest v povolání svém rozšafný, u vykonávání povinností svých věrný a horlivý a všecko hledí v náležitém pořádku nésti. Tím se stává, že všeliká práce bývá mu lehká a příjemná i že pokoj a spokojenost oblažuje domácnost jeho. Taktéž plní dobrý křesťan ochotně povinnosti k svým blízním a nemá žádost po cizích věcech, aniž má chtivost podváděti a bohatnouti. Znaje zákon křesťanské lásky nedá tak snadno příčinu k mrzutostem a různicím. On rád odpouští, rád i křivdu strpí; on následuje čistoty, tichosti, trpělivosti a smířenlivosti, kterýmžto ctnostem Kristus Pán učil a Jeho apoštol vypisuje je co ovoce ducha následovně: „Láska, radost, pokoj,

¹⁾ Jan 14, 23. — ²⁾ II. Korint. 3, 11. — ³⁾ Kolos. 3, 15. — ⁴⁾ Job 9, 4. — ⁵⁾ Isaiáš 48, 22. — ⁶⁾ Mat. 10, 34. — ⁷⁾ Ezechiel 13, 10 a 18. — ⁸⁾ Filip 4, 4—7.

trpělivost, dobrota, dlouhočekání, tichost, víra, mírnost, zdržlivost, čistota.“ ¹⁾ — Z těchto krásných ctností, které nám víra křesťanská na srdce klade, což může tobě milý křesťane! jiného pocházeti, neli pokoj v domácnosti tvé a v otčině tvé?

Praví katolíci rádi též zachovávají zákony zemské, vědouce dle učení víry Kristovy, „že není mocnosti, jediné od Boha a že ti, kteří vládou a nařizují, jménem Nejvyššího to činí.“ ²⁾ — Kde ale jsou křesťané ve víře ustydlí, na mravech pokaženi a všelikými vášněmi rozkáceni, mželi tu jaký blahobyť neb pokoj panovati? Neboť buďtež si řízení zemská a zákony světské ústavou vydané sebe moudřejší, přece se jimi pokoj neudrží; vždyť se jim umí schytralost těch, — jenž neznají bázeň před Bohem, jenž slovu Božímu nevěří a na ně nedbají, — velmi dobře uhnouti a vykroučiti. Člověk, nemající úctu pro zákony víry a církve své, mželi míti úctu pro nařízení světské moci? Ovšem takový míní se býti svobodným a hlásá svobodu, ale jakou? Kde jest duch Páně — duch Kristův — tuť jest i svoboda.“ ³⁾ — Kde tedy není bohabojnosti, rozšafnosti a svědomitosti z pravé víry pocházející, i kde křesťané zákony Božské věrně nezachovávají, tu ani zákony světské zachovávati nebudou. A co z toho v takové zemi přichází? — Zlé následky se ukazují!! Pročež jen mezi pravými katolickými křesťany a sice mezi těmi, kteří svědomitě plní, čemu věří, — kterýmž neplatí předhůzka Páně: „Tento lid ústy mne ctí, ale srdce jejich daleko jest ode mně,“ ⁴⁾ — nalezněš svornost, upřímnost, lásku, vzájemnost a pokoj žádoucí!

To tobě milý křesťane velmi prospěje k blahu časnému, bydlíšli mezi takovými křesťany a jsili sám také pilen, učení Kristovo věrně zachovávati.

(Dokončení.)

Dějiny Božského Srdce Páně.

(Ze „Sendbote“ III. roč.)

Duben.

Na den 5. dub. připadá památka sv. Vincence Ferreria, z řádu dominikánského, kterýž za dob svých studií takto mluvil ke svým spolužákům: „Má-li vědomost ti ku spáse býti, nesmíš zapomínati modlitby; dříve Boha než kněh o radu

¹⁾ Galat. 5, 22. — ²⁾ Řím. 13, 1. — ³⁾ II. Korint. 3, 17. — ⁴⁾ Mat 15, 8.

se taž; zemdlen namáháním hledej poklidu v sv. ranách Vykupitele, z jehož Božského Srdce nové síly, nového světla ti dostane se.“

Dne 8. dub. 1861 připojena jednota apoštolátu modlitby generalnímu bratrství Božského Srdce Ježíšova slavným diplomem, v řínském chrámě *della Pace* uveřejněným. Následkem toho jest každý, kdokoli k apoštolátu modlitby přistoupil, účasten všech milostí a odpustků hojně od sv. Otce gen. bratrství B. Srdce udělených, vykonávali však na den určené modlitby; aby dosaženy byly odpustky apoštolátu modlitby samého, nutno nejméně jednou za den vzbuditi mínění, že veškeré jednání, modlitby, práce i utrpení toho dne podle úmyslů Božského Srdce a nepoškozeného Srdce Marie vykonávati a obětovati chceme.

Dne 12. dub. 1867 udělil papež Pius IX. všem účastníkům velkolepého díla „apoštolské školy“ v Avignonu rozdílné plnomocné i neúplné odpustky. Škola tato byla z počátku října od P. *Foresta* z T. J. založena s tím účelem, aby podpora zaopatřovala se mladíkům, kteří stavu duchovnímu a zvláště povolání missionářskému obětovati se chtějí. 13. čce. 1866 byvši jednota ta od sv. Otce schválena měla již 17 chovanců z Francie, Španělska, Asie a Ameriky; 2. února 1867 již 43, nyní pak 50 a více jich dárky francouzských členů ap. modlitby se odchovává. Tamtéž utvořil se spolek, zavázav se ročně jeden sous (čti sú) — as 1 kr. k témuž účeli věnovati. Vidouce takovéto snahy a vynalezavou lásku bratří svých ve Francii, neměli bychom o podobné podniky i sami zároveň zasazovati se? Podporováním spolku sv. Cyrilla a Methoda nabýváme překrásné příležitosti k zachování velikého počtu vzdálených bratrů Slovanů, jimž ztráta sv. náboženství a záhuba v úplné nevěře hrozí.

V den 17. dub. 1582 skonal důstojný Tomáš (příjmím a Jesu), z řádu poustevníků sv. Augustina, cizojatec Maurů v africkém městě Sageně. Narodiv se r. 1530 z rodičů vznešených v Portugalsku, vstoupil, jsa 15 let stár, do řádu sv. Augustina, stal se tu později novicmistrem a na to se svolením představeného odešel do jiného kláštera vyznamenávajícího se vzornou kázní; z toho však povolal jej brzo Sebastian král, aby r. 1578 vyprovázel vojsko, táhnoucí do Afriky proti muhamedánským Maurům, při kterémž tažení mnich náš jakémus Morabutu (muh. mnichu) do otroctví prodán byl. Když výkupné zaň podáváno bylo, nepřipustil tomu Tomáš sám zvoliv dobrovolné setrvání u zajatých křesťanů v Marokku vida, že mnozí žalářováním a týráním zastrášení byvše od pravé víry odlákati se dávají. Ku povzbuzení takových sepsal v žaláři pověstné dílo „O utrpení Pána našeho Ježíše Krista,“ *) z něhož některá místa tuto uvéstí chci, abychom uznali, že i veliký tento muž, jako blah. Maria Marketa sv. Srdce Ježíšovo 1) za sídlo nejvyšší, však nesplacované lásky 2) bolu a 3) našeho útočiště považoval. 1. „Láska má povahu ohně, nejmocnějšího a nejúčinnějšího všech živlů; proto i Bůh sám zve se „ohněm šířajícím“ pro dílo své lásky, převyšující všecken rozum i soudnost lidskou. . . . Srdce Božské plálo touhou, aby vykonalo, co mu uloženo, a muselo ukryté a neznámé po mnohý čas, po dlouhá léta trvati, až přišla hodina určená v radě Boží.“ „Nesnadno si představití a méně ještě lze vysloviti onu péči Božského Srdce, jeho touhu po spáse všech, vlídnost a přátelství, s jakýmž všecky přijalo a dotíravost jejich snášelo; a to vše dělo se s ne malým namáháním tělesným . . . ač pokoje mu třeba bylo, měl-li, přišed někam, tu kázati a vyučovati.“ 2. „Však tato láska jemu jest i k bolesti; neb jak málo

*) Dílo to, přeložené ve 2 sv. od Haya-Radlice v Řeznu, má tu přednost, že opírá se jen o sv. evandélium a od rozjímání k praktickému životu hned přechází; proto příhodné jest zvláště v křes. domácnosti a kněžím.

pochopují lidé způsob jeho útrapy!“ . . . Kdo miluje Tebe, rozumí Tobě a chápe bolesti Tvé! 3. Ó nebesa otevřetež se a dovolte mi patřiti na Pána mého! Však co pravím; obloha neslyší hlasu mého a Srdce Ježíše jest nebem mým. Ono vidí, slyší i miluje, rozumí i občerstvuje a osvěcuje; ó nebe živoucí dovol mi nahlédnouti v hloubí tvá; přijmiž mne v stánek svůj, neb nejsi zatvrzelé k hříšníkům! Otevřiž se a přijmiž mne v sebe.

Dne 18. dub. 1799 sloučila se kongregace „Otců sv. Srdce Ježíšova“ (v Hagebrunu u Vídně) slavným způsobem s kongregací „Otců sv. Víry.“ Tyto obě povstaly po zrušení řádu Ježíšova; stanovivše sobě za cíl, onen řád zastávati, žily i působily v jeho duchu, podle jeho pravidel hodlajíce jemu se připojiti, jakmile by od biskupa Římského znovu potvrzen byl. Kongregace Otců sv. Srdce Ježíšova byla od tří francouzských, vystěhovalých kněží P. Broglie, syna maršalova, P. Tournely-ho a P. Varin-a založena roku 1794; nepokojem a bouřemi válečnými donuceni utekli se dříve do Aukšpurku, potom do Vídně, kdež s Otcí sv. víry se sloučili. Přednostou těchto byl Paccanari, kterýž prostřednictvím císaře Františka vyjednával o přijmutí s jezuitu Běloruskými, což však tehdy neuskutečnilo se. R. 1804 oddělivše se Paccanaristé Angličtí od jednoty vstupovaly jednotlivě do tovaryšstva Ježíšova na Rusi a v Neapolsku od papeže Pia VII. nově stvrzeného. V Belgii zpravováni byli Otcové sv. Víry od P. Leblanc-a a Brusan-a pokud nespojili se r. 1824 s řádem jezuitů v provincii Hollandské; podobně učinil i P. Varin, přednosta Otců sv. Víry ve Francii. O velikém tomto muži skonavším 19. dubna 1850, píše jeden církevní časopis takto: „P. Varinem položen byl základ spolku Otců sv. víry, řádu paní nejsvětějšího Srdce, kongregaci Notre-Damské v Namuru a kongregaci „Sester sv. rodiny,“ kteréž jednoty vesměs teprvé na počátku našeho století utvořily se. (Více o tom viz později 25. května.)

V den 24. dub. připadá památka sv. Fidelia ze Sigmarinků, řeholníka z řádu kapucínů, od kalvinistů u Sevisu umučeného. Ten modlíval se vroucími, krásnými slovy k Srdci Ježíšovu: „Tobě, nejsladší Srdce, odevzdávám co prameni všeho dobra vlastní srdce i jeho tužby; i veškeré hříchy a poklesky mé, mou nevěru i malomyslnost podávám Tobě po celý život, zvláště ale v povážlivé hodině úmrtí mého nechť nacházím v ranách nejsvětějšího Srdce Tvého ochranného útočiště“

V týž den 24. dub. 1864 potvrdil Pius IX., biskup Římský, zázraky, vzýváním blah. M. M. Alacoque uskutečněné.

Dne 26. dub. 1310 skonala blah. Alda z řádu Humiliatek, *) do něhož co vdova vstoupila. Zatouživší jedenkrát okusiti krve z boku Kristova prolité, spatřila,

*) Sestry řádu Humiliatek nebyly vypuzeny z klášterů svých, když zrušen byl řád Humiliátů od Pia V. r. 1571, poněvadž někteří z řeholníků zpouzeli se proti opravám sv. Karlem B. zaváděným, ano i zapřisáhli se proti životu biskupa svého. Více klášterů jmenovaných řeholnic nalézá se v Itálii; zvláště v Milánsku, kdež z počátku nazývaly se jeptiškam Blasoni-skými, poněvadž zakladatelky některých klášterních stavení rodině Blasoni náležely. V řádu tom požívá se jednou v týdnu masa, zachovává se přísný půst mimo pátku i v předvečer všech svátků Mariánských. V postní dny církvi ustanovené zdržují se i pokrmu mléčných. Ve zvláštní úctě chovají neposkvřenou Pannu a Matku Marii. Za oblek slou řeholnicím bílý kabátec se škapulířem, přes kterýž ještě jakýs šedý šat navlékají. Obvyčejně zakrývají tvář bílým závojem, zřídka jen — jako v Římě a ve Vercelli — černým. Málo různí se některé kláštery Milánska přijatými zvyky a barvou šatu. (Lexicon náb. Th. Broughthon. I. dl.)

pohroužená před křížem ve vroucí modlitbu za tu milost, která vynořila se krupěj krve z boku Ukřižovaného, kteráž rty svými okusivší nevýslovné sladkosti a roztouženosti pocítila. Na úpomínku vyplněné té milosti dala vymalovati obraz Božské Matky, mrtvola Syna v lůně chovající a svatou ránu libající.

Dne 29. dub. 1380 zemřela v Římě sv. Kateřina ze Sieny, řeholnice z řádu sv. Dominika, v stáří 33 let. Ze života jejího nám, naší době a zvláště údům ap. modlitby velmi poučného, uvedeme toto čtveré:

1. Ve své lásce k sv. Srdci mluvívala takto: „Jaká milost, jaká útěcha byla by pro mě to bývala, kdybych kamenem aneb prstí bývala, kde Tvůj, dobrotivý Spasiteli, kříž pněl, kde ze Srdce Tvého svatého krev řinula se.“ . . . „Prosím Tebe po druhé, uděl mně té milosti a dej ať k zvelebování Onoho obětovati mohu srdce svoje, abych lodici žití svého zakotviti mohla někdy v přístavu věčného života.“

2. Láska Božského Srdce k ní jeví se nejkrásněji okamžikem, v kterémž Božský Vykupitel vlastní Srdce na místo jejího jí položil.

3. O jejím apoštolátu v soukromí. Kdysi pravil jí Pán; „Káži tobě, abysi trvale modlila se za spásu hříšníků, aby milosrdenství mého jim dostalo se . . .“ Viz, sestro drahá, která mnohými hříchy a zvláště samoláskou mně utrpení činí. Celý svět, jakoby jedu byl pozřel, přeplněn jest samoláskou, z níž vše zlo počátek má. Neustávej modliti se a odzbrojovati tak hněv Božského soudu mého a já za plnění prosby tvé slibuji tobě, že oslyšáno nebude žádné svaté přání tvé.“ Poslyš čtenáři ještě dvě udalosti ze života sv. Kateřiny. Zpovědník její doporučil modlitbám jejím jedenkrátě duši Ondřeje Stadinniho, měštěnána Sienského, kterýž, ač blízek smrti, o pokání slyšeti nechtěl. Kateřina vrhši se na kolena po celých 12 hodin zápasila takměř v modlitbě s Ježíšem vyslovivším již rozsudek nad zatvrzelým hříšníkem. Konečně zvítězily prosby Kateřiny; Pán sám zjeviv se zatvrzelci slíbil mu odpuštění, a tento vyzpovídav se zemřel smrtí klidnou. Jindy patří Kateřina na dva vrahy na popraviště vedené a cestou ještě Bohu rouhající se a spílající; i neustává soustrastí dojatá světice doprošovati se u Srdce nebeského chotě, až Tento za branami města bídníkům odsouzeným zkrvavený se zjeviv, je k pokání pohnul, tak že pokávše se z provinění svých skonali smrtí spravedlivých.

Jakou neodolatelnou mocí působila modlitba této svaté na srdce hříšných, svědčí udalost, že jedenkrátě tři duchovní po celý den i celou noc ve zpovědnici poslouchati museli viny hříšníků, buď nikdy ještě, aneb dosud neplatně se zpovídávších, aby s Bohem smířiti je mohli.

Nebud tedy ani ty čtenáři liknavým k modlení se, jsa pamětliv, že s prosbami tvými poj se přímluva jiných, kteří, jako snad i ty, jsou údy apoštolátu modlitby.

4. Její apoštolování i pro jiné. „Musíš přinášeti mi modlitby za všecken rozumný tvor, za ochranu matky církve a za všechny, jež péči tvé jsem svěřil.“ Tak mluvil Spasitel k světici naší a ona také co nejbedlivěji plnila rozkazy Jeho, když veškerý Řím zhouřil se proti náměstkovi Petrovu, modlila se ona za něho tím úsilovněji, nepřestávajíc i za celou církev prositi, tak že jednou dábel, z dopuštění Božího ji pokoušející, smrtí jí vyhrožoval, nepřestane-li zámysly jeho modlitbami svými mařiti. Avšak Kateřina nedala se zastrašiti, nýbrž vydavši se na cestu napomínala i varovala všude a všech ano i samu sebe ve prospěch církve a z lásky k Bohu obětovala, dadouc nám vzorný příklad neohrožené lásky, kterýž i za dnů našich následovníků nachází.

O svátcích pohyblivých.

Na den 8. dub. v úmrtní den Krista v pátek, o němž Tomáš a Jesu takto rozjímá: „Pán spatřil s kříže, kterak vše probodá Srdce Marie a pohled ten působil Mu nových bolestí. Čím bedlivěji pozorujeme, co dalo se mezi Matkou a Ježíšem, tím méně chápeme utrpení Jejich; neboť když bolest lásky Jejich rovnala se, nelze onu vyzpytovat, dokud tato poznána nebyla. Od poznání takového však dalecí jsme . . . O věčný Otče, Tvůrče vši útěchy, jaká to dvě Srdce, jimž na kříži pníti dáváš!“ Podobně rozvažuje sv. Alfons z Liguori pravě: „Jak bolestné to byly pohledy, či spíše žhoucí šípy prorývající na vzájem láskou roznícená Srdce!“ Sv. Bernard opět takto vyslovuje se: Bolesti naplňující Srdce matčino byly jen k tomu, aby zasmušovaly Srdce Synovo; mluvě o kopí prohnávším Nejsvětější Srdce pokládá ono za meč Simeonem zvěstovaný a dodává: „Toto bylo onen meč bolestný, jenž zranil duši Marie vystavivší sobě stánek v Srdci Ježíšově.“ — Zbožný Lansperk praví, „že Kristus potupu a Maria bolest kopí cítila.“

Dne 13. dub. Středa v pašijovém témdnu. Uvažujmež, milovaný čtenáři, jakého podílu bralo Božské Srdce na hořkém utrpení a bolestné smrti Spasitelově, abychom spíše Ono sobě zamilovali. Věz tedy, že 1. Srdce Ježíšovo nejvíce zúčastnilo se bolestí, poněvadž jest sídlem té lásky, kteráž přiměla Jej za nás trpěti a zemřít, a 2. poněvadž více, než každý jiný úd sv. těla trpěti muselo.

1. Modlíme-li se: „Kterýž krví za nás jsi se potil . . .“ máme rozpomenouti se také, že hříchem Adamovým byl Bůh tak pohněván, že bychom všickni ztraceni bývali, kdyby Pán a Bůh náš sám nebyl s sebou nás smířil prostřednictvím Syna svého. Každá vina žádá zadostučinění, jest hodna trestu: proto měli bychom trpěti, a to mnoho, velmi mnoho, abychom Bohu zadost učinili. Avšak vznešenost Božská vysoko nad námi povznáší se, a my bídní, nepatrní lidé nejsme s to ani sebe větším restem vinu prvotného hříchu smazati: proto musela druhá Božská osoba, musel sám Ježíš za nás zadost činiti, totiž ve prospěch, pro blaho a dobro naše tak jednal bera na sebe život člověka, abychom věčné blaženosti v nebesích účastnými státi se mohli. Nebylby Kristus, Syn Boží, tolik trpěti musel; snad i menší útrapa byla by dostačila, aby nám láska a přízeň nebeského Otce vrácena byla, avšak *n e o b s á h l á* *l á s k a* *k* *n á m* byla příčinou, že Spasitel připustil, aby i bičován i křížován byl. Tak nevýslovně milovalo nás Srdce Božské!

2. Jakého podílu mělo Srdce Páně na bolestech ostatních údů, vykládá rovněž P. Galliset, z řádu Ježíšova, kterýž byv stařec 70letý praví: „Jednoho jen, domýšlím se, zapotřebí jest ku probuzení všech a ku přivedení jich k poslednímu vznešenému cíli — aby věřící často o Srdci Spasitelově, kteréž je tak vroucně milovalo, zbožně rozvažovali; neboť — a to dobře uvaž — pro lásku tvou muselo ono více trpkých bolů zakoušeti, než všechny ostatní údy souhrnem utrpěly. Utrpení Kristovo vnitřní bylo zajisté větší vnějšího; ono pak soustřeďovalo se v Srdci, středisku všech pohnutí duševních. Cokoli ona úzkost smrtelná, opuštěnost od Otce, nekonečná bolest nad lidskými hříchy, bázeň, úzkostlivost, cokoli onen krvavý pot trpkého, ukrutného, palčivého a trapného do sebe měly, to vše, jako v kalichu utrpení, v Srdci se hromadilo; v tom splývaly se toky bolestné jako v jedno moře strastí. Kéž by popsati, vylíčiti neb vypověditi dal se tak mukaplný stav Božského Srdce. Kéž bys mohl, vznešený anděli, jemuž uloženo bylo od Otce nebeského toto Srdce v úzkostech smrtelných potěšiti, odkrýti nám a veškeré sv. církvi svatou roušku zahalující to smutnicí Srdce Páně. Pak by poznal nevidomý svět, že Toto utrpělo mnohem více

pod ranami s divou zuřivostí krutých najatců žoldnéřských, než tělo samo, a každý rozpomenul by se pravdivých slov proroka řkoucího: „A Srdce Mé jest jako tající vosk ve vnitru Mém; potupy dostalo se Srdci Mému a bídy: očekával jsem, zdaž kdo těšiti Mne bude a nikdo takový nenalezen; zdaž kdo se Mnou lkáti bude a nebylo nikoho.“ Kdyby takto opravdoví věřící rozjímali, museli by probuditi se, musela by láska a touha v srdcích jejich k Srdci Božskému ujmouti se, vypučeti a vysoko vzplanouti. Ctíme-li sv. tělo Kristovo, kteréž tak krutým způsobem týráno, ohaveno bylo, milujeme-li a líbáme ty ruce a nohy Ukřižovaného, jež hřeby naskrze prohnaly a valně zkrvácely; jak můžeme lhostejnými trvati k Srdci milujícího Vykupitele, hluboce kopím proklanému, kterak na zraněné patřiti můžeme pohnuti nejsouce k nejvyššímu soucitu a rozohnění plápolem nejčistší lásky k Spasiteli?

Dne 14. dub. O Zeleném čtvrtku. I. Uvažujmež nyní o jednotlivých utrpeních Božského Srdce podle tajemství sv. růžence, spravující se při tom spisy blah. M. M. Alacoque. — Které byly příčiny krvavého potu Spasitelova?

1. O šklivost a hněv nebeského Otce nad hříchem. „Když jedenkrát, píše blahoslavená naše, rozvažujíc o Vykupiteli prodlívajícím na hoře Olivetské, prosila jsem jeho, aby dovilil mi podíl míti v úzkostech jeho, pravil mi: „Tam pohřžen jsem byl v utrpení největší jsa opuštěn i od nebes i země a nad to hříchy lidstva obtížen. Tak předstoupil jsem před Otce svého a on dal píti mi z kalicha hořkostí, učinil mne obětí svého hněvu, jakoby zapomněl nevinnosti mé. Žádnému z tvorů nelze pochopiti trpkost takovou, kterouž ani duše viníka nepocítí stojícího před soudnou stolicí svatosti Božské.“

O jiné udalosti života svého vypravuje blahoslavená následovně: „Zdalo mi se jednou, jakobych viděla osobu živou, mající vyvrženou býti ze Srdce Páně a samé sobě zanechanou; i obětovala jsem sebe za ni, a pojednou obrátil se všecken hněv Boží proti mě. Nevýslovná tíže tlačila mne k zemi a já nevědouc, kam zraků obrátiti mám, zřela jsem rozhněvaného Boha, metly ohnivé v pravici držícího. Zároveň počal pronásledovati mne ďábel sám, před jehož očima darmo snažila jsem ukrýti se v zátiší . . . jen tato slova zůstala mi ve rtech: „Jak hrozné jest upadnouti v treštající ruku živoucího Boha!“ — Zajisté poznati lze z toho velikost bolu i strašnou podstatu hříchu.

2. Nevděk lidský, o němž řekl Ježíš k blah. Markétě toto: „Viz to Srdce samo sebe neušetřivší pro lásku k lidem, od nichž jen nevděk, povržení a lhostejnost klidí. Kdyby spláceli mě city mé, zapomenu bych bolestí utrpených, avšak oni chladnými ke Mně setrvávají a necitelnými jsou k mým snahám, kteréž jedině dobro připraviti jim chtějí.“ A jindy zase, když ohlášeno bylo papežem jubileum pravil blah. M. Alacoque zjevivší se jí Kristus: „Neustávej plakati a slzeti, neboť krev má o tomto milostivém létě marně prolitá jest. Nechce svět vykořenit zlo ze srdcí svých dávaje mu výše vzrůstati. Běda duším poškvrněným, nebudouť nikdy očistěny, aniž žízeň jejich vodou života nepomíjejícího uhašena.“

3. Vzpomínka na útrapy, kteréž Spasitele očekávaly. O oné mluvil Pán s blahoslavenou as takovými slovy: „První pátek každého měsíce budeš udělovati tělo Páně a v tu noc před tím zakoušeti tebe nechám smrtelných úzkostí, jichž pocítil jsem na hoře Olivetské; strast ta uvrhne tě v krutý zápas se smrti, aniž bys pochopiti mohla způsob jeho a kterýž trapnější jest smrti samé. Abys doprovázela mne na modlitbách, jakéž já v největších úzkostech Otci mému v obět jsem přinášel, budež po celou hodinu na zemi klečíc na modlitbách pohřžená

trvati, abysi z části usmířila Boha za hříchy nekajících, z části aby si pocítila bolest, jakéz soužily Srdce při nesdílnosti mých vlastních apoštolů, kteříž nevydrželi hodinu se mnou modliti se.“ — Nemusí i dnes horšiti se Spasitel nad liknavostí a nesdílností mnohých křesťanů, kteříž nedbajíce, že zvon každým pátkem upomíná jim smrt Ukřižovaného, nezpomínají, že pro ně jenom krev Božská vylita byla?

Dne 15. dub. O velikém pátku. II. Kterýž jsi pro nás bičován byl.“ Mluvic blah. Markéta o radovánkách a rozkoších, jenž za mládí svého na domlouvání matčino oddána byla, praví: „Vykupitel můj starostliv byl o srdce mé, když na kolenou klečíc skroušeně za odpuštění prosila jsem, povzbudil mne, abych mrskáním ztrestala sebe. Avšak vzdor tomu vracela jsem se vždy opět k marnostem navyklým. Když pak u večer jedenkrátě svlékala jsem se sebe marnotratný a honosivě vyšperkovaný šat, objevil se mi Kristus, zohavený ranami biče, a důtklivě mě domlouval počínání si moje, kterýmž zrazujíc jej nevšímám si důkazu jeho lásky, žádajících, abych jemu připodobiti se snažila se.“ Slova ta i tobě, milý čtenáři, platí a proto dobře pochopuj smysl jejich.

III. „Kterýž jsi za nás trním korunován byl.“ Kdysi zjeviv se Spasitel ve sv. Svátosti blah. Markétě, chtějící jíti k sv. přijímání, vložil trnovou korunu na skráně její, řka: „Přijmiž korunu tuto na znamení té, kterou někdy obdržíš, že jsi mně podobnou státi snažila se.“ Sama pak v okamžiku tom píše následovně: „Za korunu tu většími díky Pánu zavázána jsem, než bych povina byla za koruny všechny nejmocnějšího z vladařů světa. Zalíbila se Vykupiteli pokora má, kteráž u Boha vyprositi měla obrácení hříšníků; proto korunoval mne, neboť pyšná byla bych zavržena bývala. Každý čin pýchy novým jest trnem koruny Kristovy, který skutkem pokorným zničiti se má!“

IV. „Kterýž jsi pro nás těžký kříž nesl.“ Když blah. Markéta churavá na lůžku nemocných odpočívala přikázala jí představená Boha za uzdravení se prositi; a tu ještě téhož dne zjevila se jí nejblahoslavenější Panna řkouc: „Zmuž se, sestro milá, přinášímť tobě zdraví od Syna mého. Avšak trpkou cestou života budeš museti ještě kráčet; báti se netřeba tobě, neboť příslibuji ti ochranu i přimluvu svou.“ A téhož dne opustila blahoslavená uzdravená lůžko svoje. — Jindy uvažující opět o Ukřižovaném zdálo se, jakoby Spasitel podával jí kříž se slovy: „Přijmi, dcero, kříž ten a majíc jej vždy na zřeteli uschovej ho v srdce své.“ Tu odvěti Markéta: „Co chceš, Pane, abych činila?“ a slyší odpověď: „Kříž můj na srdci svém nositi máš, každé zlo, jež tebe stihati bude trpělivě a oddaně snášeti, neboť kříž, jež na spravedlivé sesílám, jest nejjistější známkou lásky mé, již pozemšťanu osvědčiti mohu.“ — „Cítíš útrpnost s rozedraným tělem mým stíženým velikým křížem na rámě mé vloženým? Viz, v taký stav svádí mne hřích nekajícího lidstva!“ Při slovech těch rozplakavší se Markéta nabízela Pánu pomoc svou, a on položil dřevo kříže na šíji její. „Klesajíc pod tíží břemene toho, praví o události té blahoslavená, počala jsem jasněji poznávati zlomyslnost hříchů, a Pán poučil mne, že nepostačuje kříž snášeti, nýbrž že potřebí i bolesti trpěti, mámli zásluh Jeho hodnou státi se.“

V. „Kterýž jsi za nás ukřižován byl.“ „Když jedenkrátě toužila jsem, vypravuje blah. Markéta, ctíti přede vším umučení Páně, tu pravil mi milostiplný Kristus: abych ku kříži, tomu místo spravedlnosti Božské modliti se chodila pohřížujíc mysl svou v podobné úzkosti, v jakých Matka Marie, pod křížem stojíc, upěla. Sebezapírání takové zajisté v poslední hodině umrtí tvého prospěšným ti

bude.“ Jak smýšlíš milý čtenáři, o veliké lásce této blahoslavené panny ku kříži a ranám Kristovým? Jsi-li ctitelem Božského Srdce Ježíšova máš i ty, ne-li s radostí a potěšením, jako činila to blah. Marketa, tedy aspoň s trpělivostí a bez odpírání těžký, avšak sladký kříž na tebe vložený, snášeti. A předc jak málo jich, kteří zachovávají se podle slov těchto; málo těch, kteří by bez reptání nesli jho kříže spasitelného!

Na den 16. dub. O bílé sobotě. Sv. Alfons z Liguori uváděje nám nejblahoslavenější Pannu Marii na mysl, kterak Syna svého s kříže sňatého v lůně chová mateřským, klade jí tato slova ve rty: „Patřte, bídní křesťanští, na rozervané Srdce Ježíšovo, obraťte se kajicně k životu dobrému. Syn můj zajisté laskavě vás všechny přijme.“ — K sv. Brigitě pravila kdysi Marie: „Když Syn můj pohřben v hrobě ležel, tu opravdově dvě srdce odpočívala pod jedním náhrobkem.“ K tobě, čtenáři, mluví sv. Mechtildis tato slova: „Přístup a zlíbej rány Božského Syna; v bok jeho pak vtiskni políbek trojí a děkuj za dary, jež z boku toho tobě i jiným mnohým vyprýštily se.“

Dne 20. dub. Ve středu téhodne Velikonočního. Mše svatá tohoto dne počíná slovy: „Pojďtež požehnaní Otce Mého do království, kteréž vám od počátku světa připraveno jest.“ Uslyševši sv. Mechtilda slova ta, jatá byla velikou radostí řkouc ku Pánu: „Kéž bych i já byla jednou z požehnaných těch, aby hlas ten i mě platil!“ A hned zaslechla hlas: „Věz, že jsi jedna z vyvolených; abys pak nepochybovala o tom více, dávám tobě Srdce své za stánek a útočiště, abys povždy a hlavně v den smrti nalézala v něm útěchy a poklidu.“ Když přišla opravdově chvíle úmrtí, tu zjeviv se jí Kristus připamatoval ji na slib otázkav se, kde schovává dar Jeho?“ I nemohla jiného odpověditi, než že srdce své ukryla v Srdce Jeho, ponořivši je tak v hlubinu vši milosti a svatosti; to dopověděvši skonala, dne 19. listop. 1300. — V témž smyslu mluví blah. M. Alacoque pravíc: „Srdce Ježíšovo jest pravým útočištěm v životě i ve smrti. Jak sladké jest zemřítí těm, kteří povždy pobožně ctili Srdce toho, jenž soudcem jejich bude na věčnosti!“

Z rady otcovy.

I.

Přijda k vodě v ni se díváš,
Abys viděl tváře své.
Rozmrzele hlavou kýváš
Nevida se v bahnivé.

Taktěž srdce tvé se rmoutí
Když tvůj obraz špinavý;
Zvlášť když jej snad zlobou zkroutí
Někdo v obraz nepravý.

A tak Bůh se stále dívá
V duši tvou a obraz svůj;
Otcovskou ti rukou kývá:
„Duše své mi neskaluj.“

II.

Ty chceš znáti Otce svého,
Dříve nežlis poznal máš;
A pak teprv zvědět z něho,
Jaké matce lásku dát.

Na matku se dítě směje,
Přírodou tak řízeno;
Otce znáti podospěje
Matkou k tomu vedeno.

Proto i ty, milý synu,
Matky církve hlasu slyš;
Neboť jenom v jejím klínu
O svém pravém Oci zviš!

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Duben.

Častěji se dovídáme ze životopisu svatých, že dokud ještě na zemi putovali, rádi čítali život a zásady svatých nebešťanů; čtením takovým se stali i oni svatými. Kéž bychom i my čtouce zde v zásadách svatých přivlastnili si všechno to, čemu se od svatých učíme! Kéž bychom i my čtením takovým a zachováváním všeho, co nás svatí učí, též svatými se stali!

1. Sv. **Hugo**, biskup Grenoblský. První pátek.

„Lepší jest ostýchavost nežli smělost.“

Ostýchavost a smělost jeví se obzvláště v pohledu, v řeči a v jednání zevnějším. Smělý pohled snadno chytá i sám chycen bývá; smělý jazyk naráží často a uráží Boha i lidí; smělé jednání prozrazuje lehkovážnou mysl, která se jen lehkovážným zase líbiti může. Toho všeho se ostýchavost obávati nemusí; co jesti tedy lepší? — Nejlepší ovšem jest tichost a veselost Svatých spojití dle slov Páně: „Buďte opatrní jako hadové a sprostní jako holubice.“ (Mt. 10, 16).

2. Sv. **František** Paulánský, zakladatel řádu.

„Počáteční horlivosti nebojí se ďábel, ale konečné vytrvalosti.“

Nejen že nepřítel duší našich pokojně hledí na počátek našeho k Bohu se obrácení a pokání, on třeba i podněcuje oheň takové horlivosti a hledí kajícího co možná nejvýš podněcovati ke skutkům kajícím, k převzetí rozličných pobožností atd., dobře věda, že železo tím spíše vychladí, čím více bylo zapáleno. — O jak mnozí dobře začali, ale neřídíce se dle rady zpovědníkovy, nýbrž samolibě si vyhledávající mnoho pobožností velmi brzo mrzutě a chladně je konali a konečně raději všechno nechali. Lépe jest méně konati ale dobře a v tom setrvati; nejlépe ovšem, hodně mnoho konati dobře a vytrvale až do smrti.

3. Trojlistek sv. sester, **Agape, Chionie a Irene**, mučednice. První neděle v měsíci.

6. neděle v pobožnosti k sv. Josefu. Pakli kdo ještě nezačal nebo vynechal jednu neděli, může pobožnost tuto odpustkovou kdykoliv konati, avšak 7 neděl nepřetrženě po sobě.

„Milost Boží nám nikdo nemůže ze srdce vyrvati.“

Čím hlubší a silnější kořeny milost Boží tvým spolupůsobením v srdci tvém usadila, tím tížeji se to stane, aby ti ji zkažený svět falešnými zásadami aneb ďábel svým pokušením vyrval; pakli ale srdce tvé nepůsobí spolu s milostí Boží, pakli nebdíš a nevaruješ se i té nejvzdálenější příležitosti ke hříchu, pak se nedomnívej, že milost Boží dlouho uchováš.

4. Sv. **Isidor**, arcibiskup. Pondělí.

„Přeješ si, abys nikdy neměl zármutek, chraň se hříchu.“

Kdo po křesťanskou žije, toho nic nemůže zarmoutiti; především ne hříchy a zlé svědomí, neb hříchu se varuje a hledí vždy dobré svědomí zachovati; ale ani soužení a utrpení ho nermoutí, neb ví, že je v rukou Páně a že tedy jen dle vůle Boží a jistě k jeho prospěchu všechno se děje. Láska k Bohu, dobré svědomí a naděje života věčného oslazují mu všechny křížky tohoto světa, neb ví že po nich se kráčí — do nebe!

5. Sv. **Vincenc Ferrerský**, kněz řádu kazatelského. Plnom. odp. rozšiřovatelům apoštolátu.

„Žádej Boha ustavičně o dar konečného v dobrém setrvání.“

O setrvání v dobrém učí nás k velikému potěšení církev sv. takto: „Pomoc Boží k dobrému nikdy nám nebude scházeti, pakli neopomeneme, s milostí spolupůsobiti, t. j. pakli jí dobře užijeme. Neboť Bůh, který počal v nás dobré, onť to i přivede až ku konci, „Bůh zajisté jest, kterýž působí v vás i chtění i vykonání.“ (Fil. 2, 13).

6. Sv. **Juliana**, představená panen řeholních, zakladatelka slavnosti Božího Těla. Středa.

„Dobré, co jsi učinil, zapomeň, jen na hříchy učiněné ustavičně pamatuj.“

I to jesti jedno z velkých pokušení ďáblových, že zásadu právě opáchnou káže. Na hříchy již nepamatuj, vždyť konáš tak hrdinské skutky nyní; hříchy jsou odpuštěny, nermuť se proto více ale pamatuj na dobré skutky jež činíš, to tě potěší. — Ale co tím chce ďábel u nás docílit? Nic jiného, než abychom zpyšněli a v duchovní té pýše zahynuli.

7. Bl. **Herman Josef**, kněz řádu premonstrátů. První čtvrtek.

„Chovášli se důvěrně k Panně Marii, bude i ona s tebou důvěrně jednati.“

Co to znamená: důvěrně se chovati k nebes královně, dá se snáze cítiti než vypsati; podobně totiž, jako as hodné a mravné dětátko k milené matičce své se chová. Tak důvěřovali si všickni svatí k mocné královně andělů, k Panně Marii, neb chovali v čistém srdci vřelou lásku k matce čistoty; čím podobnější budeš svatým nebeským v čistotě a lásce, tím důvěrněji se budeš moci utíkat pod ochranu Matky nebeské. Pak ale i nejbl. Panna Maria důvěrně s tebou bude jednati, ona ti bude v plném smyslu slova **matkou**.

8. Sv. **Uršulina**, panna. Památka 7bolestné Panny Marie: plnom. odp. v bratrstvu Srdce P. M., jakož i na hodinu pobožnosti ke cti 7bol. P. M., a na růženec 7bolestný.

„Bůh ví, co nám slouží k spasení.“

Kdybychom si sami mohli posloužiti všemi věcmi, často by mnohý z nás, zaslepen zlou žádostivostí, to volil a toho užíval, co by mu k zahynutí bylo. Podobáme se vesměs v tom ohledu nerozumným dětem, jenž ostrých nástrojů ku hrám svým si přejí, kterýmiž se snadno mohou poraniti. Jak dobře pro nás, že nad námi panuje jiný, přemoudrý a laskavý Bůh, jenž nejlíp ví co je k spasení našemu, a nebudeme-li jen vzdorně se protiviti, jistě nás tam přivede. — Dnes u večer rozjímej zbožně, kterak Kristus Pán na své poslední cestě do Jerusalema přišel se sv. apoštoly do Betanie k Lazarovi, Martě a Marii, kde celou sobotu (den Páně) ostal.

9. Sv. **Marie Egyptská**, kajícnice.

„S pomocí Boží i nad nejtěžším pokušením můžeš zvítěziti.“

Pochybovati o tom nesmíme, jinak bychom pochybovali o moci milosti Boží. To by si všickni měli dobře pamatovati, jenž veliké pokušení proti svaté čistotě musí snášeti: nemůže zajisté většího a krutšího býti boje, nežli v této tak choulostivé věci; však netraťte důvěru v Boha, duše strápené, moc milosti Boží je nesmírná, jen o ni vroucně prostě a s ní zmužile bojujte. — Dnes rozjímej večeri milou a tichou v domě Lazarově: památní pomazání nohou Páně; Lazar poslouchá Pána. Mnoho židů jde Pánu vstříc do Betanie, mnozí jen ze zvědavosti pro Lazara vzkříšeného.

10. Sv. **Makarius**, biskup v Antiochii. Neděle květná: slavný vjezd Krista Ježíše do Jerusalema, pláč jeho nad městem, učení jeho v chrámě. Druhá neděle v měsíci, 7. neděle ke cti sv. Josefa.

„Nebeský lékař hojí všechny nemoce a rány.“

Tělesné vždy nehojí, poněvadž ví, že nám poslouží k prospěchu; duševní ale nemoce a rány hotov je vždy a každou dobu vyhojiti. Avšak co učí zkušenost? Hříšník nechce být vyhojen, nechce být zdrav, vyhýbá se lékaři, vyhýbá se církvi, vyhýbá se zpovědi dokonalé. Ký div, že pak nemoc čím dále se zhorší a konečně zcela nezhojitelnou se stane?! — U večer rozjíměj, kterak se Pán opět vrátil do Betanie.

11. Sv. **Leo I. Veliký**, papež, 44. nástupce sv. Petra. Pondělí.

„Nenáviděti musíš blud a kacířství, však bludaře, kacíře samého nikoliv.“

Ono musíš nenáviděti, poněvadž je ze zlého, od ďábla, otce lži a k němu též vede, pakli vzdorovitě bludu se drží člověk. Bludaře však, osobu jeho máme milovati, t. j. za něho se modliti a jemu dobře činiti, pakli můžeme. Neboť i bludař je blízním naším, kteréhož máme milovati. — Spasitelná to zásada a potřebná, máme-li bludaře získati, a ne naopak nenáviděti i proti němu i proti Bohu se prohřešovati.

12. Sv. **Sabas**, mučedník.

„A kdyby všickni Krista zapřeli, já Ho nezapřu.“

Sv. Sabas zásadu tu až do smrti mučednické dosvědčil skutky. Zdali pak i ty podobně smýšlíš? Zdali bys podobně jednal, bojoval až do smrti, kdyby toho třeba bylo? Ach! při naší slabosti a vrtkavosti je se vždy co báti; když sv. Petr v hodině pokušení Pána třikrát zapřel, nač bychom se my mohli spolehati? Jedině na milost Boží, o kterouž neunaveně máme prositi, nebo „kdoby Mně zapřel před lidmi, tohoť i Já zapřu před Otcem mým,“ praví sám Syn Boží.

13. Sv. **Ida**, vdova. Středa.

„Manželé mají pro svatý pokoj všechno obětovati, co jen svědomí dovoluje.“

Každá roztržka a rozepře mezi manžely umenšuje obapolnou lásku, a pakli se to častěji opakuje, láska ta zcela vyhasne. Ba ještě více: I duše, které se z počátku upřímně a srdečně milovaly, mohou se častými spory a sváry zcela proti sobě ztrpčiti — pak ale je manželství pro obě strany učiněným peklem. — Proto manželé zásadu si zvolte: Pokoj pro všechno! svobodní skoumejte bedlivě srdce, s kterýmž se chcete spojit, dítky hleďte rodiče ve sv. pokoji udržeti poslušností a vši křesťanskou opatrností.

14. Sv. **Lidvina**, panna. Zelený čtvrtek: památka ustanovení nejsv. Svátosti oltářní, plnom. odp. v bratrstvu Srdce P. Ježíše, na návštěvu nejsv. Svát. k tomu při mši sv. odpustky s požehnáním apoštolským spojené.

„I nejbolestnější nemoce dovede křesťan s pomocí Boží snést.“

V životě svatých nalézáme, že právě ti největší milovníci Boží od Boha nejtěžšími kříži byli navštíveni — nevyjímajíc ani nejblahosl. Pannu Marii. Však všickni s pomocí Boží všechno přetrpěli. Ta nemožnost snášení čili jiným slovem zoufanlivost jen u odsouzených v pekle má místa.

15. Sv. **Petr Gonzalez**, kněz řádu kazatelského. Veliký pátek: výroční památka bolestné smrti Páně.

„Svět, kterýž tebe dnes obdivuje, zapomene snad již zítra na tebe.“

Nedá se také jinak myslet; neb svět jen povrchně soudí, chválí co se mu na pohled líbí; nezná ale vnitřní ceny srdce, přestane chválit, jakmile zevnější

lesk tvůj opadl . . . nejmenší nepatrnost ti dokonce i velikou hanu světa může způsobiti. Nejlíp proto jesti: Plnit svou povinnost a úsudků lidských si ani nevšímáti.

16. Sv. **Turibius**, biskup. Bílá Sobota: Kristus Pán v hrobě.

„Po nebeských statcích toužím, nikoliv po zemských.“

A po čem toužíš ty, křesťane milý? Po obojím — to nejde, jako nemožné jest dvěma pánům sloužiti, jenž právě opáčně poroučejí. Podobně opáčné prostředky jsou k dosažení vezdejších a nebeských statků; kdo k vůli pozemskému bohatství zapomíná na služby Boží, na modlitbu, almužnu, pobožnosti atd., ten ztratí nebeských pokladů — tomu se jedná jen o peníze, o bohatství! Ten ubohý — nebeské poklady ztratí, a pozemských — nevezme s sebou!

17. Sv. **Innocenc**, biskup Dertonský. I. Hod Boží velikonoční: vzkříšení Páně. Plnom. odpustky 1. bratrstvu nejsv. Svát. 2. Srdce P. Ježíše. 3. na zbožné nošení křížku sv. Benedikta. 4. na časté poslouchání kázání a 5. křesťanského cvičení a 6. odpustky s apoštolským požehnáním spojené (při velké mši sv.)

„Pán bude se mnou.“

S touto zásadou započal sv. Innocenc každinké ze svých počínání, a Bůh byl skutečně s ním a žehnal všem pracem jeho. I my se můžeme těšiti, že Bůh ve všem bude s námi, avšak jen pod dvojí výminkou: za jedno jest si přát, a bychom vždy byli v milosti Boží, a pak abychom vždy něco dobrého zamýšleli. Neboť psáno jest: „Blahoslavený muž, který se bojí Hospodina, neboť všecko, cokoliv činiti bude, šťastně se mu povede.“

18. bl. **Benedikt** Josef Labre, dobrovolně nuzný. Pondělí. II. Hod Boží: Kristus Pán v Emauzích.

„Kdyby jen jedinký člověk měl přijít k zavržení, musel bych se báti, abych já ním nebyl — ale nyní je málo prý vyvolených!“

Nad míru spasitelná zásada, k jejížto objasnění ani slovíčka není zapotřebí, jen bedlivě ji uvážiti Kdyby ze všech všudy lidí jen jedinký měl přijít do pekla . . . což by to nemohlo býti, že ty ním budeš? Dost možná! . . . proto se vždy obávej, i kdybys žádného hříchu si vědom nebyl; tím více však se obávej, an tě svědomí vlastní odsuzuje, a an ne jeden, ale většina snad lidí přijde k zavržení . . . nebo málo jest vyvolených!

19. Sv. **Leo IX.** papež, 149. nástupce sv. Petra . . . dříve Bruno řečený, jenž co dítě šerednou nemocí od Boha zkoušen na přímluvu sv. Otce Benedikta zhojen byl. Na poděkování se za to Bohu stal se benediktinem a zvolen za nejvyšší hlavu církve sv. základ položil k uctění tak zvaného „křížku sv. Benedikta“ (známé naší medailky).

„Boha vždy na paměti měj ale — i zlého ducha vždycky se obávej.“

Pokoušení ďáblov.

Odpověď na ně.

1. Nejsi již daleko od dokonalosti a svatosti a Bohu velice milý.

Ach! já jsem pln nedokonalosti, všecko jen milosti Boží musím děkovati, bez nížto bych ještě dnes mohl upadnouti do hříchu; a nikdo neví, zdali je lásky Boží hoden neb hněvu.

2. Jestli že tedy přísněji nebudeš živ, ani více ani méně, proto v tom ohledu nevejdeš do království Božského, neb toto jak víš „násilí trpí.“

Já činím tolik co mi zpovědník dovoluje, mám žádnou zodpovědnost a jsem jist před tvými ouklady, neboť ty jen k zoufalství chceš duši přivést.

3. Ty blázne! ve světě tolik radostí a všechny rozkoše světa, neboť Pán mně těší rozkoší a ty ve svém zbožném živobytí a sílí; nad to rozkoše světa jen pokání zanechávají a zármutek, já však vždy požívám sv. pokoje.

4. Ale co ti platno tvé zpovídaní a tvé proto doufám že to Bůh ode mne přijme; modlení a posty tvé, vždyť se to Bohu a kdybych i zcela žádnou sladkost duše necítil, nepřestanu předce to vše konati z lásky k Bohu a ďáblu na vzdor!

5. Ale považ jen tu velkou věc: sv. přijímání tak často konati; zdali pak jsi toho hoden? ano ty to zneuctíváš protože jsi vždy ten samý hříšník. Hoden toho ovšem nejsem, ale potřebuji toho silně, vždyť mne sám Kristus Ježíš volá! Jsem sice hříšník velký, ale doufám že se dobrovolně již nedopustím hříchu, právě tobě navzdor.

6. Konečně dělej si co chceš, ty mě Můj zpovědník zcela jinak ujišťuje než předce neujdeš! předce budeš zatracen! ty, obludo pekelná! V Bohu doufám a nebudu na věky zahanben.

20. Sv. **Anežka**, panna řehole dominikánské. Středa.

„Tvoje zaměstnání tě nemá nikdy zdržovati od pobožnosti.“

Jak často slýcháme ve světě: „nemám času jít do kostela nebo se modlit atd.“ Ale všem takovým se může dát za odpověď: nemáš ovšem času, poněvadž si ho nevezmeš. Zdali pak každý k tomu co ho těší, nebere si času i kdyby si ho jak říkáme, musel ukrásti? Řekni tedy raději: „Mě netěší choditi do kostela a se modliti.“ Jestli ale Bohu nedáváš co jest Božího, co ti někdy dá Bůh?!

21. Sv. **Anselm**, arcibiskup.

„Čím pracnější život tvůj, tím sladší bude někdy odpočívání.“

Nestrachuj se křesťane! neumdlévej v ustavičné pozornosti na své srdce, na svá slova, na své jednání veškeré; čím většího namáhání tě stojí život v pravdě křesťanský, tím blaženěji budeš zpomínati na loži smrtelném na všechno, co jsi z lásky k Bohu činil, trpěl a snášel, tím důvěrněji můžeš očekávati odměnu nebeskou. Velká odměna zajisté stojí za velké namáhání. Jen setrvati, setrvati!

22. Sv. **mučedníci perští**.

„Nižádná muka nás nesvede, Ježíše opustiti.“

Ježíše opustiti je: opustiti nejvyšší dobré a s ním i věčné spasení a za to voliti věčné trápení. A předce je mnoho křesťanů, kteří si toho ani nevšímají, zdali v lásce a milosti Boží žijí anebo hříchy svými Ježíše hanebně opouštějí. Běda, třikrát běda těm zaslepencům, pakli oči k svému prospěchu neotevrou, pakli dokonce v stavu hříšném zemrou nebo pak na věčnosti — ovšem již pozdě — nahlednou, co s Ježíšem ztratili!

23. Sv. **Vojtěch**, biskup Pražský a mučedník.

„Pán nebes a země přijme i mé neužitečné přičinění.“

Božský Vykupitel pracoval v úřadě kazatelském 3 leta neunaveně, a předce jak malý se zdál býti toho účinek! Malý byl počet věrných jeho učedníků a následovatelů, avšak Otec nebeský na spasitelském úřadu Syna svého veliké měl zalíbení.

Potěšná to pravda, pro duchovní zvláště, jako i pro rodiče a všechny jenž napomínáním a vychováním jiných k cnosti vedou ale malého vidí oučinku: Bůh nehledí tak na oučinky našich prací, nýbrž na náš dobrý úmysl; ano práce naše tím větší odměny dosáhne v nebesích, pakli zde na světě nám se zdá býti neužitečná.

24. Sv. **Fidel** Sigmaringský, kněz řádu kapucinského a mučedník.

„Duchovní boj žádá trpělivost.“

Cíl duchovního bojování jest: vykořeniti zlé a vsaditi cnosti v srdce lidské. Avšak po prvním hříchu k zlému nakloněné srdce se zpouzí obojímu: zlé nechce ven, dobré nechce tam; obé jen s největším namáháním největší trpělivosti se podaří. Byť by to však sebe obtížnější bylo, setrvej duše má! království nebeské toho zasluhuje.

25. Sv. **Marek**, evandělista Páně. Pondělí.

„Jsemť služebník Syna Božího.“

Může to říci každý z nás? Dokazují to skutky naše, že jsme služebníci (následovníci) Boží? nebo snad služebníci, otroci hříchu, světa a ďábla? Ach toho nejlaskavějšího Pána, ano Otce nejsladšího opouštíme a dobrovolně se oddáváme otroctví nejtěžšímu!

26. Sv. **Basileus**, biskup a sv. **Glafyra**, panna, mučedníci. Památka Panny Marie „matky dobré rady.“

„Bůh nemůže na svou církev zapomenouti.“

Vždyť sám nás ubezpečil: „Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ I kdyby — co nemožné jest — u lidí se stalo, i kdyby matka na své dítě zapomněla, „já pak nezapomenu.“ Jaká to útěcha pro nás v těchto strastiplných časech, v kterýchžto jaksi ode všech opuštění jen na Boha jsme odkázáni!

27. bl. **Egid**, řádu sv. Františka laik. Středa.

„Kdo bližního miluje, bývá zase milován; kdo jiným pomáhá, tomu se i od bližních pomáhá; kdo se ke všem dobře chová, k tomu se i jiní budou podobně chovati; blahoslavený ale ten, jenž všude dobře činí, všem pomáhá a všem přeje, aniž by si přál, by se i k němu tak chovali jiní: to jest něco velkého — a proto jen málokdo to zná.“

28. Sv. **Didym** a sv. **Teodora**, panna, mučedníci.

„Co jesti život přítomný u porovnání k životu věčnému?“

Život vezdejší kratičký, budoucí bez přestání; onen pln žalosti, budoucí pln radostí; tento ustavičný pokoj, vezdejší ustavičný nepokoj; zde na zemi samy starosti a boje, tam radosti a vítězství, zde vidíme Boha jen vírou, tam ale tváří v tvář patřiti Jež a požívati naději máme; zde jesti zkouška, tam odměna věčná.

29. Sv. **Petr**, mučedník řádu kazatelského.

„Obhájce práva a pravdy nesmí se rozhořčiti.“

A to z mnohých příčin: 1. rozhořčení zatemňuje ducha lidského a rozum; dokud pokojně mluvíš, myslíš mnohem jasněji a hlouběji; 2. byť bys sebo více měl pravdy, pakli ji s rozhořčeným srdcem šleháš protivníka do obličeje, odráží se jako šíp o skálu; mluvíš-li ale od srdce, jde též k srdci; 3. a není ani rozhorlení potřebí, nebo pravda vždycky musí zvítěziti, neli zde na zemi — zajisté tam na nebi.

30. Sv. **Kateřina** Sienská, řeholní panna. Plnom. odpustky rozšiřovateli apoštolátu.

„Co spomůžte dosažení toho, zač nápotom dlouhá leta se musí činiti pokání?

Sv. Kateřina oželela nepatrnou marnost celá leta a bolestná jí byla na to upomínka; jaká bolest teprv musí se zmocniti duše, kteráž na život mnohých let v samých hříšících ztrávený zpomínati má? Jak těžce okouší ona pravdu slov svatého učitele církevního řkouceho: „Rozkošnost je z počátku sladká a opojující, ale brzo ucítíš jed, kterýž na dně kalicha vyražení světského se usazuje.“

Dnes u večer se důstojně připrav na pobožnost májovou: čin to nejlepší předsevzetí Panně Marii dokonale sloužiti.

Duchovní cvičení ke cti Božského Srdce Páně konala se v 2. polovici ledna t. r. v konventu ct. bratří men. sv. Františka v *Zásmukách* (v Čechách) vedením důstoj. p. P. Fr. Krutil-a ze ř. nejsv. Vykupitele. Účastnil se při nich vp. **Jos. P.**, jenž již 16 let v arcidiecesi Pražské v rozličném úřadu horlivě byl účinkoval a posléz i na faru Mšenskou byl investován, a v těch dnech svůj úmysl upevnil a brzo i ve skutek uvedl, do téhož řádu přísné řehole sv. Františka vstoupiti. Nyní jest tentýž vp. J. P. v noviciatě v konventu Zásmuckém, kde se řehole svat. Frant. právě nejsvědomitěji zachovává. Sdělujeme tuto radostnou událost k vůli mnohým jak v duchovním tak i světským, kteří by rádi světu za naší doby rozličnými snahami tak zmítanému se vyhnuli a v tichosti klášterní o svou duši výhradně pečovali avšak nevědí, kam se mají obrátiti. Hrozí sice v nynější době i těmto chudým řádům mnohé nebezpečí, avšak tyto přecházejí již horší časy. Kdo se všeho pozemského statku k vůli Krista Pána odřekl, ten nemůže ničeho ztratiti. Když Bůh s námi, kdož proti nám?!

Do apoštolátu modlitby byly přivtěleny *fary*. Stěbořice a Derfle v arcidiecesi Olomoucké. — V Derfleské farnosti čítá se již na 700 údů a lze se nadíti ještě valnějšího rozšíření.

Časopisy apoštolátu modlitby, podobné naší „Škole“ jsou již v řeči: 1 francouzské, 1 vlašské, 1 španělské, 2 anglické, 2 americké, 1 německé a 1 uherské.

Co je nebezpečnější, v neděli půl hodiny na mši sv. v kostele býti aneb se na ledě sklouzati? Když některý synáček studující v neděli domů přišel, (kdož ví, kde se toulal!) poněkud zachlazený, připisují to velepečliví rodičové tak rádi nedělnímu (o všedním není ani řeči) chození do chrámu Páně a usilují (a již toho i dosáhli), by se studující do kostela na mši sv. nevodili. Ještě žádný však za té půl hodiny v kostele nezmrzl, ba ani neonemocněl; při zábavách, které obyčejně více než půl hodiny trvají, kolik jich přišlo nejen o zdraví, nýbrž i o život! A přece žádný z těch velepečlivých rodičů proti těm zábavám nebrojí, ale ráději poslední groš na ně vynaloží a své synáčky a dcerušky k nim vodí a posílá. Z mnohých jen jeden příklad. V Laxenburku klouzalo se 14 hochů na ledě a — utopili se. 9 z nich bylo vytaženo mrtvých, ostatní zmizeli pod ledem. — V kostele by arcif se mohly zachladit vaše dítky, v tančírnách však a na ledě a jinde — když i o život přijdou, to nic nevadí, když to jen není ve službě Boží!

Něco pro tanečnice. Ten masopust ukazuje obyčejně až mnoho patrně, kam přivádí vášeň. Při jedné maškarádě ve Vídni vábila jedna horlivá tanečnice zvláštním svým jednáním veškerou pozornost na sebe. Lékař přítomný ji pozorovat dosvědčil, že se náhle zbláznila a nešťastná dáma musela býti zavedena do blázince.

Smrt zloděje. Penězoměnec Jos. Nunez v Lerida (ve Španělsku) měl 2 sklady peněz (pokladnice), jeden pro obyčejnou potřebu, druhý jen pro větší peněžní sumy. Pro poslední měl napřed 2 klíče, časem však se jeden ztratil. Nedávno když musel do toho skladu jíti, shledal pokladník k největšímu svému podivení, že v zámku jeden klíč již vězí. I zavolal pána a oba otevřeli dvěře a spatřili ve skladě mrtvolu muže, který dříve v témže penězoměnectví úředníkem byl. Nešťastník bez pochyby ten jeden klíč ukradl v úmyslu pána svého okrásti, avšak jakmile do pokladnice vkročil, spustil zámek a on musel uprostřed pokladů, které si chtěl osvojiti, hladem zemřít!

Jak soudí obecný lid o nevděčných dítkách. V měsíci březnu t. r. zemřel v Rumburku (v Čechách) starec, jmenem *J. Diesner*, který dříve továrníkem byl, posléze však do bídy upadnuv toliko z almužny (či podpory) od svých dítek se živil. Měl býti pochován; náhle však se odložil pohřeb a úřední ohledání se zařídilo, an pověst se roznesla, že byl otráven. Příčinu k té pověsti dalo hrubé nakládání, jaké starý otec od svých sedmero dítek snášet musel, jakož i častěji prohozené vyslovení (těchto dětí), že by se rádi zbyly obtíže o něho pečovati. Tyto děti musely bez toho úředně donuceny býti, o výživu svého otce se starati, a nakládaly s ním prý na nejvyš ukřutně. V poslední kruté zimě vytrhly mu z komůrky jeho i kamna, ba odeprěly mu i lžice na polívku, kterou mu milosrdní sousedé přinesli, a ještě o mnoho jiných ukřutnostech vykládali si lidé při jeho pohřbu. (Možno že bylo něco přehnáno.) Těchto sedmero zdárných (!) dítek neúčastnilo se na pohřbu svého otce. Mezi tím, co lid takto soudil o rodině Diesnerově, konalo se úřední otevírání mrtvoly a dokázalo, že nejsou žádné známky otrávení na ní, tak že pohřební slavnost se opět započala a mrtvý na křehov vynešen byl. Sotva však že průvod o roh domu zabočil, pronesl rozhořčený lid svůj úsudek skutkem: celé mračno kamení sypalo se na dům oněch 7 a všechna okna (83) byla roztráskána. Tak mstí i lid nesprávně na otci páchané.

Jak trestá sama sebe prostopášnost. V letošním masopustu chtěli si blíže Lilienfeldu (v Rakousku) někteří prostopášníci zvláštní kratochvíli připravit, uspořádali totiž mlýn na staré baby, by zemleny v něm co mladice z něho vyšly. V úterý, 1. března vyšel tedy celý houf dobrodruhů k vykázanému místu, veza s sebou zamýšlený mlýn. Předcházel je co vůdce jeden za mouřenína přestrojený (snad žid to z Uher) sedě v nejlepší veselosti na koni, a nemaje žádné šavle opásal si velký, břitký řeznický nůž. Po chvílce slezl sice (že mu to ježdění bylo trochu nepohodlné) a nechal druhého jeti, před určeným místem však opět se vyšinul na konika, při tom však tak nešťastně, že si ten břitký nůž hluboce do břicha zarazil. Na to ihned slezl a nůž ještě vytáhl, řka: „po mně je veta! krev již teče!“ a mrtev sklesl. — Tato nenadálá událost ochladila zajisté mnohé z oněch kratochvilníků a vloživše mrtvolu do mlýna připraveného na staré baby vrátili se bez očekávané zábavy domů. Polepší-li to ale hejřící svět?!

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Květen 1870.

Číslo 5.

Sedmero tělesných skutků milosrdenství.

III.

Před pocestným dveří nezavírej,
Přijmi jako samého jej Krista,
Očišť ho a pot mu s čela stírej.
Odměna tě v nebi čeká jistá. —

Veliký muž papež Řehoř svatý
K nuzným veždy sdílné srdce choval;
Zvláště k pocestným byl láskou jatý,
U svého je stolu obsluhoval.

Jednou chodce neznámého vítá,
Vodu k umývání jemu strojí,
A an všelikou mu péči skýtá,
Chodec zmizel — Řehoř sám tu stojí.

A co, ačkoliv by rád byl, neví,
Že byl Pána Krista v pravdě hostil,
Sám Pán jemu v noci ve snách zjeví,
A tak úžasu a podivu ho sprostil:

„Jiné dni jsi uctil údy moje,
Dnes mne samého jsi v domě choval;
Neujde však odplata ti tvoje
Za to, že's mne libě obsluhoval.“ —

Jindy dvanáct nuzných pozval sobě,
Třináctý se cizý připojuje.
„Sluho, velel jsem jen dvanáct tobě,
Odkud třináctý se přidružuje?“

Sluha nevidí však třináctého.
Jen jich dvanáct hostů obsluhuje.
Řehoř žasna hledí na cizého,
Všecku pozornost mu obětuje.

Když se uhostění rozcházelí,
Třináctého Řehoř pozastaví,
Táže se ho, kdo jest, ať mu sdělí.
Načež cizinec mu takto praví:

„Já jsem anděl Boží poslán s nebe,
Za to, že jsi milosrdný býval,
Abych po tvůj život střežil tebe,
Abych veždy po tvém boku dlíval.“

Na to zmizel. — Řehoř v žasu stojí,
Nice kleká, Bohu díky vzdává.
A pak stále nuzným krmě strojí,
Ve svém domě cizé přechovává. —

„Hostem jsem byl, vy mne uhostili,
Takto Kristus v písmě svatém praví,
„Co jste nuzným bratřím učinili,
Za to od věků se stan vám staví.“

Útěcha pravověřících.

„Milostí Boží spasení jste skrze víru a to ne sami ze sebe, dar zajisté Boží jest to.“
Efeským 2, 8.

(Dokončení.)

Ze živé víry Kristovy nám plyne :

c) Jistota ohledně budoucnosti a naděje spasení.

Nevěrec, rouhač, pak ničemný a vlašný katolík nemohou míti důvěru v Boha, ani dobrou naději; oni žijí v ustavičné pochybnosti a v nejistotě ohledně budoucnosti čili věčnosti. O nich platí to, co napsal apoštol sv. Jakub. „Kdož pochybuje (u víře) — podoben jest vlnám mořským, které vítr žene a jimi zmítá. Protož nedomnívej se člověk ten, by co vzíti měl od Pána.“ ¹⁾ — Ty ale příteli a spolu jiní pravověřící křesťané mohou říci a zvolati takto: „Máme doufání k Bohu a začkoliv prositi budeme, vezmeme od něho; nebo přikázání jeho ostříháme a to, což jest líbého před ním, činíme.“ ²⁾

A jakbys příteli! neměl míti doufání k Bohu a naději spasení, když Ježíš Kristus na mnoha místech tebe o tom ujišťuje? Jakbys neměl míti jistotu stran budoucnosti, pakli jen věrně vynakládáš všech spasitelných prostředků, jichž nikde jinde nelze najíti, leč v katolické církvi? — V katolické církvi můžeš bezpečně spasení své konati; neb tu máš — mimo dobrých naučení a povzbuzení, mimo společného modlení, jakéž se za všechny koná, mimo mnohých posvátných obřadů, mysle naše k nebesům pozdvihujících, — také sedm svátostí, v kterých se ti dobrotivost a pečlivost Spasitelova o spasení tvé v plné míře objevuje. V pravdě Špasitel náš, co starostlivý pastýř všech, vyprovází v těchto svátostech křesťana od jeho příchodu na svět až k temným branám smrti. — Poslyš, kterak se to stává!

Tu ve svátosti křtu ujal se tebe, učiniv tě synem Božím a dědicem království nebeského; ³⁾ neboť tě přijal do církve pravé. Avšak co poutník v tomto plačtivém životě oudolí narážíš na všeliká pokušení, nesnáze a protivenství a máš se báti, aby svět i ďábel nepřipravili tebe o všechno, čímž tebe Spasitel milostivý na křtu svatém byl opatřil.

Pročež tebe Spasitel tvůj silou Ducha svatého co nějakým mečem v svátosti bířmování ozbrojuje a utvrzuje, abys mohl nepřátelům duše své odolati, Bohu věrnost zachovati, víru svou zahájiti, podle ní živ býti a tudíž cíle blahoslaveného dojíti. — Pakli jsi se na cestě života unavil, pakli lačněti a žízniti počínáš po Bohu svém ⁴⁾ — a žádáš na prsouch laskavého Spasitele svého se ohříti, posilniti, hle tu ti podává Ježíš Kristus pokrm zázračný, pokrm nejdražší, pokrm živící duše k životu věčnému; ano podává tobě sebe samého v nejsvětější Svátosti skrytého, on také tomu chce, abys často k stolu jeho přistupoval. — Pakli tě přece nějaké neštěstí na tvé pouti zde potkalo, totiž padl-lis mezi lotry a vzdálil-li jsi se od pravé cesty křesťanské, tedy ani tenkrát neopouští tebe zbloudilého a hříchy raněného; nýbrž hledá tebe, jako dobrý pastýř stracenou ovcí svou ⁵⁾ — ano leje olej a víno do tvých ran, podobně jako onen milosrdný samaritán. — A jestli hříchů svých želiš a uložené pokání věrně vykonáváš, tu Spasitel světa dává ti úplné odpuštění rozhřešením skrze služebníky své, totiž skrze kněze katolické církve. — Pakli tě na cestě života nemoc

¹⁾ Jakub 1, 6. — ²⁾ I. Jan 3, 21. — ³⁾ Řím. 8, 17. — ⁴⁾ Žalm 41. — ⁵⁾ Lukáš 15.

těla překvapila, tu ti laskavý Spasitel posílá v svátosti posledního pomazání pro tělo i pro duši oučinný lék po svém služebníku, ¹⁾ — který i v těch nejnebezpečnějších nemocech, neboje se nic ztráty života svého, k lůžku nemocných spěchá, aby ovečky Kristovy na poslední cestu do věčnosti byly dary a milostmi Ducha svatého občerstveny a posílněny. — Dobrotivý Pán a Spasitel, má péči o všechny vesměs, uděluje také milost skrze svátost manželství, aby pro stádo Kristovo dobré oudy se vychovali i aby tak království Boží svatými se naplnilo. — Posléz, aby se tomuto věrnému stádu nikdy nedostávalo věrných pastýřů a rozdavačů milostí Božských, svěcením kněžstva stará se o to Pán, vždy vysílaje nové služebníky na vinici svou, aby ji totiž vzdělávali a křesťany do království nebeského přiváděli.

Milý příteli! zdaliž všechno to nepodává ti jistotu ohledně budoucnosti? — A nemusíš-li co dobrý a věrný katolík upokojen býti? Zajisté; nebo skrze Ježíše Krista přístup svobodný máme skrze víru k milosti této, v kteréž stojíme a chlubíme se nadějí slávy synů Božích.“ ²⁾

d) Šťastná hodina smrti.

Umřítí musíme všickni dříve nebo později; než kdo nám s jistotou vyloží, co jest člověk při umírání a kdo nás poučí, kterak možná umřítí pokojně a blaženě? — O křesťane, jestliže jsi Ježíše Krista, Pána a Vykupitele svého po všecken čas života srdečně miloval a jemu věrně sloužil, — jestliže jsi v katolické církvi co poslušný její oud setrval a při tom život vedl správný a bohabojný, zdaliž nebudeš umírat šťastně v Pánu? — Slyš, co praví věčná Pravda: „Blahoslavení mrtví, kteří v Pánu umírají . . . Nebo skutkové jejich následují jich.“ ³⁾ Kdož se bojí Pána, tomu se dobře dítí bude v nejposlednější čas a v den skonání svého požehnan bude.“ ⁴⁾ Šťastná jest smrt věrného služebníka, věrného a bohabojného katolíka.

Uvažuj příteli u sebe toto: Při odchodu do věčnosti žádá sobě každý, aby byl mnoho dobrých skutků konal, i aby se byl se vši snažností hříchu vystříhal. K tomu pak obému katolická víra nejvíce tebe vede a nabízí; k tomu ti na ruku dává hojných prostředků. Mimo to má katolická víra také prostředky, které v čas smrti jsou velice platné a tedy důležité, totiž pokání, kněžské rozhřešení, přijímání nejsvětější Svátosti a poslední pomazání, o čemž jsi již svrchu slyšel. Takto se ti příteli v té smutné a rozhodné době podává veliká útěcha; takto se ti připravuje šťastný odchod a tedy můžeš nastávající smrt svou vítati co anděla od Pána vyslaného, který tebe vyvede z tohoto bouřlivého života do přístavu ráje věčného!

Za tou příčinou nebylo nikdy křesťana, který by odcházeje z tohoto světa byl želel, že církvi katolické vždy poslušným a věrným zůstal, že její přikázání svědomitě zachovával a že spasitelných prostředků od ní podávaných náležitě užíval; než mnozí odpadlíci želeli již odpadnutí svého velice; ano oni před svým skonáním žádali opět spojení býti s církví katolickou, které se byli zpronevěřili, — žádali v ní jediné na věčnost odejítí. Mnozí již protestanti povolali si v hodině smrti svého katolického kněze, jemu se zpovídali a v katolické víře život dokonali; avšak žádný katolík v hodině smrti své od víry katolické neodstoupil. Na to nemáme ani jediného příkladu. Za dnů zdraví mnohý v lehkomyšlnosti svéarci odstoupil od církve katolické, a ji z časných a mrzkých ohledů se zpronevěřil (na př. pro bohatou nekatolickou nevěstu). „Ale každý, kdož odstupuje a nezůstává v učení Kristovu, nemá

¹⁾ Jakub 15, 14. — ²⁾ Říman. 5, 2. — ³⁾ Zjev. sv. Jana 44, 13. — ⁴⁾ Sirach 1, 13. a Žalm 115, 15.

Boha“ atd. ¹⁾ — A svatý otec Cyprián dí: „Odplaty Kristovy nedej, kdo církev Kristovu opouští.“ ²⁾ — Právě asi před třemi sty lety stalo se, že stará matka syna svého, — pověstného Filipa Melanchtona, jenž byl odpadlík a přítel Lutera, — se tázala, řkouc: „Pověz mi, zdaliž bych i já měla tu vaši novou víru následovati? Načež ji dal syn za odpověď: „Zůstaň matko při staré katolické víře; neboť jest sice v nové víře lehčejší žítí, ale ve staré víře lépe jest umřítí.“ Pokojně a blaženě umírá věrný a bohabojný katolík; avšak kteří pravou víru opouštějí, a při tom svými zásady rozumářskými se spravují, ti všickni v čase skonání svého bývají velikým strachem sklíčení, ano i v zoufalství padají. Dějepis podává o tom dosti příkladů. Svatý otec Alfons z Ligori praví: „Tak nazvaní silní duchové (lidé lichou osvětou a nevěrou se vynášející, jenž o vymanění národů z poslušnosti církve a víry křesťanské se zasazují) trátí při smrti zdánlivou sílu svou a pro strach v nic se obracejí; avšak duše pokorné a pobožné očekávají smrt s myslí pokojnou a vidí v ní útěchuplnou dobu.“ — Také si berme naučení z tohoto příběhu: „Roku 1849 v bitvě u Kapolny (v Uhřích) rozhlížel se princ nassavský po bojišti nepřátelském a ai mezi mrtvými a raněnými uzří tu polského důstojníka, který koulí prohnán pracoval ke smrti. Byltě to muž velké a silné postavy, ve tváři jeho obrážela se nenávisť a zpuřnost. Z úst jeho bylo slyšeti strašná ta slova: „Zde ležím na krvavém bojišti, obklíčen mrtvolami a od celého světa, ježž nenávidím, opuštěn, krvácející pro svobodu jiných. V Berlíně slyšel jsem řečniti tak nazvané veleslavné filosofy, Kanta, Hegla, Fichta. Nikdo z nich neučil mne tomu, jak se i veleslavně umírá; nikdo z nich nevyzpytoval člověka v poslední hodině. — Sem bych chtěl všechny tyto hubare a chvastače svolati, by strašným pohledem na přebolestné odloučení duše mé od těla nabyli podnětu k pravému rozjímání a ku proskoumání bídného života člověka.“ — To pověděv strašně vzezřel na prince před ním stojícího a na to vypustil ducha. ³⁾

Milý příteli! kéžbys byl vždy na svou smrt pamětliv! Kéžbys ty, taktéž i já, mohl na konci života se svatým Pavlem zvolati: „Čas rozdělení mého nastává. Dobrý boj jsem bojoval, víru jsem zachoval, naposledy složena jest mi koruna spravedlnosti, kterouž dá mi v onen den Pán, ten spravedlivý soudce.“ ⁴⁾

e) Život věčný v nebi.

To jest ten cíl našeho zde putování a našeho zde bojování, totiž ta věčná nevýslovná blaženost, která toužení srdcí našich dokonale vyplní. Nebe jest ta pravá vlast naše, kde Boha v tváři tvář patřiti a kde věčných radostí požívatí máme. Tam na vysosti jest to království připravené od ustanovení světa; ⁵⁾ — totiž všem, kteří si toho právě křesťanským a bohumilým životem byli zasloužili. Svatý Adrián byl voják osmnácte roků stár a divil se té nepřemožitelné statečnosti mučedníků křesťanských a té rekovnosti, jakovou při své smrti ukazovali. Proto se tázal některých, jakých to pokladů doufají dosáhnouti za ta nesmírná muka svá? I pravili jemu: „My doufáme poklady, které všecko pomýšlení lidské daleko převyšují. To nám dodává zmužilosti. Strasti, kterých podnikáme, jsou pomijitelné; než blaženost, kterou beze vší pochybnosti očekáváme, nikdy nepomine; onať nemá konce.“ — Adrián byv touto odpovědí hluboce dojat žádal pokřtěnu býti a nedlouho na to obětoval život svůj pro Ježíše Krista a dosáhl života věčného. ⁶⁾

¹⁾ II. Jana 1, 9. — ²⁾ De unitate fidei. NB. Žádný katolík nestal se luteránem, aby mohl žítí ctnostnější nýbrž svobodnější; — ale mnozí luteráni stali se katolíky, aby ctnostnější a přísnější věsti mohli žít. — ³⁾ Hlas jednoty katolické II. ročník číslo 38. — ⁴⁾ II. Timot. 4, 6, 8. — ⁵⁾ Mat. 25, 34. — ⁶⁾ Mehlera příklady, díl II. str. 16.

Milý křesťane! ukázal jsem tobě, co všechno víra Kristova působí a nyní již tebe pro ten křest svatý, kterýmž jsi ospravedlněn a posvěcen, pro to neskončené milosrdenství Boží, na které se spoleháš, i pro všechno, co ti jest svaté a drahé, žádám: „Nespouštěj se nikdy pravého učení Božského, toho učení spasitelného a cestu do nebeské vlasti bezpečně ukazujícího. Chraň se novotářů, rozumářů a všech těch, jenž leckteré křesťanské pravdy upírají a rozdvojení působí v katolické církvi.

Hle Pán a Spasitel náš toho večera před svým umučením poslední slova k učedníkům svým promluvil a hlasitě se před nimi modlil. V této modlitbě pravil: „Neprosím toliko za ně (za učedníky moje) ale za ty, kteří věří ve mne skrze slovo jejich; aby všichni jedno byli, jako Ty Otče ve mně a já v Tobě.“ ¹⁾ — Jelikož takto mluvil Spasitel náš v hodině loučení svého, tedy vidíš, co se mu nejdůležitější věci býti zdálo. Musel by zajisté špatný to syn býti, který by se po tak důležitém odkazu umírajícího otce svého neptal, i který by odpor činil tomu, oč jej otec umírající tak snažně prosil.

Musí to tedy špatný křesťan, ano protivník Kristův býti, kdo rozdvojen u víře působiti chce, — kdo nové náboženské vyznání (nové sekty) tvoří aneb již utvořil, — a kdo vymanění lidí z poslušnosti církve si přeje a o to usiluje; neboť jednotu mezi katolickými křesťany ruší, kdežto Kristus Pán v poslední hodině tak snažně o jednotu byl žádal. (Též sv. Pavel loučiv se v Miletu, varoval před rozdvojením, jaké působí sektáři.) ²⁾ Pročež věz čtenáři, že každý křesťan zle činí i že jest zrádcem víry své a tudy věčného spasení svého, an to bezsvědomitým spisovatelům novin a časopisů — v nichž se na křesťanské pravdy a na katolickou církev rouhavě vyjídá, — aneb osvětářům a křiklounům (na př. v hospodě) raději věří, nežli církvi katolické od Krista Pána na skále založené, která jest sloup a utvrzení pravdy, ³⁾ a která nemůže nikdy ve víře pochybiti, a poblouditi; neb Duch svatý zpravuje ji vždycky. ⁴⁾

Mohou sice jednotliví duchovní, ano mohou i celé osady zásadami nevěreckými neb kacířskými býti porušeni, avšak nikdy církev katolická, všeobecná. Aníž se dá upříti, že mnohé zlořady zde i onde u katolíků se přihodily, ale katolická církev ve svých uzavřeních nikdy tomu neučila, aniž toho schválila, aniž kdy něco takového schválí. Zajisté víra katolická jest víra Božská, zázraky stvrzená, jest to víra dobrá, spasitelná; avšak ona nemůže za zlé skutky mnohých věřících, rovněž jako lékař nemůže za to, že neozdraví nemocný, který předpisů lékařských nezachovává. Milý křesťane! hleď vésti život ctnostný, křesťanský, abys nebyl stromem neužitečným v zahradě Kristově. Varuj se života hříšného a važ sobě víry katolické nade všechno.“ — Následuj spravedlnosti, pobožnosti, víry, lásky, trpělivosti, tichosti. Bojuj dobrý boj víry a tak dosáhni života věčného, k němuž jsi povolán. ⁵⁾

1. Vážme si všichni víry Kristovy a kterak?

Svatý Pacián honosí se a praví: „Křesťan jest moje jmeno a katolík moje příjmení.“ ⁶⁾ — A svatý Román, nic nedbaje na muka, jimiž se mu od císaře Valeriána vyhrožovalo, vyznal a zvolal: „Já jsem křesťan a za nejšťastnějšího člověka se pokládám, že křesťanem jsem.“ Tak mluvili, tak vyznali mnozí mučedníci. ⁷⁾ Pročež i my křesťané pokládejme si to za veliké štěstí, že jsme na křtů svatém víru Kri-

¹⁾ Jan 17, 20. — ²⁾ Skutk. 20, 29 až 32. — ³⁾ I. Timot. 3, 15. — ⁴⁾ Ján 14. 16. — ⁵⁾ I. Tim. 6, 10. — ⁶⁾ Pacian epist. 1 ad Sempronian. — ⁷⁾ Příklady Macana str. 102.

stovu přijali, že jsme se křesťany stali a tedy važme si té víry nade všecko. Než kterak se to stane? Vynasnažujme se, dle ní živu býti a ji dobrými skutky veřejně na sobě ukazovati, aby každý, kdo naše jednání a naše činění pozoruje, seznal, že jsme pravověřící křesťané. Toho žádá od nás Kristus Pán, neboť praví: „Tak sviť světlo vaše před lidmi, ať vidí vaše dobré skutky a slaví Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ ¹⁾ — Pak i často u sebe uvažujme, jak mnoho nám jest svěřeno; neboť učení Kristovo, které jsme na křtu svatém přijali a plniti slíbili, jest veliký dar Bohem nám daný. Ono jest perla velmi drahá, pro kterou by člověk všecko, co má, prodati a ji sobě koupiti měl.“ ²⁾ — A ve svatém evandéliu připodobňuje Pán učení své království Božímu a blaze tomu, kdo v něm stolovati bude. ³⁾ Avšak v království Božím stoluje ten, kdo slovo Boží slyší a je zachovává i kdo milostí ze sedmi svátostí se prýstících náležitě užívá, čině se takto hodna dědictví nebeského!

Pověz křesťane! kterak jsme si toho zasloužili, že nás Pán do víry své povolal, — že nám dědictví v nebesích zaslíbil? ⁴⁾ — Povolal nás z pouhé milosti své nezpytatelné, dal nám jednorozeného Syna svého poznati a s ním a skrze něj velmi mnoho nám daroval. — Toho jsme si vpravdě nezasloužili. „Pročež — dí svatý Pavel, — když se ukázala dobrot a vlídnost Spasitele našeho Boha, ne ze skutků spravedlnosti, kteréž bychom my činili, ale podle pouhého milosrdenství svého spasený nás učinil skrze obmytí druhého narození a obnovení Ducha svatého, kteréhož vylil na nás hojně skrze Ježíše Krista Spasitele našeho, abychom ospravedlněni jsouce milostí Jeho, byli dědicové podle naděje života věčného.“ ⁵⁾ — Svatý apoštol Pavel všecky věci na zemi pokládá za nic, ba za škodu pro vyvýšenou známost Ježíše Krista. ⁶⁾ „To vším právem; nebo kdyby člověk všecko na světě ztratil, ale skrze svou živou víru došel blaženosti nebeské, šťastným jest na věky a získal všecko. A kdyby zde na zemi všeliké dobré věci, třeba i celý svět získal, ale na duši škodu trpěl, co mu to prospěje, aneb co vezme z toho s sebou do věčnosti?“ — „Kdo ale má Syna Božího, má život, kdo nemá Syna Božího, nemá život.“ ⁷⁾

Katolíci! Slované! — pokud hlas svědomí v nás se ozývá a pokud nám spasení věčné není věcí lhostejnou, dotud se katolické víry držíme, a nejen držíme, nýbrž i braňme a hajme ji, aby nám a potomkům našim nebyla odjata od těch, jenž víru tu rozumu lidskému podrobili a vyrčení Božská zlomyslně vyvrátiti chtějí. Hle zdravý rozum náš pravdivost zjevené víry křesťansko-katolické dosvědčuje a stvrzuje, víra pak rozum náš od všelikých bludů osvobozuje a jej poznáním nebeských věcí naplňuje. Sám svatý Augustin na to naráží. ⁸⁾ — Onino však nešlechtníci (rozumáři a osvětáři nejvíce od západu) pohrdají tím, co Bůh z veliké milosti své lidem zjevil, mluvíce, že znají cesty k blahu lidskému vedoucí. Bůh jedině sám zná cesty k časné i věčné blaženosti naší vedoucí, též On toliko má prostředky k tomu potřebné v moci své!!

Nuže opět pravím: važme si víry Kristovy nade všecko! Také čítejme rádi a to bedlivě v písmech svatých, pak i v knihách jiných dobrých a užitečných, jaké nyní skrze katolické bratrstva a katolické spolky se vydávají. Tyto křesťanské knihy jsou jako ochrana proti zlým, svodným knihám, které nyní na světlo zhusta vycháze-

¹⁾ Mat. 5, 16. — ²⁾ Mat. 13, 44. — ³⁾ Luk. 14, 15. — ⁴⁾ Říman. 8, 15—17. — ⁵⁾ Titovi 3, 4. — ⁶⁾ Filip 3, 8. — ⁷⁾ I. Jan 5, 12. — ⁸⁾ Noli intelligere, ut credas, sed crede, ut intelligas; intellectus merces fidei est. Nechtěj pochopiti, bys věřil, ale věř, bys pochopil; odměna víry jest pochopení (poznání) Sup. Joannem.

jíce porušují mravy, — působí rozdvojení, sektářství a různice, — které vyvracují u lidu pravou víru, spokojenost — a které podněcují a rozpalují všeliké zlé žádosti a naruživosti lidské. Sloh jejich jest zajímavý, plný kvítí, pod kterým však číhá jedovatý had bludu, jež sprostý rozum, nemoha pravdu ode lži rozeznati, neznamená. Mnohé pak romány, novely a povídky mají na sobě roušku nevinnou, ale přechasto trouší nakažlivý jed nevěry a hnusného rozkošnictví do srdcí lidských. Takové knihy zapovídá církev naše čísti a to ne nadarmo! — Varujme se jich a nečtěme jich; neboť mohlo by se státi, že bychom na sebe uvalili tresty stíhající ty, kteří Kristu Ježíši odpírají a jeho učení a jeho katolickou církví pohrdají, — kteří na jakousi osvícenost rozumu svého (ano hrdost rozumu) si zakládajíce toliko přirozené neb rozumem a vtipem lidským vymyšlené náboženství připouštějí. — Avšak náboženství Bohem zjevené a zázraky stvrzené jest základem časného i věčného blaha lidského!

Náboženství Kristovo od žádného člověka neb národa bez největší škody a ztráty jeho zavrhnouti se nenechá. Ano my vidouce židy ve světě rozptýlené a pro svou nevěru zavržené a ztrestané, vidíme takřka patrné Bohem samým nám dané znamení, že se s celou duší Spasitele světa, Ježíše Krista, i jeho na skále založené církve římsko-katolické držeti máme, bychom hrozné tresty na sebe neuvalili. Budiž tedy víra Kristova nade všecko nám drahá! Budiž víra Kristova, jenž jest v katolické církvi povždy čistě zachována, budiž nám pravidlem našeho smýšlení a jednání i našeho celého živobytí; neboť národové Kristu a církvi jeho odbujní podobní jsou stromu trpké ovoce nesoucím, jehožto kořeny jakýsi červ zlý rozžírá. — Povznešení neb opovržení víry Kristovy působí časy, v nichž žijeme, buď šťastné neb nešťastné; neboť ovoce víry Kristovy jest společná láska, láska křesťanská, která všem lidem ku blahu nápomocná jest. Její největší protivník, — který blaho jiných hubí, jest samoláska neb sobectví (egoismus, epikureismus), totiž žádost požívání, neb kochání se v časných rozkoších a zemských pokladech; tedy ne: „Zapři sebe sám a následuj mne.“ — Z lásky k Spasiteli světa, Kristu Ježíši, ku vtělenému to Bohu plyne láska k bližnímu. A toto přikázání máme od Boha, aby ten, kdož miluje Boha, miloval i bratra svého.¹⁾

Víro svatá Bohem daná
Budiž srdci mému věčně drahá.
Smutné jestiž toho žití,
Kdo útěchy tvoje nepocítí.
Ty vždy obveselíš mysl moji
A mně sílíš v krutém boji!
Tebou veden bývám zde bezpečně,
Vejdu pak do vlasti věčné!

2. Tři modlitby.

Kdyby mnozí takovou pilnost na důležité věci, od nichžto naše spasení závisí, vynakládali, jakou vynakládají na věci pozemské a pomijitelné, jistě by se o pravdivosti víry křesťansko-katolické přesvědčili a pro nabytou přesvědčenost nedali by se u víře zviklati, aniž k náboženské lhostejnosti neb k zásadám reformatů svéstí. — Aby ale víra ta v srdcích našich se ujímala a povždy hojného ovoce vydá-

¹⁾ I. Jan 4, 21. a 3, 16—19. NB. Výbojnost a hrabivost, vypínavost a pánovitost, utiskování, odstrkování a vyhlazování národnosti jest proti lásce, proti duchu křesťanství.

vala pro život věčný, potřebí jest, o pravdách křesťanských často přemýšleti, dobré náboženské knihy čítati, ústní učení kněží katolických ochotně poslouchati a konečně o víru co o převzácný dar Boží prositi. Tedy pros křesťane a modli se:

I. Věčný, nezpytatelný Bože! věřím silně v Tebe Boha živého, pravého a jediného, ve třech osobách nerozdílného, Boha Otce, Syna a Ducha svatého, — mého Stvořitele, Vykupitele a Posvětitel, jenž dobré odplacuješ a zlé tresceš. Věřím a vyznávám tu svatou víru, kterou Ježíš Kristus učil, svatí apoštolové kázali a církev svatá, všeobecná, římsko-katolická drží a vyznává, v nížto se prohlašuji, že živ býti a umříti chci, protože Tys ji o Bože, věčná, neomylná Pravdo! nám zjevití ráčil. — Bože rozmnož víru mou; nebo bez ní nedošel bych spasení. S pomocí tvou budu ji až do konce života svého v celosti a neporušenosti držeti, stále zachovávat i vyznávat, jakož i dle možnosti mé o to péči míti, aby i moji podřízení, nebo ti, jichžto správa dle povolání mého mně přináležejí a přináležeti bude, — této víry se drželi, ji náležitě vyznávali a dle ní živi byli. — O Bože chraň mne a nás všechny v těchto zlých, bludy a nevěrou znamenáných časech, abychom víru v Ježíše Krista, Syna Tvého neztratili, a církvi katolické se nezpronevěřili. O to tebe prosíme skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

II. O Bože, velikou jsi nám prokázal milost, že jsi nám dal víru katolickou poznati a že's nám na křtu svatém závdavek nebeské blaženosti udělil. Prosíme tedy tebe, posilňuj nás, ať jsme každého času hotovi, své jmění, zdraví i život svůj nasaditi pro tuto víru, která nás vede cestou bezpečnou do nebeské vlasti. Rač nám všem křesťanům ku pomoci přispěti a nás chrániti, abychom se netočili každým větrem falešného učení, které na světě panuje a kterýmž nás chytrost lidská oklamati zamýšlí, alebrž abychom se vždy od svůdných řečí a námitek bludařů a nevěrců odvraceli a řídíce se učením církve katolické, všem nepřítelům našeho spasení odolali a do věčné blaženosti přijíti zasloužili. Amen.

III. Věčný milosrdný Bože! Ty's sám mocen, temnosti bludů zapuditi, rozdvojené sjednotiti a nás všechny v jednotě víry, v lásce a upřímnosti zachovati, prosíme Tebe pokorně skrze orodování Panny Marie, skrze přímluvu svatých apoštolů Petra a Pavla, Cyrila a Metoděje, Vojtěcha a všech patronů našich, — vzhledni milostivě na všechny země slovanské, taktéž na jiné říše a dej, aby tisíce ano miliony rozkolných bratří našich do jednoho pravého ovčince Tvého, do církve katolické na skále Petrově vzdělané se navrátili, — aby duchem Kristovým, duchem lásky, pokory a svornosti naplnění, i všech bludů a protivenství sprostěni, Tobě sloužili s živou vírou a láskou dokonalou. Pomáhej nám všem, abychom byli jednotejně smýšlející¹⁾ a sjednoceni v pravdách křesťanských, též abychom jsouce utvrzeni ve víře a zbožnosti předků našich vždy prospívali k časnému i věčnému blahu svému! „Tobě Bože, jenž mocen jsi všecko učiniti mnohem hojněji, než prosíme, budiž sláva v církvi svaté a v Kristu Ježíši na věky věkův. Amen.“²⁾

3. Závěrek.

Nevěra, — neb vlažnost u víře, — jest záhubná. Avšak mnozí proto nevěří, že se dle pravd víry křesťanské nechťejí spravovati, aneb věří toliko tomu, co se jejich pyše a tělesným jejich žádostem tuze nepřičí; tedy se na ně vztahují slova sv. Augustina: „Všecky Božské výroky nebezpečné jsou těm, jenž je chtějí raději dle

¹⁾ I. Korint. 1, 10—13. — ²⁾ Efesk. 3, 20.

převráceného srdce svého překrucovati, než srdce své podle nich řídit;“ ¹⁾ — též slova sv. Pavla: „Kořen všeho zlého jest žádost, jíž někteří puzeni jsouce pobloudili od víry.“ ²⁾

Hlavní známky věku našeho jsou: rozmařilost, smyslná požívavost a pýcha. Proti tomu jest víra Kristova; onať zlým chtíčům lidským klade odpor, onať učí pokoře, trpělivosti, zapírání sebe a vůbec bojování proti tělu a žádostem jeho. Toto se nyní mnohým dokonce nelíbí a pro ně se to ani nehodí. Ano vznešenost stavu panického, vyšší dokonalost skrze evandělické rady, pak láska k modlitbě a k životu osamělému a tichému nehodí se pro pokolení žádostivé libovolného si počínání a světských rozkoší. Plnění církevních příkázání, zpověď, půst, kající skutkové a podobné jest lidem o časné pohodlí jedině pečujícím naprosto protivné. Nazývají to vždy těžkým břemenem a chtějíce toho býti zproštěni přemlouvají se, že vše to jsou lidské přídavky a nálezky pověrečných věků. Zkrátka oni svévolně se uvrhují do nevěry a to ne z přesvědčenosti, (ani dobré křesťanské knihy nečtou) — ale z té příčiny, aby mohli dle své libosti život vésti svobodnější a rozmařilejší. Toť ten obyčejný kořen nevěry.

Bohu žel! tacíto lidé přátelí se rádi s odpůrci církve svaté a rádi naslouchají, když hlas svůdníků se ozývá a lichotivě vybízí: „Nevěř církvi katolické, tať se přežila; věř tomu, co my pravíme, to jest ryzá pravda! U nás jest osvícenost, vzdělanost, pokrok a svoboda; ale v církvi jest tmářství a zpátečnictví. Neposlouchej kněží, nebo kněžstvo drží lid v okovech nevědomosti a nevolnosti. Užívej všeho, neboť jen jednou žiješ a máš svobodu rozumu, svobodu víry, svobodu svědomí atd. Tedy nečiň sobě násilí a ničeho si neodpírej.“ O příteli! „ne každému duchu věř, ale skoumej duchy, jsouli z Boha; nebo mnozí falešní proroci vyšli na svět.“ ³⁾ — Pomni jen, že katolické duchovenstvo vštěpuje lidem dobré křesťanské zásady, a učí je dobrým věcem. Pomni, že ono nechce, abys byl nevolníkem, a proto nezamýšlí tvou svobodu občanskou ztenčovati, anobrž že ji tobě vroucně přeje. Toliko usiluje o to, aby se tvá občanská svoboda nezvrhla v rozpustilost, i abys nepadl v nejhanebnější otroctví, v otroctví hříchů; nebo napomíná svatý Pavel, „bychom svobody k příčině těla neužívali;“ ⁴⁾ — totiž bychom pod záštitou té politické svobody žádostem těla a náruživostem zlým nepovolovali, protože rozvázanost chtíčů lidských není žádná svoboda, ale otroctví. Skrze povolování tvým chtíčům kuješ sobě okovy hříchu, a tratíš svobodu, ale budeš-li učení Kristovo věrně zachovávat a spravedlivý život vésti, budeš v skutku svobodným. „Kde jest duch Páně — duch Kristův — tuť jest i svoboda.“ ⁵⁾ „Jen pravda (Kristova) osvobodí, a kdo hřeší, stává se otrokem hříchu.“ ⁶⁾

Nuže nespouštěj se pravdy Božské, — víry křesťansko-katolické, — onať jest základem blaženosti nebeské a nepomíjející. I neopovrhuj svojí duchovní matkou, totiž církví katolickou, která tebe v dobrém cvičila a o spasení duše tvé věrně pečovala. I jednej milý křesťane! rozumně a moudře. Zdá-li se tobě leckterý článek víry nesrozumitelným a k věření nesnadným, leckterý zákon mravu k plnění těžkým, — nejdi ku novomodním vzdělancům, ale jdi ku vzdělanému knězi katolickému, aby on tebe z pochybnosti vyvedl, pravé učení církve katolické ti vysvětlil a odůvodnil. Tímto způsobem budeš jednati s církví Boží svědomitě, pak sám s sebou, to jest se

¹⁾ In psalm. 48, conc. 1. — ²⁾ I. Timot. 6, 10. — ³⁾ Jan 4. — ⁴⁾ Galat. 5, 13. — ⁵⁾ II. Korint. 3, 17. — ⁶⁾ Jan 8, 32—34.

svým věčným spasením upřímně a spravedlivě. Katolická církev není jako nějaký spolek tajný, abys ji nemohl najít. Jestli ona co město na kopci ležící, co světlo na svícnu všem vystavené, aby ji viděli ti, jenž se chtějí cestě spasení vyučiti a Kristu Ježíši přináležeti. Onať má na sobě viditelná znamení a jest přístupná všem, kteří pravdu s upřímným srdcem hledají.

Považ konečně; kdyby světlo víry Kristovy na zemi vyhaslo, co pak by zůstalo duším lidským? Nic pro rozum, leč pochybnost a nejistota, — nic pro srdce, kromě sobectví, — nic pro svědomí, kromě ziskuchtivost a ouskočnost, — nic pro budoucnost, leč tmavá, bezedná propast. Časné i věčné blaho naše zakládá se toliko na jednom pravém náboženství Kristovu. Buď že se toto mezi lidmi zmáhá a zvelebuje, aneb že klesá a hyne, od toho zajisté přicházejí nám časy buď klidné a šťastné, aneb rozervané a bouřlivé. Jestliže občané! (též i vy vlády) nebudete na ně dbáti, jestliže je z vašich srdcí, rodin a obcí vypudíte, — tedy vypudíte s ním jistotu jmění, bezpečnost života a dobrého jmena, zničíte pokoj a blaho domácí, zboříte sloupy mravnosti a spravedlnosti, zhubíte vážnost a poslušnost k zákonům občanským a roznítíte vášně lidské, vášně zlé a záhubné. V pravdě kterýkoliv národ zahazuje víru Božskou, — víru Kristovu, — jako staré zvetšelé roucho a v nahotě své honosí se studeným rozumem svým, totiž rozumářským učením; (Bůh prý vyvolil národ německý za obhajce rozumu lidského) — ten postonává k smrti a není daleko od záhuby své. Nuže opět pravím: „Víry Kristovy jest nám všem nevyhnutelně třeba, víry pravé a živé. Záře Božského učení Kristova musí se rozlévati na všechny vědy, na všechny poměry. společnosti lidské, musí je posvěcovati a povznášeti k nebesům, jinaké by blaho lidské se podrývalo a vyvracovalo!“

Ježíš Kristus jest naše světlo jediné, tak že bez něho všecko jest tmavé, — jest naše naděje, tak že bez něho jest všecko beznadějně, — jest náš Pán a Bůh, tak že bez něho všecko náboženství jest nemožné. On pravý Bůh vládne od věčnosti k věčnosti, „maje moc nade vším, co jest na nebi a na zemi.“ ¹⁾ Kde má býti pravá osvěta, pravá vzdělanost a svoboda, tu nesmí vyloučeno býti učení Kristovo a duch Kristův.

Zkušený a veleučený Chatoaubriand (l. P. 1848 †) praví: „Společenské záhady a zmatky, jenž pokolení nynější znepokojují, nemohou nijak uspořádány býti bez evandělia a bez ducha Kristova, jehož učení a příklad sobectví ztrácuje — sobectví, onoho červa, který svornost rozhlašuje.“ — Duch pak Kristův jest pokora, sebezapírání, modlitba a láska čistá neošemetná. — „A kdež jest duch Páně — (duch Kristův) — tuť i svoboda.“ ²⁾ Kde tedy není duch Páně, tu není svoboda.

Kéžby duch Páně, který blažil předky naše, kéžby i náboženská horlivost a statečnost zavítaly k nám do našich rodin a obcí, abychom v nynějších na víru chudých časech nepobloudili, — alebrž ve své víře katolické pevně stáli a ji hájili; pak abychom slovem zvláště zbožným životem a důvěrnými modlitbami bližním svým napomáhali k dosažení blaženosti nebeské. „Sám Pán Ježíš Kristus a Bůh i Otec náš, který nás zamiloval a dal nám potěšení a naději dobrou z milosti, potěšuj srdce našich a utvrdiž nás v každém skutku a v řeči dobré.“ ³⁾ Chválen buď Ježíš Kristus a panuj v srdcích našich na věky věkův. Chválen buď Ježíš Kristus, „který jest nade všecky věci, Bůh, požehnaný na věky. Amen.“ ⁴⁾ (F. Č.)

¹⁾ Mat. 28, 18. — ²⁾ II. Korint, 3, 17. — ³⁾ II. Tessalon. 2, 16. — ⁴⁾ Říman. 9. 5.

O doznávání barvy.

— ř —

(Pokračování.)

Jak doznáváš barvu o níž jsme mluvili v předešlém čísle? Ty jdeš okolo kříže neb sochy Matky Boží, neb některého svatého — a přijde se ti právě potkat s někým — anebo s ním jdeš. Kdybys byl sám, možná že bys posmekl, ale že nejsi sám, vidíš že čekáš, zdali on dříve smekne a se pomodlí, že otáláš, že se stydíš vyznat, že máš vzdát čest Spasiteli neb některému svatému? A tak se oba díváte jeden na druhého, a žádný nesmekne. — Vidíš, před člověkem jakou činíváš hlubokou poklonu, třebaš mrzlo neb přšelo, neb vál vítr, nebojíš se nastydnutí, ano mnohdykrátě máš čepici zavázanou a zdaleka odvazuješ, abys v čas vykonal uklonu, abys snad nebyl uznán za nevzdělance, — a nic ti za to nedá, a hle před svým Spasitelem, který pro tebe celý se obnažiti dal, a trnovou korunu nesl, před Pannou Marií, tuto mocnou orodovnicí za tebe před trůnem Božím, aneb před svatým a světicí, jenž za tebe u Boha prosí, to nechceš vzdáti čest, tu by ti již buď hlava ovála, buď by ti na ni napršelo, nebo by se ti smál, že jsi ještě hloupý, sprostý, ze starého světa; anebo posmekneš, možná, že si tím ještě stáhneš čepici neb klobouk na oči. Věz, svatí jsou u Boha, a lidé, před kterými smekáš, se tam mají teprv dostat. Ty řekneš: „Je to kámen, nebo dřevo, tomu se klanět nebudu ani je ctít.“ Však se ani křížům, ani sochám neklaníme, ale pouze je ctíme, pro ctiplné osoby, které se nimi představují, majíce na paměti dobře zákon Hospodinů (Leo. 26, 1): „Neuděláte sobě modly a rytiny, ani znamenitého kamene nepostavíte, — abyste se jemu klaněli,“ a co Božský Spasitel dí (u sv. Mat. 4, 10): „Pánu Bohu svému klaněti se budeš, a jemu samému sloužiti budeš.“ — Ale mlč — však ty se klaníš opravdu ku př. ženské pro její sličnost, nazýváje ji bohyní krásy, anebo: Můj andílku! Jest to pěkný andílek, za to, že dopouští, abys s ní smilnil, to je dáblík, když tě připravuje o nevinnost; — anebo ctíš osoby pro peníze, nebo pro důstojnost a — ta sličnost a ty peníze a ta důstojnost netrvává ani tak dlouho, jako ta kamenná neb dřevěná socha. Věz, ten kámen jest jako tělo toho svatého, a ta úcta se vztahuje na toho, kdo se tou sochou představuje, a každý svatý a světic má sličnost neuvaditelnou, bohatství nehynoucí, důstojnost nezvratnou.

Kdybys jsi se znal lépe v katechismu, jinak bys o tom soudil, ale ty se jaksi pranic v katechismu neznáš. Hle tuto pomník Husův, tamto Žižkův! Kterak jsi sebou šklubl! Nedbáš na zdraví, nečekáš až smekneli druh, ale jako o závod, smekáš — kdo dřív! nemusí tě žádný pobízet. — Hle jak doznáváš barvu, víme, čího ducha jsi! Víš, jak onehdy jsi byl na procesí, v službě Boží, a nesmekls, nechals na hlavě, jakoby jsi měl klobouk přirostlý!! A co pak jest pomník smrtelníků proti pomníku Původu tvého spasení, anebo proti službě Boží, k. p. v čas Božího Těla, kde kráčíš před tváří živého Boha, svého budoucího soudce!?

Oněkdý jsi byl v hospodě v pátek. Někteří katolíci jedli maso. Ty jsi chtěl také něco k jídlu. Hospodský přišel k tobě: „Co poroučíte?“ Je pátek, chleba a sýra. — Já vím, dali se ti do smíchu, a nadali ti hloupých. A co ty, doznals barvu? „Přineste mi také půl porce masa“ — a bylo po půstu, a tím stal si se vzdělaným. — Co z toho máš, že jsi nedoznal barvu a že jsi měl větší doufání v člověka nežli v Pána Krista svého, jenž ti (u sv. Mat. 18, 17) vyhrožuje, řka: „Kdo neupo-

slechne církve, budiž tobě jako pohan a publikán.“ A to za své peníze jsi sobě pokazil půst, jen abys jen se vyhnul výsměchu, co pak kdyby ti to maso někdo zaplatil, někdo darmo dal, to by si sobě teprv nechal chutnat a zapomněl pra na Eleazara a sedmero bratrů Machabejských a matku jejich, jenž raději podstoupili smrt, než aby byli zapovězeného masa požívali a myslil bys, že bys přišel o svou čest, kdybys měl činit, jako oni učinili. Zatím Antiochus král na věčnou hanbu a synové tito s matkou a Eleazarem věčnou čest, neboť jinak soudí a ctí svět, jinak věčný Bůh. Ten tvůj zdánlivý dobrodinec, který ti zaplatil maso, jistě jindy nedá ani 1/2 štetiny žebrákovi, ale kde se to týká odboje proti církvi sv., tu nešetří peněz.

Kdo to na tobě vidí, že jsi se najedl masa? Pouze ty máš nyní vědomí, že jsi se zprotivil církvi, a že jsi se vyznamenal furianstvím a neposlušenstvím. To jsi již arci za to učený!? — To jsi asi zasadil ránu církvi sv.?! — Hovadnému tělu to neškodí najíst se v zapovězený čas masa, ale stonat z toho bude tvá duše, kde kdybys jsi se byl najedl třeba suchého chleba, a uklidil se těm rouhačům s očí, bylby zachoval sv. pokoj srdce, a po přemoženém pokušení andělé by byli měli z tebe radost a sloužili by ti.

A obyčejně bývají i ti, jenž jsou živí o chlebě a o zemácích, zdravější a červenější než ti, co se krmí bažanty a rozličnými pamlsky. Víš, jak jsme v loni čtli v „Blahověstu,“ kterak v jistém jinošském ústavu churavěli — a kterak lékař sám uznal za dobré, aby té mládeži dávali jednou v týhodni nemasitých pokrmů. I učinilo se tak ze zdravotního ohledu, ale aby to nezavánělo katolictvím, tedy určen k tomu jiný den, nemejlími se úterek. Kdybys měl dívky, a neposlouchaly tě, tedy se ti nebudou líbit; a tak to jest s námi; my katolíci jsme dívky sv. církve, a když ji neposloucháme, tedy jsme nezdárné dívky, pýchou nadchlé, a „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost“ (Jak. 4, 6). A ty hospodský! bys myslil že bys přišel o všecko, kdybys v pátek, neb v jiný zapovězený den neprodal katolíkovu k jídlu maso, a tak doznal barvu; říkáš, že to k tomu máš. — Máš, máš, jen že takový výdělek ti prospěje tolik, jako když koupíš kradené věci, neb je přechováváš, připraví tě to o požehnání Boží. Což bys měl poklad v nebi, kdybys odejmul neprodáváním příležitost k rouhání, tupení sv. víry, jak by se k tobě hnali ti, jenž pro víru nechťi býti vysmání neb týráni, a jak bys vyklídl ze svého příbytku všechny nevěrce a neznabohy, jenž by se tvé hospody štítily jako č... kříže. Věz, kdybys doznal barvu a zamezil všelikou příležitost k hřešení, — a nedbal bys na toho, jenž by s takovým domnělým výdělkem odešel, ať si jde kam jde — ať si mu prodá kdo chce co chce — tož věz, že Bůh posud tolik má, aby ti nahradil, oč by se ti zdálo že bys přišel. Právě tak, jako s tancem v čas církevně zapovězený. Kdybys jsi se jednou postavil a určitě doznal barvu a řekl: „Nepovolím.“ Nedopustím, aby ďábel v mém domě své rejdiště měl a u prostřed kruhu tanečníků stál a jim tleskal; zajisté že ani hudebníci, ani občané se neopovází na tobě žádati muziku, a dají ti svatý pokoj. Nezapomínej, že když ty nyní zde na světě vyznáš Pána Krista před lidmi, vyznáš i On tě před Otcem svým (dle Mat. 10, 32). Věř zkušenému, že každý, kdo jedl v zapovězený čas z rozpustilosti maso, neb v zapovězený čas tančil; musí se postit potom, t. j. nemá co jíst, jakož i hospodský; jenž trpí rouhání, neb kradenými věcmi chce si pomoci, rovněž přichází v nic, na mizinu, přichází o své.

Zvoní do kostela, a je neděle. — Děvečka, která přivedla sv. Petra k zápní Pána, přichází ku krejčímu, říká: Buďte tak dobrý, došite mi ty šaty, já bych

si je dnes ráda vzala k muzice; anebo k ševci: Buďte tak hodný a laskavý, dodělejte mi ty střevíce, já vám dám co budete chtít. Zdaliž sedneš a budeš šít? Anebo ty rolníku, ty slyšíš také zvonit do kostela. Přichází tě najímat na zbytečnou práci, která se dá odložit, abys jel sousedovi pro slámu, abys zavezl dříví na prodej do města, zdaliž zapřáhneš a pojedeš? Anebo řekneš nádenníkům: Pojdte na pole, já vám dám jednou tolik? Nečiň to, přijdeš o to. Bez Božího požehnání, marné lidské namáhání. Pro výstrahu máš každý dost příkladů, o nichž jsi se mohl dočísti zde ve Škole B. S. P. Ať si něco vyděláš, věz že takový výdělek jest jidášský zisk, že to jest 30 stříbrných, za které prodáváš Krista, a co jest platno člověku, by pak všecken svět získal, na své duši pak škodu trpěl. Jakou dáš jednou odměnu za duši svou? Tak k tobě volá Syn Boží (u sv. Mat. 16, 26). Nádenník mnohdykrát, a dobře tak, zahanbuje majetníka, jemuž vece: Nepůjdu, odplata Boží jest dražší. Tři sta dní má člověk dost pro hříšné tělo, o těch 52 neděl, a asi 15 svátků Pána Boha neokradu, neboť vím, že nedělní práce není požehnaná, ano že odvrací požehnání Boží.

(Dokončení.)

Dějiny Božského Srdce Páně.

(Ze „Sendbote“ III. roč.)

Květen.

Dne 8. května r. 1853 skonal v Římě svatostí svou proslulý P. Jan Filip Roothan, generální představený tovaryšstva Ježíšova. Narodiv se v Amsterdamu dne 23. listopadu r. 1785 odbýval na tamnějším Athenaeum studia svá filologická, r. 1804 odcestoval do Dynaburku na západní Rusi, dne 1. července s slavností Božského Srdce Ježíšova byl oblékán v roucho řeholní, dne 21. června r. 1805 na to učinil jednoduché sliby a byl za profesora ustanoven; dne 27. ledna r. 1813 byl konečně na kněžství vysvěcen. Na to užíváno jeho k rozličným úřadům v řádu Ježíšově, dokud nebylo tovaryšstvo samo na Rusi zrušeno a ze země vypuzeno, byvší ovšem před tím již listem biskupa římského nově po celém okrsku světovém v život uvedeno. P. Roothan sám zmiňuje se v listě svém k bratřím řehole své o zrušení

řádu jezuitského v mnohých říších evropských, o jeho trvání v ruském carství a opětném znovuzrození tovaryšstva takto: „Zajisté zřejmo Vám, že největšími protivníky byli námi lidé, kteří proti uctění Božského Srdce bojovali; ano že titěž, kteří za neblahých dob správců církevních Klementa XIII. a XIV. o zrušení tovaryšstva našeho nejvíce v Římě pracovali, že ti rovněž nepřikřejšími byli nepřátely úcty k Božskému Srdci, všemožně o zničení této se zasazující To míněním jest všech, kteréž dovozuje, že by řád náš nebyl bez pomoci Božského Srdce Ježíšova nikdy ani kořeny nepustil v půdu ruskou, ani v ní se nebyl tak rozhojnil; zajisté jen v ono Srdce mocné doufati můžeme, že při znovuzřízení tovaryšstva poskytne nám ochrany své.“ Slova ta uvedl jsem milému čtenáři proto mimochodem v paměť, aby přesvědčil se, jak blahá jest působnost Srdce Kristova. — Po vypuzení jezuitů z Ruska povolán P. Roothan za profesora do Brigu ve Švýcarsku, kdež zároveň pořádal missie v kantonu Walisském; dne 2. ledna r. 1819 vykonal slavné sliby a již r. 1829 na den 9. července zvolen byl za generalního ředitele veškerého řádu. Když potom r. 1848 přinucen byl povstáním římským odtud do Marseille ujíti, vyslal všem údům řehole pověstný list o pobožnosti k Božskému Srdci píše následovně: „Rozvažuje o velikých pohromách, kteréž stihly většinu řádu našeho a nemoha nahlédnouti v budoucnost jedině Bohu známou cítím, že zapotřebí máme útěchy i pomoci, avšak nevidím tyto jinde leč v nejsvětějším Srdci Ježíšově, kteréž vyzývá všechny nešťastné k sobě přimlouvajíc jim: „Pojďtež ke mně všickni, kteříž zarmoucení a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“ O účelu pobožnosti této vyslovuje se as takovými slovy: „V bouřných a svárných dobách nynějších, kdy láska tak mnohých ochladla, v okamžiku, kdy na všech místech člověčenstvo den ode dne od Boha, tvůrce svého se vzdaluje, chce Kristus věrným svým věřícím v pobožnosti oné prostředek podati, aby vyvolení jeho nezhylni v léčka hříchu.“ Dále uvádí v psaní svém způsob velmi vhodný pro duchovního i nekněze, jakým svaté Srdce ctíti možno, aniž bychom pouze zevnějškem tak činili. „Rozjímejmež, dí on, pilně o citech velkého toho Srdce, abychom slyšíce slova evandělí vyprávěti o činech Spasitelových domysleti se uměli, jakého podílu bralo na všech skutcích Srdce jeho; pak zajisté zdokonalivše sebe a blížního pokročíme v lásce a následování Božského Srdce.“ Mimo toto napsav ještě jiné pojednání o nepoškvrněném početí P. Marie a prohlédnuv kláštery dohlídce své poddané ve Francii, v Anglii, Irsku a Belgii zemřel po navrácení se do Říma tamtéž po tříměsícném churavění.

Dne 15. května r. 1726 psal král Polský August II. Benediktovi XIII. do Říma takovýto list: „Svatý Otče a Dobrotivý Pane! Především líbám nohy Tvé a odporučuji sebe i říši svou pokorně modlitbě Tvé. Poněvadž království naše těší se obzvláštní ochraně Božského Srdce, prosím Svatost Tvou, aby k duševnímu blahu mému i poddaných mých, ano všech věřících, ráčila schváliti pobožnost k Srdci Ježíšovu a ji po všem světě vyhlásiti. Jsem toho sobě jist, že vyslyší-li Svatost Tvá prosby mé, hojně dostane se mně i poddanému lidu Božského požehnání; já pak neustanu za dobrodiní to prositi za dlouhé i šťastné vladaření Svatosti Tvé v úřadě církve. Do té doby trvám v dětinné oddanosti poslušným synem církve Tvé August, král polský. Dáno na hradě mém ve Varšavě dne 15. května léta Páně 1726, panování mého 29.“

Nebude snad od místa uvedu-li více podobných příkladu o knížatech světských: Marie, královna anglická byla první, kteráž podobnou prosbu stolici římské předložila; v též záležitosti psal o 30 let později (1726) do Říma Saverský vévoda,

biskup Krakovský, Konstantin Szamianski. O rok později učinil tak Filip V., král Španělský, August III. a Stanislav I., vladařové v Polsce; vévodové Bavorský a Lorenský i královský dvůr Francouzský. Královna Marie učinila žádost svou k Benediktovi XIV., kterýž odeslal jí na to značný počet srdcí z rudého hedbáví se zlatým lemem, Ludvík XVI., Francouzský dal dohotoviti v zámku svém Versellském bohatě vynikající kapli nejsvětějšího Srdce, kteráž od předchůdce jeho založena byla. Královna Portugalská, Anna Františka Braganzská vyprosila si r. 1777 od Pia VI. dovolení k modlení se zvláštního officia k Božskému Srdci; královna sama i s veškerým dvorem a se vši šlechtou poddala se do ochrany Srdce Ježíšova a zvláštní pátek určen slavnosti nové. Nebylo však dosti na tom; po narození se zástupce trůnu vzdělán ku cti Božského Srdce slavný chrám, na jehož hlavním oltáři představoval obraz Srdce Ježíšovo vylévající milost do čtyř krajů světa.

Dne 14. června r. 1797 obdržel král Sardinský k žádosti své podobné dovolení slavení svátku Božského Srdce. Ferdinand VII., král Španělský neznal v nesnázích svého panování jiného útočiště, mimo nejsvětější Srdce Ježíšovo. Když potom dosedl pevně na trůn založil bratrstvo Srdce Páně, sám ochráncem jeho se nazvav. Příklad ten byl pak hojně po veškeré zemi následován a také v královské rodině samé nacházel mnohých přívrženců

Dne 18. května r. 1587 zemřel bratr Felix Cantalisio z řehole kapucínské, zvaný také bratrem „Deo gratias.“ V prostotě své modlíval se k Srdci Ježíšovu následovně:

„Srdce Tvé, můj Kriste Pane,
Dej, ať mým se chrámem stane,
Ať v Něm s láskou přebývám;
Láska moje nechť se pojí
Povždy v světě s láskou Tvojí,
Naděj' jen ať v Tobě mám.
Tobě, Jesu, chci jen žíti
V Tvé se Srdce uzavříti,
Synu Panny bezskvrnné!“

Neznaje se v literárním umění, říkával, že zná jen 6 liter, 5 rudých a jednu bílou. První jsou prý rány Kristovy, tato — neporušená čistota Marie.

Dne 20. května r. 1444, dokončil pozemskou pouť života sv. Bernardin Sienský, františkán a apoštol Italie. V 51. pojednání o utrpení Ježíšově nazývá Srdce Páně ohniskem vroucí lásky, stvořené proto, aby láskou zanítlo celý vesmír.

Dne 24. května r. 1867 prohlížel sobě nově zvolený biskup Rošelský, Tomáš, dřívější to generalní vikář Autunský, kapli v zahradě Salesianek *Paray-le-Monialských*, zasvěcenou Srdci Kristovu. Budovu tuto dala bl. Marketa Alacoque přispěním laiků vystavěti, kterážto kaple byla první ze všech Srdci Ježíšovu zasvěcených. Od té doby budovány ovšem také jinde na pevnině evropské, ano i v Číně, v Malé Asii, v Americe, na ostrovech afrických a j. Zbožní Tyrolané s velikou snahou dostavěli právě nyní kapli Srdce Božského na památku velikého hrdiny a zbožného vlastence Ondřeje Hofra. I apoštolát modlitby bude míti kapli takovou vlastní ve *Vals-près le Puy*, sídle generalního ředitele bratrstva apoštolského; stavěna bude nejvíce z příspěvku francouzských úřadů ap. modlitby. Schránka pro Nejsvětějšího sestavena bude v podobě srdce a na dveřích její vtlačena budou zlatými literami jména nej přednějších dobro-

dřicni. Chrám sám bude z hmoty mramorové postaven a po stěnách kolem hlavního oltáře vyznačí se zlatým písmem jména obcí penězi ku stavbě chrámové přispěvších.

Dne 25. května r. 1607 skonala v Pánu sv. Magdalena z Pazzis, karmelitánka. Obdivuhodné ctnosti její byly: Horlivost v apoštolatu modlitby, nepřekonatelná láska k Božskému Srdci a opravdově svatý život, začez vše dostávalo se jí hojně milostí Božích. Světice tato rozvažujíc jedenkrát o těžkých hříších člověčenstva zvolala k druhým sestrám svým: „O nešťastníci ti, kteříž nepamětliví jsouce soudu posledního vrhají se v neřesti všeho způsobu, upadajíce v ně vždy hlouběji a nepovznášejí se více k ctnosti. Nepoznávajíce lásku Srdce Ježíšova zapuzují ji od sebe k velikému neštěstí svému. O nevděčné to stvoření, proč zapuzuje od sebe Boha svého?“ Na to umlknuvši dlouho trvala v slzách na modlitbě, vysílajíc k nebi prosby za hříšný lid, až Kristus zjeviv se jí vlil jí útěchu do zuboženého srdce.

Dne 25. května 1865, o svátku Nanebevstoupení Páně zesnula v Pánu v Paříži Magdalena Žofie Barratová, zakladatelka a generální dohlížitelka řádu paní „Nejsvětějšího Srdce Ježíšova,“ narozená dne 12. prosince r. 1779 v Joigny ve Francii. Snad tane ještě některému z laskavých čtenářů na paměti, že příčiněním PP. Tournela a Varina založen byl v Belgii spolek kněží „Otců sv. Srdce Ježíšova,“ tito však museli Napoleonem donuceni utéci se do Augsburku, kdež na počet as osm po delší čas žili P. Tournelem zřízeni. Tam snažil se muž tento horlivý zaraziti jednotu dívek, kteréž by zcela oddaly se vychovávání ženské mládeže, a již zdařil se mu z části blahonosný podnik ten, když pojednou netušený příchod vojska Napoleona zničil ho přinutiv shromážděné tu kněží k novému útěku do Passova. Avšak ani zde nejsouce jistí před nenasytnou výbojností lidu francouzského ustoupiti museli až do Vídně, kamž i mimo vši úmluvu přišli dívky odhodlavši se k provedení úmyslu P. Tournela. Císař František rakouský poskytl na přímlovu kardinála-arcibiskupa vídeňského pevný útulek jedněm v klášteře Augustiánů, druhým v Salezianském. Nyní však zřekla se paní, kteráž úlohu dohlížitelky byla dříve již převzala, úkonu svého a celý zámysl v nic ztroskotán. V zarmoucení svém volal ale P. Tournely ještě jakoby duchem prorockým: „Bohu budiž poručíno; snad přišel jsem v nečas, avšak rád zamýšlený dočká se dne zrození svého.“ Nedlouho na to r. 1797 dokonál časné žití. — Zatím vrátil se P. Varin, věrný druh zesnulého bratra duchovního, do Francie, a netrvalo to dlouho když poznal, že by sestra mladičkého duchovního příjmím Barrata, nalezejícího mezi „Otce sv. víry,“ velmi dobře hodila se ku provedení úmyslu P. Tournela. Bohabojná Žofie Barratova získala skutečně více družek, jimž P. Varin dal moudré stanovy nazvav jednotu jejich spolkem paní „Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.“ Řád tento byv dne 22. pros. r. 1826 od Leona XII. potvrzen v brzkú po Evropě se rozšířil, tak že P. Varin před úmrtím svým viděl 85 klášterů paní těchto v rozdílných krajích světa vzkvétat. V rakouské říši usídlili se sestry ty v Štýrském Hradci a v Riedenburku u Bregence. V Italii obětovala se odchování mládeže kongregace „Sester nejsvětějšího Srdce.“

Dne 25. května r. 1671 vstoupila bl. Marketa Alacoque do řádu paní „Navštívení Panny Marie.“ O mladosti její povědíno již v předešlém mnohé, což tuto ještě lze doplniti. Dívka tato oddávajíc se životu rozkošnému nemohla nikterak roztrhnouti pouta k smyslnému světu ji vízící; a ač líbila se jí svatost nebeských oslavenců byla by přede ráda našla v legendách takový životopis světice, který by pohodlně následovati mohla, aniž by si násilí činiti musila. Když takým způsobem po delší čas již sama s sebou zápasila nabyla pojednou síly a pevné vůle při sv.

řijímání, při kterémž se jí zdálo, jakoby Ukřižovaný sám šeptal k ní slova: „Ve mně jedině zvítězíš, a abysi očistila srdce své, odporuč je neposkvřené Matce.“ Od té doby nebyla více nerozhodnou; všem, kteříž ucházeli se z mužstva o přízeň její, zakázala přístup k sobě a učila se horlivou býti v plnění jednotlivých ctností, především lásky k bližnímu a poslušenství. Rozdávala hojně peněžitě almužny, navštěvovala churavé, a starala se bedlivě i o duchovní vzdělání nebohého bratra. Veliká a pokorná poslušnost její zřejmá jest ze slov, v nichž praví: „Více nemohla jsem vykonati ani bez svolení matčina, ani těch, s nimiž obcovala jsem a jim jsem podrobila se, od skutků pak mé vlastní vůle zastrašil mne Pán a mocný Mistr můj.“ Brzy nastal jí krutý zápas s protivníky úmyslu jejího, s matkou, poručníky, bratrem a strýcem, kteříž všickni konečně svolovaly ke vstoupení jejímu do kláštera, avšak jen do řádu Uršulinek, kdežto bl. Marketa cítila se povolanou býti k řeholi jiné. Než podrobila se vůli příbuzných; však po krátké již době roznemohla se i matka i bratr její a ona musela vyjíti z kláštera s novou nadějí, že vyplní se tužby její. Největším přáním jejím nyní bylo, aby stala se sestrou některého z řádu Marianských, ač nevěděla sama, kde podobný by se nacházel. Konečně vyslyšený stálé prosby její; dověděla se v klášteře Paray-le Monial. Vnitřní hlas pravil jí hned při prvním doslechu, „to že místo pro ní určené;“ nepomešková více odebrala se ihned tamtéž s bratrem, aby u představené řehole přijetí své si vyžádala. Nelícenou radostí těšíc se přijmutí svému do kláštera Monialského spěchala nazpět rozloučit se s příbuznými, aniž dbajíc smyslného hlasu ďáblova vyčítajícího všecky rozkoše, kterých v samotě klášterních zřici se musí. Posilnivši se modlitbou ku Kristu a Spomocnici Marii vstoupila dne 25. května roku 1671 do řádu Salesianek v Paray-le Monial.

Dne 27. května r. 1690 poslala bl. Marketa sestře Magdaleně de la Barge list, z kteréhož pro údy apoštolátu modlitby toto vyjímám: „Zdá se mi, že Pán sám vnuká mi přímlovu, abych napsala Vám, by neznepokojovala jste se pro nečinnost jakous svou v službě Boží; alebrž abyste všecky činy své obětovala Srdci Ježíšovu. Nelze-li někdy Vám vykonávati modlitbu s pravou pobožností, pak oběťujte ji aspoň Spasiteli, aby on za Vás Otci svému na oltáře ji podal. Přihází-li ale Vám nějaký zármutek, bolest jakás aneb lítost, pak rozjímejte u sebe takto: „Přijmiž Bože, co svaté Srdce Ježíšovo tobě přináší,“ a sama snažte se spojití se Srdcem Kristovým, abyste zachovala si pokoj srdce svého, kterýž jest největší z pokladů světa.“

V den 31. května slaví pobožný lid katolický ve Francouzsku svátek „Milé Matky Srdce Ježíšova,“ kterýž název dalo Marii, Matce Boží, 40 biskupů francouzských. Jméno to přijalo také za své bratrstvo založené missionáři „Srdce Ježíšova“ a od biskupa římského roku 1863 potvrzené. Chci tuto vypravovati úryvek z listu oněch missionářů, jichž psaní ob čas k tomu ustanovený časopis uveřejňuje: „V hustém lese hornaté jedné krajiny africké stál klášter panen řeholních, v němž sirotky vychovávaly. Tu náhle jedné doby vypukl na výšině jedné požár tak mocný, že v 10 minutách byl již jen několik set střevíců od kláštera vzdálen. Celá budova i s obyvateli tanula v děsném nebezpečí uhoření. V okamžiku tom rozpomene se jedna ze sester na Mariino jméno „Milá Matka Srdce Ježíšova“ a již vrhá se s ostatními všemi na kolena před obraz Rodičky Boží vroucně se modlíc: „Milovaná Matko Srdce Ježíšova pros za nás!“ — a hle vítr se obrací a plameny rozzuřeného živlu nešlehají více ku zděm klášterním. Vše v budově jest zachráněno! Ovšem celé

vůkolí do dále celé hodiny zničeno jest horoucím žářem. Skutečnou tuto událost lze také připodobiti přibýtku duše a plamenům nebezpečných choutek; tone-li milý čtenáři, duše tvá v podobných úzkostech, ó volej aspoň nyní ve květnovém měsíci k Matce Srdce Ježíšova a Ona tebe jistě zachrání.

Nárys katechismu křesťanských dělníků. *)

I. O statcích pozemských.

1. *Kterak povstala mezi lidmi ta nerovnost v majetku?*

Následkem prvního hříchu; před ním byly všechny pozemské statky určeny lidem ku společnému užívání; po něm (prvním hříchu) musel si každý svou práci potřebné statky vydobývati.

2. *Proč pak nesmíme tu nerovnost ve statcích násilně rušiti?*

a) Protože sedmé přikázání Boží dí: „Nepokradeš!“

b) Protože vzhledem na sobectví lidské jest to zhora nemožno, rovnost majetku zavést a udržeti.

3. *Co učí křesťanství o vezdejším jmění?*

Ono učí, že jak velké bohatství, tak i velká nuzota záhubny jsou spáse duši, a že prostřední záměrnost nejlepší jest, an tato usnadňuje vykonávání ctností.

„Amen pravím vám, že bohatý nesnadno vejde do království nebeského.“ Mat. 19, 23.

„Kterí chtějí zbohatnouti, upadávají v pokušení a v osídlo ďáblovo, a v žádosti mnohé neúčinné i škodlivé, kteréž pohřbívají lidi v zahynutí a ztracení.“ I. Tim. 6, 9.

„Život zlý jest toulati se z domu do domu.“ Sir. 29, 31.

„Prosíme vás, abyste se snažili pokojně býti, a svou práci konati a rukama svýma pracovati, jakož jsme přikázali vám; a abyste . . . cizího nic nepotřebovali. I. Thess. 4, 11.

„Žebroty ani bohatství nedávej mi; uděl toliko potřebných věcí k živnosti mé.“ Přisl. 30, 8.

4. *Co učí křesťanství o pozemských statcích?*

a) Že jsou prostředky k zachování života.

b) Že je máme sobě vydobývat způsobem jen svědomitým a poctivým.

c) A vydobyté jmění nemáme lehkovážností, nedbalostí, nerozumem neb špatným hospodařením marnit a kazit.

„Seberte drobty, kteréž pozůstaly, ať nezahynou.“ Jan 6, 12.

d) Nesmíme přeceňovat pozemské statky, aniž jich po majetku bez míry dychtít, ale ve všem zachovávat skromnost a mírnost.

„Žádného život nezáleží v hojnosti těch věcí, kterými vládne.“ Luk. 12, 15.

*) V tom se shodují všichni praví lidumilé, že pouhými hmotnými prostředky bez ohledu brání na nábožnost chudobě dělníků není spomoženo. Dokud na tomto světě je člověk, zůstane vždy podmínkou jeho blahobytu cno „Modli se a pracuj“ (*ora et labora*). V tom smyslu podal časopis „Christlich-soziale Blätter“ stručný nárys katechismu, čili hlavních zásad, jež si mají křesť. dělníci osvojit, aby dle nich svůj život zařídívše bídě se uchránili. Proto se domníváme, že zadost učiníme své povinnosti k našim česko-slovanským dělníkům uveřejněním řečeného stručného katechismu, který si oni sami, zvláště však duchov. správcové lehce do podrobnosti vysvětlí.

„Majíce pokrm a čím bychom se odívali, dosti na tom máme.“ I. Tim. 6, 8.

e) Při vši pečlivosti o vezdejší statky nesmíme zapomenouti na pravý účel našeho života, totiž na spase ní du še.

„Jestliž pak zisk velký pobožnost s dostatečností. Nic jsme zajisté nepřinesli na tento svět; bez pochyby že také nic odnésti nemůžeme.“ I. Tim. 6, 6—7.

„Hleďte nejprv království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno (statky pozemské) bude vám přidáno.“ Mat. 6, 33.

„Pečlivá jsi a rmoutíš se při mnohých věcech, ale jednohoť jest potřebí.“ Luk. 10, 41.

f) Musíme jedenkrát Bohu počet vydati, kterak jsme užívali pozemských statků.

„Vydej počet z vladařství svého.“ Luk. 16, 2.

Podobenství o lenošném sluhu. Mat. 25.

5. *Kterak křesťanství se snaží nerovnost mezi chudým a bohatým co možno vyrovnati?*

Tím způsobem, že bohatým dobročinnost a chudým spokojenost za povinnost ukládá a že všechny na příští soud a nastávající odměnu na věčnosti poukazuje,

Podobenství o boháči a Lazaru. Luk. 16. 19—31.

6. *Kterak se má tedy chovati křesťan bohatý?*

On musí podle svého jmění rozličné skutky milosrdenství konati.

„Miluj svého bližního, jako sebe samého.“ Luk. 10, 27.

„Pokud jste to učinili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste to učinili.“ Mat. 25, 40.

„Všickni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechny věci obecné. Prodávali majetky a statky a dělili je mezi všechny, jakž komu potřebí bylo.“ Skutk. apošt. 2, 44—45.

„Bohatým tohoto světa prikazuji, ať nejsou vysokomyslní, ani doufají v nejistém zboží, ale v Bohu živém, kterýž nám dává všechny věci hojně ku požívání; ať činí dobře a bohatnou v dobrých skutcích, ať rádi dávají a se sdělují. Ať sobě skládají dobrý základ k času budoucímu, aby dosáhli pravého života.“ I. Tim. 6, 17—19.

7. *Kterak se má chovati křesťan chudý?*

On musí ty nedostatky snášet trpělivě a v odevzdání-se do vůle Boží, aniž by však proto zanedbával časných prostředků, schopných k tomu, by si své postavení zlepšiti mohl.

„Naučil jsem se dosti míti na tom, co mám. Umím i snížen býti, umím i hojnost míti; nasycen býti i lačněti, i hojnost míti i nouzi trpěti. Všecko mohu skrze toho, který mne posilňuje.“ Filip 4, 11 až 13.

8. *Jakou hlavní ctnost musí tedy míti bohatý i chudobný?*

Zdržování se, čili sebezapírání.

„Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, a vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Mar. 8, 34.

„Každý, kdo se neodřekne všech věcí, kterými vládne, nemůže býti mým učedníkem.“ Luk. 14, 33.

II. O příčinách nuzoty.

9. *Z jakých příčin pochází nuzota dělníků?*

a) Ze všeobecných poměrů lidské společnosti.

b) Ze všeobecných poměrů nynějšího pracování.

c) Ze všeobecných nehod lidského života.

d) Z osobních vlastností dělníků.

10. *Jaké jsou to ty všeobecné poměry lidské společnosti, bídu působící?*

a) Všeobecná zženštilost, nechuf k práci a lenost.

b) Rušení společenského pořádku, jaký Bůh chce, totiž nemilosrdné dělení-se práci dávajících od pracovníků.

- c) Chybný pojem o práci, totiž že „lidská síla v pracování jest prý jen z b o ž í m,“ následkem čehož nádennickou práci pak považují za prostou všeho práva a s ní taktéž nakládají.
d) Panující bezbožnost a nedostatek křesťanského smýšlení.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ Přísl. 14, 34.

11. Jaký způsob pracování jest za našich časů v továrnách?

- a) Dělník v továrně jest obyčejně toliko k jediné práci schopen, která jeho rozum a svobodnou vůli tupou činí a jej k vedlejšímu výdělku neschopným působí.
b) Rodina dělníková prožije celý den v dílnách často zdraví a mravům nebezpečných.
c) Práci tovární (fabričnou) zmenšuje se počet dělníků samostatných a zvyšuje se množství nádenníků.
d) Doba pracování trvá někdy příliš dlouho.
e) Dělníci od továrny závislí shromažďují se ve převelkém počtu v městech fabričních.
f) Dělník, jsa podrobený vrtkavosti průmyslu, stěhuje se do ciziny a odcizuje se takto vlasti, rodinnému a náboženskému vlivu a přivyká si bezuzdnému živobytí.

12. Jaké zlé následky má pracování ženských v továrnách?

- a) Ono se přičíní přirozenému určení (povolání) ženy k domácnosti a skromnosti.
b) Ono jest mravnosti nanejvýš nebezpečno.
c) Odcizuje manželku manžel.
d) Překazuje dobré vychování dětí.
e) Překazuje v uspořádání domácnosti.
f) Ztrpčuje muži dům rodiny a vyhání ho do krčem.

13. Jaké zlé následky má pracování dítek v továrnách?

- a) Podkopává jejich zdraví.

- b) Přivádí dítko záhy do špatné společnosti.

- c) Odtrhuje ho od potřebného vychování a učení.

14. Jaké zlé následky má příliš dlouhá doba pracování?

- a) Škodí zdraví.
b) Zničuje sebevědomí lidské důstojnosti a mravní sflu.
c) Roztrhuje rodinný život.
d) Svádí dělníka, aby v krátkých chvílích oddechu nemírnému požitku se oddával.

15. Co jsou to ty všeobecné nehody lidského života?

- a) Neštěstí, která stihají celou společnost, k. p. vojna, mor, povodeň, neúroda, drahota, zástava průmyslu.
b) Takové, které stihají jednotlivce, ku př. nemoc, úmrtí atd.

16. Jaké osobné vlastnosti dělníka splozují bídu?

- a) Lenost.
„Lenivá ruka způsobila nouzi.“ Přísl. 10, 4.

- b) Nevědomost, či nezapnlost.

- c) Nėdbalost.

„Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhynie.“ Sir. 19, 1.

- d) Marnotratnost (návštěva krčem — přepych v oděvu).

„Dělník opilec nezbohatne.“ Sir. 19, 1.

„Kdo miluje hodování, bude v chudobě.“ Přísl. 21, 17.

- e) Skoré a lehkovážné sňatky manželské.

„Ti zajisté, kteříž v manželství tak vcházejí, že Boha od sebe i od své mysli odlučují —, nad takovými má ďábelství moc.“ Tob. 6, 17.

- f) Nemravnost, zvlášt obžerství a chlěpnost.

„Ti jenž hledí pití, ztráveni budou, a oblečena bude v hádru ospalost.“ Přísl. 23, 21.

„Chudoba a hanba potká toho, kterýž opouští kázeň,“ Přísl. 13, 18.

„Jestliže spravedlivý na zemi běro odplaty, čím více bezbožný a hříšník.“ Přísl. 11, 31.

III. O vyléčení nuzoty.

17. *Jakých léků poskytuje křesťanství proti bídě dělnictva?*

- a) Spasitelná svá přikázání.
- b) Spasitelná naučení.
- c) Křesťanský život společný.

18. *Která spasitelná přikázání snaží se nuzotu mírniti?*

- a) Přikázání sebezapírání (otázka 8.)
- b) Přikázání pracování (otázka 20—21.)
- c) Přikázání skromnosti (otázka 4.)

„Život sobě dostatečného dělníka bude oslazen.“ Sir. 40, 18.

- d) Přikázání spořivosti (otázka 4.)
- e) Přikázání zralé rozvahy před vejitím do stavu manželského.

„Veliké jest to tajemství; pravím však: v Kristu a církvi.“ Eph. 5, 32.

- f) Přikázání svěcení neděle a svátků zasvěcených.

„Pomni, abys den sváteční světil.“

- g) Vůbec přikázání, jejichž zachovávání člověku pravé štěstí poskytují.

„Kdož věří Bohu, pilen jest přikázání; a kdož spolehá na něj, nebude umenšen.“ Sirach 32, 28.

„Požehnání Páně jest nad hlavou spravedlivého.“ Přísl. 10, 6.

„Bázeň Boží vede k životu, a kdož jí má, v plnosti přebýváti bude, bez navštívení zlého.“ Přísl. 19, 23.

„Není nedostatku v bázni Páně, a v ní není třeba hledati pomoci.“ Sir. 40, 27.

„Chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého míti budeme, jestliže se báti budeme Boha a jestliže odstoupíme od všelikého hříchu, a budeme-li dobře činiti.“ Tob. 4, 23.

19. *Která jsou ta spasitelná naučení křesťanstva?*

- a) Jeho učení vůbec, které podává člověku pravé vzdělanosti.

- b) Jeho učení o lidském trpení co všeobecném následku prvotního hříchu.

„Zaneprázdnění velké stvořeno jest všem lidem, a jeho těžké na syny Adamovy ode dne, v němž vyšli ze života matky své, až do dne pochování do matky všech.“ Sir. 40, 1.

- c) Jeho učení o pomíječnosti všeho pozemského.

„Nemáme zde místa zůstávajícího, ale budoucího hledáme.“ Žid. 13, 14.

„Skládejte sobě poklady v nebi, kdežto ani rez ani mol nekazí, a kdež zloději nevykopávají ani kradou.“ Mat. 6, 20.

„Neprospějeť bohatství v den pomsty.“ Přísl. 11, 4.

- d) Jeho učení o příští odplatě.

„Blahoslavení chudí duchem, nebo oni královstvím Božím vládnouti budou.“ Mat. 5, 3.

„A setře Bůh všelikou slzu s očí jejich.“ Zjev. 21, 4.

20. *Proč musíme pracovati?*

- a) Protože je to potřebné k naší výživě.

„Kdo nepracuje ať ani nejí. II. Thes. 3, 10.

- b) Protože je to povinná spravedlnost naproti spolublížním.

„Vše cokoli chcete by vám lidé činili, i to činite jím.“ Mat. 7, 12.

- c) Protože Bůh nám za povinnost a pokání uložil pracovati.

„Zlořečená bude země v díle tvém, v pracích budeš jísti z ní po všecky dny života svého. Trní a hlozdi tobě ploditi bude. V potu tváři své jísti budeš chléb.“ Gen. 3, 17—19.

- d) Protože Kristus sám v chýši Nazaretské nám příklad pracovitosti ukázal.

- e) Protože práce jest prostředkem k dosažení věčné odměny.

„To dobře služebníče dobrý a věrný; že jsi nad málem byl věrný, nad mnohým tebe ustanovím. Vejdiz v radost pána svého. Mat. 25, 23.

f) Proto že práce nás chrání před výstřednostmi.

21. Kterak musíme pracovat?

a) Bez ukracování času, který musíme věnovati službě Boží.

„Požehnání Hospodinovo bohaté činí.“
Přísl. 10, 22.

b) Pilně, trpělivě a v úmyslu, Bohu se zalíbiti.

„Buďte že jíte, nebo pijete, neb cožkoli jiného činíte, všechno ku slávě Boží činite.“
I. Kor. 10, 31.

22. Jaké vlastnosti má mítí spolek křesť. dělníků?

a) On musí býti opravdu zbožný spolek beze všech sobeckých úmyslů.

b) Jeho údové musí mítí úctu před jeho představeným.

c) Rozdávatelé práce musí otcovsky pečovati o své pracovníky (čili patronát nad nimi mítí.)

23. K čemu takový patronát?

a) Aby fabrikanti a dělníci opět v křesťanský společný život vešli.

b) Aby fabrikanti (či továrníci) dělníkům radou byli a je důvody přesvědčujícími řídili.

24. Jaký musí takový patronát býti?

a) V každém spolku musí býti samostatný.

b) Musí pozůstávati v osobném, dobrosrdečném působení patronů na společnosti spolku.

c) Musí býti vytrvalý, máli se docílití stálého účinku.

25. Jaký užitek vůbec podávají spolky dělníků?

a) Stává v nich vzájemná dohlídka.

b) Spolek podporuje jakési závodění v dobrém.

c) Sebevědomí vzájemné odpovědnosti ostří svědomí.

d) Společné závodění slíjí sebevědomí důstojnosti lidské.

e) Vzájemným domlouváním a dobrým příkladem roste mravní síla.

f) Pracovitost, střídmost, pořádek, spřívnost, jako vůbec opravdu křesťanské smýšlení rozvíjí se nejlíp ve společnosti, se utvrzuje, oživuje a trvání má.

26. Jaký užitek zvláštní má spolek dělníků?

On může si vytknouti i dosáhnouti cíle, jaké sílu jednotlivce přesahují.

27. Které jsou ty cíle?

a) Mravní.

b) Hmotné.

28. Které jsou ty mravní cíle?

a) Přísné zachovávání svíce neděle.

b) Odstranění t. z. modrých pondělníků.

c) Obmezení návštěvy hospod a shánění se po zábavách.

d) Ochrana proti lehkovážnému promarnění mzdy týdenní.

e) Povzbuzení k pilnosti premii (odměnami.)

f) Odstranění skorých známostí a sňatků manželských.

g) Svědomité používání svobodného času k vlastnímu vzdělání a ku blahu rodiny.

h) Odstranění pracování dítek, aneb aspoň zařízení škol nedělních.

i) Odstranění ženských prací z fabrik, aneb aspoň:

1. Odstranění nemravných dozorců.

2. Odělené dílny pro každé pohlaví.

3. Odělování jich při vycházení z práce.

4. Přísná dohlídka dělnic osobou ženskou usedlou, aneb řeholnicí.

5. Ústavy pro děvčata mimo rodiny žijící.

29. Které jsou ty hmotné cíle?

a) Dosažení mzdy, která by dostačovala více než k nejpotřebnější výživě.

b) Dostatečný denní odpočinek.

c) Zařízení dobrých a zdravých bytů pro dělníky.

d) Zařízení zdravých dílen.

e) Založení spořitelny a výpomocn. kas.

f) Založení ústavů pro dělníky ku práci již neschopné, aneb pensijní kasy.

g) Zařízení spolků stravovních, atp.

Na posilnění — „u dobrého pastýře.“

Neviděl jsi ještě nikdy poutníky z dalekých krajů putovati někam na posvátné místo? do Wamberic nebo na Welehrad aneb na sv. Horu a podobně? Vidíš je to zvláštní na ně pohled? zvláštní pocit při slychu nábožných jejich písní! Ti musejí asi z daleka být si myslíme, když pozorujeme, že jsou zemdleni, sešláblí, od slunce opaření a prachem pozemským zaprášeni šat a obuv jejich!

Z daleka jsou a dalekou již cestu mají za sebou však ale nedají se unaviti, neboť místo jejich pouti ještě je daleké, nesmějí ztratiti duš ani mysl, táhne je láska k nebes královně nebo slowanských apoštolů sv. Cyrila a Metodia, podněcuje všední láska k Bohu a k jejich spasení: silnější slabších podporují, břemena jim ulevují, a všemožně jeden druhému hledí pomáhati a tu dalekou cestu co možná příjemnou učiniti. A viděti na všech skutečnou outřpenost s druhým, zvlášť s bítkami a starci, a horlivost těchto napomáhá nemálo horlivosti odrostlých v síle mužské; a jakby nebyl každý porýbuzen wida i tu outlou mládež wytrwati na pouti tak obtížné? Sem tam si owšem odpočívají někde v stínu na trávníčku nebo u studánky, ale brzo zase seberou své síly, putují poznomu dále a to sice rychleji, an zůstali za ostatními pozadu, by je dohonili a neztratili je z očí, nezabloubili ano docela snad nezahynuli. Ale máš je vidět, milý brachu, když se jim blíží čas hospodyn čili noclehu! Sem si umínili dnes doraziti, je to už objazdwa obyčej poutníků z jejich krajiny, už je tam znají, jsou tam jaksi doma; a hle už se místu tomu blížeji — a mají právě čas, neb slunce již se chýlí k západu, hlab se již ozývá a unaveni dosli jsou všickni. Ten a onen už pošulhává, bolejí ho nohy, tlačí ho střevíc, má již mozoly na obou nohách, chlapce neb dívku už musí maminka nebo tetička nosit na zádech bez toho již obřemeněných, nestěžuje si ale na tu milenou tíž, jen si u sebe myslí, jak ten kluk neb ta holčina jak už je těžká, kterou přeb několička lety v táčkách neb v náručí sotwa uctila! ale nestěžuje si, je to pro Boha a pro její wlastní i mileného dítěte spasení a budou brzy v hospodě. Ti u „zlatého anděla,“ oni zase u „beránka“ hledají útulku a odpočinku; a jak si to libují, jeden s druhým se těší, starší bítkám wychwalují krásu poutního místa, maminky rozvažují rance, sebi to pohromadě, posiluje se, těší, veselí, radují — a hle druhého dne tak jsou čerství a hbití, že každý s takowou chutí se dáwa do pouti dálší, jakoby ani dost málo se nebyli unavili. Zase to hbitě a nábožně a radostně jde dále a netrvá dlouho, na blažené místo svého putování šťastně všickni dorazili, dosli cíle pouti své, dosáhli po čem toužili welcí malí, už se těší s matinkou nebeskou a newyšlowné požívají radosti a blaženosti . . . Což ale jest všední radost a útěcha a blaženost zde na zemi u poromání s r a d o s t í a b l a ž e n o s t í w n e b e s í c h ? ! pouhý stín, částčka ta nejnepatrnější; a kdybychom si představili sebe mětší blaženost pozemskou (rozumíme zde d u c h o w n í čili náboženskou blaženost a útěchu — nebo ~~ty~~ předce milí čtenáři! už nebudeš státi o útěchu světskou, o radost neb rozkoš tělesnou, smyslnou!) — ale kdybychom si (pravím) představili sebe mětší blaženost zde na zemi, nebá se předce ani dost málo přitomnati k té blaženosti, kterou požívati budeme w nebesích, w Jerusalemě nebeském, po kterém toužíme, k němužto my putujeme; ano již dalekou jsme wykonali cestu, však ale ještě je daleko, milí poutníčkové! daleko ach daleko ještě! Máme se dát unawiti? máme snad, omrzeli nad obtížemi pouti a nad vzdáleností místa poutního opustiti dálší putování a skamarábiti se s tím smrtem, w němž se právě nacházíme? Nevidíte-liž, že náš wůdce s horlivými poutníky už daleko je? nepozorujete-liž, že máme na čas, abychom se sebrali a všední síly wynaložili, bychom jich šťastně ještě zasílili? — Wím sice, že mnohý z nás weliké brímě

nese, že síly umblévají, duch slábne, mysl klesá, a jmenovitě srdce chradne a hledá posílnění a potěšení. O to srdce lidské srdce člověka jest mu celý svět; vřechen život, od srdce vřechdo vychází, co činí člověk pro Boha a pro věčnost.

Ale to srdce lidské je z takové látky, že bez útěchy a bez radosti nemůže blouho; a když síly jeho byly napnuty k dosažení cíle zvláště duchovního a tudíž těžkého, žádá a hledá posílnění. A nesmíme se mu mnoho diviti, když je to srdce člověka slabého, křehkého, nestálého, a ne srdce některého aneběla, jenž snad i bez útěchy a bez posily domede bojovati a k dosažení cíle svého bez unavení pracovati. Lidské však srdce i při největší síle ducha, v něžto člověk hrdinský a statečně bojovati jest hotov pro Boha a království nebeské, přichází často do okolností takových, že mimovolně po útěše a posile se shání — ovšem nezřídka tam, kde pravá útěcha a pravá radost není k nalezení. Jakkoli jsme již my sami se ohlíželi na své pouti Jerusalemské po útěše a posile! víme sice již, že křížky a utrpení všeho druhu na tomto světě nemynutelně zapotřebí jest snáseti trpělivě a kajícně jakmile sám Pán nebeský nás ujišťuje: „*Mu si tať b ý t' **) *n e b t u c e s t u s á m j s e m p ř e d e p s a l t o b ě !*“ . . . posílnění slovy takovými krácíme sice dále i po nejtěžší cestě; avšak netrvá dlouho a zase se o nás pokouší umblení a to tím větší, čím statečněji jíme na ona slova Páně se do práce dali a znovu vřechdy síly vynaložili . . . nahlédíme, ba vlastně více to cítíme, že to přece nepůjde bez posílnění a bez potěšení, voláme mimovolně s oním poutníkem (jeuž nám letoš na naši pouti do Jerusalema nebeského je vzorem a příkladem):

„*A d e m á m r a d o s t i , k d e ú t ě c h u , p o s í l u h l e d a t i s o b ě ?*“

Víte co, poutníkové, učiníme v tom měsíci zastaveníčko na celý měsíc (to nám neuškodí); nemusíme se rozbíleti, zůstaneme pohromadě, známí místo došli rozsáhlé pro nás vřechdy, objažjiva tam poutníkové naši se zastavovali a nikde prý tak lacino a tak dobře se nehoduje jako — u „dobrého pastýře!“ Vidíte, že vám o něm už mnoho dobrého vypravovali babička a dědoušek, a maminka a tetičky, které tak rády chodí k „dobrému pastýři?“ Mení ten hostinec jako mnohý jiný, že pravý opak toho se tam nalezá, co názem naznačuje; jmenuje se mnohý u „bílého beránka;“ zatím ale o newinnosti tam ani slohu, nebo u „zlatého aneběla,“ zatím ale anebělé s plácem se odvracují od místa toho, aneb u „lilije,“ jakoby se jen vysmáli chtěl takový hostinský newinnosti a čistotě srdce. Ne tak náš hostinský u „dobrého pastýře;“ ten se netoliko jmenuje ale je skutečně dobrým pastýřem, on sám jest ten dobrý pastýř, jenž hledá ovečky své a modí je na pastvu tu nejlepší, střeže je, hledá zbloudilých a tak dlouho po nich pátrá bedlivě a lastavě, až je nalezne a na vlastních ramenách do ovčince svého přivádí. A zvláště nyní v těch dnech, newidíte ho, jak denně přivádí zbloudilé ovečky domů? mnohá už dlouho, dlouho bloudila po poušti, vlci ji svedli, nesežrali sice ale naučili býti také vlkem a k tomu v ovčím rouše, aby jiných ještě spíše svěsti mohla; trvalo dlouho, nežli ji našel dobrý pastýř, hledal ji už mnohá leta, volal, napomínal, prosil, hrozil, vřechdo nespomohlo, nestlaštá ovce nechtěla, stítíla se pastýře, vyhýbala se mu, život mlčí se jí lépe líbil . . . což když ji takto newděčnou byl nechal zahynouti? ale on toho neučinil, on chce „dobrým pastýřem“ nejen slouiti nýbrž i býti, on tedy poslední co měl, za ovci newděčnou obětoval, dal život svůj a tak spasil stádo své. Aci tedy, zdali pravdu má sm. Jan (10, 11, 14, 15) když praví: „*J á j s e m p a s t ý ř d o b r ý ; d o b r ý p a s t ý ř d á w á ž i v o t s v ů j z a o v c e*“ . . . a jako by se Jemu samému

*) Zde má v předešlém článku (k vůli rozměru či rytmu) vřechde státi: *b ý t'* místo *b ý t i*.

ten název tak nesmírně líbil opakuje po druhé: „*Já jsem pastýř dobrý — a žiwot swůj dáwám za owce swé.*“

A tomu tedy pastýři, milí poutníčkové! zawítáme pro dnešek a pro celý tento měsíc; dnešní neděli (2. po welkonoci) má nebeský ten hostinský, „dobrý pastýř,“ swátek, strojí zvláštní hodny, zde ze všech stran hosty své milé, zvlášť pak ty známé jemu poutníky od Krkonoš a Šumavy, od Moravy a Síhlavy, od Vabe a Wltavy, z Hanny a Opawy — všechny zve na hodny své, pro všechny chystá posilu, radost, útěchu a občerstvení; a to nejen dnes, ale celý měsíc a každého času. Či nyslyššíš ho denně k srdci twému wolati: „*Pojďtež ke Mně wšichni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já wás občerstwím*“? (Mat. 10, 28). Nastaw jen uši srdce swého, zamři se w komůrce buffe swé, zapuď od sebe lomož swětšký a bleš swých náruživostí, kdykoliv w přibytku Jeho klečíš před tím dobrým pastýřem — jistě že ušlyššíš to milostné pozvání: „*Pojďtež ke Mně.*“ Jako by se mu slýškalo samotnému, jakoby wždy něčoho chtěl mítí kolem sebe, zve nás jednohokaždého, sám stojí před swým nebeským hostincem a každému přimolává: „*pojďtež ke Mně.*“ Zve tu „*lew*“ hrdý, „*liška*“ chytrá, „*husa*“ plachá a zvlášť „*had*“ ať již „*zlatý*“ nebo „*bílý*“ neb i „*modrý*“ wždy ale jedowatý . . . a bohužel tyto hostince bývají přeplněny, hostinští nemusejí ani vycházeti, zaslepení nebo od jiných swedení hosté sami přicházejí a kochají se w hříšných swěta rozkoších . . . a náš nebeský hostinský začasté zanedbaný, opuštěný tak toužebně očekává, sám vybízí a wolá: „*Pojďtež ke Mně.*“

Miluje nás, a proto mu ta láska jeho neskončená nebá býti samotnému, chce nás mítí u sebe, neb wí, že jinde více méně wždy jíme w nebezpečnstwí, jen u něho že nám je dobře; wí sice, že nenůžeme wždycky u něho býti, jako jeho hosté s nebe, jeho žiwotní stráž, wí že jíme smrtelníci, jenž mnoho a mnoho mají zaneštnání a potřeb wezdejších; proto se rád s tím spočouje, a je celou noc samojediný s anděly nebeskými, ale sotwa že se rozeznává, už tu čeká na nás, už se těší na nás, už nás wolá k sobě! a což teprw, když se zwoní na mši sw., na požehnání, není-li ti, jakoby to až do nejhlubšího srdce wolal zwonek chrámový: „*Pojďtež, pojďtež — wšichni, wšichni — ke Mně, ke Mně . . .*“? A ty snad můžeš se snadno odprázdnit a zanedbáwáš ho nawštíwit? anebo nemůžeš-li, snad ani srdce své neposíláš do kostela k stupňům oltářowým? A což teprw w neděli a w swátek, ó tu, aby jen wšichni slyšeli hlas jeho, wolá mnohem hlasitěji, wšemi zwuky, wšemi zwony tak aby to i do nejwzdálenější obce znělo: „*Sem, sem — honem — z práce wen — dnes Můj den*“ — a mezi to těmi malými awšaf tím pronikawějšími zwonky: „*už je čas — přijďte zaš — zwu sám wás — všechny wás.*“ Ano wšeď wolá k sobě, bohatého, chudého, mladého, starého, sproflného, wzneseného, učeného, neučeného . . . všechny zve „*dobrý pastýř.*“ U „*zlatého anděla*“ neb jinde, ó to tak nesmí každý zaklepat, leč je-li zámožný, učený, máli doš peněz, ale dobrý pastýř přijímá každého i toho chudása, ano sám ho zve a právě ty zve, „*kteríž pracujete a obtíženi jste,*“ kteříž snášíte wšedni obtíž žiwota pozemského, žiwota pracného, těžkého, namáhawého, kteříž začasté od jiných opuštění ano pronásledowání, soužení a týrání newíte kam se obrátiti, an nemáte důstatek prostředků wezdejších, pojďtež ke Mně a já wás občerstwím; „*i wy kteříž nemáte stříbra, pospěšte, kupujte a jezte: pojďte, kupujte bez stříbra*“ (Jsa. 55, 1).

Nejsmeliž proto sami své opuštěnosti a umblení a zármutku a nedostatku příčina, když na takové wolání nebeského Spasitele k němu nepřicházíme a občerstvení, posilnění a potěšení u něho nehledáme, jež nám tak milostiwě nabízi, tak lafawě slibuje a co slibuje i štedře uděluje? A sobě nás wolá, na Srdci swém hotow jest nás těšiti,

nás sfliti, v náruči své nás miluje chovati a střeziti, a my ho zanedbáváme, jej nenavštěvujeme, nevíme mu co říci, neumíme s ním rozprávěti, neznáme se v jeho přítomnosti baviti, s ním se těšiti, . . . srdce naše bývají tak chladná, láska naše tak malá, víra naše tak slabá, naděje a důvěra naše tak neslálá . . . tak i doma v modlitbě své neumíme s ním zacházeti, modlitba naše tak nebbalá, neuctivá, tak omrzelá, nám nemilá; ano kdeby nejvíce bylo zapotřebí modlitby totiž v čas zármutku a trýzně a utrpení, tu právě nejvíce zanedbáváme modlitbu, říkáme, že nemožné nám se modliti, sháníme se po útěše lidské, po rozveselení mysle . . . nedíváme se proto, že býváme tak často opustěni, zarmouceni, slabí bez útěchy, bez rady, bez občerstvení, poněmáh je nehlédáme tam, kde je dříve je k nabývání.

Učme se tedy v tomto měsíci, v čas zármutku a soužení ihned k modlitbě se utíkat a dle možnosti, hned spěchat do chrámu Páně! učme se v přítomnosti Boží mile a utěšení rozprávěti s Ježíšem svým, poslouchati slova jeho k srdci našemu; učme se rádi a často prodávati u nohou jeho, odpočívati (očistěni od hříchů všelikých i všech náklonností světských) v náruči jeho přesvaté, oplývati blažeností na Božském Srdci jeho. Sem nás volá a zve, jistě tedy že nás neodstřídí od sebe, uvidí-li jen, že v pravdě po něm toužíme a jemu věrnými chceme zůstat. A když po své pouti vezdejší protivenským, soužením a rozličnými trýzní obtíženi s poutníkem našim volati budeme donuceni: „Kde mám radost, kde útěchu, posilu hledati sobě?“ jistě že s ním uslyšíme vždy hlas Páně:

„Pojď v náruč Mou, hled kol Srdce Mého se důvěrně mít!“

O potěšná a rozkošná to odpověď Páně! Ano z ní poznati může každý nekonečnou lásku Syna Božího k nám! Kde jinde než u něho, v náruči jeho můžeme nalézt tu pravou útěchu a radost srdce a všelikou posilu ku konání povinností svých vezdejších tak četných a často dosti těžkých! V náruč svou, na Srdce své nás volá jako matička milené a drahé dítě své; s matičkou se také přirovnává sám ten nebeský Pán, ano praví že daleko větší jest jeho láska k nám, nežli láska té nejlepší matky na světě. Nevěděl jsi ještě nikdy dítě v náruči mateřském? na srdci matčině? jak blažené se tam cítí! jak pevně se ho drží! jak lehce zapomíná na vše, co je trápilo a bolelo, jakmile ho bere matinka v náruč svou! jak se tulí k srdci, jak něžně a toužebně vine ručičky kol krku matčina! jak ouzkostranně strhává nohy v klín matky a hlavici k srdci matiny proti všemu ustrojení! Hled i ty, poutníčku můj! tak důvěrně se utíkat v náruč Boha svého, na Srdce Spasitele svého! Kdekoliv klečíš v kostele před svatoštěnkem (zvlášť po sv. přijímání), kdekoliv patříš blaženě na Vykupitele svého a přijímáš požehnání jeho, zpomeň na milostné pozvání Páně: „Pojď v náruč Mou, hled kol Srdce Mého se důvěrně mít!“ Jedinký okamžik slabého odpočívání na Božském Srdci Páně odmění tě za všecko, co z lásky k Bohu musíš (zvlášť za našich časů) trpěti a snášeti; jedinká hodina, takto mile a blaženě strávená v přítomnosti Páně tě potěší a posílí, že již všecko milerád ponešeš, co ti tak za těžko přichází: plameny jeho lásky tě rozvítí, krůpěje nejbřáždější krve jeho tě očistí, a byť i trnová koruna (kol Božského Srdce) tě někdy ranila, věz, že jest to od Pána, jenž jí daleko bříve a daleko bolestněji byl raněn, a ne na srdci toliko, nýbrž i skutečně na těle; wiž také sv. Kříž jeho, objímej ho, líbej, drž se ho a ponešeš lehčeji kříž svůj.

A ještě něco, dříve nežli ti s Bohem dám — poznáš-li někdy, že se pro hříchů tvých hněvá na tebe Ježíš k tvým, utíkej se k Matince jeho litošné (teď v májové pobožnosti), wiň se k Srdci jejímu, drž se náruči její, za jejím mateřským, slitovným, outřpným srdcem najdeš — náruč a Srdce Ježíše svého.

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Květen.

Pakli každého času máme následovati svatých nebešťanů zásady a skutky, má se to zvlášť v tomto měsíci státi, abychom konajíce pobožnost májovou nebeské Matce Panně Marii se zalíbili a zavděčili. Hodné dívky nepomíjejí nikdy radost způsobiti rodičům svým zvlášť o svátcích jejich; 'nuže! tento právě měsíc jesti zasvěcen naší Matince nebeské! vzhůru srdcem, ústy i skutky!

1. Sv. **Filip**, apoštol Páně a mučedník.

„V každém stavu lze dobře činiti a království Božího dosáhnouti.“

Sv. Filip měl 4 svaté dcery, 2 žili v manželství, 2 v pannenství. V každém stavu může člověk přikázání Boží zachovati, povinnosti své plniti a do vůle Boží býti odevzdán — a tak v každém stavu lze spokojeně a šťastně žíti a blaženě umříti.

Sv. **Jakub**, menší, apoštol Páně a mučedník.

„Odvrhnouce všelikou nečistotu a hojnost zlosti, s tichostí přijímejte slovo (Boží), kteréž může spasiti duše vaše. Buďtež pak činitelé slova a ne posluchači toliko, oklamávajíce sami sebe.“ Sv. Jak. 1, 21. 22.

2. Sv. **Zikmund**, král a mučedník, patron země české.

„Raději na tomto světě trpěti nežli v budoucím.“

Kdo velikost a ošklivost hříchu smrtelného okem víry poznává a uvažuje jak strašná věc to jest, Boha nejvyššího svatého přestoupením jeho přikázání uraziti; kdo konečně dobře pováží hrozné tresty pekelné, které již jediný hřích těžký za sebou přináší: toho nebude třeba k pokání povzbuzovati, on sám se sv. Zikmundem bude Boha prositi Pána, by ho raději zde na zemi trestal nežli na onom světě.

3. **Nalezení sv. Kříže**.

„Jak dobře jest, často, ba denně, ano každou hodinu u kříže Pána Ježíše se zdržovati! Zde si chceme tři stánky udělati: jeden v ranách sv. nohou jeho, druhý v ranách sv. rukou, a třetí, nejmilejší, v nejsvětější ráně přesvatého Srdce jeho. Zde chci bděti, zde chci odpočívati, zde čísti, modliti se a bavit, zde též chci zemřít a na věčnosti odejít.“ Sv. Bonaventura.

4. Sv. **Monika**, vdova.

„Pochovejte mne kdekoliv a jakkoliv, jen na mne modlitbou nezapomínejte.“

Krásná to zásada a následování hodná jak v životě i ve smrti: žádnou starost zbytečnou si nemáme dělati stran těla a výživy jeho a okolnosti pozemských; nač bychom ustavičně ale pamatovati měli, je duše naše, aby rostla v známosti Boží, aby žila v milosti Boží, aby se den ke dni zdokonalila, a konečně po smrti naší aby se dostala do nebe. — Svět právě opáčně se stará: o tělo jen, duše se zcela zanedbává. Jednáš snad docela i ty podobně?

5. Sv. **Pius V.** papež 224.

„S Bohem poneseš i největší tíži.“

Nejlepší důkaz té pravdy je nám sv. Pius sám. Často sice nazývati musel papežství „tíží velkou,“ ale netratil důvěru v Boha; modlitbou vždy zase posílněn nesl obtíže úřadu svého vždy tiše a spokojeně. Čiň podobně i ty: zdáti se ti úřad tvůj býti těžký, mášli u vykonání svých povinností s překážkami bojovati — netrat důvěru v Boha, nezoufej, nestěžuj si — modli se jen vroucně a pak volej se

sv. Pavlem: „Všecko mohu v tom, kterýž mne posiluje.“ Kdo v Boha pevně doufal, nikdy ještě nebyl zahanben.

6. Sv. Jan Damascenský, učitel církevní.

„Vedením moudrého vůdce jistě vždy a bezpečně kráčíš.“

Jako dítě vedeno matkou neupadne, jako slepý veden vůdcem se neurazí, jako pocestný v průvodu spolehlivého vůdce nezabloudí, tak jest to i v životě duchovním. Mášli dobrého kněze, jenž ti jest netoliko zpovědníkem k získání milosti Boží ale i zkušeným vůdcem po cestách dokonalosti, a rádcem moudrým v těžkých případech, mášli v něm přítele, jenž s tebou dobře smýšlí — pak jsi našel poklad veliký, za který nemůžeš Bohu dosti děkovati. Važ si ho však a poslouvej ho pilně!

7. Sv. Stanislav, biskup a mučedník.

„Jen nikdy nic činiti, ani mluvití ba ani mysliti, co by bylo hříšného.“

Krásná to a velmi spasitelná zásada! zásada, v nížto všecko je obsaženo, co první díl křesťanské spravedlnosti žádá: „varuj se zlého.“ A tento díl předchází; nebo dokud všecko hříšné není odstraněno, nemůže se to dobré, jež činíme, dokonalým nazvati, an tu vždy hrozí nebezpečství, že hřích třeba jen jedinký všecko dobré jako mráz spálí. Protož si každý hluboko v srdce запиšme a každinký čas zachovejme zásadu sv. Stanislava.

8. Rodiče sv. Řehoře Nazianského: sv. Řehoř, a sv. Nonna. „Dnošní neděli se oslavuje památka ochrany sv. Josefa.

„Nejlepší po rodičích dědictví je ctnost a bohabojnost.“

Proto nejlepší, poněvadž dědictví to vede k druhému dědictví, kteréž pro celou věčnost oblažuje, k dědictví totiž království nebeského. A co naopak spo-může dětem dědictví statisíců zlatých, pakli s penězi nesdělily spolu i cnost a bohabojnost? Jak dlouho je budou peníze těšiti, blažiti? a což, kdyby jim snad právě to bohatství sloužiti mělo (jak se často děje) ke hříchu a tudíž i záhubě věčné?!

9. Sv. Řehoř Nazianský, biskup.

„Za dobré se nikdy nepotřebujeme stydět, jen za zlé.“

Tak mnohý člověk ve světě by se rád polepšil a život svůj napravil, ale stydí se a bojí řečí lidských! — A jakých lidí, dobrých nebo zlých? Dobří zajisté se budou jen radovati s anděly nebeskými, pakli se poznáš a k cnosti zase navrátíš; na zlých však lidí řeči se nevaž, jako tě nemýlí štěkot psů; pronásledují takoví lidé jen těch, kteří s nimi nedrží.

10. Sv. Isidor, rolník.

„Člověku potřeba jest k vlastnímu přičinění ještě — požehnání Božího.“

Neviděl si ještě lidí od rána do večera se lopotící a namáhající až do umdlení, a že se jim předce nedaří? ano místo k předu jde zpět blahobyť a štěstí a majetek pozemský! kde to vadí? co schází? Nic jiného než požehnání Boží, nebo stojí psáno: „Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteříž stavějí jej.“ (Žalm 126, 1.)

11. Sv. František z Jaroslava, kněz z tovaryšstva Ježíše.

„Čím častěji přistupuješ ke stolu Páně, tím více máš v ctnosti prospívati.“

Je to věc velmi povážlivá, kdo vzdor častějšímu sv. přijímání nepokračuje v dobrém ano snad i zpět kráčí; nebo co si máme mysliti o člověku, jenž vzdor častému nasycení pokrmu záživnými a silnými nemůže nabýti síly? není-li to znamení jisté, že stůně, že chřadne? Voda v děravé nádobě se neudrží; neudrželi se tedy v srdci tvém ona do nebe proskakující voda — tělo a krev Páně ve sv. přijímání — není-liž to jisté znamení, že srdce tvé je děravé, rezem hříchu sežrané?!

12. Sv. Domitilla a sv. Pankrác, mučedníci.

„Jen ctnost je nehynoucí okrasa člověka.“

Všecko co tělo krásí stejně s tělem je pomíjejnosti: dnes v nejkrásnější květu, zraje, kráse a síle, zítra snad již (neb aspoň velmi rychle) je vše zvadlé a slabé. Okrasa ctností však a dokonalostí křesťanských má věčnou trvanlivost: vždy v stejné se září skvělostí před Bohem i před lidmi; co jest tedy vzácnější a prospěšnější, zdali zlato a šperk — nebo nevinnost a ctnost?

13. Sv. **Jan** mlčenlivý, biskup a poustevník. Narozeniny sv. Otce Pia IX.

„Není vždycky od Boha — touha po samotě.“

Dvojí jesti samota, jedna úplné vzdálení se lidí, druhá částečné se stranění hluku světského v čas modlitby; první tělesnou, druhá duchovní samotou může sloužit. Druhou často a bez bázně můžeme voliti a si přát, po první však toužiti — jen proto, aby nás ve světě nic nezlobilo, nic netrápilo, a abychom se nepotřebovali namáhati, pocházelo by od samolásky a nikoliv od Boha. V srdci svém si vystav poušť a poustevnu, tam vždy — i uprostřed hluku svých zaměstnání budeš samoten — s Ježíšem svým.

14. Sv. **Bonifac**, mučedník.

„Těžká to práce — pokání — ale sladká.“

Velikou útěchu působiti musí všem hříšníkům den sv. Bonifáce. Velkým byl hříšníkem, a hle, s pomocí Boží velkým se stal svatým a mučedníkem. Ovšem ale ho to stálo přemáhání, zapírání sebe, boje mnohé a velké musel bojovat; však těšila ho naděje odpuštění a života věčného. Tys snad podoben Bonifaci hříšníkovi, proč ne i svatému Bonifaci? Či máš se méně přísného soudu báti? či myslíš, že již tak Boha neurážejí hříškové za novější (pokročilejší!) doby? Ba nikoliv, ale ty nepamatuješ na smrt a na soud, spoléháš se jen na milosrdenství Boží! Aby tě ale spolehání se tvoje někdy nesklamalo!

15. Sv. **Robert**, vévoda.

„Dobré skutky volím a hledám, nikoliv dobré dny.“

Kdo na světě nic nedbaje o dobré skutky jen dobrých dnů si přeje, na toho čekají zlí dnové někdy bez počtu a bez konce; neboť strom neužitečný do ohně bude uvržen. Naopak ale čekají dobří a blažení dnové — rovněž bez počtu a bez konce — na toho, kdo dobré skutky vyhledával, byť by při tom i zle se měl na světě... Dobré dny vezdejší rychle ubíhají zanechávající za sebou jen lítost, zármutek — dobré skutky ale blaží srdce a těší a doprovázejí nás do života věčného. — A předce jak mnohý — kdyby mohl — volil by si spíše dobré dny a — dobré skutky by nechal býti! I to patří k zaslepenostem lidským.

16. Sv. **Jan Nepomucký**, kanovník Pražský a mučedník.

„Měl bych se lidí více báti nežli samotného Boha?“

A předce jak mnozí, aby neurazili lidi, — urážejí Boha bez bázně: zde k vůli lidem se zůstane ve společnosti, kde by se mělo jít na mši sv., tam k vůli příteli se přisvědčí k tomu co přisvědčení nezasluhuje, neb se pomlouvá, žertuje dvojsmyslně, by se to jiným líbilo, co se nanejdříve nelíbí Bonu! neb se mlčí k pokleskům dítek, poddaných, příbuzných, domácích, by se neurazili rodiče, byť by i tisíckráte Bůh byl uražen!

17. Sv. **Paskal** Baylon, laik řehole sv. Františka.

„Ke zbožnosti není třeba sklánění hlavy neb rukou pozdvihování, nýbrž sklánění srdce a pozdvížení duše.“

Pravda sice, že uctívá a jak se říká nábožná postava neb poloha těla (sklopené oči, sepnuté ruce, klečení atd.) k pobožnosti velice pomáhají ano zcela potřebné jsou; však ale neobyčejné pohyby a přepjaté si počínání při modlitbě nejen že potřebné nikdy nejsou, bývají často nebezpečné, an jich ďábel lehce užívá ku vpašování do srdce samolásky a duchovní pýchy. Modliž se proto jako každý jiný zbožný křesťan, a všeho neobyčejného a zvláštního se vystříhej!

18. Sv. **Teodot**, hostinský. I vida, tedy i hostinský mezi svatými?! ba ovšem, kdo chce a s milostí Boží se přičiní, byť by i lotr byl, může se státi svatým.

„Každý dům křesťanský má se podobati domu Božímu.“

To se tenkrát stane, když všechno jen co Boha ctí se trpí, co Boha uráží ale se zamezuje. Představ si dům, kde pán domácí i jeho choť i dítky i čeládka i nájemníci spravedlivými křesťany jsou, nebývá-liž tam Bůh od rána do večera, do noci ctěn, chválen a milován? tu modlitba, tam almužna a dobročinnost, tu pokoj, svornost a láska a poslušnost; a všechno zlé se zamezuje. Ale kolik asi je takových domů? Kolik hostinců za našich dnů? A nemohlo by to býti? nemělo by to býti? ano nemusí-li to býti, majíli majitelé přijíti k spasení?!

19. Sv. Ivo, kněz.

„Každý může být svatým, kdo to jen upřímně chce být.“

Mnozí si představují svatost, to jest stav svatosti a dokonalosti, jako něco vysokého, nedostupného, pro člověka nemožného, a předce musí být každý svatý, kdo chce přijít do nebe. Ano Kristus Pán od nás docela žádá svatost, a to nemalou, svatost jako Boha Otce, slovy: „Budtež vy tedy dokonalí jako i Otec váš nebeský dokonalý jest.“ (Mt. 5, 48.) „Svati buďte, neb já svatý jsem.“ (3. Mojž. 11, 14). Co tedy soudíš o řeči: „já nechci být svatým, jen když budu pravým křesťanem?“ To budeš jen bedlivým zachováním přikázání Božích a modlitbou; takto budeš vždy bez hříchu, v dobrém vždy horlivější a tak — konečně s v a t ý m.

20. Sv. Bernardin Sienský, kněz řádu sv. Františka.

„Všecko s Marií.“

Nebylo by snad lépe řečeno: všecko s Ježíšem? Ovšem co do slov, ale konečně je to právě totéž. Nebo každý katolík ví, že žádný svatý sám od sebe, ba ani Rodička Boží nám pomoci nemůže sama od sebe, jediné skrze Boha; ale každý katolík také ví, jak mocná jest u Boha nejb. Panna Maria. Mášli tedy Marii sobě nakloněnou, máš tíh i Ježíše, kdežto, kdyby jsi sám na Pána Ježíše se obracel, musel bys se obávati oslyšení prosby své nemaje u něho přímluvce.

21. Sv. Felix, laik řádu kapucínů.

„Kdo tě urazil, toho měj po urážce u větší ještě lásce!“ — zní podivně, neli pravda? ale předce pravdivě. Nebo každá urážka po křesťansku strpená přináší mnohonásobný užitek: kolikrátkoliv totiž nějakou urážku pro Boha trpělivě snášíš, provozuješ ctnosti nejkrásnější: trpělivosti, tichosti, mírnosti, čímž si velikou ukládáš zásluhu pro nebe. Takto jednaje získáš ale také nepřítelů svého, jsi mu tedy dobrodincem, jako on tobě byl dobrodincem, a vidíš dobrodincové jsou nám předce mnohem milejší než jiní.

22. Sv. Roman, opat.

„Komůrku srdce svého nemáš nikdy opustiti.“

Chce říci: nikdy se nesmíš ani hlukem světa ani vlastními pocity tak daleko dát vytrhovati, abys jaksi nebyl doma, u sebe, se vším smýšlením, mluvením a jednáním jaksi rozpuštěn. Tu bys zajisté spal, a víš že když lidé spali, přišel nepřítel a rozsel koukol hříchu.

23. Sv. Vilím, pekař.

„Neváhej ani okamžik, otočiti z cesty k peklu.“

Poznal-li hříšník skrze milost Boží, že cesta, kterouž posud krácel, vede k zahynutí, nesmí již ani krok dále na ní jíti, nechceli se vydati nebezpečství, že ho Bůh nechá jíti, kam dobrovolně chce přijíti. „Dnes uslyšíte hlasu Jeho, nezatvrzujte srdcí svých“ varuje žalmista Páně, aby se snad nenaplnilo co hned na to vyhrožuje: „já přísahal ve hněvu mém: nevejdou do odpočinutí mého.“ Památka Panny Marie „pomocnice křesťanů.“

24. Sv. Vincenc Lerinský, učitel církevní.

„Musejí i kacířství býti, aby zjevení byli mezi vámi ti, kteří jsou zkušení.“

1. Kor. 11, 19.

Také zásada? Ba ovšem, a sice velmi potěšná jmenovitě našich dnů! Odkud to, že tak mnoho nevěry a vlažnosti ano takové vypínání se bohaprázdnoti? To musí být dle výroku Písma, to je tak řízení Boží, aby se ukázalo, kdo dobrovolně se drží Boha a jeho sv. víry. Vždyť bez vůle Boží nic se neděje; víť tedy Bůh dobře o všelikém tom zlém na světě a snadno by tomu mohl brániti, ale nečiní toho, poněvadž chce, bychom se tužili a v dobrém a ctnosti sesílili.

25. Sv. Řehoř VII., papež 155.

„Boj se Boha, pak netřeba ti koho se báti.“

Na sv. Řehoři pozorujeme podivuhodnou pevnost a stálost mysli v provádění dobrých úmyslů: ani namáháním, ani protivenstvím, ani křivým posuzováním nedal

se odvrátiti od vykonání toho, co pro čest Boží za potřebné uznal. To ovšem jen takové srdce dovede, jež si je vědomo, že ani dost málo od cesty Boží se neuchýlilo. Kéž bychom i my tak pevně a stále jednali, kde se jedná o vykořenění zlořádů ze srdce vlastního, nebo z rodiny, z obce, a p.

26. Sv. Filip Neri, zakladatel řehole. Den za svatého vyhlášení (1836) svatého Alfonse Liguori.

„Jed hříchu co nejdříve třeba jest vyvrhnouti.“

Těžký hřích kdo spáchal a předce celé týdny ba měsíce s ním chodí, aniž by se ho v skroušené a dobré sv. zpovědi zbavil, se domýšlí buď že není hřích nic tak těžkého a hrozného, anebo že ještě dlouho bude živ. Úbohý! snad ho co nevidět smrt zastihne, snad již chladnou rukou na něj sahá, snad již dnes bude pro něho pozdě — a tak v ustavičném nebezpečení zahynutí věčného trvá. Kéž by každý hříšník záhy pamatoval na sv. zpověď! Kéž by ale také po sv. zpovědi byl opatrnější, by nehřešil.

27. Sv. Maria Majdalena z Paccis, řeholnice. Dnes započni 9denní pobožnost k Duchu sv. (dle příkladu Panny Maris se sv. apoštoly v Jerusalemě.)

„Chyby jiných máš s outlým strpením snášeti“ — a to ti nebude tak za těžko přicházeti, vzpomeneš-li jen, že i jiní musejí tvé chyby snášeti, jako ty chyby jejich. Kdyby slovo apoštola Páně: „Jeden druhého břemena neste.“ (Gal. 6, 2) více bylo na paměti, a lépe se zachovalo, — věru, nebylo by tolik nepokoje a nevole a mrzutosti na světě, naopak nebeský pokoj a svornost by panovala v rodinách, obcích i spolcích. Přivolavejme si tedy v každém pokušení k nepokoji slovo Páně: „Pokoj vám.“

28. Sv. German, biskup Pařížský.

„Prozřetelný vždy dojde cíle, neprozřetelný nikdy.“

Kdyby sv. German, jenž mnoho bojů pro věc Boží musil podstoupiti, byl neopatrně zacházel s protivníky církve sv., nic by nebyl pořídil, ano věc sama by byla utrpěla; čekal tedy, hleděl se prozatím — dokud středomí dovolilo — dle náhledů jiných řídit, trpěl zatím shovívavě a teprv tenkrát přísných užil prostředků, když dobrotou nic nepořídil. Kdo se prudkostí hned dá uchvátiti, nedojde daleko, nepořídí mnoho, pakli si docela neuškodí!

29. Sv. Maximus, nádenník.

„Jsem sice z rodu nízkého, ale očekávám slávu nebeskou.“

V očích Božích jsme si všickni rovni, ano mnohý snad nádenník a čeledín větší má cenu před Bohem než urozený pán. A co jest to, jež nás jediné před Bohem činí velkými, vznešenými? Nesmrtelná duše, kterouž hledíme ctnostmi ozdobovati a dobrými skutky hodnou způsobiti pro slávu věčnou. K tomu není žádných výloh potřebí, jen chtíti, Boha prositi, a s milostí Boží spolupůsobiti. Hledáš-li tedy bohatství — nebeské bohatství tě obohatí; přeješ-li si míti poklady — tam je hledej, kde nikdy nezahynou!

30. Sv. Ondřej Chioský, mučedník.

„Nikdy nezapřu Pána svého.“

Kdybychom se tázali i za našich časů křesťanů, zdali by zrádce Jidáše mohli následovati, tisíce a tisíce by nám odpověď dali: za žádný peníz na světě! A předce jak mnozí ho nicméně zrazují jazykem a životem! jazykem, an se nezastávají jeho dobré věci, neb docela sami haní a tupí církev jeho! životem, an jeho příkázání přestupují a o víru sv. a nábožnost a věc Boží pranic nedbají! bylo by jim snad vše jedno, kdyby i zcela víra sv. přestala.

31. Sv. Petronilla, pauna.

„Jen jedna láska skutečně oblažuje.“

Kdo by mohl všecky ty věci sčísti, kteréž my pozemšťané milujeme; jsme ale v požívání těch věcí blaženi? Ach! jak brzo a jak často se změní radostná láska v trpkou bolest! Aneb není-li svět svodný? netrvají-li statky a radosti světa jako od dneška na zítřka? Proč tedy (volá žalmista Páně) „proč milujete marnost a hledáte lež? (všecko pozemské je marné a lživé, an svádí a konečně klame.) Žalm 4, 3. „Díl můj jest Bůh na věky.“ Ž. 72, 26.

Jeho Excelence Nejdůstojnější, Vysokorodý pán biskup Brněnský

Antonín Arnošt,

hrabě Schaaffgotsche, svobodný pán na Künastu a Greifensteinu, doktor v bohosloví, papežský prelát domácí a přistojící trůnu Jeho papežské Svatosti, hrabě římský, Jeho c. kr. apošt. Veličenství skutečný tajný rada, rytíř cis. rak. řádu železné koruny I. třídy, komandér řádu sv. Leopolda, velkokřížník řádu sv. Hrobu v Jerusalemě, kanovník Olomoucký, člen Moravského sněmu, deklarant, člen mnoha vlasteneckých spolků atd. atd. atd.

z tohoto pozemského života na věčnost se odebral dne 31. března 1870 v 5. hod. odpoledne v 67. létě života svého.

Zesnulý narodil se v Brně 16. února 1804; byl syn Jana Arnošta hraběte Schaaffgotsche-e, cis. král. komoří a vojenského praporečníka, a Johanny, rozené hraběnky z Blümegenů, dámy řádu kříže hvězdného. Studoval od 1811 až 1823 nižší třídy, školy latinské a mudrcství v cis. král. Theresianum ve Vídni, 1824—1827 bohosloví v biskupském semináři v Brně, v srpnu 1825 byl jmenován kanovníkem Olomouckým, od brněnského biskupa Václava Urbana rytíře ze Stufferů 8. září 1827 za kněze byv posvěcen své kněžské prvotiny slavil 7. října 1827 v zámeckém chrámu Páně v Biskupicích u Jevíčka. Od ledna 1828 byv kaplanem ve Šternberku v diocese olomoucké, převzal 1829 duchovní správu fary Velikých Dyjakovic v diocese brněnské, kteroužto faru spravoval až do 1837, kdy povolán byl do kapitoly olomoucké; 1838 stal se proboštem u sv. Mořice v Olomouci, zároveň byv jmenován arciknězem, děkanem a školním dohlížitelem okresu olomouckého; 1839 byl ředitelem bohosloví na c. k. universitě olomoucké; téhož léta jmenován byv světícím biskupem, 20. října konsekrován jest za biskupa Aureliopolitanského in p. i. Biskupem brněnským jmenován 15. července 1841 a potvrzen 27. února 1842 uvázal se v biskupství 5. května 1842 co šestý biskup brněnský.

Osířela diocese brněnská i želí nade ztrátou svého horlivého pastýře, věrného sluhy Pánu, pravého nástupce svatých našich apoštolů Cyrilla a Methodia. Želí církev ztrativší v zesnulém vzorného kněze, moudrého vůdce a horlivého bojovníka za nezadatelná práva církevní. Želí zvláště chudí a nuzní, o něž jako laskavý otec vždy pečoval hojných uštěďruje almužen. Želí vlast nade ztrátou vroucího zastavatele a statečného strážce historických práv naší milé vlasti Moravy. Želí všichni, kdož úžeji se zesnulým obcovali poznavše jeho nelíčenou lidumilnost, laskavost a přívětivost. Zesnulý byl od léta 1853 spolubratrem kláštera Rajhradského, kterémuž vždy velmi nakloněn byl. Veliký pomník vzdělal sobě zložením pacholetského semináře v Brně. An zesnulý velikým příznivcem „Školy B. S. P.“ byl, želí též Škola odporučující jej co nejvřeleji do vroucných modliteb svých čtenářův.

Antoníne! Často na Tě zpomeneme,
By Bůh udělil Ti slávu věčnou;
Kéž se ovečky Tvé v nebi ocitneme:
Tak Ti prokážeme mysl vděčnou!

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Červen 1870.

Číslo 6.

Sedmero tělesných skutků milosrdenství.

IV.

„Nuzně oděným se neposmívej,
Byť se roucho tvé snad zlatem třpytí;
Nýbrž útrpnost vždy s nimi mívej,
Můžeš-li, je nenech bez přikrytí.“ —

Chodí žebrák celý otrhaný,
Od domu jde k domu, takměř klesá;
Jestli chudák chůzí uondaný,
Krčí údy své se zimou třesa.

Přišel také k jedné zbožné paní,
O nějaký háb ji úpě žádá;
Slíbí, že se bude modlit za ni.
Ach vždyť chudák hrozně zimou strádá!

Paní útrpně se na něj dívá,
Soustrastí jí oči zaslzely.
Rozkazně pak na svou služku kývá,
Košili ať přinese mu, velí.

Služka k rozkazu si pospíšila,
Košili mu nese — rozedranou.
Tu se paní na ni zamračila,
S nevolí háb odhodila stranou.

Obrátíc se k služce poručila,
Košili ať novou jemu snese.
Načež slzíc toto připojila,
Její hlas se pohnutím až třese:

„O jak bych já musela se stydět,
Kdybych v tomto hadru Pána Krista
Při posledním soudu měla vidět!
Výtky jeho mohla bych být jista.“

„Nah jsem byl, a vy mne přiodili,
Tak nás bude Kristus Ježíš vítat,
„Co jste chudým, mně jste učinili,
Za to chci vám radost věčnou skýtat.“

Učitel lásky. *)

„Milovati budeš Pána Boha svého z celého
srdce svého, a z celé duše své a ze vši myslí
své. Tot jest to největší a prvé přikázání.“
Mat. 22, 37. a 38.

Slova tato veledůležitého jsou obsahu. Jak sám, drahý čtenáři, poznáváš,
ukládá se nám co nejdůtklivěji láska k našemu Bohu, bytosti to nejsvětější, k našemu
Stvořiteli, Vykupiteli a Posvětiteli. Pouhý zdravý rozum stačí, abychom poznali, že

*) Vzdělal J. P. dle „J. Stöger. Der Führer auf dem Gebirgswege.“

my tvorové Boží, takovou láskou povinni jsme Bohu svému, jenž láskou věčnou miloval nás. Avšak nastává otázka, kterak učiníme této povinnosti tak důležité zadost a kdo nás tomu naučí. — A tu nám sám Pán Ježíš Kristus za učitele lásky podává se, šetříme jen slov jeho pilně, On k dobrému zajisté nás povede. Proto ti, drahý čtenáři, podává „Škola“ prospěšné vodítko, v kterémž učitelem lásky je Božský mistr sám. Slova jsou to upřímná, řízená k srdci opět upřímnému.

Není nikomu z nás neznámo, že láska usnadňuje všeliké namáhání a každou práci sebe obtížnější. A proto jsme přesvědčeni, že poutník s radostí připraví se na pouť, pozná-li, že jinak by nedošel cíle pouti své a má-li jen upřímnou touhu města Božího, ležícího na vysoké hoře dojíti. Avšak táže se nás poutníček milý: „Kdož pak nám ukáže cestu a kdož nás tam povede?“ — Po čtyři tisíce let byla cesta tato neznámá, nikdo po ní nekráčel. Bylo třeba, aby přišel průvodce, aby přišel učitel z jiného světa cestu tuto nám objevit a ukázat. A ble! dle nevyzpytatelného úradku Božího objevil se skutečně očekávaný učitel. Jediné On mohl nás pravdě vyučiti. Avšak nejen že nám onen učitel šleπέje ukázal, po nichž kráčet nám třeba, ale sám předchází nás dodává nám i srdnatosti i síly i zmužilosti, abychom jen jej následující přemáhali překážky, a abychom po pravici Jeho koruny dosáhli, kteráž v městě Božím nás jistě očekává.

Z toho snadno pochopiti můžeme, že nejdůležitější podmínka naší věčné blaženosti závisí na poznání našeho Vykupitele Ježíše Krista, o němž platí slova písma svatého: „Já jsem cesta a pravda i život,“ ¹⁾ „On jest hlavou nade vši církví,“ dí sv. Pavel, „kteráž jest tělo jeho.“ ²⁾ Neboť Bůh Jemu vše udělil, a proto jakou měrou Jej poznáme a milovati budeme zde na zemi, tak i budoucně oslaveni budeme na nebi. Jediné skrze něho dosáhneme světla a milosti i ducha moudrosti a umění, čím více v poznání věcí všech těchto prospívati budeme, tím více zřejmou stane se cesta naší pouti, tím hojněji obdařeni budeme ovocem spravedlnosti, tím rychleji dospějeme ku zdokonalení, kteréž úlohou života našeho jest. — Učení Ježíše Krista jest tedy prvou pomůckou k našemu spasení, dle něho řídíce se povzbuzeni budeme k následování a k upřímné touze, jemu podobnými se státi, zároveň snažiti se budeme, abychom takových ctností vyhledali, kteréž sice přemáhání naší přirozenosti nám ukládají, ale potom duši naší tím nejkrásnějším skvostem, duchovního to k Bohu pozvednutí, zdobí.

Sv. Bernard říkával: „Čtu-li něco a není-li to o milém Pánu Ježíši, nemám v tom zalíbení; slyším-li něco a není-li to o Spasiteli, nelíbí se mi to.“ A proto, když právě v našem věku mnozí navděčníci a marniví lidé o milém Ježíškovi ničeho slyšeti nechtějí, nechť alespoň těchto několik slov jest jako na odškodnou Božskému Srdci Pána Ježíše a nechť nám na paměť uvedou Božské ctnosti, kteréž by nás na pouti naší jako jasné světlo za tmavé noci provázely.

Především pozorujme, kterak Pán Ježíš jest hoden milování a kterak nás nade vše miluje. Neboť čím více srdce lidské láskou k Ježíši rozechvěno jest, tím snadněji a radostněji rozhodne se, jej následovati, následovati cestu, kterouž on sám nám ukazuje a po níž nás vede. Poněvadž ale nás nic k lásce nemůže tak roznítiti jako vědomost, že milování jsme: chceme přemýšleti o některých známkách, dle kterýchž seznati můžeme úmysl Božského Srdce Ježíše Krista.

¹⁾ Jan 14, 6. — ²⁾ Pavel k Efez. 1, 23.

Počátek lásky.

Božská a lidská přirozenost jest v osobě Ježíše Krista spojena. Jsa Bohem miluje nás od věčnosti a smilovav se přitáhl nás k sobě, ¹⁾ a nesl nás na prsou svých jako nosívá chůva děťátko, ²⁾ a střežil nás jako zřítelnici oka svého. ³⁾

Pán Ježíš jsa člověkem a počínaje v čase časný život žítí, to nám poskytuje, že každý člověk v pravdě říci může: toto Srdce Ježíšovo tlouklo poprvé pro mne, ten tlukot srdce věru je znamením lásky jeho ke mně. — Jaká to útěchyplná myšlenka! Ježíš mne miluje a dlouho už mne miloval a chce i nyní mne poutem lásky k sobě připoutati. ⁴⁾ Neboť ne nadarmo předpověděl Duch svatý ústy proroka Isaiase: „A byt i matka zapomenula se nad dítětem svým, já však nezapomenu se nad tebou.“

Srdce šlechetné nemůže při té myšlence chladné zůstatí vzpomene-li jen: Ježíš mne miluje a miloval mne od počátku svého žití; nemůže necitelné zůstatí, aby nepohnulo se zase k lásce. Což tím více státi se musí, ano vidí, jak zřídka jest zde na zemi pravá, dlouhotrvající láska; tím vznešenější, důstojnější a drahocенější objeví se nám láska Ježíšova, přesvědčíme-li se na pouti života svého, jak málo upřímných a věrných srdcí tu bije. Blaze tomu, kdož k poznání této pravé lásky časněji dospěl, dříve než jeho srdce, kteréž po lásce touží, bylo falešnými světa úklady obelháno.

Svatá Anežka dosáhla takového štěstí blaženého; neboť jako růže rozvíjející se byla tato milování hodná panna už za prvních let svého věku tak láskou k milému Ježíši roznicena, že odmítla statečně všechna lákadla světa, kterýž jí překážky v tom kladl. Ucházal se o ni sice urozený člověk, ale sv. panna mu odvětila: „Mé srdce zaujato jest láskou k Ježíši a nechci, aby někdo jiný na mne zrak obracel, než Ježíš, jenž mi už ode dávna lásku prokázal.“ A v skutku zůstala sv. panna Ježíši věrna až do smrti.

Jaké rukojemství nám poskytuje láska?

V městě Kolossech žil nábožný a bohobojný křesťan jménem Filemon, jenž od sv. Pavla Kristu získán byl. Měl otroka jménem Onesima. Ten zpronevěřiv se pánu svému a boje se velkého trestu uprchl. ⁵⁾ Kde ale měl ubohý ochranu, kde přístřeší nalézti? Na štěstí upamatoval se na sv. Pavla, jenž v domě pána jeho býval, rozpomenul se na jeho láskyplné srdce a umínil si, že k němu půjde. Sv. Pavel byl právě v Římě ale uvězněn pro víru. I spěchá Onesim do Říma, padá k nohous sv. Apoštola, vzbuzuje litost nad činem svým. Sv. Pavel potěšiv jej a pokřtív přijal jej do lůna církve svaté. Poslal jej později Filemonovi dav mu psaní průvodné. V listě tomto zapřisáhá sv. Pavel nebeskou výmluvností Filemona: „přijmi odběhlíka Onesima s takovou láskou, jako bys přijímal mne, starého Pavla, jenž je v okovech pro Ježíše Krista, jenž tebe sám pro nebe získal; Onesimus stal se mým synem; neboť ve vězení duchovním způsobem zplodil jsem jej pro nebo. Zapřisáhám tě, přijmi jej k sobě jako srdce mé, ne jako otroka, ale jako milého bratra, s nímž po věčné časy spojen býti máš. A jestliže tobě v něčem škodliv byl a něco-li ti dluhuje, mně to přičti; já, starý Pavel, jemuž ty sám náležíš, a já, jenž jsem tento list psal, já chci sám zaplatiti, já jsem mu rukojmím. Tak milý bratře! útěchu mi způsob a občerství mne v Pánu. ⁶⁾

¹⁾ Jerem. 31, 3. — ²⁾ 4. kn. Mojž. 11, 12. — ³⁾ 5. kn. Mojž. 32, 10. — ⁴⁾ Oseáš 11, 4. — ⁵⁾ Dle tehdejších mravů musil odběhlý pán svému býti vrácen a mohl od něho těžce ano i na hrdle trestán býti. — ⁶⁾ K Filem. 1, 21.

Co v tomto případě dluhuje otrok sv. Pavlu, to dlužno je celé pokolení lidské neskonale lásce Ježíše Krista. Neboť on stal se rukojmím, aby nás zbavil smrti a hříchu, hrobu i pekla. „Já zaplatím.“ ¹⁾ Tak sliboval Vykupitel náš sestupuje na tento svět velespravedlivému Otci svému nebeskému. My byli jsme zločinci, my byli jsme otroky; nám hrozil krutý trest a věčný. Ale Ježíš dobrotivý vzal na sebe vinu naši dav rukojemství. Proto snadno pochopiti můžeme, proč bolestí naplňovalo se srdce Panny Marie, ana patřila na své robátko v jeslech a ana představuje Jej v chrámě obětovala. Neznámo jí nebylo, že toto Srdce Ježíškově všechny hříchy celého světa ponese, že za ně zadost učiniti musí davší rukojemství Otci; všechny hříchy nese počínaje od bratrovraždy Kainovy až k poslednímu přestupku před soudným dnem.

Kterak láska v řeči na jevo se dává.

Divíme-li se krásné postavě, tím více divíme se živému slovu, jež odhaluje tajné srdce stránky. Srdce milující podivuhodně zvláště v řeči poznáno bývá. Pozorujmež na okamžik, čím oplývají ústa Ježíšova, a snadno seznáme smýšlení jeho. Evandélium, kniha všech knih, podá nám toho skvělé důkazy.

Mysleli bychom, že pro člověka je to snižující, porovnávati se se zvířetem; a hle! Ježíš trpké slzy prolévaje nad Jerusalemem, již již zhynouti majícím, volá smutně: „Jerusaleme, Jerusaleme, kolikrát jsem chtěl shromáždit syny tvé, jako slepice shromáždí kuřátka svá a nechtěl jsi.“ ²⁾

Pán Ježíš obrací na sebe všechna jména, kteráž nám jako v jemném obraze naznačiti mají lásku jeho k nám. Tak nazývá sebe vinným kmenem, nás ratoletmi; sebe hlavou nás oudy; sobě přičiňuje název knížete, nám šťastných poddaných; sám pokládá se za vítěze, nás pak za vybojovanou kořist; on je soudcem, my jsme hříšníci, kteříž milostí jeho od svých hříchů sprostěni býváme. Ježíš nazývá nás svým lidem, svými dětmi, svou zřítností, svou nevěstou; přikládá si jméno Boha našich srdcí, ženicha našich duší. Porovnává se často s věrným pastýřem, kterýž zanechav 99 ovcí, hledá jedinou ztracenou, a nalezná ji do domu svého na ramenou ji přináší; mluvě v podobenstvích připodobňuje sebe s otcem, kterýž syna marnotratného se navracujícího s největší láskou otcovskou v náruč přijímá. — Avšak Božské Srdce Ježíšovo nemůže snést naši častou chladnost a netečnost, proto volá k nám ústy sv. prorokův: „Dítky jsem vychoval, na prsech svých je zahřívaje na loktech nosíval, vši láskou o ně pečoval, proto doufal jsem naději velikou, že mi odplatí láskou a vděčností. A hle! dobrodiní má spláceli nevďekem a za lásku odměnili se mi opovrhováním.“ ³⁾ „Lide můj,“ dí Kristus Pán, „lide můj, co jsem tobě učinil, čím jsem tě zarmoutil?“ Mluv a obžaluj člověče Boha svého, máš-li lásku za přečin, s jakou od něho milován jsi.

Může snad ještě někdo pochybovati o lásce Ježíše Krista přemýšleje o těchto výtkách Spasitelových? Není-li pak láska dosti jasně řečí vyjádřena?

A chceme-li ještě zřejmějších a větších důkazův o lásce Ježíšově míti, poslyšme slova, kteráž Ježíš Kristus pronesl po svém z mrtvých vstání ku sv. Petrovi, jenž Mistra svého při soudu byl zapřel; dí zajisté k němu: „Šimone synu Jonášův, miluješ mne? Miluješ mne nad jiné více?“ ⁴⁾

¹⁾ Filem. 1, 20. — ²⁾ Mat. 23, 37. — ³⁾ Jerem. 1, 2. — ⁴⁾ Jan 21, 17.

Podobného štěstí mezi svatými dosáhla sv. Kamilla. Této svaté panně zjevil se v duchu Ježíš Kristus, maje na svém Srdci Božském vyrytá tato zlatá slova: „Kamillo, miluji tě.“ — Zdaž i toto nedává nám svědectví, že láska v řeči projevena býti může?

Kterak láska zjevuje se.

Po čtyři tisíce let zastřeno bylo tajemství neskonale lásky Boží rouškou neproniknutelnou. Za vedení národa vyvoleného jasné a zřejmé byly zázraky před tváří lidí činěné, svědčící o všemohoucnosti, o nejvyšší moudrosti a o neskonale dobrotě Boží; avšak nikomu nebylo zůstaveno tajemství lásky zjeviti, než pouze a jedině Synu Božímu, Ježíši Kristu.

Jemu svěřena byla taková úloha důležitá, jemu, jenž pro blaho lidí říši nebeskou opustiv na zemi přišel, do toho slzavého údolí a po 33 let mezi námi žil. Tu právě chtěl Syn Boží zjeviti nám tajemství města Božího a k sobě nás přitáhnouti a láskou svou nás získati. Tajemství nejsvětější Trojice, tajemství vtělení se Boha, vykoupení naše a evandélium mravouku hlásající, tyto božské prostředky měly nám povolání naše zřejmým učiniti a seznámiti nás s důstojným účelem, pro nějž zde na světě jsme. Avšak tajemstvím Božské jeho lásky měla srdce naše pro něj získána býti, a měla rozhodnouti se pro následování jeho svaté cesty, měla od věcí pozemských odtrhnouti se a Bohu svému se zasvětit.

(Dokončení.)

Marie neb mladá Berničanka. *)

(Přel. z franc. „Messenger“ F. J.)

Představená zbožného bratrstva z Avignonu, města to v jižní části Francie ležícího, ráčila nám sdělití událost, o které čtenářům svým vypravovati zamýšlíme, zaručivši nám pravdivost její. Viděti tu lze zřejmé a patrné divy Božského milosrdenství: spatříme tu, jak Srdce Ježíše vyrvalo protestantismu Marii, mladinkou, prostou vesničanku, pro zbožnost její, aby ji v málo dnech k vyšší povzneslo dokonalosti. Ponecháme ctihodnou superiorce samu mluvití pouze sem a tam vypravování zkráceně podávající:

Na neděli „o dobrém Pastýři“ 5. května 1867 končila jsem modlení své „*Regina cali*,“ (Raduj se nebes královno) když mně přišli zvěstovat, že mladá dívka jakás po mně se táže chtěje se mnou mluvit. Já k ní se odeberouc hned na první pohled jednoduchostí a prostotou chování jejího dojata jsem byla. Skromnost a upřímnost, kterouž ke mně se měla, dobrota duše, kteráž ve zraku jejím se jevila,

*) Bern, město ve Švýcarsku.

trvalý na mne učinily dojem a mne k dívce pevně poutaly. Úctivě a slušně pozdravivši oslovila mě s přídechem, který venkovanku prozrazoval:

„Vzácná, ctihodná paní Superiorko! přicházím k vám pokorně prosit, byste mne ku víře katolické přivésti ráčila. Otec kollegia sv. Josefa pravil mi, že vy ochotna budete mne vyučovati.“

„Vy jste protestantkou?“

„Ano, ctihodná paní, však dlouhý tomu již čas, co toužím odvrátit se od tohoto náboženství; nemohla jsem ale k tomu naléztí prostředků. Za jedno neměla jsem peněz, bych ze své otčiny odejítí mohla, pak nevěděla jsem, kam se obrátiti mám nikde nikoho neznajíc. Však touha moje rostla každým dnem, i prosila jsem Matku Boží o pomoc. Konečně jakýs hlas řekl mi v srdci mém: „Jdi tam, tam se staneš katoličkou“; já jsem šla a hle, vážená paní, tu stojím před vámi. Jest-li mne chcete vyučovati, vše mi možné učiním, bych vás uspokojila a vám se vděčnou proukázala. Pak-li nebudete moci mne u sebe podržeti, zaopatřím si službu u rodiny katolické a k vám každého dne docházeti budu, bych zde v náboženství se vyučovala: a až budu katoličkou, dodala veselým hlasem, půjdu do své otčiny, vyhledám svého mladšího bratra, který nyní tři roky stár jest a taktéž ho k vám přivedu.“

„Máte ještě své rodiče na živu?“ otázala jsem se.

„Nemám, odpověděla; moje máti již před devíti lety na věčnost se odebrala a otce ztratila jsem před rokem. Mám ještě dvě sestry, o mnoho mladší mne. Pastor obce naší dal je do ústavu zaopatřovacího pro děti protestantské a i bratr do syročince protestantského odevzdán: však tohoto mohu odtamtud vyvésti, a také jej vyvedu rokem příštím.“

„Odkud pocházíte, dítě mé?“ tázala jsem se dále.

„Patřím do kantonu Bernského, rodiště mé jest Suisse. Jmenuju se Marie N. Po smrti otcově byla jsem přijata od našeho pastora, u něhož za chůvu jsem sloužila; však mzdy mně nedával žádné. Proto také peněz postrádajíc nemohla jsem se k tomu odhodlati, bych opustila rodný svůj kraj. Každého dne ale vroucně jsem Rodičku Boží prosila, by mne vésti ráčila tam, kde by tužby srdce mého vyplnění došly. I vydala jsem se na cestu, a hle tu jsem!“

Upřímnost a prostosrdečnost, nelíčené skromné vypravování její mocně mne dojal. Za šťastnou jsem se pokládala, že Bůh mne vyvoliv svěřil mi tu zbožnou, dobrou duši.

Po rozmluvě této ptala jsem se dívky, zda-li by něčeho pojísti nechtěla!

„Nechci, pravila, ničeho nežádám; jsem štěstím svým již nasycena. Neměla jsem matky, a hle! tu milostivá Rodička Boží matku mi darovala. Ach, paní ctihodná, dokládala plačíc, vy mne uvedete, není-li pravda, na cestu do ráje vedoucí?“

Já přisvědčujíc spokojila jsem ji a pobízela, by předce něčeho požila, a uvedla jsem ji do společné síně rozmlouvajíc s ní o jejím minulém živobytí. Jak jste zvéděla, tázala jsem se, že náboženství vaše je nedostatečné a jen katolické je jedině pravé?“

Aniž by se byla toho dne o dalším zmiňovala, odpověděla pouze, že venkované z otčiny její vůbec, pevné přesvědčení mají, zvláště času nynějšího, že náboženství protestantské není tak dobré, není tak spásné, jako katolické, ať nechová v sobě tu perlu víry katolické, totiž lásku. Ostatně náhoda, o níž mi později vypravovala, vzbudila a zvětšila v ní vroucí touhu státi se katoličkou.

Jdouc totiž jednoho dne na trh nalezla růženec bez pochyby od nějakého poutníka ztracený. Nevěděla jsem, pravila dokládajíc, co by to bylo, avšak tak jsem

se spokojenou cítila, a tak jsem radostí naplněna byla, až jsem slzela. Pozorujíc peníz u růžence zavěšený, na němž žena malé dítě na rukou svých držíci vyobrazena byla, hned jsem si myslila. Zajisté tato žena bude máti našeho milého Spasitele Krista Ježíše a maličký onen zajisté jest její Synáček: a pevně za to majíc, že tomu tak jest, vtiskla jsem políbení na drahý mi nyní obraz. Častěji od té chvíle jsem jej pozorovala, a vždy více a více milovala, ano já jej nikdy od sebe nedala a jsouc samotna hned jala jsem se znovu naň dívati a tak myšlenky spasitelné počaly naplňovati duši mou, a touha státi se katoličkou rostla ve mně vždy více každým dnem. To vypravujíc milá naše Marie vyňala svůj růženec s vroucnou zbožností ho líbajíc. Pak, oči slzami zkalené majíc, pokračovala:

„Co mně po smrti mého drahého otce útěchy dodávalo, byla myšlenka na brzký co možná odchod z otčiny mé. Když jsem u pastora za chůvu sloužila, cítila jsem kolikráte, jak mi cosi pravilo v srdci mém: „Jdi tam, jdi, staň se katoličkou;“ a já ubohá nemajíc peněz na cestu často jsem plakala vždy a vždy k Bohu všemohoucímu na vyplnění tužeb srdce svého volajíc: Bože na výsostech, osvěť, pomoc sešli mně! Matko Boží, proved mne!

Konečně odhodlala jsem se rozhodný krok učiniti. Odebravši se totiž jednoho dne k pastorevi vyjevila jsem mu, že půjdu sloužit do Francouzka. On mocně odporoval; avšak já trvajíc na svém prohlásila jsem mu, že jsem plnoletou — neboť jest mi nyní třiaadvacet let — a proto že mne zdržovati nemůže. „Kampak půjdeš, pravil konečně, bez peněz a nemajíc žádné známosti cesty?“ — „Půjdu přec a Bůh mne povede; když vy mně nic nedáte, budu na cestě prosit dobré duše o almužnu. Ostatně dala jsem prádlo své sestrám svým o sebe se nestarajíc, pouze ponechajíc si tolik, čím bych vystačila na tři měsíce.“

Dobré dítě to nezmýlilo se ve svém tušení; neboť během téměř několika dnů viděla blížiti se chvíli splnění přání svých, ne způsobem, jakým byla doufala, nýbrž jak dobrotitivý Bůh byl určil. Dobrý nápad měla, že nepotřebnými na cestu věcmi se neobtěžila, pouze na prozřetelnost Boží se spolehajíc a nechýbila.

„Jak špatnou noc jsem přestála před odjezdem svým! pokračovala Marie — Tisíce a tisíce myšlének v hlavě mně křižovalo: však všech zapudila jsem řkouc sama k sobě: Co na tom, já půjdu, a Máti Boží bude mně vůdkyní; a druhého dne v skutku vzdor všemu vydala jsem se na cestu. Od pastora obdržela jsem asi 10 fr., bych cestovné až do Ženevy zaplatila. Přibyvši do města tohoto byla jsem v nemalé nesnází; nevědouc co počíti, obrátila jsem se na duchovního správce protestantů o radu a pomoc ho žádajíc, avšak záměr svůj projevití bedlivě jsem se střežila. Pán tento mluvil o obtížích a nesnázích. Konečně na snažnou prosbu moji, by mi předc nějaké aspoň podpory na cestu poskytl, odpověděl, že tu jen peníze prospěti mohou, a však, že bych jich špatně třeba užila, tedy že mně sám cestu až do Lyonu zaplatí.

Marie tedy vydala se na cestu do Francie, celá jsouc zaujata co s ní dále díti se bude dojela do Lyonu. — Sestupujíc s vozu doporučila se pod ochranu Matky Boží. Toto vroucné o pomoc vzývání nebylo nadarmo: neboť právě při příjezdu svém do Lyonu ubohé to dítě ve velkém se octlo nebezpečí. Pouhou nyní na ono zpomínkou chvěla se ta dobrá duše po celém těle svém a i mne samu pouhé vypravování úzkostí a strachem naplnilo; neboť úklady strojily se nevinnosti této tiché zbožné dívky a jižjiž kletá mrzkost drápy své na ni vztahovala, avšak Královna nebes, pod jejíž ochranný plášť se utekla, z toho nebezpečí ji vytrhla.

Dva dny po přijezdu svém do Lyonu, jak tomu náhoda chtěla a okolností vyžadovali, musela vstoupiti na loď, která po řece Rhoně plula. Kam vešla? Kam dala se zavřítí? Zajisté chudák to netušila.

Do Avignonu přibyla 4. máje 1867. Bloudíc ulicemi octla se před kostelem, do něhož vjíti ji srdce její pudilo. Tam uzbřela sochu sv. Panny krásné ozdobenou. (Bylať to kaple P. Marie tak zvaná „*de l'Oratoire*“, kdež obyčejně svátek očišťování P. Marie slavným způsobem se světí.) Zdálo se mi; pravilo děvče, že v této zemi více jest Rodička Boží milována a ctěna, než v otčině mé a pokleknuoc vroucně jsem Máti Krista Ježíše vzývala, by mně vnukla, co mi činiti jest, bych duchovního řeči německé znalého, naleznouti mohla, bych otevřeněji k němu mluvití a vyučování jeho bedlivě naslouchati mohla.

Modlitba její byla dlouhá a plná útěchy. Vstanouc obrátila se s prosbou na zbožné tu v kapli modlící se děvče, kteréž hned ochotno bylo ji do kláštera tovaryšstva Ježíšova uvéstí, řkouc, tam že nejsnadněji přání jejímu se vyhoví. Tu naznačen jí byl páter kollegia Svato-Josefského, kterýž důkladně jazyka německého mocen jest. Tento zbožný otec to byl, jenž Marii vyslyšev a předsevzetím jejím utvrdiv do našeho domu uvéstí se rozhodl ujišťuje ji, že představená velmi ráda převeze vyučování u víře katolické a ku přijetí sv. křtu ji připraví.

Milo bylo poslouchati zajímavé vypravování toto. Já radostí uchválena pojala jsem ji za ruku se slovy: „Zajisté přišla jste uvidět pána domu našeho, byste ho o požehnání jeho poprosila.“ Ona udiveně na mne zraků svých upřela právě rozpačitě. Vy tedy nejste paní domu tohoto? — „Nejsem, dítě milé, tu vládne náš Spasitel, Ježíš Kristus.“

Na to chystali jsme se do kaple. Marie z vděčnosti ruku moji líbala a slze radosti třpítily se v očích jejích: „Ah! jak jsem spokojena, zvolala nadšeně. Jak dobrotitivě se mnou nakládá Pán Bůh můj!“ Když jsme do kaple vstoupili, ukázala jsem jí svatý svatostánek připomínajíc, že tam pravý stánek Ježíše Krista, Synáčka milného Marie Panny. — Uslyševši to hned padla na kolena svá; radost byla se podívatí na dívku projevující zevně cit svůj vnitřní, v němž duše její se kochala, tak že, neopovázíc se ji rušiti ponechala jsem ji ve zbožném jejím záchvatu. Tak po celé dvě hodiny bezpřetržené trvajíc pojila úže a úže srdce své se Srdcem Vykupitele svého.

Konečně obávajíc se, by nezemdlela, vyzvala jsem ji k odchodu; po cestě tázala jsem se ji, co jí vnuká srdce její? Ah! kdo vypraví štěstí, kterým Bůh mne obdařil, obcovati se zbožnými! Máti moje, jest to skutečně pravda, že jsem dcerou Vaší, jak pravíte? Nevíte ani, jak vám srdce moje nakloněno jest! a líbala ruce moje v slzách se rozplývající. — Když jsem ji připoměla, že jest dcerou Matičky Boží, zvolala: „Ano, jest pravda, jest pravda... a já ji také velice miluju!“ — Já tázala se, co mluvila k Božskému Srdci Páně, když v kapli na kolenou klečíc se modlila? ona odpověděla: „Mnoho již nyní vypraviti nedovedu. Slova srdce mého byla: O můj Bože, Bože můj! Čím jsem to zasloužila, že Ty mne tolika milostmi obdařuješ?... O svatá Matičko Boží, tu konečně popřána jest mi chvíle, kdy života mého úkol vyplniti, kde klíč k ráji naléztí mohu!“ — Proč pláčete dítě mé? tázala jsem se: — „Že jsem té milosti u Boha došla!... Vnuknutá mi někdy slova: „Uvidíš Marie, že tě uvedu tam, kde budeš moci naleztí cestu pravou k nebesům vedoucí“ nyní vyplnění docházejí. Ah! jak jest laskavý, milosrdný, můj dobrý Bůh.“

Večer téhož dne, byla Marie překvapena od celé společnosti, kteráž se sešedši vítala Marii co spoludružku do středu svého! Slavnost, kteráž k vůli ní se konala, byla nad její pomýšlení; nevěděla co radostí počítí, smála se a plakala pospolu. My nemohly jsme se dosti vynadiviti té její prostotě a milému příjemnému výrazu tváře, kterýž zjevně dobrotu duše projevoval.

Druhý den počali jsme vyučováním. Chápala všechno snadně a lehce: jest také pravda, že naslouchala slovům učitelky s nevšední napnutostí, s nevidanou chtivostí; neb touha mocná po křtu sv. *) pudila ji: tuto svátost co nejdříve přijati, bylo vroucným přáním jejím. Mezi tím co jedna se sester tuto svátost ji vykládala, náhle přerušujíc přednášku, tázala se: Přišla bych v skutku do ráje, kdybych obdrževši svatý křest zemřela? . . . Zajisté ano, odpověděla sestra. — Ah! jak za šťastnou bych se pokládala musela, zvolala Marie, kdybych po křtu svatém zemřela! . . .

Ubohá netušila, že toto nevinné přání tak brzkého vyplnění dojde. Nebo tři dny po obdržení křtu sv. odebrala se na věčnost. Mezitím, co vyučována byla katechismu, vypravovala nám více podrobnosti ze života své matky, kteráž již před 9 lety se světem se byla rozloučila. Událost v pravdě zvláštní, o níž nám mezi jiným vypravovala, slouží nám k snadnějšímu pochopení celé povídky této a i k vysvětlení té neodolatelné síly, která pudila tuto dobrou ovečku do ovčince Kristova vstoupiti.

Jednoho dne, — počala, — máti má cítíc se velice slabou vyžádala si od otce dovolení, by směla u sestry své, kteráž ve vzdálené krajině za muže provdaná jsouc bydlela, nějaký čas ku svému zotavení prodliti. Otec tomu připustil a ona po celý měsíc tam zůstala. Po svém však návratu tak nemoci podlehla, že ulehnouti musela. Za nemoci její, když otec někam přes pole se odebral, přišel k nám jakýs neznámý pán, velmi ctihodného vzezření. Matka davši nám znamení, bychom se odstranili zůstala s oným ve světnici samotna. Já tehdy 4 léta stará byla. Vidouc, že návštěva již nad obyčej trochu dlouho trvá, ze chtivosti nahlédla jsem klíčovou dírou zkoumajíc, co aš uvnitř se děje. Byla jsem však výjevem, jaký zrakům mým se objevil nanejvýš překvapena. Neznámý pán kleče zdál se k Bohu modliti; tu mně tehdá již co dítěti napadlo, že snad máti má přestoupila na víru, o níž u nás tak často řeč bývá, totiž na víru katolickou. I neustála jsem skrz díru nahlédati. Po modlitbě pán povstav vytáhl ze náprsi své kapsy jakousi toboleku, vyňal z ní vícero drobnosti, jež jsem ale rozeznati nemohla a přistoupiv k loži dělal rozličná znamení na rukou a nohou matčiny. Znamenala jsem ze vzliktání, jaké k uchu mému docházelo, že matka moje pláče, dle jasné tváře pak soudila jsem na nevidanou u ní spokojenost. Konečně zavolala na nás a my vstoupivše nalezli jsme ji zcela pokojnou blaženosti záře oblévala klidný její vzhled. Pán podav matce ruku požehnal nás na srdce nám klada, bychom radu máteře následovali a přání, které pronáší, vyhověli. Od tohoto dne více s námi hovořila vyprávějíc nám o dobrotivosti Pána Boha; když slabost její se zmáhala a pastora obce naši jí k útěše přivésti chtěla, odmítla návštěvu jeho řkouc, že takto šťastna jest, a proto si nic jiného nepřeje, než již býti v nebesích . . .

„Dlouhý čas po úmrtí jejím odebrala jsem se jedenkrátě jak obyčejně z večera se sestrami svými na lůžko. Sotva jsem ulehla a dřímati počala, září jakousi

*) Ač jsou i protestanti obyčejně pokřtěni, tedy křesťani, přece uděluje se podmíněčně křest svatý přístupjícím do církve sv., totiž jen tenkrát, když se rozumně pochybuje, zdali skutečně ouřadně svátost křtu sv. obdrželi.

probuzena oči jsem otevřela a hle, co objevilo se zraku mému! Jako mlha září přejasnou se lesknoucí ode dveří k posteli mé postupovati se zdála matka. Já strachem a úzkostí se chvějíc budila jsem vedle ležící mladší sestru, volajíc: Augusto, procitni, pohledni! — Ona oči otevrouc: Ah! jak jest to krásné, volala . . . jest to podoba naší dobré matičky! ano, ano, je to naše maminka! jásala tleskajíc rukama. Já pod přikryvkou skryta jsouc a nahlas mluvití se neodvažujíc s úzkostí šeptala jsem Augustě, by se ptala toho zjevení, kdo jest a co žádá. Sestřička beze všeho ostýchání, beze všeho strachu ptala se, zda-li skutečně maminka naše jest. „Ano, jsem, dítě mé, oči pověděl milený matky naší hlas; přicházím vám říci, byste takovými ne zůstali, jakými jste!“ Na to zmizela. Zjev tento matky světlo v rukou držící nám hluboko v paměť se vryl a i slova její navždy v myslí naší utkvěla . . .

Později paní jakás, která u nás po nějaký čas se zdržovala a již jsme to vyprávěti, pravila, že vidění naše ať třeba přelud, ohnivou myslí vytvořený předce patrným pokynutím matky naší jest, kteráž co katolička umírajíc i z nás by se katolíci stali, si přála. To bylo mocným popudem, bych odcestovala. Ve středu ráno milé nám nyní děvče vybledalo mne tázajíc se, zda-li by nemohla již o příštím svátku Očišťování P. Marie křest svatý přijati? — Ty mnoho spěcháš dítě mé! — Ach ano spěchám, vnitřním jakýmsi hlasem k tomu nutkána jsouc, odpověděla tisknouc ruce moje rukama svýma a oči slzami naplněné majíc. — Což trápíš se dlouhou chvílí mezi námi? — Ah ne, jistě ne, neb tu takového štěstí požívám! . . . avšak co se toho týče, přec ráda velmi ráda bych byla pokřtěna! . . .“

Zdá se, že již jakousi předtuchou naplněna byla s blížícím se posledním dnu života jejího. — Ve čtvrtek 8. května o 4. hodině odpoledne sdělila nám, že jí jaksi nevolno, trpí prý bolením hlavy. Druhého dne našla jsem ji ve stavu velmi bídém, tak že jsem p. dra. M. — povolati neváhala. Tento přišed prohlásil stav její za velmi nebezpečný — bylať to prudká horečka a vybídl nás, bychom váháním čas netratili.

Otec tovaryšstva Ježíšova, kterýž nám Marii doporučil, nemeškal kroků žádoucných ku udělení svátosti sv. křtu učiniti. Já jsem o tom dobré to a s oddaností do vůle Boží trpící dítě zpravila, Jakmile to uslyšela (radostí) jako dítě když ručičkami tleskajíc po daru od matičky podávaném chtivě sahá a volá: mami dej, mami dej! radostí nevyslovitelnou naplněna odpověděla:

Ano, ano sv. křest, ano sv. křest! již budu slouti dcerou matky mé. Jen jak vhodně k přijetí svátosti této se připraviti mám?

„Nikterak milé dítě,“ odvětila jsem celá potěšena z účinku zvěstování svého, jen bolesti své obětuj Spasiteli svému a hled je spojití s jeho bolestmi.“ — „Již jsem tak učinila,“ pravila ona.

Od času k času hleděla jsem jí city vzhledem k milosti, kteráž ji očekává upravití. Ona pojmala slova má s nevšední pozorností mysle jasné a veselé, jak by se od nemocné, kteráž velice bolením hlavy trpěla, sotva očekávati dalo.

V sobotu dne 11. května udělen jí byl svatý křest, ježž s nebeskou přijala radostí.

Když jsme viděli, že nemoc každým okamžikem se horší, odhodlali jsme se k tomu, by hned dne následujícího ku stolu Páně přistoupila. Tato neočekávaná novina jaksi ji v nepokoj uvedla, neb nemohla pochopiti, jak jest hodna tak mnohých a velkých milostí, a pravila: Jak jest možné, že nyní mohu viděti očiť Boha svého? Jak mám vyjádřiti city své slovy? ústa má nejsou s to pronésti radost a plesání

srdce mého. A celá pohřížená v myšlence na velký úkon, kterého účastnit se měla, tiskla vřele k srdci svému obraz Ježíše Krista na kříži, s vroucností hlubokou se mu v duchu klaníc a jej o pomoc a posilu vzývajíc . . .

Nelze vysloviti štěstí a blaženost, jakou pocítovala přijímajíc svého Boha. Já chtějíc s ním o Spasiteli světa rozmlouvati a takto ji bavit, přistoupila jsem ku posteli nemocné.

„Ach jsem velmi šťastná máti má, pravila; prosím nechte mne samotnu s mým Ježíšem se obírat!“ Po tři čtvrtě hodiny znova přiblížila jsem se otázkou, co jí Ježíš v srdce vnukl? „Že umru, že brzo, ano brzičko do ráje nebeského se dostanu!“ odpověděla a úsměv nebeský pohrával rty jejími . . . Na to zadumala se, a po chvíli zavzdychala řkouc: „Ach můj bratříček! — Vy zajisté budete se starati, by k vám se dostal a vyučíte ho víře katolické, není-li pravda máti?“ Já ochotně přisvědčila podotýkajíc, že vše co mi možného učiním. Na to opět ve své myšlenky se pohřížila.

Pondělí přestala v krutých bolestech; přede však žádného vzdechu, žádného nářku nad utrpením svým, vždy úsměch libý na rtech jejích. To vznešená, dojímavá zpomínka, ten následování hodný příklad v horlivosti náboženské, jaký nám zanechala dobrá tato duše, navždy mi utkví v paměti mé, tu odevzdanost do vůle Boží, tu trpělivost, jakou v nemoci své byla osvědčila, navždy podržím v mysli své.

Den před smrtí svou bojovala ubohá Marie v záchvatu horečném boj strašný s ďáblem. Ze zmítání jejího, pohybů, které činila, dalo se souditi, jak sil napíná, by nepřítele odrazila. Brzo uchopila se kříže ho líbajíc, brzo volala: „Strach mne pojímá! Bože, zachraň, zachraň mne!“ a přikrývajíc si dlaněma obličej vzlykala: „Ach, prostě vy, prostě za mne!“ Zase vzývala sama sv. Josefa, kteréhož z našeho vyučování znáti se naučila, pomoci od něho si vyprošujíc. Tu zase žádala růženec její milovaný, že bude prositi Matku Boží, by ji vysvobodit přišla.

V okamžiku, kdy ďábel s novou bezpochyby silou na duši ubohé choré dorážel, vzpřímila se a vyřkla hlasem pevným a mocným slib u sv. křtu složený: „Odříkám se satanáš, všech skutků i vši pýchy jeho!“ pak dodala tiše: Chci již býti u Ježíše Krista a svaté Panny, Matky jeho.

Tu boj ustál a mír tichý sledoval několika hodinný unavující nepokoj. Nemocná počala se libě na všechny okolostojící usmívati a na otázky ji kladené laskavě kynouti. Po nějaké chvíli již zápasila se smrtí. Celé bratrstvo obstoupilo nemocnou, by modlitbu ku Pánu nebes za duši jižjiž s tělem se loučící vysílalo. Když jsme litanie k svatému jménu Ježíš odříkávaly; umírající ještě s posledním sil svých namožením snažila se odpovídati. Oči její blažeností zářily, na důkaz, že ze srdce nevymizel předmět lásky a zrak vidy ku kříži se obracel. An zápas smrtelný neustále se protahoval, počaly jsme křížovou cestu se modliti, by trpitelka bolest svou s bolestmi Kristovými, když i tu na kříži napjat k Otci odejít se chystal, spojila. Sotva jsme modlitby posledního zastavení skončili, tu duše opustivši schránku tělesnou v rouše nevinnosti vzlétla ku Spasiteli svému.

To stalo se 14. května 1867 o sedmé hodině večer.

My pak pevnou důvěrou naplněny jsme, že od tohoto okamžení tam na výsostech u trůnu Vládce všehomíra za všechny ty, kteří ji ku dosažení blaženosti věčné pomocnou ruku podali, prositi a orodovati neustává.

K Božskému Srdci.

Srdce Boží zdroji blaha,
Ty's ach mého srdce suaha;
S tebou ty je spojití,
A je můžeš spasiti —
Není sice zcela čisté,
To však od tebe mám jisté,
Že k mé vroucí lítosti
Přidáš hojné milosti,
By se tebe hodno stalo
Bez přestání milovalo
Srdečko to nejradši
Nejsladší a nejdražší.

Dějiny Božského Srdce Páně.

(Ze „Sendbote“ III. roč.)

Červen.

Rozpomeň se, milný čtenáři, na den 1. června, že za minulým měsícem Marianským sleduje měsíc Srdci Ježíšovu především zasvěcený. Bylo to roku 1834, když Bůh vnuknul mladé dívce Angele ze St. C., aby měsíc červen hlavně úctě a vzývání Božského Srdce věnovala. Když pak ku sklonku května arcibiskup Pařížský *de Queler* navštívil klášter, v němž jmenovaná dívka chována byla, zdělila mu tato mínění své a byla ochotně vyslyšena. Vrchní pastýř Francie schválil pobožnost navrhovanou slovy: „Ustanovujeme ji na obrácení hříšných a ku spáse Francouzsko.“ — Náboženská tato cvičení měsíční byla radostně od všech ctitelů Božského Srdce přijata a takto rozdělena: Měsíci červnu přičítá se 33 dnů na upomínku oněch třidceti tří dnů, kteréž Kristus na pouti pozemské prožil, a o každém dni modlí se prosba k Božskému Srdci zakončená trojím vzýváním Srdci Ježíše a Marie. Mimo to usjednotí se 33 osob, z nichž každým dnem jedna jde ku stolu Páně na počest nejsvět. Srdce. Pobožnost tu doporučil také biskup z Puy kněžím své diecese v pastýřském

listu ze dne 24. května r. 1850, napomínaje jich, aby po měsíci Marianském dali následovati druhému Božského Srdce. A v brzkú bylo možno naléztí blíže cest po krajině kapličky chovající obrazy Srdce Ježíšova, před nimiž nábožní venkované za večera shromáždění večerní modlitby vykonávali. V kapli sv. Valeria v Puy scházívají se mistři a jich pomocníci, aby potěšili a rozradostnili tu unavenou a zemdlenou mysl poslechnutým krátkým kázáním a zazpívanou písní.

Na den 12. června připadá svátek nejsv. Trojice. Obraz této zjevil se jedenkrátě blah. Markétě, o kterémž jasném zjevu píše ona sama as následovně: „Když prudkou trvalou hořečkou na lůžko uvržená jen v kříži útěchy jsem hledala, a když všickni okolostojící již poslední chvíli mého života blížeti se viděli: tehdy spatřila jsem v snění jasně ozářené podoby tří osob nejsv. Trojice. Postavami podobali se třem panicům v sněhobílý šat oděným, jsouce též velikosti, rovného si stáří, stejné krásy a spanilosti. I zdálo se mi, praví dále blahoslavená, jakoby jedna z nich, Bůh Otec, podávala mi kříž obklopený všemi nástroji mučednými pravíc: „Hle dcero, to v dar ti dávám, čím obdařil jsem Syna svého.“ Drahý křesťane! snad i ty často těžký snáseti musíš kříž; jak tedy poneseš jej, vložen-li byl tobě na šíji od samé nejsv. Trojice? Radost-li působí oznam kříže statnému vojínu od mocnáře na prsou zavěšený, čím více nemáš ty těšiti se tomu, Bůh-li sám, ten král všech králů, křížem tebe navštíví, aby věrnost tvoji vyznačil? O nehleď více, krátkozraký člověče, na dřevo, na látku kříže, z níž jest zbudován, však toho znej, jenž s nebes výše dar ten tobě poskytl!

Dne 13. června r. 1749 upomínala ve Vídni velkolepě uspořádaná slavnost zaražení jednoty Srdce Ježíšova, padesáte let již trvající vzdor dřívějším mnohým pronásledováním. Každodenně kázáno slovo Paně četným zástupům zbožných věřících, kteří k oslavení Božského Srdce hojně přistupovali zároveň k přijímání těla Kristova. K slavnosti té řadila se jiná, dne 2. června r. 1829 v Římě s podobnou skvělostí, odhývaná na upomínku stoletého ustanovení pobožnosti k Božskému Srdci a založení vrchního bratrství téhož jména. O hlavním dnu konané slavnosti řečnil arcibiskup Spoletský, Mastai Feretti, nynější Pius IX., v ozdobném chrámu sv. Theodora uchvacujícími slovy ku počtě Božského Srdce a kardinal Zurla uděloval přítomným velebně slavné požehnání. V bratrstvo výše jmenované vstoupil potom sám Klement XIII., když obdržel nižší svěcení a Klement XIV., který již také co kardinal římský jednotě Bož. Srdce věnoval vřelé účastenství. Po těch modlíval se rád Benedikt XIV. v kostele sv. Theodora před oltářem Srdce Ježíšova.

Dne 14. června 1865 zřídil patriarcha Jerusalemský tamtéž generální bratrstvo Božského Srdce Ježíšova ve smrtelných úzkostech. Spolek tento stojí proti jiným skrytým i veřejným společnostem, jichž úkolem jest sváděti mladistvý lid, ničiti a vyvracetí jemu víru a zabraňovati kněžím přístup k umírajícím. Dle průměrného výpočtu skonává denně po vsi zemi as 80.000 lidí, z nichž bývá poměrně jen 16.000 vyznání katolického; a i z těchto posledních zemírá jich ještě mnoho, aniž by se byli dali zaopatřiti svátostmi umírajících. Jestliž na venkově a po městech zvláště mnoho ničemných spolků, kteříž neunavně snaží se ve své zlo-myslnosti podkopati všechnu víru, mravný i politický řád, kteří zvláště mladší třídu obyvatelstva do svých chytrých tenat lákajíce ji do záhuby věčné uvrhují. Abych škodlivou, ano dáblouvu jich snahu zřejmou učinil, chci tuto prozatím položití výjimek z francouzského jednoho časopisu, co skutečnou událost, z roku 1867. Roku 1863 zaražen v Paříži, onom Babyloně nového světa, spolek bratří svobodných zedníků,

zvoliv sobě za mistra „lóže“ tak zvané *Cavenir*, totiž budoucnost jednoho z poslanců sněmovních. Článek 10. stanov jednoty této zněl: „Poněvadž v posledním okamžiku života bratra svob. zedníka překážeti by se jemu mohlo ve vyplnění povinností, jimiž bratrstvu zavázán jest, dá následující příkaz třem bratřím z lóže: „Já nížepsaný zjevuji tuto výslovně svou vůli, že beze všech obřadů náboženských zemřítí i pohřben býti chci, a lituji zároveň bratry NN., kteříž snaží se odvrátiti mne od úmyslu mého. K tomu pak odhodlávám se z vlastní pohnutky a pevného přesvědčení; zakazují proto rodině své zřejmě, aby neprotivila se rozkazu mému; rovněž splnomocňuji bratry NN., aby právem pozdvihli slova svého proti těm, kteříž by tuto jasnou vůli mou nesplněnou obejíti chtěli.“ A aby taková zbloudilá a svedená duše více nemohla zachráněna býti, vystaven článek 11. „aby vůle ta nejméně ve tří opisech vlastní rukou umírajícího napsána byla“ a podle článku 12. musí každý z tří svědků bratří zedníků nejméně dva exemplary (opisy) poslední té vůle si zaopatřiti.“ Rciž věřící křesťane, možno, že by pekla snaha zuřivější býti mohla? A věz, že spolek ten osamělým není; celá řada jest takých jednot a divých bratrstev v Belgii, Francii, Německu, Rakousku, i v samé naší vlasti české a v starobylé matičce Praze, zvoucích se farizeisky krásným příjmením *Solidaires*. Zřejmější bude nám hnusné jednání těchto travičů srdcí lidských, napíšeme-li tu několik slov ze psaní zaslaného od svob. zedníků Londýnských Solidářům Belgickým: „S potěšením dovídáme se o skvělých výsledcích, jichž dostává se Vám při zřizování jednoty proti pohřbům náboženským. Mocný příklad dali jste nám, o němž nadějeme se, že nebude bez výsledků. Zajisté mnoho vykonali jste odebravše značný počet mrtvol církvi, avšak — (čti každý bedlivě ta slova —) to pouhým jest počátkem velikého díla, kteréž teprve tehdy uskutečněno bude v plné slávě své, až zdaří se nám i živoucí vyrvatí rukoum kněží.“ Slova ta významnými jsou jistě dosti a snadno dle nich nám souditi, z jakých příčin snaží zhoubní ti „bratři“ oddělit i školu i lid od kněžstva, od církve. — Naproti tomu slyšíme, který dvojí účel má bratrstvo Srdce Ježíšova v úzkostech smrtelných. První snaha tovaryšstva tohoto jest uctění Božského Srdce, druhá poskytování ochotné pomoci zemírajícím. Obé vyplňují opět častým modlením se určité prosby Piem IX. schválené, a navštěvováním nemocných, aby těšili je v utrpení a přimlouváním sílili jich víru a pevnou naději ve Všemohoucího, připravujíce tím způsobem přístupnější dráhu otcí duchovnímu. — Mimo tento povstal také řád „paní zadostučinění“, kteréž život svůj Božskému Srdci denně v oběť přinášejíce modlí se, aby Bůh tomu neonomu nemocnému pokojnou hodinu smrti milostivě propůjčiti ráčil. Nevědouce kdy a jakou smrti i my loučiti se budeme s ostatky svými tělesnými vysýlejmež častěji taktéž proseb svých k Pánu, abychom nebyli zahrnuti do počtu, kterýž denně skonává bez posily na cestu věčnosti svátostí umírajících.

V den 21. června r. 1675 slavena byla poprvé památka Srdce Ježíšova. Původ slavnosti této hledati nutno v klášteře Parayském, zamilovaném to bytu blah. Markety Alacoque. Bylo to v týhodni Božího Těla, když zjeviv se Spasitel blahoslavené naší jí přimlouval, aby sama zasadila se o větší ctění Božského Srdce, kteréž nyjíc láskou nevyčerpatelnou k veškerému lidstvu jen nevděk a pohrdání ode všech klídí. Když pak blahoslavená nedůvěřujíc silám svým odmlouvala mnohými slovy Kristu, odkázal ji k zpovědníku jejímu P. de la Colombiéroví, kterýž seznav ze zjevu toho vůli Páně, neváhal déle a snažně napomínal svěřených sobě duší, aby vroucí láskou a vřelou modlitbou nepomíjeli spláceti nekonečnou dobrotu a obětavost Božského Srdce. A práce jeho nebyla marná. V brzku oddávali se zástupové uctění

Srdce Ježíšova, nalézající v něm převhodný prostředek ke zdokonalování se a k úplnému vybavení se z četných hříchů.

O dni 21. června r. 1686 oslavováno opět po druhé Srdce Ježíšovo. Od doby prvního slavení svátku Božského Srdce rozšířeno ctění toto od P. Colombiéra také v Anglii, a od matky de Saumaise, představené kláštera Parayského, v Mulinu a v Dijoně, jak již při 1. lednu oznámeno. Avšak vzdor tomu vytýkáno od mnohých Markétě Alacoqské, že v blouzněních svých jen novoty ustavičné vymýšlí, a když pak vyznávala blahoslavená potěšující slova Spasitelova vysmíváno se jí. Sama sestra jedna řádu Parayského, Marie de Ecures, neustupně protivila se nové zaváděné pobožnosti uvádějí mnohé důvody odporu svého, zdánlivě vyplývající ze stanov řeholnicemi přijatých. Za těchto poměrů přiblížil se pátek první po oktávě Božího Těla určený k účtě Srdce Ježíšova; a aj, sestra Marie náhle změnila se v mysl své. Již nezpěchovala se více Markétě, nezbraňovala již modlitbám k Božskému Srdci, alébrž sama byla první, kteráž obraz Srdce Spasitelova ověncený na oltář v modlitebně klášterní postavila, tak že ostatní řeholnice v největším udivení poznávaly, jak úplně převrátil Bůh odpornou mysl sestry Marie. Dobře soudíce, že v tom působila ruka Božská, neotáleli již slaviti svátek Ježíšova Srdce ustanovivše se zároveň na tom, že položí základ ku kapli zasvěcené Srdci Ukřižovaného, kterýž úmysl v zahradě klášterní také brzo uskutečněn, jak v předešlém měsíci jsme vypravovali.

Dne 25. června r. 1847 potvrdil náměstek Kristův, Pius IX., rudý škapulír hořkého utrpení a ssv. Srdce Ježíše a Marie, k čemuž podnět zavedla řeholnice jedna ze řádu milosrdných sester pišíc generálnímu dozorcí o vidění svém, v němž zjevil se jí Spasitel, drže rudý škapulír s vyobrazeními kříže a mučících nástrojů v pravici a lkaje nad neupřímností lidskou, kteráž neuvažuje o utrpeních Jeho a nechce čerpati z neobsáhlé dobroty Boží. Těm, kdož užívajíce škapulíře toho často rozjímají o umučení Páně a přehořké smrti Ježíšově, uděleny jsou od vrchního pastýře křesťanů některé odpustky, když vykonala se svatá zpověď a přijato bylo v pravé pobožnosti tělo Kristovo.

O katolických bratrstvech.

Za naší doby sestavují se neméně jako za středověku rozličné společnosti a jednoty, které si za účel vytknuly nazvíce zábavu, vezdejší zisk, převahu politickou atp., tedy věci namnoze ze sobectví pocházející; a žádný takový spolek není nepřitelem, žádný jimi neopovrhne v ten způsob, tak jak se to děje se spolky čistě katolickými, tak zvanými „bratrstvími“ katolickými. Na str. 38 t. roč. (IV.) „Školy“ uvedli jsme příčinu takového opovrhování kat. bratrstvem se strany novomodních duchů, dlužno, bychme ještě o jiných příčinách toho zanevření čili námitkách proti bratrstvím se vyslovili.

Namítá se, že údové kat. bratrstev jsou nazvíce sprostí lidé, a proto se na takové spolky jako z vysoka pohlíží.

Že chudý a méně vzdělaný lid na bratrstvích rád se účastní, toť jest právě štěstím zámožnějších a vzdělanějších, kteří pomoci chudých nevyhnutelně potřebují. Jak pak, kdyby chudý hledal po svém denním lomození útěchy (a jakés

náhrady) jen v palácích a ve společnosti soudruhů a osob úplně znemravnělých, kde se sám ještě horším stává? Kdyby neměl chudý v náboženství nahrazující útechy a uspokojující nádeje, jak dlouho bude zámožný jist svého majetku, kterak nalezne spolehlivého, věrného služebníka?! Jediný zisk vezdejší, jež chudý očekává od bohatého, a moc hmotná, již mu opět jen někteří oddanější služebníci sjedávají a kterou straší lid chudší, může toliko na čas jakés takés služebnictvo pojistiti, nikdy však služebnictvo věrné, oddané, které odchovává jen náboženství křest. Proto jedná ona šlechta zámožná a v skutku vzdělaná, která se na bratrstvech kat. účastní *) a je všemožně podporuje, jen ve svůj vlastní prospěch, mimo toho že číu zadost své vnitřní touze a svému vnitřnímu přesvědčení.

Povšimnutí hoden jest i způsob zařizování a obnovování bratrstev v arcidiecesi Olomoucké, přičiněním nejdůst. prael. a scholastika bar. z *Königsbrunn*-ů. Na mnohém bratrstvu těžce se mohou účastnit — z mnohých ohledů — rodiny šlechticů. Aby však tento stav co velký činitel v životě náboženském se nepostrádal, kterak moudře bylo ustanoveno? Ustanovili se protektoři (ochráncové) a *custodes* (dohlídači) z rodin šlechtických. Tak k. př. při obnovení bratrstva nejsv. Vykupitele v Jaroměřicích **) ustanoven byl za ochrance jeho nejdůst. kníže arcibiskup Olomoucký Bedřich z Fürstenbergů, za dohlížitele: hrabě Jos. Schaaffgotsche v Biskupicích, hrabě Herberstein v Opatovicích (zároveň pokladníkem), hrabě Aug. Silva-Tarouca v Čechách a Jesenci a nejdůstj. p. biskup Tiberiasský Rudolf z Thysebaert-ů. — Jednalo se tu úplně ve smyslu starobylých bratrstev, k. p. v Bolaticích, kde v bratrstvu sv. růžence (r. 1688) zvolen byl za protektora vys. uroz. p. Ferdinand Burkhard, svob. p. z Eichendorfu, dědič na Kravaři, za viceprotektora uroz. a statečný rytíř p. Max. Mittrovský z Nemyšle, za rektora vys. uroz. p. Bedřich Leop, svob. pán z Kravař a Tvorkova, za vice-rektora uroz. a stat. rytíř p. Max. Karasovský, za konservatora uroz. a stat. rytíř p. Krištof Arn. Tvordava, dědičný pán na Podvichově, za provisora uroz. a stat. rytíř p. Rudolf Mittrovský z Nemyšle, pán na svobod. dvoře při Opavě atd. Tím způsobem měla šlechta vždy vřelé účastenství na rozkvětu bratrstva a slovem i skutkem je podporovala ku prospěchu svému a veškerého lidu obecného. Ta námitka tedy proti bratrstvům, jakoby pouze z chudých se sestavovala, nebyla a není ani nyní pravdivou; a kdyby i byla, tož to prozrazuje velikou nevědomost a zpozdilost, opovrhovati spolky, které poskytují chudému útechy duševní, které ušlechťují jeho srdce a nádeji podávají a upevňují na lepší život, nežli se ho zde na zemi dočkati může.

Že prý bratrstva katolická pěstují pobožnůstkářství a pýchu duševní, málo však dobročinnost a lásku k příbuzenstvu — neřku ani ku blížnému. To je sice pravda, že mnohá osoba — úd toho neb onoho bratrstva — v kostele oči zkrucovala, že okoloklečící s ní i útrpnost mohli míti, a že každý týden třeba několikrát

*) Arcibratrstvo sv. Michala ve Vídni, arcibrt. uctění nejsv. Svátosti v Praze a Brně čítá mezi spoluoudy i členy nejpřednější a nejslovutnější šlechty českomoravské.

**) Bratrstvo toto bylo sjednocené s tovaryštvem „*Ad Sancta Sanctorum*“ et „*Spiritus Sancti*“ et „*Sancti Jacobi Hospitalitorum*“ v Římě a všemi odpustky a milostmi jmenovaných špi-tálů obdařené. Císařem Josefem II. bylo vyzdviženo (22. září, 1785) a jmění jeho 2995 zl. 8 kr. (z něho chrámu příslušelo 892 zl. 63 1/2 kr.) vzato. Když r. 1862 kníž. arcib. ordinariatem Olomouckým opět bylo zřízeno, obdařil je papež Pius IX. (4. února 1863) všemy odpustky, jakých má arcibratrstvo v Římě pod jmenem „*Degli adoratori di Jesu al Calvario Almae urbis*.“

ku sv. svátostí připuštěna bývala, doma však svým jednáním od sloužících přezdivku si zasloužila „černá dračice.“ Čí jest to ale vina? Neměl-li přednosta toho bratrstva to právo, takovou osobu napomenout, pokárat, ba i vyloučit ze spolku, aby nedělala všem ostatním hanbu? A neměli spoluúdobé při zjevných výstřednostech přednostu upozornit? A zpovědník? O, jak lehce může býti a bývá mnohdy podveden od osoby neupřímné, se přetvařující! Z toho však neplyne, že by bratrstvo samo pěstovalo a podporovalo lícoměrství a pýchu, když právě ta neb ona osoba se zvrhla. Koukněte se jen na četné akciové a jiné peněžné spolky a závody, jak často přichází tu podvod v míře největší! To by musela každá společnost, která z lidí se sestavuje a od lidí řízena je, i sám stát zavržen býti a jako zhnílé jablko, bych tak řekl, oknem vyhozen býti, protože někteří údobé v něm jsou údy špatnými, zhnílými. „Člověk jsem a ničeho se nedomýšlím, že by mne bylo nepřístupno, čeho je člověk schopným.“

Ostatné jest všemu tak zvanému pobožnístkařství v nynější době duchem časovým až příliš zamezeno a na takové výstřednosti nebude si moci tak lehce žádný v pravdě stěžovati.

Bratrstva prý nemají více onoho účelu, pro který dřív moudře byla zřízena, jsou tedy nepotřebna.

Tu nám třeba promluvit, jaký účel měla bratrstva v čas svého zřízení, kterak se nyní změnil, předce ale stává.

Jako v církvi katolické nic se neděje a neustanovuje bez důležitých příčin, tak se také ani bratrstva nezařizovala bez nutné potřeby farníků. Tak bratrstva „Těla Božího“ a „nejsv. Svátosti“ zařizovala se ve středověku na Moravě právě tam, kde kacířstvo hrozilo pravé víře o přítomnosti skutečné Ježíše Krista v nejsv. Svátosti. — Arcibratrstvo sv. růžence v Bolaticích (v Slezsku) bylo 1688 od horlivého kněze řádu Cisterciáků na Velehradě, P. Kristiana Bohumila Hirschmenzl-a založeno, aby se lid mladý i starý přiučil správné modlitbě křesťanské a odučil pověrečných, směšných modlitbiček, aby se dále přiučil všem pro život potřebným vědomostem, kterých jim vlastně národní škola poskytnouti měla, avšak nemohla, an ji málo kdo navštěvoval, v letě pro pastvu dobytka, v zimě pro velkou nuzotu. (Kniha arcibr.)

U svých farníků a v okolí nalezl P. Kristian Hirschmenzl v r. 1674 ještě k. p. následující otčenáš: „Stojí kostelíček na Božím poli, razili Němci dveři; stojí zlatý stůl na tom poli, sám milý Pán Bůh tam sedí, svou svatou hlavičku zolomil; svatý Petr nám otevřel, svatý Petr se svatým Janem, se svatým Pavlem. Co to počítáš králi nebeský? já počítám své svaté rány, co jste mi Židé dali, můj svatý bok prokláli, mé oči zaplvali, žlučí, octem napájeli. Kdo tu modlitbičku bude říkat, toho v ten den nic zlého nepotká, a po tom otčenášku přijde do nebesek, amen.“ Skutečně (píše P. Kristian Hirschmenzl v zápisní knize arcibratrstva) „což směšnějšího a hloupějšího této lži-modlitby, jak u mnohých se naskytá, kdybychom ji neomlouvali právě jejich víc než selskou prostotou!“ A „zdrávas“ znělo: „Svatá smírka Pán Bůh volá, tu zostaň, co jsem sloužil Pánu Bohu, Panně Marii. Zdrávas Maria! Ona sedí na své svaté stolici, počítající páteříčky, modlitbečky, které jsme říkali, svatý oltář! Přišlo k ní třinácte andělův a třinácte apoštolů. Panno Maria, staniz se nám tak, amen!“ *)

*) Významná jest tato zpráva pro tehdejší stupeň vzdělanosti lidu a bohužel jest jako zprávou o některých osobách nynějšího věku, jež na takových modlitbách Bůh ví co si zakládají, je považují za jistou ochranu proti všemu zlému vezdejšímu i budoucímu, v každé kapse vesty a za nádrami u sebe je chovají co nejdražší poklad svého života. (Pisatel těchto řádků zná osobně takové lidi.) Potřebno by bylo, aby veleb. duchovní správci více si povšimnuli těch

Jak dalece dostála vytknutému cíli bratrstva (jmenovaná a všechna ostatní), netřeba šířiti o tom slov, svědectví vydává i nynější obyvatelstvo a jejich způsoby a mravy zachovalé.

Toho arcif žádný popírat nebude ani nechce, že účel, za kterým by se nyní bratrstva zakládala, jest poněkud jiný než před několika stolety byl, že národu hrozí, toho času nebezpečí odjinud a že se 1. **roznáší hlavně zhoubnými tiskopisy** a 2. **přeúrodnou půdu nachází v obyvatelstvu nuzném, nevzdělaném.** Nyní jest arcif na čase, zakládati spolky, které by zhoubné noviny a knihy (nikoli zastavily, nýbrž) dobrými spisy vytlačily, zlý, ošemetný hlas přehlušily hlasem upřímným, skutečně křesťanským. K tomu směřují zejména tak zvané **katolické besedy**. K čemu ale jsou pro nynějšek ta starobylá bratrstva, dosud ještě v lidu zakořeněná? Mají-li se co staré haraburdí odstraniti, totiž zanedbati a v nivec, ba v posměch svěsti?! Právě naopak. Právě ta stará, v lidu zakotvená bratrstva mají v sobě sílu mravní, k jaké — směle to z dobrých příčin tvrdíme — sotva i katolická kasína a k. besedy (ač velechvalitebné spolky to) dospějí. Poohlídli jsme se schválně ve starých kat. bratrstvech a (lidské křehkosti nalézají se arcif všude) přesvědčili jsme se, že v nich se nacházejí křesťanští ustálení charakterové (či povahy), že v nich, ač se sestavují většinou jen ze prostých lidí, nachází se jádro křesťanského, poctivého lidu. Tím způsobem máme za to, že se nemýlíme, nazveme-li bratrstva budoucnosti křesťanského našeho národa a že toto jádro nejvíce je schopno, postaviti se jako hráz naproti návalu zásad nekřesťanských, revolučních a ve skutku zkázonosných národu v ohledu mravním i hmotném.

Tedy těchto bratrstev nutno jest použiti co velevhodné zbraně k ochraně našeho křesťanského národa. Jejich stanovy, na jejichž bedlivé plnění četných duchov. milostí je uděleno, nepřiči se žádné, aby údové zřetel svůj obraceli k časovým potřebám svým a spoluobčanů; v každém bratrstvu jest vytknuto ono „**modli se a pracuj**,” to „**modli se**” jest sice určeno, avšak to „**pracuj**” to je vždy více všeobecně držáno a má se tedy řídit dle potřeb osob a časů.

Pečujme tedy zvláště ti, jemž svěřeno jest řízení toho neb onoho bratrstva, aby ona rozkvétala v duchu církve sv., totiž pro spasení jednotlivých údů a ku blahu blížních — nikoli ale blížních živoucích před 100 lety, nýbrž nyní žijících, tedy přiměřeně jejich duševních i tělesných potřeb. A kdyby řečené katolické spolky vždy v tom duchu byly spravovány a vedeny, jak to je v úmyslu církve kat. a si toho přejí biskupové a všichni osvícení muži církevní, o! kterak utěšený, svěží život povstal by v národu, na nějž by si ani tak zv. národovci ani upřímní katolíci stěžovat nemuseli.

Ku přehledu podáváme seznam bratrstev, která stávají dosud v arcidiecesi Olomoucké, dle něhož lehce si učiní pojem o ostatních diecesích česko-moravských.

O sobě samostatná bratrstva (způsobu starého) jsou: nejsv. Svátosti olt. (5), obličej nejsv. Vykupitele, Srdce P. Ježíše (3), Srdce Panny Marie (10),

četných modlitbiček a písniček tisknutých u Škarnicla & Skalici, M. F. Lenka ve Znojmě atd., které o výroč. trzích a poutích tak valného odbytu v lidu nacházejí. — *Poznámka redaktora.* Přijdeme sice brzo k tomu, o věci té zevrubněj mluvit, žádáme ale vše své přátely, by si neobtěžovali nám takové jarmareční písně a modlitby — bez dovolení ordinariátů vydané — laskavě zaslati.

Srdce nejsv. P. Ježíše a P. Marie (11), Boží Prozřetelnosti, karm. škapulíře P. Marie, blankyt. škap. P. M., sv. růžence (6), P. M. Pomocnice, zastání-se Jména Božího (2), sv. Jana Nep. (4), sv. Josefa (3), sv. Isidora, sv. Karla Borom., sv. Aloisia (2), sv. Anny (2), sv. Barbory (2), sv. Josefa z Arimath. (3), k ulehčení duším v očistci *) a arcibratrstvo sv. Michala archanděla (středem svým ve Vídni) s údy 7780. — Toť jsou nazvíce pozůstatky z přechytných bratrstev, jež císař Josef II. zrušil.

Jiné však zbožné spolky katolické (neprávě bratrstva nazvané) rozširují se hned od doby volnějšího života katolického v rozměru nejskvělejších. Předně jmenovati dlužno oblíbený spolek „živého růžence“ (16.462 údy), pak spol. nep. Početí P. M., dětinství Pána Ježíše, sv. Cyrilla a Methoda, sv. Bonifacia, sv. Leopolda, spolek panen, koruna Solunská **) a apoštolát modlitby nejhojnější rozšířený.

Tak stojí zbožné spolky a bratrstva v arcidiecesi Olomoucké a poměrně i v ostatních biskupstvích česko-moravských. V každé farnosti nacházejí se lidé, kteří své pobožnosti rádi by v jistém pořádku konali, a kteří nejochotnější jsou ke všemu, co duševnímu i tělesnému blahu svému a spoluobčanům prospěšno jest. Nuže, proč pak bychme se neuchopili těchto ústavů církví sv. schválených, bychom pomohli vyléčit neduhy naší doby! K tomu jsou, mám za to, bratrstva pro nynější čas, aby se sosnovala co pevná hráze naproti návalu duchu sobeckého, neznabožského, pouze o vezdejší život bez ohledu na časnou i věčnou budoucnost jednajícího. Z nich lehce povstanou spolky — bez porušení jejich stanov, na jejichž zachování uděleny jsou milosti duchovní — bránící tisku nekřesťanskému, národu a dobrým mravům zhojbnému. Lid zbožný ve spolcích katolických se soustřeďující se cítí již povolána činně se postaviti proti nepříteli celého národu křesťanského a čeká vlastně na dobré, obezřetné, vytrvalé vůdce a v ně chce (mimo Boha) vsi svou důvěru složit. Což tedy váháme? Zakládejme ale v **bratrstvech** a s nimi pro nynější dobu velepřetřebné spolky čtenářské — ale křesťanských katolických spisů, zakládejme záložny výpomocné pro chudší obchodníky, pro lid dělnický, zakládejme spolky **zabav** (skutečných sice) mravům nezávadných, zábav jiných zvlášť a děvám zvlášť přiměřených, spolky vojínův, které by i doma i ve vojště (což nejhlavnější jest) zachovali neúhonnou sílu národa našeho atp. a lehce dokážeme skutkem pravdu slov apoštola národů sv. Pavla (a zvlášť našeho, an sv. Cyril a Method takřka jeho byli učedníci), že „zbožnost ke všemu jest užitečná.“

Svatý Jan Nepomucký.

(Událost ze života podává Ant. Dudek.)

V jedné truhlářské dílně v Praze pracoval před nějakým časem tovaryš N., který byl sice obratným řemeslníkem, avšak zjevným nepřitelem sv. naší víry, ač také za katolíka se vydával. Tupením sv. náboženství Kristova a hanobením kato-

*) K čemuž připomenouti slušno 40 v arcidiecesi oltářů privileg., jejichž výhody nejvíce ku prospěchu jsou těchže věrných dušiček v očistci.

**) „Spolek lásky“ nařízením císaře Josefa II. zavedený pozůstává dle výkazů v arcidiecesi pouze ve Šternberku (údy 48).

lického duchovenstva krátilval sobě a jiným chvíli nejen v dílně domácí, ale zvlášť ve společnostech za nápadnou okázalost to držel, když utrhačným jazykem bez bázně a ostýchání otírali se mohl o církev sv., zacož se mu nejednou od zbujnělých soudruhů hlučného potlesku dostalo. Mladík tento měl zámožnou tetu v Polsku žijící, která, jak sám vyprávěl, dlouhou nemocí jsouc sklíčena, na vzdor mnohým snahám lékařským nijakž ozdravěti nemohla. I těšil se, že teta co nevidět umře a on značný podíl z pozůstalosti její podědí. Jednoho dne dostal od nemocné tety psaní s penězi. Otevra je, četl následující prosbu: „Milý synovče! Vím že pomoc lidská více ku zdraví mi nepomůže, a já následkem svého trapného neduhu již co nevidět umřiti musím, jestli Bůh všemohoucí sám se mě neujme. Abych této milosti tím spíše nabyla, odevzdala jsem se do přímluvy sv. Jana Nepomuckého, kterémuž dnem i nocí důvěrně se modlím, a jej za orodování u trůnu Božího úpěnlivě prosím. Aby pak prosba má tím jistěji vyslyšena byla, nech drahý příteli dne 12. května na hradě Pražském u hrobu sv. Jana Nepomuckého za přiložené peníze sloužití mši svatou. Já ten den i se svými domácími modliti se budu doma na týž úmysl.“

Z tohoto tak zbožného listu ztrhl si zhýralý truhlář ohromný smích, strčil peníze do kapsy, a místo co je měl dáti na mši svatou, šel večer do hospody a tam je propil až na několik krejcarů, které druhý den vsadil do loterie. Sázka se zdařila — vyhrál ambo. Nyní bylo teprv hluku a křiku po celé dílně, tovaryš byl celý blažený a soudruhové obdivující důmyslné jeho chytráctví, bez přestání chválili jej za to, že peníze nedal knězi, nýbrž že jich použil sám, ano navrhovali, aby psal tetě, by zase brzo poslala několik zlatých na mše sv. do Prahy; že se za ně potom všichni dobře míti budou.

Za lichotivé tyto chvalořeči byli také u večer všickni do hostince pozváni, kdež je oblažený loterista opojnými nápoji až dlouho do noci častoval, při čemž rozjaření společníci svému hostiteli neskonečnou slávu provolávajíce, v tupení a hanobení sv. víry a kněžstva mezi sebou závodili. Spustlé tyto řeči velice truhláři se líbili, a platil všechno, což tu se propilo, takže mu v kapse konečně nezbylo ani krejcaru.

Za několik dní po této události obdržel zhýralý mladík opět z Polska list, v němž mu teta děkovala za ochotnou službu, kterouž jí prokázal tím, že na hradě Pražském, tak jak žádala, mši sv. za ni sloužití nechal. Při tom zároveň podotkla, že hned ten den, ano snad tu hodinu, když mše sv. za ni obětována byla, stav její náhle se zlepšil, a ona v krátkosti ozdravěla úplně; což vše mocné přímluvě sv. Jana Nep. jen přičítati musí. *)

Důležité toto psaní nevěreckého truhláře náramně poděsilo, a ač mu soudruhové jeho všemožně přimlouvali, že uzdravení tetino se stalo z pouhé náhody, neměl v Praze více pokoje; a netrvalo dlouho, vystoupil z práce a s rozervaným srdcem a pobouřenou myslí opustil hlavní město království Českého; — zašel do světa, aniž by od té doby dal o sobě více co věděti.

*) „Očkoli prositi budete Otce mého v nebesích, dát vám,“ slíbil náš milý Spasitel, čehož pravdivost zmíněnou událostí opět zřejmě se ukázala, jakož i, že pro lehkovážnost politování hodnou jednoho upřímné modlitby ostatních domácích oné tety a její důvěra své moci před Bohem nepozbyly. Slyšit zajisté Otec nebeský své dítky, když volají k němu, — a mocný jest Bůh ve svých svatých.

Vítězství Srdce Ježíšova.

V Dalmatsku usadili se, bude tomu již skoro 20 let, někteří členové tovaryšstva Ježíšova, aby na rozkaz svých představených a s povolením úřadův po veškerých krajinách, v městách i na venkově, hlásali království Boží a lásku Srdce Ježíšova i Marie Panny k nám svým dítkám. Vědouce, že síly lidské bez pomoci Božské čili samy o sobě jsou nedostatečné, všechny naděje práce své duchovní očekávali jedině od požehnání Páně. A ejhle, jak mnohé radosti v Duchu svatém zakusili tam v obyvatelstvu dalmatském, na větším díle dobře ještě zachovalém a ryze nábožném. Z Dalmatska měli pak rozšířiti činnost svou i do Charvatska i Slavonie. Všude uvítal jich lid věřící, lid to většinou slovanský, s radostí a velikou úctou. Aby však ovoce těch missií posvátných stalo se blahodárnější a trvanlivější, zakládali otcové ti všude v městách i osadách venkovských spolky čili bratrstva k něžnému uctívání Srdce Pána Ježíše i Marie Panny. Na každé stanici missionářské bylo to tak zařízeno, aby šestého dne bylo kázání proti rouhání se Bohu i svátostem jeho, a když lid pohnut jsa horlivým slovem kazatele odprošoval již všechny urážky hříchem Bohu i církvi učiněné: aj, v tom okamžik vstoupila dlouhá řada mládeže, k prvnímu přijímání svatému připravené a slavnostně oblečené, napřed mládenci nesoucí obraz Srdce Pána Ježíše, a hned za nimi děvčata s vyobrazením nepoškvrněného Srdce Marie Panny. Dojem byl vždycky všeobecný a hluboký. Jindy započata ihned prvního dne s výkladem stanov těch velmi užitečných a za našich dob nevěry a zášti proti církvi nutně potřebných spolkův, aby studená i zatvrzelá srdce nevěrcův i hříšníkův plamenem lásky těch přečistých Srdcí mocně jata i rozplameněna byla. Mezi výkladem ihned lidu představeny k úctě obrazy Srdce Ježíšova i Marie Panny, na to pěny zvláštní hodinky k Srdci Páně společně s lidem v chrámě neb kapli, pak děl se zápis členův, kteří potom zároveň přistoupili ke stolu Páně. Účinky tohoto působení byly častokráte až zázračné. Bylo to r. 1855, když ct. otcové Karrara i Basil konali missie v Zádru, hlavním to městě království Dalmatského, an tu jednoho dne přistoupil jakýsi muž k otci Basilovi, pravě jemu: „Pomožte mi, Otče! život můj jest v nebezpečení.“ — „„Jak to?““ tázal se missionář. „Jsa ještě mladý měl jsem hádku s jistým statkářem v sousední obci, přišlo to k ranám i já jej zabil. Dvacet let trpěl jsem za to na galérách čili korábech trestancův, trest můj jest nyní ukončen. Avšak po návratu mém do vlasti nemám dvě leta již pokojné chvíle aniž jistoty svého života; neboť rodina zavražděného hledá ustavičně v zášti neukojitelné a nesmířitelné bezživotí mého. V ustavičném strachu živ jsa, prosím Vás, Otče! smilujte se nade mnou a zbavte mne té nejistoty.“ „„Ach,““ odpověděl kněz, „což mohu učiniti, synu můj! Bůh sám vás chraň, já sám neznám v pravdě pomoci.““ Též kněz domácí, u něhož dleli pohostinně, nevěděl nížádné rady; neboť osvěta čili rodinná pomsta byla v Dalmatsku všeobecně rozšířená, i stala se jakoby národním právem. Avšak což nemožno bylo úsilí lidskému, toť stalo se možno milostí Božského Srdce Páně. Nazejtří vydal jsem se se starostou též osady na venkov, nesoucím rouškou zastřené obrazy Srdce Pána Ježíše i Panny Marie. V kročiv na to do obydlí rodiny mně naznačené, nalezl jsem šťastně doma oba syny otce druhdy zavražděného. I pravil jsem oboum, že přicházím, abych požehnal jim, jejich rodině i celému majetku. A když vroucně děkovali, dojatí jsouce laskavostí mou, sňal jsem roušku s obrazů přinešených, pravě: „Ne tak já, jako Božské Srdce Páně: Srdce Marie Panny požehná vám, jestliže odpustíte tomu, za něhož přimlouvají se!“ — Ihned od-

pověděl starší bratr, dívaje se na mladšího; „Učiníme všechno, co Bůh od nás žádá!“ I přesvědčil bratr mladší. Tu rozkázal kněz, aby zavolali vinníka, na blízku očekávajícího výsledek návštěvy. Vstoupiv na práh domu, poklekl na kolena, i daje pozdravení; „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ jak obyčej toho žádá v té krajině, prosil v slzách za odpuštění. A tak po třikráte pokleknul, vždy blíže k oběma bratrům, až starší konečně podav jemu pravici, pozdvihl jeho a dal jemu povolení k pobytu v domě. Mnoho lidu sešlo se do domu na zvěst té události, i patřili všichni s pláčem na výjev tak dojímavý, jak oba bratři objímali a líbali vraha svého otce, a po nich všichni domácí, nevyjímajíc ani ženy a děti; neboť smíření nebylo by úplné a platné, kdyby snad i nejmenší dítko scházelo. Konečně pravil kněz: „Nezapomeňte na dobrodince své, ježto vás vlastně smířili!“ načež padli všichni tři na kolena před obrazem Srdcí nejsvětějších, podavše sobě ruce. Totéž učinili též veřejně v chrámě k hlubokému pohnutí všeho lidu a vykonavše sv. zpověď, přistoupili společně k stolu Páně. Smířený vrah z vděčnosti a na poděkování Bohu chtěl obětovati 126 frankův na mše sv. za duši zavražděného; avšak oba bratři odvětili, že oni sami postarají se o blaho jeho duše, ať to jen obětuje na ozdobný a drahocenný rámec těch obrazův, na věčnou památku té události zavěšených v chrámě.

(Dle „*Le Messager du Cœur de Jésus.*“)

N o v é m i l o s t i .

Udělené sv. Otcem apoštolátu modlitby.

S velikým potěšením sdělujeme čtenářstvu tohoto listu a všem příznivcům apoštolátu modlitby, jak hojné milosti uštědřil sv. Otec opět ředitelům a všem účastníkům. Hlavní ředitel francouzský, vydav se na cestu do města Říma, aby dle sil svých přispěl k velikému dílu zdárného obrodu církve svaté, v době shromážděného sněmu církevního, kojil se také blahou nadějí, že cesta ta prospěje blahodárnému dílu našeho spolku, jehož řízení prozřetelnost Božská jemu svěřila. V naději té ne sklamal se. „Ačkoliv sv. Otec záležitostmi veškeré církve více nežli kdy jindy zahrnut jest, tak píše sám hlavní ředitel o své návštěvě u sv. Otce v Římě, nieméně dosáhl jsem obzvláštní milosti té, abych sám o sobe v audienci soukromé se sv. Otcem rozmlouvati směl; neboť pro veliké zaneprázdnění mnohým jiným kněžím a věřícím toliko audience společné uděleny býti mohou. Tak mi bylo možno, téměř celou čtvrt hodiny bavit sv. Otce přednáškou o výborném zdaru našeho díla spolkového, o vždy větším rozkvětu apoštolátu modlitby, o věrnosti a oddanosti ředitelův, horlivcův i všech účastníkův i účastnic, o vroucích modlitbách, neunavně vysýlaných k nebesům za blaho sv. Otce, stolice apoštolské a sboru církevního.

Svatý Otec jsa velmi radostně dojat těmi podrobnými zprávami, povzbuzoval nás, abychom zdvojnásobili svou odvahu. „Boj není ještě ukončen,“ pravil, „mnoho ještě zápasův očekává nás; nejsou to leda černé skvrny na obloze; černé ty skvrny rozšířily se, a staly se z nich pravé mračna, leč důvěřujme: Bůh jest s námi!“ — Spatřiv časopis náš (v jazyku francouzském) „Poutníka Srdce Ježíšova,“ (*Le Messager du Cœur de Jésus* podobný naší „Škole B. S. P.“), pro něž žádali jsme nového požehnání, blahořečil nám svatý Otec a vyzýval nás, abychom neohroženě pokračovali, zvěstující zázračné činy a mi-

losti s úplnou šetrností a vážností, jak jsme to činili vždy od prvopočátku. Toto napomenutí sv. Otce budiž nám tedy omluvou, jestli že neuveřejníme i budoucně všechno, což nám od nábožných a horlivých spolupracovníkův zasláno bude, bytby skutky ty zázračné sebe jistější a patrnými důkazy potvrzeny byly. Neboť zajisté že čestno jest, dle slov písma svatého, zvěstovati díla Boží; avšak ohledem časopisův nepřátelských, hledajících kde jen možno příčiny a záminky očeřujících a podezřívajících církev svatou, jakoby kněžstvo těmi zázraky chtělo kupčiti a balamutiti lid věřící, odedávna již naznali jsme nutnost, se všemožnou opatrností a ostražitostí vy-
kročovati z jistých mezí, jakož i slovem sv. Otce na to upozornění a v tom utvrzení jsme. Ku konci našeho soukromého slyšení u sv. Otce, žádali jsme snažně, aby plno-
mocenství ředitelům apoštolátu laskavě udělené dne 3. října 1866, ráčil blahosklonně rozšířiti na všechny ředitele od té doby působících v našem spolku, aby totiž směli posvěcovati rozličná znamení k pobožnosti sloužící aneb pobuzující. S dobrotou právě otcovskou udělil jim sv. Otec tu milost, žádoucí a prospěšnou i všem novým účastníkům našeho posvátného díla. Aby všichni příznivci radovati se mohli nad tím s námi, klademe zde doslovně prosbu podanou sv. Otcovi v té záležitosti, jakož i milostivá slova jeho potvrzení, vlastnoručně dolů připsaného. Žádost zněla takto: „Nejsvětější Otče! Jelikož apoštolát modlitby, rozšířený od několika let po všech krajinách světa, výtknul sobě hlavně za účel, aby na všech místech dal konati vroucné modlitby za dokonalé vítězství stolice apoštolské v církvi svaté, ráčila Vaše Svatost, k povzbuzení horlivosti ředitelův tohoto díla, uděliti jim právomocnost, udělovati od-
pustky apoštolské, jakož i sv. Brigitty ohledem kaplí a jiných předmětů pobožnosti. Nicméně obmezila Vaše Svatost onu právomoc jen na ty ředitele, ježto právě účinkovali v době toho povolení, totiž dne 3. října 1867. Od té doby získal spolek ve-
líký počet nových ředitelův, stejnou horlivostí oddaných jako předešlé službě církve svaté a stolice apoštolské. Aby odměněny byly jejich snahy, a spolu jiní kněží aby povzbuzeni byli k následování jich příkladu, pokorně zapřisahá Vaši Svatost P. H. Ramière, hlavní ředitel apoštolátu modlitby, aby jste ráčil rozšířiti onu právomoc na všechny ředitele v těch biskupstvích, kdež účinkování spolku našeho ordinariátem potvrzeno bude, kdež ředitelé dosáhnou diplom hlavního ředitele, i aby téhož směli užívati po tak dlouho, dokud úřad svůj zastávají a účel spolku podporovati budou.“ Pod žádost tuto ráčil sv. Otec napsati následující slova:

„Povoleno ředitelům právě účinkujícím dne 29. prosince 1869.

Plus IX., papež.

Následkem tohoto povolení mohou všichni ředitelé apoštolátu modlitby až do dne 29. prosince 1869 řádně ustanovení pro biskupství, v nichž rozšiřování spolku toho ordinariátem potvrzeno bylo, a ježto dostali buď od hlavního neb jiného ústředního ředitele vystavený diplom, užívati budoucně právomoci udělovati plnomocné od-
pustky předmětům pobožnosti, a což více též kaplím odpustky sv. Brigitty. Co se dotýká kněží, nemajících sice doposud řádný diplom, však skutečně a právě účinkujících v té době, jako ředitelé farností neb společností řádně spolku přivtěle-
ných, dostačí k dosažení téhož povolení, aby dosáhli řádný diplom buď od ředitele hlavního, aneb vně Francouzška od ředitele ústředního. Žádající to potvrzení ať udají zároveň nynější stav spolku ve farnosti neb společnosti, jižto řídí, jakož i pro-
středky, jichžto používají, aby se dílo nerozpadlo, ale vždy více a více prospívalo.

(Dle „*Le Messager du Cœur de Jésus.*“)

Řád sv. Benedikta pro mužské pohl. po celém světě soustřeďuje se dle katalogu celého řádu, jež vydal *Ed. Hippelius*, ř. sv. B. kongregace americko-kassinenské (v klášteře sv. Vincence v Pensilvanii v Am. 1869), v 88 klášterích; mezi údy svými čítá toho času 1 kardinála, 7 arcibiskupů, 15 biskupů, 120 opatů skut. a 18 titul. a 2089 ostatních řeholníků, z nichž 114 dosáhli hodnost. doktorství theologie a philosophie a 340 veřejnými jsou professory. Řád obstarává vyšších učilišť (k. p. gymnasií a reálek) 64, v nichž se vyučuje 4293 žáků. — Toť statistika jen řeholníků toho řádu a jejich působení; neméně potěšitelné bylo by sčítání řeholnic sv. Otce Benedikta a jejich blahé působení v zátíši klášterním zejména ve výchování mládeže. V největším rozkvětu nachází se řád v zemích úplné svobody — v Americe a Australii, což patrným důkazem, že ač prastarým jest on zřízením, nicméně vždy s dřevnější svěžostí rozkvétá ku blahu jednotlivců a celých národů, jakmile se mu od vlády světské aspoň tolik volnosti ponechává co jiným spolkům, třeba pouze ziskuchtivým.

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Červen.

K rozjímání každodennímu více méně zavázán jest každý, jenž svou duši chce spasiti. Tím více ale má nás k tomu pobádati takový měsíc, jenž zvláštní pobožnosti jest věnován; nám pak již známo jest, že jako v měsíci květnu konati máme pobožnost májovou, tak v červnu pobožnost 1. k Božskému Srdci Páně, 2. k sv. Aloisi.

1. Sv. Justin, mudrc a mučedník.

„Jedinký učitel pravdy Boží jesti Kristus Pán,“

Již skoro 6000 let (4000 před Kristem a 2000 skoro po Kristu) se učenci a mudrci zanášívali a zanašivali s mnohým uměním a bádáním. Ale co vyskoumali? Jeden boursal co před ním stavěl jiný, třetí zase blud druhého dokázal, sám však nemenný blud rozšiřoval. — Avšak prostřed všeho slabého, jako domku z papíru podobného mudrování stojí pevně skála, tvrz na skále od Boha samého stavěná, církev katolická, kteráž nikdy nezměnila a nezmění učení Kristovo od sv. apoštolů přijaté. Učení její tudíž Božské jest a zůstane i naproti všem protivenstvím a nesnázím. Těšme se z toho, radujme se, důvěřujme se Bohu a — modleme se za sv. církev, matku naši: někdy předce zvítězí.

2. Sv. Fotin, biskup a mučedník.

„K boji těžkému se musí křesťan připravovati.“

Sám Kristus Pán ve sv. evandélium nás poučuje, že dobře rozváží vojevůdce proti druhému v boj se chystající, zdali s 10 tisíci bude moci odolati 20 tisícům. To jsme my slabí lidé v boji s ďáblem, světem a s vlastním tělem. Kdo se nepřipravuje denně ranní modlitbou na předpoledne, polední na odpoledne a večerní na noc, ale lenoší, zahálí, ten a takový jistě podlehne. Kéž bychom to nebyli již sami zkusili! Protož budoucně lépe si k srdci beř každý křesťan slovo Páně: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“

3. Sv. Klotilda, královna. Plnom. odp. rozšiřovatěm apoštolátu a bratrstva Božského Srdce Páně.

„Nikdo není před pádem jist.“

I sv. Klotilda dopustila se pádů těžkých; nepozornou řečí byla příčinou zavraždění strýce sv. Sigismunda i svých vlastních dětí, které (pravila) raději mrtvé než trůnu zhavené chtěla viděti. Opakovala si proto zkroušeně slova: „nikdo není před pádem jist.“ A to snadno pochopíme, nebo pokušitel, zlý duch, si nikdy nedá pokoj; buď ubezpečen, že učinil u sebe předsevzetí, já **musím** tu duši mít . . . proto vždy zase na tebe doráží a dorážeti bude, dokavadž v tom hříšném těle vězíš. Zlá žádostivost, jakkoliv se ti již zdá být umrtvená, vždy zase vzrůstá jako koukol sebe více vypletý. K tomu i svodný svět vždy sváděti se snaží škodnými zásadami, pohoršením, pokušením atd. I kdo by se tu domníval býti jistým?

4. Sv. Mikoláš, poutník. Předvečer svatodušní; posvátné obřady v chrámu Páně jako na bílou sobotu: čtení proroků a svěcení vody křestní. Půst církevní.

„Běda člověku, nad nímžto se Bůh nesmiluje.“

Nade dvěma třídami lidí se Bůh nikdy nesmilovává a nesmiluje: nad pyšným, jenž se domnívá, že Boha nepotřebuje; a nad hříšníkem, jenž nečině opravdové pokání jaksi Bohu se vysmívá. Na prvním se uskuteční slovo Boží: „Bůh se pyšným protivuje,“ nepotřebuje prý moje milosrdenství a milost mou, požehnání mé a dary mé nebeské — proto je také nemá míti! Hříšníkovi ale, jenž slibuje a neplní a takto Bohu se vysmívá, i Bůh někdy „k jeho zahynutí smáti se bude.“ My ale, křesťane milý! volejme zkroušeně: „Pane, smiluj se nad námi!“

5. Sv. Bonifac, arcibiskup a mučedník. 1. neděle v měsíci, 1. neděle ke cti sv. Aloisia (a kdo ji nekonal ještě 1. neděle ke cti sv. Josefa — viz číslo 3.) Hod Boží svatodušní: plnom. odp. v bratr. nejsv. Svátosti, na křížek sv. Benedikta a na zbožné poslouchání kázání (též kazatelům.)

„Co jsme ke cti Boží započali, musíme i ukončiti.“

Sv. Bonifac obdržel od Boha dar a povolání, státi se apoštolem (věrověstem) Německa: on povolání svému až do konce zůstal věrný, ačkoliv ho to život stálo. Což kdyby byl na první překážky upustil od povolání? Kdyby se byl protivenstvím dal přemoci a zůstal jen sám sobě živ (ačkoliv ve vši svatosti)? Snad by té slávy nebeské jako nyní neužíval! Stavějí-li se tedy i tobě překážky v cestu, zmuž se a Bůh ti pomůže. Konec věnčí dílo, jak dí přísloví.

6. Sv. Norbert, arcibiskup a zakladatel řehole.

„Kdo se bojí úšklebků světa, nikdy se úplně nepolepší.“

K úplnému polepšení náleží co první podmínka, by se pravý opak toho činil co dříve. Norbert před polepšením svým milovník světa — po obrácení však potupitel světa. Ale jak si počíná svět, s nímžto jsme před obrácením tak ouzce drželi, když pojednou se ho odříkáme? Tupí, haní, posmívá se, pomlouvá, vtipkuje a soptí jed a zlost jako živá dračice. Kdo se však, místo aby se jí do obličeje smál, před ní třese, ten bude brzy zase kořistí a obětí její. Co tedy? Nechť se svět tobě směje, směj se i ty jemu, to bude nejlépe!

7. bl. Maria ze Vtělení Páně, řeholnice.

„Blaze tomu, kdo ustavičného požívá pokoje.“

Zdali pak bylo kdy takových blažených lidí? Ba ovšem, tenkrát, když bylo v církvi Boží mnoho svatých. Neboť největší rušitel pokoje a nejhorší neposeda je

hřích; je sice též druhý, ale daleko slabší: nouze a bída. Nyní ale svatí a dokonalí křesťané neměli a nemají s hříchem co dělat, a vezdejší nedostatek jim spíše sloužil za prostředek k dosažení radostí nebeských. Naučení z toho pro tebe i pro mně. Chceme-li ustavičného požívati pokoje, varujme se ouzkostlivě hříchu a snášejme strasti vezdejší v naději blažené, že nám dopomáhají do života věčného.

8. sv. **Medard**, biskup.

„Setrvej v povolání svém, byťby sebe bylo obtížnější.“

Často nám připadá myšlenka, že nemožno již déle žíti, že bychom si přáli smrt. To však je pokušení, jemuž jako každému jinému máme odolati a nad ním zvítěziti; a jak? považuj často co jest všecko to, co snáším, u porovnání s odměnou nebeskou. „Království nebeské násilí trpí, a jen kdo si násilí činí, vydobývá je.“ Až někdy v nebi budeš se radovati, poznáš pravdu slov apoštolských: „Mám za to, že všechna utrpení toho světa nejsou rovná budoucí slávě, kteráž se zjeví na nás.“ (Řím. 8, 18).

9. Sv. **Pelagie**, panna a mučednice. Dnes je též památka Panny Marie „matky milosti.“ Dnes začni 3denní pobožnost k nejsv. Trojici (denně odp. 7 let a 7krát dní 40 postních při skončení plnom)

„V hodině zkoušky je potřeba zmužilosti a trpělivosti.“

Nechť bouře pronásledování, nechť přívaly soužení na nás dorážejí, zmuž se a setrvej! Kdo hned z počátku ztratí zmužilost, již napřed je přemožen; kdo délkou soužení se dá zastrašiti, podlehne později; jen kdo si umíní až do konce vytrvati, zvítězí. A kde nalezneme tu vytrvalost a zmužilost? Učiňme to podobné jako břečtan, který se vine o zdi vzhůru a tak se udrží. Tato zeď je pro nás Bůh; jen když on nás drží a podporuje, pak ať bouří sebe vše!

10. Sv. **Markéta**, královna škotská.

„I v největších starostech pozemských lze ducha pozdvihnouti k Bohu.“

Že to možné jest, dokázala nejen sv. Markéta ale s ní tisíce jiných svatých; že to velmi prospěšné jest, každý nahlíží, že ale takové ustavičné obcování s Bohem velkým a těžkým je uměním, nedá se upřítí. Umění však každinkému se člověk naučí dlouhým cvičením. „Čiň tak i ty, milý křesťane! denně se uč, i mezi prací mysl k Bohu pozdvihnouti, časem svým to přivedeš k veliké dokonalosti.“

11. Sv. **Barnabáš**, apoštol.

„Miluj Stvořitele svého a toho, jenž tě od smrti věčné vysvobodil. Měj obcování své na zemi v chudobě ducha (v sprostnosti srdce) a bohatství milosti Boží. Nepřidržuj se těch, jenž chodí po cestách bezprávných. Nenávidiž vše co se Bohu protiví. Měj v ošklivosti pokrytství. Neopouštěj nikdy cesty Páně. Nevypínej se, ale budiž pokorný. Nikoho neměj v podezření.“

Všecko to kratičké sice ale spasitelné zásady sv. Barnabáše.

12. Sv. **Onufrius**, poustevník. Slavnost nejsv. Trojice Boží: plnom. odp. na křížek sv. Benedikta.

„Věnuj se Bohu, a Bůh se bude věnovati tobě.“

Kristus Pán praví ve sv. evandélium, že každý, kdo by opustil otce a matku i ženu a děti i dům svůj a pole atd. (to jest: kdo se tím vším nedá odvrátiti od jediné touhy po dokonalosti křesťanské) stonásobně za to bude odměněn (t. j. Bůh se sám požeňmáním svým o všechny jeho potřeby postará) a životem věčným obdařen.

— Světa milovníci naopak hledají jen věci pozemské a Boha opouštějí, za to i od světa i od Boha jsou opuštěni již zde na zemi. Kdo jesti tedy lépe na tom, již zde na zemi, nercili teprv na onom světě?

13. Sv. **Antonín Paduanský**, kněz řádu sv. Františka.

„Ne člověk, ale Bůh skrze člověka divy koná.“

Vždyť praví sám Syn Boží: „Beze mne nemůžete nic činiti.“ I sv. apoštol Pavel vypočítaje práce své ke cti Boží dokládá; „Ne však já, ale milost Boží skrze mne.“ Kéž by každý člověk dobře uvážil, že všechno dobré, jež máme a jež konáme jen skrze milost Boží máme, pak bychom se nepřipravili sami o zásluhu všech svých hrdinských skutků pro Boha, neb víme, že my to nejmenší k tomu přidáváme, a že vlastně jen Bůh skrze nás všechno dobré koná.

14. Sv. **Basil Veliký**, arcibiskup.

„Pravé přátelství má jen v ctnosti základ svůj.“

Slyš, milý příteli, slova sv. Františka Saleského: „Se žádným neuzavírej přátelství, leč s těmi, jenž ti v ctnosti mohou býti nápomocni; a čím dokonalejší jsou ty ctnosti, v kterých se ve vespolek podporujete, tím dokonalejší bude i přátelství vaše. Jeli vaše přátelství v lásce, pobožnosti a křesťanské dokonalosti založeno, o jak vznešené to přátelství! vznešené an od Boha pochází, vznešené an k Bohu vede, vznešené an věčně u Boha trvati bude.“

15. Sv. **Vít**, mládenec a mučedník. Dnes začni 9denní pobožnost k nejsv. Srdci Páně.

„Smrt Kristova na kříži je nesmírné tajemství, souhrn všeho učení křesťanského.“

Od jakživa svatí a světice Boží kříž Páně rozjímalí a nejhlubšího z něho umění si vydobývali. I nás učí sv. kříž: 1. že jen Bůh sám za hřích lidský Bohu uraženému mohl zadostučiniti, žádný anděl, ba ani všickni andělé pospolu, an Bůh je bytost neskončená, proto i urážka Boží neskončená, která stvořenými bytostmi nedá se nikdy shladiti; 2. jak veliká proto láska Syna Božího, že to zadostučinění za nás položil. Čím se tedy odměníme Pánu svému za všechno, co učinil nám?

16. Sv. **František Regis**, kněz z tovaryšstva Ježíšova. Slavnost Božího Těla: plnom.

odp. v bratrstvu nejsv. Svát., na křížek sv. Bened., na časté konání zpěvu: „*Pange lingua*,“ (Zvěstuj Těla vznešeného atd.) a o velké mši svaté.

„Žádnou povinnost nemáš považovati za malichernou.“

Nejsou sice všechny povinnosti stejné aniž všechny přestupky jich stejně těžké, neboť mnohá povinnost tak silně váže člověka, že zanedbaje ji spasen býti nemůže (k. p. vychování dítek), a jiné jsou povinnosti, jichžto zanedbání nejsou právě hned smrtelný hřích. Avšak i tyto poslední povinnosti (k. p. mlčenlivým býti a podobné) máme rovněž tak bedlivě plniti jako první; nebo co bychom soudili o dítěti, kteréž sice ve velkých, znamenitých věcích otce neuráží, ale v menších věcích často neposlouchá? má takové dítě pravou lásku k otci? nemá, jen to, kteréž ve všem poslouchá; podobně má jen ten pravou lásku k Bohu, kdo ve všem — nic nevyjímaje — se hledí Otci nebeskému zalíbiti.

17. Sv. **Lutgardis**, řeholnice.

„Čím více lásky k světu se vzdalujeme, tím více roste láska k Bohu.“

Každý člověk má na něčem radost a zalíbení; kdybychom však všechny lidi rozdělili na dvě třídy, viděli bychom, že nesmírná většina má zalíbení své na světě na věcích pozemských, vezdejších, a jen malá částka vyvolených že má jediné zalíbení a radost v Bohu, v nebi a ve věcích nebeských. Čím více však člověk užívá světa, tím větší touha po rozkoších ho trápí a konečně když i těch se nabaží, zhnusí se mu všechno; ale i při dítkách Božích, roste den ke dni touha po rozkoších nebeských až jimi bez konce a bez ubývání na radosti budou nasyceni v nebesích. Kdo si tedy lepší částku volí?

18. bl. **Maria bolestná**, mučednice čistoty.

„Raději zemřít nežli čistotu ztratiti.“

Hrdinská zásada, kterouž by si každý jinoch, každá dívka měla hluboko do srdce vepsati, ale nejen slovy, i skutky tak smýšleti jako bl. Maria. Kdyby byla naopak spíše čistotu nasadila nežli život, co by z toho byla měla? to ti vysvětlí následující protivy:

Následky čistoty:

zdraví
dlouhý věk
čest
dobré svědomí
množství zásluh nebeských
milost a požehnání Boží
blažené zesnutí v Pánu
mírný soud
obzvláštní radost v nebi

Následky nečistoty:

neduživost
brzká smrt
hanba
hrozná úhnětky svědomí
smrtné hříchy bez počtu
hněv a kletba Boží
strašná smrt
hrozná zodpovídání
obzvláštní mučení v pekle.

Co si zvolíš ty?

19. Sv. **Juliana Falkorieri**, zakladatelka řehole služek marianských.

„Všecky dni života našeho patří Bohu.“

Každý den je dar Boží, neboť žijeme jen tolik dní, kolik nám Bůh přeje; tyto dny nám ale k žití dává ne pro naši libovůli, nýbrž bychom každinký z nich ke cti a chvále Boží vynaložili a k našemu spasení. Na tomto světě nacházíme se ve službě Boha nejvyššího, a podle věrnosti služby naší vypadne budoucí odměna. Každý tudíž den, na kterém jsme pro Boha a pro naši duši ničeho nečinili, je — ztracený den, a položen bude na levou mísku vázkovou, až někdy váženo bude. Běda, pakli tam celé týdny, snad celá leta kladena budou!

20. Sv. **Silverius**, papež 58. a mučedník.

„Křesťan má křivdy radostně snášeti!“

Jak bolestně nakládáno bylo se sv. Silveriem a předce — nejen tiše, ale i radostně to vše nesl pro Boha. A my, drahý příteli? Ach my hned k hněvu a nenávisti a trpkosti srdce býváme popuzeni, pakli jen slovíčkem nám je ublíženo! Odkud to? protože ještě velmi málo ducha Božího máme a příliš mnoho ještě ducha hrdošti a samolásky. Kdo musel tolik křivd trpěti, jako Kristus Pán? a co činil? obyčejně mlčel, a když mlčeti nemohl, hájil se mírně a tiše. Chceme-li jeho učedníci býti, musíme podobně jednati.

21. Sv. **Aloisius Gonzaga**, klerik (to jest nižší duchovní) z tovaryšstva Ježíšova, anděl v těle lidském, patron čistoty. Plnom. odpustky v bratrstvu sv. Michala a na pobožnost aloisiánskou.

„Čistota — ctnost a n d ě l s k á.“

Proto tak nazvaná, že činí člověka podobného andělům; když totiž člověk tak žije, jakoby neměl těla svodného a hříšného, zasluhuje jako sv. Alois nazván býti „andělem v těle lidském.“ Ano ještě více: čistota člověka takového má u Boha ještě větší ceny než čistota anděla nebeského; neb tento nemaje těla nezná pokušení a boje často kruté, jichž si musí vydobýti člověk v těle svodném. — Nemá-liž tě vznešenost této ctnosti povzbuditi k následování?

22. Sv. **Paulin**, biskup Nolanský.

„Zahanbení pro Krista utrpět od toho světa, je veliká čest před Bohem.“

Nebojme se nespravedlivé hany světa, napomínal sv. Paulin sám sebe i jiných; naopak těšme se z toho, že trpíme pro Krista pohanění, toť veliká čest a blaženost dle písma Božího (1. Petr. 3, 14): „Trpíte-li co pro spravedlnost, blahoslavení jste.“ Zdali ale pro Boha trpíme, poví nám nejlíp svědomí naše; s tím se spokojme a odstraňme od sebe hanu světskou více životem svým, než mnohými slovy!

23. Sv. **Pelagius**, mučedník.

„Křesťan jsem a křesťanem zůstanu.“

Svatý mučedník zásadou takovou chtěl říci: byť bych i všechno ztratil, jen když jednu věc podržím a sobě zachovám, totiž víru. Tak vysoce si vážil víry sv., a jak sobě váží za našich dnů tak mnozí sv. víry? Za nic, ale za pranic; toho důkaz jejich nekřesťanský život, jejich úplné zanedbávání povinností křesťanských, jejich úsměšky a hanění věcí náboženských, úplné rouhání se a pohrdání se vším, co jest Božího a církve svaté. Ale jaký toho někdy konec bude?

24. Sv. **Jan Křtitel** a předchůdce Páně. Slavnost Božského Srdce Páně, tudíž plnom. odpustky, též v apoštolátu, též dnes v bratrstvu Srdce Panny Marie.

„Čiňte pokání, nebo se přiblížilo království Boží.“

Pokání! ach těžká ale potřebná to věc! „Od časů sv. Jana (t. j. od té doby, co tento veliký světec Boží podal důkazy a příklad přísného živobytí pro věc Boží) království nebeské násilí trpí, a jen kdo násilí si činí, vydobývá ho!“ Zdali my ho vydobydeme jsouce tak vlažní a nedbalí u vyhledávání věčného spasení? Obraťme z cesty lehkovážnosti, dokud čas jest, aby někdy nebylo pozdě.

25. Sv. **Vilím**, opat z hory mariánské.

„Žiji přísně, poněvadž hříchů svých jsem pamětliv.“

Tak smýšleli a jednali svatí při svých malých a lehkých pokleskách; a my při svých velkých a smrtelných — ? my nechceme o přísnosti ani slyšeti! hrozíme se i té nejmenší zdrželivosti. Suď však sám, milý křesťane, zdali tak dobře jednáš, ponechávaje jen Bohu všechny tresty za hříchy zasloužené a pranic sám sebe netrestaje? Kdybychom se totiž sami trestali, netrestalby nás Bůh. A Bůh má zcela jinou metlu než my!

26. Sv. Jan a Pavel, bratři mučedníci. V bratrstvu nejsv. Svátosti je dnes teprv slavnost nejsv. Srdce Páně a tudíž plnom. odpustky.

„My jiného pána nemáme, než jedině Boha.“

Svatí tito mučedníci proto zůstali věrnými povolání svému, že Boha ustavičně měli na paměti. Kéžbychom i my Boha vždy měli na paměti a sobě častěji k srdci brali, že vlastně jen Jemu sloužiti je třeba, kterýž nám také jedině může v hodině smrti pomoci. „O běda!“ zvolal kdosi umíraje, „pánu svémuездеjšímu, kterýž mi nyní nemůže ani o hodinu prodloužiti život, sloužil jsem až do unavení — a Pánu svému nebeskému, kterýž by mi mohl dáti život věčný, jsem se protivil!“ Kéž bys i ty někdy nemusel tak bédovati na loži smrtelném!

27. Sv. Ladislav, král Uherský.

„Buď povolným — k vůli svatému pokoji!“

Rozumí se samo sebou, že jen tenkrát smíme povolnými býti, kde to bez hříchu býti může. Vždyť zná každý z nás tisíce příhody, kde by povoliti bylo zanedbáním těžkých povinností a tudíž smrtelným hříchem; ku př. rodiče kdyby ve všem povolili dítkám, hospodářové čeládce, mistři chase atd. anebo kdo (jako představení, poručníci a p.) mají povinnost, zastávati se práv bližního. Tyto pády vyjímaje máme dle napomenutí písma sv. zachovati s každým („dle možnosti“) pokoj svatý. I kdybychom při tom něco ztratili, Bůh nám tu ztrátu jinak desateronásobně nahradí pro naše smířlivé smýšlení.

28. Sv. Leo II. papež 80.

„Jen jednoho jest potřeba — spasiti duše své.“

A když se ohlédáme po světě, pozorujeme tisíce a tisíce starosti v srdci skoro každého člověka, jen jednu starost si mnozí nepřipouštějí k srdci (alespoň ne mnoho) ačkoliv na ní všecko záleží, totiž: zdali pak tou cestou, kterou kráčí přijdu do nebe? — Svět se věru podobá hromádce mravenčí: jak horlivě a neunaveně běhají ta zvířátka sem tam, na horu dolů, kříž na kříž, nesou, tahají a pracují bez unavení. Není-liž ve světě zrovna tak? jakého tu běhání, shánění, lopocení a namáhání! Konečně přijde smrt a volá: Dosti! bratko! nyní se mnou! běda pakli's na to ještě hrubě nepamatoval, že musíš pryč!

29. Sv. Petr a Pavel, knížata apoštolská. Plnom. odpustky v bratrstvu nejsv. Srdce Páně, na časté slýchání (neb držení) kázání a křest. cvičení. Též rozšiřovatelům apoštolátu a bratrstva nejsvětějšího Srdce Páně.

„Střízliví buďte a bděte; nebo protivník váš „dábelský“ jako lev řvoucí obchází, hledaje koho by sežral, jemužto odpírejte silni u víře.“ A „připojujte k víře své ctnost, a k ctnosti umění, k umění pak zdrželivost, k zdrželivosti pak trpělivost a k trpělivosti pobožnost, k pobožnosti pak milování bratrstva, a k milování bratrstva lásku (ke všem lidem). Protož více se snažte, abyste skrze dobré skutky jistě učinili své povolání a vyvolení; nebo to činíce nezhřešíte nikdy.“ sv. Petr.

30. Památka sv. Pavla, apoštola.

„Svlekouce s sebe starého člověka se skutky jeho a oblekouce nového, toho kterýž se obnovuje k poznání podle obrazu toho kterýž jej stvořil — oblect se jako vyvolení Boží, svatí a milí, v srdečné milosrdenství a dobrotivost, pokoru, mírnost, trpělivost, snášejíce jeden druhého a odpouštějíce sobě vespolek jakož

i Pán odpustil vám, tak i vy. Všecko, cožkoliv činíte v slovu neb v skutku, všecko čiňte ve jménu Pána Ježíše Krista!“ sv. Pavel.

Dodatek. Aby tyto spasitelné zásady svatých pro nás nadarmo nestáli v naší „Škole,“ ale hojného přinesly ovoce, jesti třeba, delší dobu každinkou uvážiti každého dne, na své poměry, chyby, potřeby atd. obracet, a netoliko čísti, nýbrž i k srdci bráti, litovati hříchů, pevná předsevzetí činiti pro každý den, a konečně — a to jesti to nejhlavnější — svaté nebešťany vroucně prositi o přímluvu mocnou u Boha milosti. —

D r o b n o s t i .

Náhoda to čili Boží Prozřetelnost? Ve Vestfalsku odbyval se v prosinci minulého roku pohřeb havíře, jež v dolích neštěstí potkalo, za nesmírného účastenství, jakého bylo lze očekávat jen následkem okolností jeho smrt předcházejících. On žil ve smíšeném manželství a po delší čas zanedbával přijímání sv. svátostí, ač ostatní povinnosti kat. křesťana dosti bedlivě plnil. Na opětné napomínání své hodné, ač protestantské, manželky, by svým křest. povinnostem předce jednou zadost učinil, slíbil konečně, jak mile se svým farářem mluvit bude, který ho naproti všem častějším návštěvám nikdy doma zastati nemohl. Konečně předposlední neděli večer cítil se farář tak zvláště vnitřně nutkána, by svou návštěvu zmíněné rodině učinil, která tentokrát však nebyla nadarmo. Zbožně pohnut slíbil kajník ihned faráři, že příští neděli chce se vyzpovídat; na prosby své manželky ale šel hned v pátek do chrámu Páně a přijmul s patrnou zbožností sv. svátosti. — Tyto byly pro něho zároveň s v á t o s t m i u m í r a j í c í c h —; neb ještě toho dne odpoledne když sestoupil do dolů, zachvátila ho náhlá smrt. Kdyby byl dle úmluvy až k neděli čekal, byl by musel z toho světa odejiti bez milosti a bez smíření se s Bohem. Nenlíž zde patrný „Boží prst?“ I protestantům byla tato událost velmi nápadná, kteří se o ní brzo dozvěděli a ji porovnávali s dosvědčováním nebožtíka, který jim toho dne dopoledne o svém duševním štěstí vyprávěl a dle výpovědi manželky nikdy ještě tak vesel a v Bohu spokojen nebyl, jak toho rána.

Co spomůže bohatství? Ku konci února t. r. zemřel v Paříži nuzný milionář, Nathanael Rothschild. Muž ten zanechal prý jmění 1000 milionů a nicméně byl nešťastník politování hoden. Mrtvicí jsa raněn byl po dlouhý čas jen na své sedadlo upoután. Když jednoho dne zpráva jej došla, že jeho bratr s koně spadl, zvolal starý milionář: „Bože, jak šťasten jest on, že mohl aspoň spadnouti, já bych rád dal celé své bohatství za to, kdybych, i s nebezpečím, že si vaz zlomím, mohl několik okamžení na koni jezdit, jak před 20 lety!“ — Podobně pravil boháč Hope, který pro chorobu svého žaludku málo čeho požívat mohl, když spatřil lákavě připravenou teletinu: „Půl milionu dal bych, kdybych mohl toto shltnout!“

Zlé svědomí. — Některým právníkům v Litoměřicích napadlo v postě dne 19. března h. r. v místno tech německého kasína „věneček právníků“ odbyvati.

A v skutku byla za tou příčinou patřičná pozvání učiněna. Ctěným měšťanům Litoměřickým se tento nápad hnusil, důstojný p. městský děkan jakož i dómní duchovní neopomenuli věřící lid s kazatelny na 5. církevní příkázání upozorniti. Ale co platno! Pro také právníky není žádných církevních příkázání, obzvláště tu, — kde se jedná o provedení vymoženosti nové doby. Ples se odbýval — ale za přispěním vojska. Kde kdo jen policajtský kabát v Litoměřicích nosí, musel dne 19. března večer býti na nohou, strážmistr policie musel se v proleželou uniformu obléci, četníci byli odesláni, obyčejná vojenská hlídka sesílena, oddělení husarů přibýlo do města a projížděli se ulicemi, později večer obdrželi tito z Terezína jednu setninu pěšáků posilou a prapor setniny byl ještě v Terezině pohotov. Tu scházela ještě baterie děl, a dlouhá ulice by byla po uši ozbrojena. K čemu ale to? za jakým účelem? — By kasináčtí hrdinové byli chráněni před — domnělou demonstrací lidu!! — A to se vyhlašuje, že lid až do té nové doby se cítil jako upoutána svou církví a že nyní milerád jejími zákony povrhne a dle způsobu labužníků a nevěrců jednati bude. (Salzb. K.)

Kterak soudí lid. Při učitelské poradě okr. H—ho, v městečku H. na Moravě v měsíci dubnu l. r. domlouval p. okresní škol. dohlížitel pp. učitelům, by na sv. Marka a na křížové dny žáky nevodili na procesí, an jsou školní dne. Učitelé snad neodpovídali praničeho, bojíce se snad o svůj chléb, za to se ozvali někteří občané tam přítomní a pravili: „Když naše dítky nebudou smět jíti na procesí co žáci, tož my je vezmeme předce s sebou na procesí co své dítky.“ A při tom zůstalo.

Lakomec — také dobrodinec! Noviny přinesly v měsíci dubnu t. r. zprávu o podivném, politování hodném člověku — p. Pausenberger-ovi — který 10. dubna v Pešti zemřel. Poslední čas zdržoval se brzo ve Vídni, brzo v Pešti a znám byl v hostincích, jež navštěvoval, pro nesmírnou svou skromnost v jídle, zvláště však nápadným se stal pro plecháč který nosíval, a do něhož vždy polovici porce své polední (obyčejně gulaš) pro večeri si schovával. Jeho celý zevnějšek ukazoval prabídného chudáka, do obydlí svého nepřipustil za svého živobytí ani živé duše a když ve špíně a největší nuzotě skončil, nalezlo se v obou jeho obydlích (ve Vídni a Pešti) — jen asi 100.000 zl.! Jedna část (30.000 zl. v kuponech) našla se v bytu jeho v Pešti v posteli, v hadrách zavinitá, a jiná část (54.000 zl. v rozličných peněz. papírech) ve bytu ve Vídni v troubě na kamnech. Soudce městský v Pešti obdržel psaní, podepsané od Štěpána Imret-a, jehož obsah bylo as toto svědectví o Pausenberger-ovi: „V neděli zemřel J. A. Pausenberger, člověk bez duše, mžželi se totiž za člověka pokládati. Na každém krejcaru jeho pozůstalého jmění lpí krev, nebo každého svých dlužníků přivedl on bez milosrdenství na mizinu, proto také na celé jeho pozůstalosti nespočívá žádného spasení duše.“ — Pro koho tedy onen nešťastník spořil a se užil? kdo bude žehnat jeho památce, kdo za něj se modlit?!

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Červenec 1870.

Číslo 7.

Sedmero tělesných skutků milosrdenství.

V.

Navštěvuj rád nemocného,
Ukaž lásku ke bližnímu;
Potěšit hled duši mdlého;
Pomáhej rád trpícímu.

Svatý Jan, jenž slove z Boha,
Zvláštní lásku k chorým choval,
Pomáhal jim, seč jen moha,
Bedlivě je ošetřoval.

Sám je do nemocnic nosil,
Jež byl ze svých statků vzdělal;
O almužnu pro ně prosil,
Pomoci jim vezdy želal.

Pokoje si nepopřival,
Pro choré byl stále čilý;
Ke všem milosrdný býval,
Neduhy ač strašné byly.

Líbal mile jejich rány,
A je takto uzdravoval;
Otvíral jim nebes brány,
An je k spáse připravoval.

Přinesl si nemocného,
Jemuž chutě nohy myje;
Poznal Krista Pána svého.
Jak mu srdce slastí bije!

Když tam jednou požár vzniknul,
S chorými Jan ohněm chodil.
Úžasem lid nad tím vzkřiknul,
Neb mu oheň neuškodil.

Srdce jeho láskou vroucí
Více než ten oheň plálo,
Že se mu to vedro žhoucí
Jako libá lázeň zdálo.

Kudy po své práci chodil,
A se unaveným stával,
Rafael ho anděl vodil,
Za něj práce vykonával.

Takto konal Boží radu:
Ujímej se nemocného,
Chceš-li dobyt rajských sadů,
Kde nic více není mdlého.

A Pan vece: „Byl jsem chorý,
A vy jste mne navštívili;
Za to budu v splátce sporý,
By se věčně veselili.“

Učitel lásky.

(Dokončení.)

„Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své a ze vši mysli své. Toť jest to největší a první přikázání.“
Mat. 22, 37. a 38.

Zkusme to a hledejme ve světě mezi lidmi věrného a upřímného přítele, kterýž by ani na okamžik bez nás býti nemohl; přítele, kteréhož by žádná pohroma od nás neoddělila; přítele, kteréhož neuráží naše nevšímavost a neodcizuje žádná pomluva o nás; přítele, kterýž mnoho dobrodiní nám skýtá, byť bychom my jím povrhovali; přítele pravím takového, kterýž ochotně nás přijímá, ač jsme snad někdy už od něho odloučili se. Zdaž pak nalezneme takového přítele, kterýž by všechny tyto dobré vlastnosti měl? Pochybuji velmi a velmi. Zároveň také tvrdím, že by marné bylo hledání, marné pátrání; neboť člověk takovou měrou ani milovati nemůže. Láska ta byla by nádpřirozená a tu má jediný a sám Bůh. A skutečně! Láska taková zjevila se nám v Božském Srdci Spasitele našeho Ježíše Krista. Neboť on nás tak velice miluje, jak šlechtitý biskup Kolmarský praví, takovou láskou k nám rozvíjí, že po celá leta, po celý život milostí svou nás k sobě zve, nás k sobě táhne, byť bychom na něj i byli zapomněli. Ježíš miluje nás i tehdy, když láskou jeho opovrhujeme a páchající hříchy jej urážíme. Božské jeho srdce láskyplně zapřisáhá nás, abychom neopouštěli Jež, byť bychom i za ty krvavé urážky, jež pro nás vytrpěl, nevděčnými se stali; pouhá lítost nad hříchy a polepšení budoucí stačí, a již Spasitel tiskne nás k Srdci svému udíleje milost s radostí; a byť bychom i dvakráte poklesli a se prohřešili, byť i sedmkrát, byť sedmdesátsedmkrát, přece Bůh, ta pouhá láska, slitováním a milováním nás obdařuje. Ba Ježíš Kristus hodlá s námi své štěstí, svou blaženost nebeskou sdíleti, jen-li zákona jeho pilně a svědomitě šetřiti budeme.

Když to vše uvažujeme, zdaž nezvoláme udivení: „Co to za tajemství? Jaké to podivuhodné zjevení?“ Ale blaze nám katolickým křesťanům, kteříž máme tak dobrou matku církev svatou, kteráž nás o těchto tajemstvích důkladně poučuje a nás nabádá, je i prakticky (zkoušením) seznati. Může-liž jen při takovém rozjímání srdce lidské zůstat necitelné, nedotknuté? Uvažující to zajisté rozvíjí se láskou vroucí k svému Spasiteli, Ježíši Kristu.

Láska přináší i obět.

Tuhá a krutá byla bitva věrných katolíkův na Moravě pod sv. Hostýnem s nevěřícími Tatary. Tito nepřátelé kříže Kristova zaplavili zhoubnou mocí celou zemi moravskou plence a hubíce vše napořád.

V jednom menším oddělení vojska křesťanského byl jeden voják poraněn a nemoha stačiti vojsku, vybočil na postranní silnici, chtěje život svůj před stihajícím nepřitelem zachrániti. Domníval se, že vyvázl z hrozného nebezpečí, an tu najednou krutý Mongol vyslidiv ubožáka na koni k němu cválá. Voják zraněný jsa zemdlen a vysílen nemohl ani utíkati ani brániti se; kojil se nadějí, že i tento krutý Mongol jsa tvor lidský snad k útrpnosti a k milosrdenství pohnouti se dá. Proto když jezdec k němu se blížil, uchytil nebohý vojín krev svou z rány tekoucí a ukazoval ji nepříteli.

teli svému. Avšak běda! Mongol krutý uzřev krev jako lev rozdrážděný soptil, nemaje ani dost malé jiskřičky lásky v srdci svém, a zlostí hnán jsa skolil ubohého vojína k zemi.

Šlechtné srdce lidské nemůže při pohledu na krev lidskou nepohnuto zůstat; jestliže ale ten, jenž trpí, nevinným jest a pakli sám sebe v oběť lásky dává: tu spojuje se útrpnost s láskou a způsobuje velké pohnutí mysle. — Pohledme na Božského Vykupitele, jenž dokonal veliké dílo vykoupení našeho, a spatříme, že drahoucennou krví svou podivuhodně svou lásku nevyzpytatelnou k pokolení lidskému objevil. Sotva uplynulo osm dní po jeho narození, už procedil krev pro nás. Večer před svou smrtí modlil se a úzkosti smrtelné jímaly duši jeho, že krví potil se. — Tu přichází Jidáš, aby Mistra svého zradil, že zrazení to křivdou bylo a že nevěrný úředník ohromné viny dopustil se, jde na jevo z toho, že po spáchaném skutku nešlechtném zmáломyslněl. Ve své zmatenosti vzal peníze, třicet stříbrných, za kteréž falešně Mistra zaprodal, jde s nimi do chrámu a vrhá je tam řka: „zhřešil jsem zradiv krev spravedlivou.“

Ne dlouho na to byl Ježíš bičován, a tu krev jeho svatá v potůčkách řinula se ze svatého těla jeho, že i Pilát k lítosti povzbuzen byv volal umývá si ruce: „nevinnen jsem já krve tohoto spravedlivého.“ Chtěje k milosrdenství pohnouti židy rozhořčené, dává Pilát Ježíšovi korunu trnovou, odívá jej rouchem šarlatovým a zohaveného ukazuje lidu řka: „Ejhle člověk!“ jakoby řici chtěl: je snad možno, abyste vy necitelnými zůstali při takovém pohledu! Avšak běda! Židé rozjitření zapřeli lidskou přirozenost a cit, křičí ve své zběsilosti: „Krev jeho na nás a na naše syny.“¹⁾ Když pak Pán Ježíš po ukrutném utrpení a mučení na kříži ducha vypustil, přišel voják římský a probodl kopím Srdce jeho, a ihned vyteká krev a voda.

Táží se tě, drahý čtenáři, je třeba výkladu na tato slova ze života Spasitele? Nemluví-li dosti jasně prolitá krev, chtěc naše srdce k lásce roznítiti? Jestliže tedy Bohu Otci nebeskému, jehož hněvu a trestu pro hříchy naše nám obávati se jest, přineseme za oběť krev Ježíše Krista, budeme zajisté záštitu míti mocnou, kteráž hněv Boží zmírní a duše naše hříchu a poskvrny zbaví. Potom dokonale rozuměti budeme neskonalé lásce Ježíšově, lásce to, kteráž nikdy tak mocnou nejeví se než v oběti krve jeho přesvaté.

Láska jest přehojná.

Co by lidský rozum nemohl nikdy vyzpytovat, a co by nižádná obrazotvornost nemohla vymysleti, to láska Ježíšova v nevyzpytatelné hojnosti nejen nalezla, ale i skutečně provedla. Božské Srdce Ježíšovo pokládalo to za velmi malou zásluhu pro lidské pokolení, zemřít jen jednou. Mělť zajisté oběť Jeho smrti přebolestné opětována býti a trvati až do konce světa. Víme dobře, že bez obětí nemůže žádné náboženství býti; zároveň nám známo, že oběti starozákonné byly toliko předobrazeními oběti Vykupitelové. A proto zakládaje Ježíš Kristus církev chtěl ve své nevyzpytatelné moudrosti i oběť ustanoviti, dle kteréž jako dle známky rozeznávací dala by se pravá církev poznati. Ustanovil tedy Spasitel oběť, o kteréž prorok Malachias pět set let napřed prorokoval; tato oběť krvavá na hoře Kalvarii vykonaná měla každodenně nekrvavým, tajemství plným způsobem dít se v církvi svaté. Kristus Pán neumírá ovšem vícekrát, ale sám nalezl ze své nepřeherné lásky tajemství,

¹⁾ Mat. 27, 25.

kteráž onu krvavou obět vykoupení našeho znázorňujíc ve mši svaté každého dne opakuje se.

Žalmista Páně David pěje o Kristu Pánu: „On sám nejvyšším je knězem.“ ¹⁾

A svatý Pavel, apoštol národův dí: „Tento, protože zůstává na věky, má kněžství věčné.“ ²⁾ Považme jen, že člověk tvor pozemský, skrze všemohoucnost a milost Boží na kněžství posvěcený, má státi na místě Vykupitelově; kněz koná vše jménem Ježíšovým, vše k rozkazu Jeho. A ta svatá obět, kterouž přináší, není nic jiného než Kristus sám, Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa. Beze vší pochyby, v pravdě a skutečně přítomno je na oltáři tělo a krev Ježíše Krista; totéž tělo, jež pro nás na kříži přibito bylo; tatáž krev, jež z ran a svatého Srdce na zemi prýštila se a naše viny a hříchy smazala. Způsob, dle kteréhož tato svatá obět přináší se, rovněž je zázračný a nepochopitelný; neboť Ježíš Kristus žije v pravdě a v skutku na oltáři, jako žil na Kalvarii; kněz vyvyšuje Jej a okazuje lidu, právě tak jako na Kalvarii s křížem vyzdvižen byl. Ježíš umírá tajemstvíplným a zázračným způsobem i na oltáři, ve způsobě chleba a vína rozdělen se zdá, jako tělo a krev Jeho při smrti na hoře Kalvarské rozděleny byly; kněz přijímající tělo Páně představuje oltář, na kterémž obět zápalná obětována byla; požívá-li kněz Ježíše ve způsobách chleba a vína, zničuje obět a tím ji už dokonává. — Ač při oběti mešní ani země netrne ani slunce neskrývá svou jasnou zář, ač opona chrámová nepuká, aniž mrtví z hrobův vstávají: přece v tom okamžení, kdy kněz ona tajemství plná slova pronáší, kterýmiž chléb v tělo a víno v krev svatou mění se, otvírají se nebesa a duchové blažení sestupují majíce ve středu svém Ježíše, jenž smilování a odpuštění milostivě nám udílí. My jsme tak šťastni, že dílu bráti můžeme ve velikém díle vykoupení svého.

Zázraky tyto opakují se na všech oltářích v stejné době, u všech národův, ve všech městech a kostelech, i na každém oltáři téhož kostela, kdež svatá obět mešní přináší se. Obět ta konána bude až do skonání světa; z ní plynou všechny milosti, kteréž žádáme, po kterýchž toužíme a kteréž k našemu spasení potřebny jsou. Obětí mše svaté zvelebují se velebnost Boží nanejvýš; neboť Bůh v ní největší nalezá obliby; jí bývá i svět usmírován; neboť zúčastnivším se oběti této odpouštějí se hříchové i těžcí, jen když upřímná litost vzbudila se. ³⁾ Skrze obět mše svaté přináší se obět díkučinění, skrze ni dosahujeme všeho, co k našemu blahu přispívá. Vše co o této přesvaté a podivuhodné oběti víme, dověděli jsme se jedině ze zjevení Božího; neboť něco tak vznešeného a důstojného, takový nadbytek lásky nemohli jsme ani tušiti, tím méně rozumem svým lidským vymysleti. A přece ani toto, tak veliké dobrodiní nebylo s to objasniti nám lásku Ježíše Krista k nám v plném světle.

Kterak láska v zázracích jeví se.

„Nenechám Vás sirotkův,“ ⁴⁾ „neboť radost má je býti se syny lidskými.“ ⁵⁾ Aby zaslíbení toto Ježíš skutečně vyplnil, vykonal tři divy lásky, kterýmiž pokolení lidské oblaženo býti mělo.

Ježíš Kristus zůstává podstatou svou osobně mezi námi a zůstane až do skonání světa.

Ježíš Kristus touží s každým srdcem lidským co nejúžeji sloučen býti.

Ježíš Kristus podává nám bezpečnou záruku o nesmrtelnosti duše naší.

¹⁾ Žalm 109, 4. — ²⁾ K Žid. 7, 24. — ³⁾ Sněm Trident. — ⁴⁾ Jan 14, 18. — ⁵⁾ Přísloví 8, 21.

V ráji bydleli první rodičové v blahém poměru a vzájemném přátelství s Bohem. Toto štěstí mělo člověka, kterýž ku svatosti a spravedlnosti stvořen jest, nanejvýš oblažovati. Avšak hřích nešťastný zmařil brzy poměr tento. Bůh spravedlivý rozhněván jsa uzavřel se jakoby do nebe zanechav člověka a vypověděv jej z ráje. Mělo snad tak navždy zůstatí? Nikoliv! Dějiny národu Israelského ukazují zřejmě nesmírnou lásku a dobrotu Boží k lidstvu. Než touha věčné lásky teprve tehdež uskutečnila se, když v plnosti časův slovo tělem učiněno bylo, a když Kristus Pán po 33 let na zemi přebýváje nám ve všem podobným stal se jen ne ve hříchu. Avšak ani vtělení nezdálo se láskyplnému Srdci Ježíšovu stačiti, aby jen po krátký čas mezi námi setrval, aby toliko v jedné zemi, v jednom jenom městě přebýval. Přišel zajisté na tento svět, aby církev založil; takovou společnost, kteráž by po všechny časy všechny národy zaujati mohla, v jejímž středu on sám zůstatí chce, aby lidi blaženými učinil. Tak zřejmě pravil svým učedníkům, prvním to zakladatelům církve, opouštěje zemi a odebíraje se na nebe. Nepřeje jim na rozchodnou štěstí a blaha, ani jim útěchy nepodává pro svůj odchod, ale důtklivými slovy dí: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny.“ ¹⁾ A aby snad slovům jeho špatně nerozuměli, dokládá, že osobně na zemi dlíti bude, dokud lidé v něj věřiti a rozkazův nástupcův apoštolských pilně šetřiti budou; dí na doklad slov svých: „Já s vámi jsem až do skonání světa.“ Přípověď tuto zajisté Ježíš Kristus splnil ustanoviv svátost klanění nejhodnější, Svátost oltářní. Dříve než na smrt šel vzav do rukou chléb a víno pravil: „Totof jest tělo mé, totof jest krev má.“ ²⁾ Slova Ježíše Krista jsou slova všemohoucí, účinek jich také všemohoucí je; neboť proměňují chléb v tělo a víno v krev. A právě v tom okamžiku kdy vykonává div divů, Ježíš na živu jest, spojeno má tělo s krví a duší svou, tedy celou lidskou přirozenost, a poněvadž člověčenstvo od božství odděleno býti nemůže, proto ve způsobě chleba a vína božství Ježíšovo, on sám co Bůh a člověk zároveň skutečně je přítomen. Neboť jsou zde přítomny ty milostné oči, kteréž Petra a hříšnici Magdalenu tak hluboce pronikly; zde jsou i ta přesvatá ústa, jimiž k Bohu Otci nebeskému za nás modlitby vysílal a za nás přimlouval se; jest přítomna i svatá, trním zbodaná hlava, kteráž pro nás krvácela; neschází ani spanilý obličej, na kterýž bohaprázdni židé plili; jsou zde dobročinné ty ruce, kteréž maličkým žehnaly a každého dobrodiním obsypávaly; jsou tu i ty nohy svaté, které zemdely vyhledáváním ztracených oveček; zkrátka přítomno je zde celé tělo Ježíšovo svaté, jež pro hříchy naše velkých muk přetrpělo. Mimo to je ve Svátosti oltářní přítomna krev Ježíšova, kteráž ve smrtelných ouzkostech tekla, při bičování a bodání hřebův ze svatých ran řinula se, ta drahocenná krev, kteráž zničuje hříchy celého světa. Ve Svátosti oltářní také přítomno je živé Srdce Ježíše Krista, to přesladké Srdce, kteréž po celý život pro nás tlouklo, až konečně zlobou lidskou probodnuto a otevřeno bylo. — Zázrak tento neměl jen jedenkrát se státi, nýbrž měl všude a po všechny časy opakovati se. Všude, kde katolický kněz mající plnomocenství Boží dlí, všude pravíme, stoupá k jeho slovům Ježíš Kristus s nebe na oltář zůstáváje mezi námi, katolickými křesťany, jimž volno navštívití jej kteroukoliv dobou. Příchod k němu, ke králi všech králův, není spojen s žádnou obtíží, je zcela volný; můžeme jemu prosby své předkládati sami, on zajisté v každé době nás přijme v milou svou náruč. Jaká to láska a jaký to zázrak! Jak velká milost udílí se nám katolickým křesťanům! — Přítomnost Ježíše Krista ve Svátosti oltářní tvoří nejdůležitější střed

¹⁾ Mat. 28, 20. — ²⁾ Mat. 26, 26.

v našem svatém náboženství. A proto směle řici můžeme: kde schází Ježíš Kristus, tam uhostí se chladnost a netečnost, záhuba a smrt.

Druhý zázrak lásky Ježíšovy k nám je téměř ještě větší, zdá se méně pochopitelný. Ježíš žádá s každým srdcem lidským co nejúžeji spojen býti. Vidělo se zajisté Božskému Mistru nepostačitelné, aby mezi námi toliko bydlel; chtěl věru v každém srdci připravit si svatostánek, abychom snáze skrze něj božského přirození oučastni byli.¹⁾ Jakým ale způsobem mělo se to státi? Nejinak než že Ježíš Kristus, sám živý Bůh, nám za pokrm dal se, a tak co nejúžeji s naší přirozeností lidskou sloučen býti chtěl, jako nám chléb za pokrm a k výživě slouží. Jakmile Ježíš Kristus tuto myšlenku poprvé pronesl, přísáhl takřka trojí přísahou a sice:

„Já jsem chléb života.“²⁾

„Já jsem chléb živý, jenž jsem s nebe stoupil; bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky; a chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, jež vydám za život světa.“³⁾

„Amen, amen pravím vám: nebudeteli jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti života v sobě.“⁴⁾

Takové řeči uslyševše učedníci Ježíšovi reptali řkouce: „Tvrdá jest řeč tato, kdož ji může snést.“ A od toho času mnozí z učeníkův odešli od něho a necho-
dili s ním.⁵⁾

Dobrotivý Mistr učinil zadost přísaze při poslední večeři ustanoviv Svátost oltářní; a tu teprve objasněna byla touha Spasitelova, ježto přijímáním Svátosti oltářní co nejúžeji s ním spojení býváme. Přijímání chleba toho andělského, nebeského a zázračného jest takřka spojidlem mezi nebem a zemí, jest věru podivuhodným znamením lásky Boží k nám. Ve svatém přijímání nespojuje se věčné Slovo s celým pokolením lidským, aby ho vysvobodilo a posvětilo, ale tu sám Vykupitel Ježíš Kristus zasnuhuje se s duší a srdcem každého jednotlivce. Tímto tajemstvíplným zasnoubením slučuje se duše lidská co nejúžeji s Bohem, pánem nebe a země, takže jako jedno tělo, jedno srdce, jednu duši s Bohem svým tvoří. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“⁶⁾ Jakým ale způsobem děje se to, že zůstává v něm? — Uijme porovnání a věc objasní se.

Jako roztavený vosk s jiným snadno sloučiti se dá; jako kvas veškerou hmotu chlebovou skrz naskrz proniká; jako látky potravné, z nichž tělo tráví, ve hmotné tělo mění se; jako kapka vody do vína nalitá rychle v něm ztrácí se a v něj zaměňuje se; jako železo rozžhavené v ohni plamenem svítí; jako ratolesť štípena na strom s ním znenáhla sroste, z něho výživu bere a ovoce přináší; jako konečně rámě neb noha neb srdce lidské s hlavou ve spojení jsouc jedno toliko lidské tvoří tělo: podobným způsobem sjednocuje se dle výroků sv. Otcův prostředkem sv. přijímání bytost lidská s bytostí Ježíše Krista. Člověk katolík, jenž tělo a krev Páně přijímá hodně, přeshťastným stává se; neboť s Bohem svým v jedno slučuje se, proměňuje se, dovoleno-li tak mluvit, v Boha. Dí zajisté sv. apoštol Pavel: „Živť pak jsem už ne já, ale živ jest ve mně Kristus.“ — Jaký to skutečně zázrak, svědčící o nesmírné lásce Ježíšově k nám.

Třetí zázrak lásky Kristovy jest ten, že dává nám bezpečnou záruku o nesmrtelnosti.

¹⁾ 2. Petr 1, 4. — ²⁾ Jan 6, 35. — ³⁾ Jan 6, 51, 52. — ⁴⁾ Jan 6, 54. — ⁵⁾ Jan 6, 67. — ⁶⁾ Jan 6, 57.

Bůh věčný a nesmrtelný dán jest mi za pokrm; budu tedy věčně s Bohem žíti. A skutečně tomu tak, pokrm tento božský způsobuje nesmrtelnost těla, nesmrtelnost duše a nesmrtelnou cenu činů našich. Mezi nesčíslnými milostmi, jež Svátost oltářní nám poskytuje, je největší nesmrtelnosti. Umřeme sice jedenkrát a to jistě. I Ježíš Kristus zemřel. Jestliže ale tělo a krev Ježíše Krista, jenž z mrtvých vstal, hodně přijímati budeme, i my z mrtvých vstaneme, abychom vícekrát nezemřeli. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já vzkřísím jej v den nejposlednější,“ ¹⁾ zřejmá to slova zaslíbení Kristova.

Ještě více mohou slova ta týkati se nesmrtelnosti duše naší; neboť připojil Spasitel: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem pro Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude pro mne.“ ²⁾

Ano i činy naše nabývají skrze požívání nebeského pokrmu nesmrtelné ceny. Důstojné přijímání Svátosti oltářní utvrzuje v nás posvěcující milost Boží a skrze ni dostává se nám trvalé ceny všem činům, kteréž z nadpřirozeného účele jsme vykonali. Myšlení, slova a skutky naše věčně trvati budou jako člověk sám; vše zapsáno bude v knize života, vše odměněno a odplaceno bude od spravedlivého Boha i po sto letech i po tisíci. Nebe a země pominou, ale slova Kristova nepominou. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já vzkřísím jej v den nejposlednější.“ ³⁾

Doplnění lásky.

Troje znamení lásku Ježíšovu takřka korunuje; nazvemež je doplnění lásky.

Syn Boží totiž svěřil veškeré plnomocenství k vykoupení světa choti své, církvi katolické. Sv. Petru, prvému to papeži pravil: „Ty jsi skála a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou.“ ⁴⁾ Sv. Petru a nástupcům jeho řekl: „A tobě dám klíče království nebeského, a cožkoli bys svázal na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožbyskoli rozvázal na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ ⁵⁾ Apoštolům a jich nástupcům dal Spasitel moc, aby tajemství víry udíleli, lid vyučovali, svět řídili a soudili, a aby místo jeho zde na zemi zastupovali. Neboť praví jim: „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“ ⁶⁾ Převedení plnomocenství Ježíšova na lidi slabé, kteříž místo jeho na zemi zastupovati mají, jest znamením lásky převeliké.

Ježíš Kristus vise na kříži a dokonáváje pouť života vezdejšího, učinil, dovoleno-li tak po lidsku říci, jakousi závěť, zanechav nám to jediné, co mu zůstalo, drahou Matičku svou, Pannu Marii, kteráž měla býti naší matkou, prostřednicí, ochranníčkou a nadějí. A již dříve, nežli ze světa odebral se, dal nám podivuhodné znamení, jež dílo vykoupení jeho korunovati mělo; založil totiž církev. Abychom ale vždy upokojeni byli, co se týče vlády a vedení v církvi katolické, abychom kolísavému bádání a lidským náhledům pozornost nevěnovali, a abychom vždy ve světle kráčeli tmy se stěhouce a ve všem řízení Boží poznávali: seslal Ježíš Kristus dle zaslíbení s nebe Ducha svatého, jenž od něho a Otce vychází. Duch svatý, jenž ve způsobě ohnivých jazykův na sv. apoštoly sestoupil, měl nás vši pravdě učiti. Nemůžeme pochybovati, že Duch svatý v církvi není, nalezá se zajisté v ní a zůstane až do skonání světa. Duch svatý to je, jenž svou církev ve věcech víry činí neo-

¹⁾ Jan 6, 55. — ²⁾ Jan 6, 58. — ³⁾ Jan 6, 55. — ⁴⁾ Mat. 16, 18. — ⁵⁾ Mat. 16, 19. — ⁶⁾ Luk. 10, 16.

mylnou; on vlévá sílu a zmužilost do srdcí věřících a kdo vedení jeho sleduje, nekráčí nikdy ve tmách bludův.

Seslání Ducha svatého, ducha umění a pravdy, jest to druhé znamení k doplnění lásky Ježíšovy. S ním i třetí souvisí. Miláček Páně sv. Jan značí je těmito slovy: „Synáčkové moji, totot vám píšu, abyste nehřešili. Jestliže by ale kdo zhřešil — ze slabosti lidské myslí to sv. Jan — neprodlévej ani nezoufej, neboť přímlyvce máme u Otce, Ježíše Krista Spravedlivého.“ ¹⁾

A to jest ten poslední drahokam ve trojí skvostné koruně lásky. Ano, Ježíš Kristus sedě na pravici Otce svého nezapomíná na slabé a hříšné bratry své na zemi. Až přijde soudit a odplacet jednomu každému dle skutkův, přece přímlyvcem a prostředníkem nám bude. Ježíš Kristus sedě na pravici Boha Otce zadržuje štítem svatých ran svých spravedlivý hněv Jeho; rány do nebe s sebou vzal a krev svou i zásluhy své obětuje nebeskému Otcu, jen aby přání Srdce svého Božského uskutečnil, aby všechny lidi oblažil.

Láska jest nám zárukou věčné blaženosti.

Pohledmež na Spasitele! Ať nás poslední tento pohled roznítí k svatému zápalu, jeho vždy pevně držeti se, věrně jej následovati a tak prostřednictvím jeho cíle putování svého šťastně dosíci. Při tomto pohledu na Spasitele vzbuzuje se v nás myšlenka, že Ježíš i tenkrát, kdy jako soudce, jemuž svěřena vláda na nebi i na zemi jest, světu objeví se milosrdný, že láska hlavním a předním znamením povahy jeho bude. Ježíš Kristus, Mistr a Pán náš to bude, jenž poutníkovi věrně až do konce setrvavšímu udělí korunu nebeskou, jenž jednomu každému tolik dá, mnoholi zaslouží.

Ježíš Kristus to bude, jenž se svými věrnými o vládu v království dělití se bude, a jenž zvláště vyznamenané i na trůnu svém usadí a podíl jim dá v soudné stolici při posledním soudu.

Blažeností a štěstím největším bude u těch, kteří pro Ježíše rozhodli se, ta veliká výhoda, že Spasitele dokonale poznají, jej ustavičně u sebe mlti budou a s ním v lásce a přátelství trávití budou dny blažené. Toho štěstí neskonaleho dosáhnou všickni, kteříž na pouti pozemské pro Ježíše rozhodli se, jeho slov pilně šetřili a způsobem takovým běh života blahoslaveně a šťastně dokončili.

Nový missionářský ústav ke cti Božského Srdce Ježíšova.

P. Gartner, rodilý z arcibiskupství Olomouckého, pracuje v Americe o zřízení slovanského missionářského ústavu, který Božskému Srdci Pana Ježíše zasvěcen býti má. K tomu cíli vydal s povolením svých představených ke všem katolíkům americkým svolání, z kterého toto vyjímáme: „Nejdůležitější děj našeho času zajisté jest zahájení všeobecného církevního sněmu v Římě! Kohož srdce nenaplnovalo by se svatou radostí pozorujíc, kterak velkolepě církev svatá v tak zlých a bouřlivých časech nepřemožitelnou svou sílu, nezničitelnou jednotu a skálopevnou víru zjevuje a proto

¹⁾ Jan 2, 1.

i v srdcích těch novověkých neuvěřu obdivení působí? — Ale katolíci! kalená jest tato naše radost tím, že vidíme tisíce dítek naší svaté matky církve duševně hynouti a umíratí a to v našem středu, před našima očima a naší vinou! Zdali neseslabuje se účinek našich modliteb němým o pomoc voláním tisíců a tisíců opuštěných našich spolubratří a sester, jejichžto vzdychání a stenání oblaka proráží a, poněvadž od nás neslyšené, na nás žaluje? Míním tím katolíky slovanského kmenu; míním tím ubohé Čechy, Poláky, Slovincce atd.! Otázka jak jim pomoci, jak jim přispěti, jak je osvoboditi, jest jedna z nejpálčivějších otázek katolické církve americké; jestli ji nerozluštíme, budeme se muset z toho jednou před přísným Soudcem zodpovídat! Proto katolíci! pomozme, abychom šlechetným tímto činem pravé křesťanské lásky Boží požehnání svolali na tento díl světa, tuto domovinu katolického znovuzrození. — Jest to ten nejlepší způsob, na blahonosných pracích otců na sněmu v Římě podíl bráti; bude to modlitba činná, která množství našich hříchů zakryje a spravedlivou ruku Boží odzbrojí! Vzhůru tedy, ať se všichni zúčastní — příležitost jest tu! Nejdůstojnější biskupové západu svěřili mi zřízení slovanského misijnářského ústavu, který sice, poněvadž větší díl Slovanů se na západu usadil, v Milwaukee zřízen býti má, nicméně ale svou činnost dle počtu misijnářů na všechny sjednocené státy, obzvláště na větší přístavní města, jako New-York, New-Orleans, Baltimor vztahovati bude, aby tak jmenem dobrého pastýře Ježíše Krista zbloudilé ovečky opět do jeho ovčince přivedeny, ztracené opět nalezeny byly. Dosud působí v tom ohledu tři misijnáři se mnou; počet jich rozmnožiti a jejich působení rozšířit, jest účel jmenovaného ústavu, který, zasvěcen Božskému Srdci Pána Ježíše, ohněm nebeské lásky ustydlá srdce má zapálit a ztracené dítky církvi svaté opět vrátit. Tak tedy ve jmenu Božského Srdce Pána Ježíše, ve jmenu naší svaté truchlící matky církve, ve jmenu tak mnohých duševního pokrmu postrádajících bratří a sester, volám k vám o pomoc a vyzývám vás přispěti nesmrtelných duší osvobozovati a spasiti.“ Tak zní provolání P. Gartnera ke katolíkům Americkým. A což katolíci v Evropě, obzvláště Slované, neměli by si též toho hlasu povšímnout? Neměli by, co jsou s to, alespoň modlitbami a snad milodárky trpící bratry v Americe podporovat? —

Ze života starého vojína.

Dne 26. října 1844 zemřel ve Vídni vojín, jenž v očích těch, kteří ho znali, za podivína považován, ostatně ale pro své dobré vlastnosti ctěn byl.

Pocházel ze staré a bohaté rodiny flamské, vstoupil v 17. roce věku svého do rakouského vojska, v němž od r. 1780 až 1840 sloužil. Mnohé jizvy atd. dávaly zřejmé svědectví o udatnosti jeho. Měl střelnou ránu v krku, jiná koule roztříštila mu pravou ruku, načež meč svůj v levé nosíval ruce. Bodákem byl do břicha bodnut, obě konečně nohy měl zlomené. Díky to, že nikdy v bitvě za řadami nestál.

Co plukovník šel r. 1840 na odpočinek, těše se z toho, že své povinnosti vojenské plnil, anižby byl po zvláštních vyznamenáních dychtil.

Byl velmi dobročinný, jak ku svým příbuzným, tak ku svým služebným a k chudobným vůbec. Byla-li kde řeč o nešťastné nuzné rodině, ihned vyprázdnil svůj váček, však nikdy nechtěl podělené viděti neb jejich dík přijmouti. Působil v skrytosti mnoho dobrého.

Dne 15. srpna 1841 umínil si, cestovati do Belgie a několik let na svých statech tam žít. Všechny jeho věci byly v bednách uprostřed velikého pokoje stojících uloženy. Sluhovi dal značnou výbytnou a propustil ho na jeho prosbu do jeho domova, do Slezska.

V předvečer obmyšlené cesty šel ještě do kavárny „Daum“ na zelném trhu, by se známými se rozloučil. Vraceje se domů byl vozem prudko tu jedoucím poražen, přejet tak nešťastně, že obě nohy zlomily se. Dal se, jsa při plné paměti, do svého obydlí zanést a lékař Bachmayer ho léčil. Tři měsíce takto ztrávil, leže nepohnutě na slamníku, zvláště sestrojeném; posluhové z c. k. invalidovny ho obsluhovali. Jednoho z nich vyvolil si za sluhu svého, dovolil mu, aby i s rodinou se přistěhoval, ale mimo to směl i místo své co kancelářský sluha při účetnickém státním ústavu na dále obstarávat. Však nesnesl nemocný od jakživa ni ženskou ni kněze, odpor největší měl však proti náboženství.

V mladých svých letech ucházel se u ruku krásné slečny, však marně. Slečna provdala se později za bohatého hraběte N. Od té doby vyhýbal se náš praporek ženám a chodil výhradně jen do společnosti mužů.

Jak mile některá paní neb slečna, třebaž z jeho příbuzenstva byla, do pokoje vkročila, ve kterém se nacházel, rychle odešel. Manželka a tři dcery sluhovy nesměly mu na oči, jen chlapec jeho směl mu posluhovati v nepřítomnosti otce.

Podobný odpor měl proti kněžím. Každému zdaleka vyhnul, nikdo ho neviděl v kostele, a modlitba byla mu věcí zcela neznámou. Rovněž mu nikdy ani slovíčko o mravnosti, náboženství a věčnosti z úst nevyklouzlo.

Příbuzní jeho pečliví jsouce o jeho spasení přiměli věhlasného jednoho kněze k tomu, by ho navštívil. Učinil tak, rozmlouvali mnoho o dějepisu, v němž oba zběhlí byli. Zdálo se, že chorého plukovníka takové návštěvy těší, pročež zaklepal kněz jen tak pozlehounka a jako mimochodem na náboženství.

Pokus ten však dostačil, ztratiti tak pracně dobytou půdu navždy. Od toho času, ač ho každodenně navštěvoval, nebyl více do pokoje jeho připuštěn.

Plukovník měl ještě jednoho ač vzdáleně příbuzného, který co horlivý katolík velmi těžce nepřístupnost starcovu nesl, předce se neopovážil ve svých každodenních návštěvách o náboženství se zmíniti, aby pak i on nebyl ze společnosti jeho odstraněn, načež by stařec sám sobě ponechán, tělesně i duševně zahynul. Nahodila se mu však záhy vítaná příležitost, od níž velmi mnoho očekával. Velmi nábožná slečna téže šlechtické rodiny zemřela, když byla dříve onomu příteli své přání vyjádřila, aby z její pozůstalosti každému členu jejich příbuzenstva nějaký užitečný dar, na památku, odevzdal. Vykonáváje poslední vůli zemřelé modlil se vroucně k Matce Boží, by tuto závěť ve prospěch nemocného starce vykonal. Vniterným puzením veden vyvolil pro něho krásný stříbrný kříž prostřední velikosti s podstavcem, a odevzdáváje dar tento pravil třesoucím se hlasem: L... uložila mi, odevzdati Vám tento křížek od ní na památku.

Děkuji, odpověděl vojín, též ve své závěti jsem na ni nezapoměl, určil jsem pro ni totiž náradí ze svého velikého pokoje.

Zavolal pak sluhu, který křížek ten za hodiny proti loži na stole stojící postaviti musel, tak že ho ani viděti nebylo. Od toho dne pozoroval přítel tento, že ač mu právě nezapovídá opět přijíti, jako onomu knězi, přece přátelství vespolečné značně se ochladilo.

Při tom se nemoc vždy více horšila a rozmáhala.

Po nějakém čase obdržel kněz z Říma několik penízků nepoškozeného početí Panny Marie, od svatého Otce posvěcených. Přinesl jednu sluhovi, by ji pánu co dar od kněze odevzdal.

Ačkoliv ale sluha věrý a nábožný byl katolík, předce si to netroufal učiniti, aby neztratil jeho milost. Slíbil však na takové místo jej položit, kdeby jej plukovník brzy spatřil. Brzy na to povstal chorý se svého lože, aby si vzal pro svou potřebu kapěsní šátek, a hle! tu našel medaili, upřel zrak svůj na ni a tázal se sluhy urputně, coby to mělo znamenati? „Milostivý Pane!“ odpověděl pokorně ale zároveň s nábožným zápalem sluha, „jesti to medalie od Jeho Svatosti posvěcená, který zvláštnou důvěru h nepoškozenému početí Bohorodičky chová. Velebný pán ji od sv. Otce pro Vaši Milost vyprosil a přinesl se žádostí a prosbou, byste s důvěrou na ni patřil a ji u sebe ponechal.“

Dlouho upíral starý voják zraky své na peníze, který v ruce držel, načež jej opět uložil na místo předešlé. Po celý den bylo na něm viděti zadumčivost, a také se dříve na lože odebral, než jindy.

Večer přišel příbuzný jeho, jenž mu onen kříž byl přinesl, aniž by byl tušil, jaká změna se tu byla stala. Nejvíce ho mrzely veliké ty hodiny, a hlavně dnes mu byly trnem v oku; také pozoroval, že stařec slábne. Na svou otázku slyšel, že chorému jde hlava kolem, že se ho chytá závrať. Mladý muž předložil mu, že kývadlo oněch hodin sem tam sebou zmítající, na něž pořád hledí, toho příčinou jest, a radil, by hodiny někam jinam postavit dal. Plukovník svolil; sluha hodiny odnesl a hle! nemocný mohl na kříž a na ukřižovaného Spasitele bez zachvění neb nějaké nelibosti hleděti.

Sluha se ostýchavě tázal, zdali by nesměl po každé straně kříže svícník se svíci postaviti; i k tomu pokynul nemocný. Mladý přítel jeho celý okřál, vždyť se nebe na starce usmívati počínalo. Neodvážil se však mnoho mluvit, neb vlastně neměl dostatek slov, která by starého pána v nábožném tomto rozpoložení udržela. Brzy se odporučoval, ale nemocný zadržel ho, by mu něco důležitého sdělil, řka:

„V druhém patře nademnou bydlí jedna bývalá klášterná panna, ku kteréž každý týhoden mladý kněz přichází, který se mi líbí. Rád bych se s ním seznámil. Pozvěte ho příležitostně ke mně.“

„S radostí!“ odpověděl tento, a plesaje odešel. V předsíni se dozvěděl, kdo onen kněz jest (nyní ovšem již zemřelý, bývalý rektor universitního kostela).

Na perutích křesťanské lásky chvátil k němu, a vyřídil svoje poselství, načež obdržel ochotnou příповěd.

Večer téhož dne, když ho kněz byl navštívil, pozoroval na starém svém příteli zvláštný duševný pokoj a spokojenost. Třesoucím se hlasem děkoval tento jemu za jeho snahu, vykládal mu, že vlp. P. Fessel ho navštívil, že u něho složil životnou zповěd, a přijal od vlp. faráře samého nejsv. Tělo Páně.

Hlas mu značně slábnul, a ještě se ho tázal: „Vidíte, milý můj příteli! od toho času, co jsem vojákem, t. j. od svého 17. roku, tedy po úplných 70 let, nebyl jsem v kostele, bych se tam pomodlil, a také jsem modlitby docela zapomněl. Nyní mi ale velebný pán uložil, bych se denně pomodlil „Otče náš,“ „Zdrávas Maria“ a „Věřím v Boha.“ Já ale se tyto modlitby modliti neumím a čísti také již nedovedu. Co mám počíti?”

„Nic snadnějšího nad to,“ odpověděl mladý jeho přítel, „to, s čím jste se mi nyní svěřil, nemusíte nikomu sdělit. Zavolejte však starší dceru svého sluhy, aby

se zde u Vás tyto modlitby každodenně modlila, Vy můžete buď hlasitě buď po tichu ji následovati.

Tuto dobrou radu uposlechnul starý vojín a připravoval se co horlivý katolík na svou smrt, k čemuž denní návštěvy zpovědníka nemálo přispěly.

Po 14 skutečně nábožně zažitých dnech zemřel plukovník a byl po své žádosti vedle své příbuzné, od nížto onen křížek dostal, na hřbitově ve Wehringu pochován. Ve své závěti ustanovil svému sluhovi 8000, jeho dceři, která se s ním modlívala, 2000, onomu příteli, jenž mu kříž přinesl 1000 a pro chudé též farnosti též 1000 zlatých. Ostatní jmění připadlo pozůstalé rodině.

Tak blaze skončil vojín, scvrklý netečností náboženskou po 70 let. A příčina toho? Kříž Páně, medalie bl. P. Marie, ale především — milost Boží!

Dle „*Le Bidart*“ od L. Sch.

Dějiny Božského Srdce Páně.

(Ze „Sendbote“ III. roč.)

Červenec.

Dne 13. července r. 1685 první dělo se uctění obrazu Srdce Ježíšova. V týž den připadaly zároveň jmenoviny milované sestry kláštera Parayského, Marie Markety, představené novicек. Tyto nevědouce, kterak by nejlépe učitelce své osvědčily lásku a vděčnost, přemýšleli neustále, čím by v slavný ten den svátku měli blahoslavenou překvapiti, až ona, zpozorovavši rozpaky jejich, žádala, aby zanechaly všeliké pocty osobní, alébrž raději plli svou věnovaly poctě Božského Srdce. Usjednotily se tedy novicky o tom, že vyhotoví obraz Srdce Ježíšova se všemi oznaky lásky, mučnickou korunou a křížem Spasitelovým, což skutečně provedše, zhotovený obraz potom na oltáříku, v místnosti novociatu zřízeném, vystavily a jemu v den jmenovin samých po příkladu učitelky všechny se zaslíbily. Avšak veřejné toto vystavení nákreсу Božského Srdce způsobilo Marketě, jak sama píše, mnohou trpkou chvílí; ano vyčítáno jí, že

novoty zavádí a konečně zapovězíno. aby vícekrát obraz ten nevystavovala. K tomu pak ještě řadila se ta nesnáze, že blahoslavená neměla nikoho, s nímž by radu bráti mohla v utrpeních svých. Proto odevzdávajíc se do vůle Páně vyčkávala v trpělivosti a sebezapíráním, až Pán sám jí pomůže, což také v brzku se stalo. Sama matka velebná a dříve představená v klášteře Parayském, Grefierová, kteráž před tím také zpečovala se úctě Božského Srdce, dala zhotoviti nyní skvělý obraz Ježíšova Srdce a zaslala jej darem blah. Markétě. Od té doby pak netrpěla blahoslavená příkoří více pro svou oddanost Božskému Srdci a obrazy tohoto i úcta k němu rozhojňovaly a rozšiřovaly se vždy více a dále. O rozšíření pocty této měl bys i ty, milný čtenáři, horlivě snažiti a zasazovati se, aby dostalo se ti za to téhož požehnání, jakého za lásku svou k Srdci Páně požívala Marie Markéta.

V den 22. července připadají narozeniny blah. Marie Markéty Alacoque, kteráž přišla na svět jmenovaného dne r. 1647 v obci Lautercourtu, v obvodu biskupství Autunského, ve francouzském Burgundsku; třetího dne po svém narození přijala sv. křest. Otec její byl zámožným správcem mnohých statků, jsa mužem nejen bohatým, alébrž také dobročinným; matka pak narozené, Filiberta, roz. Laminová, odchovávala mimo Marii ještě druhou dceru a 4 syny. Ze životopisu mladosti Mariininy možno aspoň následující čtenářům k poučení podati.

Až do 4. roku svého stáří libovala si Markéta obzvláště v lásce k čistotě a v nenávisti ke hříchům, pokud ovšem byla s to, sama sebe poznávati. Sama přiznává se, že nepůsobilo jí více ošklivosti i bázně nad to, když pomyslíla, že by bezuzdným děckým životem snadno Boha uraziti aneb pohněvati mohla. Proto prý, jak praví, vždy toužila po samotě oddálené, kde by výhradně Hospodinu obětovati se mohla.

Když pak již dospívala ve věku a počítala as 9 roků stáří, těšila se nejvíce tomu, mohla-li co nejčastěji navštěvovati chrám Páně, aby tam na blízkou oltáře a samého Boha všemohoucího vroucně pomodlila se. Dolehaly-li tísně nějaké na slabého ducha jejího, brávala útočiště skrze růženec k nejsvětější Matce, kteráž zajisté nikdy sklíčenou ji nepropustila.

Ještě nedorostla Marketa a již povolal Pán otce jejího do říše nadpozemské, aby tam skládal účty ze svého pozemského vladaření. Nyní spočívalo veškeré břímě starostí o domácnost, pořádek i vychování dítek na zbožné matce Filibertě. Uznávajíc tato nedostatečnost svou k řádnému vyučení dítek, poslala Marketu do kláštera Klarissinek. Tam vyvíjela se teprve živá a letavá povaha Marketina, libující sobě více v radovánkách a hlučném veselí, než v pokojném poklidu klášterní cely. Proto také málo radovala se z té chvíle, kdy poprvé Boha přijímati měla, ponořujíc mysl zcela do víru rozmarností světských a teprve tehdy toho trpce pykala, že tak nad sebou samou se zapoměla, když Pán, jakoby za trest, uvrhl ji na lůžko čtyry léta trvajících churavostí.

Když onemocnělá již po dva roky k lůžku upoutána chorobou ležela, dala ji matka z kláštera domů přenést, aby snad lépe ošetřována byla; avšak vzdor vši přičinlivosti i matčinu i lékařovu nelepšila se nemoc nikterak. Konečně vzala útočiště k Panně Marii, a netrvalo to přepříliš dlouho, ana Marketa počala pozdravovati se. Počítala tehdy as 13. rok a obětujíc sebe Matce Boží chtěla potlačovati svou smyslnost a zřikati se světa; avšak tomu odporovala matka, a teprve když Marketa po druhé upadnuvši do nemoci přímluvou Rodičky Kristovy se zotavila, musela vůli své dcery povoliti, kteráž vzdajíc se hluku světského o samotě a v chrámu útěchy pro

zuboženého ducha hledala. V takém stavu dožila se blahoslavená 18. roku; a nyní doléhala matka na to, aby zasnoubením se přerušila slib pannenské čistoty, kterýž byla Marketa již mnohem dříve svatě Panně učinila. Avšak ni zapřísáhání matčino, ni vyhrůžky a méně ještě lákavé sliby zmohly toho, aby ctnostnou pannu od zámyslu jejího odvedly. Přestávši vítězně veškerý zápas se sebou, náruživými chťiči a nepravou poslušností k matce vstoupila dne 25. května 1671, jak výše již povědíno, do řehole.

O dni 28. července 1865 valili se zástupové zbožného lidu města Reggio (v italské Calabrii) a jeho vůkolních obcí do arcibiskupské kathedrale, aby přítomní tam byli velkolepě odbývané slavnosti chrámové. Vše tlačilo se horlivě ku stolu Páně, tak že za jediný ten den vyprázdněna byla 4 plná ciboria sv. hostií. Komu ku cti slavena památka tato, zvěstoval každému nábožnému příchozímu nápis nad hlavními dveřmi domu Božího, znějící as v ten smysl: „Věnováno nejsvětějšímu Srdci našeho Boha a Spasitele Ježíše Krista, od jednoty apoštolatu modlitby arcidiocese Reggijské. Bratrstvo to pod ochranou onoho Srdce stojíc shromažďuje se dnes po prvé, aby Božskému Srdci modlitby a prosby své v oběť přineslo.“ Na hlavním oltáři postavena byla socha Vykupitelova ukazující rukou na své nejsvětější srdce. Celý chrám byl co nej-ozdobněji vykrášlen, ježto každý z bratrstva ochotně pomocnou rukou na ozdobení svatyně před tím přispěl. Tak opatřilo bratrstvo nepoškvrněného Srdce Marie obraz Matky Boží nápisem: „Spolehajíce vezdy v tvou pomoc, o nepoškvrněná Panno, chceme sjednocení s bratrstvem apostolatu modlitby kráčet cestou, kteráž by dovedla nás nejjistěji k Srdci Syna Tvého Ježíše!“ V pravdě byla to skvělá slavnost v plném duchu církve. Však nepřčila se ani duchu času, jež nám nepřátele Boží tak rádi často předhazují; neboť, možno-li, pro lidskou pouze marnivost, rozžehati nesčíslná světla a ohňostroje, s velikým-li nákladem jednotlivců i obcí zřizují-li se smrtelníkům na počest nádherné oblouky slávy a vysoké pomníky, může zajisté i lid katolický také jednou v čase oprávněn býti okrášliti sobě stánky Boží, aby poctu vzdal onomu Duchu, kterýž pravil: „Jen jednohoť jest zapotřebí!“ — Po vypravované slavnosti zřízen potom správně nově zaražený spolek Božského Srdce, podle jehož vzoru zřizovány jiné v Německu a ve Francii, kdež hned po zmíněné události biskup Amienský i sebe i město i veškerou diocesi Srdci Ježíšovu zasvětil.

Blahé účinky pobožnosti k ,Božskému Srdci Pána Ježíše.'

(Dle „Sendbote.“)

Jak blaze pobožnost k Božskému Srdci Ježíšovu na lid působí a jak spasitelná jest, dosvědčuje jistý kněz v časopisu „Corrsp. des Priestervereines.“ Píšeť takto: „Neunavnou pílí pracuji, jak ve zpovědnici a kazatelně, tak na křesťanských cvičeních a při návštěvách nemocných o rozmáhání se pobožnosti k Bož. Srdci Ježíšovu a s radostí mohu to tvrditi, že pobožnost tato denně větších rozměru nabývá. S neslýchanou ochotností a horlivostí chápou se lidé vykonávání této pobožnosti a nelze mi ani vyslovit, jaká rozkoš, jaká útěcha naplňuje srdce mé, když navštíviv nemocného vidím při lůžku obraz Srdce Pána Ježíše a když od opatrujících nemocného slyším, že nemocný v bolestech svých každou chvíli k obrazu zraků svých obrací vzdychaje: „O sladké Srdce Ježíšovo atd.; o Ježíši milosrdný!“ — Byl jsem

již při smrti čtyř osob, které vzývajíce Božské Srdce Ježíšovo a do něho se odporoučejíce smrtelný boj přestáli. Věru podivno jest to, že lid tak velice nejsvětější Srdce ctí! Jen třeba dost málo o něm podotknout, a již i vlažné srdce láskou k němu vzplápolá. Nelze si to jinak vyložit, než že jest to viditelný zázrak lásky Boží. Nejpatrněji to vidím ve zpovědnici.“

Jiný kněz píše v tomto ohledu následovně: „Nemohu sice veřejně pro rozmáhání se pobožnosti k Božskému Srdci Pána Ježíše působit, nejsem duchovním zpravcem určité křesťanské osady; činím to ale soukromně. Arciť že nejlepší příležitost k tomu poskytuje mi zpovědnice. Za ten čas, co v tom ohledu působím, nabyl jsem přesvědčení, že jinak nemůže býti, než že pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu lidu jest vrozena. Věřící lid velice rád k této pobožnosti se zavazuje, k ní se dají povzbudit lidé rozličných povah, to jest, pakli náboženský cit ze srdcí jejich docela ještě nezmizel. Denní zkušenost tomu učí; po dokonalosti toužící duše nalezá v Srdci Pána Ježíše místočko, kde se s Bohem spojuje, hříšník nachází v něm svou naději, zarmoucenému kyne z něho útěcha, umírajícímu nejčistší pokoj. Srdce křesťanské jest tak úzce se Srdcem Ježíšovým spojeno, že v Srdci Pána Ježíše žíti, zdá se docela přirozeno býti. Ano kněz může věřících přesvědčiti, že tak jako duše od přirození jest křesťankou, tak i od přirození jest ctitelkyní Srdce Ježíšova.“

Jistá učitelkyně v Luxemburku píše o tom samém předmětu takto: „Těším se velice, že Vám mohu sdělit, jak zdárně pobožnost k Božskému Srdci Pána Ježíše v mé škole působí. Dlouho jsem se rozmyšlela, než jsem v ohledu této pobožnosti u své školní mládeže co učinila, neočekávajíc uspokojujícího výsledku. Přece ale dobrými příklady povzbuzena odhodlala jsem se zkoušku učinit. Ale jak jsem se podivila pozorujíc tak horoucí lásku dětí k Srdci Pána Ježíše a takovou horlivost pro sv. Otcí. Každou sobotu sbírají se lístky, na kterých dívky poznamenávají, co toho týdnu ke cti Bož. Srdce Páně chtějí vykonat, příštího pátku pak bezjmenné tyto lístky při modlení se litanie k Srdci Pána Ježíše pálejí. Úhrn všech dobrých skutků zaznamenává se každého týhodne do zlaté knihy. Každé dítě snaží se co nejvíce dobrých skutků vykonat. Věru láska jest důvtipná! Tak jsem čtla na jednom lístku: „Z lásky k nejsvět. Srdci Pána Ježíše jsem dnes ráno ve škole nic nemluvila a při tom si myslela: „když Ježíš Kristus před soudnou stolicí Pilátovou stál, mrtvil se též nemluvě atd.“ — Učitelkyně tato pak dokládá: „Přála bych si, by tímto příkladem povzbuzeny i mnohé jiné učitelkyně zkoušku takovou učinily! Pak nebude třeba dětem k poslušnosti nutit, budou ony z lásky k Pánu Ježíši a z vyšších důvodu poslušny.“

Už snad bude dosti?

Na světě se ničto nedoučí — praví přísloví — a má úplnou pravdu; neboť ničto, byť i celý život svůj věnoval jistému učení neb umění nebo řemeslu, ničto nemůže říci: Myní vím už všecko, už nepotřebuji zcela ničemu se více přiučiti. — Platí-li to vše o jakémkoliv umění, tož pať to plně mře o umění nebeském, o umění svatých, totiž o dokonalosti křesťanské. Zde zajiště a ve všem, co se týká života v pravdě křesťanského, života duchovního, života božského, zde budeme po celé své životy vždy něco míti, čemu ještě se přiučiti nás touha po nebi vždy povzbudí; a

Kdyby kdo každého dne a každinou dobu po dlouhý večer učil a cvičil je v dokonalosti křesťanské, nikdy nebude moci říci: teď je dost! Ano, byť i v umění nějakém pozemském se mělo státi, žeby se v něm skutečně spojenými silami a neunavenou horlivostí a vynaložením všeho jen možného bádání a zkoumání docílilo takové dokonalosti, že nemožné by bylo už vůbec postoupiti . . . o dokonalosti křesťanské (tolik jistotně tvrditi můžeme) nikdy a pod žádnou výminkou se nebude moci říci: už dost . . . jednoduše proto, poněvadž se nám k následování předkládá dokonalost nekonečná, dokonalost samého Boha („Budeť vy dokonalí jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest.“ Mat. 5, 48.). My ovšem nikdy tak vysoko v dokonalosti nepřijdeme, jako Bůh; avšak každý z nás musí se přičiniti, by ten stupeň dokonalosti dosáhnul, kterýž mu s pomocí Boží je možný.

Z toho že všeho suď, dobrý poutníčku můj! co ti asi na tvůj návrh ve vše uveřejněných slomech (už snad bude dosti) naznačených, pakli skutečně od tebe vychází, dnes odpovím: není ještě dosti, ano nikdy nebude dosti, ba ani v nebesích nebude dosti: ano tam teprve, až uvidíš slávu smátých nebesťanů, pak toho budeš litovati, že jsi více nečinil na světě, nebo v nebi se už nedá nic zasloužiti. „V domě Otce mého přibytkové mnozí jsou,“ praví Pán (u sv. Jana 14, 2), totiž rozdílná je sláva nebesťanů dle zásluh jednoho každého; zásluhy však toliko zde na zemi si můžeme získati. Čím dokonalejší budeme, tím více budeme Boha milovati, tím blíže se s Bohem spojíme již zde na zemi a někdy na nebi; čím dokonalejší budeme, tím více dobrého budeme konati: neuplyne žádný den, kde bychom některou ctnost nepromozovali a rozličné dobré skutky, přemáhání, zapírání atd. Takovým způsobem ale si nashromažďujeme veliký poklad zásluh nebeských; čím více pak zásluh, tím větší odměna dle slova písmo sv.: „Kdo skoupě rozšiřává, skoupě i žíti bude, a kdož rozšiřává v požehnutí (hojně), v požehnutí i žíti bude.“ 2. Kor. 9, 6. Řešej tedy nikdy: snad už dosti, neb zajedno dosti nebude nikdy, a pak ani nesmíš si přát, by bylo dosti.

Ale nedivím se ti, příteli! že jsi vyslovil zmíněný svůj návrh; když totiž považíme všecky těžkosti a skutečnou namáhavost duchovního života, jak jsme to již uvážili na naší letošní pouti do Jerusálema nebeského, jesti to zcela přirozená věc, že si člověk přeje oddech, úlevu a alespoň na krátký čas jakési poshovění. S náš poutník duchovní, jehož jsme si vzali za vzor, ačkoliv (jak mu od Pána slíbeno) skutečně našel na Srbsi Božského Vykupitele radost, útěchu a posilu, nicméně brzo zase se shání po úlevě a poshovění, an volá:

„Snad bych si, ač jen na čas, dnes mohl zde odpočít?“

Nežce přelati, to Bůh uchovej! ale jen si odpočinek přeje; a ten jenom na čas, jenom na chvíli, jen co by se trochu zpamatoval, trochu okřál —. Zdá se mu, že by to nyní, kde už tak daleko jest, bez nebezpečství šlo; je si jist, že ho už nic ob jeho horlivosti a touhy po nebeském cíli, od Boha a blaženosti věčné odvrátiti nedovede. Ale to se mu měru jen zdá, proto že nezná nebezpečství takového (ač jen na čas) poshovění; Pán ale, kterýž to vše dobře zná a přeje si, aby poutník šťastně a bez ourazu k němu se dostal, ihned odpovídá na jeho přání po odpočinku:

„Toho se chraň! setrvej!! k předu hleď! jinak s cílem se mineš!“

Tuto výstrahu, rozmilí poutníkové moji! musíme si všichni hluboko v paměť a v srdce vštípit, my všichni jakéholiv stavu i já váš nehodný budiček; snad bych si i já jako vy přál úlevu a poshovění nějakého; všem se nám zdá, že s pomocí Boží už dosti jsme utvořeni v dobrém; že již nemusíme tak ozkořklivě pozor dávat na všecko myšlení a mlouení a jednat, že si již sem tam nějaké pohovčívání smíme dopřát anebo

s tím se spokojiti — na krátký čas ovšem jen — co jsme si již dobrého nashromáždili s milostí nebeskou, a tážeme se sami u sebe :

„Snad bych se ti, ač jen na čas, dnes mohl zde odpočítí?

Me Pán náš a vůdce naší pouti Jeruzalémské volá ihned důtklivě :

„Toho se chraň!“ setrvej! k předu hleď! jinač s cílem se mineš!“

Čtyřmi slovy důtklivými náš poučuje Pán netoliko že to odpočinutí na cestě k dokonalosti nemůže býti, ale i že nebezpečné a velice škodlivé by bylo; a to nahlížíme zajiště sami: nemožné jest takové odpočinutí bez veliké škody, poněmadž co odpočíváš od pokročení v dokonalosti, to jsi na této již ztratil. „Život dokonalý podobá se,“ jak velmi krásně píše sv. Řehoř, „plambě po řece, pouti po moři; kdoby ve své lodi si chtěl, třeba jen na krátký čas, nečinně posednouti a nepřičil se ku předu přijíti, chtěje jednoduše jen státí na místě, tohoť lodička od proudu uchváčena nemyhnutelně zpět stržena bude.“ Velmi poučný to obraz, velmi povážlivé to napomenutí vzhlédem na dokonalost křesťanskou. Nikdy nesmíme odpočívati, nikdy přestati od horlivé touhy po dokonalosti, každým dnem, každou hodinou musíme hleděti se státí lepšími, dokonalejšími, jinač — upouštějíce od touhy přičinění — stali bychom se nedokonalejšími, horšími: na jistém stupni dokonalosti čítit setrвати, je věc zcela nemožná; neboť an jsi mohl v té době se státí lepším, zanedbal jsi to, a proto jsi o to již méně dokonalým (čili horším) se stal, než jsi mohl a měl býti. A proto zcela pravdivý jest výrok sv. Augustina: „Na cestě dokonalosti odpočívati jest tolik jako couvati.“ Kdo se tudíž ze větší síly nepřičiní, by přišel výše, tím samým couvá už níže, a kdo nechce býti ještě dokonalejší, v tom samém okamžení je méně dokonalý, stejně dokonalým nezůstává nikdy. A proč asi? Z dvoji příčiny: za jedno pro přirozenou žádostivost, kterážto (v pádu tom, že by si člověk po nějaký čas hověl a upustil od touhy ku předu) žádostivost by zdvihajíc se ctnost a službu Boží nám daleko obtížnější učinila, ano nás snad zcela od ní odvrátila. „Nebo mysl a myšlení lidského srdce ke zlému nakloněna jsou od mládosti jejich.“ (1. Mojš. 8, 21.) Pakliže se tedy nepřičinujeme ku předu se dostatí, lepšími, zbožněji, a dokonalejšími se státí, strhne nás naše zlá žádostivost vždy zase do hříchu, do mlačnosti a tudíž do věčného zavržení. Protož praví sv. Bernard: „Milená dušičko! ty nechceš prosperovati v cnosti? Tedy chceš v ní ucovati?“ Odpovídáš že nikoliv! „Co tedy chceš?“ Pravíš: Chci v tom právě slavu, jak nyní jsem, oslati, ani více nechci činiti, ale ani také méně. „Tedy něco chceš,“ dokládá náš světec, „co zcela nemožné jest; neboť na cestě dokonalosti se kráčí buď vždy ku předu, anebo se zůstává pozadu.“ — Toť ale jedna taková příčina, proč člověk upouští od touhy po dokonalosti, na této své cestě nemyhnutelně couvá; druhá, daleko patrnější příčina jesti ta, že kdo ze větší síly nehledí ku předu, k větší vždy dokonalosti, ale na jistém stupni si hová a lení v nečinnosti čili lenosti a mlačnosti, pro svou mlačnost ztrácí milost Boží potřebné k dosažení vždy větší dokonalosti: neboť za jedno jisto jest, že bez milosti Boží ničeho nedovedeme (zkusenoost vlastní nás to učí), byť ani Pán to nepravil (u sv. Jana 15, 5): „Bez mé nemůžete ničeho učiniti,“ a sv. Pavel (2. Kor. 3, 5): „Ne že bychom dostateční byli mysliti něco sami za sebe, jakožto sami ze sebe, ale dostatečnost naše je z Boha,“ a (Jan, 3, 27): „Nemůže člověk vzíti ničehož, lečby jemu dáno bylo s nebe“ — ; a za druhé stojí psáno (Mat. 25, 29): „Každému majícímu (totiž milost Boží, a s ní účinnujícímu k vždy větší dokonalosti) bude dáno, a bude hojně míti (bude vždy dokonalejší); tomu pak, kterýž nemá (tu pravou horlivost a touhu po dokonalosti) i co se zdá míti, bude odňato.“ Bez milosti pak Boží dopuští se denně nečíslných nedokonalostí, chyb, ano i hříchů, z počátku menších, pak již těžších, a konečně, pakli v čas

se neobřešneš mlažnosti své, propadneš na jisto záhubě věčné. Pochoptež tedy už bláznovství svého návrhu :

„Snad bych si, ač jen na čas, dnes mohl zde odpočítí?“

pochoptež vážnost a přísnost Pána svého odpovídajícího :

„Toho se chraň! setrvej! k předu hleď! jinak s cílem se mineš?“

Rybný ti to však, drahý poutníčku můj! ještě dosti jasné nebilo do očí, jak nebezpečno jesti, pakli že vši síly netoužíš po dokonalosti, ale sobě hoviš a jší obpočíváš v nečinnosti, poslyš vidění bl. Zindřicha Zuse, jímžto řybný od Boha byl vyučen ve vši dokonalosti křesťanské, a dej se i ty ním vyučiti. Blahoslavený ten sluha Páně viděl řybný u vytržení v roznicené modlitbě horu vysokou, jejížto vrch sáhal až k hvězdám nebeským, a na nížto rozliční stupňové se nacházeli, obhřbeni od těch, jenž rozličné stupně dokonalosti byli dosáhli. An tažto náš Zindřich tu horu dokonalosti s rozličnými jejími stupněmi pozoroval, viděl se pojednou až na samou patu té hory posazená, od nížto spatřil celý svět velikou sítí zastřený; udiven nad pohledem takovým žádal Pána o vyznam té sítě, načož —, že jsou to osidla hříchů a nepravostí, jimiž zly buď buše chytá, — za odpověď obdržel. A na druhou otázku, řybný ti byli, jenž u paty hory se nacházejí, bylo mu odpovědíno, že jsou to ti, kteří domnívajíce se, že už dosti dobrého konají, k vyšší dokonalosti se nepřičinují. S obdivem se náš sluha Páně potřeti se tážati, zdali takoví lidé mohou býti spaseni? Odpověď zněla: Pakli žádného těchto hříchů se nedopouštějí, pak ano; byť i málo dobrého konali, ale přebce zachovávalíce přikázání má, mohou býti spaseni. A však se nacházejí u větším nebezpečností, nežli si mysliti mohou; neboť an se všemožně nepřičinují s milostí Boží, zanedbávají tuto, ztrácejí ji a pak sami sobě ponecháni padají do hříchů.“ A skutečně pozoroval bl. Zindřich mezi tím viděním a slyšením, jak přemnozí z těch lidí na patě hory stojících s této spadli — do strašné sítě dáblowý.

Nyni doufám, že již někdo na naší pouti duchovní nebude toužiti po odpočinku; někdo nenavrhne více, že snad už bude dosli; někdo už neřekne sám u sebe, že již je dosti dokonalý, lepším se už nemusí státi. Taková řeč by byla zpozdlá a proti vůli Boží, jenž chce, abyťom všedni dokonalost hleděli dosáhnouti; ano dožáala by právě taková řeč dosti zřetelně, že nám ještě mnoho schází, neb tažto swatí nebesťané nikdy nemluwili. To směl-li by řdo jejich slowům wěřiti, byli to největší hříšníci, nehodni swěta Božího a společnosti lidské, že všemu neschopni, ve všem slabí, nestáli, nedokonalí. Sw. Pavel tu př. píse (1. Kor. 15, 8): „Já jsem nejmenší z apoštolů, ba ani nejsem hoden slouiti apoštolem,“ přirovnává se nedochůdce; a (1. Tim. 1, 15): „Křtus Ježíš přišel na tento svět, aby hříšníky spasil, z nichžto já první (t. j. největší) jsem.“ Sw. František Serafinský se největším hříšníkem býti nejen wyznáwal ale i přewědčen byl o tom, že by totiž, řybný ho milost Boží nedržela, mohl se těch největších hříchů na světě dopustiti. — Tak a podobně swatí nebesťané, na světě smýšleli, a my? my se domníváme, že už dosti dokonalí jsme, že se už nemusíme, ba snad ani nemůžeme státi lepšimi!?

A konečně, můj příteli nebo přítelkyně! dowol, ať trochu proskoumáme tu twou domnělou dokonalost! učinme taž trochu zemrubněji spolu zpytování swědomí! Já už taž na naší starou známost (jak se říká) budu trochu hřešit, a neomaleně tě na všedni twé řybný upozorním, ty dowolíš, že ano? — Nahleďni sám v sebe a uwaž taž trochu pozorněji a bez omluvení samoláskou zalepené mysli, jak mnohá zlého si wědomí, jak málo dobrého konáš a jak nedokonalé to vše jest, a jak jsi v celém životě swém

více zlého než dobrého činil. Kam mířily a míří posud myšlenky tvé touhy, jádrosi, myšlenky, starosti, namáhání a vynaložení času? zdali na Boha a tvé spasení, anebo snad na marnost a smyslnost? Ejhle čas tak rychle utíká, snad již nemáš daleko ke hrobu, tvůj den se chýlí k večeru a pak se ti otevrou oči a poznáš k své nejvěstší litosti, jak málo dobrého, čím bys sobě nebe získati mohl, jsi vynikal, ale naproti tomu, jak mnoho zlého, zač snad v ohni očistcovém dlouhá leta budeš muset trpěti! Již dávno tě Bůh povolal k dokonalé službě své, avšak, zdalipak jsi mu aspoň jeden měsíc, ba — co pravím? — jen jediný den dokonalé sloužil? Denně bys měl horlivou modlitbou a pozorným rozjímáním něčeho spasitelného v dokonalosti prospívati, a hle musíš se vyznati, že to s tvou dokonalostí velmi smutně dopadá. Považ jen, jak nedokonalé, roztržitě a neuctivě své modlitby konáváš! jak netrpělivý býváš a ustavičně si jen naříkáš a řivby neb pohanění nedomečeš sněsti! jak marný jsi a neumrtvený v smyslech svých, jak nemírně toužíš po pohodlí, po penězích, po slávě toho světa, ano jak se i poškozuješ často jen proto, aby jsi byl povýšen neb alespoň od jiných ctěn a vážen pro pokoru svou. Jak smyslný býváš v jídle a pití jak nerad vstáváš, nerad pracuješ jak si málo kdy co odpiráš, jak je ti protivné často vstá, co není ble chuti smyslnosti! jak rychlý jsi k užívání světa, jak mdlý ale a lenivý k oslawě Boží! jak tvrdý a neustupný v zacházení s jinými, jak pyšný a nestromný v odpovědích, jak mzdorovitý a urputný, když se má poslechnouti! jak rychlý a nerozváživý jsi v mluvení, jak nerad se cecíš ve swatém mlčení! O jak často se na jiného hněváš! jak málo dáváš příkladů trpělivosti a pokory! jak často posuzuješ jiného, jak málo ale hleďš na sebe a své nedokonalosti, abys je odložil! . . . Tak a podobně, milý poutníčku musíš své svědomí častěji zpytovat, (jak tě bl. Tomáš Kempenský krásně učí, pak poznáš více tu svou domnělou dokonalost (!), a přejde ti chuf po odpočinutí, naopak ty nahlídneš, jak mnoho, ach mnoho ti ještě schází a budeš denně zajiště pokračovati v ctnosti a dokonalosti. A pakli by té to vše newyhojilo z tvé samolásky, uživej si lnějšího léku: uvaž, jak mnoho hříchů vědomých i newědomých neb i cizých jsi ještě dosli neoželel, neshladil, nenapravil! a jak mnoho ještě přidáváš denně, zač něby na onom světě budeš muset těžké činiti počání! Řybyš jen jediného hříchů v celém životě svém se byl dopustil, newíš nikdy, zdali ti ho Bůh již tak zcela odpustil, abys mohl přijíti do nebe hned po smrti. Upomínka teby na hříchů tvých musí ti býti ustavičnou pohnutkou, Bohu vždy věrněji a dokonaleji sloužiti. A jelikož tě ďábel domedl svěsti jednou, uč se z toho, jak opatrným a ouzkošlivým býti musíš, aby se to nestalo po druhé, a nikdy více. Upomínku na hříchů netrať nikdy z paměti, budeš zajiště mnohem pokornější, trpělivější a spočojenější ve všem, uvažíš-li, že jsi zasloužil strze hříchů své plamen věčný. Nebudeš se více diviti a spouzeti a těžce to neponeseš, pakli kdo s tebou pohrbne, všimati si tě nebude a za nic tě považovati, uvažíš-li, že jsi již dávno věstšího soužení zasloužil v ohni pešelném Budeš zajiště skromný a pokorný ve všem mluvení a jednání, uvažíš-li, že jsi se stal nepřítelem Božím, byl jen jednou, a že posud nejsi jist, zdali z úplna od Boha na milost jsi vzat. Nebudeš více howěti tělu svému choulostlivému, nepomolíš mu v jeho pohodlí a lenosti, budeš je rád mrtwiti, rád bržeti oči, ústa, ussi na uzde, jimiž jsi něby tak těžce proti Bohu hřessil. Rád se odřekneš své vlastní vůle, rád se pobrobíš jinému rád ponešeš všecko, co se ti proti tvé vůli přihobi, uvažíš-li že ani nezaslubuješ jednati podle vlastní vůle, kterážto se proti Bohu pozdmihla a vůli Boží sprotiwila. O řyby jsi to a podobné častěji uvažil a skroušeně v srdci svém oželel, brzo by jsi dosáhl veliké dokonalosti; v brzků bys poznal, jak trpčlivým, jak poslušným, jak čistot-

u h'm, jak nábožným a horlivým býti musíš, abyš Boha udobřil a zase jeho lásku otcomskou a království nebeské si zasloužil.

Kdo někdy hříchu sloužil, ten musí větší práci vynaložiti na dílo svého zdo-
konání, aby škodu zase napravil; nesmí šetřiti žádného namáhání a usilování o do-
konlost křesťanskou, aby ztracený čas zase nahradil; nesmí ani okamžení ztratiti, ale ob-
rána do večera, od prvního procitnutí až do usnutí, a den jak den každou hodinu tak
dokonale vynaložiti, aby jen Boha jistě zase udobřil a sobě naklonil. A čím většího
hříchu se kdo dopustil, tím více sluší na dílo to vynakládati vseděn čas a vseděnu
sílu těla i duše. Cožli činíme a co jen koliv činiti můžeme, nikdy se nemýlíme té
nekončené škodě, kterou nám již jen jediný těžký hřích spůsobil; a kdybychom den jak
den až do smrti mnohá leta vseděly jen možné skutky kajícího a pobožného a vseděly
povinnosti slavu co nejmědomitěji konali, nikdy nebudeme moci říci: teď jsem už dost
učinil. Ach my ubozí! my si tak mnoho zakládáme na svých dobrých skutečích a na cno-
stech, v nichžto se s milostí Boží denně cvičíme, ale nepovíjíme, že až se někdy to vsedělo
třibiti bude sitem nebeským na soudu Božím, že z této naší domnělé dokonalosti velmi
mnoho co plemý propadne, a jen málo, velmi málo jádra zůstane! snad — docela —
ani zrno!!

Widíš nyní, můj milý poutníčku! jak zpozdlé si přeješ odpočínku na cestě do-
konání, na pouti své! widíš jak se musíš zardít při upomínce na svůj návrh, že už
snad bude dosti! Widíš jak jsme tvou domnělou dokonalost probrali a našli, že ještě
ani pomyslení u nás není s dokonalostí! Kdykoliv se ti tedy zdvihne hřebínek samo-
lásky a pýchy, kdykoliv tě snad jiní budou chváliti anebo kdykoliv pocítíš v nábožné
modlitbě a skutečně stálé věrnosti k Bohu útěchu a slast nebeskou, učin to jako tvůj bu-
díček, zpomeň si na poutníka našeho jak se táže:

„Snad bych si, ač jen na čas, dnes mohl zde odpočítí?“

a ubezpečuji tě, že se ti ihned ozve v srdci tvém varující hlas Páně:

„Toho se chraň! setrvej! k předu hleď! jinak s cílem se mineš!“

A když si častěji zpomeneme na to, co jsme si tak dnes mezi čtyřma očima řekli
pak nebudeme už říkati: už snad bude dosti, ale skroušeně a s kajícími slzami v očích
budeme volati:

„Více a více obmej mne od nepravosti mé a od hříchu mého
očisť mne.“ (Ž. 50, 4) „Hříchů mládosti mé a nevědomosti mých nezpomínej.“
(Ž. 24, 7) „Dej mi znáti Hospodine konec můj a počet dnů mých jaký jest,
abych věděl čeho se mi nedostává.“ (Ž. 38, 5) **Nezvolávej mne v pro-
střed dnů mých**“ (Ž. 101, 25) k soudu svému, ale popřej čas k pokání, uděl milost
k úplnému zadostičinění za hříchy, uděl odpuštění a milost svou, a kdybych dnešního
dne snad v této hodině měl zemřiti — „Bože buď milostiv mně hříšnému!“
(Luk. 18, 13).

O doznávání barvy.

— ř —

(Dokončení.)

Ty jdeš do kostela na mši sv., a poněvadž jste o jedné mši sv., majíce jednoho kněze, tedy si nelenuješ jít do města. Dobře. — Než ale, proč pak jsi tam vlastně šel? Nyní to vidím. Mši sv. si vzal za zámysl, a šel jsi vlastně abys v městě se sešel s osobou, s kterou veřejně ve své vsi se ukázat bys se styděl, anebo abys tam propil, co jsi za týden vydělal. Šel si na ranní, zatím z toho byla půlnocní, tak že doma darmo čekají, aby šli na hrubou, a k vůli tobě musí zůstat doma a zanedbat služby Boží; anebo pakli jsi na velké, tedy jsi tak horlivý, že se vrátíš teprv někdy v úterý ráno po modrém pondělku s lesklou kapsou. Slyš já ti dám obrázek, jak to bývávalo u nás, když jsem byl ještě co chlapeček u rodičů. Já měl rodiče chudé ale zbožné. Otec byl krejčí a měl jednu z nejposlednějších chaloupek po otci, matka měla pod koreček pole. Měli holé ruce, když se za sebe vzali, ale oni žili v bázni Boží, a Pán Bůh jim žehnal. Časně ráno, když jsem ještě vyspával, vstávali, zpívajíce při sití nábožné ranní písně, při čemž mi bývalo na postélce volno; oni drželi se pořekadla: Ranní ptáče dál doskáče, a s Bohem počni každé dílo; podaří se ti až milo. Modli se a pracuj v každé době, dá Bůh jistě požehnání tobě. A dal. Oni měli ruce při práci a srdce u Boha. Nikdy jsem je neslyšel zaklín, nikdy nadávat, nikdy se vadit a o Bohu a posvátných věcech, a služebnících církve vždy s tou největší šetrností mluvivali. Co vydělali nerozhazovali, rovnali den ke dnu, vědouce že kdo šetří, má za tří. Oni si byli na nejvýš věrní a upřímní, ani stínu falše nebylo k zpoporování. Žádné jídlo nebrali do úst, aby se byli prvé nepomodlili, dle navedení sv. Pavla, (I. Kor. 10, 31): „Buďte že jíte, nebo pijete, nebo cožkoli jiného činíte; všechno ke slávě Boží činite,“ jim praneznámá byla modla světa, dle níž lidé jako nerozumná zvířátka ke stolu chodí jako ke žlabu, podobajíce se oněm černým zvířatům, jenž pod dubem sbírají žaludy, a nikdy nehledí, odkud padají, kdežto již i ten ptáček, když pije, zdvihne hlavičku, jakoby nebeskému Pánu děkoval; tolikéž po stole se modlívali, aby Pánu Bohu děkovali za požehnaný pokrm, a aby ho o nový prosili. A vskutku pokrm neb nápoj ve jmenu Páně požitý, lépe k duhu jde, a chutná a prospívá. Otec, co řemeslník, každého dne šel na mši sv., nemohl-li on, šla matka, tak že žádný den beze mši sv. nebyli. V sobotu k večeru ustali od práce, a my děti musili s nimi kleknout, a modlit se růženec, a zvlášť v půstě pobožnost k sedmiboletné Rodičce Boží, kterou zvlášť matka nazpaměť dobře odříkávala uměla. Ke stolu Páně chodívali, jak se mi zdá, čtvrtletně, neli víckrát, a mimo to, když byli někde na pouti. V týhodnu nevím nikdy, abych kdy byl vynechal školu, a ač jsem měl ½ hodiny bez mála do školy, předce jak ráno, tak i odpoledne nezmeškal jsem do školy. Ze školy sice jsem pásával, ale i tu bez dohlídky jsem nebyl, a v prázdných dobách musíval jsem u šicího stolku s rodiči sedět, a katechismu a biblickou dějepřavu se učit, nebo vůbec říkat, co nám ve škole bylo uloženo. Ano i při pasení pokaždé jsem měl školní knihu sebou a zpívali-li pasáci, tedy nikdy necudné, nýbrž vždy počestné písně se ozývaly po poli. V neděli nepracoval žádný. Ani jehlu, ani nůžky, aniž cos jiného jsem viděl, vše to bylo dobře uschováno v truhlíku a čeládka, jen co potřebí bylo směla konat, jinak nesměla na nic rukou sáhnout. A co medle dělali? Snad po celý den zaháleli?

I ovšem, že zaháleli, ale podle smyslu tohoto světa. Matka chodívala na ranní, při níž býval výklad sv. evand., a vím se pamatovat, že, kdykoliv bývalo napomenutí na rodiče, pokaždé přicházela domů, a hrozívala svým dětem jak nás bude v kázni držet, jak to jest ohavné před Bohem, mít neposlušné děti, a když jsme v týhodnu se ničím neprovinily, přinesla nám z ranní něco od pekaře, a my měli radost. Otec chodíval na druhou, a pak (jest tam děkan s dvěma kaplany) na kázání a na velkou. Já pokaždé na velkou jít musil, a to v čas, a v kostele na očích na vykázaném místě u mříže jsem klečoval, a běda mně, kdybych byl sebou hnul neb někomu přišeptl. Doma jsem musil vypravovat, co jsem slyšel na kázání, a nevěděl-li jsem nic co vypravovat, byl jsem bez oběda — i učitel ve škole tázával se nás v pondělí ve škole na kázání, ano v neděli jsme poukázání byli napsati doma, co jsme sobě pamatovali, a přinést to v pondělí do školy, kde si každý svou práci přečetl. Odpoledne jsme musili děti otci účet klást, čemu jsme se ve škole za týden přiučily, pak jít na požehnání s matkou a na křesťanské cvičení, a po všem mívali jsme doma vejročníček, — sbírků písní, — z něhož matka zpívala a my s ní. Nebo jsme s otcem neb matkou šli na pole, ale tak, že chodíce kolem role jsme se modlívali růženec — anebo navštívili nemocného, a tak po celou neděli zanepráznění jsme byli — v Bohu. A — Pán Bůh nám požehnal. Otec koupil lepší domek s pěknou velkou zahradou, mimo to přikoupil sobě po 10 korců rolí, a mne nechal vyštudovat; ano Všemohoucí Pán mi dopřál toho štěstí, že po 6 let žil se mnou otec na faře, až umřel, v 75. roce věku svého. Matka umřela dřív doma tiše a pokojně. Já žehnám posud rodičům, a poznávám, jak mnoho může modlitba spojená se spravedlností, šetrností a upřímností. — Víím že mnozí za tehdejších již časů se smáli obezřetnosti rodičů, že jsou blázni, že tak šetří, že si ani žbáňku piva nepřejí. Ti a takoví sedávali v hospodách, nedbali o práci, místo modlicích knížek si hleděli karet, místo na požehnání šli na kulečník — valor — a šli-li do kostela, tedy postáli někde venku, za kostelem, ani oltář nevidíce, ani kněze neslyšíce. Děti jejich zanedbávaly školu, a přinesly-ly co ukradeného domu, tedy dostaly pokárání a výstrahu — aby si daly pozor, aby je žádný nechytil, — a tak si vychovaly zlodějčky — ještě nebyly odrostly škole, a již se potýkaly s dýmkami, kde jim otec sám nacpal tabáku, místo domluvy, a ony již toulaly se po nocích, a rodiče nikdy nehleděli na to, spějili děti doma, čili nic — a tak se dočkali, že dcera již v 15. roce věku svého stala se smatčilou, a — děcko kojilo děcko. . V neděli mívali plné ruce díla, tak že neměli kdy se vypravit do kostela, — neboť takovým bohapuštěncům ďábel nadstírá tolik práce, že si nevedí rady do čeho se mají dřív dát, a sv. zpověď zanedbávali — ze vzdělanosti. Nezaháleli tedy v neděli ale — požehnání Boží se vystěhovalo z přibytků jejich. Nejsouce živi dle řemeny, nasekali sobě dluhů, hospodařili od 1000 ke 100, od 100 na 1, až přišli o všecko — neboť se věřitelové o jmění jejich rozdělili. Přišel krupař, pekař, krejčí, švec, žid a ani nestačovalo na dluhy co jich měli, a oni se ještě musili vyrovnat na 50%, a děti neumějíce pracovat a jsouce líné, vyrostlé v zahálce, jsou jiným za břemeno. A tak dohospodařují ti, jenž nehospodaří s Bohem nýbrž doznávají barvu marnému světu a ne věčnému Bohu, a opodstatňuje se opět přísloví: „Čiň co čiň, dohlížej konce,“ a na požehnání Božím všecko záleží. Víím jak matka těšila otce, když se mu smáli, že s nimi nemarní: „Mlč Václave! nic si z toho nedělej, však ty je dočkáš, půjdem si za to raději na pouť do Vamberk.“ Učinili tak a bylo dobře.

Protož synové světa, buďte rozumějící, a držte se těch věcí, kteréž svět prohlašuje za hloupost, neboť jest hluboká to moudrost před Bohem, (dle knihy Moudrosti 5, 4 a 5): „My blázni, soudili jsme život jejich za bláznovství, a skonání jejich za nepoctivé, ai, jakť jsou počtení mezi syny Božími a mezi svatými jest los jejich.“ A co dí Hospodin (I. Kor. 1, 19, 20 a d.) — „Zahladím moudrost moudrých a opatrnost opatrných zavrhu. Kdo jest moudrý? kde zákonník, kde zpytatel? Zdaliž Bůh neučinil bláznivou moudrost tohoto světa? Což bláznivého jest u světa, vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a což jest u světa malé, vyvolil Bůh, aby zahladil silné, a neurozené u světa a potupné vyvolil Bůh, a to což není, aby ty věci, které jsou, zkazil, aby se nechlubilo žádné tělo před obličejem jeho. „Kdo se chlubí, v Pánu se chlub.“

Slyš! co to? Zvoní klekání, možná že u vás třebaš říkají „modlení“ nebo Anděl Páně? Klekání, že se to máš modlit a kleče, mimo sobotu večír a v neděli po celý den, a mimo čas velikonoční od Bílé soboty až do slavn. Nejsvětější Trojice, kde se modlíváme klekání v stoje, abychom si připoměli, že Pán Kristus vstal z mrtvých, a že i my někdy vstaneme čili vzkříšení budeme. Večer soboty již se počítává k neděli, poněvadž nábožné ženy se již chystaly, aby pomazaly tělo Kristovo, a neděle každá jest na památku vzkříšení Krista Pána ustanovena. Modlíš se pokaždé třikrát za den, i kdybys neslyšel zvonit? Jestli pak také klekneš? Možná, když jsi sám doma, a žádný tě nevidí, ale jak pak když jsi na poli, neb v společnosti — hospodě — to máš kolena neohybná, jeli pravda? stydíš se, co by ti asi řekli ostatní? Nebo to raději zamluvíš, a nepomodlíš se žádný. Doznej barvu, a vydej svědectví o víře, dle vůle Kristovy (Mat. 5, 16): „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré, a slaví otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ Ty hospodský začni sám, všickni na tebe hledí, a pakli ty se budeš modlit, všickni ostatní za tebou půjdou. A co pak, jsi na svadbě, jsi na křtinách, nerad bys doznal barvu, hledíš z jednoho na druhého a čekáš, až jiný se bude modlit! I nestyď se, doznej barvu, ať by si utržil posměchu. Abychom nezapoměli ještě řeč o klekání. Ty mlátíš ve stodole, nebo sečeš na poli, nebo vláčíš, vořeš, seješ, hrabeš. — Nepřestaneš když zvoní?! Což bys přišel o všecko, kdybys na okamženičko ustal od práce své a věnoval je modlitbě? Věz, ty vážeš na poli, přijde k tobě soused. — Ai což tu jest pomluvy, to máš hned kdy, a uteče honem půl hodiny, co by tu bylo za stejskání a vymlouvání, kdyby ti někdo poradil, abys byl ráno zašel na mši sv., tu bys myslil, že všecko se sřítí na tebe, ale pomlouváním, to již neprozahálíš nic, to již není škoda?! — Čti Tomáše Kempenského pilně, ten tě poučí a ukáže ti, jak váhavě jednáš, když se to týká vůle Boží a spasení tvého, a jak se sháníš příliš po hrsti zrní neb po groši peněz; co se tu naklopotíš, promokneš, propotíš se. Já ti nebráním, neboť povolán jest člověk, v potu tváři chléb svůj dobývati, nebo kdo nepracuje ať nejí, sv. Pavel praví, ale jednohoť jest zapotřebí, nezapomínej i na tu nejlepší stránku, kterou sobě vyvolila Maria (Luk. 10, 42), a jak bohatým budeš, a nehynoucích pokladů sobě zjednáš, kteréž tě jedenkrát až zhyneš, přijmou do věčných stanů (Luk. 16, 9). Viz, jak to jest krásné, a jak andělé plesají, a přednášejí modlitbu co libou obět před trůn Boží, když při zvonění takovém ve stodole mlatci odkládají cep, a kleknou na posád a modlí se, každý na tu chvilku ustane. Tesař odloží svou šířčinu, a klekne podle dřeva na třísky, anebo jsa na střeše, na lať; zedník položil lžici, a kleká na kámen neb na lešení, sekáč odkládá svou rožňovku, kosu, a kleká na řad, kovář pustí kladivo, a modlí se ve výhni, kněz od knihy jde na klekátko a

řká: „Anděl Páně,“ voráč zůstává stát a klekne vedle rádlu na zem. Onedky jsem byl na poli u kopačů, uhodili v poledne na zvon, měl jsi vidět, co to bylo za krásu když celá řada, 12 kopačů kleklo a modlilo se. Neboj se, nepřijsi za tu chvílku o nic, jen když zbytečně neprozahálíš den. Vidíš ty hráš v kuželky, zvoní, a ty si toho nevšímáš, toť jsi přede jen nenáležitý křesťan; ten pes mnohdykrát při zvonění vyje, a tebou to nepohne. Kristus v zahradě apoštoly napomíná řka: „Takéliž jste nemohli jediné hodiny bdít se mnou? Bdětež a modletež se, aby jste nevešli v pokušení.“ (Mat. 26, 40, 41). Hle, kdyby jsi se modlil, nemusil bys v pokušení a osidla ďáblovu padnouti. Vidíš tamhle toho, kterak noční dobou jde — na krádež. Jde okolo kříže — co činí? Kdyby si dobře kříže všiml, viděl by svého budoucího soudce a musil by od předsevzetí svého upustiti a utéci, vrátiti se, — ale on se odvrátí, aby neviděl vševědoucího soudce svého. Zavzní zvon. — Člověče! co to činíš, krev bratra tvého volati bude k Bohu o pomstu! a hle, poněvadž nedbá, jde na lov, aby oloupil bratra svého, nepamatuje, už uhodí poslední hodina jeho, a tu kterak obstojí? Zvoní — ty neslyšíš? proč? Eihle člověk, celý opilý, při zvonění místo modlení, kořalkou celý zpilý, zedraný — kručí, neví co se děje. Hanba, třikrát hanba, že se tou židovinou tak zmořiti dal. Žid nepije kořalku, ale pro křesťana jest dobrá. Nestydíš se? Co z tebe kořalka udělala? kam tě přivedla? Hle jsi nemo-dlenec, zabiják svého těla i duše, povrhel obce, nehospodář, stavení ti padá, voják chodit na exekuci nestačí, dlužníci si podávají dvěře, jsi dráč, práč, křikloun, štěkoň, zmodřelý ležíš někde v příkopě, — snížil jsi se pod zvíře — a páleník — tě za to vyhodí a se ti vysměje. I naplní se na tobě sv. slovo Páně: „Cokoli rozsíval by člověk, toť bude i žíti. Nebo kdož rozsívá v těle, z těla i žíti bude porušení, kdož pak rozsívá v duchu, z ducha žíti bude život věčný.“ (Galat. 6, 8). Slyš, pronikavý hlásek zvonku zavznívá v uších tvých. Co to? Hle, tvůj Bůh a Pán, ubírá se zde kolem tebe, kněz Ho nese v způsobě sv. hostie k nemocnému, co poslední outočiště jemu. Snad pouze smekneš a zůstaneš jako sloup stát anebo uděláš jen hlavou poklonu? Nerozmejšlej se pranic, a ihned vrhni se na kolena, abys klaněl se Pánu Ježíši tomuto nebeskému převzácnému hostu, jenž se nám za posilu na cestu věčnosti poskytuje. Neboj se, že si snad otláčíš kolena, aniž dbej na to, jestli jest bláto, ai ty se máš zamazat, však ony tě kolena otrnou, a jestli se zamažeš trochu, však ono se to zas otře, nebo vypere, nebo opráší, ono to uschne. Rozvaž kterak na křížové cestě tvůj Božský Spasitel třikrát pro tebe pod tíží kříže na zem padá, aby tebe od země k nebi pozdvihl, nic nehleď, jaká jest zem, zdali jest skalnatá, čili blatnatá, a ty bys zdrahal se jej následovati, jenž jest cesta, pravda, život? (Jan 14, 6). Ná-božní křesťané, rozumní, od jakživa nejen v takovémto pádu na obě kolena padají a hluboce se koří, ale oni, když to poněkud může být, i do domu nemocného následují kněze. Papež Urban VI. udělil odpustky všem těm, jenž velebnou Svátost Oltářní z kostela do příbytku nemocného doprovázejí, a sice 100 dní. Papežové Innocenc XI. a XII. tyto odpustky potvrdili a obnovili.

Nuže co říkáš nyní příteli té barvě? Budeš doznávat barvu? Ty se zpěčuješ doznávat barvu pro nějaké vysmání, jak pak kdyby přišlo pronásledování?! Jestli pak bys doznal barvu k. p. tak, jako sv. Apolena, jenž tak ochotně skočila do ohně? Anebo jdi dnes do ruského Polska, a uvidíš, kterak tam katolíci doznávají barvu, jako za prvních římských císařů; kterak biskupové se ubírají do vyhnanství, kterak kanovníci, vážní staří kněží se nechají sebou šmejkat, snášejí týrání, bývají sužováni a to všecko pro jméno Kristovo. Zdalíž pošetile jednají? Tiť v skutku se sv. Pavlem

mohou zvolati: „My blázni pro Krista, vy pak opatrní v Kristu; my malí, vy pak silní, vy slavní, ale my opovržení. Až do této hodiny i lačníme, i žízníme, i nazí jsme, i poličkování býváme i místa nemáme. A pracujeme, dělajíce rukama svýma; zlořečí nám a dobrořečíme, protivenství trpíme a míle je snášíme. Rouhají se nám, a prosíme, jako smetí tohoto světa učiněni jsme, a povrhl u všech až dosavad.“ (1. Kor. 4, 10—13).

Jak pak, kdyby jsi měl na vybranou, chcešli držet s Janem Nepomuckým, nebo s Husem Husineckým, nedoznáš barvu, a přejdeš k Husovi? Rád se podívám, zvítězíš-li v pokušení! — Budešli se držet jako když se to jedná o tanec, to špatně doznáš barvu, znám vytrvalost tvou, dokud nepřijde harfenistka nebo kolovrátek, jak medle zavrzejí, zapomeneš na půst a pátek, a — dáš se do tancování. Pamatuji, co jsem onekdy do „Blahověstu“ psal o Husovi, že již sv. Pavel předpověděl, „že přijde čas, když zdravého učení nebudou snášeti, ale podle svých žádostí shromažďovati budou sobě mistry, majíce svrablavé uši. A od pravdy zajisté sluch odvrátí a k básněm se obrátí.“ (II. Tim. 5, 3. 4).

Summa summarum, facit všeho jest, že jsi milý příteli zde v Škole B. S. P. s námi opět něčeho nespravil, aniž jsi nás v něčem lepším poučil neb přesvědčil, aniž si nás neodloučil od lásky Kristovy, od níž nás ani soužení, ani ouzkost, ani hlad, ani nahota, ani nebezpečenství, ani protivenství, ani meč neodloučí (Řím. 8, 35), aniž jsi nás vzdělal a jiněma mravu naučil. Po druhé přicházej s jinou. My pak končíce svou dnešní tuto školu s tím větší horlivostí voláme:

PoChVáLen buDIž Ježíš Chrístus, nynI I na VšeCky Věky AMen.

PoChVáLena a uCtěna buĎ I MarIa! nynI I na VšeCky Věky.

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Červen.

Apoštol Páně sv. Pavel píše učedníku svému Timoteovi a nam všem: „Bojuj dobrý boj víry, dosáhni života věčného, k němuž jsi poslán.“ (1. Tim. 6, 12.) Sv. Timoteus a všickni svatí nebešťané vzali si to k srdci a s pomocí Boží skutečně dosáhli života věčného. Jakou cestou a jakým jednáním, učí nás z á s a d y jejich; následujmež je v nich!

1. Sv. **Rumold**, arcibiskup v Anglii. (První pátek.)

„Nikdy nebuď s tím spokojen, co jsi dobrého činil; hleď vždy výše přijíti.“

Co by jsi soudil o malíři řkoucím: ten obraz je tak dokonalý, že nemůže ani dokonalejšího býti? — Nuže svatost života a křesťanská dokonalost je také takový obraz duševní. Kdo ale může říci, že již tak dokonale vyvedl obraz ten, žeby se nedal více zdokonaliti? Nestojí nadarmo v písmě Božím: „Kdo jest spravedlivý, ospravedlniž se ještě (více) a svatý posvětiž se ještě.“ (Zjev. 22, 11.) Jen samoláskou zaslepený člověk může říci: nevěděl bych, co ještě více činiti!

2. Sv. **Otto**, biskup v Bambergu.

„Život náš je ustavičné střídání se radostí a žalostí.“

Není snad ani jedinkého člověka na světě, jenž by ustavičně jen samých radostí požíval a jen štěstí, zajisté časté zármutky a soužení každý již utrpěl a trpí snad denně. Odkud to? — poněvadž nejsme více v ráji, jako prarodiče naše před hříchem, ale v „slzavém tomto údolí“ jako ve vyhnanství žijeme. A proč to tak Bůh dopouští? Ach, jen pro naše spasení: nebo kdyby se nám ustavičně dobře vedlo, nechtěli bychom ani z toho světa vyjít, netoužili bychom po nebi a také bychom se tam nedostali. Soužení ale toho světa učí nás k nebi pozdvihovati oči i srdce naše.

3. Sv. **Eulogius**, mučedník. Navštívení Panny Marie (plnom. odp. ve sv. Škapul.); též památka pokory Panny Marie. První neděle.

„Cnost žádá mnoholeté cvičení.“

Velice bych se mýlil, domýšleje se již nyní být v cnosti utvrzený; k. p. v mrtvení sebe, poněvadž si někdy něco odepřeš; nebo v tichosti, poněvadž někdy potlačuješ hněvivost atd. Neboť ctnost je něco stálého, jaksi druhá přirozenost naše a nikoliv jen několikrát provozování dobrého skutku, které více jen k ctnosti dopomáhá. Nyní ale víme, že člověk je od narození k zlému nakloněn; aby byl cnostný, t. j. k dobrému vždy nakloněn, musí se celá jeho přirozenost obrátit, — a to jedním dnem, ba ani jedním rokem se neděje, k tomu celý život potřeba vynaložiti.

4. **Prokop**, opat a poustevník řádu sv. Benedikta u sv. Markéty blíž Prahy. Pondělí. Též památka nejdražší krve Páně; též Panny Marie potěšné. — Plnom. odp. v kostelích benediktinských.

„Já chci spasit duši svou -- já jen chci spasit duši svou!“

O spasitelná to zásada! hodna zlatými písmeny zapsanu býti v srdci každého člověka! Sv. Prokop byl již ve světě spravedlivě a bohabojně živ a byl by i co rytíř a majitel hradu Chotounského, jakým ho otec Sudislav chtěl míti, zajisté Bohu svědomitě sloužil; však bál se, že by mohl přijíti o spasení věčné, zvolil si proto stav kněžský. Ale i to mu bylo málo, chtěl si ještě více pojistit spasení, stal se řeholníkem. Avšak ani to se mu pro spásu duše nezdálo dostačiti, zvolil si ještě přísnější život osamotnělý na poušti. Jaká to touha po spasení věčném! Zdali pak se nemusíš zardíti nad svou nedbalostí v ohledu tomto, zde se o tak důležitou jedná věc?

5. Ssv. **Cyril a Metoděj**, apoštolové slovanští. Plnom. odp. po sv. přijímání nebo po obětování mše sv. na úmysl bratrstva cyrilo-metodějského.

„Bez víry nelze se líbiti Bohu.“

Sv. apoštolé naši tolik trpěli a snášeli a všecko vynaložili, jen aby víru svatou ve vlasti naší rozšířili —; neb věděli, že kdyby sebe větší blahobyť, učenost a sláva světa panovala v zemi — bez víry pravé docela nic nám to neprospěje. Jen víra, jen Kristus nás spasí, nikoliv sláva tohoto světa. Vážíš-li pak si tohoto daru nebeského, víry svaté, jak náleží? anebo jsi snad i ty z počtu těch, kteří by pro samou slávu tohoto světa prodali i víru, i církev, i Krista? Pak ale by byl osud tvůj podobný — Jidášovu osudu!

6. Sv. **Isaiáš**, prorok Zákona Starého. Středa.

„Slyšte nebesa a ušima pozoruj země, nebo Hospodin mluví: Syny jsem vychoval a vyvýšil, oni pak pohrdli mnou; zná vůl hospodáře svého a osel jesle

pána svého, Israel pak (lid můj vyvolený) mne nepoznal a lid můj neporozuměl . . . Umejte se (od hříchů svých), čisti buďte, odejměte zlost myšlení vašich od očí mých, přestaňte převráceně činiti; uče se dobře činiti, hledejte spravedlnosti.“

7. Sv. **Vilibald**, biskup. (První čtvrtek.)

„Kdo chce zbožným býti, musí vlastní vůle zanechat.“

Jest dvojí zbožnost: pravá a lživá, Bohu milá a protivná; jedna která vede ku všem ctnostem a jedna, která od ctnosti vždy odvracuje, jedna která vede do nebe, druhá do věčné záhuby. Rád a často se modlití, chrám Páně navštěvovati, sv. svátosti přijímati, pilně na pobožnosti choditi atd. je všechno velmi dobré a spasitelné; ale zůstane to pouhým (od světa tak zvaným) modlářstvím, jestli k tomu něco nepřidáme. A to něco jest pokora, poslušnost, sebe zapírání, trpělivost, pracovitost, stálost, snášenlivost atd. „Ne každý, kdo mně říká (ustavičně): „Pane, Pane, vejdi do království Božího, ale kdo plní vůli Otce mého“ -- a ne svou.

8. Sv. **Alžběta**, královna.

„Bdítí musíš bedlivě nad každým hříšným pohnutím.“

Takové hříšné hnutí srdce by byla náklonnost k zlosti, netrpělivosti, nečistotě atd. A proč tak bedlivě máš nad tím bdítí? Poněvadž z hnutí povstává náklonnost, z náklonnosti vášeň a z vášně zlá navyklost. Hnutí hříšné podobá se vazbě z nítí, kteréž se snadno dá přetrhati; tíže již vazba náklonnosti, ještě tíže vazba vášně, nejtíže (snad se ani již nedá přetrhnouti) vazba zlého návyku. To je pak již železné pouto! pročez se měj na pozoru!

9. Sv. **Veronika Juliani**, řeholní panna. Památka Panny Marie zázračné.

„Dábel může sice ty nejohrožnější věci předstírat, ale tvé zalíbení v tom nemůže ti vynucovati.“

Často se stává, že právě ty nejzbožnější osoby nejen při práci, ale i při modlitbě, při Mši sv., ano i při sv. přijímání ošklivým pokušením od ďábla bývají souženy. Hřeší snad tím? Jak by mohli hřešiti tím, co jim největší bolest a ošklivost a lítost působí! Vždyť je hřích dobrovolné přestoupení zákona Božího; co tedy nechci, čemu se bráním se vši síly, není hřích. Ale jim se zdá že svolují, že to chtějí? Pakli jinak od srdce a před Bohem si říci mohou, že nenávidí každý hřích více než jed, jak je i ono zdání od ďábla, Bůh však hledí na srdce, a proto ať jen úplně se spokojí!

10. Sv. **Felicitas** (Blažena) a 7 synů jejich. Druhá neděle.

„Co mohu dítkám svým lepšího přátí než život věčný?“

A co může matka dítkám horšího přátí nežli záhubu věčnou? Ach jak mnoho synů a dcer bědují v pekle na matky, že ty jsou příčinou záhuby jejich, neb je pro svět a hřích vychovaly, nikoliv pro Boha a pro nebe. Křesťanské matky! kteréž čítáte „Školu“ a tím dokazujete, že jste zbožny (neboť jinak byste „Školu“ nečtly) zůstaňte též zbožnými a vychovejte si dítky pro Boha; dítky pak poslušny buďte matek svých, byste všichni pospolu jeden na druhého blahopřání pronésti mohli na onom světě, a ne — zlořečení.

11. Sv. **Marina** z Eskobar, panna. Slavná památka sv. Otce Benedikta (plnom. odp. v bratr. nejsv. Svátosti).

„Popel pokory zachová předobře žhavé uhlí lásky k Bohu.“

Kdo Boha jen poněkud poznal, nemůže býti pyšným: musí uznati svou nehdnost před Bohem, svou úplnou od Boha odvislost . . . musí býti pokorný. Z pokory pak jako samo s sebou vyplývá láska k Bohu. Neboť kdo by nemiloval Boha, jenž člověka ačkoliv slabého, křehkého, ano i chybného, nicméně snáší, k dobrému vodí, miluje, dobrodiními obsypává, ano své vlastní slávy věčné účastným učiniti chce? Láska takto z pokory vyšlá zase nejlíp se uchová pokorou, jako popel doutnající uhlí udržuje; aneb přestane kdy milovati Boha ten, jenž si vždy pamětliv jest, že bez Boha není ničím, a Bůh že jest jeho **všecko**?

12. Sv. **Jan** Gualbert, zakladatel řehole.

„Velikou odměnu dostává ctnost již na tomto světě.“

To náš Světec nejlíp mohl posouditi, an život ve světě marném dobře byl poznal a zkusil neméně jako život ctnostný. A věru, kdyby ta odměna záležela jen v dobrém svědomí, byla by již převeliká, neboť tento „pokoj Boží převyšuje (dle sv. Pavla) všecken smysl“ a všecko na světě, tak že každá rozkoš světa u porovnání k sladkosti blaženého pokoje onoho mizí. Ctnost však odměňuje člověka ještě zdravím, štěstím, vážností — kdežto nepravost pravý opak toho všeho působí. Sladký na oko je kalich hříchu, ale jedovatý; trpký na pohled kalich ctnosti, ale vždy slastiplný a oblažující.

13. Sv. **Markéta**, panna a mučednice. (Středa.)

„Milosrdenství Boží nám pomáhá v pokušeních a bojích.“

Potěšná to zásada pro nás, jenž tolik bojů, tolik pokušení, tolik nepřátel musíme snášeti! Jak je přestojíme? jak as dopadneme? a když je dnes šťastně přemůžeme, zdali pak zítra nepodlehne? a jak dlouho budou trvati? ach! ach! Nech těch zbytečných ach, ty k ničemu nevedou: zmuž se jako sv. Markéta, vždyť nebojuješ sám: „Milosrdenství Boží nám pomáhá v pokušeních a bojích!“

14. Sv. **Bonaventura**, kardinál a arcibiskup řádu sv. Františka.

„Kříž Páně — toť má kniha, z nížto se učím.“

Kéž bychom i my častěji se učili v knize té! Kéž bychom častěji na kříž Páně pohlíželi! Tento pohled by nás učil, hříchu svědomitě, ano ouzkostlivě se varovati (neb jedinký těžký hřích — neodpuštěný — nás zbavuje království Božího, tak drahou cenou vydobytého) a za učiněné hříchy dokonalé pokání činiti (neboť když ten Nejnevinnější tolik trpěl, co zasluhujeme as my)?

15. Sv. **Jindřich**, císař.

„Post sex — to jest „po šesti!“

Tato slova nad hrobem sv. Emmerana spatřiv náš Světec tak hluboce byl dojat, že od té chvíle ustavičně na smrt pamatoval a na věčnost se připravoval; nejdříve si vyložil ta slova: po 6 dnech; pak (když smrt nepřišla) po 6 nedělích, měsících, létech. Neměla by nás daleko více dojímati slova nejen napsaná na zdi, ale slova poslá z úst Syna Božího, totiž: „**Nevíte**, v kterou hodinu Pán váš přijde, . . . proto buďte vždy připraveni.“ Ach, jak mnoho tisíc lidí náhle zemřelo!

ti ubozí se toho nenadali, že je takto přepadne „noc, v kteréž nelze již pracovatí“: pojednou se octnuli před soudem Božím, a nebyli snad nalezeni hodni života věčného! Co učiníme my?

16. Památka **Panny Marie** z Hory Karmelské. (Plnom. odp. ve sv. Škap.)

„Ejhle znamení spasení, spása v nebezpečnoství, závazek pokoje věčného.“

Tím sv. škapulíř zajisté jest, neb to nejsvětější Rodička Boží ujišťuje; avšak tobě tím jen tenkrát bude, pakli v pravdě sloužíš Bohu a Rodičku Jeho skutkem ctíš. Toť ku každé pobožnosti a k dosažení jakékoliv milosti je nevyhnutelně potřebné. Bez pravé úcty Boha a Rodičky Jeho, bez života v pravdě ctnostného nic nespomůže ani sv. škapulíř nositi ani v jakémkoliv bratrstvu býti zapsán.

17. Sv. **Aleš**, z bohatého ženicha chudý poutník.

„Radostí světských ubývá, podobny jsou hořící svíci.“

Není-li svíce z čisté látky, nedává čistý plamen; ve světě mnoho je radostí, které přechasto nejsou čisté, t. j. nevinné, bezhříšné. Smí-li tedy křesťan takových užívat? — Plamen svíce bývá, čím dále přibývá spáleného knotu, tím temnější, byťby z počátku sebe jasnější byl býval; podobně i světské radosti čím déle trvají, omrzí člověka. — Hořící svíce sama v sobě se stráví, tak že ani stopy nezbyde po ní: podobně hynou radosti světské. Co jsou tedy rozkoše světské jiného — než pára a bubliny v dětské hračce.

18. Sv. **Kamill** z Lellis, zakladatel řehole (otců k dobré smrti pracujících). (Pond.)

„Za nemocné blížní své hotov jsem i smrt podstoupiti.“

To dokázal náš Světec nejednou — co ale činíme my pro nemocné? Pamatujme, že řekne jednou Soudce náš: „Byl jsem nemocný, a nenavštívili jste mne!“ Příčina netečnosti naší je skrovná láska k trpícímu Spasiteli, jemuž bychom v nemocných tak milé služby mohli prokázati. Pomáhejme tudíž nemocným — kdy a kde jen můžeme a modleme se za ně!

19. Sv. **Vincenc** Paulánský, zakladatel řehole.

„Snižování a potupu světa nikdy se nenaučíme milovati, pakli rozkvašení a žárlivi budeme u zastávání se dobré věci spolku neb domu neb rodiny, jejížto oudy jsme; tuť bychom byli pokorní (co jednotlivci) a spolu pyšní (co oudové rodiny) ... kterak by to srovnávalo? Kdo ještě na slávu drží, bude i v konání dobrých skutků otrokem marnosti; neb již jen dechnutí marné slávy kalí tklivé zrcadlo ctnosti.“

20. Sv. **Eláš**, prorok. Též sv. Jarolíma Emiliani (plnom. odp. na denní cvičení se v povzdechu: „Nejsladší Ježíši! nebuď mi Soudcem ale Spasitelem“). Středa.

„Dokavadž kulhati (vrtkati) budete na dvě strany (mezi dobrým a zlým, mezi ctností a hříchem, mezi horlivostí a vlažností). Jest-li Hospodin Bohem (pravým, jenž vás spasiti může), následujtež ho (věrně); pakli Bál (svět, marnost, smyslnost, vlažnost, nevěra vás spasiti může), pak (třeba) následujtež toho.“

21. Sv. **Praxedis**, panna.

„Čím častěji bys povolil smyslnosti, tím silnější by se stala.“

Představ si dva vojíny proti sobě v boji postavené: čím více povoluje jeden, tím více nabývá druhý místa a je konečně pánem bojiště. Tak stojí v boji proti sobě duch a tělo, neboť jak Písmo Boží svědčí, dokud v tomto těle žijeme, bojuje duch proti tělu a tělo proti duchu povstává, to jest, tělo (žádostivost zlá) hledá

co mu lahodí, i nedovolené a hříšné, duch ale hledá věci duchovní, nebeské. Pakli ale duch často povoluje, nic se nebrání, neodporuje pokušením tělesným, snadno lze uhodnouti, kdo konečně zvítězí.

22. Sv. **Maří Majdalena**, kajicnice. Plnom. odp. 2) v bratr. nejsv. Srdce Panny Marie; 1) rozšiřovatelům apoštolátu.

„Raději tisíckrát zemřít, než ještě jednou hřešiti.“

Jak upřímně to sv. Majdalena s předsevzetím takovým mínila, toho důkaz celý její život kající a stálý až do smrti. I my v každé sv. zpovědi Bohu slibujeme: „činím také opravdové předsevzetí, nikdy více nehřešiti“ ale jak mnozí to říkají jen ústy, skutky pak pravý opak všeho dokazují. To má býti s Bohem smíření? to života polepšení? to vyhledávání spasení?

23. Sv. **Apollinář**, biskup a mučedník.

„Jen když Bůh je mnou slaven, ať se mi stane cokoliv.“

A věru, jako sv. Apollinář tak každý pravý křesťan na světě smýšlí: chce jen čest a slávu Boží všude rozšiřovat, byť by ho to i oběť nějakou, ba vlastní život stálo — : jen když Bůh je oslaven.“ Kde je naše horlení pro čest Boží.“ Kde naše láska k oslavě Boží? A sloužíme předce tomu samému Bohu, jako svatí nebeští! a chceme do toho samého nebe někdy vejíti!

24. Sv. **Julitta**, mučednice.

„Já se hrozím jen jediné věci — hříchu.“

Svět se mnohého hrozí, jen hříchu ne. Bolení hlavy, ztráta peněz, ponížení sebe menší, pomlouvání, hana světa ... toť hrozné věci, pro které ani odpočívati ani pracovati mnozí nemohou, bez přestání si naříkajíce a bědujíce — — ale hříchu — ani si nevšímají. Odkud to? protože jen pro tento bídný svět žijou a nikoliv pro věčnost; svatí ale žijí jen pro nebe dobře věděli co jest: B o h a u r a z í t í a n e b e z t r a t í t i.

25. Sv. **Jakub** větší, apoštol a mučedník Páně. Pondělí.

„Můžete píti kalich, kterýž já píti budu?“

Můžeme Pane! budeme a chceme ho píti, neb Tys jej dříve z lásky k nám pil, a Tvůj byl nevýslovně trpěl; můžeme a chceme ho píti, poněvadž se spoleháme důvěrně na posilu milosti Tvé; můžeme, ano musíme ho píti, poněvadž bychom jinak k Tobě nepřišli.

26. Sv. **Anna**, matka nejbl. Panny Marie.

„Bohu poručíno!“

Velmi spasitelná to zásada a pro ty mnohé nepříjemnosti toho světa nám nade všecko potřebná. V nemoci, v nedostatku, v pronásledování všelikém, v utrpení všelikém, volejmež: „Bohu poručíno!“ Při ztrátě majetku neb zdraví a svých milých rovněž rceme: „Bohu poručíno.“ Ano přejeme-li si čeho pro sebe neb jiné a nemůžeme-li to dosáhnouti, těšme se slovy: „Bohu poručíno!“

27. Sv. **Pantaleon**, lékař a mučedník. Středa.

„Skutky lépe znějí nežli slova.“

Jako sám obrácen byl ne tak slovy křesťanských kazatelů jako spíše jejich ctnostným životem: tak hleděl i později jiných Kristu získati ne tak slovem jako skutky křesťanskými. Kolik duší získal jsi ty Kristu Pánu? Slovy se to nedaří, ale zkus to skutky, životem ctnostným a v pravdě křesťanským!

28. Sv. **Justa a Rufina**, mučednice.

„My jsme křesťany a tudíž nic zlého nečiníme.“

Kéž by se i o nás mohlo říci, jako o prvních křesťanech, že nic zlého nepášeme, že nepravosti netrpíme, že v tiché domácnosti Bohu sloužíme, že všem lidem i nepřátelům dobře činíme, že nikdy nepokoj a rozepře nepůsobíme — jaká to oslava cti Boží! jak by se nepřátelům víry sv. všeliký podnět k osočování z rukou vzal!

29. Sv. **Martha**, panna a hostitelka Páně.

„Pane, kterého miluješ, stůně“ stůně duše má mnohými nedokonalostmi, a to proto, že jsi vzdálen potěšením a posilněním svým, ano již i umřel bratr můj — člověk po dokonalosti žádostiv; „Pane, kdybys byl zde býval (svou potěšnou a posilující přítomností), nebyl by zemřel bratr můj“ . . . ale nezoufám si pro hříchy své, vím že cožkoliv budeš žádati od Boha, dá Tobě; „budeš-li jen chtít zase,“ oživne ve mně touha po nebeské vlasti.“

30. Sv. **Rufin**, mučedník.

„V životě přísném je daleko větší slasti než v životě smyslném.“

Kdyby kdo voliti měl mezi životem pohodlným a přísným, bohatým a chudým, mnoho anebo málo jísti a pít a spát, divadla, tance a rozkoše navštěvovati a nebo pobožnosti atd. a my bychom mu radili, by to druhé zvolil, držel by nás snad za blázný; ale nyní vidíme, že svatí nebeští skutečně to druhé (přísný život) zvolili, ačkoliv mnozí před svým obrácením pohodlný život vedli, a předce vyznali, že se jim pak vše zhnusilo, co dříve tak vášnivě vyhledávali a že jen jedna rozkoš pravá — totiž sloužit Bohu.

31. Sv. **Ignác Loyola**, zakladatel řádu. Plnomocné odpustky rozšiřovatelům apostolátu. —

„Všecko k větší cti a slávě Boží.“

To budiž i naší zásadou; nebo pro čest a slávu Boží jsme stvořeni, čest a sláva Boží je tudíž cíl náš: a proto ve všem a všude máme čest Boží rozšiřovati slovy, skutky, srdcem i ústy i myšlením. Všecko ke cti Boží — tak to žádá Bůh; proto odloživše samolásku a vlastní ctižádost, hledejme ve všem jen — lásku Boží.

(Zasláno.)

Žádost na velebné duchovenstvo Ceskomoravské!

V rodišti nešťastného mistra Jana Husi v Husinci staví nížepsaný na hřbitově prostrannou kapli — pěkný kostelíček — ke cti největších dobrodinců národa našeho sv. Cyrilla a Methoděje. Ti, jenž nám přinesli nejdražší poklad víry svaté, mají dostati v Husinci důstojný pomník a spolu nad námi tu mají bdíti, aby tento nejvzácnější klenot nám odňat nebyl. Založen byv kostelíček z příspěvků zbožných osadníků Husineckých r. 1868, dospívá letošního roku ku svému dostavení a konečnému otevření službě Boží a počtě oněch sv. věrozvěstů. A snad již nejbližší příští 10. červenec bude onen přešťastný den, v němžto chrámeček náš posvěcen bude. Nebyli bychom štěstí toho tak záhy se dočkali, kdyby zbožní dobrodincové, zvláště pak ctná jednota katolická v Praze nám nebyla přispěla. Však nepřestávám stále zbožné katolíky v Čechách a na Morávě prositi, aby podporu svou nám neodepřeli, a seč síly stačí, přispěli k dokončení díla toho, kteráž ku cti a slávě Boží, k uctění našich cv. apoštolů a k utvrzení u víře celé krajiny naší započato bylo. — Zvláště však na

velebné duchovenstvo Českomoravské snažnou skládá podnikatel stavby té prosbu, aby ku konečné úpravě kostelíčka toho, nemůže-li penězi, aspoň bezplatným odbíráním mši sv., kteréž nížepsaný od veldůstojné konsistoře Budějovické ve prospěch kaple „*ad intentionem dantis*“ obdržel, milostivě přispěti ráčilo. Laskavá nabídnutí v ohledu tom jakož i peněžité příspěvky ochotně přijímá a uveřejní redakce „Školy“ *); aneb se račte obrátiti přímo na nížepsaného.

Jan Švéda, farář.

D r o b n o s t i .

Chtějí býti Kristovy a zároveň jeho odpůrci. Z Kolína telegrafovalo se ku slavnosti u Lipan (dle „Pokroku“ č. 146): „Kristus na kříži, Hus na hranici, Prokop na poli u Lipan za myšlenku svobody životy obětovali, my věrní stoupenci památku jejich vděčně sobě připomínajíce voláme jim hřímavé „Sláva!“ Občané z Libenic.“ — Kristus Pán umřel zajisté za svobodu na kříži, kterou nám i vyzískal svým vykoupením a zvěstováním věčné pravdy, jak se hlásá dosud v církvi katolické; právě té pravdě odporovali ale oni, jež mnozí našich českých sourodáků na roveň (ba ještě více, ku př. v ročence „Ruch“) staví s Kristem Pánem, neboť za kacíře byli uznáni. Kterak tedy možno býti věrným stoupencem Kristovým a spolu Husovým, jenž bludy Viklefovy přijal a hlásal? Není-li tedy onen telegram jako rouhání? — Co upřímného národovce Husa, Prokopa, Žižku atd. velebit, kdož by to měl komu za zlé! Avšak v tom ohledu nebyl zajisté Kristus Pán roven Husovi atd., nebo On hledal svobodu jinou, svobodu od hříchu a ďábla, a tím blaho všech národů, ač světskou svobodu národa kteréhokoli nezamítal. Ostatně nejde to ani těm, jenž na vrch staví Husa co reformatora církve a se chlubí býti jeho stoupenci, tak od srdce. Nebo kdyby jim někdo nařídil, úplně vše to katolické věřiti — a tak i jednati! — co Hus věřil a činil, škaredě by se tvářili. Kdyby, jak některé časopisy naše navrhovaly, listiny ohledně kaceřování Husa na sněmu Kostnickém nyní na Římském opět se prohledly a on snad za nekacíře byl uznán, bezpochyby přestalo by vše zbožňování Husa. Jestli to tedy pouhá zbroj proti staré národní šlechtě a duchovenstvu katolickému. Nechme jim tu radost na čas, a držíme se pevně svého katolického přesvědčení.

Jestli pak byli na mši sv.? Na hod Boží svatodušní podnikli některé spolky vlastenecké celodenní výlet. Skoro ráno vyšli, na místě zábavy jedli a pili i komedie hráli, a pobavivše se jeli domů. Tažme se jich však, kde byli na mši sv.? Z mnohého spolku se bavícího nebude ani jediný s to odpověděti „ano“; a předce všichni ti naši krajané a krajanky jsou dle křestních listů katolíci! Těm arcíť na mnoze nebudou se líbiti Sušilovy „Zpěvy a hněvy,“ v nichž naříká šlechtetný národovec ten na zkaženost mravů a na neznabožství. Ký div ale také, když mnozí duchovní, horliví to národovci a zbožní katolíci, nové naše spolky národní v podezření jaksi mají a na nich málo se účastní. Nekladte žádných překážek katolickému duchu a životu a budou pak na zábavných spolecích, besedách a t. p. všichni — kněz, nekněz — se účastnit. Krásný příklad nedělního celodenního výletu dal zajisté r. 1868 zpěvácký spolek Brněnský, oznámiv dříve, ve kterou asi hodinu do R. dorazí a mši sv. velké přítomen bude, — a přítomen byl.

*) Milerádi se nabízíme v tom ohledu. Redakce.

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Srpen 1870.

Číslo 8.

Sedmero tělesných skutků milosrdenství.

VI.

Na zajaté pamatujte,
Jako byste s nimi byli;
Soužené vždy podporujte,
Byste zásluh vydobyli. —

Svatý Paulin, biskup v Nole,
Pro vězně vše obětoval,
Prodal věci vše i pole,
Za to vězně vykupoval.

Přišla k němu jednou vdova,
Nad zajetím syna ouplí —
Světce soustrast s vdovou chová —
„Kdož mně syna z vazby koupí?“

„Pomozte mně, dobrý Pane,
Vysvobodit těchu moji;
Ach, jsem v bídě neslýchané,
Větší ještě se mně strojí!“

Milostně on na ni hledí,
Laskavě jí rukou kyne,
Ani slova při tom nedí,
Rozmýšlí, vždyť v nouzi hyne. —

Viz, jak pilně práci koná,
Ten, jenž druha vysvobodil;
On tu za jiného stoná,
Jemuž svobodu byl zplodil.

Zastává tu zahradníka,
Celý skví se svatou září;
Chvála zněla na dělníka
Ač již u vysokém stáří.

„Vždyť to jest náš biskup svatý,“
Spoluvězni za něj prosí,
„Otrockým jest poutem spiatý,
Které za jiného nosí!“

Pohan sám se nad tím diví,
Světce pouští ze zajetí.
Bylť to v Nole příchod tklivý,
Vítají hle, otce děti!

„Vy jste přišli v žalář ke mně
Jsouce vlídní ku zajatým,“
Tak nám řekne Kristus jemně,
„Za to připočtu vás k svatým.“

P o s l u š n o s t .

(Podává: P. J. Cz.)

1. a) Co jest a co udává.

Jako citěra toho poslouchá, kdo na ni hraje a příjemné zvuky vydává: tak
činí poslušnost vše, co jí představení poroučí.

(A. Kotte.)

Sv. poslušnost jsou duchovní hodinky, kteréž nejen čas udávají, ale i co na čase jest. Kolečka těchto hodiněk jsou řeholní pravidla a všechny dobré zásady křesťanské dokonalosti. Závaží těchto hodiněk jest poslušnost, kteráž vůli vyměřuje běh kývadla, zrovna jak to poslušnost žádá. Pohybování tohoto kývadla pohybuje i všechna kolečka a pera a rozum naznačuje, co jest na čase a co se každého okamžení činiti má, (Fr. Weninger.)

Poslušnost značí se co panna očima k nebi pozdviženýma; oděv barvy nebeské, stojí u stolu, na němž koule dokonale okrouhlá; představuje se i okřídlená, na krku majíc obraz Abrahama, an obětuje syna Isáka. (Viola.)

b) Ve všem se ukazuje, násilná nemá ceny.

Jako včela všude med hledá: tak plní i poslušný všude rád vůli Boží buď prostředně buď bezprostředně a činí dobré. (A. Kotte.)

Násilím usevřená poslušnost podobá se větru v měchu sevřenému, kterýž, pukne-li přeplněním, i všecek vítr z něho rychle vyběhne. (Večerní vyrazení.)

c) Jest potřebná zvláště mládeži.

Hl! co je poutníku, to je poslušnost křesťanu v ohledu mravním.

(Sborník.)

Kdož koně dobře hledí, učí je nejprve na uzdě poslouchati; kdož tedy mládež vyučovati chce, především tomu nechať ji navykají, aby na slovo poslouchala.

(Jan Amos Komenský.)

d) Jest vznešená.

Rozum a vůle, pojímá-li je páska poslušnosti, jsou církvi, kterýmž se kruh jednání, jenž pro věčnost cenu má, s největší dokonalostí táhne střed, na kterémž rozum přestati má, jest úplné sjednocení vlastního úsudku s úsudkem představeného ovšem ve věcech dovolených. Kdo takto učinil, uhodil v tomto ohledu do středu a zasluhuje korunu ctnosti nejlepší. (Fr. Weninger.)

Mocně mne dojala sv. panna Pokora. Následkem účinku toho zadumán, stál jsem dlouho před palácem bez hnutí. Pozdvihnuv opět očí vidím, že jsem sám se svým průvodem, jasnou soudností a dobrou vůlí. Pokoru nebylo víc viděti, snad se opět schovala za oponu.

Za dalšího se v jizbě ohlížení zpozoroval jsem vzadu polootevřené dvéře „Kam pak asi vedou dvéře ty?“ táži se bezděky sám sebe. „Dvéře ty,“ ujala se slova nadcházející jasná soudnost, „vedou k jizbě Poslušnosti. Bydlíš totiž hned vedle.“ Tím líp,“ ozval jsem se, „tož možno, k ní ihned vjíti a s ní se obeznámiti. Známost ta bude zajisté neméně vzácná než byla ona, co jsme učinili s pokorou!“

„Bez pochyby“, odvece jasná soudnost; „poslušnost jest zajisté jeden z nejprvnějších miláček sv. kněžny (sv. náboženství) a ona jí neřekne jináč než má milá dcero anebo dcero mého srdce.“

Prošedše už těmi otevřenými dveřmi, vstoupili jsme v jizbu vedlejší. Byla prostranná, čistá a přívětivá. Místo však co by byla budována do čtverhranu, dělala úplnou okrouhlinu. Mělať plno dveří, ba já jich napočítal do osmi. Všecky byly dokořán otevřeny a na každých viselo snadno uchopitelné perutí. Na zdi upevněno bylo tré velikých desk, na jichžto první velikým písmem nesmazatelně psáno desatero přikázání Božích, na druhé patero přikázání církevních a na třetí různé povinnosti stavu.

U stolu (abysme přišli k věci hlavní) ano u stolu, který prostřed jizby stál, seděla v lehkém pracovním oděvu potočitá děva, z látky na div krásné mně však naskrz neznámé roucho hotovíc. Na hrdle měla viset hodinky a požírala přes tu chvíli na jejich v neustavném ruchu jsoucí ručičku. Vypadala jinak velmi vesele, notujíc si při práci píseň, jejížto závěrní rým činila slova:

Otče, jenž tam na výsostech dlíš,
ne má ale vůle tvá budiž!

Jakmile přítomnost naši upozorovala, vstala, šla nám vstříc a ptala se, či by nám něčím posloužit mohla? Když jsme děkující řekli, že nikoli; dala se bez odkladu zas do práce pokračujíc taktéž ve zpěvu.

Z toho ze všeho soudil jsem, že děva ta je poslušnost. Já se tedy po jejím jmeně už ani neptaje jen tiše a rodostně se díval, jak jí ta práce šla od ruky. Zadívaní napadlo mi, že děva ta bydlí tak blízko pokory; a to mne vedlo na myšlenku, že to budou dvě sestry.

Jasná soudnost pohrdila mou domněnku a dodala, že dvě sestry ty co do způsobu, smýšlení a jednání srovnávají se s dvousestřím Martou a Marií, pokudž totiž pokora tichou mysl Marie, poslušnost zase přičinlivost Marty má do sebe. Aspoň se obě ty ctnosti tak lehko od sebe odloučiti nedají, dlužno spíše aby spojeny byly. A kdež v úzké i trvalé vejdu spojení, tam jistě zanedlouho zavítá dokonalá svatost posvětic a požehnajíc svazku jejich.

„Ale,“ pátral jsem, „proč pak má jizba poslušnosti tolik otevřených dveří a k čemu jsou ty na nich zavěšené perutě.“

Jasná soudnost vykládala: „To obě poukazuje na chvátavost poslušnosti. Ješto dvěře na vše strany otevřeny jsou, tož z každé strany snadno rozkazy přijímati, ale i taky v každou stranu může odkvapiti, aby se vyplnila; anobrž aby se na každé místo tím rychleji udati a jako letmo rozkazy plniti mohla, jsou jí při potřebné vycházce k službám perutě.“

„Jaký účel mají ty tři desky na stěně?“

„Majíf,“ zvěděl jsem dále, „poslušnost pamatovati na všecky její povinnosti, kolikrátkoli jí padnou do očí. Nebo povinnosti ty zahrnují se v tom, co naporučuje Bůh, co církve a osoblivý stav.“

„A co to za oděv, jehož hotovením zaměstkuána?“

Jasná soudnost řekla: „Oděv ten jest nebeské roucho svatební. Kdo koná ctnost poslušnosti, okrašluje duši svou jím k někdejší zásnubní slavnosti s nebeským jejím ženichem, Kristem.“

„A nač má konečně poslušnost hodinky na hrdle?“

Odřekla mi: „Hodinky má k rozdělení času, aby za voláním povinnosti k různým denním pracím na minutu udati se mohla.“

„Právě ukazovaly hodinky na deset. Z čerstva povstala panna, uklonila se nám a odkvapila protilehlými dveřmi s vyjádřením, že jí za denním pořádkem jíti jest v blízký kostel, aby tam slyšela obvyklé kázání.“

„V blízkém kostele že chce panna ta slyšeti kázání?“ pravil jsem jasně soudnosti. „To bychom mohli pospíšiti za ní a spolu s ní obcovati hlásání slova Božího!“

„Obcování takové vždy užitečné,“ ozvala se průvodkyně má dosvědčujíc, žeš dítětem Božím, že máš lásku k Pánu Bohu, jenž z evandělí mluví k srdcím lidským.“

Zůstavivše bez meškání jizbu šli jsme, abychom v domě Božím hlásat slyšeli slovo Boží.

(S. Sieber.)

2. Prospívá velmi.

Poslušnost podobá se shánečce, kteráž všecko rovná a ve všechny věci rovnost a sjednocení přivádí.

(Rodriguez.)

Abys kruh svobodnou rukou udělal, jest velmi těžké. Jak snadno ho ale uděláš kružníkem (cirklem)! Jeho dvě rámě naznačují rozum a vůli a prozřetelnost klade a drží kružník rukou představeného. Blaze tomu, kdo se svým rozumem, s vůlí představeného úplně spojí jako v jeden puntík, odevzdaje se jí poslušně, jistě a snadně popíše svou vůli kruh činu. Kružník prospívá i mnoho při měření zvláště chceme-li dle velkého obrazu malý si vyhotoviti. Tutéž službu prokazuje nám i poslušnost.

(Fr. Weninger.)

Kdo jde přes velmi hlubokou propast, učiní nejlépe, pakli zavře oči a chopí se ruky zkušeného vůdce. Tak vede bezpečně poslušnost, kterouž se představenému odevzdá, křesťanského poutníka, zvláště na výšinách křesťanského cviku ve ctnosti.

(Fr. Weninger.)

Zásluhu sv. poslušnosti přirovnal bych nebeské spořitelně. Každé okamžení času platí tolik co Bůh, praví sv. Chrysostomus. Mnoholi času, přemýšlení, zkoušení a posuzování uspoří si poslušný! Nebotřebuje si voliti mezi dobrým a dobrým, mezi dobrým a lepším, poslušnost vyvolila proň to nejlepší. V této spořitelně Božské prozřetelnosti dává si poslušný kapital svých vloh a sil na úroky a běře zajisté ty největší úroky své činnosti. Neboť poslušný nečiní ničeho nazmar a na konci obdrží celý kapital i s úroky nazpět. Poslušnost nezničuje tedy ani naše vlohy ani síly, nýbrž opatruje jich pro pravou službu Boží.

(Fr. Weninger.)

I planý strom očkujeme větvemi nejlepšího druhu. Nápodobně očkuje neomezená poslušnost plané naší vůle větve nejdokonalejších skutků.

(Fr. Weninger.)

Strom, nevyřezává-li se, žene silně do dřeva a lupení; leč tím slábne vynakládaje k zevní okrase mízu, která sic ve větvi jiné přešla by byla v plod a semeno. Třebas tě poslušenství přistříhalo a tobě tak mnohou jinak sebe zdravější větev činnosti bráti se zdálo: ty ztrácíš na dřevě zevnitřnosti, nikoli však na mnohosti a dobrotě tvých ctnostiplodů.

(Fr. Weninger.)

Jistý dobrý muž měl kdys tři rybičky, rybičky nejkrásnější na světě. Nasadil je do malého rybníčka jako křišťal čistého a měl velké zalíbení na nich. Sedával na hrázi a dělával zemličky do vody. I přicházely ty roztomilé rybičky a lapaly drobečky. Vždy jim říkával: Rybinky, rybinky mějte se dvojího napozoru, aby vám vždy tak blaze bylo, jako teď. Nelezte nikdy mřížkou do velikého rybníka, ani neplavejte po vrchu, když nejsem u vás. — Ale rybinky mu neporozuměly. I pomyslí si ten dobrý muž: Učiním, aby mi porozuměly. Postavil se k mřížce a když některá s nich přišla a chtěla tudy do rybníka, zašplechtal proutkem ve vodě, že se toho ulekla a jela zpátky. Totéž činíval, když některá na vrch přišla, aby šla zpátky do hlubiny. Teď mi snad již porozuměly, myslil sobě a odešel domů.

I sešly se ty tři roztomilé rybinky a vrtěly hlavinkou nad tím; a jinak nemohly tomu rozuměti, proč ten dobrý muž na tom stojí, aby nechodily navrch ani do rybníka? Vždyť tam sám nahoře chodí — pravila jedna — proč bychom my nesměly trochu do výšiny? — A proč bychom byly zavřeny? — pravila druhá — což nám to uškodí, když se do velikého rybníka trochu pojedeme? — Tvrdý to jistě

muž — odpověděla první — nemá nás rád, ani nám nepřeje, abychom se potěšily. — Já naň nebudu nic dbáti — pravila na to druhá — hned se tam trochu projdu do toho rybníka. — Třetí z nich ale byla nejmoudřejší a pravila sama k sobě: Ten dobrý muž ví snad, proč nám to zakazuje, že nás miluje a nám radosti přeje, jest pravda. Proč by jinak přicházel a dával nám drobečky a těšil se tomu, když je lapáme? On není hrdý zajisté, já učiním, co žádá, ač nevím, proč tomu tak chce.

Ta dobrá rybinka zůstala v hloubce, druhé dvě ale konaly, jak byly pravily. Jedna jela mřížkou do velkého rybníka a druhá hrála si na vrchu na vodě a vysmívaly se své sestře, že se nechtěla tak dobře míti. Ale co se stalo? Sotva že do velkého rybníka vešla, přihnala se na ni štika a pohltila ji. Druhou ještě na vrchu se radovala, vzhledl dravý pták, pustil se po ní a sežral ji. Jedině opatrná a poslušná rybinka třetí zůstala samotná.

I zraďoval se muž ten dobrý poslušnosti její a nosil ji každý den nejlepší píci. A tak byla živa vesele a radostně a dočkala vysokého věku. (Jos. Chmela.)

a) Chrání před pýchou a náruživostí.

Achat jest prý výborný lék proti jedu zvláště proti uštknutí hada; tak i poslušnost chrání nás velmi proti škodlivému jedu pýchy. (Sv. Albert.)

Poslušnost podobá se pojišťovacímu ústavu proti ohni. Pojišťujef nás proti ohni nezřízené žádosti, který by v okamžení mnoho zničil, čeho jsme si dobrého za dlouhý čas vyzískali. Kdo právě poslušný jest, jest i pokorný a kdo opravdu pokorný jest, jest i opatrný a má se na pozoru. (Fr. Weninger.)

b) Vede k pořádku, pokoji, nebi.

Jako stroj jen tehdaž dobře jde, pakli všechna kola spojena jsou: tak i ve společnosti závisí pořádek od poslušnosti. (A. Kotte.)

Poslušnost se dá s hoblíkem přirovnati, který všechno rovná a hledí a ve všem stejnost přivádí. (Rodriguez.)

Poslušnost jest vozem, na kterém se jede do ráje mile a lehko.

(Kal. Poutník.)

c) Štěpuj ji záhy!

Mnohé símě neb sazenice velmi záhy se zasazovat musí, sic by pozdě vzešlo a se povzneslo a svého zniku dobře nedošlo. Tak se nachází také hlavní rostlina, která velmi záhy a s velikou pozorností do jarní zahrádečky, do čerstvé půdy duše dítěte vložena a zasazena býti musí. Tato drahocenná sazenice jest — poslušnost. (Alb. Stolc.)

Vzácná oběť.

Viz tam srdce věncem z trní spiaté,
pro tebe jak krev svou cedí!
A ten plamen lásky přebohaté,
tvým že jest ti zřejmě nedí?

Druhé srdce z růží věneo zdobí,
jejž si čistá splétla ruka,
by však Bůh tě zprostil zloby,
kláno mečem, žalem puká.

Zdob své srdce lásky ve zápalu
cnotou, růží z nadesvětlí,
nesejímej trní hořkých žalů,
pak ho věnuj v kruh co třetí. —

Dějiny Božského Srdce Páně.

(Ze „Sendbote“ III. roč.)

Srpen.

Dne 13. srpna. r. 1621 skonal pouť vezdejšího časného života bl. Jan Berchmann, chovanec tovaryšstva Ježíšova, jsa stár 22 roků. Poslyš, mileny čtenáři, jak vnikl mladík tento zbožný, jež sv. Otec všeho křesťanstva, Pius IX. zároveň se sv. Aloisem a Stanislavem za patrona mládeži studující ustanovil: do ducha B. Srdce, a kterak osvojil si pravé smýšlení, jež apostolatem modlitby ovládati má. Blahoslavený Jan míval v obyčeji upomínky své (*Memento*) při mši sv. rozvrhovati dle 5 ran Kristových, modle se pro ránu na levé ruce za odštěpence a protivníky církve, pro ránu na pravém rameni za chladné a vlažné u víře, a ránu v boku Ježíšově za své prosby obětuje. Říkával: „Pro tuto vyprosím sobě od Boha dobrotivého onu milost, abych neumdlél v lásce k němu, nezvratným byl v plnění svých povinností a slibů a konečně abych v pravdě zamiloval sobě Svátost Oltářní a Matku Boží, Marii Pannu!“ Kterak vznešeným příkladem předcházel ostatním spoluklerikům v pobožnosti, poznáme, když rozpomeneme se jeho častých návštěv u nejsvětějšího Srdce chovaného ve svatostánku. Život jeho vroucí zbožností vynikající pohnul sta mladíků nejen k zlepšení se, ale i k mnohému zapírání sebe, a což především žádoucné jest u mládeže — k věrnému zachovávání a ostříhání panické čistoty,

Mimo životem vzorným přičiňoval se také slovem živým a pohnutlivým, aby spolužáky na gymnasiu Mechelském v Belgii přiměl ku vstoupení do kongregace nejblahoslavenější Panny. Takové bylo apostolování mládce Jana Berchmannna! A jaké jest na še? Kéžby každému z nás svědomí aspoň částečně příznivě odpovídalo k otázce té!

K blahoslavenému tomuto, jehož jeden z bratří byl Augustiánským řeholníkem a druhý otcem Jesuitou, řadí se důstojně neteř jeho Anna Berchmannová, kteráž narodivši se dne 27. září roku 1622 žila život svatý a co světice také zemřela dne 7. listopadu r. 1665. Za mládí svého kráčela těmiž cestami, jako bl. Markéta Alacoque, nepřekonávajíc nikdy velké své náklonosti k vyražením a radovánkám; teprve později nahlédnuvši marnost smyslného světa a přesvědčivši se o ničemnosti

všech časných radostí i jejich liché a podvodné ceně potlačila smyslné choutky tělesné a vstoupila v Diestu do jednoty Béghinek.*) Od této doby stala se potom jednou z nejhrolivějších ctitelkyň Božského Srdce, začož odměňoval jí Pán oním blaženým poklidem a mírem duševním, jež jenom nebesa skýtati mohou.

Čtouce životopisy takovýchto křesťanů přiučme se také něčemu ze života jejich ve svůj vlastní prospěch a vykonávejme nejprvé jako bl. Jan Berchmann všechnu svou práci, ať polní, ať domácí, s úmysly dobrými, Bohu milými, obětujeme zaměstknání a snahy své dále v duchu apoštolátu modlitby nebeskému Otci a spojujme je za třetí po příkladu bl. Anny Berchmannové se zásluhami Božského Srdce, a pak zajisté Velebnost Božská ani na nás nezapomene s odměnou a oslavou, kteréž nebešťanům v plné míře se dostává.

Dne 19. srpna r. 1864, vydal první biskup církve, Pius IX., bullu o prohlášení Markéty Alacoque za blahoslavenou. Chci tuto několik z ní slov podati, abys ty, jenž rád čítáš řádky tyto, poznal, jak blahosklonně smýšlí přední učitel církve o Božském Srdci. Mluví v oné bulle as takto: „Původce a zakladatel víry naší, Ježíš Kristus, kterýž z nevýslovné lásky k slabému a kleslému tvorů světa na sebe přijal tělo lidské, aby z otroctví hnusného hříchu vykoupil nás, nepřál sobě ničeho snažněji, než aby týž plamen lásky, kterýž v jeho Srdci plápolal, i v srdcích člověčenstva roz-nítil se; neboť praví k učedníkům svým: „Přišel jsem, abych oheň poslal na zemi, a což chci jiného, než aby plápolal.“ Kdož může býti tedy ještě dále nepřístupným zatvrzelcem, kdož může trvati i nyní nepohnutým láskou vzájemnou, když Syn Stvo-řitelův dal sobě probodati láskyplné Srdce kopím, aby připravil v něm duším našim zuboženým stánek míru a ochranné útočiště? Může-liž kdo ještě býti, jenž bys nedojet nepřekonatelnou obětavostí touto neklesal na kolena, abys v skroušenosti uctíval nej-světější Srdce Spasitelovo? A jakž bychom neměli ponoukání býti k horlivému roz-šiřování tohoto zbožného výkonu mezi pravověřícími bratry svými, když blaho a pramen života dokonalého jest toho výsledkem?“ Tak probouzí nás sv. Otec Římský.

O dni 21. srpna slavíme památku sv. Johanny Františky Frémot de Chantal, kteráž po úmrtí chotě svého zarazila podle návodu sv. Františka Saleského řád Salesianek (1610), v kterémž i Markéta Alacoque strávila většinu zdárného života. Světec jmenovaný ustanovil také mimo jiné, aby uprostřed pečeti klášterní vyryté bylo Srdce s nápisy Ježíše a Marie, dále aby kolem Srdce vinula se trnitá koruna, proknaná dvěma šípy a křížem z vnitra Srdce vyčnívající.

Dne 28. srpna r. 1794, vydána v Římě památná bulla „*Auctorem fidei*,“ v níž důstojně a zároveň mocně obhajuje biskup a sv. Otec Pius VI. pobožnost k sv. Srdci Božskému proti uštěpačným výtkám posměvačných nepřátel. Byloť to r. 1786, když biskup Pistojský, v území Toskánském v Italii, svolav synodu dioecésální, uctění Srdce Ježíšova, tu veřejně dal prohlásiti za novotu aneb pošetilou, aneb aspoň církvi nebezpečnou. Takovýto výrok Jansenistům nakloněného přednosty církevního, pohnul stolicí římskou, že mínění to ve zmíněné bulle prohlásila za klamné, přehnané, urážlivé a záhadné, a dodala: „Věřící neuctívají Srdce Páně co oddělené od bytosti Božského

*) *Béghinage* žijíce nejvíce v Belgii a ve Francii neskládají vlastně nijakých slibů, nýbrž zasli-bují se pouze čistotě a neposkvrněnému životu, tvoříce tak prostřední takměř stupeň mezi laiky a řády řeholními. Spravujíce se společnými pravidly odívají se stejným šatem; podobné a spolky mužské zovou se *Beghady*.

Syna, nýbrž co jednotně s osobou Ježíšovou spojené a proto úcty vždy hodné!“ Biskupovi pak Pistojskému, Scipionovi Riccimu, napsal Pius VI. těchto několik významných slov: „V Božském Srdci ctíme i uznáváme pramen nekonečné milosti a překypující lásku našeho Božského Spasitele.“

Když Pius VII., nástupce Pia VI., vracel se z pobytu svého v Paříži, kdež proti vůli držán byl v zajetí od samovládce Napoleona I., do Italie (1805), byl překvapen radostným okamžikem, an biskup Ricci u přítomnosti papežově s církví se smířil a bludná mínění svá odvolal.

O Panno věrná! — Oroduj za nás!

Zázračný obraz Matky Boží, nazvaný „Hospodině“ (Hausmutter) u sv. Štěpána ve Vídni, nacházel se dříve v klášteře u nebeské brány a příčina, že obraz tento „Hospodině“ nazván byl, jest následující:

Konstancia, dcera Bely III., krále Uherského, a druhá choť Přemysla Otakára I. krále Českého, opustila po jeho smrti (1230) Čechy, které tenkrát vnitřním rozdělením rozvlněny byly, a odebrala se do Vídně, by s několika nábožnými pannami, jenžto se dle způsobu jejich žití *Inclusae* (uzavřené) a *Reclusae* (uzamčené) nazývaly, — vzorný, od celého světa odloučený život vésti mohla.

Později — by rozmyšlám svého synovce Bely IV. s vévodou Bedřichem bojovným z Babenberku uhnula, přehla do otčiny, do Uher nazpět. Ostatní paní ostaly ve Vídni pospolu, — leč tehdejší válečné ohavnosti hrozily tento sesterský svazek roztrhnouti. Farář u sv. Štěpána Gerard, vida kterak klášter sv. Anežky pod břemenem utiskování úpí — slitoval se nad ním a daroval jeho obyvatelkyním dům s vínohrady (1271) pod tou výmínkou, že ony klášter nikdy neopustí, nýbrž v něm co řeholnice sv. Augustina až do jejich smrti uzavřené — žítí budou. Asi za rok obdržela abatyše Gertruda v sousedství stavebního prostoru v ulici „brány nebes,“ čímž se klášterní budova značně rozšířila.

Toho času nacházela se mezi těmito nábožnými paními, krásou a mravností vynikající panna, jménem Marie. Vychovaná přísnou klausurou mezi posvěcenými zděmi kláštera, zůstaly do 18 roku jejího věku všechny slasti a strasti tohoto světa pro ni tajemstvím, tak že jí abatyše Gertruda na základ jejího bohabojného chování se — úřad klíčnice svěřila, kterýžto úřad Marie s největší svědomitostí zastávala. Jak se již ve světě děje, bývají nejjemnější a nejčistší duše ďábelskou moci zlého ducha opanovány. Tomuto zlu podlehla i zbožná panna, Marie. Pojednou se viděla co klíčnice či vrátná v nejrozkošnějším půvabu do světa postavena, a ubohá pocítila, že se její srdce náruživě ozývá; kdežto dříve jen hlas náboženství a povinností slyšela.

Jednoho letního jitra volal ji hlas zvonku ku bráně klášterní. Otevřela, pohledla vzhůru a — zhrozila se, — neb před ní stojí mladý krásný muž v rytířském obleku, jehož výraz obličeje oplývající silou a ušlechtilostí se mohl nazývati ideální. Podivná krása a půvabnost Mariina jej oslnila, na místo upoutala. Teprv za několik sekund, když se obapolně vzpamatovali, tázala Marie sotva slyšitelně:

„Čeho žádáte pane rytíři?“

„Jsem panoš Kunrad z Ašperchu,“ koktal pomateně, „a rád bych se svou tetou mluvil, ježto v nejbližší příštích dnech do řeholního šatu oblečena bude.“

Marie třesouc se po celém těle, sklopila očí, dává mu rukou znamení, by posečkal, a uzavřela bránu.

Blíže vchodu do kláštera visel ve výklenku Marii na nejvýše drahý zázračný obraz Bohorodičky, před kterým Marie denně svou horoucí pobožnost vykonávala, a jej též denně čerstvým kvítím krášlila. Když nyní žádost rytíře abatyši oznámit — okolo obrazu šla, netroufala sobě svého zraku k němu povznést — sama sebe se zhrozíc spěchala k cele důstojné představené. Obdrževši rozkaz: by rytíře do hostinného pokoje uvedla, potácela se Marie jako pitomá ku bráně, třesoucí se rukou otevřela a vyřídila jí daný rozkaz. Právě tak se Marii dělo, když asi za půl hodiny, rytíř klášter opouštěl; její krásné oči zůstaly sklopené, její ústa němá, — zkrátka: duševní ustálenost ji docela opustila.

Když noc výkonům tohoto osudného dne konec učinila a krásná klíčnice umdlená a zimničně rozčilená do své cele se ubírala, opomenula u obrazu Bohorodičky svou večerní pobožnost vykonati a jej čerstvým kvítím ověnění. Teprv o půlnoci usnula, ale jen tak, by obrazotvornými sny za zkušené toho dne události, na novo prožila. Dábelské zjevy se jí stavěly před mysl, a vždy to byla statečná osoba rytíře, kterou duševně viděla. Tak se to dělo po několik dnů.

Pátého dne z rána přišel rytíř opět s tou samou žádostí; tyto návštěvy se opětovaly a množily tím více, čím více čas ku skládání slibu klášterního jeho příbuzné přicházel a — navštěvovateli se jeho úmysl podařil; neb v tomto čase se Marie s rytířem taksi jaksí dorozuměla, mlčky sjednotila, jakoby jeden pro druhého určen byl a beze sebe žítí nemohli.

Den skládání slibu uplynul, o půl noci zdvihá se Marie, s tlukoucím srdcem, žhavým pohledem se svého tvrdého lože, bere klíč brány, otevírá beze hřmotu svou celi, a spěchá temně osvětlenými chodbami ku bráně, jíž třesoucí se rukou otevřela.

Otevřevši bránu, potácí se nazpět ku zázračnému obrazu Bohorodičky a klade sobě svěřené klíče, vzdychajíc ku nohoum obrazu a praví:

„Nebes královno! Tvá nehodná služebnice se ku světu obrátila, odebeř ode mne klíče domu tohoto, a opatruj místo mne svou Svatyni.“

Nyní pádila ku bráně, — do noci tmavé, světa širého, kde ji rytíř s otevřenou náručí očekával a jeho první políbení do života skutečnosti, klamů a poznání uvedlo.

Sedmiletá doba uplynula, Marie, co odpadlice poznala v době této všechny slasti a strasti života, všechny choutky země zakousela: za několik měsíců jí její těkavý milenec opustil; ona se domnívala, že jí některý nástupce dřívější ztrátu vynahradí a ona pravého štěstí dosáhne — marná naděje!

Nyní byla Marie 25 roků stará, posud ještě hezká, přesvědčila se ale úplně o pozemské nicotě, nyní cenila skutečnost života dle její pravé hodnoty. Lásky klam, přátelské mámení, hnusné sobectví, nevděk a zlomyslnost konečně odhrnuly růžový svůj závoj, a nyní mohla Marie na svět pohlednout a pozorovat jaký v skutku jest a cítila bolestné rány, které jí stud a žal v srdci zanechaly.

Konečně — všechno a každého opouštějíc, cítila upřímnou a neodolatelnou touhu po zdích klášterních, obzvláště ale po obrazu Bohorodičky, chtěje se na ono místo navrátiti, by přísné pokání činila a opětné přijetí na milost sobě vyprosila

V rouchu kajicném oblečená, poutnickou hůl v ruce, bosonohá, putovala Marie mnoho set mil postíc a modlíc se.

Cíl nadpozemské touhy jest dosažen — o půl noci stojí před známým klášteřem ve Vídni. Noc jest tmavá, jen zamřížným okénkem nad branou prosvítá kmit lampy, ve které vždy u onoho obrazu světlo plápolalo. Modlíc se po tichu, zadržela třesoucí se rukou zvonce.

Žádný není však s to svatou hrůzu popsati, která Marii, hořem a nedostatkem na polo omdlenou pojala — brána se otevře a před ní stojí Matka všech milostí, Božské děťátko drže na rukou, nebeskou září obklíčena — ona jí, padlé kajícnici líbezným pohledem pomáhá a ji posilňuje.

Nyní odevzdává Nebeskrálovna ustrnulé Marii klíče, které byla před sedmi lety od ní převzala a vznáší se nazpět do výklenku.

Druhého dne ráno prosí Marie abatyši, by všechny jeptišky povolala a vyznává se jim ze svého provinění.

Jak velké bylo jejich ustrnutí — neboť po celých sedm let Marii žádný nepohřešoval, každý ji denně jak obyčejně vidíval; — tedy po celý čas zastávala Božská Panna za ni úřad klíčnice a střežila bránu.

Když jeptišky Marii vyslechly a odpuštění vyřkly, omdlela ona, tak že do své cele odnešena býti musela, mdloba tato uspala Marii v spánek věčný.

Tuto zázračnou událost zdělila abatyše sv. stolici, načež sv. Otec rozkázal, na věčnou památku, klášter „u Nebesklíčnice“ nazývati, který název se též přes půl tisícletí udržel. Ulice (Himmelfortgasse) se též od toho jmenuje.

Tak zní podání, z kterého nevinnost a mravnost mluví.

Za času moru, který v roku 1585 ve Vídni zuřil, vymřely jeptišky „u nebeské brány“ až na jednu a zdálo se, že klášter zajíti musí; tu však přesadil Vídenský biskup Kašpar Neubeck několik jeptišek z kláštera sv. Jakubského do kláštera opuštěného, který ale teprv v roku 1603 obdržely.

Tato abatyše Barbora Bauhofer, nalezla při přestavování kláštera, obraz Matky Boží v jednom z odlehlých koutků, takového ale sešlého a učerněného vzezření, že na první pohled bylo pozorovati, že obraz tento prastárý a ohněm poškozený jest, a že jen zázrakem od ohně docela ztráven nebyl. Důstojné paní připadla hned myšlénka, že původní obraz podání o „Nebesklíčnici“ před sebou má, — rozkázala, by obraz očištěn a obnoven byl. Jaké ale užasnutí! sotva že malíř práci dokončil, malba nová odpadla a zdálo se, že Matka Boží má větší zalíbení na starožitnosti a dřívějším obraze učuděném.

Nadobyčejné té věci divily se jeptišky nad míru i přenesly obraz do své domácí kaple, postavily jej na oltář a vyvolily jej za „domácí Matku kláštera.“

Když roku 1679 mor Vídeň opět navštívil, a zde krutě zuřil, zůstaly jeptišky kláštera „brány nebes“ skoro jen samy zachráněny; pád tento a obzvláštní pobožnost, kterou císařovna Klaudia Felicitas (choť Leopolda II.) k tomuto obrazu jevila tak, že se s tou myšlenkou obírala, spolek šlechticů ku počtě jeho řídit, — usnadnila roku 1680 abatyši hraběnce Anně Jakobíně z Quastenbergu, že tehdejší biskup Vídeňský Vilderich svob. p. Valtersdorfu povolil, by „domácí Matka kláštera“ k veřejnému uctívání, ročně po 8 dnů vystavena býti směla.

Když v srpnu toho roku obraz skutečně vystaven byl, byl nával lidu k účtění příšlých nesmírných.

Od toho času nebylo slyšet ve Vídni o ničem jiném tolik vypravování, jako že stařec mladíka, rodiče své dívky, ba i děti mezi sebou se vybízeli: pojďme ku „domácí Matce kláštera.“ Plačky tam šli a nazpět se vraceli Bohem hojně obdařeni jak duchovními tak tělesnými dary.

Této pobožnosti se později též císařovna Maria Teresie zúčastnila, a když se roku 1780 stoletá slavnost odbývala, darovala klášteru všechny své šperky při slavnosti této užívané.

Po vyzdvižení kláštera „Brány nebes“ (1783) byl zázračný tento obraz do schránky pozůstatků svatých k sv. Jakubu přenesen, a jest až po dnes v kapli sv. Eligia, kde ještě ve velké účtě se chová. (Dle „Vaterland.“)

Pronásledování křesťanů v Japonsku v roku 1623 a 1624. *)

Dle zvyku Japonského měl Chogun v srpnu 1623 otěže vlády odevzdati nejstaršímu synu svému a tento dědil po svém otci nejen říši ale i celou jeho zášť proti křesťanskému náboženství, tak že nejen podle obyčeje potvrdil všechny staré zákony, zvláště ty, jež proti křesťanům byly vydány, ale i hned započal krvavé pronásledování křesťanů, a sice v Jeddo, nynějším to hlavním městě říše, rozšířiv rozkaz, aby se všude jednalo tak, jako v Jeddo. V Jeddo pak byl křesťan vznešený, blízký příbuzný rodiny císařské, Jan Faramondo, jenž již r. 1612 pod Dayfusamou od dvora vypuzen a v bídu uvržen byl, a poněvadž pro Krista vše rád snášel, na rukou a nohou zmrzačen a na čele znamením kříže znamenán byl. Tento křesťan ve vyznávání víry své tak vytrvalý měl služebníka, jenž uvnitř dávno již od víry odpadl, a špatný vedl život, a jež, by dosáhl odměny slíbené těm, kteří úřadům křesťany vydají, místodržiteli v Jeddo přinesl seznam křesťanů v Jeddo se nacházejících. V seznamu tom byla též jmena P. Frant. Galveza z řádu sv. Františka z Assisi, a P. Jeronyma de Angelis z tovaryšstva Ježíšova. Místodržitel dal hned zatknouti několik křesťanů, aby se od nich dozvěděl, kde druzí kněží se skrývají. Jeden z křesťanů prozradil mučen místo, kde se P. de Angelis zdržoval, však tento o tom zpraven, hned se přestěhoval. Za to ale byl uvězněn křesťan, u něhož až dosud P. de Angelis bydlel, i s celou rodinou svou, a byla roztroušena pověšť, že rodina tato opět bude propuštěna, jestliže P. de Angelis k soudu se dostaví. Tento uvážil věc před Bohem a uzavřel, nevšímaje si varování a proseb křesťanů, dostaviti se před místodržitele. Katechista jeho, Šimon Jempo, rodem Japonec a krátce před tím do tovaryšstva přijatý, za žádnou cenu nechtěl se odloučiti od něho, a tak dostavili se oba, svléknuvše oděv Japonský a řeholný obléknuvše, k soudu: oba byli uvrženi do žaláře. Mezitím dostali také P. Františka Galveza s mnohými křesťany a uvrhli do vězení, tak že počet zajatých vzrostl na 50.

P. Frant. Galvez narodil se 1576 v Utielu v Catalonii, a vstoupil 24 let stár, vystudovav již theologii a stav se diakonem, do řádu sv. Františka. Puzen jsa k missiím východním odešel r. 1609 do Manily a odtud r. 1612 do Japanu, kdež po 2 léta neunavně pracoval na spáse duší, až byl pronásledováním křesťanů r. 1614 přinucen navrátiti se do Manily. Však v myšlenkách obíral se vždy s Japanem. Odebral se tedy do Macao, a protože nikdo se neodvážil jako European a kněz do

*) Začátek pronásledování viz „Škola“ roč. II. a III.

Japanu se přeplaviti, očernil si obličej, aby jako otrok mouřenínský přijat byl na některou loď; a skutečně dostal se tak 1618 opět do Japanu. Působil po delší ještě čas v Ochu a Jeddo, přeložil mnohé spisy, zvláště „život svatých“ v japonštinu, a odměněn byl za práci, pokoru, lásku a kajicnost svou korunou mučenníckou, stár 48 roků a v 23. roce od složení slibu řeholního.

P. Jeronym de Angelis narodil se v prastaré Enna, teď Castro Giovani, na Sicilii, studoval v Palermo práva, vstoupil však vykonav cvičení sv. Ignáce, stár 18 roků v Messině do tovaryšstva Ježíšova. Již co theologovi dovoleno mu bylo od P. jenerála s P. Spionolou jíti do Indie a odtud do Japanu, kamž přišel r. 1602 a sice již jsa knězem, za kterého ještě v Lissabonu byl vysvěcen. Tuchimi, Suranga, Jeddo a Meaco byly první jeviště jeho působení, až r. 1614 pronásledování vypuklo.

Představení povolali ho do Nangasaky, aby ho poslali odtud buď do Chiny aneb na Filippiny. Však k naléhavým prosbám svým směl v Japanu zůstat, a od toho času rozvinula se horlivost jeho o blaho duší v světle nejkrásnějším. Byl prvním, jenž v třech nejsevernějších říších japonských Evangelium hlásal, prvním, jenž v severnější ještě poostrovné říši Jeso rozžehl světlo víry, prvním, jenž r. 1614 z Nangasaky a Osaky v zemi velmi neúrodnou vyhnané křesťany navštívil, a který pomocí dvou katechistů počet křesťanů v říši Cami v krátkém čase z 1000 na 10.000 přivedl. Tak procestoval častěji Japonsko z jednoho konce k druhému v obtížích nevýslovných, jsa přestrojen brzy za kupce brzy za rolníka, až konečně smrtí mučennickou ukončil pouť svou stár 56 roků, z nichž 38 ztrávil v tovaryšstvu Ježíšovu a 21 v Japanu.

Fr. Šimon Jempo byl z Noseru, města v království Fingo, a od mládí byl vychován v klášteře bonzů. Když ale představený téhož kláštera se obrátil, přijal i Jempo s mnohými jinými sv. křest, mladík patnáctiletý. Tři roky později byl přijat v dům Jesuitů, jimž po 25 let sloužil jako katechista, až s nimi na ostrovy Filippinské byl vypovězen. Ale již v příštím roce vrátil se do Japanu, přidal se k P. de Angelis a od té doby měl jenom toto dvojí přání: přijatu býti v tovaryšstvo Ježíšovo a za víru obětovati život svůj; obojího se mu dostalo. Ještě ve vězení v Chimabaře obrátil a pokřestil 40 pohanů, a dosáhl pak, 43 roky stár, koruny mučennické.

Když totiž nad 50 uvězněnými křesťany byl vyřknut ortel, aby za živa byli upáleni, byly jim okovy sňaty, a provazem, jenž položen byl kolem krku, byly jim ruce na zádech svázaný, a tak je odvedli, Faramondo a oba kněze kořmo, druhé pěšky na místo popravné, jež bylo veliké místo blíže paláce císařského; nesmírné množství lidu naplňovalo ulice města. Mimo zajaté na koních sedící byli ostatní vyvedeni do ohrady, kolem učiněné, a tu ke kolům přivázáni. Na vysoké žerdi byl připevněn jich ortel: „Tito lidé jsou odsouzeni k upálení, protože jsou křesťany.“ Dříví, vzdálené asi na sáhu bylo podpáleno a pozvolna ztrávilo oběť své, kteří, povzbuzeni kýváním a voláním křesťanů vně ohrady stejného osudu očekávajících, ustavičně vzývajíce nejsvětější jména Ježíš a Maria statečně boj dobojovali. Nyní došlo na oba misionáře a na Farimondo, jenž již na rukou a nohou zmrzačen a v čelo vypáleným křížem jako vyznávající víry byl poznamenán. Když se byli srdečně rozloučili a vzájemně povzbudili k statečnému snášení muk, byli ku kolům přivázáni. Plameny již obklíčeni měli ještě k lidu dojemné řeči, až P. de Angelis u kolu svého na kolena klesl, a tak oběť dokonat; po něm zemřel Farimondo a naposledy P. Galvez. Že ze všech těchto 50 mučenníků jen tři, jichž život obšírněji jsme tu podali, či raději jenom naznačili, v seznamu blahoslavených se nalézají, totiž P. Frant Galvez, P.

Jeroným de Angelis a Fr. Šimon Jempo, stalo se proto (a to platí i o mnoho jiných mučennících, o nichž jsme se zmínili již, i o kterých se ještě zmíníme), že o druhých z nedostatků potřebných svědectví, nemohlo konáno býti pojednání soudné.

Však právě ta radost, s níž právě jmenovaní křesťané (50) smrt přijali, jakož i vytrvalost, s níž v plamenech ještě vyznávali a hlásali víru svou, jakož i to, že myslel Chogun, že křesťané k tomu čelí, aby ho s trůnu svrhli; přiměli ho k zpáchaní druhé ještě ukrutnosti: odsoudil totiž k smrti ještě jiných 37 zajatých, mužů, žen i dětí. Jenom 24 byli křesťany, ostatní 13 pohané, kteří buď křesťany u sebe přechovávali, aneb jiných, kteří křesťany přijali, se ujímali. Z křesťanů bylo 5 paní a jeden muž za živa upáleno, dva mužové, Petr a František ukřižováni. Z pohanů byli 2 upáleni, 2 státi a osatních 9 ukřižováno. Hrozno bylo patřiti na povraždění 18 dětí, z nichž jenom 2 ještě nebyly pokřtěny; všechny šly s radostí na místo popravné, ano některé vzaly si s sebou i hračky své. V přítomnosti křesťanských paní byly nevinné tyto oběti tyranovy krutosti dílem státy, dílem od pupíku až ke krku rozseknuty, dílem opět rozsekány v polovic, za nohy byvše chyceny. Všichni mučenníci tito trpěli 29. prosince 1623, a když brzy na to jiných 10 mužů a 7 paní v Jeddo pro víru bylo upáleno, zmocnil se pohanů tohoto města takový strach, že žádného křesťana více nechtěli přechovávat v domech svých, tak že nebozí vyhnanci nevěděli již ani, kde by přístřeší měli hledati.

U dvoru císařského byl právě tehdy, když oněch 50 křesťanů v Jeddo bylo upáleno, Masamune, kníže z Ochu a pán Chyndai-ský. Aby zalíbil se císaři, poslal hned svému místodržitelovi rozkaz, aby křesťany v jeho říši vyhledal, a nebudou-li chtít víru odpřisáhnouti, smrti potrestal. Jenom Jana Goto, křesťana vznešeného, o němž Masamune dobře věděl, že přechovával P. Jakuba (Diego) Carvallo z tovaryšstva Ježíšova, neměli pro jeho urozenost a zásluhy o zem obtěžovati. Avšak právě na tohoto odvážil se nejdříve Chuami, jenž z rozkazu místodržitelova vůli knížecí měl vyplniti a který byl křesťanů rozhodným nepřitelem; dostal ale vhodné odpovědi. P. Carvallo dozvěděl se ihned o událostech těch, opustil své dosavadní obydlí, a spěchal, by křesťany zpovídal a povzbuzoval i připravoval je k smrti mučennické za víru svou. Asi 60 křesťanů bylo se shromáždilo kolem P. Carvallo v jednom odlehlém údolí, když lidé místodržitelovi, poplenivše statky Jana Gotto-a, a ho v bídu uvrhnuvše, také do toho údolí přišli, a pátera Carvallo s mnohými křesťany javše, před soudce do Minaque přivedli. Tito uzavřeli zajaté po celý den v dvoře jakémsi, kde (vyjma misionáře, svlékli všechny do naha) při hojném sněžení vši slotě počasí zimního vydáni byli. Po výslechu P. Carvallo a dvou křesťanů, jeho ustavičných průvodců, byli zajatí z rána 9. února 1624 odvedeni do města Midensama. Byli mezi nimi dva, kteří pro stáří druhým stačiti nemohli, Alexius Coimon a Dominik Dosai; i uťali jim vojáci beze všech okolků hlavy. Dvakráte byli pak ještě vyslýcháni, nežli po cestách velmi obtížných konečně 17. února do Chindai přišli. Zde až do toho dne byli mnozí křesťané dílem upáleni, dílem státi. Mezi mučenníky těmito vyznamenali se zvláště stařec již sedmdesátiletý, Jan Ansai, s manželkou svou Annou, v témž skoro stáří. By přiměli je k zřeknutí se víry, postavili je nahé v kruté zimě do vody, jež skrze Chindai teče, je po chvílkách z vody vytahující, by se jich otázali, nechtějí-li zapřít víru; když rozhodně zápornou dali odpověď, byli postaveni opět do vody. Když byli několikráte vytrpěli tato muka, byli nazí ulicemi Chindaiskými koňmo vedeni, a na rohu každé ulice příční museli sestoupiti, a když k otázce, chtějí-li ve víře setrvati, přisvědčili, byli od lůzy vždy opět vodou políváni. Konečně přivázáni byli k zavřeným vratům a vydáni lidu

zlovolnému, který často ledovitou vodou je políval, až v mukách těchto ducha vypustili.

Podobnému mučení vydán byl též bl. P. Jakub Carvallo s 9 jinými, s ním spolu jatými. Již den po příchodu jejich přivedeni byli k řece, na blízku kteréž byla vykopána jáma, o kterouž byl parkan udělán, a kteráž na 2 střevíce vodou byla naplněna. A do té jámy museli se vyznávající nazí posaditi, jsouce při tom ke kolům přivázáni. Když tři hodiny trpěli muka ta, obsypáni při tom tisícovým pohaněním pohanů k neobyčejnému divadlu se sešlých, byli zcela ztuhlí z vody vytažení, a dva z nich hned na to ducha vypustili. Pak hrozili jim upálením, co však je nezastrašilo, ale spíše radostí naplnilo, že vodou a ohněm měli dojít věčného pokoje. Skutečně byli 22. února z vězení vyvedeni, však nikoliv k upálení, ale aby hození byli zase do řečené jámy s vodou a necháni tam celý den. Při nastávající noci zamrzla voda a vál ostrý vítr a sníh padal v hustých chomáčích. Tu klesal jeden mučenník po druhém mrtev, jen P. Carvallo povzbuzoval jich k statečnému snášení muk. Konečně okolo půlnoci zemřel i on, trpěv poprvé muka po 10 hodin, teď po druhé po 15. Těla mučenníků byla z jámy vytažena, v kousky rozsekána a do řeky vhozena. Přece však podařilo se křesťanům zachrániti hlavu bl. P. Carvallo a hlavy jiných 4 mučenníků, které potom chovali ve cti veliké.

Bl. P. Carvallo narodil se v Coimbre ve Španělsku r. 1578 a vstoupil v 16. roce do tovaryšstva Ježíšova. Již záhy vzbudilo se v něm přání po dalekých misích, zvláště ale byl Japan, země pronásledování, cílem jeho přání. Proto poslán byl 1600 do Indie a přistál konečně, ukončiv v Chině svá studie theologická, ku břehům Japonským r. 1609. V jednom roce naučil se tak řeči zemské, že svěřena mu mohla býti zpráva duchovní ostrovů Camacuse. Odtud dostal se oslavenec do Meaco, a když 1614 pronásledování křesťanů s novou zuřivostí vypuklo, do Nangasaky, odkud nejdříve do Macao v Chině a odtud s jiným misionářem do Cochinchiny poslán byl. Ale již v r. 1615 navrátil se do Japanu, navštívil pro víru v bídu uvržené křesťany, vnikl nejprve do Jeso, procestoval v tisícových nebezpečích provincie Ochu a Deva, založil množství církví a pokřestil množství pohanů, až po slavné smrti mučennické v 46. roce svého věku ukončil činnost svou misionářskou.

Jiný příklad hrdinné statečnosti dal téhož času jeden vznešený křesťan ve Farochimě v království Bisen, jmenem František Sintaro. Král země této, jinak náboženství křesťanskému nikoliv nepřiznivý, vydal přece, aby se zalíbil Chogunovi, rozkaz, aby křesťané zem opustili, a by tím jistěji mohl provésti vůli svou, měli zprvu všichni obyvatelé Farochimští zaznamenáni a otázeni býti, které sektě patří, který chrám navštěvují, a jsou-li křesťany. Sintaro nebyl právě tehdy v městě, a když královští komisaři do jeho domu přišli, odbyl je zkrátka domovník, že tu křesťana není; myslět dobrý muž, že zavděčil se tím pánu svému. Tento ale, sotva že po návratu svém se dozvěděl, co se stalo, psal hned místodržitelovi, že jest křesťanem a rozhodnut jím zůstat až do smrti. Zděsil se Tono vyjádření tohoto a povolal příbuzných a přátelů Sintarových k sobě, a nařídil jim, aby domluvami tohoto od křesťanství odvrátili: 30 dní doléhali tito na něj, avšak nadarmo. Tu poručil Tono přátelům, jež Sintaro u dvora měl, aby mu psali a ho o nejčestnějších nabídnutích císařových zpravili: Sintaro přečta psaní jedno, uzavíral hned na obsah ostatních a uvrhl je všechny do ohně. Nyní poslal Tono 4 vznešené pány k Sintarovi, aby se ho zeptali, chtějí se přiznati k víře knížete. Odpověď zněla ovšem: nikoliv, a proto přišli jiní 3 šlechticové, jimž bylo uloženo ho zabít, zůstaneli věren víře své. Tito činil

vše možné, Sintaro ale, dobře věda, že od vyjádření jeho závisí jeho život a smrt odvětil poslaným, že jest hotov Tona ve všem uposlechnouti, co není proti Božímu přikázání, toto ale že velí, jedině pravého Boha vzývati. A když mu pak oznámili, že při takovém smýšlení se musí připravovati k smrti, pravil Sintaro, že milejší zvěsti přinést mu nemohli. Vyslaní, odpovědí tou překvapení, neodvážili se prozatím vykonati smrtný rozkaz, a žádali na Sintarovi, by dle zvyku udatných, ovšem pohan-ských Japonců, si sám břicho rozříznul. „I to zapovídá mi Božský zákon.“ Tu teprv řekli mu, by se hned k smrti chystal. Sintaro odešel ještě k matce své, by poprosil ji o požehnání: „Bůh ti žehnej, synu milý,“ pravila tato matka opravdu křesťanská, „a uděl ti v smrti milosti své. Byl jsi na zemi jedinou útěchou mojí, a přiznávám se, že po smrti tvé mi bude život velikou útrapou. Co mírní bol můj jest, že umíráš pro Krista. I budiž veleben za tu milost, kterou uděluje nám oboum; neboť jako tě dnes zmužilost tvá mučenníkem činí, tak doufám s milostí Boží po tvé smrti ničeho neučiniti, co nehodno by bylo matky mučenníkovy.“ Když se rozloučil Sintaro ještě s manželkou svou, vrátil se k poslancům Tonovým, poklekl a modle se přijal ránu smrtící. Bylo to 16. února 1624; ještě neskončil Sintaro svůj 24. rok a byv pokřtěn teprv jako mladík šestnáctiletý. Mezi tím přišlo do Japanu poslanectví místokrále Manilského, které podezření a ukrutnost Chogunovu jenom zvýšilo, tak že tento nejen všechny přístavy japonské přísněji ještě dal střežiti, aby tak žádný kněz nemohl na zem vstoupiti, ale i všechny Europaany z Japanu vypověděl, vyjma Angličany a Hollan- dany, kteří katolické náboženství a kněze jeho s tímtež pronásledovali záští jako pohanští císařové, a kteří se neštíteli kříže a sv. obrazy nohama šlapati. Brzy vypuklo zase krvavé pronásledování křesťanů, v kterémž krutost pohanů byla tak veliká, jak nad vše utrpení vznešená byla zmužilost křesťanů. Celé rodiny, bez rozdílu stáří a pohlaví, byly povražděny, mezi jinými též v království Firando zbožný křesťan, Michael jmenem, jeho manželka Ursula s dětmi Janem, chlapcem třináctiletým, Klarou, děvčátkem šestiletým a Majdalenou, dítětem nejmladším. Když přišel k smrti určený den, vzal otec starší dceru na jedno ramě, druhou rukou pak nesl hořící svíci, jakožto znamení své víry; Ursula nesla dítě nejmladší, rovněž držíc hořící svíci, napřed ale šel Jan, také s hořící svící v rukou. Na místě popravném prosila matka, by ji nechali naposledy, že by ráda viděla zemřítí děti své jako mučenníky. A padla též nejprve hlava otcova, pak následovala Klára, po ní Jan, a po těch konečně dobře vedenou ránou dosáhla i matka s dítětem nejmenším koruny mučennické, 6. března 1624.

Naproti tomu zachránila statečnost jednoho chlapce mnohým křesťanům život.

Místodržitel Fuknforský dal mnohé křesťany, aby je přiměl k odpadnutí od víry, svléknouti, a vydal je tak kruté zimě a výsměchu pohanů. Mezi nimi byl též chlapec, jenž statečností svou zvláště se vyznamenával, tak že místodržitel, aby ho zkusil, oheň dal přinést, a mladému vyznávaci poručil, prst v něm držeti, aby zvěděl, vydržel-li by to, kdyby měl býti za živa upálen. A chlapec, aby dokázal, že hotov jest trpěti pro víru svou, drží prst v ohni, až tento zcela jest upálen. Tak velice do- jala hrdinnost tato Tonna i všech přítomných, že nejen chlapec, ale i ostatní křesťané všichni, již předvoláni byli, domů byli posláni.

Pohled jiného způsobu poskytovalo opět město Chimabara, když tam 25. srpna 1624 při zdlouhavém ohni upálení byli P. Michael Carvallo, z tovaryšstva Ježíšova, P. Petr Vasquez, dominikán, P. Ludvík Sotelo, P. Ludvík Losanda a Fr. Ludvík Baba, všichni tři z řádu sv. Františka. Jména jejich nalezáj se v seznamu blaho-

slavených mučenníků církve japonské. Bl. P. Michael Carvallo narodil se v Braga v Portugalsku r. 1577, a dvacetiletý vstoupil do tovaryšstva Ježíšova, a po ukončení filosofii byl k ustavičným prosbám svým poslán nejprve do Goa v Indii, kdež studoval theologii a později sám také učil a obdržel potom od svých představených dovolení odejít do Chiny a odtud, budeli možná, do Japanu. Na břehu blíže Malaca ztroskotala se loď, i vykonal celou cestu do Chiny, při obtížích nevyslovitelných, pěšky, a odtud, za vojáka přestrojen, dostal se šťastně do Japanu v srpnu 1621. Aby se naučil řeči, byl poslán na ostrov Amacusa, odkud po 2 letech přišel na blízko Nangasaky, kdež proti všem nebezpečím nestavil meze horlivosti své pro čest Boží a lásce své k chudině; aby se připravil k poslednímu boji svému, postil se téhodně třikráte, v pátek a v předvečer velkých slavností nepožíval jen vody a chleba, mrskal se denně až do krve a nosil vždy ostny vykládaný oděv kající. Z Nangasaky do Omury povolán, aby tam některých vyzpovídal, byl na cestě zpáteční poznán, jat a do žaláře uvržen 22. července 1623 na svátek sv. Magdaleny, kterouž za orodovnici si vyvolil, a ku které vždy, jak sám ve vězení píše, zvláštní choval úctu.

Ve vězení našel ty 4 muže, o nichž jsme se již zmínili, a kteří co soudruha svého v zajetí srdečně ho přivítali. První, jenž mu přišel vstříc, byl P. Vasquez z řádu sv. Dominika. Narodil se v Berinu ve Španělsku v provincii Galicia, vstoupil v Madridě do řádu a působil zprvu v Manile na Filippinech, a odešel potom, aby ještě více Kristu duši získal do Japanu, kde měl též ukončit život svůj slavnou smrtí mučennickou. Ostatní tři zajatí byli z řádu sv. Františka; byli to Ludvík Sotelo, pocházející ze vznešeného rodu v Seville ve Španělsku. Studie universitní odbyl v Salamance, vstoupil pak v řád a byl k naléhavým prosbám od svých představených r. 1601 poslán na Filippiny, kdež se ujal zvláště tu obchod vedoucích Japonců, až konečně 1603 do Japanu samotného se odebral, a tu 10 let v pracích apoštolských ztrávil. Už v prvním pronásledování pod Daifusamou byl P. Sotelo jat, a málem byl by býval odsouzen k smrti, když Masamune, král v Ochu, jej s ministrem svým jako poslance do Evropy vyslal. Tak přišel P. Sotelo do Španěl a Říma, a navrátil se po přemožení všech zmáhajících se obtíží, r. 1622 opět do Japanu, kde mezi tím z Mosamune se stal pronásledovník křesťanů. Od vlastních plavců, jak se zdá, zrazen, byl hned s obouma soudruhy svými v Nangasaki do žaláře uvržen. Oba tito soudruzi jak na jeho dlouhé cestě tak i v smrti, byli P. Ludvík Sosanda, v Japanu narozen, syn jistého Michela, jenž v Jeddo byl umučen, muž vynikající jak andělskou čistotou svých mravů, tak skromností a zvláště zbožností svou při slavení tajemství nejsvětějších — a Fr. Ludvík Baba, rovněž Japonec a dlouhý čas katechista Františkánu, do jichž řádu také po svém návratu ze Španěl, ve vězení byl přijat.

Žalář, v němž těchto 5 služebníků Kristových se nalézalo, byl jen 8—9 stěbic dlouhý a 10—11 stěbic široký a na vše strany otevřen. I můžeme si pomyslit, co museli zavření vytrpěti, jsouce přes rok uzavřeni v prostoru tak úzké. Konečně 25. srpna udeřila hodina vysvobození. S provazem na krku byli přivedeni na místo popravné a tu zlehka ke kolům přivázáni. Oheň, který kolem nich rozdál, byl tak malý, že bl. mučenníci byli upečeni v pravém slova smyslu. Poslední 2 stáli úplně tři hodiny v ohni, nežli mrtví klesli vedle svých kolů.

Poslední obětí pronásledování v r. 1624 byl bl. Cajus, katechista otců tovaryšstva Ježíšova. Narodil se na ostrově Corea, pohan ještě žil život podivuhodný. Tak uzavřel se po celý měsíc v jeskyni a modlil se s postem přísným k Bohu, by zachoval duši jeho; tu spatřil před sebou starce, jenž mu slíbil, že dostane se přes

moře a Toho nalezne, který mu ukáže cestu spásy. A skutečně dostal se do Japanu v zajetí, kde ještě více po cestě spasení touže, chtěl se jí dozvědět od bonzů, a proto též vstoupil v jich nejslavnější klášter v Meaco; novým však viděním napomenut, že od pravé cesty právě tak vzdálen jest, jako dříve, vyhledal konečně Jesuity, kteří ho poučili a pokřtili, dávše mu jméno Cajus. Od toho času zůstal jim společníkem nerozlučitelným, sloužil jim jako katechista v Osace, v Sakai a v zemích Tacacu-a, šel pak se slavným Justem Ucondonem ve vyhnanství do Manily, po jehož smrti do Japanu se navrátil v Nangasaki ale oddal se skutkům lásky křesťanské. Pro víru žalářován udatně vzdoroval všemu lákání i všem hrozbám, až konečně, odsouzen k smrti plamenem 15. listopadu 1624 koruny mučennické dosáhl stár 53 let, ustavičné díky vzdávaje Bohu, že takové cti hodným ho učinil.

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Srpen.

Jsoutě žně! jak, kdyby tak Bůh držel už nyní žně s námi? Obstáli bychom na soudu Božím? Zasloužili bychom jako dobrá pšenice unešenu býti do stodol nebeských? anebo jsme ještě nedozráli? snad ani dosti nevymetali se? Odkud to předce pochází? Slunko milosti Boží předce dosti hřeje každému! snad ale schází vláhy, totiž slzi zkroušeností a lítosti; abychom tu v sobě vzbudili, rozjímejme pozorně život a zásady Svatých, abychom poznali, co nám ještě schází. —

1. Sv. Eleazar, stařec Zákona Starého a mučedník. (Pondělí.)

„Raději umřítí než pohoršení dáti.“

To chce říci: raději život položit a i ta nejtěžší muka snášeti, nežli někomu býti překážkou v dosažení spásy věčné; a zásada ta je zcela rozumná, nebo i to největší utrpení zde na zemi nedá se ani porovnat s hrozným ohněm pekelným, jenžto nemine žádného, kdo sám sebe nebo pohoršením daným jiného přivádí do záhuby věčné. Avšak i kdyby nebylo trestů pekelných, snášeli svatí nebeští raději ta nejkrutější muka, než by Boha byli urazili; tak veliká byla láska jejich! Jak se ale chovají katoličtí křesťané našich časů? ach ti by se dlouho nebyli rozmýšleli, a na místě Eleazarově beze všech rozpaků a beze všeho hnutí svědomí jedli zapovězený pokrm, ano ještě řekli: „co na tom?“ — Či nejednají tak skutečně vzhledem na půst církevní? nestískují-li ještě ostře přikázání Církve? budou ale i tenkrát štipkovati až se ukáže Soudce věčný — jenž řekl: „Kdoby pak Církve neposlouchal, budiž tobě jako pohan?“ — Dnes u večer se připrav a započni 9denní pobožnost k sv. Filumeně, panně a mučednici; nejsou sice odpustky, ale mnohé milosti duchovní s touž pobožností spojeny.

2. Sv. Alfons, Maria Liguori, biskup, zakladatel řádu.

„Všecka má naděje jesti Ježíš Kristus a po něm Maria.“

Náš světec choval v srdci svém nevýslovnou lásku k nejsv. Svátosti oltářní a k nejbl. Panně Marii. Všecky lidi prosí, ano zapřisáhá, by Ježíše Krista v převeliké

Svátosti navštěvovali často a rádi, vroucně se Jemu klaněli, hodně ho přijímali a pak nejsv. Rodičku Boží dětinně ctili a milovali. A věru, kdybychom i my podobnou láskou naplnění byli, jistě bychom i my v brzku k dokonalosti křesťanské dospěli, kteráž vlastně jen záleží v dokonalé lásce Boží.

3. Nalezení Sv. Štěpána, jáhna a prvomučedníka; při čemž mnoho zázračných uzdravení se přihodilo; pročež píše sv. Augustin:

„Hledejmež na přímluvu Svatých u Boha uzdravení, pomoc v záležitostech pozemských, štěstí a požehnání ve svém jednání — neb i Svatí nebeští vědí, jak je nám toho všeho potřebí; — ale především hledejme nebeské dary, jež věčně trvati budou: uzdravení na duši, očištění od hříchů, zdaru a štěstí ve vyhledání věčného spasení a požehnání v dobrých skutcích a cnostech.“ (Středa.)

4. Sv. **Dominik**, zakladatel řádu. Plnomocné odp. rozšiřovatelům apoštolátu; též první čtvrtek.

„Příkladem více docílíš nežli slovem.“

Kdyby sv. Dominik sebe více byl kázal — nikdy by tak velkých oučinků v obrácení hříšníků nebyl docílil, pakli by na sobě nebyl vydal vzor a příklad k následování; „slovo zní, příklad hřmí.“ Tak to stojí se vším žádoucím obrácením; rodiče a hospodáři i představení marně kážou, pakli se slovem jejich i život se nesrovnává; naopak ale není slov mnohých potřebí, kde příklad káže. — I mi si žádáme, by každý bližní věrně Bohu sloužil a líto nám, že není nám dovoleno jej napomínati nebo že je nám to nemožné; než dávejme jemu na sobě dobrý příklad, ten s modlitbou naší za jeho obrácení mnoho dovede.

5. Sv. **Oswald**, král anglický a mučedník. — Též památka Pauny Marie sněžné. První pátek.

„Bůh se račiž smilovati nad dušemi!“

Tuto prosbu mívá často na paměti, v ní i umřel; mějme i my jen spásu duší na paměti, v štěstí i neštěstí, v stavu vznešeném i sprostném stejně třeba se starati o spásu duší. Ano, neštěstí je pravidelně prospěšnější spásy naší, nežli štěstí: v neštěstí převzal sv. Oswald s dvěma bratry víru křesťanskou, ve štěstí však tito poslední odpadli. Dokud David od Šavla pronásledován byl, vyhledával Boha a modlitbu a nehřešil — když ale v pokoji byl a pohodlí, zhřešil těžce. Bojmež se tedy štěstí a pohodlí, neb to duši odvrací od Boha; do nebe vede jen cesta kříže.

6. Sv. **Afra**, kajicnice a mučednice s 3 družkami a matkou Hilariou. Dnes započní 9denní pobožnost k Panně Marii (odpustky denně 300 dní a ve svátek plnomocné).

„Mohuliž já hříšnice odpuštění a milosti dosáhnouti?“

Křesťanský čtenáři! čím to mohla sv. Afra zasloužiti, že jí, kterážto v pohanství vedla život hříšný po tolik let, že jí světlo sv. víry se zastkvělo až k sv. mučednictví? Byl by snad nespravedlivě Bůh s ní zacházel, kdyby ji v pohanství a hříchu byl nechal zahynouti? — Afra patřila jen k těm, o nichžto praví Bůh: „Smiluji se, nad kým se smilovati chci...“ (Řím. 9, 15) byla k slávě nebeské předřízena a proto jí tak neočekávaně došla. — Ty ale, křesťane! netaž se dlouho, jsi-li ty předřízen k slávě nebeské? to ví toliko Bůh..., taž se spíše, zdali bedlivě užíváš všech prostředků k spasení? Můžeš si s dobrým svědomím říci, že „ano,“ pak buď jen zcela pokojným.

7. Sv. **Kajetán**, zakladatel řádu. První neděle. Též sv. Alberta z řádu karmelit. (plnom. odp. ve sv. Škapul.)

„Jen v Boha doufej duše má!“

Nemá-liž nás obzvláštní důvěra sv. Kajetána v Boží prozřetelnost povzbuditi k podobné důvěře, silné a pevné? Není-liž On i náš Otec? neslbil-liž nám pomoc svou v každém soužení? — Ovšem nezapovídá nám starost o výživu vezdejší, ano bylo by to hříšné, nic nedělati a jen na milosrdenství Boží se spolehati; avšak přílišně se starati, s bázni a strachem, jak se nám asi povede, to jakož i všeliká ouzkostlivost je znamením nedůvěry v Boha. A k čemu je? zvětšuje jen bídu naši a nic nám nepomáhá; důvěra ale v Boha způsobí trpělivost, spokojenost s málem a po-
zehnání Boží.

8. Sv. **Cyriak**, jáhen a mučedník se spoludruhy sv. Largem a Smaragdem. (Pondělí.)

„Ulehčuji jiným v břemenu jejich, ulehčuješ tím své vlastní břímě.“

Dle počtu světského by se zdálo, dvě břemena že tíží více než jedno, ale naši světcí necítili ani břímě vlastní od té doby co jiným ulevovali v soužení jejich radou a pomocí; neb láska všechno činí snadné! Tobíáš starý snadno přetrpěl soužení zajetí, jen když spoluzajatým mohl skutky milosrdenství prokazovati. Byť bys tedy milý křesťane! sebe více byl stísněn a sklíčen, pomáhej nicméně jiným z lásky k Bohu a zkusíš co zkusil Šimon Cyrenský, jemuž v brzku kříž Páně byl lehký a sladký.

9. Sv. **Štěpán**, opat a mučedník.

„Dokud žiješ, budeš mít co pracovati na svém zdokonalování.“

Dokonalým teprv ten jest, jemuž žádná už ctnost neschází, na jehožto srdci žádná více vada nelpí. Kdo ale z nás může říci, že tak daleko již dostoupil? — Víme z vlastní zkušenosti, jak dráhného času, jak těžkého namáhání to stojí, jen jedinkou chybu zcela odložití a ctnost, kteráž té chybě je naproti, si přivlastniti! odsekáváme sice tomu šerednému hadu, netrpělivosti, pýchy atd., ohyzdný ocas, ale netrvá ani hodinu, má zase nový; čili bez obrazu řečeno: chybu odložíme, dvě chyby jiné zase ukazují se; pročež úloha zdokonalování úlohou jest ne na rok, ale na celý život.

10. Sv. **Vavřinec**, arcijáhen a mučedník. Středa. Den úmrtí sv. Filumeny.

„Oheň ten jest příliš slabý pro mne.“

Oheň, muka upálení za živa smrt to strašná — všechno nic pro sv. Vavřince, neb vnitřní oheň, jímžto miloval Krista Ježíše, prudší byl a silnější, než to vše. Jeho srdce plápolalo vřelou tou láskou a touhou nenasytnou, jen brzy již býti u předmětu lásky; ale my — ach jak chladni jsme! jak nepatrná touha naše po Spasiteli, po němžto ani netoužíme ani cos pro něho snášeti chceme! či nereptáme hned při nejmenším protivenství? To pochází jen ze skrovné lásky naší; ba z úplného jí nedostatku.

11. Sv. **Filumena**, panna a mučednice.

„Ježíš ať jest můj jedinký podíl na světě!“

Sv. Filumena myslela a toužila jako král David: „Co mi jest na nebi (krom Tebe) a bez Tebe co jsem chtěl na zemi?“ (Ž. 72, 25); a hle, oba, a zajisté všickni svatí, jenž Boha jediné hledali a milovali, touhu svou nasýtili a nikdo nebyl skla-

mán; rei ale kolikrát tys již sklamán byl, an jsi krom Boha ještě něco jiného hledal? nuže alespoň vlastní zkušeností poučen, dej všemu výhost, a hledej, miluj jen Boha.

12. Sv. **Klára**, panna, zakladatelka řehole.

„Komůrka modlitební jest mé nebe na světě.“

Že sv. Klára a všickni milovníci modlitby u svého klekátko své nebe našli a posud nalezají, dá se snadno pochopiti; nebo nebe jest tam kde jest Bůh. A Bůh zajisté ač nám všude a vždy jest přítomen, předce nejvíce v komůrce modlitební, ano nejen v komůrce té, u klekátko — ale i v srdci modlícího se jest přítomen se všemi milostmi svými, tak sice, že přítomnost Jeho často cítí, kdo zbožně, dětinně, důvěrně a s láskou se modlí. Neníliž to tedy pravé nebe?

13. Bl. **Jan Berchmann**, klerik z tovaryšstva Ježíšova. Památky Panny Marie outočiště hříšníků!!

„Já vždy rovnou cestou chci kráčet.“

A nynější svět? Ach ten užívá koutečných, křivých a příčných cest bez počtů; svět se vyhýbá rovné cesty, aby jeho šmejdy a šalby nebyly prozrazeny. Rovnou cestou jíti jest: jen na to hleděti, co jest dobré, pravé, spravedlivé, pravdivé a za to životem i jméním svým státi; za našich časů ale se jen hledí na to, co vynáší do kapsy a tobojky, byť to i sebe nepravější bylo. „Do toho mi nic není — to by mě škodilo —“ toť jsou ty dva nejvyšší zákony světa, kteréž ovšem nikoliv Bůh ale někdo jiný napsal. Avšak každý pravý křesťan hledá v tom slovu svou útěchu: „jedinká literka aneb jediný puntík ze Zákona nepomine.“ (Mt. 5, 18.)

14. Sv. **Euseb**, kněz. Druhá neděle.

„Nikdy se nechci císaři protivit, avšak Bohu nevěrným se státi nesmím!“

Toť zásada jediné platná před Bohem a nevyhnutelně potřebná v časech, kde světské zákonodárství Božskému se protivuje. Pravý křesťan všude a vždy kráčí se svým zeměpánem; kde ale tento něco proti vůli Boží ustanovuje neb jen připouští — tu přestává všechna ostýchavost, tu sluší, více Boha poslouchati než lidí; a jakkoliv jinak život i jmění dá pro život zeměpána, v tom pádu zase dá život — pro víru Svatou.

15. **Nanebevzetí** nejbl. Panny Marie. Plnom. odp. 1) v Srdci P. J. 2) P. M. 3) ve sv. Škapul. 4) nejsv. Svát. 5) Křížek sv. Bened. 6) na denní konání litan. loret.

„Milosrdenství jeho trvá od pokolení až do pokolení bojcím se jeho.“

Jaké *Magnificat* (velebíš duše má Hospodina) zapěla as nejbl. Panna Maria při slavném nanebevzetí! jaké to oslavení milosrdenství Božího! I my naději máme podobně unešenu býti do nebe, podobně zaplesati, podobně vychvalovati neskončené milosrdenství Boží: k tomu ale je dvojího potřebí: 1) žíti jako nejbl. Panna Maria ve víře, naději a lásce a v úplném do vůle Boží se odevzdání; 2) nejbl. Pannu Marii co patronku šťastné a blažené smrti denně vzývati a pod její mocnou ochranu zbožně, důvěrně a dětinně se stavěti. — Též Pondělí nezapomeň!

16. Sv. **Rochus**, vyznavač Páně, patron proti moru.

„Kdo se moru duševního bojí, nepotřebuje se tělesného báti.“

Svět bohaprázdňý nebojí se ani dost málo prvního, totiž hříchu; tím více se ale bojí druhého: tu pláče, kvílí a nařiká a strachuje se a vyhledává patrony nebeské;

ano i tak zvaní „vysocí duchové,“ jenž se dosti silnými býti cítí, pohrdati se vším co jest Božského, svatého, nevědí si v čas moru pomoci, jsouce jaksi bez sebe, bez rady a pomoci. Jak zcela jinak se chová v nemoci křesťan pravý. Tiše a odhodlaně — nebo svědomí jeho jest v pořádku — očekává, co Bůh s ním naloží; ano, pomáhá obětovně těm, před nimižto i vlastní přátelé prchají. Vždyť jest v rukou Páně, v ochranu Boží jedině doufá.

17. Sv. **Karoloman**, z krále mnich řehole sv. Benedikta. Středa.

„Kdo před Bohem moudrým býti chce, musí v očích toho světa bláznem býti.“

Tuto zásadu ti milý čtenáři! nejlíp vysvětlí následující slova velikého a sv. papeže Řehoře: „Sprostnost spravedlivého bývá posmívána a moudrost (za našich časů byl by psal „pokrok a svoboda“) světa vyhlášena. Moudrost ale ta v tom záleží: vnitřní své smýšlení šikovně ukrýváti, jinak se stavěti než člověk smýšlí, lež za pravdu vydávati a pravdě a spravedlnosti lže a bezpráví spílati; kdo to vše dovede, hledí opovrženě a pyšně na ostatní. Dále žádá ta moudrost světa, po důstojnostech se hnáti s potlačováním hodnějších, křivdy desetkrát spláceti, žádnou odmluvu netrpěti (žádného k slovu nepřipouštěti, první slovo vésti), a nejděti to, tu vyšším účtu a oddanost. lháti. Naopak drží svět za učiněné bláznovství: vždycky pravdu mluvit, nikdy se nepřetvařovati, křivdy nespláceti ale odpouštěti, za nepřátele se modlit.“ — Avšak někdy na soudu Božím se ukáže, že toto „bláznovství“ člověka spasí, ale moudrost světa svádí.

18. Sv. **Helena**, císařovna, prvního křesťanského císaře sv. Konstantina.

„Chcešli zkusiti blaženost víry, musíš podle ní žíti.“

Byťby chléb ten neb onen sebe chutnější, sebe zdravější, sebe sladší byl, co ví o tom člověk, jenž ho neokusil? Podobně se to má s naší sv. vírou. Protož i sám Kristus Pán vybízí nepřátele k plnění toho, co žádá, by poznali nebeské učení jeho: „Budeli kdo chtějí vůli jeho činiti, pozná o učení (víry sv.) zdali z Boha jest.“ (Jan. 7, 17). Všickni svatí požívali v plnění víry Kristovy slast a blaženost, proti které všechna rozkoš světa jen trpkostí býti se zdála. I my poznáme tím více slast víry sv., čím bedlivěji budeme dle ní žíti.

19. Sv. **Agapit**, mladík, mučedník.

„Všemohoucí jest se mnou, čeho bych se bál!“

A všemohoucí ten skutečně dokázal, že opatrovanci jeho nic nemůže škoditi, neb i ty největší muky byly mu útěchou. — Obrátíme-li první větu bude zníti: „Všemohoucí jest proti mně,“ a jak as druhá věta?: „čeho se musím všechno obávati?“ O zaslepenost toho světa? Všemohoucího, toho jedině strašného Pána se nebáti, ale báti se lidí, od nichž, činíme-li jen vůli Boží, praničeho není se co báti.

20. Sv. **Bernard**, opat cisterciátský, (řehole sv. Benedikta), učitel církevní.

„Povahu jehněčí, ale srdce lví musíme míti.“

Pakli kdy, tož právě za našich časů dle této zásady doslovně se držeti: jehně se musí dáti dobrovolně vázati, stříhati ano i zabíti neotvírajíc úst svých — tak milý křesťane! musíš i ty tiše snášeti všechno, cokoliv na světě jest nemilého, pakli se to jen tebe týče; týkali se to ale cti Boží a spasení bližního tvého,

pak musíš jednati jako lev, jenž nerozumí žertu a ničeho se nebojí. Však nezapomeň jen srdce lví, nikoliv ale drápy nebo chřtán!! to jest — jen odpíratí zlému, nikoliv ale člověku škoditi!

21. Sv. **Johanna Františka** Fremiot z Chantalu, vdova, zakladatelka řádu. Dnešní neděli též památka sv. Jáchima, otce Panuy Marie. (Plnom. odp. ve sv. škapulíři.)

„Srdce se musí podrobiti zákonu svědomí.“

Slovem srdce se zde míní toužení a přání naší smyslné přirozenosti; tomu nesmíš nikdy povoliti, pakli svědomí — hlas to Boží — něco jiného žádá. Sv. Johannu chtěly mnohé a mocné svazky přátelství, mateřské lásky a j. zdržeti ve světě, ona však zmužile roztrhla všechny ty svazky a následovala volání Božího k životu dokonalému; znalaf dobře výrok Páně: „Kdo miluje více otce neb matku více než Mne, není mne hoden,“ a „kdo miluje život svůj (to jest, kdo miluje svazky pozemské), ztratí ho, a kdo nenávidí života svého na tomto světě, k životu věčnému ostříhá ho.“ (Jan. 12, 25.)

22. Sv. **Hyppolit**, biskup a mučedník. Pondělí.

„Křesťan jsem a proto nemohu jinak jednati.“

První křesťané pamatovali často na soud Boží; tato myšlénka je uchovala v bázni Boží a zkroušenosti; přísně bděli nad sebou, všechny své myšlénky, touhy a skutky obrátili na Boha; s věcmi pozemskými pohrdali a povzbuzovali se vespolek, raději všecko trpěti i smrt nežli hřešiti. Pamatujme i my častěji na soud Boží, představme si živě ten velevážný okamžik, kdež budeme ončty klásti před věčným Soudcem svým — a jistě že pokušením ke hříchu vždy odoláme.

23. Sv. **Filip Benitský**, kněz z řádu sluhů marianských.

„Kdo nepamatuje pilně na Boha, zasluhuje přísného pokárání.“

A to sice z mnohých příčin: 1. že jest to důkaz jeho slabé lásky k Bohu; neboť co miluje člověk, na to často pamatuje („kde jest poklad váš, tu bude i srdce vaše.“ Luk. 12, 34); 2. zapomínání na Boha zbavuje nás těch milostí vzácných, ježto s častým připomínáním si na Boha jsou spojeny: Kdo na Boha často pamatuje, ten denně prospívá v lásce jeho, v touze po nebi, v bedlivosti nad svým srdcem, v horlivosti, v dobrém atd., ale pravý opak toho všeho se zmáhá u toho, jenž na Boha zapomíná; 3. kdo Boha ustavičně na paměti má, bývá v každé době ozbrojen proti pokušením rozličným a tak snadno neklesne, jako ten, kterýž na Boha zapomíná: tenť pokušením překvapen a přemožen — klesne dozajista.

24. Sv. **Bartoloměj**, apoštol. Středa.

Ctíme dnes horlivě sv. Bartoloměje! již ta důstojnost, že jesti apoštolem Páně, vyvýšuje ho nad jiné svaté. Protož i Církev sv. svátky svatých apoštolů před jinými zvláště oslavuje. Uvažme vděčně, že víra sv., kterou jsme z milosrdenství Božího od svých rodičů zdělili, a z jejížto spasitelné utěšenosti se radovati můžeme; že stála svaté apoštoly mnohý boj, nesčíslná protivenství, pronásledování, utrpení ano i smrt! Vizme, aby to vše pro nás nebylo na zmar! važme si sv. víry, žijme dle ní, zastávejme se jí a rozšiřujme ji příklady svými i modlitbou: pak budeme i my skutečnými — apoštoly modlitby.

25. Sv. **Ludvík, IX.**, král francouzský.

„Žádná ztráta vezdejší nedovede mi vzítí věrnost, jižto jsem Bohu povinnen.“

Věru podivné byly cesty milosrdenství Božího a jeho moudrosti, v nížto Bůh sv. krále vodil zde na zemi. Jak velká a jak mnohá byla protivenství, jimižto ho Bůh zkoušel; avšak náš světec denně úžeji k Bohu přilnul, denně větší byla jeho věrnost k Bohu. Bůh sám jediný byl mu nadějí a útěchou v každém neštěstí. Snášejme i my všecko soužení, jež nás v tomto našem vezdejším putování stíhá, trpělivě a s tichou odevzdaností do vůle Boží; Bůh nám je zajisté osladí útěchou svou buď zde již, nebo jistě někdy v nebesích, a tím hojněji v nebesích, čím méně to činil zde na zemi.

26. Bl. **Markéta z Florencie**, abatyše.

„Nechuť nad světem jesti veliká milost Boží, má ale i svou zlou stránku.“ Nechuť nad světem donucuje duši toužiti po nebi a po věčnosti a po všem co k Bohu vede — velká to zajisté milost Boží; bývá však ta nechůť spojena s nebezpečím tím, že se sice dává Bohu co jest Božího, ale — nedává se císaři, co jest císařovo, to jest, takové duše chtějí jen pro sebe žítí a pro Boha. To jesti ovšem velmi chvalitebné; ale dokud na tomto světě živi jsme, musíme dle vůle Boží s blíznými a pro blíznů též žítí: to bývá často s mnohými obětní spojeno a s velkým sebezapíráním; kdo by tedy chtěje se tohoto sprostiti o blízniho zcela nic nedbal, protiví se řízení Božímu.

27. Sv. **Josef Kalsankt**, zakladatel řeholníků pobožných škol (piaristů). Dnes též památka ranění srdce sv. Terezie, (plnom. odp. ve sv. škapulíři).

„Dítka uchovati před zkázou, jesti veliké dílo před Bohem.“

Jak mnoho dítky u Boha platí, můžeme nejlíp poznati z jeho slov (u sv. Mat. 18, 6): „Kdoby pohoršil jedno z maličkých těchto, lépe by jemu bylo, aby zavěšen byl žernov oslíci na hrdlo jeho a on pohřžen byl do hlubokosti mořské.“ Ano ještě lépe ze slov: „Kdoby přijal jedno takové pachole ve jménu mém (z lásky ke mně se ho ujal) mne přijímá.“ Ejhle, čtenáři zbožný! cožkoliv chudému, opuštěnému dítku dobrého prokazuješ, považuje Bůh jakoby Jemu samému bylo prokázáno. Což ale můžeš lepšího dítku prokázati, nežli napomínáním, poučováním, vychováním uchovati je před zkázou věčnou? ale bohužel mnohý se těch obtíží štítí a dítky hynou.

28. Sv. **Augustin**, biskup a učitel církve. Dnešní neděli též slavnost nejčistšího Srdce Panny Marie (plnom. odp. na modlitby. Zdrávás královno atd.)

„Slze kajicností jsou mi rozkoší a slastí.“

Augustin požíval mnohá léta rozkoše světské a všecku smyslnost, avšak ve všem požívání světa našel jen hořkost a trpkost; konečně odvrhl od sebe omamující kalich světských rozkoší a našel — jak sám svědčí — v slzách lítosti a kajicnosti pravou rozkoš, líbeznost a všecku sladkost. Co on zkusil, zkusili všickni kajicníci, zkusil bys i ty; ale zaslepený i v žádostech světa pohřžený člověk neokusí nikdy pravou spokojenost, dokud se zcela Bohu neoddá.

29. Sv. **Sabina**, vdova a služka její, sv. **Serapie**, mučednice. Pondělí.

„Kéž bychom zasloužily skrze mučednictví svatým nebešťanům přičtenu býti.“

Tyto světice toužily po mučednictví, aby dosáhly života věčného, a proto o mučednictví Boha prosily; nyní ale není třeba krveprolévání pro Boha, aby kdo přišel do

nebe: stačí úplně, pakli křížky a soužení trpělivě a kajicně snáší; ale jak si počínáme v nich? Bráníme se zuby nehty proti nim; a proč? Protože ještě daleko jsme od té pravé touhy po nebi, kteráž sv. nebešťany rozněcovala k trpělivosti v souženích. — Ale přetrpěti to předce musíme, viď dušinko?

30. Sv. **Růžena** Limánská, panna. Dnes započni 9denní pobožnost co přípravu na slavnost narození P. M.

„Slepým býti bylo by lépe, než na ty mnohé smyslnosti světa pohlížeti.“

Sv. Růžena jesti krásným vzorem k následování všem pannám křesťanským v zachování si drahého pokladu čistoty a nevinnosti; od ní se učí jako nepoškvrněné nevěsty věrnost nebeskému ženichu zachovati: varovati se vši marnosti světské, nepohlíželi ani na to, co by nevinnost jen dost málo mohlo pokaziti, vystříhati se ouzkostlivě, by ani oděvem, ani zdobením, ani krokem, ani pohledem jiným neuškodily.

31. Sv. **Raymund** Nonnat (t. j. nenarozený, an teprv při smrti matčině přišel na svět), řeholník. Středa.

„Vysvobození vězně platí u mě více, nežli život můj.“

Milý čtenáři! tělesně uvězněné nemožné ti vysvoboditi, tím více ale můžeš vysvoboditi duše v ně uvězněné, t. j. v poutech hříchu a vlažnosti křesťanské zajaté. Není-li ti to možné napomínáním, an nestojí pod tebou, anebo an by sebe lepší napomínání nespomohlo, bude ti to zajisté možné modlitbou, dobrým příkladem; snad bys i propůjčením nějaké dobré knihy mohl něco docílit. Zkusiž všecko co ti možné, budiž i u tebe vysvobození hříšníků z otroctví ďáblova více, než život tvůj vlastní. —

Politické spolky katolické čili kasina zmáhají se vždy více, čím živějším se stává přesvědčení, že k obhájení kat. víry a jejímu zvelebení nepostačuje duchovenstvo samo, ale že zvlášť kněží, muži katoličtí musí slovem i skutkem jí se ujmouti a v životě politickém váhy získati; nebo církev kat. nepozůstává suad ze samého duchovenstva, nýbrž nejvíce z lidu věřícího, má tedy i tento povinnosti, ji obraňovati proti nepřátelům, jakož i kněžstvo. Jak blahodárně působí kat. politické spolky, dokázaly zvlášť letošní volby do sněmu zemského v Hor. Rakousích a Štýrsku, kde strana katolická slavně zvítězila. — V poslední době založen takový spolek i v Brně a pod předsednictvím vysokorod. p. Egberta hraběte Belcrediho na slavnost sv. apoštolů Cyrilla a Methoda první své valné shromáždění odbyval; nejbližší budoucnost ukáže, k jak velkým díkům jsou katolíci Brněnští zavázáni zvlášť těm mužům, kteří obětavě spolek zařídili a o jeho rozkvět pečují. — Častěji jsme se již o tom zmínili a nyní opět co nejdůtklivěji doporučujeme, aby zvlášť v místech, kde již jiná kat. bratrstva jsou, i politické kat. spolky se zřídily. Všichni spoluoudové bratrstev stanou se zajisté i údy spolku politického, a byťby většina jich byla pohlaví ženského, nesmíme právě těch údů působnost podceňovati, když jen bude postaráno o moudré a obezřetné vůdce a jednatele.

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Září 1870.

Číslo 9.

Sedmero tělesných skutků milosrdenství.

VII.

Ani mrtvým lásky neodpírej,
Za příklad si vezmi Tobíaše;
Laskavě jim smrtelný pot stírej,
Oblíkej je volně do rubáše. —

Byloť kruté pronásledování,
Když jest církev u vývynu byla.
Tisícové byli mučováni;
Těla mučňův však se nepohřbila.

Praxedis hle! svatá panna chodí,
Dnem i nocí pokoje si nedá;
Anděl strážce světici tu vodí,
Ana usmrcených bratří hledá.

Ach tu svatých bratří těla leží
Jako kosou sesečená tráva!
Světice je poodnáší s těží
A je laskavě pak pochovává.

Tam kde otec a kde leží sestra,
Svatých mučovníků těla skládá;
Zahrádka to v pravdě krásná, pestrá,
Tam se modlí, tam dlí ona ráda.

Útlá kvítka s rekovnými stromy —
Starci, muži, panny, útlé dítky!
V péči o ně nic je neochromí
V sadu mezi umrlými kvítky.

Konečně pak Bůh ji k sobě volá,
K sobě vzhůru v nebeské ty sady.
Ona prosí, jak hlas jenom zdolá:
„Položte mé tělo — do zahrady.“

Podlé otce, sestry ona odpočívá
V chrámě této panně zasvěceném.
Duch se její ve tvář Boží dívá
Raduje se v plesu neskončeném.

Dobré skutky Bůh vždy odměňuje,
Také skutky mrtvým vykonané.
Ke hrobu kdo Krista sprovazuje,
S ním pak k věčné slávě vstane.

A n d ě l é.

(Podává P. J. Čz.)

1. Jsou.

Vzduch, který dýcháme, nevidíme a předce, vzbouří-li se, zmítá na moři
loděmi, kácí stromy, shazuje střechy. Prut magnetový přitahuje železo, oko lidské
nevidí nítek, kterými táhne, avšak pozoruje to. A tak jsou i andělé, ač jich nevidíme.

(Jelínek.)

Zamyšlen seděl Tomáš před svým domem, zíraje vzhůru tam k blankytnému nebi a stíraje si pot z čela se řinoucí.

„Pozdrav Vás Pán Bůh, milý osadníku!“ zvolal tu najednou naň ctihodný kmet, pastýř duchovní, jenž se právě od nemocného domů vracel, „Aj! příteli, proč tak zamyšlen, zasmušen, co pak se Vám stalo?“

Při těch slovech trhl sebou Tomáš a upřímně se váženému kmetu vyznal, co mu leží na srdci, řka: „Už po delší čas jest srdce mé napluno pochybností, pochybností, že jsou andělé.“

„Ale, ale,“ odvětil přívětivě kněz, „proč pak jste se mi už dávno s tím nesvěřil? Dávno bych Vám to byl už vysvětlil. — Víte, že zde na světě jest rozdíl mezi tvorstvem. Pozorujte tam ten kámen, nehýbe se, leží, kam ho dáte. Jak zcela jinak jest to s rostlinami. Hle, ty poněkud již žijí, ty rostou a táhnou se vzhůru tam k slunci. Avšak, mohou se pohybovati? Nemohou. Výš tedy jsou zvířata, která se sama pohybují. Ale mohou-li se vyrovnati člověku? Nikoliv! Jsou podrobená svému pudu. Člověk má vůli, má nesmrtelnou duši, která ho činí korunou tvorstva zde na světě. Z toho vidíte, že jest rozdíl mezi tvorstvem, že co do dokonalosti jsou stupně. A což myslíte, že by najednou měl býti skok až k samému Pánu Bohu, jenž jest ten nejdokonalejší duch? Není. Tuto mezeru naplňují tvorové, kteří jsou první duchové a tito pouzí duchové jsou právě — andělé. Nu, pochopujete to?“

„Inu ovšem, ovšem,“ odpověděl Tomáš, „to jest patrné, že jsem jen kdy mohl pochybovati.“

Načež duchovní: „Kdyby jste byl hudebník, vysvětlil Vám bych to tím, že bych všecko tvorstvo přirovnal harmonii, ku kteréž rozličné tóny zapotřebí jsou, kteréž tóny právě rozličné tvorstvo tvoří. Nyní ale volá mne povinnost jinam a proto buďte s Pánem Bohem!“

(Jan Černohouz.)

2. Jich bytost.

a) Obrasy.

Andělové se vyobrazují: 1. v podobě lidské, což značí jejich pokoru; 2. v květoucí postavě mládence a to má smyslně představovati jich velikou sílu; 3. s perutěmi, což jest znakem rychlosti a ochotnosti, s jakouž plní vůli Boží; 4. v postavení modlícím neb klečícím, mnohdy toliko co okřídlené hlavy, to poukazuje na jejich platně konanou, rychle vyslýchanou modlitbu; 5. v bílém rouše, jež znamená jejich čistotu a nevinu.

(Fr. Černohouz.)

b) Jsou tvorové a sice dokonalejší.

Andělé, třebaž by, buď z povolení, buď z přípuštění Božího nějak při věcech na světě vznik beroucích činnými se prokázali, rovně tak neslují nám stvořiteli, jakož rolníky tvůrci zemských plodů a stromů nenazýváme. (Sv. Augustin.)

Jako se nebe v pravé poledne žádnými mraky nezachmúřené, čisté a jasné objevuje; rovněž i přirozenost andělů nijakými bouřemi nepohnuta nevyhnutelně setrvává jasná a skvělá.

(S. Jan Zlat.)

Jako člověk jest nad kámen, kov, bylinu, strom a kterékoli zvíře; rovně tak zase nad lidi daleko dokonalejší a vznešenější tvorové žijí v obydlích nebeských, kteříž tu převelikou prostoru, kteráž jest mezi Bohem a lidmi, nesčítatelnými sbory svými vyplňují.

(Jan Val. Jirsík.)

c) Jest jich mnoho.

Jako na zemi velké množství tvorů každého druhu nalezáme; tak jsou i nesmírné prostory nebeské nesčíslnými anděly obývány. (Ignác Schuster.)

d) Jsou rozliční druhové.

Jakož zde na zemi lidé vtipem, uměním, smýšlením, životem, stavem, mocí a důstojstvím od sebe se líší a dělí: rovně tak i na onom světě v neskonale říší duchů nebeských jeden druhého jest vzácnější, vznešenější, mocnější a důstojnější.

(Jan Val. Jirsík.)

Jakož zde na zemi jeden kov druhého, jedna rostlina druhé, jedno zvíře druhého jest dokonalejší; jakož obzvláště lidé, ač všickni jsou lidé, nicméně dokonalostí těla a duše, vtipem, uměním, pokojem srdce, slídným smýšlením a působením, stavem, mocí a důstojností od sebe se dělí; takéž zajisté i jeden anděl druhého dokonalejší jest a blaženější.

(Vinc. Zahradník.)

3. Jich cíl.

a) Slouží Bohu.

Bůh užívá anděla co sluhy. I on může na mysl lidskou působiti, aby člověk světla Božího chápal a skrze ně poznání docházel. Ovšem jen tak jako když se o někom řekne, že světla poskytl domu; nebo svým světlem ho neproniká a neosvětluje, nýbrž toliko přístupu otevřel, kudyby byl dům proniknut a osvětlen. (Sv. Augustín)

Andělé se nežení a manželky nepožívají, taktéž i panic. Oni vždy u Boha jsou slouží Jemu. I totéž činí panic. (Sv. Jan Zlat.)

b) Ochraňují nás.

Farao vyznamenal sám hojně Josefa. Na tom mu ale nepostačilo. Poručil i sluhovi svému, aby ho vozil a po celé zemi a hlasitě provolával: Tento zachoval zemi. Tak i Otci našemu nebeskému nepostačilo, aby nás tak velmi sám vyznamenal, nýbrž on ctí nás i skrze sluhy své — anděle. (Jan Černohouz.)

V zemi mišenské žil před dávnými lety rytíř jeden jmenem Zdislav. Ten byl daleko široko ctěn a vážen, neboť byl pán udatný a spravedlivý, který utiskovaným a chudým, kde mohl, pomáhal, a slabšímu od mocnějšího nikdy ublížiti nedal. Kdo jmeno jeho vyslovil, žehnal dobrého pána a na sta dobrodiní vypočítával, jakých byl od Zdislava buď sám nebo sousedé jeho anebo chudí a nuzní vůbec od něho byli obdrželi. Čeládka na hradě Zdislavovu sloužící nemohla si pána dobrotivého ani dost vynachváliti, neboť nezacházel s lidem služebným jako jiní rytířové a páni činívali, nýbrž každého, kdo u něho sloužil, za své dítě považoval a dle toho s ním jednal; jvádu u nadávky nebylo v jeho hradu ani slyšeti a byl-li někdo ze zbrojnošů jeho při něčem nechvalném dopaden, tu jediný vážný pohled jeho, jedno slovo stačilo, aby nedbalec zdvojenou pilností a neobratný větší pozorností a usilnější přičinlivostí chybu svou hleděl všemožně napravit. Jak praveno, blaze bylo žíti u pána takového a rozkoší jemu sloužiti.

Jednoho dne k večeru došel do hradu mladík ve sprostém sedraném oděvu a prosil o nocleh. Jako každý pocestný, byl i tento mladík vlídně přijat a večere mu dána i lůžko k odpočinutí připraveno. Mladík ten vida, jak dobře se mají služebníci Zdislavovi a jak laskavě pán s nimi nakládá, osměliv se přistoupil k rytíři a žádal jej o přijmutí do služby.

„Jsem chudý pacholík nemaje zde na světě nikoho, kdož by se ujal opuštěného a nikdež nemohu naleznouti práce a výživy. O smilujte se nade mnou, pane rytíři, a zajisté nebudete mítí sluhu věrnějšího a ochotnějšího nade mne.“

Tak prosil mladík a více slov nebylo třeba. Zdislav lítostí k ubohému mladíku pojat, ochotně do služby jej přijal, řka: „Budeš-li mně věrně sloužiti, podržím tě ve hradě svém. Buď pilný a poslušný a budeš za to hodným synem mým.“ Takto laskavě promluviv, dal rytíř čeledi své dobrou noc a odebral se nahoru do síní svých.

Hned druhého jitra nastoupil čeledin, který se Svatoň jmenoval, službu svou a hned první práci vykonal tak obratně a v čase tak krátkém, že se tomu všickni podivili a že si ponejprv úplné lásky a spokojenosti pánovy vydobyl. Od toho dne, cokoli pracoval a činil, všecko se mu dobře dařilo a jsa rychlý v práci co střela, všecko, co mu uloženo bylo, pokaždé mnohem více vykonal, než ostatní služebníci. Vůbec zdálo se, že mu ta nejtěžší práce nepůsobí namáhání, ale vyražení. Při tom byl stále vesel a uměl tolik pěkných a zvláště nábožných písniček, že bylo milo jej poslouchati, nebo hlas jeho byl tak příjemný, že zněl jako hlas zvonků stříbrných.

Pole i zahrada, kde Svatoň pracoval, hojného vynášely ovoce a nebylo ani třeba vytrhávati bejlí a škodlivou travu z osení, které byla zasela ruka jeho. Mnohý kus neúrodné půdy, kde dříve jen bodláčí se dařilo, proměnil pilností svou v roli úrodnou, mnohý planý strom oštěpovala ruka jeho, že přinášel nyní ovoce chutě líbezného.

Proto milovali Svatoně všickni od pána až do posledního sluhu a s jakousi vážností k němu se chovali, neboť nezdálo se ani, že by byl jim roven, ano mnozí tvrdili, že není on obvyčejný země syn, že by sice nemohl tak zdařile, tak rychle a obratně pracovati. Každému se byl prokázal úslužný a pomocný; zde nemocného sluhu uzdravil natrhav mu na sroznatých skalách, kam se nikdo neodvážil, bylin léčivých; tomu tak, a jinému opět jinak se zavděčil velmi.

Vážnost všeobecná, jakéžto podivný mladík požíval, dostoupila stupně nejvyššího, když jediného syna pánova, útlého pacholíčka, od smrti zachránil; jako střela a skoro letmo přiskočiv pod okno, z něhožto pacholíček z nepozornosti chůvy byl spadl z výšky znamenité a v nevině jej zachytiv, že si nejmenším neublížil. Od toho času považoval jej rytíř Zdislav co svého vlastního syna a sliboval mu, že jej do smrti u sebe podrží a lásku svou otcovskou povždy mu bude věnovati.

Jednoho dne roznesla se pověst po vůkolí, že rytíř jeden ze sousedstva chce nepřátelsky obořiti se na hrad Zdislava a že lidé jeho zbrojní jsou již na cestě. Tu rytíř Zdislav zavolav Svatoně, pravil k němu: „Vyjeď, synu můj, vstříc lidu nepřátelskému a hled vypátrati, v jakém počtu žene se na nás.“

Svatoň učinil podle rozkazu pánova a jakoby kůň jeho křídla měl, ujížděl v tu stranu, odkud byl nepřítel očekáván. Netrvalo dlouho a již byl opět zde. Zdislav podivil se té jeho rychlosti, ještě více však trnul, jak na každém boku koně Svatonova visí pytel, v němžto něco chřestilo.

„Co přinášíš?“ tázal se věrného Svatoně.

„Jsou to podkovy koňů nepřátelských. Dopadl jsem nepřátelé, oni spali, a tu já ve vši rychlosti strhal koňům podkovy a ssebou odnesl. Nyní nabydeme aspoň času a budeme se moci přihotoviti.“

Všem byla ta jeho řeč podivná, podivnější však skutek odvážlivý. Nebylo však času na zmar a tudíž chystáno vše, co mohlo sloužiti k obraně hradu; také k přátelským sousedům posláno o pomoca když nepřítel přitáhl, chrabře přivítán jest

a zapuzen ode hradu. Na útěku jsa dostižen, musel se největšími sliby zavázati, že nikdy více nic nepřátelského proti rytíři Zdislavovi nepodnikne. V seči s nepřitelem měl se Svatoň, ačkoliv útlého byl věku, nad jiné hrdinsky a kde nejhůře bylo, tam on byl a mečem máchaje, celé tlupy nepřátel před sebou zaháněl; kteří pak z přátel jeho byli poraněni, ty bylinami vyhojil ano i nad nepříteli zajatými se slitovav, svou bodu jim vyprosil.

Nyní byl již každý v srdci svém přesvědčen, že Svatoň není člověkem obyčejným a s vážností tím větší se k němu měli.

Tu jej opět jednoho dne vyslal Zdislav s poselstvím ku vzdálenému příteli, jemužto měl něco důležitého vyřídit. Svatoň osedlal si koně, přijal od pána svého list a měl se k odchodu.

„Prosím tě, žeň koně, co můžeš,“ nařizoval rytíř při loučení, „neboť cesta jest daleká a slunce k horám spěchá a předce rád bych viděl, aby list můj ještě dnes došel na místo ustanovení svého.“

„Nestarejte se, pane!“ volal Svatoň, a dav s Bohem, pobodnul koně, který letěl s ním dolů, až se od podkov jiskřilo.

Rytíř Zdislav, jda asi za hodinu okolo konírny, spatřil tam koně, na kterémž Svatoň odejel a tohoto spícího na otepi slámy.

„Svatoni, Svatoni!“ volal hlasem velikým. „Co váháš? hodina po hodině ubíhá a ty nepamětliv přání mého, dřímáš zde poklidně?“

„Pane!“ zajíkal se mladík, s očí spánek vytíraje, „odpusťte, že jsem usnul unavením dříve, nežli jsem odpověď odevzdal. Zde jest.“

Zdislav zbledl, pohlédna na list, jež mu Svatoň podal a v němžto — rozpečetiv ho — poznal ruku přítelovu. V udivení pohlížeje na podivného služebníka, promluvil konečně: „Rei mi, Svatoni, kdo jsi ty? Ty nejsi člověk smrtelný — ty jsi bytost vyšší.“

Sotva rytíř tato slova promluvil, tu — div divoucí — proměnil se Svatoň náhle v mládence slícného, okřídleného, jehož oko zářilo ohněm nebeským a ze rtů jeho vycházela slova:

„Pán pánů seslal mne s nebes, abych sloužil tobě a zvěstoval ti, jak milo Mu jest vidoucímu, kterak vlídně a laskavě pán zachází s čeledí svou. Tys mne miloval jako syna svého jak i všechny služebníky své miluješ. Blaho tobě a požehnání od Boha milostivého!“

A s těmi slovy požehnal rytíře Zdislava a stoje v jasném oblaku, za líbezného hudby povznesl se vzhůru a zmizel očím bývalého pána svého.

A to požehnání, jež vyslovil anděl, splnilo se v bohaté míře na šlechtetném rytířovi.

(A. Dlouhý.)

4. Čtème a následujme jc.

Kdožby byl tak pošetilým, aby, když král zakázal, by nikdo za krále se nevydával aniž královskou čest sobě prokazovati dopustil, z toho soudil, že král tomu nechce, by se prokazovala počestnost jeho vrchnostem a představeným? Ačkoliv se praví, že křesťané andělům se klaní podle příkladu svatých v starém zákoně: přeceť jim nevzdávají takové úcty jako samému Bohu; pakli čtème, že andělé někdy si od lidí zapověděli úctu, má se tomu vyrozumívati, že nechťeli ale takové, kteráž samému Bohu přináleží.

(Římský katech.)

Jako vojínové vidouce, že soudruhové se dostali již na hradby nepřátelské, tím udatněji si počínají: tak neměli bychom i my pohlednouce tam do nebe na anděly býti povzbuzeni, abychom se drželi stezky ctnosti? (Jan Černohouz.)

Anděl strážný.

1. Ochrání nás.

a) Na těle.

Anděl strážce stojí při nás, bdí nad námi, stará se o nás, jako se o nás starala dobrá matka, když nás ještě co malé, útlé dítě v náruči svém nosila.

(Jan Val. Jirsík.)

Jako poručník i o tělesné blaho svého svěřence se stará, před každým nebezpečím chrání, v bídě pomáhá, v neštěstí neopouští; tak i anděl strážný. (Mich. Okáč.)

b) Na duši.

Dle Kliana má velryb malé a slabé oči. Malá rybička jest prý povždy u něho a oznamuje mu všechna nebezpečí, vodí ho všude. I my jsme slepi ohledně našeho spasení a proto i nám dal Bůh laskavý vůdce a jím jest náš anděl strážný.

(Jan Černohouz.)

Před časy dal egyptský král Ptolemeus Filadelfos na ostrově Farus Cenopikus velkou věž z kamene zbudovati. I nazval ji Farus a v noci dal tam velmi mnoho světla rozsvítiti, aby v noci plující jistě očekávaného přístavu dosáhli. Tato věž tak skvěle osvětlená rozšiřovala daleko do moře svého lesku, takže lodě šťastně cíle svého dosáhly. Čím byl Farus v noci plujícím, tím jest anděl strážný člověku. Myť všickni plujeme na nebezpečném moři tohoto světa, cestujeme ve tmách tohoto bídného nebezpečného života. A při této nebezpečné plavbě, při tomto bojování a této tmě máme také světla, vůdce zapotřebí a tím jest nám anděl strážný.

(Kat. Handb. v. L. Mehler.)

c) Přimlouvá se za nás, což láska Boží k nám.

Sv. anděl strážce podobá se onomu vinaři v evandéliu, který, když mu byl hospodář poručil, aby vyřadil fík neúrodný, zaň se přimlouval a jeden ještě rok poshovění mu vyprosil. On se však též podobá sv. Janu křtíteli, volá i týž v poušti srdce našeho: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ Leč jak často naplňuje se slovo Isaiášovo: „Andělové pokoje hořce plakati budou!“ (Repertorium.)

Kdyby král slepému žebráku, kteréhož na ulici opuštěného vidí, svého prvního ministra dal, aby se od něho ani ve dne ani v noci nevzdálil, aby slepce všude vodil, oň se staral a pečoval po celý jeho život, jaká by to byla milost! Jak velkými díky byl by zavázán slepec svému králi a svému věrnému vůdci! Mnohem větší dobrodiní uděluje nám Bůh, dav nám vznešené duchy za ochránce a opatrovníky na pozemské cestě.

(A. Kotte.)

2. Ctíme ho, nezapuzujeme hříchy od sebe.

Jako hodný schovanec učitele a vychovatele svého vždy ctí a v jeho přítomnosti se neodvážil něco neslušného vykonati: tak máme i my k svému nebeskému

vůdci a sprováděti, k andělu strážci, vždy hlubokou uctivost chovati a jeho ustavičné přítomnosti nevděčným zapomenutím se nikdy nehodnými nečiní. (Ludvík Mehler.)

Jako kouř včely a prach uráží i zapuzuje holuby, právě tak hněvá i zapuzuje pýcha a nečistota sv. anděla strážce. (Repertorium.)

Kdyby tě anděl strážce opustil, kdoby ochraňoval před nebezpečenstvím tělesným a duševním? Představ si loď v bouři bez kormidelníka, vůz na příkrých palubech bez ředitele, ovečku v hustém lese bez pastýře, slepého mezi hlubokými propastmi bez vůdce. (Segneri.)

Dějiny Božského Srdce Páně.

(Ze „Sendbote“ III. roč.)

Září.

V den 5. září připadá památka sv. Vavřince Justiniana, biskupa a patriarchy Benatského, kdež i zrozen byl ze vznešených rodičů. Poněvadž otec jeho záhy již oddělen byl smrtí od milované rodiny, musela jedině matka pečovati o vychování tohoto a ostatních dětí, aby hned v mladistvých srdcích něžných potomků zasela símě pravé ctnosti a křesťanské zbožnosti. Aby pak nikdy pýcha nevzcházela v myslích dětských, napomínala jich často, především ale Vavřince, k hluboké pokorě vykládajíc mu při každé příležitosti pilně, co Bohu milé, co odporné jest nebi. A tu odpovídal zarmoucený vinník: „Chci milerád vynasaziti se, abych polepšil se opravdově, neboť nic nebylo by mi žádanější, než stát se jednou svěřeným Božím!“ Nesetřval také na pouhém přání; tužby svoje skutky provést a osvědčiti hodlal umíniv sobě pevně, že s přispěním Ducha sv. věnovati se bude cele službě Kristově, že zasvěti se chrámu. Však když na tom již bylo, aby odřeknuv se světa a jeho radostí, povrhl bohatým jménem, důstojným úřadem i marnivou ctí a oslavou; když zanechat měl pohodlného bydla, aby v sebezapírání a skromnosti jen Pánu žil: tehdy dostavil se ještě jednou, až naposledy, lákavý hlas hýřivého světa, provolávaje silnou bouří v rozechvěné a ohrožené mysli mladíkově. Přísná dráha slavných ctností,

ač skvělou, přede jen trpkou a trnitou zdála se mu býti; těžce skormouceným duchem a tísní nerozhodné duše často otazoval se sama sebe: „Jsi dosti zmužilým, Vavřínče, k tomu, abysi zanechav rozkoše světské, vytrval vždy pevným krokem postupovati na tuhé dráze ctností?“ Otálel s odpovědí — než tu pohledne jednou na ukřížovaného Spasitele na dřevě truchlivě pnícího, a „Tys naděje i síla má,“ odpovídala usmívající se již ústa potěšené duši, „v Tobě, Bože, útěcha i útočiště mé!“ Více nezpřechoval se zavrhnouti od sebe svět i jeho smyslné vnady a uskutečnil dávné toužby své, oddav se na kněžství. Papež Eugen IV. učinil jej později biskupem v rodišti a za nedlouho povýšil stolicí biskupskou na sídlo patriarchy. Sv. Vavřinec nejen dokonalým a pečlivým byl představeným svého obvodu církevního, ale zároveň horlivým ctitelem Božského Srdce a pilným apoštolem modlitby, jak přesvědšuje nás i život jeho i spisy po něm zůstalé. Píšeť o lásce k Srdci Páně: „O veliká milosti Božská, jak podivuhodné bylo snížení se Tvé k nízkému tvorů člověka, abysi duši slabou vymkla z okov hříchů! Tělo kopím dal jsi, o Božský Vykupiteli, zbodati a Srdce žárem lásky upalovati, abysi vyvedl nás z temnosti bludů a hříchů! Otevřiž nám nesmírný poklad Srdce svého, v němž hojných nastřadáš pro nás bídné darů a bohatých odměn. Jak příjemno a milo jest spočinouti u ran Tvých, z nichž milost jen a láska se prýští! Neznáš-li cesty, křesťane, k pramenům těm, rozjímej jen často utrpení Kristovo, uvod sobě v paměť veškeré rány, jimiž Syn nebeského Otce ztýrán byl, rozpomeň se těch nesnází a bolestí, mdlob a útrap, jakéž Ježíše na všech cestách stíhaly, rozvažuj cestu jeho poslední na horu Kalvářskou i přibití jeho na potupný kříž zločinců, a nalezněš stezku vedoucí k ranám Umučeného.“

V den 17. září připomíná církev věřícím zázračného zjevení se serafo sv. Františkovi z Asissi, při kteréž příležitosti světci tomuto pět ran Kristových jasně na tělo vyznačeno bylo. Událost ta známá jest čtenářům z I. roč. „Školy“ a proto jen něco málo slovy o ní k oživení paměti se zmíním. Když sv. František v předposledním roce svého života odebral se na horu Alvernii, aby tu ke cti archanděla Michala 40 dní se postil, zjevil se mu jednoho dne před svátkem „povýšení sv. kříže“ nebeský seraf rozmlouvaje s Františkem o lásce Boží. Dávno ještě po zmizení zjevu toho plála duše svatého zanícením k Spasiteli, a na těle jeho — tak vypravuje breviář římský — okázala se znamení pěti ran Ukřížovaného. Církev potom chtěla povzbuditi věřící lid k milování oněch ran i Toho, kterýž za hříchy naše je snášel, ustanovila, aby světila se památka tak podivuhodného zjevení dne 17. září. Tento úmysl církve připomenul také P. Cestagnorius Frigidianus v kongregaci obřadů, když přimlouval se, aby dovoleno bylo pannám řádu „Navštívení“ mše sv. v Božském Srdci, a odůvodňoval dále žádost svou pravě, že tím mocnější bude působení samého obrazu probodaného Srdce na lhostejnou mysl lidskou.

Dne 25. září r. 1617 dokonil běh časného žití P. František Suarec z tovaryšstva Ježíšova. Leže již na smrtelném lůžku v Lisaboně, sídelním městě Portugalska, pravil s úsměvavou tváří: „Nikdy bych nebyl ani věřil, že tak sladko jest umřít!“ Narodiv se z rodičů šlechtických dne 5. ledna r. 1548 v Granadě Španělské, přál si již v nejútlejším mládí, aby stal se někdy členem řádu Jesuitského. Tehdejší pater provincial Hispanie učinil zadost upřímným touhám jeho, přijav jej za klerika, ač mnozí domnívali se, že Suarec života klášterního jest neschopen. Brzo na to poslán měl býti na studie škol humanitných; ale František představoval P. rektorovi neschopnost svou a chtěl raději mezi bratry laiky vřaděn býti. Dada se potom podle rady představených pod ochranu Božské Matky, vyplnil poslání své na učiliště s tak

skvělým výsledkem, že stal se později professorem bohosloví a filosofie v Alkale, Salamance, v Římě a v Coimbře; učená pojednání jeho sepsaná vyplňují 23 mohutné svazky. Vřelou útlunost tohoto učence a světce zároveň, kterouž choval povždy k Božskému Srdci, poznati lze z výroku, jejž pronesl o ráně v boku Kristově: „Chtěl Pán zraněn býti na této části svého těla, aby Srdce jeho všemu lidu se otevřelo a všickni je poznati mohli i vešli do něho, aby tam odpočinuli v svatém míru!“

27. září jest úmrtním dnem sv. Eleazara. Tento pocházející ze vznešené šlechtické rodiny francouzské, byl dle středověkého mravu již co mladík zasnouben s Delfinou, jedinou dcerou pána Suchi z Pni-Michél; snoubenci se však zavázali sobě, v stálé dobrovolné zdrženlivosti žíti. Dospěv Eleazar ku 23. roku stáří, ztratil otce a musel proto z Francie do Neapole odejíti, aby přejal tam správu hrabství Ariano; pobyv tu pět let, navrátil se do otčiny, složiv s chotí svou společně slib neporušitelné čistoty a oba vstoupili do 3. řádu sv. Františka. Po dvou létech na to povolal onoho Robert II., král Neapole, aby vychovával korunního prince Karla a v nepřítomnosti králově spravoval veslo vládní. Mimo etnostmi míru vynikal královský vychovatel rovněž bojovnou udatností, válečnickým věhlasem a důmyslem, zvítěziv dvakráte se svěřenými jemu vojsky nad Jindřichem VII., kterýž výbojnou zbraní ohrožoval pokoj Neapolské říše. Byv roku 1323 od Roberta krále poslán do Paříže, aby tam žádal o ruku francouzské princezny pro královiče Karla, vykonal sice s prospěchem úkol svůj, ale onemocněv v Paříži, skončil výše jmenovaného dne r. 1323. Choť jeho přečkavši prohlášení Eleazara za svatého (1369) zemřela téhož léta dne 26. září; mrtvola její přiložena k ostatkům manžele ve františkánském kostele Abtském. — Životopis tohoto slovutného muže a velkého světce může býti zřídlem poučení všem apoštolům modlitby i věrným ctitelům Božského Srdce. V listě jednom zaslaném z Italie své choti Delfině píše as takto: „Navštěvuj často Ježíše ve Svátosti oltářní a v duchu obracuj se hojně k Jeho Srdci; neboť věz, že i já tamtéž nejráději prodlévám.“ Vrátiv se sv. Eleazar v pozdějších dobách na venkovský svůj zámek, aby oddálen hluku světského v pokoji trávil doby života, zavedl takovýto domácí řád: 1) Bude-li Bohu dobře slouženo, nebude zajisté ničeho nedostávat se domu mému; proto nechť všickni domácí denně přítomni jsou mši svaté. 2) Nelze doufati v požehnání Boží těm, kteříž vydávají se v moc pekla; proto propuštěn bude z domu mého každý, kdobykoli přísahal, aneb se rouhal. 3) Každý pilně hled sobě studu; vše co by proti tomuto čelilo nenechám bez trestu. 4) Veškerá čeleď týdně vykoná sv. zpověď; o hlavních svátcích nesmí nikdo zanedbati večeři Páně. 5) Lenosti netrpím; po vykonané ranní modlitbě nechť jde každý ku své práci; netrpím ani takových, kteřížby chtěli neustále v kostele býti, jsa přesvědčen o nich, že to nikoliv činí z lásky k Bohu a z dobré vůle, alébrž jen z bázně před prací a z choulostivosti. Pravíť Duch svatý, že bohabojný život etnostné ženy nejen v samém modlení jest, nýbrž že sestává z počestnosti, účelivosti, skromnosti, pilnosti a pečlivosti o pořádek domácí. 6) Nechci také proměnití příbytek svůj v uzavřený klášter, aniž předělati lid služebný v poustevníky, a proto nechť jest služebnictvo veselo, jak jemu libo, nečiní-li pouze něčeho proti vlastnímu svědomí, neb Bohu na úkor; nesmí tedy nikdo hráti o velké peníze. 7) Kde mír, tam i Bůh se uhostil. Neporušuj proto nikdo domácího pokoje. Nenávist, zášť, pomluva a podezřívání působí jen rozkol a rozbroj v rodinách a pomáhá jednomu ničiti druhého. 8) Kdo hněváš se, smiř se do západu slunce dle rozkazu apoštolova; potlačiv odpor v sobě k druhému, zapomeň chyby jeho a odměňuj zlé dobrým. 9) Každého večera shromáždíme se všickni pospolu, abychom rozjímali o

věcech Božských; nikdo v společnosti té scházeti nesmí pod žádnou výmluvou. 10) Úřednictvu příkazují se vši přísností, aby neopovážili se někomu z poddaných mých, aneb na statku, aneb na těle nějak škoditi neb jinak utlačovati. Nechci, aby předstírajíce obhajování práva mého ubližovali některému z bližních. Lépe mi bude, vejdu-li polo nahý do ráje, než když bych v nachu červcovém oděný s pekelníky hodovati měl.

Mučedníci křesťanství v Japanu z roku 1625 a 1726.

Třebas že pronásledování křesťanů v Japaně r. 1625 poněkud se umírnilo, přece i v tomto roce opět bylo dosti mučedníků a příkladů hrdině ctnosti.

Tak bylo v království Achita 42 křesťanů uvězněno, ale později, když byli ve vězení mnoho útrap a bídy všeliké vytrpěli, do obydlí svých nazpět posláni, tu až k dalšímu dle japonského způsobu střežení. Mezi zajatci těmito byla též matka s 2 dětma, z nichž jedno 10, druhé 3 léta staré bylo. Křesťanku tuto, jmenem Monika, uvázali k pilířům jednoho domu, a 25 osob ji hlídalo. Vyhladovělé děti prosily matku o chléb, a pohané jí slibovali úplnou svobodu, jestliže zapře víru svou. Zůstala však statečnou, a když jí hrozili, že před jejíma očima zavraždí děti, neměla jiné odpovědi, než: „Zabte a rozsekejte mne i děti mé, vždyť právě toho si přeju, a větší služby mi nemůžete prokázati.“ Po některém čase byli tito křesťané zase uvězněni, a 18. července 1625 bylo 32 z nich povolně upáleno. Ostatních 10 smutnělo, že byli ušetřeni; ale netrvalo to dlouho, a do téhož vězení přišlo 25 křesťanů z Inai, a s těmi potom byli odsouzeni k stětí.

Větší a trpčejší ztráty utrpěla bez toho již co nejkrutěji utiskovaná církev japonská uvězněním a smrtí mučednickou bl. P. Františka Pacheco-a a jiných 8 Jesuitů, kteří 20. června 1626 v Nangasaki za živa byli upáleni. Jména těch 8 Jesuitů jsou: P. Baltazar Torres, P. Jan Bapt. Zola, Petr Rinchi, Vincenc Caun n. Caunu, Jan Kinsako, Pavel Chinsuke, Michael Tozo a Kašpar Sadamacu; dříve zmíníme se o jejich životě, abychom potom je pozorovali v jich smrti mučednické. Bl. P. Frant. Pacheco byl v Ponte de Lima v Portugalích 1566 narozen, a z mládí již osvědčoval ducha všemu dobrému přístupného, tak že chlapec desítiletý slyše o božích mučednících Bohu slíbil, že sám mučedníkem býti chce. Studoval v koleji Jesuitů v Lissaboně, odkud ročně tolik kněží a scholastiků na missie do Indie vycházelo, tak že touha bráti podílu na jich pracích a obtížích ustavičně se v něm zmáhala. Roku 1586 vstoupil do tovaryšstva Ježíšova, a po skončeném studiu filosofie r. 1592 k snažným prosbám svým byl poslán do Macao v Chině, kdež v tamnějším semináři tovaryšstva theologii studoval. Juž r. 1604 byl poslán do Japanu, odkud ale zase se vrátiti musel do Macao, aby tam převzal řízení koleje, až P. Lud. Cerqueira zvolený za biskupa japonského jej s sebou jako svého jenerálního vikáře do Japanu zase vzal. Po smrti biskupa tohoto (r. 1614), když všichni otcové z Japanu vypuzeni byli, musel i on opět opustiti tuto zem, však navrátil se do ní již příštího roku přestrojen za kupce. Nyní působil tu v ustavičném nebezpečení života se nalézaje, a často obydlí své měniti přinucen (jednou skrýval se po celý rok v Sacay v jednom zákoutí, kdež sotva pohybovati se mohl) po 11 let, až konečně 1628 za provinciala

ustanoven, Arimu za své stálé sídlo zvolil. Později z Chochinocu po 4 léta zpravoval nejen provincii ale z nařízení stolice papežské co zpravce biskupství i celou církev japonskou. Byl to muž skoro ustavičně chorý a mnoho trpící dnou a skoro osleplý, ale neunavný v péči o vedení duší sobě svěřených.

Bl. P. Baltazar de Torres narodil se v Granadě ve Španělsku ze vzácné rodiny; otec jeho byl velitelem důležité pevnosti. Studoval u Jesuitů, vstoupil potom do tovaryšstva, r. 1586 šel do Indie, kde zprvu v Goa, pak v Macao v Chině po 8 let k všeobecné spokojenosti theologii učil, až byl r. 1600 poslán do Japanu. Jsa horlivým missionářem procestoval brzy zem tuto a neopustil ji ani za nejhorších bouří pronásledování. Vynikal v každé ctnosti, zvláště ale v lásce své k chudobě, tak že breviář, růženec a náčiní ku konání sv. tajemství potřebné, jediným jeho jménem byly. Byl stár 63 let, když obdržel korunu mučednickou, a 47 let žil v tovaryšstvu Ježíšovu, a 26 v Japanu.

Bl. P. Jan Bapt. Zola narodil se r. 1576 v Brescii a v 19. roce věku svého vstoupil do řádu Jesuitů. Vyučovav nějaký čas v nižších školách byl s jinými 59 bratry do Indie poslán, kdež pokračoval ve svých studiích dříve v Goa dříve v Macao. Konečně přišel do Japanu, odkud sice při vypuknutí velikého pronásledování r. 1614 do Chiny odejti musel, kamž ale zase brzy se navrátil, by účasten se stal koruny mučednické, po kteréž milosti tak dychtil, že vždy otce v žalářích prosil, aby mu ji na Bohu vyprosili. I ujistili ho bl. oo. Spinola a Navarro listem z vězení, že milosti této dosáhne.

Ostatní (6) mučedníci byli rodem Japanové. Bl. Petr Rinchi nar. r. 1589 ve Fachiran došel vzdělání svého v semináři Arimanském. Nadšen plně vroucí pro obrácení Japanu, podporoval missionáře bratrstva Ježíšova jako katechista, a v posledních 8 letech byl zvláště nerozlučitelným společníkem P. Pacheco, od něhož také byl přijat v tovaryšstvo Ježíšovo. S ním také dosáhl, stár let 38, koruny mučednické.

Bl. Vincenc Caun narodil se v Corea z rodiny vzácné; do Japanu pak dostal se způsobem zvláštním. Když totiž Taikosama ostrov Korea válkou hubil, nalezal se náš Vincenc, chlapec asi desíletý s otcem svým v ležení. Tu spatřil jednou s hory vojsko Japanů, i zachtělo se mu viděti také ležení nepřátelské. Přišel až k stanu vůdcovu, jenž byl křesťanem a příbuzným otce jeho. Ten vzal chlapce s sebou do Japanu, kdež ho dal buď r. 1590 neb 1591 pokřtiti. Ztrávil 4 leta v semináři, zastával potom asi 30 roků úřad katechisty, dříve v Japaně, dříve v Chině, kamž s P. Zolou r. 1612 byl poslán, by odsud do Corey vniknuv, novou missii tam založil. Když se tato nezdařila, navrátil se do Japanu. Však znovu musel přeplaviti se do Chiny, až ho Otcové zase povolali nazpět do Japanu, kdež zůstal až do své smrti mučednické v 46. roce svého věku, dosáhnuv dříve dlouho kýženého přijmutí do tovaryšstva Ježíšova.

Bl. Jan Kinsako z Cochintu byl teprv 21 let stár, když s bl. Casparem Sadamacu byl jat. Tento byl z Omury, a od mladosti své byl v semináři Jesuitů vychován, ku kterýmž r. 1582, stár 17 let přistoupil. Své materštiny dokona znalý působil zprvu velmi mnoho v Bungo, Arimě, Onuně, Firando a Goto. Na počátku pronásledování z Japanu vyhnán vrátil se brzy s P. Pacheco do své vlasti, kdež konečně přijal korunu mučednickou, slouživ v řádu po 44 let pokorně Bohu.

Bl. Payel Chinsuka z Arimy byl muž nezlomitelné trpělivosti a pln svatých snahy. Provázel mnohé missionáře na jejich cestách, mezi jinými též oba bl. mučedníky

Jeronyma ab Angelis, a Pavla Navarro, jichž přimluvě to přičítal, že sám konečně od P. Pacheco do tovaryšstva Ježíšova přijat byl, a s ním, stár 44 let, korunu mučednickou obdržel. Též bl. Michael Tozo rovněž z Arimy byl delší čas průvodcem jmenovaného bl. P. Jeronyma, a pak r. 1622 mučeného P. Šebastiana Kimury, a naposledy P. Torres-a, s nímž jat a upálen byl, stár let 38.

P. Pacheco, provincial a administrator církve japonské, zarazil sídlo své v Cochincu, městě přístavném v říši Arima, poněvadž odtud spojení s ostatními zeměmi bylo snadné, a kníže Arimanský křesťanům byl nakloněn. Když vládce tento v dubnu r. 1625 do Jeddo, hlavního města veškerého Japanu, povolán byl, nechal v zemi své tři místodržitele, z nichž Mondo byl zarytým nepřítelem křesťanů. Však i vládce sám, spatřiv na dvoře císařském nově vydané edikty proti křesťanům, a boje se o říši svou, jestliže též něco proti křesťanům nepodnikne, vydal rozkaz, aby všichni poddaní jeho se vyjádřili, ku které sektě bonců patříjí. Zrádou jistého Cumaty, odpadlíka, dozvěděl se Mondo o sídle P. Pacheco-a; i odebral se s četnou družinou, v jíž čele stál odpadlík, do Cochincu, a jal tu P. Pacheco-a spolu s posluhujícím mu bratrem Sadamacou a třemi katechisty Petrem Rinchi, Pavlem Chinsukem a Janem Kinsako. Poslední mohl snadno uniknouti, ale on sám se vyjádřil, že dlouho již slouží P. Pacheco-vi v naději, že přijmut bude do tovaryšstva a že se stane mučedníkem. Proto i on byl spoután a s ostatními po lodi do Chimabary přiveden, kdež byli žalářováni, jedni v pevnosti, druhí v obecném žaláři. Také P. Zola, rektor koleje arimanské a právě tehdy v Chimabare byl s Vincencem Caunem, průvodcím svým a s mnohými jinými křesťany jat a uvězněn. To stalo se v prosinci 1625 a místodržitel Chimabarský chtěl hned bl. Cauna zkoušeti, zdali by ho nepřiměl k odpadnutí od křesťanství. Však vše lichocení i hrozby byly daremné, a proto Mondo užil nyní násilí. Nejdříve poručil udatného vyznávče na holou zemi položití v zimě nejtužší a nahého, pak kleštěmi na prstech rukou i nohou štípati, a vždy se ho tázati, zda chce zapřítí víru svou: mučedník pohrdal bezmocí tyranovou. Tu tento rozvztekle vymyslel nový v Japanu neobyčejný dosud způsob mučení. Tolik vody vlili do sluhy Božího, kolik žaludek jeho obsáhnouti mohl, a pak násilnými ranami na břicho ji z něho opět vypudili. Mučení toto tak často se opakovalo, že mučený očekáváje svou smrt, pravil: Pane, v ruce tvé poručím ducha svého. A podivno, od toho okamžiku necítil bolesti, jen nohy a ruce necítil. Potom přivázali bl. mučedníka nahého ke stromu, a nechali ho tak po dvě hodiny v zimě nejkrutější. Když pak se ho otázali, chteli teď zapřítí víru svou, odvětil, že pro tu víru chce vytrpěti každé muky, ano i smrt, nikdy však že jí nezapře. Tu jej konečně odvázali, za to ale oděného nuzným kabátem uvrhli v úzké, větru přístupné vezení, odkud teprv po 14 dnech dán byl zase ve vlastní, obyčejný žalář.

Zcela zvláštním způsobem měl k zajatým těmto připojen býti P. Torres, tehdy v Nangasaky se nelézající. Odpadlý křesťan Feico, jenž právě zastupoval nepřítomného nepřítele, chtěl zalichotiti se knížeti a P. de Torres dostati ve svou moc. Právě opustil tento příbytek svůj, aby požehnal jednomu sňatku, když přišli pochopové a náhodou otevřenou našli skříň, v níž byly oděvy kněžské. Hledali kněze, však nově zasnoubený křesťan, jenž ne bez práva domníval se, že u něho budou hledati kněze, schoval tohoto mezi dvě zdi, kde P. Torres setrval též po celý den a noc bez jídla a pití, odhodlán spíše hladem zemřítí, nežli zraditi hosta svého. Druhého dne učinil křesťan jeden z venčí otvor do zdi, pustil kněze, vzal ho do svého domu, a odtud odvedl do bytu jiného křesťana a konečně z města k rolníkovi jednomu do

jakési vesnice, kde zůstal 35 dní skryt, až ho tu odkryli dva slídiči místodržitelovi. I udali ho, načež byl jat, a s ním průvodčí jeho hatechista Michael Tozo. To stalo se 15. března 1626. Oba odvedeni jsou do Omury a uvrženi tu v pravé japonské vězení.

Mezitím svržen byl místodržitel Nangasacký, Gonrov, a na jeho místo se dostal Midrun Cavatši, příbuzný císařův. Co v Nangasaki na jeho příchod čekali nadějící se, že přinese s sebou rozkazy císařovy týkající se křesťanů uvězněných; přijal P. Pacheco, jakožto provincial oněch 5 katechistů, Caun-a, Rinchi, Kinsako, Chinsuke a Tezo-a v bratrstvo Ježíšovo, o kterouž milost již dlouho se ucházeli. Noviciát odbyli si v žaláři, profesi slavnou složili ve plamenech. I ve vězení ještě strážců svých tak dalece obrátili, že vyznali tito, že jen bázeň před mučením je zdržuje, by dali se pokřtiti. Jeden mladík osmnáctiletý však předce přijal křest, ano velitel stráže vyslovil se zřejmě před samým místodržitelem, že přesvědčen jest o svatosti zákona křesťanského.

Dne 12. června přišel konečně nový místodržitel do Nangasaky ve všem zplnomocněn proti vyznávacům křest. náboženství. První rozkaz jeho poslán do Omury a Chimabary, aby mu odtud poslali jaté kněze a katechisty. I stalo se, že již 19. června k smrti ohněm odsouzení přišli až na míli k Nangasaki, onino tři kněží v nosítkách, ostatní koňmo. Mezitím bylo na „svaté hoře“ zaraženo 13 kolů a kolem těchto dříví nahromaděno, však v takové vzdálenosti, že by tím mučení strašně se prodloužilo, tak že i jeden přednější odpadlík se nad tím horšil, a o své ujmě dříví blíže dáti rozkázal. Kolů bylo proto 13, protože ještě 4 jiní křesťané, kteří proti císařovu rozkazu z filipinských ostrovů do Japanu přišli, upálení býti měli. Avšak tito, kteří jenom ze získuchtivosti do Japanu přišli, zhrozili se mučení a zapřeli víru. Za to tím zmužileji vstoupilo na místo popravné oněch 9 Jesuitů, a líbali zemi, tak často krví křesťanů napájenou. Přítomen byl nejen místodržitel sám, ale i množství veliké lidu z okolí. Když je ke kolům přivázali, bylo dříví zapáleno. Nepohnutě a s očima k nebi obrácenýma stáli tu vyznáváci Kristovi v prostřed plamenů, po půl hodině dokonána byla oběť jejich. Popel z nich sebrán a do moře uvržen.

Nyní obrátila se zuřivost krutovlády proti těm křesťanům, jež ony tři kněze Pacheco-a, Zolu a Torres-a, a Frant. Sadamacu-a skrývali; neboť pod trestem smrti bylo zakázáno útulku popřáti hlásatelům náboženství křesťanského. Tak byli postaveni před soud Mansu a Matěj Araki, bratři, Petr Cabioje a manželka jeho Susanna, Jan Raisen s manželkou Monikou a Ludvíkem, synem sedmiletým a konečně Jan Tanaca a manželka jeho Kateřina, kteří již s jmenovanými Jesuity byli uvězněni. Chtěli je potrápiti, dříve než by je na smrt přivedli. Nejdříve chtěli Susannu z rodu urozeného sliby i hrozbami zviklati ve víře; když se jim to nepovedlo, pověsili ji nahou za vlasy na strom, vydavše ji tak výsměchu lidí sprostých a po 8 hodin snášela potupu tuto, strašnější samé smrti. Nedaleko stála s dítětem v náručí děvečka. Soudcové se jí tázali, komu dítě patří, načež ona, aby je zachránila, odpověděla, že jest její. „Nikoliv,“ zvolala Susanna, jež raději viděla dítě své mrtvé, nežli žítí v nebezpečnosti spásy, „nikoliv, to dítě jest mé,“ a soudcové přikázali je svléknouti a napříč matce pod nohy uvázat. Nebohé křičelo zimou, však matka setrvala a obětovala jediné dítě Bohu. Konečně sňata byla Susanna se stromu, a musela na to po celých šest měsíců sloužiti za otrokyni v jedné kuchyni. Obě manželky i Mansuova i Matěje Araki a tři jiné paní křesťanské, jichž mužové byli již mučeni, tak zastrašily se po-

tupou hrozcí jich cti, že raději (ovšem ze špatně pojatého studu) zapřely víru, nežli by se spatřily vydány zrakům nečistým.

Mondo myslel, že odstrašujícím prostředkem tímto nejen na paní ale i na muže bude moci působiti, a nezmýlil se. Jan Raisen z jedné nebohatších rodin v Ariy, již co chlapec dvanáctiletý v jednom shromáždění křesťanů slavně se zapřísáhl s těmito, raději život než víru obětovati; a všichni slib tento podepsali krví svou. V 24. roce pojal za manželku Moniku, ctnostnou pannu křesťanskou, jejíž otec pro víru dvakráte v bídu uvržen a všech statků zbaven byl. Když bl. P. Navarro se soudruhy svými měl býti upálen, žádali také k tomu dříví na Janu Raisen-ovi. Dal trefnou odpověď, že nemá dříví k upálení učitelům svým, ovšem ale ku svému. Tu skutečně byl i s manželkou svou do žaláře uvržen, protože u sebe P. Zolu přechovávali. Oba byli postaveni před soud, a plýtváno u nich i sliby i hrozbami. Konečně vydal Mondo ctnostnou manželku svévoli zlých lidí. Tu zvolal Jan v bolesti největší: „Zlovolný! ušetř cti choti mé a učiním vše, čeho žádati budou soudcové.“ Tak ale nesměšlela Monika, a když Mondo poručil řeřavé uhlí jí na ruku položit, radostně tuto vztáhla, a když Mondo mečem trhl, jako by chtěl jí tuto useknouti, pokojně držela ruku nataženou. Však klesnutí mužovo Mondo-vi dostačilo, a proto oba domů propustil. Doma ale poznal Jan brzy chybu svou, a aby pohoršení napravil, nejen že sobě uložil přísné pokání, ale šel zase k Mondovi, odvolal, co byl řekl, a zřejmě vyznal víru svou, které v srdci se nezřekl nikdy. Proto byl zase uvržen do žaláře, kde druzí zajatí ho s radostí přijali. Brzy přišla tam za ním i Monika s třemi dětmi a jednou otrokyní, jménem Magdalena, která pro víru již byla mnoho vytrpěla. Dva sluhové pak pánové, kteří jako pán zapřeli víru svou, následovali pána svého i v pokání, šli před soudce a vyznali tam, že jsou křesťany.

Když zajaté paní ještě rozličně byly trápeny, by zviklány byly ve víře, přišel konečně 10. června rozkaz, aby zmíněných 8 vyznavačů (bl. Mansu Araki zemřel mezi tím v žaláři, mrtvola jeho však byla s ostatními vežena k upálení) přivedeno bylo do Nangasaki, kde měli býti buď upáleni buď stati. Veliká byla radost odsouzených, veliká ale i bolest těch, kteří je nesměli následovati; však ne menší byl bol obou matek Moniky a Susanny, když od dítek svých se musely oddělit. Když přišli na „svatou horu“ byli mužové přivázáni ku 4 tu připraveným kolům; ženy poklekly vedle a modlily se. Nejdříve ony byly stranou vzaty a státy.

Když malý Ludvík viděl otce u kolu a matku klesati v náruč smrti, trásl se bázni; tu volal na něho otec: „Buď zmužilý, synu můj, a neboj se; brzy budem pohromadě v ráji.“ A hned na to jednou ranou odletěla od těla hlava dítěte. I hranice vzplápolala, mučedníci však vzývali nejsvětější jména: Ježíš a Maria! Nejdříve chytil a odvázal se provaz bl. Jana Tanaca. Tu mučedník, rolník prostý, obcházel v plamenech soudruhy své v utrpení, políbiv jednoho po druhém vrátil se zase ku svému kolu, klesl u něho a vydechl, maje zrak k nebesům obrácený, svou svatou duší. Mučednictví to stalo se 12. července 1626.

V místo bl. P. Pacheco vstoupil za provinciala jesuitů japonských P. Matěj Cauros. Jest od něho ještě psaní, z kterého můžeme si představití život tehdejších misijnářů tamtéž. Píše: „Místodržitelové Tarakunští rozeslali na vše strany vojáky, aby vyhledali kněze; a tak prolezli tito všechny chalupy a jeskyně, všechny chlévy a stodoly, všechny kouty i domy. Tu pravili mi křesťané, u nichž jsem bydlel, že nejsou ani já ani oni více jísti, a já musel se odebrati na loď. Tu slíbil jsem jim, že při nastalé noci, abych je upokojil, se vzdám, třebaš ne tím způsobem, jak oni

Pane w té tmě opuštěn já hynu!

Zvolal tak asi s podobným strachem jako učedníci Páně w lodice, w nížto Pán spal, při strašné bouři Jež zbudivše zvolali: Pane zachovej nás, hyneme! (Mt. 8, 25). Ale jako tenkrát malomyslnost učedníků nelíbila se Pánu, tak že je i pokáral přísnými slovy: „Co se bojíte, malověrní?“ (w. 26) — podobně se i našeho poutníka malomyslnost nelíbí Pánu, jenž ho proto i povzbuzuje k důvěře a netoliko povzbuzuje, ale i prospěšky podává pro tu dobu opuštěnosti duchovní lafťavými slovy, jež i nám budou prospěšná:

Neprav že hneš.

Buď jen stálý, zmužný, věrný w trudné té době!”

Toť zajiště jediný prostředek k zachování se w pokoji swatém i uprostřed té nejstrašnější bouře: setrвати! zmužiti se! a swá dobrá předsevzetí stále a věrně plniti, vzdor té suchopárnosti a nechuti, ano vzdor té zdánlivé nemožnosti! nepopustiti! nepouštíti zbraň modlitby z rukou! nepodati se malomyslnosti aneb vlažnosti, ale horlivě a věrně Bohu sloužiti, byť by se i zdálo, že nás neslyší, že je ob nás odvrátil, že nás — opustil. Bohu věrně a rád sloužiti, řeky Bůh těší a sílí, — toť snadná věc, již domede každé dítě; ale Bůh obnámá často tu útěchu a duchovní rozkoš, an chce, abychom se zmužili, otužili a w trpělivosti rycvičili. Nedomnívejme se, že nás takovým způsobem Bůh opouští, nikoliv, právě naopak, budme přesvědčení, že to Bůh jen k prospěchu našemu dopouští, že je to zvláštní milost a vedení Boží, a že chce zajiště nebeský Dtec, aby nám jako útěcha a duchovní radost, tak i taková opuštěnost dopomohla ku větší dokonalosti křesťanské, jak nás velmi krásně poučuje bl. Tomáš Kempenský. Waruj se proto, zbožný čtenáři! všemožně, bys w pádu takovém neopustil modlitbu a nezanechal své obvyklé pobožnosti, nepodával se těž pokusení dáblskému, jako by ti to nic platné nebylo a všedco tvé přičinění jakoby bylo nadarmo. Nikoliv tak, ale právě nyní, právě w této tvé opuštěnosti je ti modlitby nejvíce zapotřebí, an si ničím nemůžeš zřítati milost Boží tak snadně a tak jistě, jako trpělivostí a modlitbou. Medlej však žádných u sebe nových předsevzetí w trudné takové době, neboť duch tvůj probouřený a mysl rozervaná radily by ti snad k něčemu buď méně dokonalému, anebo k ničemu, co bys tak snadno nemohl vyplniti; dosti budiž na tom, obvyklé modlitby a pobožnosti věrně plniti. To pak musíš činiti, jinač by tě pokoušitel, zlý duch, snadno swedl wida tě beze větší zbrani. A byt i ta tvá modlitba byla zcela suchopárná, snad i roztržitá, byť i duch tvůj byl trudný a malomyslný, duše tvá w samé toliho tmě — krácej zmužile po této cestě, na které tě jen víra sw. může těšiti (víra w dobrotnost Boží, víra w budoucí život, víra w prozřetelnost Boží a t. d.) a která se proto i cesta víry jmenuje. Temnotu této cesty osvíti ti poslušnost tvá k duchovnímu vůdci a věrnost tvá w zachování jeho rady udělá kroky tvé jisté a bezpečné.... Proč si žádáš světla? proč chceš jinou cestou býti veden, než tou, která se Bohu líbí? byla by snad tvá cesta lepší? jistější? Bohu milejší? anebo tobě prospěšnější? Nečej jen Boha jednati: wíš On lépe nežli ty, co ti slouží k spasení. Bonečeť tedy vše Bohu, jak se jemu líbí: a řeknys i den ke dni méně widěl (bez obrazu řečeno, řeknys den ke dni ještě větší opuštěnost duchovní pocítil), upoť se: budeš-li jen věrně a zmužile a stále kráčet po takovéto cestě, kde nic nemůže srdce tvé těšiti nežli dokonalé plnění vůle Boží a naděje w milosrdenství Boží... pak se Bůh nad tebou smiluje, a pravý, vnitřní pokoj i b duše bude odměnou tvé trpělivosti a stálosti w tomto soužení. Nebude to sladkost ani útěcha — té není tak nemyhnutelně třeba — ale poklid, pokoj srdce i uprostřed největších trampot duševních.

A takový poklid slávy a pevný zajiště více váží a musí nám daleko milejší býti nežli pomíjející pocity útěchy, kteréž jen v našem jemnocitu svůj základ mají a obvykle jen z milosrdenství pro naši slabost od Boha popřány bývají. Odnímá ale slabost a útěchu, abychom se naučili, i bez ní Bohu sloužiti.

Nemohl jsi ještě nikdy matinku, která dítka milému, jež učí choditi, odnímá ruce své a jemu samému ponechává všecko? odchází zpět ale neopouští dítka aniž zcela a navždy od něho odchází: dá se snadno zase nalézt a zavolati, aby dítka milené opět v náruč vzala a tím lastavěji a vřeleji celovala. Dítka pak v naději takového odměny tuží se, činí se, nutí se, a tak se učí choditi. Podobně jest to u Boha: jen k našemu prospěchu nás takto zkouší, jen zbánlivě od nás odchází, snadno se dá zase nalézt a zavolati. Nechce nás mítí ustavičné děti, chce bychom se již jednou zmužili a i bez útěchy, bez sladkosti Jemu sloužili. Dostud jsme byli děti, dával nám cukroví, nyní toho už věru nemá být zapotřebí; dostud je přítel v domě hostitelově neznámý, dává mu tento světlo, aby ve tmách neupadl a se nenarazil; jakmile se všať host jeho seznámil v celém domě, považuje to domácí pán za zbytečné starati se o světlo, spolehá se na zřetelnost hosta svého. I my máme věru už dávno býti zřetelní na cestách Božích, požívali jsme dříve tolik útěchy, tolik světla, že ze zřetelnosti té můžeme trávit v čas suchopárnosti duchovní a opuštěnosti uynější. Dostud jsme byli slabí a nowáčkové na cestě duchovní, vodil nás Bůh milostivě jakoby po vlastní ruce, osvětloval nás často, těšil ustavičně, posiloval také neobvykle; ale nyní už, kde dobře víme, v čem křesťanská dokonalost záleží, nechává nás Bůh často samotných kráčet a i ve tmách a po opuštěných duchovních flatně cestovati se naučili. Mámeli jen dobrou vůli, nic nám neustorbí tmy, vždyť máme ruce, pomocí těchto najdeme snadno cestu, to jest, máme už zřetelnost, zažili jsme mnoho duchovních radostí v službě Boží, ty nás naučí, nyní i bez takové radosti citelné spěchat do nebe.

Pročež s poustníkem našim volejme z plného srdce k Pánu pomázejícímu nás k věrnosti:

„Bože já chci! já se ve všem a se vším věnuji Tobě!“

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Září.

Zásady Svatých nás učí, jakou cestou tito kráčeli do života věčného, a jakou tedy i my za nimi máme kráčet; v tom právě záleží hlavně všechno uctění Svatých, bychom s pomocí Boží podobně smýšleli a jednali jako oni: protož i církev sv. den jak den příklady Svatých k následování nám předkládá, abychom každodenním rozjímáním též každodenně k následování byli povzbuzeni.

1. Sv. Jiljí, opat a poustevník, jeden ze 14 pomocníků v nouzi.

„Samota — pravý ráj na světě.“

Nedá se upřít, že v samotě Bohu sloužiti ku spasení velmi prospívá úplná ale samota málo komu je možná, pročež si každý ve svém stavu sám duchovní samotu zříditi musí. — Jeli ti popřáno, duše zbožná! přináležeti stavu duchovnímu, měj se

na pozor, bys ducha světského v srdci svém nechoval; bohužel často se stává, že opouštíme svět jen n a o k o, vnitř ale v srdci ho milujeme — pod šatem duchovním chováme srdce zcela světské! Musíš-li ale ve světě žít, nežij předce v duchu světském; učiň si v domácnosti své, neb aspoň v s r d c i svém samotu, poustevnu, v té se rád zdržuj: z úšklebků světských si ničeho nedělej; budiž tobě svět ukřižován a ty světu!

Nezapomeň dnes při návštěvě nejsv. Svátosti na modlitbu: „Popatřiž Pane“ atd., neb jest první čtvrtek. Podobně pamatuj na pokračování v 9denní pobožnosti mariánské (s odpustky spojen.).

2. Sv. **Štěpán**, král Uherský. Dnes první pátek.

„Netoliko já, ale všickni moji se mnou.“

Výborná to zásada pro každého představeného státu, obce, domu duchovního a rodiny: „netoliko já chci Bohu sloužiti, víru sv. hájiti, dle ní živ býti, — ale všickni moji se mnou.“ Hospodář a vůbec každý představený je dle slov sv. Augustina zavázán, pastýřský úřad Kristův v domě svém vésti: nejen sám má Bohu sloužiti, ale slovem, skutky a celým životem má svým podřízeným kázati, by i od nich ode všech Bohu jak náleží se sloužilo.

3. Sv. **Serafia**, panna a mučednice, služka sv. **Sabiny**, vdovy a mučednice. Dnes památka Panny Marie co Matky „dobrého pastýře.“

„Proč tak opatrně si počínáš, Serafie moje?“ „Poněvadž jsem — křesťanka.“

O kdybychom byli, čím se j m e n u j e m e, totiž k ř e s t ě a n y, jak povzbuzující by byl život náš! jak mnohý hřích by se zamezil! jak mnoho dobrého by bylo konáno! jak by Bůh byl zveleben! A kdyby všechny služky a čeládka vůbec byla jak sv. Serafia, a kdyby panstvo a hospodáři byli jak sv. Sabina — jak dobře by bylo na světě! jaká svornost, jaký pokoj, jaká důvěra, láska, věrnost a jaké požehnání nebeské!

4. Sv. **Rosalie**, panna z rodu hraběcího. Slavnost sv. andělů strážců. Plnomocné odpustky na modlitbu „Anděle Boží.“

„Z lásky k Pánu mému! z lásky k Tobě, Ježíši!“

Touto zásadou a tímto povzdechem zvítězila sv. Rosalie nad sebou, nad světem i nad pokušelem pekelným a zůstala v nevýslovné přísnosti života, nebeskému ženichu věrná, ač jí svět ten nejpohodlnější a nejrozkošnější život na dvoře sliboval. Nám ale neposkytá svět ničeho než trápení, lítost a zármutek, a předce se nemůžeme odhodlati jím pohrdnouti; chceme snad čekati, až — on nám i pohrdne?!

5. Sv. **Vavřinec Justiniani**, arcibiskup Benátský. Pondělí (mše sv. za dušičky).

Dnes jesti spolu první neděle: plnomocné odpustky: 1) v Srdci Páně (kdo neslaví 1. pátek), 2) na modlitby „Zdravas královno“ atd.

„Duše Bohu zasvěcená (kněží, řeholníci, oudové bratrstva) má se nejen těžkých hříchů varovati — to by nedostačilo, teť povinnost každého křesťana, — ale i těch nejmenších, aby láska Boží v srdci jejím nevyhasla; docela pak představení neb kazatelové povinni jsou k takovéto dokonalosti se povýšiti, neb jinak nemožné jim bude, jiných k ctnosti rozněcovati, nejsouli sami v ní utvrzeni.“ — Zásada ta (jak praví sv. Řehoř) nepotřebuje výkladu jako spíše bedlivého uvážení a plnění.

6. **Sv. Magnus, opat.**

„Pod ochranou Boží nic zlého se mi nestane.“

Náš světec měl tak velkou důvěru v ochranu Boží, že jako dítě na rukou milující matky pokojně vždy odpočíval i v největším nebezpečení: Bůh ho zázračně vodil po celý život. Věru Bůh s námi vždy zachází jako s dětmi, jen kdybychom dětmi — (totiž prostnými beze vší pýchy a lsti a nevinnými, neznajícími hříchů a všechno, co k hříchu vede) — býti chtěli. Avšak dětmi musíme býti, jinak dle slov Kristových nevejdeme do království nebeského. O kdybychom všickni měli dětinou víru! O kdybychom měli duše dětinné, oči dětinné, srdce dětinné — jak by vše jinak bylo!

7. **Sv. Petr Xaver, kněz tovaryšstva Ježíšova, osvoboditel černochů, otroků.** (Středa; každou středu se získají plnomocné odpustky ve sv. škapulíři, tak aspoň v Římě se zachovává).

„Zásady, dle kterýchž žíti a umříti hodlám:

1. Boha ve všem hledati, i v tom nejmenším vůli a řízení Boží považovati; všechno ke cti Boží konati, i tu nejmenší práci i pohodlí, odpočinek, obveselení, vše jen pro Boha; 3. všechny síly k tomu vynaložiti, bych dokonalo u poslušnost nabyt, abych představených a všech, kdož mají moc nade mnou, také rychle a vesele a svědomitě poslouchal, jako bych Boha samého poslouchal; 4. nic na světě nehledati, než co Kristus Ježíš hledal, totiž duše lidské z hříchu vysvobozovati, poučovati, za jejich spasení pracovati, modliti se, trpěti a zemříti.“

Kéž by tyto zásady sv. Petra byly i našimi, zvláště nás kněží a řeholníků! Prosme tedy Božské Srdce Páně skrze přímluvu sv. Petra: „*ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur.*“

8. **Narození nejbl. Panny Marie.** Plnomocné odp. 1) na 9denní pobožnost; 2) v Srdci P. J.; 3) v Srdci P. M.; 4) nejsv. Svát.; 5) apoštolatu; 6) škapul. 7) na křížek sv. Bened.; 8) na litanie loretské (denně konané); 9) na modlení: „Zdrávas králov.“

„Kteráž jest to, jenž kráčí jako dennice vycházející, krásná jako měsíc, výborná jako slunce, hrozná jako vojenský šik spořádaný.“ Pís. Šal. 6, 9.

Tak volají nad kolébkou Panny Marie andělé nebeští; nazývají nejsv. Pannu 1) dennicí, protože její narození zvěstovalo nám blízké již narození Kristovo, jako dennice blízký východ slunce oznamuje; přirovnávají Pannu Marii k 2) měsíci, protože hříšníkům ve tmách hříchu bloudícím pravou cestu ukazuje jako měsíc v noci činí; k 3) slunci pro její nepoškvrněnost a blahocinnost po celém světě; 4) k vojenskému šiku, protože nás proti oukladům ďábla a světa a těla mocně ochraňuje. Jak veliké tudíž dítě se nám dnes narodilo! jak se zavděčíme Bohu a rodičům jejím?

9. **Sv. Gorgonius, Dorotheus a Petr, komorníci císařští a mučedníci.**

„Utrpení brzy pomine, ale odměna slíbená trvati bude věčně.“

Komorníci císařští, věrní císaři, ale především Bohu. Věru řídký to příklad! a to na dvoře pohanském, kde nejvyšší moc světská a nádhera panovala, učenost a osvěta — a předce naši světci jen Bohu žili a zemřeli. Kdybychom si zásadu jejich (výše postavenou) dobře k srdci brali, byli bychom zajisté i my stálejší ve vyznání víry svaté uprostřed největších utrpení.

10. Sv. **Mikoláš**, Tolentinský, poustevník.

„Byť sebe větší byl boj, já setrvati chei až do smrti.“

Život náš je boj, strašný boj, ustavičný boj až do smrti, až do skonání času, po čemž věčnost nastává a koruna vítězství. K boji tomuto potřeba milosti Boží, z naší strany pak: dokonalé sebe poznání, bedlivost nad každým hnutím srdce, zapírání sebe samých, důvěrná modlitba, ustavičná a pokorná horlivost. Totě zbraň, kterouž nám sv. evandélium dává do rukou! Bez přestání budiž v rukou našich!

11. Sv. **Protus a Hyacinth**, bratři, mučedníci. Slavnost Jména Panny Marie. (Druhá neděle) pro získání odp. „Zdravas králov.“

„Tělo je v moci tvé, ale duše v rukou Páně.“

Tak se povbuzovali svatí mučedníci k stálosti ve všech mukách ukrutného soudce; podobně povzbuzujmež i my sebe v utrpeních toho světa. Ať se tělo souží, pronásleduje, ať nám ho i vezmou nepřátelé — duši naši, srdce naše, lásku naši k Bohu, horlivost naši, víru naši nám vzíti nemohou —; a tak je spasení naše i v rukou Páně.

12. Sv. **Guido**, poutník. Narozeniny sv. Otce Benedikta a sv. Školastiky. (Pondělí).

„Dosti jsme bohatí, pakli se bojíme Boha.“

To zní ovšem divně mnohemu toho světa boháči, a předce jest to úplná pravda. Neboť za jedno nežádá křesťan bohatství peněz, nýbrž spokojen jest se sv. Pavlem, máli čím se živiti a šatiti, a tolik každý pracovitý vyzíská; za druhé ale zná křesťan jiné bohatství, jež neskončeně větší radosti a blaženosti poskytuje, totiž bohatství ctnosti a z toho vyplývající poklid srdce.

13. Sv. **Notburga**, služka.

„Modlitbu a práci musíš v stejné míře milovati.“

Jestli čtverý druh lidí: 1. ti, jenž rádi se modlí a mnoho se modlí kde jen mohou, žádnou pobožnost nevynechají, když to jen může být, — ale při tom také rádi pracují a svědomitě, ani dost málo nezanedbávajíce; 2. ti, jenž by se sice modlili a nejraději ustavičně vězeli v modlení — ale zanedbávají při tom práci; to je chyba, velká chyba, a jsili ty, duše zbožná, z počtu těchto druhých, přičiň se pošinouti k dokonalosti prvních; ovšem ještě více chybuje druh 3., jenž pro samou práci na modlitbu zapomínají a 4., jenž ani pracovati nechtějí, ani se modliti. Jednoho třeba plniti a druhého neopomíjeti.

14. Povýšení sv. **Kříže**. Plnom. odp. ve sv. škapulíři (též středa).

„V tom znamení zvítězíš.“

Zajisté kříž Páně nejlepší zbraň! pohled na kříž svatý zahání hřích, pro který tak bolestně zemřítí musel — Syn Boží; zahání pýchu, pro kterou takto byl snížen Nejvyšší; zahání hněv, závist, zášť, pro kterouž hořkostí naplněno bylo nejsladší Srdce Kristovo; zahání všelikou nečistotu, pro kterou obnaženo a rozedráno bylo panické Tělo Kristovo! Vzhůru tedy, ke kříži sv. pohlížeť duše má!

15. Sv. **Kateřina Janovská**, vdova. Plnom. odp. rozšiřovatelům apoštolatu a bratrstva nejsv. Srdce Páně.

„O lásko, lásko má! jen žádný hřích více.“

Naše světice nazývá Boha, dle slov sv. písma láskou, neb je sám v sobě lásky nejhodnější, nás pak miluje s láskou nevýslovnou; láska však žádá opět lásku,

a sice dle možnosti podobnou, tedy vlastně tu nejvyšší, kterouž srdce k Bohu svému jen může dosáhnouti. S takovou pak láskou z celého srdce a ze vší síly a ze vší mysli se více nesrovnává hřích, ani ten nejmenší; pravá láska k Bohu se shroží při pouhém doslechu hříchu, při pouhém pomyslení, že by jen možno bylo, hříchem ztratiti vznešený předmět své lásky.

16. Sv. **Lidmila**, vdova, mučednice, patronka země české.

„Nezpomínejž nepravostí našich starých.“ Ž. 78, 8.

Sv. Lidmila denně oplakávala po svém na víru sv. obrácení předešlé slepoty pohanské; dnem i nocí na kolenách konávala vroucí modlitby na vyprošení Božího odpuštění, ač věděla jistojistě, že jí na křtu sv. všecko bylo odpuštěno a po křtu svatě žila. My však, jenž jsme nevinnost ze křtu sv. dávno ztratili a svátost pokání dosti nedokonale přijímáme, neměli bychom ustavičně Boha za odpuštění předešlých nepravostí skroušeně a pokorně prositi?

17. Sv. **Lambert**, biskup a mučedník.

„Lépe jest mi pro věc Kristovu zemřít, neb takto neztratím spasení.“

Síla duševní čili hrdinská mysl je křesťanu zvlášť za našich časů nevyhnutelně potřebná, by věrným až do smrti zůstal Bohu. Taková mysl dodává neohroženost ve zkoušce, neb v boji, trpělivost a statečnou vytrvalost. Nevyhledávejme nebezpečí neb boje, avšak se jich také nestrachujme; pakli to povinnost naše žádá nebezpečí podstoupiti, snášejme rekovně všechny zkoušky pro víru sv. a své povinnosti křesťanské; kdyby muselo býti, hotovi budme i smrt podstoupiti — neb jinak bychom ztratili život věčný, kdybychom život těla více milovali než duši.

18. Sv. **Josef Kupertinský**, kněz řehole františkánské. Dnešní neděle zasvěcena památce sedmi bolesti Panny Marie, a sice v s e c h , kdežto pátek po smrtelné neděli toliko 5 bolesti (P. M. pod křížem) věnován jest.

„Na cestách dokonalosti nepřicházeti k předu, již je zpět kráčet.“

Oheň na kterýž se ustavičně přidává podpalu, roste a rozmáhá se, pakli se mu však nedostává ustavičného podnětu, klesá, slábne až i vyhasne . . . bytby to z počátku byl silný oheň býval. Zcela tak se to má se životem duchovním. Dejmež tomu, že tvá horlivost je právě jako horoucí plapol; zanecháš-li ale jen na čas modlitbu, duchovní čtení, návštěvu chrámu Páně, svaté svátosti, kázání slova Božího, bedlivost nad srdcem a boj proti sobě samému — udivil bys se nesmírně, že podobně se ti stalo jako železu, jež z ohně žhavého vytažené zponenáhla chladne, až vychladne a studené a černé bývá.

19. Sv. **Januar**, biskup a soudruhové jeho mučedníci. (Pondělí).

„Smíli pak představený se dáti předčítí v lásce k Bohu?“

Januar, biskup, předcházal duchovenstvu co příklad lásky k Bohu, a dal zaň život svůj, ovečky násladovaly jeho a činily taktéž.

Abych z vyšších kruhů sestoupil k vašim rodinným kruhům táži se vás otcové křesťanští a matky: kdybyste ve všem předcházeli dobrým příkladem jak by as horliví byli synové a dcery vaše, čeládka a chasa? Zajisté jako svítilna byste jim ukazovali cestu pravé zbožnosti, jako magnet, by život váš je tahl k následování. A není-liž to činiti vaše svatá povinnost?

20. Sv. **Eustach a Teopista**, manželé, mučedníci s dítkami Agapitem a Teopistem.

„O Pane! my jsme poznali, že Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“

Za našich časů je přemnoho křesťanů jen dle jména: jsou pokřtěni a v knize katolíků zaznamenáni, ale na tom je dosti; o Božím náboženství neznají ani zbla, o Kristovu víru a církev se ani dost málo nestarají. Kdyby dnes k nim sestoupil Kristus Pán s otázkou: za koho Mne držíte, snad by se zaraživše odpověděli s Eustachem též: „Ty jsi Kristus Syn Boha živého.“ Avšak u sv. Eustacha poznání to a vyznání takové bylo něco zcela jiného: jemu byl Kristus všechno, život, cesta a pravda, jemu šel Kristus nade všechno, „buď Kristu sloužiti, anebo ráději ani nežíti.“ A co my?

21. Sv. **Matouš**, apoštol Páně a mučedník. (Středa).

„Kteříž se bojíte Hospodina slyšte mne! král pozemský panuje toliko kratičkový čas, ale král nebeský věčně; a jako neskončených radostí připravil těm, jenž mu lásku a věrnost zachovali, podobně strašných má pohotově trestů pro všechny, jenž ho opouštějí. Hněv lidí se brzy stráví a což jest to, kdyby i leta trval, hněv pak Boží trvá na věky věkův. Protož pravím i já vám jako Pán a Mistr můj: „Nebojte se těchto vašich nepřátel, ale bojte se toho, jenž může i tělo i duši zkaziti v záhubě věčné.“ Sv. Matouš.

22. Sv. **Moric**, vůdce pluku thebánského, mučedníci.

„Lépe jest to nejhorší snášeti, nežli proti víře křesťanské jednati.“

Tato zásada je (zvláště za našich časů) snad nejprvnější a nejpotřebnější: kéž by zlatými písmenami zapsána byla v každé rodině, v každém úřadě, v každé radnici atd.; jen ne proti víře křesťanské se prohřešiti. Jak velice by nás zahanbili svatí tito mužové pod vedením sv. Morice, kdybychom pro řeči lidské, z ohledu lidských k něčemu svolili, co se s dobrým svědomím a s vírou na křtu sv. dobrovolně převzatou nesrovnává.

23. Sv. **Linus**, papež a mučedník, první nástupce sv. Petra.

„Pro víru krev a život.“

Nemůžeme-li podobně svatým nebeským tolik pro víru sv. činiti, nestydíme se aspoň za ni, veřejně, i před nepřátely kříže Kristova slovy i skutky dokažme, že jsme křesťané, a že věrnými až do smrti chceme zůstat. Aby nás světa úsměšky a s námi pohrdání nezarazily a nesvedly, pamatujmež živě na muky sv. mučedníků, k nimžto my porovnání ani toho nejmenšího netrpíme.

24. Památka nejbl. **Panny Marie**, nebeské zakladatelky řádu Trinitářů, jichžto účel jest: „Vysvoboditi zajaté.“

Pakli nejbl. Panna Maria k vysvobození křesťanů ze zajetí nevěřících tak ochotně sama zázračně přispěla, tím více přispěje i nám k vysvobození duší našich ze zajetí ďábelského a ze zajetí hříchu. Hrozné to zajetí, strašné to vazby! Jak velký počet duší v nich se trápí! Prosme tedy svou nebeskou vysvoboditelku, by nám i všem hříšníkům šťastně dopomohla k svobodě — synů Božích.

25. Sv. **Gerard**, řádu sv. Benedikta, biskup uherský a mučedník. (Pondělí).

„K jménu nejvyšší paní (myslel nejbl. Pannu Marii) pokloniti se musí sluha její.“

Jak krásný příklad a podnět v úctě k nejbl. Panně Marii! považovati se za sluhu nebes královny, paní naší; jest sice i matka naše, a to sice ta nejmilost-

nější, však nesmíme zapomenouti, že jesti i matka Boží a tudíž paní a panovnice, naší královnou nebes a země; pročež tu nejvyšší úctu lidskou i andělskou zasluhuje.

26. Sv. Cyprian, dříve kouzelník, a sv. Justina, panna, mučedníci.

„Dábel ovšem dovede drážditi a podněcovati, ale více nedovede.“

Ďábel sám v sobě vlastně ničeho nedovede, on se jen spolčuje s naší žádostivostí, s tělem slabým a se světem zkaženým. Tu ovšem doráží na nás každým krokem, každou myšlénkou a tak se děje, že žádostivost naše bez toho dosti rozčilená se podněcuje a rozpaluje — ale nutí nás snad k hříchu? Nikoliv, ten lepší díl v nás (to je duch, rozum, mysl) má statečně odpírati, vůle naše musí pokušení odolati, ďáblu a tělu i světu vzdorovati, pak zvítězíme i my jako tisícové svatých nebesťanů; a čím větší a prudčí boj, tím skvělejší koruna.

27. Sv. Kosmas a Damian, bratři, lékaři, mučedníci.

„Léčiti duše více potřeba, než léčiti těla.“

Milý křesťane! pakli pravá láska k Bohu něčeho srdce zaujala, nemožno, aby se skutky neprojevila; vždy hledá a nalezá příležitost k činění dobrého. Raditi, těšiti, napomínati, poučovati, pomáhati a kde rady a pomoci není aspoň vroucně od Boha žádati nebeské pomoci — toť ustavičný úkol lásky k bližnímu, jmenovitě k nemocným. O zajisté spasitelné a mnohozáslužné dílo to, nemocným sloužiti na těle i na duši.

28. Sv. Václav, kníže český a mučedník, patron země české. (Středa).

„Sv. náboženství jediná podpora rodiny, obce a říše.“

Důkaz toho jsou nám dějiny skoro již dvou tisíc let, zvláště ale doba, v které žijeme. Kamkoliv se ohledneme, všude slyšíme stezky, nářky, všude nespokojenost, všude hlas jednotejný: „tak to nemůže déle zůstat.“ Tak v rodinách, tak v obcích. Kde to tedy vážne? Schází na základě, jenž jest víra v Krista Ježíše, schází na sv. náboženství. Až se přesvědčí hlavy rodin a obcí, že pravdivá jesti zásada sv. Václava, až dle jeho příkladu více ano jediné budou hleděti na rozšíření a upevnění živé víry, jistě že více bude na světě spokojenosti, více potěšení a radostí.

29. Sv. Michal, archanděl, vůdce andělů svatých. Plnom. odp.: 1) rozšiřovatělm apoštolátu; 2) v bratrstvu Michalském; 3) nejsv. Svátosti; 4) ve sv. škapul.

„Kdož jest jako Bůh!“

Úcta andělů záleží v tom, bychom 1) Bohu děkovali za ty veliké milosti, milosti v nichžto anděly stvořil, upevnil a zachoval; 2) že je lidem k ochraně ustanovil; 3) i andělům děkovali za jejich ochranu, lásku a věrnost; 4) s nimi se spojili v chválení Boha nejvyššího; 5) je vřele prosili o mocnou ochranu. Taková úcta pak jmenovitě přináleží sv. anděli strážci a sv. Michalu, jehož Bůh ustanovil za knížete andělů a církvi sv. i duším věřícím za obzvláštního přídala ochrance.

30. Sv. Jarolím, kněz a učitel církevní.

„Odpočívati u nohou Ukřižovaného, má jedinká útěcha.“

Na našem světě vidíme nejzřetelněji, že jen skrze velká soužení můžeme do slávy nebeské. Tak prudce a zuřivě pokoušel ho ďábel proti sv. čistotě; avšak on zvítězil vírou svou, nadějí v život budoucí, ustavičnou prací, vřelou modlitbou a kajícím životem: den soudní mu vždy tanul na mysli, tak že se často na celém těle chvěl, jakoby slyšel hlas trouby andělské volající: vstaňte mrtví vzhůru k soudu!

Pamatujme i my častěji na smrt, na soud, na věčnost — a zvítězíme i my snadno nad každým pokušením.

Křesťanská láska a naše děvy co služky v Paříži. Služky v Paříži můžeme k nejnešťastnějším tvorům čítati. Bez peněz, beze zkušenosti, aniž by tam živé duše znaly, podstupují tisíce našich děv dalekou tu cestu do Paříže. Sprostý hostinec často i ten v ohledu mravním nejpovažlivější — jest jejich útočiště, aneb dokonce, což snad i mnohem horší jest, nabízí se jim již na nádraží leckdo — an na nich vidí, že cizé jsou — chtějí-li službu nastoupiti? Pak-li se přiznají, že službu hledají, slibují jim, že jim do nejlepších služeb dopomohou — zatím ale — bývají uvedeny do domů, o nichž se vysloviti ani nechceme. Některé snad předce službu najdou, — an ale francouzské řeči mocny nejsou — službu nejšpatnější, tak že, -- nechtějí-li ctnost a čest pozbýti — nuceny se vidí, tuto službu již v prvním měsíci opustiti.

Tímto smutným postavením našich děv pohnuty viděly se německé sestry, služebnice to Božského Srdce Páně, že před několika lety útočiště pro tyto nešťastné děvy zařídily, jež se v ulici divadelní č. 93 *Quartir Grenelle* pode jménem: *Asile du sacré Coeur de Jesus* vynachází.

Do domu tohoto přijímají se naše děvy — mají-li dobrá vysvědčení — a jest o to pečováno, by se do domů katolických a zbožných rodin, co vychovatelky, komorné, chůvy, kuchařky neb služky dostaly. Za zdravu platí denně 1 Frk. 25 Ct. (as 70 kr.)

Jsou-li beze služby, jest jim útočiště toto vždy otevřeno. Dovolí-li jim jejich hospodáři, mohou každou neděli v kapli missiářské službám Božím v jazyku jejich odbývaným — přítomny býti.

V Parmě a okoli panovalo náramné sucho, tak že následkem toho obilí a jiné potraviny náramně podražily. Odbývaly se veřejné průvody a pobožnosti za vyprošení deště. Modlitby byly vyslyšány. Pole se zelenala, ovoce zráló a vše se těšilo. Jistý muž jmenem Bruto, jenž z nouze lidu a z drahoty kořistil, náramně se nad dobrou okázkou úrody rozhněval, popadl obraz Ukřížovaného a mrštil jím o zem. Tu jakoby zázrakem, jest raněn mrtvicí, tak že celé tělo jest mrtvo vyjma hlavu, by svůj zločin pykati a ze hříchu se zpovídati mohl. Bruto již neokřeje. Obyvatelé města Parmy jsou užasli a rozhněváni nad rouhavým činem Brutovým obdivují ale a velebí Božskou Prozřetelnost, ježto se při odumírání toho hříšníka zjevila. (*Coresp. de Rome*).

Potrestaná zlomyslnost. V červnu letošního r. napadlo několika klukům v Imoli (province Ravenna v Italii) že na krk sochy sv. Felixe provazovou smečku hodili, se vší silou za provaz tahali, pokřikující: „Dolů Felixe, dolů s tebou!“ Socha se skutečně s postavce pohnula, ale — padla na tři z nejrozpustilejších kluků; jeden ostal na místě mrtev, druhému musela rozmačkaná noha odejmuta býti a třetí žije — v nebezpečí života (snad již též skonál).

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Říjen 1870.

Číslo 10.

Ovce před Bohem.

Přišla jednou ovce před trůn Boží,
Celá zkormoucená hlavu kloní,
Skládá prosbu Bohu u podnoží,
Ubohá až horké slze roní.

„Pane,“ prosí, „Pane přemilostný,
Ty víš, nikomu že neublížím,
Nižádný můj skutek není zlostný,
A kdo trpí, tomu nepřitížím.“

„A přec, Pane, mnohdy snáším muka,
Často se mně velmi ubližuje;
Až mně někdy srdce bolem puká,
Nevinně když se mně ukřivduje.“

„Proto Tebe, všemohoucí Tvůrce,
Prosím vroucně, poskytni mi zbraně,
Abych něco měla na odpůrce,
Čímž bych bránila se odhodlaně.“

Milostně se na ovci Bůh dívá,
„„Ubožátko,““ praví, „„proč se chvěješ?
Vím, že často křivděno ti bývá;
Bci mi tedy, jakou zbraň si přeješ?““

„„Mám-li tobě dáti ostré zuby,
Aneb na čelo ti vsadit rohy,
Aneb dát ti na nohy dráp hrubý,
Čili přeješ sobě jedu vlohy?““

„Ach, ne, toho, Pane, nechci mítí,
Nechci podobna být šelmám divým,
Ni jak beran zlomyslná býti,
Ani podobat se hadům lstivým!“

„„Jakou tedy zbraň mám tobě dáti?
Neboť brániti se přece musíš.
Musela by's stále v boji státi;
Veždy útrap rozmanitých zkusíš.““

„„A přece chci dát nějakou zbraň tobě,
Beze všeho ostří — trpělivost!
Ta tě potěš v každé trapné době.
Daleka buď tebe pomstychtivost.““

Od Božského trůnu ovce spěchá,
Srdce její přeplněno slastí.
Božský dar ten nejlepším jest těcha —
Trpělivost oslazuje strasti!

Čistota srdce.

(Podává P. J. Čz.)

1.

a) Co jest a jak se představuje.

Co lilie mezi kvítím, to jest čistota mezi ctnostmi.
Čistota jest královna všech ctností.

Sv. František Sal.

Sv. Petr Lam.

„Dítky!“ pravil otec Domaslav, „zítra máme utěšený svátek. Připravte se

záhy z rána, abyste dorazily do lesa, prv než byli ptáčekové dopěli svou ranní píseň a rosné perly spadaly se stébel.“

„Oh, už vím proč, otče!“ odušili tři červenolící dívky s dvěma boдрými chlapeci jako jedním jazykem, „už vím proč. Zítra je den narození naší drahé matinky; a ty, milý otče, myslíš bezpochyby, abysme tam v lese a u lesa pěkného kvítí natrhali pro ni na věnce a kytice. Není-li pravda?“

„Uhodly jste smysl a úmysl otcův,“ odvece tento, „jen se hezky přičiňte, aby vše dobře dopadlo a matinka květnými vašimi podárky aby mile byla překvapena!“

Právě se probouzelo slunce na východě, rozestírajíc své první svěží paprsky po vrcholích lesů a hájů, když naše milá karavana, vyloudivši se z domu, aby toho matka neznamenal, kráčela cestou k nedaleké doubravě. Tisícerohlasý souzvuk chvalopěvných skřivánek rozléhal se čistým vzdušným prostorem a s každého klasu i listu trpýtily se a dolů visely rosné perly a perličky.

Už hned na cestě do lesa pamětlivly byly toho dívky, proč a nač dnes tak časné jsou opustily lůžko a přístřeší. A tudíž, prv než se octly uprostřed lesa pod rozlehlým stoletým dubem, cílem to dnešního jejich výletu, byly již ruce i košíčky plny a plny přerozmanitého na poli, na lukách rostoucího kvítí. Tady však pod dubem výtěžek svůj složivše k nohoun otcovým, rozprchly se dívky jako včeličky na vše strany, aby za svým účelem i každý koutek lesa proslídily a vykořistily.

Když se zase k otci vrátily a kolem něho usadily, aby povolně vily věnce a skládaly kytice; tu přišla otci na mysl výborná myšlénka, kterou ihned jal se uvoditi ve skutek: „Mezi tím,“ dí tudíž usmívaje se k čile a mile zaměstnaným dítkám, „co víti a plésti budete, ukáže mi každý a každá z vás svou zamilovanou nejmilejší květinku a udá, proč ji sobě oblíbil přede všemi druhými?“

Bez meškání a chutě sáhl Jaroslav po zvonečku a podal květinu tu otci řka: „Tu já mám nejradši!“

„A co pak se ti líbí na květině, která tak brzy vadne a chřadne?“ tázal se otec.

„Už ta krásná modrá barva mne těší,“ odpověděl Jaroslav, „i není-li tak krásná, jako ta nebes? Barva ta jest prý obrazem věrnosti a já obraz ten shledávám býti velmi trefným a pravdivým, pomním-li, jak to vysokoklenuté nebe i po nejdelším dešti, i po nejstrašnější bouři opět a opět jest ve svém neproměněném modru. Proto jsem si zamiloval zvoneček a pak taky proto, že má tak hezkou podobu. Ta mně, milý otče, připomíná ty stříbrohlasé zvony na naší štíhlé věži kostelní a ty pronikavé zvonečky, jimiž zvonívám u oltáře. Octnu-li se v poli, zaběhnu-li do lesíčka a oko mé padne na hromadu zvonečkového kvítí, tu mi vždycky jest jaksí radostně a svatě v srdci a zdá se mi, že zvonečky ty všechny najednou sezvánějí a povinnost mi zaostřují, abych rád a v čas spěchal do našeho kostela a tam abych hezky pobožně Pánu Bohu sloužil.“

Otec objav Slávka na znamení své s ním spokojenosti, otázal se teď Ludmily po jejím zamilovaném kvítku.

„Viz tuhle ty konvalinky, tatínku, jež jsem — letos zajisté ty poslední — natrhala tamhle v sluném ouvale! Tu vidíš oblíbená moje kvítka!“ ozvala se nesměle Lidunka.

„Jak že, ty bledé na bílo barvené kvítky, které ani žádného po sobě nezůstaví požitedlného ovoce?“ namítl otec.

Načež odpověděla Ludmila: „Kdykoliv zavítám v máji do libostinného háje, kde slavíček svou něžnou klokoce píseň, vždycky mne to jakousi nevýslovnou radostí naplní, spatřím-li, ana v temném stínu stromů konvalinka z dlouhého jemně hlazeného listí ty něžné sněhobílé hlavinky povyndávajíc, matičku zemi šatí a kráší i tam, kde sic jen málo které květince dědí. A natrhala-li jsem kdy těch leporostlých lesních kvítečků a upravila v kytici a přinesla matince anebo sestřičkám: aj, jakého pokaždé z nich měly potěšení, a jak se rády kochaly v jich sladké líbezných vůni! Ještě tamtu neděli uvila jsem z nich matince pěknou kytku a podávajíc ji prosila jsem, aby mi pověděla význam té útlé květinčky. Ta maličká outlá podoba a to skryté utajené její květení, řekla máti, znamená tichou skromnost, která dlí a působí nejraději v skrytě; bílá, skvělá konvalinky barva to je barva, to je barva nevinnosti a čistoty, a ta utěšená zeleň jejích velikých listů znamená naději. Tak mi pravila matička a od té chvíle stala se konvalinka mým zamilovaným kvítkem.

Ledva že dohovořila Ludmila, chopil se Zdeněk vlčího máku a ukazuje ho otci volal jaksi nadšeně: „Tenhle kvítek líbí se mi ze všech nejvíce!“

„A co se ti na něm tak tuze líbí, Zdenečku?“

„I což nevidíte tu krásnou červenou barvu? Nevypadá-li to, jako by kvítek ten stál v živém plamenu? A to — však jste mi to jednou sám povídal, otče! — znamená lásku. Oh, kdykoliv se podívám na tenhle velkolistý, červený, takměř hořící květ, pokaždé si vzpomenu, jak velice a jak ze srdce milovati mám Otce svého v nebesích a vás otce svého na zemi a drahou svou matinku a také i vás všechny, bratří a sestry. Věřte, o jen mi to věřte, já vás všechny miluji tak tuze a vřele, že bych ani okamžení neváhal vylíti pro vás až i tu krev, co mi klokotá zde pod žebry!“ Při slovech těchto sáhl Zdeněk mimovolně k srdci, jako na svědectví pravdy toho, co vyřkl, a odmlčel se.

Otec blahosklonně pozřev na toho mladého mnohonadějného reka dětské lásky dodal: „Bůh tě zachovej, dítě, při tvém spanilém smyslu! Jednej jak cítíš a pravíš; pak požehnání Boží nemine tebe!“

Teď přišla řada na Blaženu. Ta podala otci větvičku s planými růžemi, na nichž někteří květní listkové ještě v poupěti svinuté dřímali a někteří napolo i docela rozvinuti na svět se dívali.

„Co pak vidíš na tom pěkného?“ táže se jaksi udiven otec.

„Já to,“ odtuší Blažena, „ani tak dobře říci neumím, co se mně na těch prostých kvítkách líbí; ale já to cítím, že je musím ráda mít. A kdo by taky rád neměl ty krásné outlounké lupínky! Viz, otče, tuhle ten, jak po kraji drobounce vzroubkovaný a hle ten jak jemně a pravidelně složen jest, ne jinak než jakoby ta nejprvnější květinářka z Prahy byla o tom pracovala! — A když jsem teď tuhle před chvílkou tuhle to poupátko rozvinula, jak jsem se mu podivila! Pořád jeden listek na druhém, pořád menší do vnitř, pořád větší a větší na venek, až konečně tento zelený šupinatý obal! Připadla mi tu naše malá Aninka, jak ji máti včera, nejprv plénkami a pak na vrch peřinkou obvinula. Já v tom vidím outlou velikou péči, jakou má naše laskavá matinka o naši malou sestřičku. Což, tatínku, nebude u toho poupátka asi podobná příčina?“

„Ba ovšem, milé dítě! Pupeny, které v sobě zahrnují někdejší poupě i květ, ty se tvoří už hned na podzim. A pak mají také mnoho větších menších nepřátel, kteří stojí o jejich záhubu. Kdyby tedy nebyly tak dobře opatřeny, jak mnoho by jich zakrsalo, ba i zašlo tu mrazem, tu zase studeným vlhkem, tu konečně hmyzem.

Vidíš z toho, dobré dítě, jak se Pán Bůh stará nejen o nás lidi, ale také o každou bylinku, o každý kvítek, o každý kvítkový lupínek. A proto tuhle ta tvá ratolístka s těmi tak uměle utvořenými a tak pečlivě opatřenými lupeny a lupínky, onať jest obrazem nejen moci a moudrosti Boží, nýbrž také výrazem svrchované lásky a péče Otce nebeského ke všem jeho tvorům na světě!“

„A teď nám ukaž taky ty svou zamilovanou květinu, rozmilá Boženko!“ doložil otec.

Sáhnouc do svého nového košíčku, vyňala a ukázala chomáček mateřidoušky a nečekajíc ani na otázku otcovou, proč by se láska její klonila právě ku kvítku tomu, doložila hned takto: „Kdykoli se na ty drobounké kvítečky a útlé lístečky podívám, kdykoli lahodnou vůni kvítku toho učiji a jeho ještě lahodnější jméno mého srdce se dotkne, není mi jináče, než jako bych slyšela, ona květinu ta na mne volá: „Dítě, dceruško, nezapomínej na outlou lásku své matičky, kterou chová k tobě, na lásku, která vždy hotova jest, dáti za tebe i svou duši! Chovej se vždy a všudy tak, aby matinka tvá mohla se těšiti a okřívati vůni tvé neviny, tvé poslušnosti, tvých ctností, tak jako ty se kocháš libou vůní mou!“ Jak, tatínku, a já bych neměla ze všech kvítků tento milovati nejvíce?“

Při Boženčiných slovech těch vstoupila otcí slza pohnutí a radosti v oko a on by byl rád k milným dítkám svým ještě to i ono promluvil. Že však slunce na obzoru vystupovalo vždy výše, věnce pak a kytice, jež matku radostně překvapiti měly, už byly dodělány, nakročila malá naše společnost okřávši na těle i na duši zpáteční cestu k domovu.

Nelze všecko vypsati, co se doma při odevzdání květných těch darů mluvilo a činilo, jen to ještě povím, že, když se dítky kolem své milené matinky dle stáří posadily, jedno každé na pokynutí otcovo ukázalo a spolu vyložilo svou zamilovanou květinu. (Fr. Černohouz.)

Čistota představuje se pannou velmi krásnou mající na hlavě věnec z bílého lilium pomáchaný toulou; oči sklopené, tvář zardělou. Oděv panny jest skvostný a bílý jako sníh, v ruce drží lilium. Prsa krásně obrázek nejskvělejší panny a paní naší s děťátkem Ježíškem, jenž na zlatém řetízku s hrdla splývá. (Viola.)

b) V čem pozůstává.

Žena, byť sebe čistší byla, nežádá, by prádlo, které na sobě má, původní čistotu zachovalo vědouc, že to nemožno, všemožnou pílí ale na to vynaloží, aby ho nezamazala a častěji ho pére. Totéž platí o čistotě srdce, nepozůstáváť v tom, by žádného poklesku se nedopustila, nýbrž že se ho všemožně varuje a často od něho se očišťuje. (Scaramelli.)

2. Bůh ji dává.

Jako sníh shůry přichází, tak není nikdo čist, komu Bůh zvláštní milosti neudělil; proto prosme vroucně Boha o tento dar. (A. Kotte.)

3. Jak si počíná a jeví.

a) Nenávidí hříchu a nečistoty.

Jako zlato není čisté, není-li vší přísady prázdné; jako nápoj není čistý, má-li v sobě jiné částky; tak i srdce není čisté, v němž ještě láska k hříchu neuhaslá, jež láska k Bohu zcela ještě neopanovala. (Sv. Jan Zlat.)

Jako voda povždy s ohněm v boji stojí, tak se neshodne i nikdy čistota s nečistotou. (Ignác Schuster.)

b) Užívá čistých slov a radostí.

Praví se: že kdo angeliku jídá, vonné dýchání mívá: tak kdo počestnost a čistotu, jenž jest andělská ctnost, v srdci má, čistá toliko, stydlivá a počestná slova mluvívá. (Sv. Fr. Sal.)

Čisté srdce jest jako perleť; neboť jako tato ani krůpěje vody nepřijímá, není-li s nebe: tak nechce i čisté srdce žádné smyslné radosti pocítiti a užiti, není-li nebem posvěcena. (Hist. kat. v. Schmid.)

c) Ukazuje se i tělem.

Kdo zevnitř nádobu čistou nemá, neuchrání vnitřek čistý. (M. C. Münch.)

d) Snadno se pokálí.

Čistota se podobá bílé lilii; neboť jako každý prášek a sebe menšího broučka na lilii lze spatřiti a bolest tím trpí: tak i lilie nevinnosti — čistota každou nečistou dobrovolnou myšlénkou se pokálí a znečistí. (Šmídův hist. kat.)

4. Její potřeba vůbec.

Zbožný bez čistoty jest svíce bez světla. (M. C. Münch.)

Pomyslemež si sklenici veskrz nečistou a od much znešvařenou. Teď se vyčistí a pečlivě přede vším chrání, co by ji pošpinit mohlo a znečistit. Jak čistá a co křísťál jasná by se nám teď jevila sklenice, která prv tak hnusná přicházela nám! Nejinak jesti to s naší duší. I ta, dokavadž ještě plna neplechých myšlének, slov a skutků jest, musí nelíbiti se Bohu, tomu svrchovaně svatému. Jakť spanilá ale a vzácná v očích jeho musí býti duše naše, zdržuje-li se všech nečistých choutek a obeuje-li před Ním v jasném lesku čistoty! (Jindř. Schwarz.)

Sv. Řehoř Naziazenský, muž to vědy a umění, skvěl se zároveň anobřž ještě více čistotou a neúhoností mravů. K povzbuzení tohoto marného útlocitu nemálo přispěl sen, kterýž měl jednou ve mladosti své a jež nám tak pěkně a živě vy-psal veršem.

Zdálo se mu, že vidí dvě panny stejného stáří a stejné krásy, ježto zahaleny byly oděvem jednoduchým, nemajíce na sobě nižádných ozdob světských. Oči měly sklopené k zemi a obličej zakrytý rouškou, skrze kterou probleskovaly spanilé červenánky, panenským studem barvice líce jejich. Pohled na ně naplnil ho hlubokou úctivostí a rozkoší posud nepocitěnou; neboť obě postavy zdály se mu nadzemskými duchy býti a záře nebeská, kteráž od nich vycházela, pronikala ho sv. hrůzou. Ony ale objímaly ho lahodně co dítko a tázajícímu se, kdoby byly, s přívětivým úsměvem šeptaly, že jedna jest čistota srdce a druhá zdrželivost, obě však že jsou společnice Ježíše Krista, a přítelkyně všech, kdožkoli vedou bohumilý život. I povzbuzovaly ho spojití se s nima, aby doprovázený od nich přiblížiti se mohl k světlu nesmrtelné pravdy. — Po těchto slovech povznesly se k nebi, on pak za nimi se díval, dokud mu stačily oči. (Blahověst.)

a) Jest poklad nenahraditelný.

Jako ovoce, dokud celé bez úrazu jest, snadno se zachovati může, jiné v slámmě, jiné v písku, jiné ve vlastním listu, ale nakousnuté sotva jináč zachováš,

leč do cukru zadělané : tak čistota ještě neporušená mnohonásobně se zachovati může, ale jednou na celosti uražená jináč ne, krom velikou pobožností jakožto pravým duchovním cukrem a medem. (Sv. Frant. Sal.)

b) Okrašluje a ušlechťuje duši.

S duší lidskou je to jako s vodou. Čím více jest v ní nečistoty a špíny, tím je kalnější a méně průhledná; naproti tomu čím je pozemských hmot prázdnější, tím jasněj a světlej ji světlo proniká. Čím více hříchů, náruživostí anebo jen pozemských náklonností je v duši nějaké, tím méně ona je světlou. Naopak čím je duše prázdnější všeho pozemského, tím více se stává jako čistý vzduch nebeský, nade kterým slunce svítí. (Jan Bílý.)

Jako zvon, když se žehná, zcela se myje, aby důstojně, ku chvále Boží zněl a věřící k tomu vyzýval: tak jenom čisté aneb alespoň svátostí sv. pokání očištěné srdce pochopí jeho volání. (A. Kotte.)

Duše čistá jest jako nádoba z křišťálu naplněná průsvitnou vodou.

(Poutník kal.)

Čím větší pán, tím skvostnější má býti příbytek jeho. Duše člověka jest na světě nejvznešenější; čistý jí tedy příbytek chovej. (Sborník.)

Jeníček seděl u potoka, jenž se lučinami vinul, krásně vznešeně odrazilo se slunce ve vodě, že jasně bylo viděti jeho obraz. Jeníček uchopil se proutku a hlo-
dal jím na dnu. Voda čistá se zakalila a najednou zmizel i obraz slunce. Nadarmo se shýbal Jeníček k potoku, nenašel ho více. Božství se zračí jen v čistém srdci.

(Fr. Černohouz.)

c) Dává nám milost, chrání před ďáblem.

Čistota srdce jest nejjistější cesta, která vede ku Kristu. (Mich. Okáč.)

Kdo neví, jak mocně působí zrcadla, jeli jimi celá světnice pokryta a v kolika podobách každý předmět se ukazuje! Duše, která co do každé síly a ohledu k Bohu jasná a čistá jest, podobá ze takové světnici. Každá milost, kterouž ji Bůh okráší, zmnožuje se zvláště co do eter sil duševních rozumu, paměti, srdce a vůle.

(Fr. Weninger.)

Čistota jest silný oděvec, kterýž vítězný zápas vede se sedmerým ďábelstvím.

(Ant. Marek.)

d) Blaží nás.

Čistota je přístav bez bouří, plný klidu a pokoje. (Sv. Efrém.)

Nemnoho, věru nemnoho třeba k tomu, aby šťastným, aby blaženým bylo srdce, je-li čisto a nevinno. Takť i nejsprostější strava, koření-li ji chuť a je-li zdravé ústrojí, udržuje i obnovuje tělo. (A. de Lamartine.)

e) Prospívá i tělu a zdraví.

Čistota jest vonný balzám, jímž se tělo neporušené zachovává, jest lesk světla Božího. (Sv. Anežka.)

Dáš-li svítilnu do krystalové koule, bude, ješto zdě průhledné jsou, na všechny strany jasně svítiti. Tak i čistá skvělými ctnostmi okrášlená duše ozáří tělo, s nímž úzce jest spojená. (Ludvík a Leon.)

Pohledme na kvítí zahradní! Jak vesele stojí před námi, když rosa s nebe

je svlažuje a omývá, anebo ruka pečlivá od prachu a hmyzu čistí. Oko s libostí prodlívá na jeho zdravotě. Popatřme na totéž kvítí, když je prachem a muškami obalené! Ono trátí svou svěžost, krásu, vadne, hyne. Všimněme si stromu ovocného! Třeba byl zdravý a vypínal bujně svou korunu, jest-li se od mechu, vlků, housenek neočistí, pomalu bude chudnout, churavět a v krátkém čase co kostra státi před námi, až sekera konec učiní jeho životu. Tak jest to i s čistotou těla a duše. I ta pečlivě hleděna může valně přispěti k zachování i utvrzení zdravoti, síly a pružnosti těla i duše: zanedbaná však můž míti v každém vzhledu tomto těch nejhorších následků. (Škola a život.)

5. Proto :

a) Zachovej a starej se o ni.

Ať čisti jste jako slunce, které vychází. (Vítěz. Hálek.)

Čisté jako světlo buď tvé živobyť,
světlu každý skutek tvůj se podobej ;
ani máček neměj ve tvém duchu zbýti,
všemu jasno kalícímu výhost dej! (S. K. Macháček.)

Neopatrně procházeli se kdys někteří cizinci v sadě světské radosti. Vytržení nad krásou tamnějších předmětů prohlíželi všecko napořád, až se na konec octli v podzemních slujích.

Tu stříkaly na ně všelike roury, čím velmi promokli. I kvapily domů, kdež chtěce usušiti se, shledali, že mají na šatech přerozličné skvrny. Ti, co postříkáni jsou od ješitnosti, žvavosti, domýšlivosti, brzo uschli aniž bylo šatům jejich uškozeno. Ti, co zmočení jsou od nestřídmosti, lakoty, závisti, osychali zdoluhavěj a šaty jejich pozbyly lesku. Ti však, co byly pokropeni nečistotou, smilstvem a žíznivostí krve, museli dlouho a častěj s hanbou své šaty věseti k ohni, ty se ale scvrkly a podržely skvrny.

„Ach!“ řekl moudrý kdosi, „kěz bychom chránili se, poskvrniti svého srdce! Nebo, třebaš duše jen málo se poskvrnila, nelze ji víc na dobro vyčistit žádným louhem neb mýdlem.“ (Repertorium.)

Ničeho nestrpěl otec Bruno méně, jako když děti aneb čeleď jeho nečisty byly a břídný. „Pohledte jen!“ pravil oknem ven ukazujíc, „na holuba, kteraktě čist a švaren! Skvrnky není na něm, nepřestále baví se čistěním a koupáním. A zda se vám potom nelíbí víc než tamten vepř, který, pln už břidu a nešvary, teď znovu v kalu se válí, své v tom maje veselí?“

„Nenásledujtež nikdy vepře ale raděj holoubka. Hleďte čistoty v tváři i na rukou, hleďte jí též v oděvu. Čistotnost není hříchem aniž pýchou, ale líbí se Bohu i lidem hodným všem, zachovávajíc zdraví, prodlužuje život.“ (Brunovy paraboly.)

b) Ji milují všickni.

D. Macíčku! jaký pak zvyk to máš,
pořád se mi lížeš, umýváš?

M. Proto, všem že se zostudí,
kdo na čistotu nehledí,
hlavu, nožky vše čisté mít,
nesmí u mně jinak to být.

A náš Macínek, jak jsem doslech',
došel cti veliké u lidí všech.

Když chtěl, ve světnici jsou ho nechali,
ale i častěj na klín si ho brali,
Myslím, čistoty a mytí si hleděl,
prospěchu takého, takové cti došel.

(Václ. Štulc.)

6. Prostředky:

a) *Láska k Bohu.*

Nebaž synu nesvatě
v srdce svého komnatě,
po stříbře a po zlatě.

Což ti můž dát jejich lesk
byť s ním kráčel světa blesk
do Božích-li vpíše desk.

Ješitný to jen jest klam,
vlastní myslí tvé to mam
jímž lid padá v tisíc jam.

Prospívá však neskrovně
duši světa královně
pojmeš-li je duchovně.

Ve stříbře se bleskotá
lepozvuká čistota
vnitřního života.

Proto miň tě hříchů kvas
líbezně jak stříbra hlas
veleb Bohu v každý čas.

V zlata lesku červeném
zříš, že svatým plamenem
hlas máš v nitru studeném.

Ó tož láskou Boží plaj,
s nebes řídla pořád ssaj,
a tak k věčné slasti zraj.

(Fr. Sušil.)

b) *Modlitba.*

V čistých jak krystal průhledných vodách daří se perly nejkrásnější, co mají největší cenu. V obcování s Bohem, v modlitbě a rozjímání, tu se utvoří a vzdělávají duše čisté, cudné.

(Jan Bílý.)

c) *Rozjímáním umučení Páně.*

Sv. vdovu Brigitu prosil mládenec snažně, by mu pověděla, čeho by se mu ještě nedostávalo k dokonalosti?

Jemuž odpověděla světice: „Neschází tobě nic leč mocný štít, ježž bys na levém rameně blíže srdce nosil, abys jím uhasl všechny ohnivé šípy tělesných vnadidel. A tímto štítem bude tobě nejjistěji rozjímání — přehořkého umučení Páně.

(Hlas.)

d) *Nejsvětější svátost oltářní a samota.*

Jako pozemské víno čistotě škodlivé jest, tak jest nebeské víno (sv. krev v nejsvět. svátosti oltářní) prostředek, bychom ji zachovali.

(Sv. Alfons Lig.)

Nemá-li světlo zhasnouti, musí se dáti do svítilny: chceš-li čisté žiti, musíš se rád doma zdržovati.

(A. Kotte.)

Růženec, modlení sprostácké.

— ř —

Co pak děláte, vy žáčkové zde ve své škole ?

Modlíme se růženec, ale bolestný. Chceš se modliti s sebou ?

I dejte mi pokoj s vaším růžencem ; který pak osvícený člověk za nynějších časů se modlí růženec ? toť modlení sprostácké ?

Jaké pak medle jest modlení vzdělanecké ? Když nejsi sprosták, ale osvícenec, nějaký vědecký vzdělanec, pověz nám o tom svém modlení, pouč nás, když tomu lépe rozumíš, ať se něčemu přiučíme. Shledáme-li, že tvé modlení kloudnější jest, dobře, opustíme tuto školu, a půjdeme k tobě do školy.

Já na takové vaše hlouposti nedržím.

Dobře, ale nenadávej nám hlupáků, dokud se neosvědčíš svou věreckou moudrostí, pořád nás jen tupíš, a se svým modlením se nevytasuješ. Modli se, ať slyšíme.

Já se modlím v duchu a pravdě.

To my také, neb tomu nás naučil sám Božský Spasitel ve své řeči se ženou Samaritánkou. My se nemodlíme jako pouhý stroj, odřikáváním snad bezsmyslně pouhých slov, nýbrž my sbíráme všecku mysl svou a vznášíme ji k Bohu a z celého srdce svého, a ze vši duše své rozjímáme sobě hluboké tajemství umučení Páně. Tu opravdu musí myslet na Boha, musí bytně pamatovat na tajemství, nesmí je s mysle spustit : kdežto člověk, modlící se na knížkách, a nebo bez knížek, jako vdělanci — vskutku po sprostácku — na prstech, snadno připadne na jiná myšlení, umdlí a usne. Při růženci, kde se modlí jeden za všechny a všickni za jednoho, jeden druhého pobízí, povzbuzuje k lásce k Bohu a k bližnímu, jako za časů prvních křesťanů, kteří jednomyslně trvaly na modlitbě, aby dle sv. Pavla (Řím. 15., 6.) jednomyslně a jako jedněmi ústy ctily Boha a Otce Pána našeho Ježíše Krista, a dle téhož sv. Pavla (k Efez. 5., 19.) mluví sami sobě v žalmích a chválách a v písničkách duchovních, zpívajíce a plesajíce v srdcích svých Pánu, a tak (dle Kor. I., 14., 26.) když se scházejí, jeden každý žalm má, druhý učení má, jiný dar vykládání, všechny věci dějí se ku vzdělání. A takovému modlení se ani duch, ani pravda upíratí nemůže.

Ale sami sprostáci se tím modlením zabývají.

Ty se mylíš, to nejsou sprostáci, ale chudí duchem, a těch, dle výroku Kristova (Mat. 5., 3.) jest království nebeské. Sprostáci mají též krev červenou jako ty, leč že nejsou z plemene opičího, z něhož ty nyní již po učení pana Vogta, možná svůj šlechtitý původ odvozuješ. Však ty jsi nám posud neotevřel oči, abys nám pověděl o té své modlitbě vzdělanecké ; teprv z tebe vyšlo, že se modlíš v duchu a pravdě. Ale možná, že nejspíš se neumíš ani modliti, pro samu vzdělanost a osvětu, a že kdybys přišel do školy, a pan učitel by se tě tázal, z kolika proseb pozůstává „Otče náš“, anebo z kolika částek se skládá „Zdrávás Maria“, že naň zůstaneš hledět vyvalenýma očima, a nedovedeš odpověděti a utržíš si důtku a octneš se na místě hanby.

My pod klenbou chrámu „přírody“ se modlíme.

Aha, již jsme doma, již víme, kdo ty jsi. — Ty jsi přírodomilec a zbožňovatel její. Již víme kolik uhodilo. Chrám víme co jest, máme chrám Páně, ale

toho Pána, čili vlastně paní přírodu neznáme, co to za bytost? Toť pra zbrusu nová kultura. Jaké pak oči má ta příroda? Možná-li pak o ní říci, že oči její hledí na činící zlé věci? Jaké pak uši? máli pak je také nachýlené k prosbám o milost volajících, jako ten Pán Všemohoucí, jehož my známe a k němuž se modlíme? Máli pak také rozum a vůli? Já doposud myslel a za pravdu měl, co sv. Pavel a Filip píše (2., 13.), že Bůh zajisté to jest, kterýž působí v nás chtění — dobré oumysly a předsevzetí — i dokonání, dávaje k tomu sílu a milost podle dobré vůle své, a hle, teď najednou slyším, že prý všechny ty dary jsou od přírody?! Já se držel slov žalmisty Páně (99., 3.), že ne my samy sebe, ale Bůh učinil nás, a hle není prý tomu tak, ale příroda prý učinila nás?! Vždyť pak kdy kdo koho něčím nadá aneb něco stvoří, musí býti skutečnou, jistotou bytostí, — osobou, nikoliv — vidnou — ideou, která co pouhé nic, nemůže aniž co dáti ani tvořiti a musí míti sebevědomí, když působí. Však to máte pěkného boha na té proslavené přírodě, když může býti postřílen, a nebo dnes jest a zejtra do pece bývá vhozen, a změnám každého dne jest podroben!

I my známe přírodu, ale tak, že se žalmistou Páně ctíme jejího stvořitele, volající (18., 1.): „Nebesa vypravují slávu Boží, a dílo rukou jeho zvěstuje obloha: Den dni vypravuje slovo, a noc noci oznamuje umění“; a (v. 6.): „V slunci postavil stan svůj, a ono jako ženich vycházeje ze svadebního pokoje svého rozveselilo se jako obr, cestou běžeti maje.“ My známe jednoho Pána, jehož ta příroda poslouchá, tak že se na jeho pokynutí a poručení udají věci, kteréž jsou proti všem pravidlům přírody, a tomu my se klaníme, tomu sloužíme. Znáš ho? Možná, že jsi o něm dost slyšel, ale jsi tvrdé šíje, a neobřezaného srdce a neobřezaných uší, a poznalé křesťanské pravdě odpíráš, a protivíš se Duchu svatému. Jest to Ježíš Kristus, Syn Boží. Ten nevázal se na zákony přírody, ale osvědčil se pánem býti jejím, když najednou přeměnil vodu ve víno a ty víno rád, učin si také z vody víno; chodil po vodě jako po suché zemi, zkus to také, abys nepotřeboval ani mostů, ani lodí; utišíl v okamžení bouři na moři, přimluviv větrům a moři, tak že, jak sv. Mat. (7., 27.) dokládá, lidé se divili, řkouce: „Kteraký jest tento, že ho větrové i moře poslouchají?“ tak že se naplnilo, co napsal ve své modlitbě žalmista Páně, (64., 7., 8.): „Ty jsi, který připravuješ hory mocí svou, mocností jako přepásán jsa. Kterýž bouříš hlubokost moře, zvuk vlnobití jeho.“ On rozmnožil mimo nadání chleby tak, že jednou 5000 a jindy 4000 lidí nasytil, tak že, kdy bys dbal jen na ty koše drobtů, kteréž zbyly po těch, kteříž byly jedli, shledáš, že to něco nadpřirozeného, tolik koší a tak málo chlebů. A ty někdy míváš nouzi o chléb, rozmnož si chleba, když jsi tak moudrý a chytrý. A odkud ty ryby najednou vběhly apoštolům do sítí, kdežto přes celou noc pracovavše nic nepopadli, a tu zahrnuli množství velikých ryb, až se trhala síť jejich, právě v tu dobu, kde jim nejmenší naděje kynula k žádoucímu prospěchu. Věz, to vše se stalo ke slovu toho Pána, při jehož úmrtí i slunce se zatmělo, země se třásla, skály se pukaly, — a povšimni si dobře co ti řeknu, — co se při tvé přírodě nemělo státi — mrtví z mrtvých vstávali a ukázali se mnohým v Jeruzalémě. I voláme my jak u proroka Daniele (3., 79., 80.) psáno: „Dobrořečte moře i řeky Pánu, dobrořečte velrybové, a všechno což se hýbe ve vodách Pánu, chvalte a převyšujte ho na věky,“ a se žalmistou Páně (148., 5. atd.): „Chvalte Hospodina země, drakové i všechny propasti; oheň a krupobití, sněh i led, kteréž činí slovo jeho. Chvalte jméno Hospodinovo, nebo on řekl i učiněny jsou nebesa nebes, on přikázal a stvořeny jsou.“

Vidíš, a to všechno my sprostí tobě vzdělanému pod tou klenbou chrámu přírody musíme říci. Zdaliž nemáme pravdu, když říkáme slovy sv. Pavla (I. Kor. 4., 10.): „My blázní pro Krista, vy pak opatrní v Kristu: my mdlí, vy pak silní, vy slavní, ale my opovržení.“ Jen že dle téhož sv. Pavla (I. Kor. 1., 20., 25.): „Zdaliž Bůh neučinil bláznivou moudrost tohoto světa? Nebo což jest bláznivého Božího, jest moudřejší nežli lidé, a co jest mdlého Božího, jest silnější než lidé“ a (v. 28.) „neurozené u světa a potupné vyvolil Bůh, a to což není, aby ty věci kteréž jsou zkazil.“

Arci vy v tom chrámu přírody nedbáte na zvony u našeho chrámu Páně. Vás zvonění nepozve do chrámu našeho, když se zvonek *Sanctus* ozývá a oznamuje přesporním a venkovním částky mše sv., vámi to nehne: ale vy pod tou klenbou přírody ovšem máte též zvonění — ale na koních, jenž v saněch zapřažení cválají, anebo slýcháte cinkání zvonků stád dobytčích, někde po horách se pasoucích. Vás se ovšem netkne zvonění k našemu klekání, aniž slyšíte hlas majestátných varhan: za to vás ale vyrazí rachot žab někde v rybníce, anebo vám noční sova svým hukáním propěvuje nějaký žalm.

Ale slyš ty přírodofilci, my ti něco povíme z III. knihy královské, 18. kap. Když nebe nevydalo deště, a byl hlad veliký v Samaři, poslal král Achab ke všem synům Israelským a ku slovu proroka Eliáše shromáždil 450 proroků Baalových a 400 proroků kájů na horu Karmel, Eliáš pak prorok byl toliko sám. I vybízel Eliáš prorok Baalovy proroky, aby vzývaly jméno bohů svých a on že bude vzývat jméno Hospodina Boha svého, a Bůh, kterýž vyslyší skrze oheň, ten ať jest Bůh. I vzali proroci vola, připravili ho k oběti, a vzývali jméno Baal od jitra až do poledne, říkajíce: Baali vyslyš nás! Ale nebylo hlasu, ani kdo by odpověděl: i skákali přes oltář, kterýž byli udělali. A když bylo poledne, posmíval se jim Eliáš, řka: křičte hlasem vyšším, nebo bůh jest snad v hospodě, aneb na cestách, neb spí, aby se probudil. Křičeli tedy hlasem velikým a řezali se vedle obyčeje svého nožmi a bodali se špicemi, tak až se krví polívali. Ale aniž kdo odpovídal, aniž kdo uslyšel jich prosících. Řekl Eliáš všemu lidu: „Pojďtež ke mně.“ A když přistoupil k němu lid, opravil oltář Hospodinův, kterýž byl zbořený, vzdělal z 12 kamenů oltář, ve jménu Hospodinovu, narovnal dříví, rozsekal vola, a vložil na dříví ale oheň nepodložil: a když všechno připravil a byl čas, aby obětována byla oběť, přistoupiv Eliáš prorok, modlil se k Hospodinu Bohu svému. I spadl oheň Hospodinův a spálil oběť zápalnou, i dříví, i kamení, i vodu. Na to pak nebesa zamračila se, a oblak je přikryl, a strhl se vítr, a byl dešť veliký. Lid pak padl na tvář svou, a řekl: „Hospodin, onť jest Bůh, Hospodin, onť jest Bůh.“

Nuže co tomu říkáš? Padáš také na tvář svou a klaníš se Hospodinu? Vidíš, tak to jest s tvou přírodou, ta jest tvůj bůh Baal. Jsili v potřebě, křič jak chceš: Přírodo, přírodo, pomoz! Nepomůže, neslyší tě, marné volání — ale obrať se s Eliášem k Hospodinu Bohu svému, neboť dle slov sv. Pavla (k Řím. 10., 12) „týž Pán jest všech, bohatý ke všem, kteříž vzývají ho,“ a dle Isaiáše proroka (49., 8.) k nám mluví: „V čas příjemný uslyšel jsem tebe, a v den spasení spomohl jsem tobě.“

A ty medle přírodní muži, pověz nám, co jsi kdy na té své přírodě vyžádal? v čem ti pomohla, v čem posloužila? My ti ale dokážeme, že naši sprostou růžencovou pobožnost všemohoucí Pán a Bůh náš vyslyšel a nejedných milostí lidem prokázal. Tak abych podrobným příliš nebyl a na ty nejvzácnější děje ukázal, když sv. Dominik r. 1212 proti bludu Albingenských kázal, a již naděje tratil, mysle že

neprospívá, vzal své outočiště k nebes královně. I dala mu Matka Páně návěští, aby zavedl pobožnost sv. růžence. I učinil tak, a hle brzo se setkal s dobrým účinkem. Bludaři se zříkali svého převráceného učení, vraceli se do lůna sv. katolické církve a činili pokání. O tom vy v přírodě nemáte ani zdání. A sv. Dominik nebyl jistě sprosták, třebaž že byl kněz, a k tomu mnich.

Když r. 1571 Turci s velikou mocí do západní Evropy se tlačili a vyhlazením jména křesťanského hrozili, stalo se právě dne 7. října (v první neděli téhož měsíce), když slavnost růžencová se slavila, že Jan z Rakous v kruté bitvě u Lepanto s 3500 muži nad 30.000 zvítězil, na kterou památku papež Pius V. slavnost „Marie vítězné“ založil. Na to r. 1715, když Eugen Savojský s 50.000 muži císařskými proti 200.000 Turkům k bitvě se chystal, modlil se s veškerým vojskem růženec, a hle! on zvítězil u Temešváru, načež předešlá slavnost Panny Marie vítězné s růžencovou slavností od papeže Klementa XI. spojena a v celé církvi katolické prohlášena byla. Nuže pochlub se také s tak podobnou, třeba ne tak znamenitou, ale aspoň sebe nepatrnější nějakou událostí ve své přírodě! A ani ty výš jmenované vojevůdcové, ani ti papežové, kterých modlení to chválili a odpustky nadali, nejsou sprostáci, a rozumí také tolik jistě jako ty.

Jsmo-li pak sprostáci, že se modlíme růženec, tedy ten, ku komu se tak modlíme, musí býti ten největší sprosták, anebo není-li, tedy ho tím růžencem urážíme? Nuže kdo jest on ten sprosták? — Ten sprosták jest — slyš, a třes se, i peklo se při vyřknutí jeho jména třese — neboť (dle Filip. 2., 10.) v témž jménu každé koleno klekati má — jest tvůj Vykupitel, ale i tvůj budoucí soudce — Ježíš Kristus. On sice byl na světě sprostičký, chudičský, jakož se nám podnes v sprostičké částce sv. hostie podává, tak že sám o sobě (u sv. Mat. 8., 20.) dí; „Lišky doupata mají a ptactvo nebeské hnízda, ale syn člověka nemá, kde by hlavy sklonil.“ Ale věz, ten chudičský Ježíš, přikrývá nebe oblaky a nastrojuje zemi dešť, vyvodí na horách trávu, a bylinu k služebnosti lidské; on dává hovědům potravu jejich, a mladým krkavcům, kteří volají k němu; on přijímá tiché a hříšníky snižuje až k zemi; on zřítá počet hvězd a je všechny zejména nazývá, on uzdravuje ty, kteří jsou skroušeného srdce, a uvazuje setření jejich; on dává všem tvorům pokrm v čas příhodný, otvírá ruku svou a naplňuje všeliký živočich požehnáním. „Velikýť jest on Pán náš, a veliká moc jeho, a moudrosti jeho není počtu.“ (Žalm. 104. a 106.) On jsa blesk slávy Boží a obraz podstaty jeho, a nesa všechny věci slovem moci své, očistění hříčův, sedí na pravici velebností na výsostech. (k Žid. 1., 3.) A ten Kristus Ježíš nuže za nás trpěl, a nám pozůstavil příklad, abychom následovali šlepeství jeho. (I. Petr 2., 21.) A k tomu se nuže vybízíme modlením se bolestného růžence, k čemuž nás příroda nepovzbudí. Nuže tedy znáš vznešenější modlitbu nad rozjímání umučení Páně? A ta vznešenost se právě nachází v růženci, kterýmžto jako patnáctilistými růžemi svého Spasitele ověňujeme, a to ke cti nejsvětěj. Trojice růžencem trojím.

Mimo P. Ježíše jest sprosták dle tvého náhledu Rodička Boží, Panna Maria, kteráž sama navedla sv. Dominika k této pobožnosti, zjevivši se mu u veliké slávě. Provázena byla třemi královnami a každá z nich měla 50 panen ku službě u sebe. První královna byla oděna bíle, druhá červeně, a třetí měla zlatem protkaný oděv. Matka Páně vyjádřila mu smysl tohoto vidění, totiž: „Tři královny představují 3 růžence, 50 panen, 50 zdrávasů každého růžence a bílá barva značí růženec radostný, červená lahodný a zlatá slavný. „Tajemství vtělení se, narození, života a utrpení mého Syna jakož i Jeho zmrtvých vstání a oslavení — doložila Rodička Boží — jakož

zavítá ozdobně andělským pozdravením a modlitbou Páně — ta jsou můj růženec — růžový věnec — kterým obveselena býti chci. Zaved všude tato modlení, a zbloudilí se obrátí a obrácení spasení budou.“ *)

Sprosfáci jsou, jak smýslíš, sv. Karel Boromejský, sv. Vincenc z Pauly, sv. František Saleský, sv. Alfons z Liguori, — ano i císařové a králové vážili si růženec jako císař Karel V., císař Bedřich III., král Portugalský Alfons V., francouzští králové Jindřich II., František II., Karel IX. a mnohá vznešená rodina potají se modlí růženec. Slavný O'Connell modlil se i v parlamentě svůj růženec, a čti Liturgiku, toto krásné dílo náboženské, z r. 1855 str. 413, a dočteš se, kterak v. d. p. spisovatel vypravuje, že když šel jednou s generálem jedním, že, když tento z kapsy vytahoval šátek, vypadl mu růženec. A to nejsou sprostáci.

Nepůjdeme tedy s tebou pod tu klenbu toho chrámu přírody, ale měj ještě poněkud strpení, mi ti zde ve své Škole B. S. P. objasníme růženec modlení, z čehož poznáš vznešenost téhož modlení, ty, jak se mi zdá, mnoho o tom nevíš anebo praničeho, a posoudíš, jak šťastní a blažení jsou ti sprostáci, jenž tak slavně se umějí k Pánu Bohu svému modlití a jejichž Bohem jest ten nebeský Pán.

Sv. František Saleský píše: „Pravá pobožnost se podobá velikému ohni, kterýž tím více se rozněcuje, čím větší vítr naň doráží; ježto naproti tomu malý oheň nedobře přikrytý snadno větrem hasne.“

Nuže příteli! viz, to častější opakování pozdravení andělského, častější s rozmyslem vyslovování jména „Ježíš“ s tajemstvím, jest ten prudký vítr, který, nese-li se duše tvá na perutích pokory a lásky vděčně k Bohu, tím roznícenější plamen v nitru tvém působí: kdo ale se modlí co pouhý stroj, pohybuje ústy bez ducha, zhasíná tu jiskru ku dobré vůli, tak že v pravou pobožnost nevzplane.

Modlíce se růženec činíme to tak, jako onen slepý žebrák u Jericha. Lidé domlouvali nešťastníkovi, aby mlčel, on pak mnohem více volal: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Lid byl tím voláním unaven, nikoli tak Kristus, jenž rozkázal ho k sobě přivést, a uzdravil ho. (Luk. 18.) A když celý svět by nevrátil na růženec, jako tenkrát, když Pánu Kristu láli, a vinili ho, že má zlého ducha, jak vypisuje sv. Lukáš v 11. kap., tedy ze všeho toho zástupu lupičů pozdvihuje růžencem mnohá zbožná duše, jako ona žena, hlasu svého a říká z radostného růžence: „Blahoslavený život, kterýž tebe nosil a prsy, kterýchž jsi požíval.“ A takový hlas se líbí Kristu tak, že naň odpovídá. A proč trpí Pán na nebesích, že miláčkové jeho tak často a to samé „svatý, svatý, svatý,“ prozpěvují? Lidé se nad tím horší, a On to miluje.

A posléze (dle sv. Mat. 11., 12.): „Království nebeské násilí trpí, a ti kteříž násilí činí, uchvacují je.“ A tak my to činíme, bratři a sestry sv. růžence, jako valem, násilím dorážíme na nebesa, aby se nám otevřela, a doufáme, že násilí činíce, uchvátíme je.

Sv. Pavel (I. Kor. 1., 23.) dí: „My kážeme Krista ukřižovaného, Židům zajisté pohoršení, národům — pohanům — pak bláznovství, ale týmž povolaným Židům i Řekům Boží moc i Boží moudrost.“ A tak i my: My sprostáci se modlíme růženec, svobodomyšlníkům, vyhejralcům, bankrotářům ve víře, přírodomilecům, kulturníkům, osvětářům, převzdělancům pohoršení a bláznovství, ale nám Boží moc a Boží moudrost. My se držíme slov Syrachových (19., 21.): „Lepší jest člověk, jemuž ubývá

*) Smidů katechismus I. str. 340.

moudrosti, a jenž hyne v smyly jsa v bázni Boží, nežli ten, kterýž má mnoho rozumu a přestupuje zákon Nejvyššího.“ I naplní se, jak čteme v kníze Moudrosti (5., 19.), „že státi budou někdy spravedliví u veliké stálosti proti těm, kteříž je sužovali a kteříž pohrdali pracemi jejich, že vidouce to, zkormoutí se bázní hroznou, a diviti se budou v náhlém proměnění věcí a nenadálého spasení, řkouce sami v sobě pozdě pykajíce, a vzdychající: Titot jsou, z nichž jsme někdy posměch měli. My blázni, soudili jsme život jejich za bláznovství a skonání jejich za nepoctivé. Aj jakť počtění jsou mezi syny Božími a mezi svatými jest los jejich. Jistě pobloudili jsme od cesty pravdy a světlo spravedlnosti nesvítilo nám, a slunce rozumnosti nevzešlo nám. Chodili jsme po cestách nesnadných, cesty pak Páně neznali jsme. Co nám prospěla pejcha, aneb bohatství s chloubou co nám spomohlo? Pominuly ty všecky věci jako stín, a jako posel, kterýž prudce běží.“

Dějiny Božského Srdce Páně.

Říjen.

Dne 17. října r. 1690 skonala v klášteře Salesianském v Paray-le-Monial ve Francii blah. Markéta Alacoque ve věku 43 roků. Jak milo jest umřítí, říkávala blahoslavená, když v životě pobožnými jsme byli k Srdci toho, kterýž na věčnosti soudcem naším bude. Klidná smrt Markétina dosvědčila nejlépe pravdivost slov těch.

„Počínaje od svátku sv. Magdaleny — píše bl. Markéta — cítila jsem se pohnutou, ano pobádanou, abych připravovala se k smrti. Zajistěť hrozno jest předstoupiti před Svatost Božskou, jejíž soudy jsou nevyzpytatelné; strašné musí býti propadnutí Spravedlivému v hodinu smrti. Umínila jsem proto sobě o samotě Božskému Srdci věnovati se, neboť v ně všecko skládám důvěru, k němu ve všech potřebách se obracím. Po 40 dnech zachvácená blahoslavená mírnou horečkou a ač lékař domácí nepovažoval ji za nebezpečnou, vyslovila Markéta jasně sestře Klaudii de Farge:

Hořečkou touto zemru ve Vašem náručí! Přijímala pokojně léky jí podávané, aniž by byla kdy slovem sobě naříkala, aneb ostatní sestry zarmucovala; dne 16. října požádala o sv. přijímání a přijmuvší Tělo Páně pravila: Tentokráte stalo se to naposledy. Nedlouho na to počala úzkostlivou býti a nepokojnou mocně tisknouc podaný kříž na tlukoucí srdce a vzlykajíc volala: Milosrdenství, milost o Bože, milosrdenství! Takou měrou zahrožena byla tato světice soudem Božím! Jak mnohem více děsiti se musí onen posledních okamžiků života, kterýž lehkomyslně vzdoruje všemu napomínání, potlačuje zpomínavý hlas svědomí a těší se nesmyslně slovy: Dosti ještě na pokání času až na smrtelné posteli! — Na druhý den polehčilo se blahoslavené tak, že přišedší lékař kojil nemocnou nadějí na uzdravení; ta však úsměvem záporně mu odpověděla. O 5. hodině s večera počala Markéta více slábnouti; lékař opět povolán, klášterní sestry s představenou shromáždily se kolem lůžka nemocné, aby přijaly poslední její napomenutí i rozloučení, a konečně mezi 7. a 8. hodinou usnula blahoslavená v Pánu vyslovivší toliko: „Ježíš, Maria!“

28. října 1866 v čas války prusko-italsko-rakouské vydal nejvyšší pastýř diecese Brněnské následující list: Vidíme se nucenými poukázati duchovní i ostatní věřící lid naší diecese k nejsv. Srdci co ku pramenu vši lásky a smilování. Zajiště nikdy marně neutíkáme se k Srdci Ježíše, kteréž toliko naši spásu sobě žádajíc za útočiště nám se dává ve všech úzkostech a nesnázích. Tomuto láskyplnému Srdci obětujeme nyní právě, když největší hrozí nebezpečí i víře i mravu i otčině, diecesi Brněnskou a přejeme sobě, aby velebné duchovenstvo uvědomilo o tom ostatních oveček, kteréž jistě souhlasiti budou s tímto odevzdáním se pod ochranu nejsv. Srdce Ježíšova a zařídí také dle toho důstojně skutky denního života. — Od doby té mnohé přišly již trpké zkoušky na církev katolickou v Rakousku a na Moravě zvláště, a hle! katolíci diecese Brněnské vzdor všem nekalým a nešlechtným nájezdům pevně stojí ve svých zásadách nalézajíce silné podpory tam, kde ji hledati sobě umínili — v Božském Srdci Ježíšově. V tom dostává se jim odhodlanosti a stálosti ve víře, kterouž tak slavně před jiným světem katolickým i nepřátelským osvědčili.

Těsná brána.

Jednoho času (jať vypravuje sv. ewangeliista Lukáš kap. 13, w. 23.) tážal se někdo Krista Ježíše: Pane zdali málo jest těch, kteříž spasení budou? Slyšel totiž z jedné strany už tak mnoho ob nebeského Spasitele naučení a ustavičné napomínání i horlivosti; z druhé ale strany pozoroval předece takovou lhostejnost i plnění příkázání Božích u většiny lidí — že si z toho dle svého zdravého rozumu sám učinil úsudek: to ať sotwa přijdou lidé takowí i spasení; ano snad těchto velmi mnoho bude.

Pán a Mistr nebeských pomáhal otázku toho člověka za marnou a nepatrnou, proto mu neodpověděl, odpověděl však nám všem řyby se i nám snad tak zachtělo ptáti: „Snažte se vcházeťi těsnou bránou, neboť pravím vám, mnozí hledati budou wjíti a nebudou moci“ (w. 24.) Z těchto posledních slov soudbíme vším právem, že bude se mnoho lidí domnívati, že přijdou i spasení ale nepřijdou; budou se těšiti, že to nějak milostivě na soudu Božím s nimi dopadne, že se w očistci všecko napravit a že hroznému mísu věčného zavržení šťastně ujbou . . a nebude tomu tak. Strašné to křikání sebe! Jak, řybyš i ty takto buše máš se chlácholila a něby

strašně se sklámala! „Mnozí hledati budou wjiti a nebudou moci.“ Proto i napomíná písmo sw. a waruje: „Kdo se domnívá, že stojí, hleď aby nepadl“ (1. Kor. 10., 12.); to jest, kdo s milostí Boží už jednou nahlížel, že jen po ouzké cestě a jen skrze těsnou bránu (bedlivého zachowávání wšech přikázání Božích) možno wjiti do života věčného, hleď aby setrval na této ouzké cestě, aby se nespustil té těsné brány. Neboť mnozí (jak pravý bl. Tomáš Kemp., dle něhož tento celý článek wzdělán jest), kteří už snad blízko byli této potěšné brány nebeské skrze neprozřetelnost swou a bezstarostné se spolehání na swou sílu ztratili cestu do nebe, klesli a zůstali ležeti, protože si to klesnutí nepředstavovali za věc těžkou, nepamatovali také na tresty pekelné, ježto neminou žádného, kdo páchá hřích. Domnívali se, že nemožno jim více klesnouti, že není potřeba více na peklo a tresty věčné pamatovati; sice by zajiště tak snadno nebyli klesli anebo jistě by dřívě a pramdivěji byli zase povstali. Nechtěj se klamati, duše má! Byť bys i mnohých příčin měla k silné důvěře a pevné naději, že více neklesneš, nesmíš předce zapomínati na to, co swatou báží naplňuje člověka: ani pomolání tvé do stavu řeholního, ba ani swěcení kněžstwa nečiní člověka jistého před pádem. Nejedni začali dobře, velmi dobře, ale končili hůdně, poněwadž se domnívali už jistě mi býti věčné spásy.

Uwaž předce duše má! jak hrozné to neštěstí, z vlastní winy wšeho blahoslavenství zbawenu a wšim trápením dábelským mučenu býti! Kratičkou rozkoš proti vůli Boží jsi zde na zemi požívala a za to věčný oheň musíš snášeti; marnou slávu swěta a pomíjející útěchu na swětě jsi hledala a nalezáš to nejtrutnější soužení w pekle. Projdi wšedco trápení a wšedny muky a strašné bolesti wšech mučedníků Páně — jak velké, jak mnohé, jak hrozné jsou! a předce u porovnání k trestům věčným pravou rozkoší jmenowati se mohou. Neboť mučedníky Páně silila milost Boží, a naděje blízké již odměny nebeské; jim oslazovala strašné bolesti láska ke Kristu Ježíši a dobré svědomí. To wše se w pekle ani mysliti nebá. Tam slouží muky ne k očistění, ne k zásluze ale k trestu a jen k trestu; tam neoslazuje žádná láska ukrutné trápení, naopak tyto bývají zvěštěny a strpčeny nenávistí a zoufáním si; žádná milost nesílí nýbrž spravedlivý hněw Boha wšemohoucího wždy z nowu přidává swíhny a zostřuje rány; tamt není žádného poslibu svědomí ale bouře temnosti zachowána jim jest na věky (Jud. 13.) Jak strašná to věc, býti bez Boha, bez milosti, bez útěchy a bez wswobození trápeni. býti! jak trpká jest upomínka na minulost! jak strašné zření do přítomnosti, jak zoufalivé zpominání na budoucnost! Ošamžitá rozkoš hříchu uplynula, trest ale hříchu neuplyne nikdy! jak těžkou a velikou věcí se ukáže to, co zde na zemi za malíčkost jsme měli, co ale počátkem bylo — věčné zřázy.

O bratře milý, sestro drahá! nedomnívej se, že to wše jen na syny toho swěta se wztahuje i ty jsi člověkem, a to křehkým a velmi slabým: smiluj se na duši swou! „spasíš duši swou!“ (1. Mojš. 19., 17.) S kdybys zážrahy konal „nesmíš se wypoce ale boj se“ (Mim. 11., 20.), protože čím wšše stojíš, tím nebezpečněji bys padl, čím více znáš z duchowního života, čím wětších mltostí jsi už zažil, tím nezhoditelnější byl by pád twůj, poněwadž už wšedny léty na tobě jsou zmařeny: už ani swaté swátosti, ba ani patrný zážrak Boží by tě nedowedl k poznání se a k nawrácení se k Bohu přiwěsti a co jiným je nanejwšše užitečné a spasitelné, bylo by pro tebe bez wšsleďku, a co jiné na nejwšše dojímá a celou duši probhýbá, u tebe by, an jsi již nawyl na wšedco, to wše ani wláskem nehnulo.

O jak upřimně se musíme křiti před Bohem, an ještě — klesnouti a tak i zahynouti můžeme! Jak bedlivě, ba ouzkořklivě máme předesslých hříchů litowati a spláceti posáním upřimným a trwanlivým, abychom někdy — nehledali wjiti skrze bránu Jeru-

salemské a — nebudeme moci! Jak svědomitě máme užívatí času svého nezdějitelného živobytí, jak pilně zachovávatí přikázání Boží, jak horliví máme býti v konání dobrých skutků a zúčastňování se na pobožnostech, jak státi v dobrém, jak trpěliví v soužení, jak rádi máme odpouštěti, aby i nám bylo odpouštěno, jak odemzdání máme do vůle Boží býti a všecko co na nás Bůh sesílá, křížky, soužení, utrpení, starosti, bolesti, nemoce, protivensství, pronásledování, ukrýdňování, ponižování, pohrdání s námi a vůbec všecko strastí a smízel nezdějitelný snášeti — jen abychom vejíti mohli do života věčného.

Anebo se snad spoleháš, duše má! že ovšem nezaslouhuješ ještě nebe, ale že v očistci to ostatní napraví? a že to snad tak dlouho nebude trvati? Duše má! jak dlouho myslíš že budeš v ohni očistcovém muset trpěti? Jen velmi málo jest těch, jenž dlo zadoštnutí strze pokání a svého úplného očistění zde na zemi horlivě konali a dokonali, jen ti zasloužili bez ohně očistcového vjiti do života věčného. Budeš-li těchto následovati, mohl bys doufati, že krátký jen čas tě trápit bude oheň tento; ale pakli nepřemáháš tělo své a svou žádostivost, ale ve všem jí povoluješ, pakli jen v samé samoláске a ctižádostivosti se locháš, budeš ubohá! dlouho, ach dlouho trápena. Nyní splácej dluhy své u Boha, nyní dočud čas jest, odpírej žádostivosti své, zapírej sebe a přemáhvej ve všem, to ti zajisté bude prospěšnější; neboť nyní splácejti můžeš levněji a s velikou zásluhou, čekáš-li ale až na budoucnost, pak budeš museti mnohem tížej trpěti než co nyní trpíš a k tomu ještě bez větší zásluhy, an k takové už nebude času. — Aneb se domníváš, že jen málo a nepatrných věcí budeš míti k splácej a k očistování na onom světě? Nechtěj se klamati; „přehledávati budu Jerusaleém s lucernami“ (Sof. 1, 12), a spravedlnosti já souditi budu a nebude ospravedlněn před obličejem tvým nijádný živý“ (Ž. 142, 2). Co se tobě chvály hodné a veliké býti zdá, v očích Božích snad trestuhodné bude, neboť o sm. Jerusaleém věděti máš, že „nemejde do něho nic posvěceného“ (Zjem. 21, 27).

Dobře tedy bude a spasitelné, duše má! nyní činiti pokání, a to sice opravdivé a stálé, den jak den, a bez unavení, a bez ulevení, nežli vlnajnosti a povolování sobě ještě mnozí počet dluhů, neboť věru máš již velmi mnoho ku splácej a napravení. Budeš-li nyní beblivě a den jak den splácejti, spočoji se Bůh s málom a vše ostatní ti sleví; ponecháš-li ale splácej až na onen svět v očistci, „věru pravím tobě, nevyjdeš obtud, dočud poslední penízku nenavrátíš“ (Mt. 5, 26). Ejhle nyní můžeš tak snadno a při menší obtíži všecko napraviti, hrozným trestům i nebezpečí peška ujiti, nuže tedy, buď moudrá, duše má! miluj sama sebe rozumně, abys někdy — pozdní lítosti nebyla utrápěna; „vážej těsnou branou“ (Mt. 7, 13), nelekej se obtíží, odpírej žádostivosti, přemáhvej hříšnou nasyklost, nepomoluj srdci svému v ničem, nešetřiž jádného namáhání, a den jak den v tomto tuhém boji proti sobě samému až do smrti setrvej... toto silné a pevné předsevzetí pro tento měsíc s milostí Boží učin a v něm se cwič — pak najdeš milý můj poutníčku to, po čemž jsi u vícekrát na naši pouti Jerusalemské s naším poutníkem toužil, totiž jádaného odpočinku. Pak, budeš ono předsevzetí pevné a silné, pak ti přivolá Pán, jako našemu poutníčkovi, jehož jsme si za wzor zvolili:

„Doufej, synu! nyní už stůj!“

Ba ano! nyní, to jest, pakli už neupuštíš od svého pevného předsevzetí (celý svůj život jen co své pokání den ke dni Bohu zasvěcovati v horlivosti a trpělivosti a počte a ztroušfenosti a v zapírání sebe a v nejvyšší lásce k Bohu a k bližnímu), nyní, to jest, když tě už nic nedomebe od tohoto pevného předsevzetí odvrátiti, ani kříž ani soužení, ani bolest a nemoc, ani utrpení jakékoliv, nyní už stůj! nyní už jen

v tom ve všem se bedlivě cvič s milostí Boží, nyní dosáhneš vyšších stupňů dokonalosti s milostí Boží, nyní započneš teprv svůj pravý život, život v pravdě křesťanský, život dokonalý.

Nyní budeš už jen po tom toužiti, abyš co možná nejdříve se stal svatým, to jest takovým člověkem, jenž Boha už tak velice miluje, že mu zcela nemožno jest něco připustiti, coby se Bohu nelíbilo, nebo něco sebe menšího zanebhati, co Bůh žádá; nyní už jen bude tvé toužení po radostech nebeských, a při vši své práci a obstarání ouřadu neb domácnosti své (v nížto ani to nejmenší víc nezanebháš, ale všecko jsi náležitě — z lásky k Bohu a pro Boha) budou ruce tvé při práci, při obchodu, při zeměmělu, při bítkách — ale srdce tvé u Boha v nebesích. A v takovémto svatém toužení hle! přiblíží se hodinka smrti tvé, která nemešká ani jediného okamžení, a připravěn budeš na cestu do věčnosti. O jakou nebeskou útěchu ti pak působí tvé dnešní předsevzetí a tvé každodenní v něm se cvičení s milostí Boží až do smrti! o jak velice tě bude blažiti upomínka na celý tvůj život a svědectví dobrého svědomí. Po němž jsi hlasu Božího byla poslušná, buď má! a Bohu se vždy hleběla's zalíbiti, poznáš a v srdci svém to zřetelně cítiti budeš, že jsi ti Bůh přítelem, bratrem, jeničem, a že jsi — tvůj! tvůj na věky. A jako cestující, jenž na cestu svou už vše má připravěné, spěchatí budeš na pokynutí anděla svého do vlasti nebeské, od které jsi tak blouho, ač blouho vzdálena jsi musela; chvátati budeš z místa vši bídy a nouze na místo vši radosti a rozkoše, spěchatí budeš z „oudolí tohoto světa“ do blaženosti věčné a volati budeš s poutníkem našim :

O již cítím že Bůh jest můj!
Blaženost nebeská
Mní už bálá!

Zásady Svatých.

(Dle „Život Svatých Božích“ od kněží biskupství Brix.)

Říjen.

Tak dlouho již rozjímáme zásady svatých, zdali pak ale ku prospěchu duše? Možná tedy, že je nerozjímáme dosti dobře, zde se musí více vůle cvičiti než rozum; neboť nestačí jen věděti jak máme smýšleti a jednati, ale zapotřebí se tázati: zdali pak skutečně i já takto smýšlím? a jak se proto dle toho chovati chci?

1. Sv. **Remigius**, biskup. Dnešní a následující dvě soboty obětuj (horlivou modlitbou) ve spojení se sv. Michalem ke cti nejbl. Panně Marii za „šťastnou hodinku smrti“; pobožnost tato (ač odpustky na ni uděleny nejsou, přede však velké milosti duchovní) slove 3 zlaté soboty, a sice dnes co k dceři Otce nebeského a žádej o lásku k Bohu.

„Nepřítelem buď nepravosti, nikoliv však osobě chybující.“

Děje-li se ti křivda — přijde na to, dále se křivda odstraniti čili nie; v prvním pádu nehřešíš, pakli v duchu pravdy a mírnosti u soudu právo své vyhledáváš; v pádu však, že se křivda nedá odstraniti, musíš ji z lásky k Tomu, jenž daleko více pro tebe trpěl, snášeti. — V každém však pádu musíš co křesťan, poněvadž žid

neb pohan nejsi — naplniti rozkaz Páně: „Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás pronásledují a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhnají vám.“ Ale jak to stojí v tom ohledu ve světě? Proces za procesem, nepřátelství stoletá, tak že lidé, by pozemských věcí získali, ztrácejí duše nesmrtelné!

2. Sv. **Leodegar**, biskup a mučedník. Dnes též první neděle, a to růžencová (2 plnom. odp. na modlitby „Zdravas Královno“ též v nejsv. svát. olt. an připadá slavnost andělů strážných v Němcích.)

„Není nic spasitelnějšího, než Boha se báti, nic sladšího, než pro pravdu zemřít.“

Duše křesťanská! Leodegar trpí a umírá, by Bohu a králi, pravdě a zákonu Božímu věren zůstal; ani čest ani potupení, ani přízeň ani nenávisť lidí nejsou s to, od svaté věrnosti ho odvrátiti nebo smýšlení jeho změnit. — Zkusíš se křesťane! zdali na tebe a na tvé smýšlení a jednání neoučinkuje příznivé neb nepříznivé posuzování světa, zdali nejednáš z ohledů lidských? Zajisté tomu tak, pakli při svém jednání se ouzkostlivě tážeš: co tomu řeknou lidé? jak kdyby se někdo o tom dozvěděl? neztratím přízeň přátel? atd. Zdali ale přízeň a lásku Boží ztrácíš — z toho si nic neděláš, co tomu řekne Bůh, tvůj věčný soudce — po tom se neptáš?

3. Sv. **Ammon**, poustevník v Egyptě. Pondělí (to ostatní už víš, duše zbožná).

„Bohumilý život činí i z poušti — pravý ráj!“

To zkusili zajisté všickni obyvatelé pouští egyptských; avšak i my jsme obyvatelé poušti, totiž světa, neb svět u porovnání s nebem je pravá poušť. Tuto poušť obrátiti v pravý ráj nedovedeme sice nikdy, nebo svět vždy byl, jest, a zůstane: „slzavým oudolím“ —; nicméně se nedá upříti, že zbožný křesťan, jenž přikázání Boží svědomitě zachovává a Bohu věrně slouží, trní tisícerych těch starostí a strastí vezdejších daleko méně cítí než vlažný a lhostejný křesťan, neboť zbožný křesťan má v sobě ducha lásky Boží, jenž vše i to nejtrpčí přemáhá.

4. Sv. **František** Serafínský, zakladatel řehole, jenž z pokory jáhnem toliko zůstal. Dnes získají plnom. odp. rozšiřovatelé apoštolátu na sv. přijímání (jak už známo) za sv. Otce, za sv. církve, a za potřeby nesmrtelných duší.

„Jak sladké jest mi utrpení, zpomenuli na budoucí oslavení!“

Z rozjímání bolestného utrpení Páně naučil se náš světec milovati kříž a utrpení; neb ho ujišťovalo Písmo Boží, že na utrpení následuje oslavení! Ovšem sv. František se mohl radovati, neb v jeho srdci vždy přebývala milost Boží. Hledme i my tu milost Boží svědomitě si zachovati, a nikdy neztratiti, pak se naučíme i my z rozjímání kříže Páně utrpení trpělivě snášeti ano i milovati, po nich toužiti — v naději budoucího oslavení!

5. Sv. **Placid**, opat řádu sv. Benedikta, a sestra jeho sv. **Flavia**, panna, mučedníci s 30 jinými mnichy. Též středa. Dnes plnom. odp. v bratrstvu nejsv. Svát. a v chrámech benedikt.

„Nikdo neplýtvěj s časem, jenž nám jen k pokání je popřán.“

Milý křesťane! čas žití našeho je nade všechno drahocenný. Minulý čas není více v moci naší, budoucí je nejistý, jen přítomný tedy čas máme, v němžto můžeme pracovati na spasení duší vlastních i cizích. Přijde tudíž všechno na to, jak přítomnosti užíváme. Co rozsíváš, to, a jen to (nic jiného) žití budeš. Dnes

tedy, dnes ještě bedlivě konej, co si někdy budeš přátí mítí dokonané: totiž úplné přemáhání sebe samého, úplnou pokoru, úplné do vůle Boží odevzdání.

6. Sv. **Bruno**, zakladatel řehole kartuziánské. První čtvrtek.

„Mlčenlivost podporuje nad míru život duchovní.“

Zde si ovšem nesmíš za vzor brátí mlčenlivost mnicha kartuziánského, neboť takové úplné mlčení je nemožné pro lidi ve světě žijící a také by nic neprospělo; ale tvá mlčenlivost má v tom záležitosti: nikdy nic zbytečného nemluvití, a co mluvíš, jen moudře, k poučení neb potěšení bližního a ke cti Boží, a vůbec raději mlčeti než mluvití, leč musíme se mluvití. Nebo žvástavý, jak praví Písmo, nezachová se v milosti Boží ani v shromážděnosti mysle.

7. Sv. **Justina**, panna a mučednice. První pátek.

„Bůh má sílu a naděje jedinká.“

Křesťan pravý je silný, ale jen v Bohu. Čím bližší je Bohu, čím úžeji s ním spojen, tím silnější. Proto vzdychají zbožné duše tak toužebně po lásce Boží, po spojení s Bohem; proto milují nad míru modlitbu a pobožnost, kteráž je k Bohu vodí, vzhůru k němu povznáší, milují samotu a od světa vzdálenost, kteráž jim přítomnost Boží zachovává neskalenou a uchráněnou před každou roztržitostí mysle. Častější sv. přijímání jest jim ono žádoucí s Bohem spojení a zdroj vši milosti nebeské, vši síly a statečnosti, vši útěchy a radosti a všeho duchovního života: neboť Kristus jesti — poklad jejich přezádoucí.

8. Sv. **Brigitta**, vdova, zakladatelka řehole. Plnom. odp. na časté vykonání růžence.

Druhá ze „zlatých“ sobot, ke cti Panny Marie co matky Syna Božího, a žádá se o lásku k bližnímu.

„Pobožnost v srdce dětí vštěpovati, povinnost jest každé matky.“

V životě Svatých často čítáme o dokonalých matkách: kéž by i naše matky všechny byly dokonalé, nebo na matce všechno záleží: jaká matka, také dítě, jeli zbožná matka, bude i dítě zbožné, marná matka marné děti, špatná matka špatné děti mítí bude. Byťby ve škole od duchovního sebe víc bylo stavěno, nikdy nedovede ani ten nejlepší katecheta u dítěte, co vlastní jeho máti. Jaká tedy zodpovědnost hrozná u soudu Božího nastává matkám, jenž dítkám svým všechno spíše vštěpují, než lásku Boží, úctu k Panně Marii, bázeň Boží, oškřivost před hříchem atd.

9. Bl. **Vintíř**, poustevník. Druhá neděle (na modlitby „Zdravas královno“ a „Pod ochranou“). Dnes je spolu památka mateřství Panny Marie.

„Co jsou ti platny rozkoše třeba jak v ráji, nemáš-li ráj v srdci?“

Náš blahoslavenec z rodu knížecího pocházeje, požíval všech rozkoší světa do sytosti, avšak se necítil šťastným uprostřed všeho štěstí vezdejšího; neb srdce naše, jež (dle sv. Augustina) k požívání Boha jest stvořeno, nenajde nikdy pravého pokoje a pravé spokojenosti leč v Bohu. Cítíš-li se tedy, duše má! nešťastnou, nespokojenou, — věz a za jisto měj, že ještě nejsi zcela Bohu oddána; ještě snad hledáš sebe, svých žádostí upokojení, hledáš ještě něco krom Boha . . . tenkrát teprv budeš úplně šťastná, až budeš jen Boha hledati, tak že budeš moci zvolati: „Tys Bůh můj a všechno“

10. Sv. **František Borgiáš**, kněz z tovaryšstva Ježíšova. Pondělí.

„Děkuj Bohu, pakli ti zde na zemi připravuje očistec.“

Pravdu má sv. František; neb o očištcí budoucím praví sv. otcové: „Oheň tento, ačkoliv netrvá věčně, je předce nepochopitelným způsobem bolestný a pře-
vyšuje všechno trápení, které si člověk jen představití dovede, a co člověk sebe
trpělivější jen snéstí dovede.“ Tak sv. Augustin. — A sv. Bernard: „Věděti mu-
síte, že po tomto životě stokrát splatiti musíme Bohu, co jsme zde na zemi zme-
škali.“ — Nemášli tedy věru Bohu děkovati, když tě podobně jako sv. Františka zde
na zemi navštěvuje křížky a soužením?

11. Sv. **German**, biskup ve Francii a mučedník.

„Takové bláznovství nás spasí.“

Pohané nazývali křesťanství a všechno jeho učení bláznovstvím; i za na-
šich časů považují světáci modlitbu (zvlášť sv. růžence), půst, častější sv. přijímání,
oučastenství na sv. bratrstvích, odpustky, nošení sv. škapulíře, medailí svcených a p.
„bláznovstvím“; ale nedejme se tím zastrašiti, řídme se dle zásady našeho světce:
takové bláznovství nás spasí a připraví nám nevýslovnou blaženost.

12. Sv. **Maxmillan**, biskup a mučedník, apoštol rakouského vojvodství. Středa.

„Toto naše nynější soužení připravuje nám věčnou blaženost.“

Mužové apoštolští, jimižto celé říše získány byly víře křesťanské, byly plni
ducha Ježíše Krista; jen jeho čest a slávu hledali, jen pro něho žili a zemřeli. Ná-
sledovali Krista Ježíše, kterýžto jen slávu Otce nebeského hledal a za ni se obětoval.
Následujmež i my tak vzorný příklad, prosmež o takového ducha, řídmež se dle ta-
kového zásady! Neočekávejmež nic od světa, pak se ho také nebudeme
báti, pak ani pronásledování, ani muky, ba ani smrt nás neodloučí od lásky
Kristovy!

13. Sv. **Eduard**, král v Anglii, panie s chotí panenskou.

„Nejlepší prostředek k oblažení země, národa i rodiny je zachovávání povin-
ností sv. náboženství.“

Náš světec věnoval se službě Boží a dokonalosti křesťanské uprostřed zkaže-
ného světa a svůdných rozkoší dvorských; jeho příklad nás učí, že nedostatek zbož-
nosti nikoliv z obtíží některého stavu pochází, ale z naší nedbalosti a lhostejnosti a
náruživosti našich. Kdo křesťanstvím v pravdě proniknut jest, nedá se ničím
odstrašiti ani tou nejpříkřejší překážkou, naopak překážky ty mu bývají mocnějším
spíše podnětem k horlivosti.

14. Sv. **Kalist**, papež 16. a mučedník.

„Utrpení nám tím spíše pomůže k slávě věčné.“

Svatí nebeští tak podivuhodnou touhu měli po utrpení, poněvadž věděli, že
ze všech cest do nebe cesta utrpení nejkratší jest; proto necítili jaksi bolesti,
muky a utrpení žádné, jelikož v nich viděli jen prostředky k dosažení brzké slávy
věčné. Proč tedy as my tak přílišně utrpení se bojíme a nemůžeme-li se mu vy-
hnouti, je nevrle snášíme? Poněvadž ještě neznáme co jest to Boha viděti, Boha po-
žívati. Prosme o poznání takové!

15. Sv. **Terezie**, panna, opravovatelka řádu. Plnom. odp. získají rozšiřovatelé apo-
štol. Též ve sv. škapulíři. Dnes třetí a poslední ze „zlatých“ sobot, ke cti
Panny Marie co chotí Ducha sv. a prosí se o lásku k sobě pravou.

Dříve nežli se naše světice ustálila v pevném předsevzetí svatosti a dokonalosti, ochabovala často ano i zcela světskému smýšlení (ač nikdy hříchu) se oddala. Ovšem ji tu častěji znepokojovala myšlenka: se mnou to nepůjde, není mi možná se zdokonaliti. Avšak se hned povzbudila rozjímáním neskončeného milosrdenství Božího a moci milosti nebeské, kteráž i ze třtiny klátící se dovede způsobiti nepodvrtný cedr. Rozmnožila tudíž modlitby své a nepřestala prositi a se přičiniti, až zcela stálou v ctnosti byla. Jednej i ty podobně.

16. Sv. **Havel**, opat. Památka posvěcení chrámu Páně biskupského a všech chrámů Páně. Památka též čistoty Panny Marie (kteráž se i budoucí neděli oslavuje.)

„Není většího pokladu nad víru katolickou.“

Pravda, neb ani bohatství, ani poklady sebe větší nepůsobí to co víra svatá; víra přináší hříšníkům spasení, kajícím polepšení, nemocným na duši uzdravení, slepým na duchu osvětlení, a dokonalé činí spravedlivé duše; víra zdobí panny, šlechtí ženy a vdovy, svěťí duchovní, zasvěcuje ženy, korunuje mučedníky a připravuje všem věčnou blaženost uprostřed andělů nebeských.

17. Sv. **Hedvika**, vévodkyně polská. Pondělí.

„Čím výše stojíš dle rodu svého, tím výše státi máš i v ctnosti; a čím vznešenější jsi dle stavu svého, tím skvělejší příklady máš jiným dávat.“

Výborná to zásada, zvláště pro stavy vyšší! Kéžby si ji zamilovali všickni vznešení, urození a bohatí toho světa! Kéžby všickni srdce své naplnili duchem Božím a pravdami sv. evandélium! Kéžby zvláště paní urozené se vystříhaly marnosti, zbytečného šperku a svůdných rozkoší světa! Kéžby se všechny rády modlily, odevzdaly též v každé případnosti do přesvaté vůle Boží jako sv. vévodkyně Hedvika! zajisté by jako tato veliká světice duše své posvěcovaly a velké slávy nebeské hodnými se staly.

18. Sv. **Lukáš**, evandělita Páně, před zvolením svým malíř v Antiochii, věrný spoludruh sv. apoštola Pavla, mučedník v krajině Bithinské.

„Bůh nás povolal, všude kázati sv. evandélium.“

Těmi slovy vypisuje sv. Lukáš sebe a život svůj: kázati — slovem, skutkem sv. evandélium — ctnost, víru, bohabojnost, dokonalý život křesťanský — všude — kamkoliv Bůh volá, v rodinách, v městech, v osadách venkovských, mezi přátely a nepřátely slova Božího, byť i život vlastní se musel položit, neb k tomu nás Bůh povolal, jenž nás někdy dle věrnosti naší a vytrvalosti v dobrém souditi bude.

19. Sv. **Petr** z Alkantary, zakladatel řádu. Středa.

„O blažené pokání, kteréž mi tak velké oslavení připravuješ!“

Náš světec spojil v životě svém nevinnost dítěcí s ustavičným přísným pokáním: v tom ho udrželo rozjímání o budoucí slávě, kteráž všem připravena, jenž zde na zemi nevinně a spolu kajícně žijí. Nemělo-li by i nás rozjímání budoucí slávy povzbuditi k upřímnému, úplnému a stálému pokání, an toho nevyhnutelně zapotřebí máme pro svou hříšnost? Jak krátký jest život náš! jak rychle ubíhá práce, všeliký i sebe tužší boj, zásluha ale křesťanského živobytí a blaženost věčná, odměna takového živobytí, nikdy nepřestane!

20. Sv. **Kolman**, poutník z rodu královského, mučedník na své pouti do Jerusáléma.

„Buď vždy připraven na smrt!“

Sv. Kolman si as sotva pomyslel, že místo do Jerusáléma na věčnost putovati bude; jelikož byl ale připraven na smrt, byl mu nebeský Jerusalems vítanější než pozemský, kamž chtěl doraziti; jak ale kdyby nebyl svatým býval, nýbrž hříšníkem, jako ty duše má? Pak by z muk hrozných, jež utrpěl, byl přišel k daleko větším ještě mukám na věčnosti . . . Protož, buď připravena i ty, duše má! rci s Davidem králem: „jen krok je ode mně vzdálena smrt!“ Kdo se domnívá, že smrt ještě mnoho tisíc mil vzdálena, šálí se, a to tím více, pakli se svou přípravou na cestu do věčnosti odkládá.

21. **Ursula**, panna, mučednice s přemnohými jinými pannami.

„Raději život ztratit, než panenství!“

Tyto svaté panny a mučednice nám zanechali skvělý příklad k následování: raději všecko obětovati i život, raději všecko trpěti i smrt nežli pochlebování svěťáků neb i výhrůžkám jejich povoliti a něco činiti, co by Boha urazilo, nežli nevinnost, dobré svědomí ztratiti. Co nezmůže křesťan i slabá panna, kteráž Krista v srdci svém chová! Dokaž ty alespoň tolik, že se na ničem nezúčastníš, k ničemu nesvolíš co srdci tvému škodí, čím se Bůh uráží, kde se na věčnost zapomíná.

22. Sv. **Filip**, biskup a spoludruhové, mučedníci.

„Křesťan jsem a proto věrným zůstanu Bohu svému až do smrti.“

Čím se připravili mučedníci k boji? Co je tak sílilo a dodávalo setrvání v strašném boji? Bázeň Boží to byla, pokora, umrtvení sebe samých, častá modlitba, častější svatých svátostí hodné přijímání, rozjímání Božích vlastností, pohrdání rozkošemi světskými, touha po blaženosti nebeské. Totéž zbraň, s kterouž i my silně bojovati musíme proti světu a vlastnímu tělu, chceme-li šťastně zvítěziti a slávy nebeské jistě dosáhnouti. Ctižádost, lakomství, chlápnost a jiné ukrutné vášně hubí daleko více duší křesťanských, než Nero, Diokletian atd.

23. Sv. **Jan Kapistrán**, kněz z řehole františkánské. Památka nejsv. Spasitele.

„Bůh všemohoucí dovede i nejtěžší věc učiniti zcela snadnou.“

Co nedovede člověk duchem Božím vedený! Nejdříve vydobývá Bohu zasvěcená mysl sebezapírání skrze zbraň sv. evanĝelium a v ochraně všemohoucí milosti Boží; jeli toto první vítězství vydobyto, vydává se duch v boj se ctižádostí a samoláskou, odnímá těm, kteří se mu odevzdali, příležitost ke hříchu a vodí ty, jež dříve otroky byly hříchu a náruživosti, k svobodě synů Božích. Udivení hledí stísnění lidé na takového hrdinu, jenž mocnou rukou vášním zasazuje smrtelné rány a ze srdcí lidských je vyhání; ubozí se ho proto pevně drží, učí se od něho bojovati, náruživostem odolati a vítěziti v naději věčné slávy v nebesích.

24. Sv. **Rafael**, archanděl, jeden ze 7 nejvyšších andělů. Pondělí.

„Slyš mne a povím tobě, kteří jsou ti, nad nimiž ďábelství má moc: ti zajisté, kteří v manželství tak vcházejí, že Boha od sebe i od své mysli odlučují —; dobrořečte Bohu nebeském a přede všemi živými vyznávejte ho, neb jest učinil s vámi milosrdenství své. Modlitba s postem a almužnou lepší jest, než poklady zlata schovávat, nebo almužna od smrti vysvobozuje a onať jest, ješto čistí hříchy a činí, že nalezáme milosrdenství a život věčný; ale ti, jenž činí hřích, nepřátele jsou duše své!“ (Tob. 6, 16, 17; 12, 6—9.)

25. Sv. Chrysant a Daria, manželé paničtí a mučedníci.

„Čiňme dobře, kde a jak jen můžeme.“

Víra svatá a horlivost křesťanská je svěřená hřivna, kteréž ouroky nésti má dobrého působení v domácnosti i u cizích. Blaze onomu křesťanu, jenž hřivnu tu s mnohým učiněným užitekem bude moci odevzdati! Mnoho zajisté dovede horlivost křesťanská napomínáním, domlouváním, raděním, přispěním, prosbou. Jak mnozí budou někdy děkovati za horlivost svou křesťanskou takto projevenou: jak mnozí ale také budou hořce litovati nedbalosti své v tomto ohledu! Trpce oplakávají vlažnost a lhostejnost vzhledem na spasení vlastní i spolubližních!

26. Sv. Evarist, papež 5. a mučedník. Středa.

„Obcování naše jest v nebesích.“

První křesťané a zvláště učedníci sv. apoštolů ustavičně jen v pravdách nebeských rozjímali a proto na věcech pozemských neměli žádného zalíbení, byli jaksi v duchu již v nebesích. My však právě naopak na věcech nebeských žádného nemíváme zalíbení a jen pro tento život pozemský žijeme; nenlíž to jisté znamení, že jsme synové světa, otroci jeho marnosti a našich náruživostí? Hledme proto polepšiti mravy své! hledme hluboce vniknouti v ducha Ježíše Krista a řídme se jediné podlé něho, abychom hodni učinění byli Jeho zaslíbení!

27. Sv. Frumentius, biskup a apoštol ethiopských.

„Chcešli hodně vysoko vstoupiti k dokonalosti, miluj protivníky své!“

Divná to zásada a nic méně než láková, ale — potřebná. Či rei mi, duše má! o které předpokládám, že toužíš po dokonalosti křesťanské, rei z jaké příčiny tak často ochabuješ a umdléváš v toužení svém? neli proto, že tě jiní znepokojují, často překážejí, jakoby naschvál všecko dělaly — a tobě je to protivné, nemilé, připravuje tě často o vnitřní pokoj, o trpělivost, snad i o milost Boží a tak jsi vždy zase ten starý hříšník! Ale umiň si ode dneška z lásky k Ježíši Kristu, nic více si z toho nedělati, ať se ti přihodí cokoliv, neb to „snad tak musí býti“ si řekni sám k sobě — a jistě že budeš trpělivější, veselejší, Bohu oddanější a v brzku — dokonalejší.

28. Sv. Šimon, příjímím „horlitel“, (někteří mají za to, že jest to onen ženich v Káně Galilejské) a Jůda Tadeáš, apoštolé a mučedníci.

„Abyste statečně bojovali o víru, kteráž jednou dána jest svatým (čili věřícím) vezte o hříšnících, že jsou jako „oblahové bez vody, ježto vítr sem tam honí; stromové podzimní, neužiteční, dvakrát mrtví, vykořenění; bouřlivé vlny mořské, vymítající jako pěnu své hanebnosti, hvězdy bludné, jimžto bouře temnosti zachována jest na věky. . . Ale vy, nejmilejší, vzdělávající se na nejsvětější víře vaší v Duchu sv. se modlíce sami sebe v milování Božím chovejte očekávající milosrdenství Pána našeho Ježíše Krista k životu věčnému. . . Tomuto, kterýž mocen jest zachovati vás bez hříchu a postaviti nepoškvrněné před obličejem slávy své s veselím. . . budiž sláva a velebnost, panování i moc jakož přede všemi věky, tak i nyní i po všecky věky věkův. Amen.“ (Z listu sv. Judy.)

29. Sv. Narcissus, biskup v Jerusalemě. Památka Panny Marie co outočiště umírajících.

„Dobré svědomí se nebojí žádného jedu jazyka pomluvačného.“

Ovšem — ale považ, křesťane milý! jak hrozná věc to jest, jazyka svého

k pomluvě nebo utrhaní na cti zneužívatí. Čest jesti člověka největší bohatství, je dražší než zlato a stříbro, jesti — zvláště lidem v hodnostech postaveným — zcela potřebná, k vykonávání ouřadu . . . a nad to nemůže tento vzácný poklad býti uschován za zámky a závorami! Konečně nemůže skoro nikdy ničím (neb alespoň velmi těžce) býti nahrazena; to však nic neubírá pomlouvači na povinnosti, nahraditi všecko . . . proto bude málo vyvolených, an skoro nemožno jest nahrazovati.

30. Sv. **Pavel**, příjímám moudrý, poustevník.

„Já nechci nic než Boha a nebe!“

Pán Ježíš kdysi velebil otce nebeského, že co před moudrými tohoto světa skryl, zjevil nemoudrým. Kdo byl v pravém smyslu slova v očích světa „nemoudrým“ jako náš světec? tak sice, že mu to příjmení zůstalo pro jeho podivuhodnou sprostnost duše . . . a předce trefil terč v pravém středu: „Já nechci nic než Boha a nebe.“ — Zdali pak u Boha v nebi bude ještě něco žádati? — Ach jak nesčíslný počet žádostí a přání na světě! a předce zůstane pravdou: kolik přání tolik sklamání; neboť — „svět hyne a všecko co jest ve světě.“

31. Sv. **Wolfgang**, biskup v Řezně. Pondělí.

„Co jiným prospívá, musí se státi, byť by i mně scházeti mělo.“

Největší ctnost sv. Wolfganga byla nezištnost, kterou nejskvěleji dokázal tím, že naší zemi české popřál vlastního biskupa (an dříve biskupu Řezeňskému přičtena byla) i s potřebnými k tomu statky, jichžto rád se vzdal k prospěchu lidu českého, nebo jeho srdce vysokomyslné nelpělo na mamonu vezdejší ani na cti a slávě. Nepřikládejme ani my srdce svého k věcem toho světa a ke cti sv. Wolfganga, vzdejme se i my někdy třeba práva svého, kdyby to sloužiti mělo k větší oslavě Boží a ku spasení blížních. Tak jednají svatí.

Lakotnost.

Lakotnost může mnohdy též mladé duše k největším výstřednostem zavést. Jeden příklad toho můžeme podati, který musí pohnouti každého k nejpatrnějšímu potlačování náruživosti až do nejprvnějších počátků.

Jedna paní, která ovdověvši bez dětí byla, zošklivivši si hluk a marnosti světa, uzavřela zbytek svých dnů v tiché samotě ztráviti. Vstoupivše do kláštera trávila svůj čas dílem cvičením se v bohomyslnosti, dílem prací; něco času věnovala čtení užitečných knih; a ostatek zabývala se v společnosti dívek, jež tam byly na vychování, radou a skutkem podporujíc řeholnice, které vrchní zprávu vedly. Mezi všemi byla dívka, která bystrostí ducha všecky předčila a neméně než schopnostmi, také ušlechtilostí mravů se vyznamenávala. K té děvě paní ta s náklonností největší přilnula, a poněvadž se jí zdálo, že ona jí stejným splácí, u sebe pomýšlela, přijmouti ji za vlastní dceru. S ní se tedy častěji zabývala, a vzdělávala ji ve všem, co se pro rozšafnou a počestnou dívku hodí, takovou péči o ni majíc, jakovou by jen matka jí věnovati mohla. Avšak nepřestala jen na tom a pomýšlela dobrodiní své dovršiti ještě jiným způsobem, poněvadž neměla žádných příbuzných a věděla, že rodiče dívky málo zaopatření jsou dary štěstěny a jí tedy málo by odkázati mohli, uzavřela vynahraditi jí vše ze svého a učiniti ji dědičkou celého svého jmění.

Své předsevzetí také ve skutek uvedla a dědictví v závěti jí pojistila. Jednoho dne napadlo jí, aby dívka zjevila, co pro ni byla učinila, a jí tím povzbudila, by tím spíše jejich rad následovala a vřelé náklonnosti, jakou k ní chovala, se víc a více hodnou prokazovala.

Aby toho tím spíše docílila, ukázala jí skříňku se skvosty, které tam měla uschované a pravila: „Toto, jakož i vše ostatní co mám, jsem určila tobě, jestli jen takové, jakož doufám, bude vždy tvé ušlechtilé chování se, abych nikdy toho, co jsem učinila, nemusela pykati a odvolávati.

Však právě opačný účinek, než jaký očekávala, mělo ono neprozřetelné vyjádření se a stalo se původem všeho zlého. Žádost nádhery, skvostného nářadí a krásných šatů, tak přirozená každému srdci ženskému, která však v srdci dívčině až posud dřímala, od této štědré přípovědi počala se probouzeti; stále měla před očima oslepující lesk oněch skvostů a doba, než se bude moci jimi ozdobiti, jí připadala velmi dlouhou; bohatý stav, který jí očekával a svoboda a rozkoše, kteréž jí zaopatřil, a v nichž ona v myšlenkách již napřed se kochala tím trpčím, tím traplivějším jí činily uzavřené zátiší a střídavý a podřízený život toužila proměnit za jiný, než který tam nucena byla trávit. Tak v duchu roztržitá a znepokojovaná, stala se poněkud nespokojenou a netrpělivou a nedovedouc svou již příliš živou a bouřnou touhu na úzdě udržeti, a obávajíc se pak, aby změna jejího ducha nebyla spozorována a ona nepřišla o statky, jež jí tak zaujaly a opanovaly, zaslepená prudkou vášní, uzavřela černým zločinem pojistiti si jich majetnost.

Dobrá paní často, ačkoli jí měla u sebe větší část dne, brala ji do svého pokoje ještě k společnému obědu a večeři.

Nešťastná dívka vmísila jí jednoho večera tajně do pokrmu jed, nevím jak připravovaný a dala jí jej požití, která by se nikdy něčeho podobného nebyla nadála. Domnívala se, že temno noci zakryje její zločin; však netrvalo to dlouho, ona oklamaná paní, popadena jsouc nejprudšími bolestmi se dala do velikého křiku; druhé to slyšely a brzo rozhlásila se po celém klášteře tato smutná událost; vše bylo pobouřeno a zmateno; ihned posláno pro lékaře, který také přišel v čas, aby nebezpečnství vyšetřil a odstranil.

Zděšení, když poznán byl jed, bylo všeobecné a nešťastná dívka trápena výčitkami svědomí, ve svém poděšení brzo byla poznána co vinnice. Žádné pokárání, žádný trest nezdál se býti dostatečným k potrestání tak hrozného provinění. Avšak nešťastná paní chtěla ji ještě zachrániti prosila, aby vinnice jejímu rozsudku byla ponechána, a povolavši ji k sobě něžným a laskavým hlasem takto k ní pravila: „Vím co na tebe tak působilo a tě tak náhle převrátilo. Byla to má chyba že jsem nepředzvídala, co může v mladistvé duši touha po věci, kteráž jí silně opanovala a jež jí jest zadržována. Ty klenoty, po kterých jsi prahla, jsem měla buď na vždy skryti aneb je ukázati teprv tehda, hdyž bych ti je zároveň chtěla dáti.

Ale co jsem tehdaž nespozorovala, mohu nyní napraviti kde ještě k tomu je čas. Nechci, abys měla ještě déle toužiti po tom, co mne více netěší a o čem vím, že těbe těší.

Nyní ti je tedy odevzdávám a ty jich můžeš užiti, jak se ti bude líbiti. K lepšímu a důstojnějšímu zaopatření neopomeni ničeho a mou vinou to jistě nebude, nebudeš-li nejšťastnější ženou, jakáž jen býti může. Za to však tě nyní prosím, abys mi více nezáviděla těchto málo dnů, které tak mi budou drahé, jak mnoho jich budu moci užiti k tvému dobrému.“

Výbuch nejusedavějšího pláče byla jediná odpověď, již k zemi skleslá a tak-řka zničená dívka mohla dáti k tomuto skutku velkomyslnosti a šlechetnosti, již není rovné. Však jakž líbila se Bohu, o čemž se pochybovati nemůže, vzácná ctnost nes-cenitelné paní, právě tak chtěla jeho spravedlnost, aby provinění nevděčné dívky nezůstalo bez trestu. Hrozné výčitky svědomí, jež kračely v zápětí jejího zločinu, strach jenž ji přepadl, aby nebyla prozrazena, stud a hanba, jež cítila v duši své, když zločin byl odkryt, bázeň před hrozným trestem, o němž dobře věděla, že ho zasluhuje, tak zhoubně na ni působily, že muka, která si sama připravila, nemohla přežiti a prudkou horečkou uchváčena v několika dnech skonala.

Setrná dobročinnost.

Povstávají časem lidé, kteříž pro dobro člověčenstva by nesmrtelní býti měli. Však málo jich k našemu neštěstí a k většímu ještě, že je smrt, jakmile se objeví, dříve než jiné z kruhu živých porývá. Tak měla druhdy Francie plakati nade ztrátou arcibiskupa *d'Apochona*, ztrativši v něm jednoho takového výtečníka, kteří by věčně žíti zasluhovali. Vele důstojný *d'Apochon* arcibiskup v *Auch* sídelním městě Gaskoňska byl muž, jenž upomínal na ony dávné pastýře, jenž jiné rozkoše neznali než dobřečiniti jiným.

Neunavný jsa ve své pastýřské péči, nepomíjel nižádné příležitosti ani doby, kde mohl podporovati na všeliký způsob každého, kdož přišel. Byl těшитelem zarmou-cených, podporou nešťastných; nedostatek každého jiného považoval za svůj; a z bo-hatých důchodů, jež přijímal, neužil pro sebe ani desáté části; ostatní bylo jiným rozděleno. Tisíce skutků vypravuje se o jeho šlechetném srdci: my z nich toliko dva vyvolíme, jeden takový, jenž ukazuje jak šetrně dovedl zakrýti své dobrodiní, aby tím zbavil všeho závazku vděčnosti toho, komu od něho bylo pomozeno, a druhý, k jak hrdinné odvaze jej láska jeho nadchnouti mohla.

Kdo se narodil ve vznešeném stavu a vinou osudu svržen, nalezá se v po-stavení bídném; více než jiní jest hoden útrpnosti, poněvadž stydlivostí zdržován, méně než jiní se osměluje zjeviti své nedostatky a prositi o pomoc. Tu nepostačí jen míti šlechetný úmysl takovým přispěti: pravá útrpnost žádá ještě, aby to učiněno bylo způsobem pozorným a šetrným, aby oni pro dobrodiní obdržené nemusili se rdíti.

Poněvadž úsudek lidí přidělil nejvyšší cenu bohatství a způsobil, že za nepatrné jsou považováni, kteří ho postrádají, stala se chudoba, která, jestli je spo-jená se ctností, měla by nejprvnější vážnosti požívati, hanbou; a povržení, jež se jí dostává, dotýká se více těch, kteří by si pro svůj rod vážnosti zasluhovali. Odtud přichází, že takoví lidé často raději hynou bídou, než by hledali pomoci vyjevením své nouze, a pomoc, poskytnutá jim v ten způsob, že přichází jim jako výčitka jejich bídy, jest pro ně často mnohem větší urážkou než dobrodiním. Jest třeba přispěti jim tak aby nepoznali, ba ani netušili, že se to činí proto, že pomoci mají zapotřebí. Překrásný toho příklad podal nám vznešený *d'Apochon*, již v první době, kdy na arcibiskupské sídlo v *Auch* dosedl.

Dostav se tam, dozvěděl se, že tam žijí dvě dámy ze slavné a vznešené ro-diny, které osiřevše a nejsouce zaopatřeny jměním, byly chudobou přinuceny žíti v úkrytu a vzdalovati se společnosti jiných; však že byly moudré a ctnostné snášely

trpělivě a tiše svůj osud. Šlechtný arcipastýř cítil útrpnost nad jejich postavením a rychle usnesl se vhodně a šetrně, jak svá dobrodiní udílel, jim pomoci.

Aby jim na jevo dal svou úctu, jakou k nim chová, navštívil je dříve, než koho jiného, dada tím na jevo, že je ctí a jich si váží nade všechny ostatní. Po prvním přivítání zabral se s nimi v rozmluvu, v níž mohly se přesvědčiti o jeho nelíčené k nim úctě; mezi rozmluvou ukázal na jeden obraz, o nějž prý náhodou zrak jeho zavadil; ten jal se velmi vychvalovati, řka, že by za to s největší radostí dal 2000 skudů, kdyby byl majitelem jeho, že nikdy žádný obraz se mu tak nelíbil, a že kdyby se neměl co obávat, že jim snad příliš vzácným jest, by se osmělil, aby mu jej za jakoukoli cenu postoupily. I odpověděly mu dámy, že jsou velmi rády, že v jich domě našel věc, kteráž se mu velice líbí a že budou si to pokládati za velikou čest, jestli obraz ten od nich darem přijme. Arcibiskup vzdal jim vřelé díky za laskavost, kteráž ho dojala, a poslal, jakmile se vrátil do svého paláce, ihned pro obraz a zároveň 2000 skudů; a aby ještě všechno podezření odvrátil, že by to byl dar, jež jim poskytnouti chtěl, tolik vzkázal ještě díků, že se musily spíše domnívati, že on to považuje za převelký dar, co od nich byl obdržel.

Touto šetrnou dobročinností předobrotivého arcipastýře byly dámy zaopatřeny a dobrodiním obdařeny, aniž by se byly musily styděti, aniž by toho vůbec pozorovaly; on však raději si dal líbiti jmeno nezbedného znalce (neboť obraz ten měl v pravdě pramalou cenu), než aby je nechal bez podpory aneb trpěti nedostatek, poskytnuv jim pomoc s něžnou šetrností, kterou stav jejich vyžadoval. Však větší ještě ctnosti obraz tohoto výtečného muže uvidíme v povídce následující.

P o ž á r.

Jedné noci vypukl v domě chudých obyvatelů prudký oheň. V jedné světnici ve přízemí, kde byl špatně uhašen a špatně přikryt počal se chytati blízkého dříví, odtud chytil skrovný nábytek, který se kolem nalézal; dostav se pak ke dveřím a zapáliv je, rozšířil se až ke schodům, které byly dřevěné a po nich vyše-hnuv, zanesl plamen až na střechnu.

Obyvatelé, kteří byli všickni v prvním spánku, zbuzeni kouřem a praskotem ohně běželi, aby se zachránili ke schodům a nalezše je zapáleny, počali ze všech stran co nejúpěnlivě naříkati. Sousedé křikem poděšení vstali a přiběhše patřili na ten děsný obraz před sebou; přízemí bylo celé v plamenu, který uchvátil sousední světnice a stropem postupoval do poschodí vyšších; střecha byla v největším plamenu, který se tam dostal po schodech a okna všechna naplněna lidmi, kteří uzavřeni mezi dvěma ohni a zbaveni jediné cesty ku vysvobození, kterou by jim byly schody poskytl, zoufale křičeli, prosíce o pomoc.

Nebyli líní a jedni tu, druhí tam přistavovali jim více řebříků, které připevněné k oknům poskytlý nešťastným cestu k vyvážnutí a zachránění se. Někteří ze smělejších pustili se ještě po provazích, a ti, kteří se nalézali níže, vyskočili okny na zemi: všickni konečně tak i onak vyvázli.

Toliko zbývaly ještě dvě dítky, které v malé světničce v nejvyšším patře se nalézaly. Otec jejich, jenž s pánem, kterému sloužil, byl odešel, nechal je k jich neštěstí samotny.

Nemohouce samy si jinak pomoci s pláčem a nářkem prosily jiné o pomoc; však ačkoli každému ze přítomných srdce litostí pukalo, nikdo nevěděl, jak jim pomoci. Světnička, ve které byly, neměla jiného východu, než dřevěnou chodbou, která celá se již stala kořistí plamene; tu nebylo lze jinou cestou dostat se do světničky, leč vstoupilo-li by se oknem do sousedního pokoje, jenž s ní spojen byl. Však mimo to, že byl nejvyšší, dostal se plamen již i tam, a patrné hrozilo nebezpečí záhuby tomu, kdo by tou cestou pokusil se o jejich zachránění.

V tom okamžení přišel arcibiskup d'Apochon; a vida dítky v tak hrozném nebezpečí, byl pohnut útrpností a hrůzou. Jemu nezdálo se však nebezpečí tak zřejmým, jemuž by se byl vydal, kdyby je chtěl zachrániti i nabízel mohutným svým hlasem, by někoho k tomu pohnul, odměnu 100 luisdorů. Vida, že se na to nabídnutí žádný ani nehýbá, a maje za to, že tu odměnu považují za malou, rychle sliboval 200 luisdorů. Však to ještě nepomohlo, poněvadž každému byl život příliš drahý, než aby za jakoukoli cenu dal se pohnouti, odvážiti se v takové nebezpečí.

Pozoruje, že všechno nabízení je marné, zvolal útrpný a zmužilý arcibiskup: „Toho Bůj uchovej, abychom se zde měli všickni nečinně dívati, jak ty dvě nešťastné dítky v plamenech hynou. Čeho se jiní neodvážili, odvážím se já sám.“

A spojiv provazy dva řebříky, poněvadž jeden samotný by byl nepostačil, podepřel je na okno vedlejší světnice a srdnatě vystoupiv proběhl jí uprostřed plamenů až k místu, kde byly dítky a pojav jedno z nich na záda a druhé na rámě snesl obě po téně řebříku bez pohromy dolů za všeobecného obdivu a volání užaslého lidu.

Proč jsou takoví lidé tak řídicí na světě, a proč sotva se narodí tak rychle blahu lidskému a příkladu jiných bývají vyrváni!

Drobnosti.

Kladení základního kamene k novému českému chrámu Páně v St. Louis (v severní Americe), jež správce arcibiskupský Ryan u přítomnosti 17 jiných kněží dne 15. května b. r. odbýval, bylo množství lidu a skoro všechny české spolky tohoto velkého města přítomny.

Slavnostní kázání byla držána v české, anglické a německé řeči. Až posud pozůstával v této velké osadě pouze malý kostelíček. Nový chrám Páně bude se stavěti na návrší, v gotickém slohu 14. století, — 114' dlouhý, 62' široký, o třech lodích, věž bude 152' vysoká. Náklad této velkolepé stavby páčí se pouze na 25.288 dolarů. Kostel celý bude plynem osvětlován a vzduchovým, podzemním teplem otápěn. Velezasloužilý duchovní správce této obce jmenuje se Jos. Hesoun, rodem z Budějovického biskupství.

Ze života zemřelého Vyšehradského probošta veledůstoj. pana **Vojtěcha Ruffer-a** se vypravuje: Ruffer přišel co chudý pacholík ze Skalice na Vyšehrad, donesa s sebou p. Dittrichovi kanovníku, rodáku ze Skalice, list odporučující. Hoch nastoupil učení. Jednoho dne šel kanovník Dittrich s Ruffrem Vyšehradem do Prahy; přijda ku krámku pekařskému, nabídl kanovník svému svěřenci Ruffrovi, aby sobě housku z krámku vzal. Hoch se z počátku zdráhal, pak se ale přiznal, že nemá peněz. „Inu, tehdy budu platiti já“, odvětil, usmívaje se, načež hoch sobě nejmenší housku

vzal. Skromnost tato se knězi líbila, tak že jej tento svěřenec opravdu zajímati počal, a jelikož vlohy u něho zpozoroval, o to se postaral, by se studiím věnovati mohl. Otcovské péči Dittrichově měl Ruffer co děkovati, že bohoslovecká studia ukončiti mohl.

Od té doby postupoval Ruffer co kněz výše a výše, až od Jeho Veličenstva proboštem Vyšehradské kapitole jmenován byl. Jak se vypravuje, cítil Ruffer před domem, kde krámek pekařský druhdy stál, a kde základ k jeho budoucnosti položen byl, jakousi posvátnou úctu. Před několika lety byl onen dům v právní dražbě prodáván; kanovník Ruffer kázal, by dům jemu za každou cenu koupen byl, — což se též stalo. Na tom místě vypíná se nyní krásné stavení — od Ruffra založený Vyšehradský chudobinec.

Bratrstvo notění nejsvětější Svátosti oltářní a podporování chudých chrámů pro arcidiecesi Olomouckou bylo v měsíci srpnu t. r. kanonicky zřízeno u farn. chrámu P. sv. Maurice v Olomouci a arcibratrstvu toho jmena a účelu ve Vídni řádně přivtěleno. Stanovy toho bratrstva a o širší pojednání o něm viz roč. I. „Školy“.

V chrámu P. ct. oo. Redemptoristů na Černém u Litovle bylo na slavnost sv. Petra a Pavla **bratrstvo k útěše dušiček v očišťování** zřízeno a přivtěleno arcibratrstvu t. jm. v chrámě *Santa Maria in Monterone* v Římě. Upozorňujeme na krásné to bratrstvo nyní před nastávající památkou všech věrných dušiček (2 listp.); obšírně však o něm pojednáme příště.

Dvě duše za jedny spodky. Jistý farář ubíral se ze sousední vesnice domů a modlil se cestou breviář. Na několik kroků za farářem šli dva mladí důstojníci. Dohonivše faráře potupně se usmívali, nechali jej za sebou a mezi nimi rozpředl se hovor o náboženství, vlastně o bezbožnosti.

„Nejsem přítelem kněží,“ pravil jeden.

„Já též nejsem,“ odvětil duchaplně druhý.

„Ani sami nevěří v to, co mluví.“

„Jest to řemeslo jako každé jiné.“

„Náboženství jest pro baby dobré.“

„A pro malé děti.“

„Pobožní nemají u mne větší ceny.“

„U mne ještě menší!“

„Člověk dá chudým více, — vycházeje z divadla, nežli když vychází z kostela.“

Tato rozmluva trvala ještě nějakou dobu, tu ale byla přerušena objevením se žebráka, který za křem seděl a okolojdoucí o almužnu prosil. Ubohý žebrák byl skoro nahý, bledý, vyzábělý, vypadal docela tak, že se každý musel nad ním ustrnouti. Důstojníci jej obdařili almužnou a šli dále.

„Chci se vsaditi,“ pravil jeden, „že ten kněz nedá tomu žebráku ničeho.“

„Co nám záleží na chvilce, počkáme.“

„Ano, položíme se tam za to křoví, neb kdyby nás viděl, ze studu již by žebráku něco hodil, aneb by se stavěl býti milosrdným, a tak budeme moci nejlépe kněze pozorovati a posuzovati.“

V skutku sobě lehli za křoví, v několika minutách přišel farář — modle se ještě breviář — blíže žebráka.

Toť se rozumí, že žebrák faráře o almužnu poprosil; farář pohledě na nešťastného, zavřel knihu a sahá do kapse. „Ach ubohý!“ praví farář hmataje v kapsách, „mne se zdá, že u sebe ničeho nemám.“

Důstojníci za křem úsměšně jeden druhého šťuchali. „Něrekl jsem to?“ pravil jeden.

Farář hledal ve všech kapsách a kde nic, tu nic.

„Nemám ani haléře, toť jest mrzuté.“

Tu ale zpozoroval nahotu žebráka.

„Což nemáte žádných šatů?“

„Ovšem že nemám, drahý pane!“

„Tehdy počkejte“, položil knihu na zem, ohlednul se, zdali kdo nepřichází, a zmizel v křoví; za chvíli se navrátil, drže své spodky v ruce.

„Zde vezmite příteli, alespoň ukryjete nahotu, neříkejte ale žádnému ničeho, a modlete se za mne.“

Ubohý stařec přijal sobě podané spodky, děkuje faráři, který se dále ubíral a opět v modlitbě pokračoval.

Příštího dne přišli oni důstojníci k faráři ku svaté zpovědi, neb jich milosrdný čin faráře, jenž spodky svlékl, by jimi nahého přioděl, k tomu pohnul.

Tento skutek milosrdenství přivedl opět dvě duše do lůna katol. církve, které již docela chladny byvše, se opět pro svaté náboženství Kristovo rozehrály.

Dvě duše za jedny spodky! — Ony spodky byly skutečně dobře zaplacený.

Vyzvání.

Dobře porovnává se běh dějů světových, jakož i běh života lidského rozvlákněnému moři; v životě lidském střídá se žalost, která poníží, radost, která výše nese; vlažnost v dobrém, hřích člověka dolů táhne, pokání a ctnostná snaha vysoko nese. A co platí o jednotlivci, to platí i o celých národech; vždyť jen z jednotlivců sestávají. Když ale vlny nejvyš stoupají, když „nebezpečí nejvyšší, tu pomoc Boží nejbližší!“ když národy neb i jednotlivci v nejhorším postavení vězí, tu Bůh okáže svou moc nad větry a bouří, a sešle, každému? — ne, ale — doufajícímu v Něho!

I v národu našem vlny jdou vysoko; bouře zmítá starověkým stromem prav jeho, a což více platí: zhoubný víchř nevěry vůbec pokouší se o vyvrácení velikého stromu církve, a o ulomení větve její v zemích českých zvláště. Kdež pomoci hledati máme? — kdož jiný dovede utišit bouři nežli ten, kterýž vládne nebem i zemí?

Však on pomůže, jen nepřestaneme-li my ho prosit, a v doufat v něho! Ale, rozpomeňme se, jak často v křehkosti své ruce pozdvižené k nebesům klesat necháváme! Jak zřídka asi hodni byli bychom vyslyšení, kdyby se nenašli, kteříž ruce naše — jako někdy ruce Mojžíšovy — podporují, a s našimi prosbami své prosby spojují! A kdo jsou ti dobrodinci? kdož jiní, nežli andělé a svatí v nebesích, se svou královnou v čele! O ano, orodují za nás nebešťané, a my povinni jsme jim díky vy-

dávat za to, a ctít je co své dobrodince! Orodují za nás zvlášť naši sv. patronové, jejichžto vlastní dítky jsme: Cyril a Methoděj, Václav, Janové, Prokop; jim my tedy i k zvláštním díkům povinni jsme. A kterak se jim zavděčíme? kterak jinak, než když šlepěje jejich následovat budeme, které oni v lásce k Bohu konali, když ale také jejich památky, ostatky — co osob nám nejvýše milých — v uctivosti mítí budeme. A hle! milení žákové a žakyně „Školy B. S. P.“ chci Vám dáti příležitost, byste tentokrát lásku svou i vděčnost jednomu z četných sv. rodáků našich prokázati mohli.

V Sázavě, městýsu na řece stejného jména, blíž bojiště nedávno teprv tak oslaveného Prokopa Holého (padlého v bitvě u Lipan) — jest působiště Prokopa svatého; zde žil co řeholník sv. Benedikta po dlouhá léta, a nesmírných dobrodiní prokazoval nejen vůkolí, ale celé zemi nejprv co poustevník a kužez, později co věhlasný svatostí opat; zde i život svůj Bohu a blížímu věnovaný svatě dokončil, zde jeho poustevnická jeskyně, zde jeho hrob, zde i část jeho sv. ostatků se nachází. Zde po mnohá století brať jeho blahodárně působila, až koncem minulého století klášter zrušen, a chrám jeho v chrám farnosti Sázavské jest proměněn. Chrám ten nemající nižádného zádušního jmění, trpí velikou nouzí na posvátných rouchách, má zapotřebí mnohé opravy ano i důstojné toho místa okrasy.

Čtenářové kat. listu „Čecha“ v Praze již skládali mnohé příspěvky k tomuto i zbožnému i vlasteneckému účelu; nezůstaňme my za nimi, okažme i my svou lásku a vděčnost k sv. Prokopu, a složme nějaké dárky, aby z nich k 900leté památce narození jeho, byla radost světcí tomuto v nebesích, by, jako za živa království Boží tak horlivě rozšiřoval, i nyní oslavený v nebesích přímluvou svou u Boha i na blahu jednoho každého z nás pracoval, i k rozmáhání pravého světla víry, a účinné lásky ku Kristu mezi celým národem milým přispíval.

Přispějme tedy, čím kdo může; z mnoha malých dáreků stane se veliký jeden; vždyť i velikostí a krásou svou nás uchvacující jezero také není nic jiného, než veliký počet kapek malých.

Velectihodní otcové duchovní mohli by posloužit i tím, že by laskavě uvolili se sloužit mše sv. „ad intentionem dantis“. Jak v „Čechu“ od 14. července oznámeno, uvolil se jistý vysoce důstojný pán zapraviti stipendia za 1000 mší sv. k tomuto účelu, ano i za víc; stipendia za 1000 jsou zapravena již, posud ale značný počet mší sv. není rozebrán.

Slavná redakce v prokázané již ochotě i dále uveřejní spanilomyslné dárky.*) Té naději se odává, všechny přispět mohoucí co neuctivěji vyzívá

**jeden spolužák ze „Školy B. S. P.“
a pokladník příspěvků.**

***) Zajisté. Redakce.**

Též vyšla knížka, pod jmenem „Der Eheprocurator“, udávající stručné, však veskrze spolehlivé, citaty opatřené navedení, čeho šetřiti třeba při uzávírání sňatků s neletými, vdovami, sirotky, k vojsku příslušnými, s příbuznými atd., jedná o sňatku na smrtelné posteli, o smíšeném manželstvu, o dispensích. Cena je 20 kr., s poštou 22 kr., a výnos čistý věnuje se zcela nadzminěnému účelu. Redakce „Školy“ má na skladě tuto knížku.

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Listopad 1870.

Číslo II.

Na dušičky.

Na dušičky zpomínejte
Zvláště dnes, vy věřící,
K drahým hrobům pospíchejte
Ve svých srdcích truchlící.
Otec snad zde s matkou hnije,
Bratr aneb sestřička.
O jak toužně srdce bije,
V ráj ať vejde dušička!

Dobře dnes se ohledněte,
Jaká zde to zahrada!
Všecko, co kdy v světě kvete,
Smrti v oběť připadá.
Místo kvítků jsou tu rovy,
Semotam kost' vyčnívá;
Vážnými vám káže slovy,
Kam se oko podívá.

Spasné jestiž naučení,
Byste na smrt pomněli.
Ve krátce se život změní,
Byťbyste i nechtěli.
Jak vy jste, tak byli oni
Mladí, staří, jako vy,
K vám též smrt se jednou skloní,
Přijdete sem pod rovy.

Protož jak dnes tak vždy prostě
Za vše věrné dušičky.
Ať vždy sláva Boží roste,
Proste Bohorodičky.
Ona ujme se těch duší,
Vyprosí jim milosti,
Aneb zmírní čistec tužší,
A tak zmírní žalosti.

Pane Otče na nebesích
Vyslyš naše prosbičky:
U Tebe ať v rajských plesích
Octnou dnes se dušičky.
A až ze slzavých dolů
My se odeběřeme,
Prosíme Tě všichni spolu,
Ať se s nimi sejdeme!
A m e n.

Památka duší v očistci.

Věřím svatých obcování.
My na světě žijící křesťané stojíme v duchovním spojení netoliko mezi sebou,
nýbrž i s oněmi křesťany, kteří někdy v tomto smrtelném těle žili a vykročivše ze
života pozemského buď slávy věčné již požívají, aneb ještě na zvláštním místě pášné

spravedlnosti Boží zadost činiti, z viny se čistiti musí, které místo nazýváme očištěc. Blahoslavení v nebi prospívají nám, orodující za nás u Boha a vyprošující mnohé milosti nám potřebné; duše v očištěci čekají však od nás pomoci z krušného místa pokání a útrap.

Co je ale vlastně očištěc? tážeš se. — Očištěc jest místo, kde moudrost a spravedlnost Boží nechává trpěti duše, které z tohoto světa výkročivše, byly sice v milosti Boží, avšak buď mnohými nedokonalostmi ještě obtíženy, aneb neučinily úplně zadost za spáchané hříchy. Jakého způsobu tresty v očištěci jsou, a jaký to tam oheň, o němž často se mluví, o tom nemáme žádné jistoty, dosti, když víme, že útrapy ty jsou hroznější všech muk pozemských. Sv. Cyrill, patriarcha Jerusalemský praví, *) že „každý živý člověk by měl voliti raději až ku konci tohoto světa všemi možnými mukami trápení býti, než jediný den v očištěci trpěti.“ Sv. Augustin dí, **) že „oheň v očištěci prudčí je, než všechno, cokoli svět může bolestného spatřiti, sobě mysliti a pociť.“ A mnozí svatí, Duchem Božím osvícení tvrdí, že se mukám pekelným naprosto rovnají, vyjma nejhroznější muku pekla, zoufalosti a věčnosti. — Útrapy tělesné převyšuje však muka, odloučení býti od Boha, s kterým tyto duše v očištěci co s předmětem své jediné nevroucenější lásky vši mocí touží se spojit. My smrtelníci, majíce duši i srdce zaslepeny, nemůžeme dosti pochopiti horoucnou po Bohu touhu duší v očištěci, které, prosty mamidel světa, poznávají Boha v celé jeho kráse, velebnosti a milostnosti. Ony vědí, že toho neskončeného štěstí dojdou, s nejvyšším svým dobrem jednou na věky spojeny býti a nepomíjejících slastí požívat, daleko ale jest ještě ta doba, a „trápení jsou tedy nadějí, jež prodlévá“ (Přísl. 13, 12), tak že, kdyby možno bylo, samou touhou by zhynuly. — Jak dlouho trvá očištěc? Zajisté, „až na poslední halír vše bude vyplaceno,“ až za všechno bude zadost učiněna a vše čisto a tak schopno, do nebe vkročiti. Délka času nám není známa, an Bůh jinak měří než my krátkozrací smrtelníci, a pak, an dvojí jest délka, skutečná a zdánlivá pro nesmírnou bolest; podle dosvědčení svatých ale trvají ony muky mnohem déle, než se obyčejně domníváme, — pakli totiž oněch duší žádný z nás se neujme a Božské spravedlnosti zadost neučiní. Sv. Brigittě zjevila se duše, která již 40 let v očištěci strádala, a sv. Mechtildě jiná, která již 100 let byla mučena. ***) Ba i o duších takřka svatých se dočítáme, že pro nejmenší své chyby přísně byly trestány na onom světě. Když blh. Frantiska z Pampelony ve svém vytržení viděla duše mnohých vlezbožných jeptišek, jež za živobytí i zázraky činily, ještě za 10, 20, 30 a 60 let po jejich smrti dosud v očištěci a dle jejich vyznání ještě nebyly blízko vysvobození; ach, co se bude dít s námi?

„Hrozněť jest, upadnouti do rukou Spravedlivého.“

A hle, duše křesťanská, ty máš na onom světě třeba svého otce, matku, sestru, bratra, manželku, manžela, děti, přátele, dobrodince —: oni jsou na místě, kde nelze ničeho si zasloužiti, kde přestala doba rozsévání a nastala doba žní, odplaty. S některými jsi byla tu na zemi tak úzce spojena láskou a ku vděčnosti jim zavázána, ti se trápí nyní na místě temnoty a pláče a opuštěnosti, a jsou mučeni snad právě pro tebe, že tobě mnoho shovávali, že tebe milující na Boha zapomínali, že tebou se dali svést k urážkám Boha. Tys jim slibovala vděčnost a lásku a jsi k tomu

*) Citat. ab Horn. conc. 27.

**) In 4. sent. dist. 20. q. 1. c. 2.

***) Rev. libr. 1. sp. gr. c. 59.

spravedlností zavázána, a hle od tebe jedině může se jim pomoci dostatí a vysvobození z hrozného jejich žaláře. Nebo ani anděl Páně jim nemůže pomoci, pakli ty, duše křesťanská, která můžeš zde na zemi ještě zásluh sobě nasbíratí, tyto jim nevěnuješ, jimi nezaplatíš dluh jejich. Kdož může míti srdce tak zatvrzelé, aby nebyl pohnut prosebným hlasem duší v očištcí: „Slitujte se nade mnou, slitujte se nade mnou aspoň vy přátelé moji, nebo ruka Páně dotkla se mne.“ (Job. 19, 20.)

Můžeme jim tedy pomoci, a jakým způsobem? My můžeme pomoci a způsobem mnohým. Církev svatá má hojnost pokladů zásluh Ježíše Krista, Panny Marie a všech svatých a ráda jich rozdává ku prospěchu svých dítek, zvláště těch nejopuštěnějších — duší v očištcí, pakli jenom my přicházíme, ty poklady, abych tak řekl, sobě vyzdvihnouti, pakli očišтивše své svědomí a přijmuvše tělo Páně známým způsobem odpustsky si získáme, jsouce v bratrstvu některém, když určené dobré skutky konáme, a všechny tyto zásluhy když Bohu obětujeme na zadostučinění za duše v očištcí. Obzvláště ale oběť mše sv., kterou sloužíme aneb sloužiti dáme za duše v očištcí, jest nevyčerpatelný zdroj všech zásluh, všeho odpuštění. Božské spravedlnosti musí mši sv. býti zadost učiněno, když sám Ježíš Kristus, jediný syn Boží, na němž Otec nebeský své největší má zalíbení, v oběť se vydává při mši svaté, tak jak na kříži se obětoval, za viny svých dítek v očištcí. O jak přebogati jsme, když můžeme, obětující mši sv. tolikerych darů, takové výkupné rozdávatí, což ani svatým v nebi není možno! S jakou vděčností vejdou tyto námi z očištcě vysvobozené duše do nebeského království, jakou radost působíme tím Bohorodičce, všem svatým a andělům, nejvíce ale Bohu samému, když ukrotivše jeho spravedlnost příčinou jsme, že se spíše spojí s dušemi rozmilými, které musel trestati a od nich tak dlouho vzdáleni býti! Celé nebe bude pak závodit ve vděčnosti k nám, vysvobozené duše a svatí přímluvou za nás, Bůh štědrým udělováním milostí, a andělé pečlivým nás opatrováním. O my šťastní, a třikrát šťastní, že s to jsme i nebi tolikou radost připraviti a sebe nekonečně obohatiti!

Věrní křesťané nebyli nikdy líní ve vydobývání hojných milostí pro duše v očištcí a církev kat. nebyla nikdy skoupá v rozdávání jich. Vždy se konala oběť mše sv. za duše v očištcí a časté modlitby se vysílaly k Bohu za ně. Sv. Odilo, opat klunyacenský nařídil (ku konci 10. století), aby ve všech chrámech jeho řádu (sv. Benedikta) den 2. listopadu po slavnosti všech svatých zvláštní památka svěcena byla všech zemřelých pravověřících, aby se mše sv. konala, hodinky za zemřelé aby se bratři modlili a hojnou almužnu rozdávali. Zbožné to cvičení zavedeno brzo ve všech církevních ústavech a papež Jan XVI. nařídil konečně pro celou církev tu slavnost. Církev sv. žádá tudy, bychme svých bratří a sester v očištcí byly pamětliví; nuže, pomáhejme jim obětí mši svaté, modlitbou a sv. odpustky, seč jsme, aby i nám kdysi spomoženo bylo.

(O bratrstvu k útěše duším v očištcí viz níže.)

Dějiny Božského Srdce Páně.

Listopad.

Dne 2. listopadu světí církev památku všech věrných dušiček. Jsa snad milený čtenáři listů těchto věrným dítětem církve katolické a podle vyzvání matčina zajistě za mrtvé vroucně modliti se budeš a spása zemřelých na srdci ti spočívá, nebude tobě bezpečně nemilým, když zvíš, jakým způsobem bl. Markéta své modlitby za zemřelé s prosbami k Božskému Srdci spojovala a ony působivostí a mocí těchto zdokonalovati dovedla. — Milostivý Bůh dal milované své služebnici věrné poznati veliké útrapy duší v očistci a pohnul ji k tak hluboké útrpnosti, že netoliko sama vykonávala těžká pokání za skonavší nešťastníky, nýbrž i sestrám svým klášterním horlivě toho připomínala, aby modlily se rády a často za lehký odpočinek mrtvých na věčnosti. Poddané sobě novicky vedla k tomu, aby především jiným hned ráno obětovaly sebe se vším smýšlením, všemi řečmi a skutky svými, jež za nastávajícího dne vykonávají budou, Božskému Srdci Páně; mimo to aby v rozličných denních dobách vzbuzovaly jednotlivé ctnosti, jako lásku k bližnímu, vlídnost, mlčelivost, hlubokou pokoru a j., a vzbuzení tato aby spojovaly se zásluhami nejsvětějšího Srdce Kristova a potom konečně obětovaly je za ony ubohé duše, kteréž pro nedostatek dotčených ctností musí káti se za viny v očistci. „Přinášejte, říkávala, nebeskému Pánu v oběť také všechny mše sv., kteréž v církvi kat. se slouží, aby usmířena byla jimi přísná spravedlnost Boží ve prospěch církve trpící. A zdaří-li se Vám, milé sestry, vysvobození některé z nešťastných zajatých, buďtež ubezpečeny, že bude přimlouvati se za Vás tolikéž duší šťastných při stupni trůnu nebeského Krále, kolik bylo vyproštěno kajících Vaší z plamene očistcového.“

Blahoslavená skutkem nejen byla útrpnou spomocnicí nešťastných duší v očistci alebrž také na vzájem spoléhala se důvěrně v mocnou jejich přimluvu u Boha. Když novicky péči a vychování jejímu svěřené provinily se kdysi proti lásce k bližnímu, ustanovila jim za pokání toto duchovní cvičení: „Každá z vás ať modlí se určité hodiny denní za zemřelé, aby duše jejich vyprosily vám tu milost, byste panny od Bož-

ského Srdce na milost přijaty byly, a aby pobožnost k láskyplnému tomu Srdci v obcování našem zaražena býti mohla.“ Po příkladě světice této lze poznati, kterak i my máme konati modlitby své ku Stvořiteli, aby pravého došly vyslyšení na nebesku a od všemohoucího Pána milostivě byly prosby naše vyslyšeny.

V den 13. listopadu připadá svátek sv. Stanislava Kostky, kterýž narodiv se z matky, vznešené Polky, vstoupil na učení gymnasiální ve Vídni, kdež až dosud ukazuje se památkou chtivému cizincovu oku světnice, ve kteréž Stanislav po čas studií bydlíval a kdež nejčistší Matka Kristova se spanilým novorozeňátkem Božským a později anděl Boží Tělo Páně v rukou drže jemu zjevili se. Z Vídně odcestoval šestnáctiletý jinoch pěšky do Augšpurku a Dilling, aby prosil tam sv. Kanišia za přijetí do tovaryšstva Ježíšova. Z Dilling odešel do Říma, kdež dokonil krátkou, avšak slavnou a světeckou dráhu panického života o svátku na nebevzetí blah. Panny Marie, maje teprvé 18 let věku svého. Po všechen čas nedlouhého pobývání na trnitém obzoru pozemském byl Stanislav horlivým a zbožným ctitelem Ježíšova Srdce, jak zřejmo činí slova příbuzné Johanny Berchmannové, kteráž v jednom ze svých vidění následovně píše: „Jednou, když mocně pobouzelo mne cos ve vnitru mém, abych Pána oslavovala a velebila za ty dary lásky a milostí, jakýchž hojně dostalo se světcům Stanislavovi, Ignácovi a blah. Berchmannovi, zjevili se mi náhle všichni tři jednotejně sice, avšak rozdílným světlem ozáření, dle toho, pokud který z nich více vynikl ve vykonávání bohabojných skutků, ctnostném životě a křesťanské sebezapíravosti a s lepším výsledkem podnikal prudké boje proti zlým náklonostem. I zdálo se mi, jakoby spojovali se v tři skvoucí se plameny, jichž veškerá oslňující záře vycházela z nekonečného moře světelného, Božské Lásky Kristova Srdce.“

Den 30. listopada jest úmrtním Pia VIII., římského nejvyššího biskupa, dokonavšího časnou pouť života r. 1838. Týž jsa ještě vrchním pastýřem aneb biskupem v Montalto ustanovil při svém stoličném chrámu též bratrstvo nejsv. Srdce Ježíšova způsobem, kterýž tuto mlčením opomenouti nelze, an skýtá nám ponaučení, kterak podobně jemu jednoty neb spolky k užítku i prospěchu věřících ustavovati možné jest. — Přečta důst. biskup podanou sobě listinu, ve kteréž věřící jeho za zaražení bratrstva Božského Srdce žádali, podepsal ochotně prosby té vyplnění řka, že příjemno mu jest, když poukázati může kající hříšníky na jisté útočiště v Srdce Spasitelově, a ostatní ovečky zavést k spasitelné bráně, kteráž všem tlukoucím se otevírá. Vymoha potom přivtělení nového bratrstva k arcibratrstvu v Římě, vydal ještě zvláštní pastýřský list, aby založení jmenované jednoty co nejvíce oslavil. Objasňuje v něm ovečkám ovčince svého a vykládá pobožnost k Srdci Ježíšovu, dokazuje její působivost před tváří hospodinovou a prohlašuje ji vhodně za jediný účinný prostředek proti trvalé vlažnosti u víře a za silnou páku k pravé zbožnosti a lásce ku Pánu všeho tvorstva. Promluviv o tom připomíná, z čeho sestává v podstatě zavedená pobožnost, zmiňuje se o svatých tajemstvích života i smrti Vykupitelovy, líčí vznešený jich účel co podivuhodné bohaté ovoce a poučuje konečně, kterak snadno lze celou pobožnost předepsanou vykonávati: slovem, snaží se zanícenou horlivostí, a veškerou silou výmluvnosti probuditi všech jasnými důvody a pohnouti, aby všudy v osadách farních řád „Božského Srdce Ježíšova“ co nejčtetněji zřizován byl. Tak horlivými slovy pobádal ctihodný duchovní vůdce diecesany svoje; více ještě však činil to vlastním příkladem. Před samým započatím trvání bratrstva zřídil třídní pobožnost, při kteréž sám i ku kněžím i k lidu horoucně řečnil a tak dušemi všech zachvěti

dovedl, že v den slavnostního zaražení bratrstva nesčetné zástupy křesťanské svátost oltářní pobožně přijímali.

A co pohýbá srdci našimi? Kéž byla by to rovněž vřelá láska k Božskému Srdci Ježíše a Marie, a nikoliv ničemná láska k světu a jeho nekalým radostem!

Život sv. Johanny Františky ze Chantalu, vdovy a zakladatelky řádu.

Chce-li Bůh ve své neskonale dobrotě veškeré století od záhuby duševní zachovati; chce-li církev svou svatou zvelebiti a nepřátely její zahanbiti, vysílá ze svého sídla nebského vánek, a ihned obnoví se vzezření země. Takového cosi událo se i během sněmu Tridentského; v Itálii zavál dech Boží a tu jako zázrakem povstalo mnoho svatých, mezi nimiž prvé mají místo sv. papež Pius V., sv. Karel Borromejský, sv. Filip Nerejský. Z Itálie zavál do Španěl a do Francie; tam zrodil se sv. Ignác, sv. Petr z Alkantáry a sv. Jan z Kříže, tu opět sv. František Sáleský, sv. Vincenc Paulanský a sv. Johanna Františka ze Chantalu, kteráž měla dle řízení Božího na duchovním světě obnovení zúčastniti se. Podobně sesílává Bůh předobrotivý spásonosné prostředky, kteréž příhodny jsou, aby zastaralý kvas hříchů v pokolení lidském vyčistily; stává se to při každém rozhodujícím stavu (krise), že právě tehdy nejvydatnější a nejlepší zřízení z vnitřní církve vycházejí, kde od nepřátel víry ohrožována bývá.

Sv. Johanna Františka ze Chantalu jest světice, jež za naší téměř doby žila a jež naší novověké společnosti úplně náležela. Od všech spisovatelů, kteří o životě jejím psali, líčena jest co světice, kteráž s velikou pokorou a přísností proti sobě spojovala převelikou líbeznoš, mírnoš, upřímnou veselost a obětavost k jiným. Již ve 20. roce věku svého nazývána byla od mnohých „vzornou šlechticnou.“ A v městě Bourbilly byly příslovím šlechticů a šlechticén, že bez paní ze Chantalů nikdo ve společnosti vesel býti nemůže. Ano i po 50 letech, ona šlechticna zakladatelkou kláštera se stala, bylo největší zálibou její v prázdných dobách obveselovati jiných. Tak pravila při jedné příležitosti jistá sestra řeholní o světici: „Abychom mohli býti hodně vesely, musela naše ctihodná matka Johanna přítomna býti; nebyla-li přítomna, postrádali jsme velký díl radosti a zábavy příjemné.“ V oboru rodinném a domácím vynikala světice zvláštní jednoduchostí, jakož i pracovitostí a hospodařením. Pro tyto její dokonalé ctnosti a pro její velepraktickou mysl můžeme ji směle nazvati světici věku nynějšího zvláště.

V mladistvém věku svém vydávala líbeznoš vůni krásných ctností, pokory, skromnosti a nevinnosti, ústy svými dokazujíc vnitřní přesvědčení a křesťanskou rozvahu. Stavši se paní, nabývala síly přibýváním povinností; jest manželkou, matkou, řídí dům a jest zároveň šlechticnou, nepřestavši nikdy svatou býti.

Dávala zajisté ve všem i v lesku a zábavách společenských i také v nejbolestnějších utrpeních na jevo duševní sílu, kterouž jen duše křesťanská míti může. Nešťastným osudem ztrativši manžela milého, straní se radovánek světských, odebírá se do samoty odevzdávajíc se cele vychování čtyř dítek a ošetřování nemocných. Tu dostalo se jí příležitosti, že mohla zdokonaliti se více a více, nebo měla za duchovní vůdce a rádce největší světce té doby. Stavši se klášternicí a zakladatelkou

kláštera spojovala život rozjímavý s nepřetržitou a plodonosnou činností, vystavila 80 domů, dala opravit mnoho klášterů, psala innohé listy, nezanedbavši nikdy péči o dítky, vedla je k bohabojnému životu a poskytovala dobrá napomenutí i po jejich zasnoubení.

Johanna Františka Fremiot, obyčejně paní ze Chantalu zvaná, narodila se r. 1572 v Dijonu, hlavním městě vévodství Burgundského. Jejím krajanem byl sv. Bernard a učenec Bossue. Dle rodu pocházela sv. Johanna Fr. z rodiny úřednické, jež byla ozdobou a jadreem společnosti francouzské. Otec svěřence Benigous Fremiot byl zemským nadvládním, později královským rádcem a presidentem sněmu Burgundského, muž to důstojný, vynikající nejen politickou činností, ale i vznešenou povahou. Matka svěřence zemřela, když Johanna byla teprve 18 měsíců; oplakávána byla ode všech, zvláště od lidí chudých, kteříž jí svou dobrodějkou nazývali. — Stává se často, že nedostává se dítkám jakéhosi cosi, nevyrostou-li v klíně mateřském, t. j. ztratí-li již v mládí svém svou předrahou máti! Podobají se takové dítky bylinkám, kterýmž živý lesk světla slunečního odňat byl. Pozorujícím ale zdá se, že Bůh proto odejmul svěřenci, kterouž k velkým ustanovil věcem, milostné náruči matčino, aby mladému dětku jen mužského vychování se dostalo. Majíc šlechtného a pevného presidenta Fremiota za otce, byla Johanna hned v mládí uvedena v život pevné víry, šlechtnosti a dobročinnosti, kterýchž ctností skvělý příklad v 17. století měla. Společivá na loktech tohoto slavného muže přijímala od něho rozvahu mužnou, cosi bystrého a rozhodného, což zůstalo vždy známkou její povahy. Víra vpustila brzy kořeny do duše její osvěcujíc rozum ve věku, v kterémž rozum ještě nedospělými byti se zdá. Byvši ještě dítkem nemohla snést pohledu jinověrce, aby při tom trpkých slz zármutku neprolévala. Stalo se, že dávány jí byly dárky od jinověrce jakéhosi, jenž u otce jejího návštěvou byv o věcech náboženských mluvil. I nepřijala Johanna od něho dárků, ale hodivše je do plamene pravila: „Ctěný pane! Jako věci tyto v ohni hoří, tak budou i kacíři a nevěrci věčnými mukami trápeni, ješto věřiti nechtějí, čemu Ježíš Kristus nás učil!“

Otec Fremiot nezanedbal ničeho, co by k rozvoji šťastných vloh dítky přispívalo; poskytl jí cvičení, jakéž vyžadoval její stav a čas. Při žádném ale učení nejevila Johanna větší horlivosti jako při učení se náboženství.

Dle starého zvyku shromažďoval otec své 3 dítky ráno a u večer dávaje jim naučení co láskyplný otec a křesťan, ukazuje na krásu a vznešenost víry křesťanské, kteráž od nevěrců přes příliš osočována a tupena bývá. Se zvláštním důrazem ukazoval na nutné a upřímné spojení se s církví katolickou a s viditelným Ježíše Krista nástupcem na zemi. Dušinka útlé dcerušky osvěcovala se více a více a bylo viděti, která radostí plesala aneb která kormoutila se v srdci při vypravování o vítězstvích aneb o pronásledováních církve katolické. Johanna měla již počátkem svého mládí zvláštní náklonnosti k nuzným a chudým, o kteréž později tak skvěle postarala se. Pohled na ubohého žebráčka vynutil jí bolestné slze; a potkavši nuzně oděného připomínala si, že vidí samého Spasitele, nemajícího kam by hlavy své uložil. Proto říkávala v dětinné prostotě své: „Kdybych nemilovala chudých a nuzných, myslala bych, že Boha samého nemiluji.“

Majíc 16 let věku svého a stkvíc se jarou mladostí, brávala podíl i na společnostech vznešených a radovánkách, při kterýchž vysoká šlechta účastensví mívala. Obdivována jsouc ode všech, a chválemi a lichocením obsypávána, seznala mluvu

světa, kteráž nezvyklému uchu velmi lahodí. Povaha jisté dámy, kteráž jí za společnosti dána byla, rozmnožila nebezpečí klesnouti. Osoba tato vynakládajíc vše na veselosti, plesy a ozdobu, neunaveně vykládala mladé šlechticně, kterak by světu více a více zalíbiti se mohla, chtějíc řečí svou krásnou rozvíjející se květinu zkaziti. Neustávala okazovati jí, kterak se má krášlit zlatem a zdobiti věcmi libovonnými; věci, kterýchž užívati pravým křesťanům už Klemens Alexandrinský a Tertulian přísně zakazoval. Nevinná panna naslouchala svůdným slovům osobičky té, nechť jim rozuměti; cítila proti ni vždy jakýsi odpor, za kterýž zodpovídati se nemohla. Nechtěla, aby tato osoba společenství s ní sdílela, avšak tato dovedla svým umělým úskokem udržeti se, majíc více smělosti nežli ctná panna síly jí uniknouti. Proto, že Johanna takřka nucena byla na ničemných mnohdy zábavách podílu bráti, utíkávala se pak k Bohu, k obrazu Rodičky Boží, nazývajíce Bohorodičku svou matkou. Jí zasvětila celý život svůj, poznávši, že jsou to slova svůdná, kteráž s upřímným otce napomenutím se nesrovnávala, ba jim na odpor stála, seznala brzy, že ustavičné radovánky pobožnost seslabují a duši znepokojují a jí velice škodí. Pozorujíc osamělý a prostinký život nejblahoslavenější panny Nazaretské, přijímala vždy mír a pohled v srdcečko své útlé a ozbrojovala se záštitou modlitby, kteráž ji chránila před nastraženým osidlem.

Takovým způsobem ubíhala leta mladého děcka a dospívající panny sv. Johanny Frant. Chantalské.

Cestuje-li pucestný za časného jitra, pozoruje před východem slunce jemné světlo vlekoucí se po celém obzoru; z krásy ranních červánků souditi lze na plný lesk slunka poledního. A podobného cosi cítí v srdci svém zivotopisec, pozoruje-li počátek těch velkých světél, kteréž svatými nazýváme. Z kolébky poznáváme často budoucí jejich života svatost. Na tomto milostném a pevném, ohnivém a předce neposkvřněném dítku vidíme sílu duševní, kterouž svatí a světice přemáhali překážky stavící se záměrům Božským na odpor, pozorujeme velikomyslnost a onen zápal zcela božský, kterýž vede od oběti k oběti, nad čímž slze roní sv. Vincenc Paulanský a čemu diví se sv. František Saleský.

Převeliké čekaly na mladou světici zkoušky. Dospívajíc ve věku měla dle přání sestry své zasnoubiti se s bohatým šlechticem, jenž byl kalvinistou. Vevědouc Johanna, že nastávající choť její, jenž vždy velmi slušně k ni choval se a o víře nikdy se nezmiňoval, jest nevěrcem, byla by málem k sňatku svolila. Ale hledíc jednoho dne oknem, viděla kněze kráčejícího s Tělem nejsvětějším kolem šlechtice, nastávajícího manžela svého. Ale jak ulekla se v srdci svém, když spatřila, že šlechtic ani hlavy neobnažil ani kolén nezohýbl před Bohem skrytým ve způsobě chleba. Děkovala Bohu vroucně, že jí popřál přesvědčiti se o duševním stavu člověka, s nímž měla navždy spojena býti. Od té chvíle uzavřela u sebe odmítnouti každého, kdo by k sňatku se šlechticem nevěrcem ji nutil.

Za nedlouhý čas zvolil otec sám Fremiot své milé dceři manžela, mladého šlechtice Křištofa ze Chantalu, jenž byl nejstarší syn z rodiny Babettun a po přeslici poslední potomek z rodu sv. Bernarda. Že otcova volba byla jeho důstojná, každý snadno přisvědčí. Neb zvolený choť vynikal nejen pevnou věrou a udatností rytíře středověkého, ale i duševním vzděláním a jemným chováním se, jakož zvykem bylo šlechtici během 17. století. Zasnoubení Křištofa s Johannou stalo se r. 1592; dle svědectví dvou věrohodných svědkův při snešení kanonisačním byli oba manželé vzorem pravého a svatého manželství tvoříce jednu duši, jedno tělo. Světice jevila k

manželi svému úctu a poslušnost milujíc jej láskou něžnou, vroucnou a úctyplnou; ona zase milována byla něžně a upřímně. Za nepřítomnosti manželově spravovala statky a vedla celé hospodářství; a tu opět objevil se praktický její rozum při dozoru nad služebnictvem, že vždy vedle ctnosti její i sláva se stkví. Na služebnictvu svém žádala především věrnost k Bohu a pak k hospodáři pánu; ukládajíc jim povinnosti pravila: „Především a hlavně žádám Vás, abyste byli pravými služebníky Božími, Pána to nejvyššího, jenž jest pánem nás všech. Abychom všickni snadněji povinnostem křesťanským dostáli, obnovila jsem fundaci, dle kteréž každého dne u nás v domě nejsvětější obět mše svaté konána bude. Milujte se vespolek co dítky jedné rodiny, neb všickni pod jednou bydlíte střechou, milujte se co bratři a sestry, já nikdy nepřestanu matkou vaší býti.“

Velmi zajímavé jest, pozorovati život sv. Johanny Frt., kterak chovala se ve společnostech světských. Souvěký spisovatel dí o ní: „Baronka ze Chantalu vynikala důstojným vzezřením, jež jemností zdobeno bylo, líbezným okem plným ohně a ducha. Za těmito vnadami zevnějšími ukrývaly se nejkrásnější vlastnosti ducha i srdce. Duše její byla silná a velikomyslná, její příjemnost a nevinnost neporovnatelná, duch její vzdělaný a čilý, její obrazotvornost živá, její zábava velmi příjemná. Proto i věci nepatrné ústy jejími pronešené velkého nabývaly půvabu. Žertovala-li někdy, měla konečný záměr vždy vážný. Svou jarostí a živostí rozveselovala všechny společnosti a svou horlivostí ve víře posvěcovala všecky slavnosti. Měl-li nějaký výlet na venek podniknouti se, souhlasila úplně dle své přirozenosti; nesvolila ale nikdy, nečiníc žádné přetvářky, aby něco takového v neděli aneb v zasvěcený svátek konalo se. Řídíc se dle zásady, že šlechta má lidu svému příkladem dobrým předcházeti, obcovala vždy s celou vznešenou společností velké mši svaté ve farním chrámu Páně místo v kaple zámecké.“

Kterak Bůh světici miloval, dá poznati se ze zázraku, kterýmž rozmnožil Bůh malou zásobu potravin při nastalém hladu, aby světice Johanna dále lidu chudému udíleti mohla. Stalo se to r. 1599. po válce občanské ve Francii, kdy úrody na polích nebylo žádné a při nastalém hladu drahota a nouze byla veliká. Sv. Johanna mívala už dříve u sebe osobu, kteráž pomáhala jí při udílení dárkův chudým. Když už ze všech zásob uděleno bylo a jen v jedné truhlici něco málo mouky uschováno bylo pro obživu v zámku, a předce ještě houfy chudých přicházely, nevěděla [světice jiné rady nežli utéci se v modlitbě k Bohu Všemocnému. Povzbuzujíc jiné k důvěře pravila: „Modleme se důvěru majíce k Bohu svému, jenž zázračně ráčil velké množství lidí malou zásobou nasytiti, a dávejmež jen chudým z mouky uschované.“ A hle! — bralo se z malé zásoby čtyřikráte do téhodne a rozdávalo stědře chudým a z množství neubývalo; to trvalo po šest neděl. Všickni služebníci v tom shodovali se, že zázrak ten na modlitbu šlechticné Johanny stal se.

Majíc svatá Johanna 28 let věku svého oloupena byla ukrutným způsobem o milovaného manžela svého. Jednoho dne navštívil Křištofa šlechtice známý jeho soudruh nabízeje mu, aby pro vyrazení šli na hon. Mile přijal Křištof pozvání a rozloučiv se s manželkou odešel zdrav, ale — smrtelně raneň k večeru domů byl do-
nešen. Druh jeho pustiv se za jelenem střelil nevědomky šlechtice.

Jakou bolest pocítila šlechticna, dá se mysliti. Pozorujíc ty věci, musíme mimovolně stanouti a diviti se prozřetelnosti Božské, kteráž oba manžele na nehodu strašnou připravila. Ubohý manžel položen na lůžko smrtelné manželka drahá hledí na něj, na okraji smrti a hrobu nalezajícího ze, aby znenáhla zvykla si na hroznou myšlenku vroucně milovaného chotě navždy ztratiti, aby už napřed zvykla

si, odevzdávati se trpělivě do vůle Boží. — A trpělivě snášíc nehodu od Boha zeslanou nemstí se nikdy, ani zlým nepatří okem na nešťastného přítele lovce; ba což více, požádána byvší po nějakém čase, aby stála kmotrovstvím jednomu dítku nebohého lovce, ráda svolila.

Aby Bůh služebnici svou připravil na vznešené, jí samé ponechané vedení svatým Františkem Saleským, dopustil, že se dostalo světici přes vše namáhání a bedlivé pátrání po vůdci dokonalém, zpovědníka neopatrného, že musila podobnou zkoušku přestáti jako sv. Terezie. Nesmíme ale zapomenouti, že při vedení duchovním jednotlivých duší vše počínání Božské jest; neb Bůh jest ten, jenž dušem vůdce duchovní posílá a Bůh to opět jest, jenž mnohdy nedává jim takové příležitosti.

Dlouhý čas uběhl, než sv. Johanna Františka Chantalská se sv. Františkem Sales. seznámila se. Aby Bůh světici na příchod svatého připravil, ukázal jí na patě hory Bourbilské obraz svatého; dopustil ze své moci, že stála pod vedením, kteréž jí nesvědčilo a kteréž předce touhu po sv. biskupu Genevském stále oživovalo. Téhož času, kdy Bůh přání takovým způsobem v ní rozněcoval, krotil přirozenost její poněkud pánovitou pokořením na hradě Monthelon a pokořil její samovůli v zázračných ekstasích a tuhých zkouškách. Roku 1604 úmysl Boží úplně byl dosažen. Jako sv. paní ze Chantalu připravena byla podati ze vedení sv. biskupa Genevského, byl i světec často k tomu povzbuzován, aby jí vhodné vedení duchovní poskytnouti mohl. Po mnohá leta vzdělával jej Bůh o samotě, v modlitbě, v opovrhování věcmi pozemskými ku vznešené úloze, udělil mu všechny dary přírody a milosti a obohacoval duši jeho osvětlováním nebeským. Touha světce po zdokonalení svaté vdovy pěkně vyjadřena jest slovy těmito: „Dcero má! kéž by mohla má krev zmítí Tebe a svatou učiniti.“ — Bůh podivuhodný jest ve svatých svých! Počátkem r. 1604, kdy oba svatí podivným řízením Božím sešli se, jeden o druhém nic neslyšel ani nevěděl. Žili zajisté téměř 200 hodin od sebe vzdáleni jsouce a předce, ač nevědomky, k jednomu a témuž cíli určení byli; proto i jeden pro druhého vzdělán byl. Duše jejich však rozdílnou měly povahu avšak sjednocenost srdce, kteráž jest známkou a podmínkou plodnosného spojení.

Jisto jest, že stav duší jejich rozdílný byl. Sv. František Sal. náležel k onomu vrouceně a něžně milujícímu sboru, ku kterémuž sv. Jan, sv. Ambrož, sv. František z Assisi, sv. Bonaventura a učenec Fenelon; sv. Johannu Františku přičísti dlužno k onomu sboru duší silných a bystrých, ku kterýmž i sv. Pavel, sv. Dominik, sv. Ignac, sv. Terezie a učenec Bossue patřili.

Ať jest tomu jakkoliv, jisto jest, že byly povahy rozdílné; poznáváme to i ze slohu psaní. V tomto tedy jediném jsou si rozdílní, ve všem ostatním v nejlepším shodě. U obou vidíme velikého ducha se šlechtností spojeného; u obou tutéž horoucnou lásku k Bohu, opovrhování věcmi pomijejícími, též vzlet duše pozemské k nadhvězdnému nebi a jeho svatým zájmům. Oba svatí kráčí toutéž cestou, byť dle zdání nadpřirozená jich cesta rozdílná býti se zdála. Sv. František Saleský spojuje sílu s jemností a mírností stal se svatým; sv. Johanna Frant. opět spojuje mírnost se silou ducha zasloužila počtenu býti mezi svaté sbory. Oba svatí zajisté pracují na dílu sloužícím ku všeobecnému blahu, jehož hlavní známkou je: mírnost v síle a síla v mírnosti.

R. 1607. dosáhši paní ze Chantalu 35. rok svého věku a byvši se světem poutána pro vychovávání dítek svých, mohla býti vzorným příkladem všem matkám. Arciž vzdalovala se po smrti svého milého manžela světa a rozkoží jeho, což ztvrdila

vstoupivši do třetího řádu sv. Františka; ale ještě tehda nemyslíla na život přímě řeholní. Duchovní vůdce oznámil jí, že jednou vše opustí, ale předce že v klášteře Karmelitanském, kam by se byla světice nejráději odebrala, nezůstane. Při jisté příležitosti dověděla se světice Chantalská od jedné sestry řeholné svou budoucnost, ač jí jasně neporozuměla: „Nebudete nikdy, pravila sestra řeholná; nebudete nikdy šlechtično duchovní dcerou sv. panny Terezie, neboť Bůh všemohoucí žádá, abyste co duchovní matka mnohých deér jí rovnou učiněna byla.“

Téhož r. 1607 povolav sv. František Sal. světici Johannu oznámil jí, že má vstoupiti do řehole sv. Kláry; radostí plesalo zbožné srdce šlechtičny a nerozmýšlejíc se pravila, že úplně je připravena. „Avšak to není vůle Boží,“ pravil sv. František Sal., „on chce, abyste založila řád nový, jehož matkou Vy býti máte. Jsou zajisté mnohé paní, kteréž by si přály žíti dle stanov řeholních, nemohouce ale dílem pro stáří dílem pro churavost přijaty býti opouštějí od úmyslu svého. Takové paní máte Vy míti pod ochranou, Vy máte matkou jejich státi se.“ Světice radostně odvětila: „Toužím jediné po tom, co vůle Boží jest.“ Účel světice byl dosažen a úkol budoucího života určen. Dle prozíratelnosti Božské měla státi se zakladatelkou řehole. Proto už od počátku dětství připravoval ji Bůh dobrotivý řadou trudných nehod ku vznešenému dílu; především ozdobil ji Bůh duší silnou, ješto není těžšího podniku nad založení řádu duchovního, zároveň odívá ji Tvůrce všehomíra krásnou postavou, zdobenou podivuhodnou jemností, pokorou a silou duševní, pro které vlastnosti všude nalezá srdcí nakloněných a poddaných. Ba ještě více pečuje o ni Božská prozíratelnost; neb aby tyto dary přirozené většinou nabyly rozvoje v mládí dospívajícím, odjímá jí Bůh milostné náruči matčino a odevzdává ji otci Fremiotovi, muži plnému živé a pravé víry a povahy pevné, od něhož naučila se obětavosti a pohrdání věcmi marnými. Majíc nyní myšlenku státi se zakladatelkou řádu, musila mnohé neznáze ještě přetrpěti, dílem u svého otce, dílem u zetě a bratra Ondřeje, biskupa v Bourgách, kteříž žádosti její protivilí se. Každá duše citlivá sezná snadno, jak ji as srdce zbolelo, když syn její Celsus, chtěje odvrátiti ji od dobrého úmyslu celováním a objímáním a nemoha toho dovésti, kleknul na prahu a zavěsiv se matce kolem krku pravil: „Nuže tedy, drahá matko, nemohu-li Tě od Tvého předsevzetí odvrátiti, kráčež přes tělo svého syna!“ Ubohá dušinka! srdce by se jí bylo bolestí rozpuklo! Stanula mlčky a pláčem chtěla srdci svému odlehčiti. Tu se jí kdosi tázal, chtěje ji potěšiti: „Ctělá paní! slzy vašeho dítěte mohly by Vás od úmyslu odvrátiti?“ „Nikoliv, odvětila světice klidně, ale rozvažte v srdci, že jsem dítěte tohoto matka!“ — a pozvedši zaroseného oka k nebi překročila jako novozákonní Abraham tělo synovo. Vzdálivši se z domova odebrala se světice do Savojska, kde sv. František Sal. zakoupil dům pro nový řád. Z počátku měla světice jen dvě společnice, brzy už 10, mnohé ze stavu šlechtického, které rády na se vzaly sladké jho klášterné. Duchovním vůdcem jim byl sv. František Sal., jenž jim pokoru, mírnost a lásku k bližnímu nade vše ostatní na srdce kladl: „My musíme světu umřítí, říkával světec, aby mohl Bůh žíti v nás.“ Úlohou sester bylo navštěvovati a ošetřovati nemocné, vyučovati a vychovávatí nuzné; proto nazval sv. František Sal. řád ten řádem navštěvování (navštívení Marie). Maje sv. František S., moudrý a opatrný duchovní vůdce, od světice navždy vzdáliti se, podává jí jiného neméně moudrého a příjemného vůdce, sv. Vincence Paulánského. Takto blížila se sv. Johanna Františka Chantalská ku konci pouti své a ku dokončení své missie. Procestovavši zemi Savojskou, Francouzskou, Lothrinky a Švýcary založila 80 klášterů, byvši ode všech lidí za svatou ctěna.

Ku dokonalému provedení nadobyčejné missie poslal Bůh světici dva výtečné vůdce duchovní; nad to i odhodlané a duchaplné paní, které rády do řehole vstupovaly.

Jako v ohni zlato třídíme, aby od příměsků očištěno bylo: tak chtěl Bůh povýšenou ctitelkyni svou, ozdobenou korunou slávy, zkoušeti v zármutku a trápení; neboť tu teprvé okáže se duše statečná a pro Boha jediné žijící. V ten rozum pronesl se i učenec Bossue, an dí: „Nevím jakým podivuhodným způsobem se stává, že neštěstí a trápení ctnost zdokonalují.“ Že Bůh světici Chantalskou mnohými bolestmi navštívil, víme; neb už v mladistvém věku ztratila milenou matku, později drahého manžela; nedlouho na to odebral se otec a milené dívky na věčnost, viděla umírat své vnuky a zetě. Ano i v dcerách duchovních bolestně navštívena byla, neb mnohé, jí zvláště nejdražší, padly za obět neuprositelné smrti. K nehodám vnějším předružily se brzy i duševné; a tyto boje můžeme právem nazvati mučidlem lásky. Smrt blažená světice blížila se; okamžik smrti, kterýž i u lidí obyčejných nenepatrný a důstojný jest, byl i u světice převelmi krásný. „Drahá máti,“ oslovil umírající svatou vdovu Chantalskou kněz svátostmi přísluhující, „drahá máti, veliké bolesti, jež trpíte, jsou zajisté zvěstovatelky božského ženicha už už přicházejícího. Nechcete mu vstříc jíti?“ „Ano,“ zašepotala hlasem umírajícím svatá, „ano, můj otče již jdu. Ježíši! můj Ježíši! Ježíši!“ Mezitím co svatá ta slova vyřkla, vzletla její čistá a svatá dušinka svému nebeskému ženichu vstříc do sidel nadhvězdnych. — Světice opustila svět zanechavši tělesnou schránku v 7 hodin večer v pátek dne 13. prosince r. 1641. Lůžko umírající světice uschováno až po dnešní den co svatý ostatek v klášteře Neverském. U každého lůžka smrtelného cítíme úctu; ale nejvyšší úctou naplněno musí býti srdce naše u lůžka svatého, jež bylo ustavičným svědkem těch nábožných vzdechů, té živé víry a oddanosti do vůle Boží, té pokory převeliké. Lůžko takové stává se oltářem, ku kterémuž jenom plni úcty přistupujeme a jež opouštíme dojatai jsouce vzorným příkladem. Jako není výmluvnějšího kazatele nad smrt, tak nemůže nás nic více povzbuditi k ctnostnému a bohabojnému životu jako smrtelné lůžko světce.

Tělo zemřelé světice převeženo bylo do Annecy. Od lidí ctěna co svatá a často vzývána byla. Bůh činil zázraky na přímluvu její, a proto vyhlásil ji r. 1751 papež Benedikt XIV. za blahoslavenou, v r. 1767 papež Klemens XIII. za svatou. V církvi svaté koná se památka svaté Johanny Františky Chantalské, vdovy a zakladatelky řadu dne 21. srpna.

Nemůžeme nepřipomenouti ku konci, abychom častěji na ctnostný a svatý život sv. Johanny si vzpomněli, zásadu, kterouž světice už v mladém věku svém zastávala: „Bůh a jeho nepřítel nemohou jedno býti; právě tak i učení katolické víry není jedno s učením kacířským.“

Starý nepřítel Boha jest ďábel; a jako on Boha nenávidí; musí i Bůh jej, jakožto nepřítele pravdy a dobra, nenáviděti; nemohou tedy spolu nikdy jedno býti. Rovněž tak jest s učením. Učení Syna Božího t. j. katolické a učení ďáblového t. j. každé kacířské a nevěřské jsou sobě na odpor; učení Syna Božího jest pravda, učení ďáblového: blud, lež a podvod, mají se k sobě tato učení jako světlo ku tmě, jako barva bílá ku černé. — Jestli pak jsi duše drahá dobře uvážila, že tě Bůh učinil dítkem světla, dítkem pravé víry? Modli se se svatou Johannou Františkou, aby tě naplnil láskou k svaté víře, aby ti udělil milost, by si mohla se silou ducha vykonávat všeho, co k spasení tvému prospěšné a potřebné jest.

Wchod do sw. města Jerusalema.

Jaťo nám již jednou slawnost Božího Pastýře (2. neděle welikonoční) na naši pouti Jerusalemské práwě wšod přišla k rozjímání, podobně i w tomto měsíci hned na počátku slawnost wšech Swatých. Předstawuje se nám tu naše wlast nebeská, otwírá se nám tu práwě to swaté město, Jerusalém nebeský, a my již jakoby napřed práwě do něho wcházíme. Není nám sice dopřáno, už nyní skutečně tam přebýwati, ale duchowně, w duchu tam uřtawičně máme dliti s milostí owšem Boží, o níťto církew sw. prosí (4. ned. welk.), „aby uprostřed změn a neslálostí tohoto swěta srdce naše tam byla upewněna, kdež prawě jsou radosti;“ a w den nanebewstoupení Páně, „abychom duchem nyní již přebýwali w nebesích.“ A budeme-li s milostí Boží spolupůsobiti a jmenowitě ono wzácné předsawzeti, jež jsme w minulém měsíci učinili, po celý život bedlivě a swědomitě plniti, pať budeme moci se sw. apóstolem (Fil. 3, 20) twrbiti, že naše obcowání w nebesích jest, odkudž i Spasitele očekáváme, Pána našeho Ježíše Krista.

Zdá se, jakoby w dnešní slawný den wšichni ti Swatí w nebesích, naši patronové a spoluobčané nebesští se zvláštním zalíbením na nás poutníky pozemské pohlíželi a mocně powzbuzowali k wytrvání na této naší pouti, na které jsme už Bohu díky! daleko, welmi daleko pokročili (ať plníme-li, co spasitelného čítáme a slycháme); ano podávají nám již své pomocné prawice, přimluwy a ochrany své k setrvání w dobrém a ke ko-
nečnému wtročení do nebeského Jerusalema. Hlasitě k nám mluwí, zvlášť dneš, jednoho každého milý patron nebeský s andělem strážným, jen kdybychom hlasu jejich chtěli naslouchati, podobné věci bychom uslyšeli o přestřastné blaženosti nebeské; že wšak příliš býváme naplněni starostmi pozemskými, že mnoho nasloucháme hřmotu swětšnému a hluku swého wlastního pobouřeného srdce, nedowebeme dořiti jasné hleděti do swatého města, jehožto brány každému otwřeny jsou, kdo jen wejiti chce.

Učiň to proto, milý drahý poutníku! jať tě twůj budoucí už čáťto upozornil: nechejž toho swěta pro tuto chvíli, kde toto čteš, býti, nemysli na žádného, jakoby krom Boha a tebe niťdo, ale docela niťdo na swětě nebyl; dnes ti to Otec nebeský dowolí, bys se nemusel starati ani o dům ani úřad, ani o rodinu neb hospodářstwi, dnes zawři ořna swého ducha a dwěře swého srdce a u kleátka pod křížkem swým se posadíš nebo poklekníš, pozdwižni wšše zraků swých i myšlení, nejinať než jakobys už skutečně stál u soudu Božího, a jakoby se práwě jednalo o tebe ale zrowna o tebe, celý život twůj se probírá, a Boží Soudce twůj otwírá ústa k pronášení twého ortele. Zřeseš se, niť ubožáťko! no buď jen dobré myslí, ještě není tať zlé, ještě se může wšedco naprawiti, proto jsem prawil, abys w té tiché komůrce swého srdce dnes pozorněji nežli jindy naslouchal wnuřnutí Božímu a wnuřnutí twého anděla strážce a swatého patrona twého w nebesích. Předstaw si ho w sláwě jeho nebeské a buď už ubezpečen, že i tobě podobná sláwa, podobná blaženost, podobná slast w nebesích připrawena jest, ať zasloužíš-li ji sobě ctnostným životem zde na zemi, neboť jen ctností wydobývá se ona blaženost nebeská a to nemýšlowné štěstí, „čeho oko newidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské newstoupilo“ (1. Kor. 2, 9). D kéž byš častěji pamatoval na blaženost wěčnou w nebesích! wěru toto pamatování by tě powzbudilo welké věci pro Boha činiti, wšeho pohodlí se wzdáti a wšem obtížim a wšemu namáhání se podrobowati a ničeho newyhledáwati než jediné ctnost a bohabojnost. Nahlížel byš, jať málo si posud dobrého wyřonal, ba prawě nic u porownání se sláwou nebeskou a želel byš od srdce, že jsi tolik let stráwil w ne-
činnosti pro wlast nebeskou a želení to by bylo nowou pohůtkou k wytrvání w dobrém.

Nebyla by ti těžká ani obtížná myšlenká práce, kterou na vykoření chyb svých a nedokonalosti vynakládáš, ani protivný boj, kterým bojovati musíš pro ctnost, pro nebe, ale naopak vítaný a milý ti bude každý boj, poněvadž víš, že každé vítězství nad chybami tvými „působí ti přemělní velikou váhu slávy věčné“ (2. Kor. 4, 17). Proč truchlíš, proč jsi zarmoucen v boji svým proti smyslnosti a vlastní přirozenosti? proč si stěžuješ na soužení a utrpení? Truchliti a stěžovati si mohou ovšem pohané a nevěřící, jimžto žádná naděje nethne; jak ale ty můžeš, duše má! stěžovati si a nařikati na to, nač tobě věčná blaženost jest slíbena? Či neučil nás Kristus Pán, uprostřed obtíží tohoto světa se radovati a veseliti, že odplata naše jest veliká v nebesích? Že ale máločty na tuto odměnu nebeskou pamatuješ, není se ovšem co diviti, že hledáš pohodlí a že obtížím se vyhýbáš, že miluješ posud světa a jeho rozkoši, že nenávidíš snižování a myšlenkou touhu po dokonalosti zanedbáváš. Kdo mimo v Boha v něco jiného vkládá naději svou, nikdy nic dokonalého nenvykoná aneb jen poměrně to konati bude; začne, ale nedokončí, a pakli dokončí, přece nenajde tu pravou spokojenost a tu pravou útěchu, kterouž jen Bůh uděliti může.

Budeš-li však často pamatovati na věčnou odměnu v nebesích, a porovnávati její velikost a neobháňlost s malíčkostí tvých soužení, věčnost pak s okamžitým utrpením, povždy k ctnosti a k vytrvalosti v ní povzbuzen budeš. Pak ti nebude těžko snášeti utrpení, nýbrž utrpení nemítí tobě neštěstím zdáti se bude, poněvadž se obávati musíš, že jinak blaženost nebeskou si zasloužiti nemůžeš; nebudeš se ležati, že soužení nastává, nýbrž že přestává. Ne proto sám k sobě: Nyní jest čas k jednání, nyní jest čas k vyhledání, nyní čas k rozšiřování; budu-li v hojnosti rozšiřovati, budu též v hojnosti žiti, pakli mne ale omrzelo rozšiřování, bude prázdna duše má na soudu Božím. Pakli jsem vytěžil mnoho z obdrženou hřivnou (Luk. 19), obdržím odplatu podle měřítka; pakli jsem ale zakopal do země hřivnu obdrženou, budu uvržen do propasti věčné. Čím více trpím zde na zemi, tím více se budu někdy radovati, pakli ale zde trpěti se zdráhám, bude mne Bůh zkoušeti ohněm očistcovým.

Budiž, duše má! dobrým fupcem, hledajícím dobrých perel (Mat. 13), totiž perel ctností a dobrých skutků; vyhledávej pravý poklad a nehynoucí bohatství v nebesích, „kdežto se zloděj nepřiblížuje ani mol káže.“ (Luk. 12, 13.) Gle, leta tvá ubíhají rychle, smrt se ti blíží a ještě leníš? Jeden den, jedna hodina, ba jediný okamžik může člověku, jenž Bohu horlivě slouží, velikou zásluhu spůsobiti; každý dobrý skutek, ba každá dobrá myšlenka, každý dobrý úmysl velkou odměnu v nebesích má k očekávání; každý loj statečně provedený, každé vítězství nad sebou, každinké sebe přemáhání a zapírání, každé potlačení zléh náruživostí mždy vyšší a vyšší stupeň k požívání Boha nám připravuje. Kdyby s blažeností nebeskou jakási lítost je dala spojit, bylo by to u smutných nebesťanů tou největší lítostí, že zde na zemi ještě horlivěji Bohu nesloužili, aby ještě blíže k Bohu mohli nyní přisloupiti v nebesích, a že sobě dočud ještě čas měli, nezískali ještě větších milostí, ještě větších zásluh pro nebe. Učme se tedy, milí poutníkové! ob těchto svých smutných spoluobčanů, té pravé, nikdy nepřestávající horlivosti v službě Boží, každinký den, každá hodina, ba každý krok, každý pohled, každé myšlení budiž dobře a spasitelně vynaložené, a bychom ze svého života co jen možná hodně mnoho užítka vytěžili pro vlast nebeskou — budme ubezpečeni, že nikdy toho nebudeme litovati... ziskudtivě, ba lafotně musíme se ohlížeti po každé příležitosti, kde se o to jedná, Bohu sloužiti, k větší cti a slávě Boží něčím přispěti, pro Boha něco trpěti, a takto pro nebe si něco zasloužiti; mšeď síly těla i duše musíme na to veliké bílo našeho spasení vynaložiti a bychom jen o jediný stupeň výše mohli po-

šoupati v dokonalosti křesťanské zde na zemi, nemáme toho opomenouti, neb se jedná ne jen o jeben, ale mnoho stupňů v slávě nebeské, na které se můžeme snadno s milostí Boží vyšsinouti. Slyšme napomenutí Kristovo ve sv. ewandéliu, jimžto nám v podobnosti o urozeném člověku (Luk. 19, 13), kterýž před odchodem svým rozdál hřivny rozličné služebníkům svým k vydělávání zisku, praví: „Kupčíte dočud nepřijdu.“ My jsme totiž ti služebníci, jimžto Bůh rozličné hřivny, to jest, síly těla a duše odowzda, úřady, powinnosti, příležitosti k dobročinění v tom stavu, do kteréhož jednoho každého pomolal Bůh: nyní máme deenně, ba každé hodiny, každého okamžení těžiti, získati, množiti, shromažďowati, co se jen můbe těžiti a získati a množiti a shromažďowati dá pro Boha a pro věčnost; a to ve všem, ve velkém i v malém, i v té nejmenší a nejnepatrnější věci. Pamatujmež tedy pro tento měsíc ano po celý život svůj na rozkaz Páně: „Kupčíte, dočud nepřijdu.“ Přijmeli kdo slova ta s učenímošti swatou a budeli je bedlivě uwažowati a dle nich powždy se chowati we dne w noci, w štěstí w neštěstí, w radosti w žalosti, w útěše i zármutku — hle pak přijde Pán neočekáwaně w ten den, kterýž On nejlip wí a nám jednomu každému už napřed určil k soudu, se ztoustce, a ukážešli mu pak, duše má, co jsi získala w malých sice věcech, ale bedlivě a svědomitě, pochwálí tě Pán a řekne: „Dobře, služebníče dobrý a věrný, žeš nad málem byl věrný, nad mnohem tebe ustanowím, wejdiž w radost pána svého.“ (Mat. 25, 23.) A powaž duše má, jaká to bude radost, už konečně jistěni býti svého spaseení, Boha požíwati a se všemi swatými a anděli jej milowati a w společenství swatých spoluobčanů ba bratří nebeských věčně wěšw se těšiti; powaž, ano často w tomto měsíci powaž onen přeswatý, přestřastný, přeblažený okamžik twého konečného wtročení do ráje nebes, do wlasti nadhweždné, když budeš s naším poutníkem wolatí :

O, již patřím
swatým bratřím!
mysl jest blažena,
duše jest spasena!

Pronásledování křesťanů v Japanu v letech 1627 a 1628.

Vždy strašlivějším stávalo se pronásledování, a těch několik missionářů, kteří dosud v Japanu se nalézali, obrátili všechn čas i sílu svou k tomu, aby pod usta-
vičnými ranami tyranů v smutek upadající církve poostrovné říše této seč možná ještě podporovali. Ký div, že za okolnostech těchto zprávy o jednotlivých umučeních stávají se vždy vzácnějšími. Však ukrutnosti, o nichž nám brzy bude se zmíniti, jsou takové, že právem podotýká P. Crasset, že při čtení jich nevěřiti možno, že nedostává se víry a lásky ku Kristu, při pomýšlení: Takové muky pro víru bych já nepřetrpěl! Nesmíme se tu tázati srdce, co by učinilo, ale mysliti, že Bůh udá-li se příležitost udělit potřebné milosti k dodržení jemu věrnosti.

Nové muky vymyslí Bugondono, král Arimanský, jenž pro špatné vladaření u císaře zažalován byl a málem div říši i život neztratil. Na prosbu však některých předních byl opět poslán nazpět do svého království s rozkazem, aby lépe zastával úřad svůj, a křesťany v zemích svých zcela vyhubil. Proto vydal nejdříve edikt, aby všichni křesťané mužského rodu až k dětem starým 2 dny jména svá buď udali buď

napsali. Pak poručil zhotoviti tři železa, tvořící dohromady slovo *quivi-chi-tan*, jež znamená tolik, co křesťan, a železy těmito byli křesťané na čele a obou tvářích páleni. Však počet mučedníků, kteří budoucně nejstrašnější vytrpěli muky, jest příliš veliký, než abychom jenom ty, jež nejvíce byli trápeni, mohli udati; obmezíme se toliko na ty, které nalézáme v seznamu blahoslavených. První mezi těmi, kteří r. 1627 a sice 29. července byli trpěli, jsou 3 dominikáni, kněz jeden, Ludvík Bertrand, bratřec sv. Ludvíka Bertranda, apoštola Ameriky, a 2 bratři laici, Mansu či Mancio ze sv. Kříže a Petr de S. Maria, oba poslední rodem Japanové a horliví katechisté a průvodčí dominikánů, v jichž řád naposled byli přijati. Bl. Ludvík Bertrand narodil se v Barcelloně, kdež vstoupil do řádu sv. Dominika. Nejdříve přišel na Filippiny, odkudž na veliké prosby byl poslán do Japanu, kdež v zmíněný den s oběma druhy svými v Omuře došel koruny mučednické, ztráviv s nimi skoro celý rok ve velmi úzkém vězení, kdež den ode dne smrt očekávali. Křesťanům podařilo se zachovati hlavu bl. Bertranda; poslali ji do Španěl, a Bohu zalíbilo se tu služebníka svého oslaviti zázrakem, jenž ztvrzen jest zprávou hodnověrnou.

Neuplynul ani měsíc, když 17. srpna rovněž v Nangasaki tři členové řádu sv. Františka a 12 jiných křesťanů bylo mučeno: 7 jich bylo za živa upáleno, 8 sřato. Jména všech mučedníků těchto jsou: P. František de St. Maria, narozen v Mancha ve Španělsku; pracovav 13 let s pílí neunavnou na ostrovech Filippinských na spásu duší odplul za největšího pronásledování r. 1622 do Japanu, kde ještě 4 leta všem nebezpečím se vydal, až konečně odkryt, jat a k smrti plamenem byl odsouzen. Rovný osud sdělil s ním jeho od mnoha let nerozlučitelný druh a řeholný bratr, Fr. Bartoloměj Laurel, rodem z Mexika, jenž již v útlém mládí oblékl roucho řehole sv. Františka, a s bl. P. Frant. de S. Maria nejdříve přišel do Manely, pak do Japanu. Byl to muž pln pokory, lásky k mrtvení sebe, skromnosti a snahy o bláho bližního; obyčejně připravoval věřících k přijmutí sv. svátostí, a pohany k přijmutí sv. křtu. Toutéž smrtí zemřel též třetí bratr, Antonín ze sv. Františka, rozený Japanec, jenž dlouhý čas zastával úřad katechisty. Teprv v žaláři byl přijat do řádu a slib slavný složil krátce před svou smrtí. Zároveň s jmenovanými třemi mučedníky upáleni byli též Frant. Cusioje, Kašpar Vaz, oba z řádu sv. Františka; Magdalena Riota, vdova z rodu královského (pocházela od krále Františka z Bungo) a jiná vdova, života opravdu svatého, jménem Františka; obě poslední byly z třetího řádu sv. Dominika. Z ostatních 8 téhož dne sřatých patřili dva František Curobivje a Cajus Jemon jako terciárové Dominikánům, ostatních šest: Tomáš Vo, Lukáš Riemon, Michal Risaiemon, Ludvík Macus, Martin Gomez a Maria, manželka Kašpara Vaza, rovněž terciárové, Františkánům. Vyjma prvé tři zmíněné Františkány, byli všichni ostatní mučedníci narozeni v Japanu.

Již 7. září téhož roku 1627. vzplápolala znovu hranice na svaté hoře u Nangasaki: P. Tomáš Tenchi, kněz z tovaryšstva Ježíšova, Ludvík Maki, který ho k sobě přijal a tohoto za vlastního přijatý syn Jan, ukončili toho dne v ohni utrpení svá. Bl. P. Tomáš Tenchi narodil se v Sonongai v království Omura, pocházel z rodiny vznešené a od nejútlejšího mládí byl vychováván v jezuitském semináři v Arimě, až r. 1589 do téhož řádu vstoupil, a v něm po ukončených studiích jako kazatel působil. Musel r. 1614 opustiti Japan a odebral se do Macav, odkud ale po 4 letech zase do vlasti se vrátil, kde v čase ustavičně zuřícího pronásledování pracoval ku spásu rodáků svých. Tu seslal Bůh na horlivce, jež chtěl konečně okrášlit korunou muče-

dnickou, těžké zkoušení: ztratil všechnu odvahu a bez ustání prosil představených svých, aby ho z bratrstva propustili. Tito, by nevydali ho ještě většímu nebezpečí, povolili prosbě jeho; ale ještě téhož dne, co byl propuštěn, vzmužil se a prosil zase tak vytrvale o opětne přijmutí. A poněvadž tato chyba byla jediná chyba, kterou mu mohli předhoditi, byl opět přijat, však nikoliv bez dlouhých zkoušek, jež zmužile přestál, ač při tom vydán byl mnohým nebezpečím. S tím větší pílí věnoval se nyní svatému úřadu svému, až konečně, sotvaže na svátek sv. Majdaleny v domě řečeného Ludvíka Maki mši sv. odsloužil, s tímto a za vlastního přijatým synem jeho jat a v žalář uvržen byl. Zde musel P. Tenchi přestáti těžký boj s vlastními rodiči svými, kteří odpadnuvše od víry, chtěli, by též syn zapřením víry zachoval život svůj. Však tento zůstal pevným a setrval 13 měsíců v útrapách všelikých ve vězení, až konečně do Nangasaki odveden a zde s oběma druhy svými k upálení odsouzen byl. Již ke kolu přivázán pobádal spolutrpitele, by dali poslední a největší důkaz své lásky a věrnosti k Bohu a Ježíši ukřižovanému, a když oheň podložili, žehnal jim ještě jednou, a pozdvíhna pak srdce a zraku svého k nebi, modlil se, až ho zasáhl oheň, a cítil, že mizí síly jeho. Tu zapěl žalm: *Laudate Dominum omnes gentes*, a když byl hotov klesnul, a vypustil duši, stár 56 let, a ztrávil 37 let v tovaryšstvu Ježíšovu. V úředních aktách jeho beatifikace jest zaznamenán následující, přísahou dotvrzený příběh: Když oslavenec u kolu klesl a tělo jeho poznenáhla plamenem bylo zničeno, zůstala jediná prsa ohněm netknuta. Najednou otevřela se, a z nitru vyrazil plamen, jak rubín červený a tak čistý a krásný, že nápadně lišil se od ostatního ohně, a těm, kteří ho viděli, zdálo se, že z jině než z přirozené povstal příčiny.

Právě po dnu a po roce, 8. září 1628, vidělo Nangasaki nový zástup 22 mučedníků vydati svědectví té víře, která znenáhla v krvi vyznáváčů svých měla uto-
nouti. Ukrutníkem tím, jenž novou žádal oběť, byl Bungondono, pán Amurský, jenž zprvu křesťanům příznivým se osvědčiv nyní v nejkrutějšího pronásledovatele se změnil. Z mučedníků těch bylo 12 upáleno, mezi nimi byli 3 Dominikáni a 2 Františkáni, ostatních 10 mučedníků, a byli mezi nimi děti dvou-, pěti- a sedmileté, bylo štáto. V čele celého tohoto zástupu byl bl. P. Dominik Castellet, provinciál Dominikánů v Japaně, narozen 7. října 1592 v Esparragueře v Catalonii, řeholníkem od r. 1608. Byl jat v Nangasaki 15. června 1628 v domě jedné osmdesátileté zbožné vdovy, Luisy; nejdříve žalářován byl v Omuře, pak ale odveden do Nangasaki, aby tu s jinými dvouma bratry své řehole, rozenými Japanci, dosáhl koruny mučednické. Byli to Fr. Tomáš ze sv. Hyacintha, nar. 1598, a Fr. Antonín ze sv. Dominika, n. 1608. Ti dva Františkáni pak byli P. Antonín ze sv. Bonaventury a Fr. Dominik z Nangasaki, jenž prvnějšímu sloužil co katechista, chtěje s ním i ve smrti býti spojen, byv dříve od něho v žaláři přijat do řehole. Bl. P. Antonín narodil se 1588 v Tui ve Španělsku, vstoupil v řád sv. Františka a slo-
živ slavný slib 15. července 1615 odešel s jinými 56 nábožnými na Filippiny, stal se tam knězem, a přišel r. 1618. do Japanu. Zde pracoval ještě po 10 let s pílí neunavnou a v krátkém čase dodal srdce a smířil s Bohem 2000 křesťanů, kteří z bázně před pronásledováním a mukou víru zapřeli; ano mnohé z nich připravil i k smrti mučednické. Jména ostatních 17 mučedníků jsou: Jan Tomaki se svými 4 syny: Dominikem, Michalem, Tomášem a Pavlem, 16, 13, 10 a 7 let starými; Jan Imamura, Pavel Aibara, Romanus, Leo, Jakub Fajachiba, Matěj Alvarez, Michal Jamada syn jeho Vavřinec, Ludvík Nisaci s dvěma chlapci svými Františkem a Dominikem, z nichž onen 5, tento 2 léta byl stár, a zmíněna již osmdesátiletá Luisa. Všichni tito bl. mučedníci byli rození Japanové, všichni byli oudy 3. řádu sv. Dominika, a

po Martinezovi patřili bl. Matěj Alvarez, Ludvík Nisaci se syny svými a Jan Tomaki se svými 4 syny též k 3. řádu sv. Františka.

Po osmi dnech, 16. září 1628 byli jiní tři oudové 3. řádu sv. Dominika v Nangasaki sfati, totiž bl. Michal a Pavel Fimonoja, a Dominik Chobioje, jak již jména svědčí, Japoncové. Škoda, že nemáme o jich životě žádných bližších zpráv, neboť ouřední akta obsahují pouze výroky o jich slavně podstoupené smrti mučednické. Více opět víme o Jesuitovi Michalovi Nakachimovi a o podivuhodném jeho mučení, které na narození Páně 25. prosince 1628 vítězně skončil. Narozen v říši Fingo 1583 byl Nakachima, chlapec jedenáctiletý již obrácen a pokřtěn od P. Jana Bap. Baezy, apoštola říše této. Obětoval se nápotom Bohu a učiniv slib ustavičné čistoty vedl život opravdu svatý. Dvanácte let skrýval v domě svém P. Baezu, a po jeho smrti P. de Borges, ku kterémuž v noci věřící přiváděl, by přijímali svátosti. Dlouho prosil o přijetí do tovaryšstva Ježíšova, o které si byl nashromáždil zásluh velikých. Konečně přijat byl od P. de Couros, nástupce bl. P. Pacheco-va. Již v srpnu 1627 byl v podezření, že v domě svém přechovává missionáře, a proto byl v domě svém dle japonského způsobu držán uvězněn, až v září následujícího roku 1628 se svými druhy domácími odveden byl do Chinabary, kdež všemožným způsobem hleděli ho zbavit víry. Nejdříve byl holemi tak zbit, že kosti se polámaly, a když ustavičně jenom vzýval jméno Boží, vstrčili mu do úst kámen. Kdykoliv však ho vyzvali, aby zapřel víru odpověděl: „Spíše na kusy mne můžete rozsekati, než-li tak bezbožné slovo by mělo vyjít z mých úst.“ Potom zavřeli mu ústa a nosem vlili do něho s velikých nádob vody, a kat jeden šlapal po něm, a vytlačil z něho tak vodu, ale s velikým množstvím krve; a tak učinili mu ještě jednou. I druhého dne muka ta se opakovala. Když potom oslavence položili na vedro sluneční, najednou nad ním objevilo se mračno, chránící ho před paprsky slunečními, kdežto druzí kolem něho jim vystaveni zůstali. Vždyť prosil mučedník Boha, jak sám jednou psal P. de Borges, následovně o pomoc: „Pane, toto slunce jest tvé stvoření, ve všem tvé vůli podrobené, prosím, chraň mne před tímto velikým vedrem.“ V jiném psaní píše, že pravili mu křesťané, že k horším ještě mukám jest zachován, a tu že v bolestech svých obrátil se k blahoslavené Panně: a v okamžení přestaly bolesti. Co ale křesťané statečnému mučedníku předpověděli, mělo se nyní statí.

Asi dvě míle od Nangasaki jest hora, Ungen zvaná, z jejíhož nitru na mnohých místech vylévá se vařící voda sírná, jež zápach nesnesitelný rozšiřuje, a na hollou kůži vylita až na kosti se prožírá. Obyvatelé nazývají otvory, z nichž tato voda se vylévá, jmenovitě jeden větší, jícnem pekelným. Místo toto zvolil ukrutný Bungondono za jeviště muk nejkrutějších pro věrné vyznavače Kristovy. Jeden z mučedníků těchto byl bl. Frant. Michal Nakachima. Dne 24. prosince přivedli ho na horu Ungen, a pokusivše se ještě jednou, ovšem nadarmo, hrozbami i prosbami od víry ho odvrátiti, podrobili ho ještě jednou zmíněné muce s onou vodou do něho vlitou a zas vypuzenou. Potom vedl ho kat k jednomu z oněch horkých pramenů, který se tu v dosti širokou kotlinu rozléval, a v níž voda asi na střevis vysokou stála, a přinutil ho nahá bosýma jíti zkrz: kůže slezla s nohou tak, jako když střevíce se zujou. Potom byl svlečen a tou horkou vodou polit, tak že celé tělo vyjma hlavu bylo naposledy jedna rána, a mučedník nemohl učiniti ani kroku. Odnegli ho stranou a položili na trochu slámy, kde ho v nejkrutším mrazu nahého a ranami posetého po celou noc ležeti nechali. Konečně 25. prosince o 8. hodině ranní byl bl. mučedník přiveden k okraji velikého otvoru, kde mu vřelou vodou i hlavu polili. Dvě hodiny

trpěl i tyto muky strašné bez pohnutí a s vytrvalostí nadlidskou, až konečně smrt jeho trápení konec učinila.

V posledních 4 letech tohoto hrozného pronásledování církve Japanské, a sice od začátku r. 1629 až ku konci 1632 více než 300 křesťanů vytrpělo ještě pro víru muky nejstrašnější. My však zmíníme se jenom ještě o dvou mučenících, kterými z nedostatku důkazů zákonných se končí soud apoštolský, jenž v Manila a v Macao konal se o mučednících japanských. Dne 28. září 1630 bylo státo 6 Japancův, a sice: Jan Kokumbuko, Manso či Mancio, Michal Kinochi, Vavřinec Chizo, Petr a Tomáš Kusioje. Všichni byli katechisty P. Bartoloměje Guttieraze, o němž též se musíme zmíniti, a který jsa z řádu sv. Augustina je do 3. řádu sv. Augustina přijal.

Poslední mučení pak, o kterém soud kanonický byl konán, stalo se 3. září 1632; jména bl. mučedníků, kteří toho dne smrt ohněm vytrpěli, jsou: P. Bartoloměj Gutierrez, P. Vincenc Carvaglio, P. Frant. a Jean de Ortage, tři Augustiniani, eremitové; pak P. Antonín Ichida z tovaryšstva Ježíšova, P. Jeronym de Torres, kněz církevní a spoluoud 3. řádu sv. Františka, konečně Fr. Gabriel a S. Magdalena, Františkán. Bl. Bartoloměj Gutierrez narodil se v Mexiku 1580, a šestnáctiletý vstoupil v řád sv. Augustina, a stav se knězem odešel na ostrovy Filippinské r. 1606, odkud r. 1613 poslán byl do Japanu pln touhy za náboženství vycediti svou krev. Po 18 let pracoval při nesčíslných namáháních a obtížích na spáse duší za nejkrvavějšího pronásledování, života opravdu svatého a řídké opatrnosti. P. Vincenc Corvaglio pocházel ze vznešené rodiny portugalské, narozen na jednom zámku nedaleko Lissabonu. Složiv 1587 v řádu sv. Augustina slavný slib, a stav se po skončených studiích knězem, šel nejdříve do Mexika, odtud v roce budoucím do Manily, a konečně 1623 do Japanu, kde byl nerozlučitelným druhem zároveň mučeného bl. P. Františka à Jesu. Tento z bohaté a vzácné rodiny ve Villa Mediana ve Španělsku narozen, osiřel zcela již v 8. roce, zasvětil se Bohu v řádu Augustinů-poustevníků r. 1614, odešel potom jsa již řeholníkem i knězem 1622 do Mexika, v nejbližším roce ale již do Manily, a odtud v hodnosti provincialního vikáře do Japanu, kde po útrapách dlouhého žalářování konečně dosáhl koruny mučednické. — Bl. P. Antonín Ichida byl rodem Japonec, vzdělání došel v semináři jezuitském, jsa stár 19 let vstoupil r. 1619 do tovaryšstva Ježíšova, a od času toho po více než 40 let pracoval ku spáse nesčíslných duší, které za dlouhý ten čas získal víře Kristově. Rovněž Japonec rodem byl bl. P. Jeronym de Torres, kteréž jméno pravděpodobno dostal v Manile, kdež studia svá ukončil a knězem se stal, načež se ujal zvláště Japanců, kteří tam buď ve vyhnanství žili neb za příčinou obchodu přicházeli, až r. 1632 do Japanu se navrátil, kde od P. Diego, komissaře Františkánů do 3. řádu sv. Františka byl přijat a Jeronymem z Kříže se nazval. Bl. Fr. Gabriel končtě narodil se ve Fonseca v Nové Kastilii, a žil až do 30. roku ve světě tak vzorně, že ho vůbec jenom svatým nazývali. Pak vstoupil do řádu sv. Františka, a tak veliká byla jeho pše pro náboženskou chudobu a přísnost života, že představení ji museli mírniti. Zprávy z Japanu i v něm roznítily touhu tam jíti, a přání jeho se vyplnilo r. 1622. Zdá se, že mu Bůh častěji udělil dar uzdravování. Ano, když již byl v žaláři, a blízká příbuzná místodržitele Nangasackého onemocněla, byl Gabriel z vězení vyveden a prošen, aby nemocnou uzdravil. Uzdravil ji, ale získal ji také Kristu, a to ho zase přivedlo do žaláře.

Nápadné jest, jak mohlo najednou tolik knězů dostati se do rukou pronásledovatelů církve v Japanu. Stalo se to proto asi, že nový místodržitel Uneme nebo Unemon přišed s rozsáhlým plnomocenstvím od císaře Nangasackého (v červenci

1629) hned zástup křesťanů co nejnelidštěji trápití poručil, potom však nějaký čas ustrašeným věřícím pokoje popřál, jakoby se spokojiti chtěl s prvními oběťmi své ukrutnosti. Tu mysleli misionáři, že z úkrytů svých vyjítí mohou, by křesťanům svátostmi přisluhovali a pomoc duchovní přinesli. Unemon však vyslal všude svých slidičů, a tak upadli zmínění kněží do jeho rukou. První z nich byl P. Bartoloměj Guttierrez, jenž skrýval se v Coga v říši Arima. Vyslal služebníka svého, by nakoupil zásob potravných, však tento byl jat od slidičů a přiveden k místodržitelovi, jenž nadarmo ho dal mučiti, aby se dozvěděl místo přebývání knězova. Však tento byl zrazen od samého majitele domu, a ač P. Guttierrez utekl, byl přece dohoněn, a s oběma katechisty svými Janem Koknenbukou a Michalem Knochim do žaláře uvržen.

Po málo dnech byl v Nangasaki chycen P. Ichida, kamž byl povolán, aby některým těžce nemocným podal sv. svátosti. Právě ukončil 13. listopadu 1629 mši sv., v kteréž život svůj Bohu obětoval, když pochopové jej svázali a k místodržitelovi odvedli, kde ho nejdříve chtěli přemluvit k zapření víry své. Když však se zpouzel, byl vržen do žaláře, potom s ostatními jatými, kteří naposledy s ním vytrpěti měli smrt mučednickou, do Omury odveden, odkudž však 25. listopadu 1631 zase do vězení Nangasického byl dodán. Jako v Omure tak i zde v žaláři beztoho strašlivém konali oslavenci mimo cvičení se v pobožnosti také skutky nejprísnějšího pokání, by hodnými učinili se koruny mučednické.

Dvakrát přiveden byl P. Ichida jakožto Japonec rozený před místodržitele, jenž všemožnými sliby hleděl ho od víry odvrátiti, však nadarmo. a proto mukami mělo se dojíti toho, čeho slova dokázati nemohla. Třetího prosince byli oni 5 nábožní i s knězem pevně svázáni, a odvedeni na horu Ungen. Cestou povzbuzovali se k statečnému snášení muk, a zajisté bylo jim třeba více než tohoto povzbuzení, bylo jim třeba vyšší pomoci, aby s hrdinnou trpělivostí přemohli úplných 30 dní trvající nelidskou krutost katanův. 5. ledna 1632 byli stateční vyznávači opět do obecného žaláře uvrženi, kde v mukách největších zůstali až do 3. září téhož roku, kteréhož dne konečně ukončiti se mělo jich utrpení. Když naposledy od sebe odmítli vyzvání, by od víry odpadli, byli odsouzeni k zdlouhavé smrti ohněm. Jmenovaného dne odnešení byli vyznávači v uzavřených nosítkách na „svatou horu,“ kde koly pro ně již byly uehystány. Když z nosítek vystoupili, zanolili žalm: *Laudate Dominum omnes gentes*, přistoupili ke kolům, ku kterým jen zlehka byli přivázáni, a chválili a velebili Boha dále, až kouř a oheň udusil hlasy jejich a dlouhé jich utrpení ukončil. Kostí i popel jejich sebrali a uvrhli do moře.

Těchto 6 obětí v dějinách bezpříkladného pronásledování církve ukončují dlouhou řadu oněch 205 slavných mučedníků, jimž papež Pius IX. 6. července 1867 slavným způsobem přisoudil počtu blahoslavených.

Zásady Svatých.

Listopad.

Měsíc dušičkový; neboť nejen že 2. listopadu připadá památka všech věrných dušiček, i jednotlivé řády církevní slaví v tomto měsíci památku všech svatých svých a druhý den na to všech zemřelých svých; tak 9. Dominikáni, 13. Benediktíni,

a Trinitáři, 14. Karmelitáni, 29. tři řády Františkánské a jiné řády — toť pro nás povzbuzení k horlivým za dušičky modlitbám, by z očiště strašného byly vysvobozeny. Jak ale blaze je těm svatým, jenž očisti uši! Kéž bychom i my tak šťastni někdy býti mohli! Následujmež zásady svatých, bychom i my se svatými stali ještě na světě, pak to bude možná.

1. Slavnost všech Svatých, to jest, Rodičky Boží, sv. andělů a všech svatých nebeských, jenž se po celý rok oslavují, aneb jimžto zvláštní den k oslavení nemůže býti určen. Plnomocné odpustky: 1. v bratrstvu nejsv. Srdce Pána Ježíše, 2. ve sv. škapulíři, 3. na křížek sv. Benedikta, 4. „Zdravas královno“.

„Kráčejte tou cestou, kterou jsme my kráčeli, chcete-li za námi se dostat do slávy nebeské.“

Tak nám zvláště dnes přivolávají svatí nebeští, a volání to nemůže bez potěšného užítu zůstat; nebo církve sv. nám představuje vzory k následování ze všech stavů, z každého pohlaví, stáří a řemesla, aby nikdo se neomlouval, že k dokonalosti křesťanské nemožno mu se vyšínouti. Svatí nebeští byli v těch samých okolnostech, úřadech, řemeslech, jako my, jen že byli s celým srdcem Bohu oddáni, jen jemu se hleděli zalíbiti bedlivým zachováním přikázání jeho a láskou věrnou, vřelou upřímnou a stálou.

2. Památka všech věrných dušiček. Plnom. odp. v bratrstvu nejsv. Srdce P. J. Též středa.

„Dnes mně, zítra tobě.“

Dnešní den nás mocně pamatuje na smrt a na mrtvé; zvláště ale nás má na naši vlastní smrt pamatovati. Přejde zajisté jednou (snad dosti brzo) den dušičkový, jenž nás všechny už zde na zemi nezastihne; pročž hledme ostatku svého života tak dobře a svědomitě a bohabojně a svatě použití k spasení svému, bychom — až nás Pán povolá — tiše, pokojně a utěšeně mohli zemřít. Od dobrého života závisí dobrá věčnost! žijeme jen jednou, jednou též jen umírá člověk; jeli život špatný, smrt nešťastná, jesti i celá věčnost nešťastná! Modleme se — a to vroucně — za zemřelé, starejme se ale též sami o sebe.

3. Sv. Hubert, z myslivce (ženatého) biskup. První čtvrtek. („Popatříž Pane.“)

„Jako mne pohled na kříž Páně k Bohu obrátil, tak mne častější pohled na Ukřižovaného v předsevzetí uchoval.“

Ačkoliv sv. Hubert i ve světě žije žádným hříchem Boha neurazil, předce jen na rozkoše světské myslel . . pohled na Krista ukřižovaného otevřel mu oči duchovní, a hle! stal se z něho nenadálý svatý. Kéž by i nás častější pohled na sv. kříž naučil, hřích v pravé ošklivosti míti, a nenáviděti, an našeho milého Spasitele až na kříž přivedl; častější takový pohled nás v každém pokušení posilní, ozbraní a v dobrém uchová. Však pohled ten se musí státí kajícím a vroucně.

4. Sv. Karel Boromejský, kardinál a arcibiskup Milánský. První pátek.

„Mně se daří dobře“, tak zvěstoval nedlouho po skonání svém zpovědníku svému. Kéž by také jedenkaždý z nás takto po shasnutí svém mohl volati a se těšiti! Proč ne? Budme živi jako sv. Karel, pak též blaze zemřeme jako on, pak se i nám dobře bude dařiti. Všecko tedy jen přijde na to, žítí jako svatí nebeští, t. j. především jiným každinkého hříchu se ouzkostlivě varovati, přikázání Boží svědomitě zachovávat, všechny povinnosti křesťanské a stavu svého bedlivě plniti a takto modlitbou a postem sloužiti Bohu až do smrti v ctnostech křesťanských.

5. Sv. **Emerik**, královic uherský.

„O jen srdce čisté a nevinné, nic jiného nežádám.“

Milujme i my všickni čistotu srdce, stavu jednobokaždého přiměřenou, a nevinnost každého obcování; vystříhejme se nebezpečnostvím a ztrátě milosti Boží; užívejmež všechny prostředky k zachování se v milosti a lásce Boží. Tato láska Boží, pokojné svědomí, útěcha a radost srdce v životě i v smrti toliko čistotným a nevinným duším se uděluje. „Blahoslavení čistého srdce, neb oni Boha viděti budou.“

6. Sv. **Leonard**, poustevník, kněz z rodu šlechtického. První neděle.

„Kdo páchá hřích, otrok jest hříchu.“

Myšlenka tato působila v srdci sv. Leonarda nevýslovnou bázeň a ošklivost před hříchem; každý stín hříchu již zarmucoval zbožné srdce jeho, již i pouhá možnost, hříchem ztratiti milost Boží, znepokojovala nevinnou mysl jeho; pročež opustil dvůr krále Klodovíka a všechny hodnosti, jež ho tam očekávaly, a zvolil si místo osamotnělé, by jen Bohu a svému spasení živ byl. — V tom jej ovšem nemůžeme následovati, abychom svět doslovně opustili, však v duchovním smyslu jej všickni můžeme a máme opustiti: totiž nesmíme dle ducha toho světa žíti a dle zásad jeho, nesmíme milovati svět aniž co na světě jest, rozkoše společnosti zbytečné, vyrazení neužitečná, nýbrž pamatovati máme, že vyhledávání duše spasení nejhlavnější jesti věcí na světě; pročež všechno to s dychtivostí vyhledávati a milovati máme, co nás vede k spasení.

7. Sv. **Engelbert**, arcibiskup Kolínský a mučedník. Pondělí.

„Věrný k Bohu a povinnostem stavu svého.“

Tak smýšlel, tak jednal sv. Engelbert; ač velkých musel podniknouti bojů, mnoho snášeti, věrnost jeho se v ničem nezmenšila; a když i smrtí se mu vyhrožovalo nebál se, poručil celou záležitost svou Bohu, v něhož silně doufal, a tak došel, čeho si tak vřele přál, koruny mučednické, slávy nebeské. Následujmež patrona dnešního dne v jeho svědomité věrnosti v plnění povinností křesťanských, a povinností stavu.

8. Sv. **Bohumír**, biskup Amienský ve Francii.

„Chraň Bůh, aby jedna z mých poddaných duší zahynula!“

Svatí nebeští hleděli co možná mnoho, ano všechny duše jim svěřené Bohu získati, ačkoliv svět takového ducha lásky ani hoden ani povděčný není; nenásleduje ho, a tím hyne. Chcešli pravým býti následovníkem Kristovým, uesmíš nečinně k tomu hleděti, že bližní tvůj Boha uráží, duši svou do věčné záhuby žene, musíš vysvoboditi, pomáhati, spasiti kde jen můžeš, zvláště pak svěřené tobě duše.

9. Sv. **Teodor** (Bohdar), mučedník, patron nováčků vojenských (rekrutů), an hned po odvodu se stal skrze hrdinské víry sv. vyznání mučedníkem. Středa.

„Kdo hotov jest svatě žíti, ten raději v domě Božím poslední místo hledá než první v příbytích bezbožníků.“

Jak velice nás zahanbuje neohrožená srdnatost tohoto statného vojína Kristova! my jsme podobni zbabělcům, jenž pro bázeň lidskou Boží přikázání přestupujeme, bojíme se úsměšků, nemilých pohledů, kdežto sv. Teodor a všickni svatí mučedníci ani těch nejstrašnějších muk se nelekali: obětovali majetek, čest, krev a život svůj, jen aby Bohu věrnými zůstali. Protož se uminiž pevně a neohroženě ničím na světě se nedati svésti ani k té nejmenší více nevěrnosti!

10. Sv. **Ondřej** Avelinský, kněz řeholní.

„Ach co jesti všechno to, co trpím a činím u porovnání s tím, co můj Spasitel za mně trpěl a činil?“

Tento světec zemřel sice náhlou smrtí, ale nikoliv nenadálou; neboť jeho svědomí bylo vždy čisté a život jeho svatý, a tak byl na smrt vždy připraven, nechť přišla v kterékoliv době. Řídil se dle příkazu Páně: „Bděte a modlete se, neboť nevíte, v kterou hodinu Pán váš přijde;“ a tak ačkoliv raněn byl mrtvicí u sv. oltáře při mši sv., o spasení duše se báti nemusel. I my učiníme nejlíp, když jako sv. Ondřej a všickni svatí žítí vždy budeme v milosti Boží a v provozování dobrých skutků.

11. Sv. **Martin**, z vojína štědrého a milosrdného horlivý biskup v Tours. Plnom. odp. rozšiřovatelům apoštolátu.

„Nezdráhám se práce, staň se Pane vůle tvá!“

Kéž bychom se všickni dle této zásady řídili a v službě Boží, byť někdy i sebe obtížnější byla, statečně setrvali, jako sv. Martin. Již co pohanské děcko žil v pokorné skromnosti a nevinosti, chovaje obzvláštní úctu a bázeň před (jemu tehdáž ještě neznámým) Bohem; sotva poznal blahodajné učení křesťanské, byl tak velice dojat, že jako poustevník celý život svůj chtěl strávit na poušti v živobytí přísném. Zatím vedl co vojín mezi bohaprázdnou chasou svatý život, načež — odbyv si čas svůj — jedině Bohu se zasvětil v stavu kněžském. Kněz i nekněz má tedy na sv. Martinu nejkrásnější příklad ctnosti, nevinnosti, víry, a horlivosti v službě Boží: každý jej může následovati, každý ve svém stavu.

12. Sv. **Benedikt** s bratřími (Matouš, Jan, Isak a Kristin), poustevníci řádu sv. Benedikta a mučedníci, patronové země české a moravské.

„Z lásky ke Kristu Ježíši blažení jsme a spokojeni s chudobou svou.“

Jsouť naši světcové patrony chudiny, neb z lásky k chudobě stali se mučedníky. Bohatství zajisté jest překážkou na cestě dokonalosti, kdo chce bohatým býti na majetku vezdejší, chudým a nuzným bude na statcích nebeských. Pročež svatí netoužili nikdy po bohatství, ano báli se ho pro výrok Páně, že tak těžko přichází bohatý k spasení, a uložil-li jim Bůh chudobu, byli s ní a v ní spokojeni, neb ji suášeli z lásky Kristovy. Že ale ty tak těžce neseš chudobu svou, pochází snad jen z toho, že ji ještě nesnášíš z lásky k Bohu; zkusíš to, jistě že to půjde!

13. Sv. **Stanislav** Kostka, klerik z tovaryšstva Ježíšova. Druhá neděle. Plnom. odp. v bratrstvu nejsv. Svát. a v kostelích benedikt.

„Já chci tak žítí, jak se Bohu líbí, byť by se to i jiným nelíbilo.“

Jak se ti líbí, křesťanský čtenáři! taková zásada? a u takového jinocha outlého? Odřekni se jako on světa a zásad světských, drž se toho, co se Bohu líbí, cvič se v pobožnosti, v lásce k nejsv. Svátosti a k přesvaté Matičce Boží, a zkusíš zajisté jako sv. Stanislav útěchy nebeské za živa i v smrti, zkusíš též jako on mocné ochrany nebes Královny zvláště v poslední hodině, od nížto všecko konečně závisí.

14. Sv. **Vavřinec**, arcibiskup Dublinský. Plnomoc. odp.: 1. v bratrstvu nejsv. Svát., 2. ve sv. škapulíři karmelit. (všech Svatých památka).

„Slyšel-li jsi jednou hlas Boží, pak více žádného se neptej!“

Náš světec poznav jednou své od Boha vyvolení k stavu duchovnímu, ani přátel, ani vlastního srdce náklonností více se neptal a Bohu se zasvětil. Tak mnozí činí nejkrásnější předsevzetí pro život budoucí, zvláště po sv. zpovědi, ale tu mu šeptá v levo ďábel: „To je příliš těžké pro tebe, to brzy podleheš;“ v pravo svět: „Snad nebudeš dělati podivína, každý bude na tebe ukazovati, to je všecko přehnané, každý rozumný člověk se ti vysměje;“ a ještě někdo třetí volá v tvém vlastním těle: „tyranství je to! ukrutnost! duchovní samovražda!“ . . . a co se děje s těmi krásnými předsevzetími? rozprchnou se jako dým. Protož pamatuj předce na slovo Kristovo:

„Žádný, kdo vztahuje ruku svou k pluhu (t. j. kdo mi chce upřímně sloužiti), a ohlídá se nazpět, není způsobilý ku království Božímu.“ (Luk. 9, 62.)

15. Sv. **Leopold**, markrabě rakouský.

„I jáť mám Pána nad sebou — Boha nejvyššího.“

Sv. Leopold, patron Rakouska, slouží všem pánům urozeným, vznešeným i vladařům za vzor k následování. Moc, sláva, vznešenost, bohatství, udatnost a urozenost toho světa i všechny schopnosti a vlohy ducha jsou dary Boží, z nichžto každý jednou se bude muset zodpovídati. Pročež ke cti Boží a ku blahu bližních buďtež vynaloženy, jak to sv. Leopold činil, jinak nelze urozeným toho světa přijíti k spasení. Ne podle zásad toho světa, ale podle sv. evandělíum, podle víry sv. budiž vše na dvoře zařízeno, neboť dle víry sv., dle sv. evandělíum souzení budou jak chudí tak i bohatí, jak sprostí tak i urození, jak neučení tak učení, jak poddaní, tak i panstva. Sláva toho světa rychle ubíhá, hledejme jen slávu věčnou!

16. Sv. **Otomar**, opat svato-Havelský. Středa.

„Chceš-li jen, nalezněš všude Boha.“

Náš sv. opat měl při vši starosti pozemské srdce své vždy u Boha; neboť miloval modlitbu, na nižto každá prázdná chvíle byla vynaložena. Při tom držel přirozeného člověka, t. j. choulostivé tělo a žádosti srdce úplně na úzdě bděním postem a všelikou přísností života. To však není ještě vše, co našeho světce tak znamenitého činí — jest to víra, kteráž na výročí církve sv. jako děcko v lůně materském odpočívala a takové umrtvení sebe samého, jež ke všemu návalu a nátlaku světa úplně mlčelo. Učme se od něho aspoň těmito 2 posledním tak potřebným ctnostem.

17. Sv. **Gertrud**, abatyše řádu sv. Benedikta. Plnom. odp. v kostelích benedikt.

„Dobrotivost Boží snáší nedokonalé duše tak dlouho trpělivě, až je s milostí svou zcela dokonalými učiní.“

Sv. Gertrud může ovšem o dokonalosti nejjistější poučení dávat, neb ona takřka v cvičení se v dokonalosti narozena a vychována byla; hned v nejoutlejší věku naučilo se něžné srdce její dokonalé lásce Boží a důkladné pobožnosti. Ustavičné obcování v přítomnosti Boží ji zcela a zúplna s Bohem spojilo, tak že si ji nebeský Ženich za svůj zvláštní stánek vyvolil, jak v zjevení praví: že mimo nejsvětější Svátosti oltářní se nejraději v srdci Gertrudině nachází; i církev sv. v hodinkách dnešních radostně prozpěvuje slova Kristova; „V srdci Gertrudině Mne naleznete“ (*in corde Gertrudis invenietis Me*), O káž by se i o nás všech mohlo říci, že takto chováme Krista Ježíše v srdci svém! A proč tedy Ho nedržíme!

18. Sv. **Maximus**, biskup Mohučský. Plnom. odp. rozšiřovatelům apoštolátu.

„Tehdáž nebylo po vši zemi učenějšího a dokonalejšího biskupa jako Maximus, jenžto pln nevinnosti a učenosti spolu zákona Božího hájil proti bludům nevěrců oustně i písemně, a utvrzen v bázni a lásce Boží všechna pronásledování přestál statečně: sedmkrát zahrán, sedmkrát zase svým věrným zpět dán od Boha. Muž to v neštěstí bez málomyslnosti a beze vši nevrlosti, nikdy sklíčen, nikdy přemožen zármutkem.“ — Tak životopis — nám na poučenou, jak bychom od tohoto světce se učili, nikdy mysl netratiti, vždy v Boha doufati, nikdy ničím se nedát přemáhati.

19. Sv. **Alžběta**, hraběnka Durinská.

„Světlu a marnostem jeho chci odumřiti, světlu chci být ukřižována a i svět mi má býti ukřižován.“

Jak opačně se chováme my, porovnáme-li smýšlení a jednání své s dnešní velikou světící! Hned z mládí takto smýšlela, jak zásada její praví, úplně odumřela

vší marnosti; jak jsme ale my často smyslnosti a marnosti odevzdali mladistvé srdce své! Bohy díky, že ty, jenž to čteš, ještě v mládí stojíš: mnohou lítost a muohý zármutek si můžeš ušetřiti, následuje sv. Alžbětu! starší však hledme alespoň ode dneška nahraditi co jsme ztratili, nehledejme nic více než Boha, Bohu sloužiti a tak do nebe přijíti!

20. Sv. **Felix** z Valois, zakladatel řehole.

„Nebeskou útěchu dává Bůh těm, jenž svůj život jemu zasvětili.“

Sv. Felix a všickni svatí tajili nejraději to dobré, jež pro Boha konali; aspoň nepřipustili nikdy ani tu nejmenší pro to chloubu, ctižádost, okázalost nebo jiný úmysl, vše jen z lásky k Bohu; byliť pamětlivi slov Páně: „Pilně se varujte, abyste spravedlnosti své nečinili před lidmi (proto) a byste od nich vidíni byli, jinak nebudete míti odplaty.“ (Mat. 6, 1). Ovšem ale i povinnost jiná nám káže, konáním dobrých skutků jiných povzbuzovati a vzdělávati: „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a (le) slaví Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 5, 16). Jak tedy oboje spojit? — Dle slov sv. Řehoře: „Tak budiž dílo naše veřejné, aby úmysl zůstal tajný, bychom jak dobrý příklad dali bližním tak i skrytost milovali dobrého úmyslu, jímžto jedině Bohu se líbiti toužíme.“

21. Obětování nejbl. **Panny Marie**, Rodičky Boží. Plnom. odp.: ve sv. škapulíři, 2. „Zdravas Královno“. Též pondělí.

„Ejhle dívka Páně!“

Hned z nejoutlejšího mládí, co děcko 3 leté, byla nejbl. Panna Maria Bohu obětována v chrámu a zasvěcena službě Boží, nám na poučenou, abychom hned z mládí Bohu s celým srdcem sloužili, anebo, pakli jsme ta leta děcká v marnosti a smyslnosti ztratili, abychom aspoň nyní s dvojnásobnou horlivostí Bohu sloužili a sebe jen za sluhy Páně považovali.

22. Sv. **Cecilie**, panna a mučednice v Římě.

„Budiž srdce mé čisté a tělo nepoškořené, abych nebyla zahanbena.“

Velikou dnes ctíme světici, velikou patronku svaté čistoty, neb ona i v stavu manželském zachovala srdce i tělo nepoškořené! Na srdce všecko přijde: od srdce vychází všechna zlá žádostivost, k srdci pak přicházejí zlé myšlenky skrze oči a uši... pročež na uzdě drž smysly své a vši péčí ostříhej srdce své a zachováš čistotu.

23. Sv. **Kliment** římský, papež 4. a mučedník. Středa.

„Pustme mimo sebe marné a zbytečné starosti! sledujmež ctihodný a slávyplný cíl svého povolání! hledmež jen na to, co krásné a příjemné jest před Bohem, jenž nás stvořil! Upřemež zraků svých nezvratně na krev Kristovu, uvažujice, jak drahá jesti před Bohem krev tato, jež pro naše spasení vylitá celému světu milost působila a život věčný. A blahoslaveni, pakli příkázání Boží zachovávati budeme, takto nám odpuštěno bude, co jsme zavinili.“ Z listu sv. Klimenta ke Korintským.

24. Sv. **Kolumbán**, opat. Též sv. Jana z Kříže. Plnom. odp. se sv. škapulíři.

„Bůh provádí plány své, bytby lidé všechno proti nim postavili“; zcela přirozená to věc, neb jinak by nebyl Bůh všemohoucí ani nejvyšší moudrý, jakým skutečně jest. Máť pak Bůh plány své a úmysly ve velkém s celými národy a královstvími jmenovitě s církví svou; a plány též má s jednotlivými. Co se církve sv. týká zdá se, že všechno proti ní povstává, že jí hrozí záhubou, jak praví žalm 2.: „Postavili se králové země a knížata sešla se v jedno proti Hospodinu a proti Pomazanému (Kristu) jeho (řkouce): roztrhejme svazky jejich a vřzme od sebe jho jejich.“ Ale neboj se milá duše, stojí hned na to; „Jenž přebývá v nebesích, směje se jim a Ho-

spodin posmívá se jim,* (to jest: marné jest jejich snažení); Bůh jest a zůstane na věky s církví svou, zůstaň jen i ty k spasení svému v ní.

25. Sv. **Kateřina**, panna a mučednice, patronka mudrců.

„Umění světa přechází, umění nebeské věčně trvá.“

Po ctnosti je umění a učenost nejkrásnější okrasa srdce, ne však učenost toho světa se zde míní, jenž (dle slov písma sv.) nadýmá, ale učenost nebeská, umění Boží, z nichžto nejhlavnější jest: spasiti duše. Více méně jest to povinností každého křesťana, umění to co jen možná u vysokém stupni si zaopatřiti; a čím se to děje? Duchovním čtením, pilným posloucháním slova Božího a rozjímáním o Bohu a vlastnostech jeho, o duši lidské a spasení věčném.

26. Sv. **Konrád**, biskup Kostnický.

„Potřebuješ síly k vytrvání v bedlivém plnění svých povinností? Hledejž ji u nejsvětější Svátostí oltářní!“

Jeden nebo dva dni své povinnosti bedlivě plniti, to je hračka; ale den jak den a celý život svůj v stejné horlivosti strávit, totě věc veliká, jež bez pomoci s hůry nikdy se nepodaří. Pomoc tu pak nikde nenajdeš nežli v hodném přijímání nejsv. Svátostí, tohoto „chleba silných“, v navštěvování a obcování nejdražší oběti mše sv. Cítímeli se proto slabými, utíkejme se hned k pokrmu tomuto nebeskému jako při slabosti tělesné saháme po potravě pozemské, a jistě že zkusíme pravdu slov Páně: „Budeli kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky.“ (J. 6, 52.)

27. Sv. **Barlaam** a **Josafat**, z kralovice poustevník.

„Měj každý den za den první a též poslední svého života.“

Za první — abysi v ctnostech ustavičně prospíval; neboť kdo se domýšlí, že už není daleko od posledního stupně dokonalosti, tenť zajisté nebude spěchat od etnosti k ctnosti, bude leniti, an myslí, že už mnoho k naučení mu nezbývá. Za poslední — abys každinkého dne, ba každé doby jeho dobře použil, jak to odjakživa všickni svatí činili: nespokojeni sami s sebou a s tím, co již učinili, denně si pravili: „Dnes chci začít Bohu dokonaleji sloužiti.“

28. Sv. **Štěpán** mladší, poustevník a náčelník mnoho mučedníků. Pondělí.

„Jestliže vás svět nenávidí, vězte, žež Mne prvé než vás v nenávisti měl.“ (Jan 15, 18.)

Předpovědění toto naplnilo se vždy a naplní se až do skonání světa: až posud bývají spravedliví od zlých všelijak souženi a pronásledováni. Duch světa se zcela protivuje duchu Božímu a zásadám sv. evandélium. „Nikdy (píše sv. Augustin) nikdy nepřestane pronásledování;“ budmež tedy vždy hotovi a připraveni na soužení a pronásledování ze strany bezbožných! hleďme na tomto světě jen Bohu se zalíbiti! řídme se zcela jen podle učení Kristova; trpme všecko s odevzdaností do vůle Boží a s myslí utěšenou! Kristus budiž naším životem a jeho kříž slávou a chloubou naší.

29. Sv. **Diviš**, biskup Alexandrinský. Dnes započni 9 denní pobožnost co přípravu na slavnost marianskou (odpustky).

„Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého.“

„Žádný z nás není tak moudrý, ani tak silný a mocný, by nepotřeboval jiného: ba žádný z nás nemá tolik zásluh, aby sám pro sebe a ze sebe přišel k spasení: každý potřebuje pomoc jiných. A my bychom se chtěli bližního odříci? Kdyby tak Bůh s námi nakládal jako my s bližním, ano kdyby tak jen bližní k nám se choval jako my k němu, kam bychom se poděli? kdo by obstál před Bohem a před lidmi? Jen ten je šlechetný, kdo se k jinému tak chová, jako si přeje, by jiní k němu se chovali.“

30. Sv. **Ondřej**, apoštol. Středa.

„Není kratší cesty k Bohu, jako cesta kříže.“

Užtev sv. Ondřej kříž pro něho přichystaný nelekl se ho, nezbledl ale pln radosti zvolal: „O dobrý kříži! o svatý kříži, po kterémž tak dlouho již toužím! Pokojně a radostně přicházím k tobě; tys přijal Božského Mistra, Ježíše mého; přijmiž i mne, Jeho mučedníka, abych skrze tebe k Němu se dostal!“ Jsouť to slova člověka anebo anděla, táže se sv. Bernard? a odpovídá: slova jsou to člověka smrtelného, jako my jsme, ale člověka, jenž Boha z celého srdce miloval. O kéžbychom i my tak Boha milovali, jak snadná by nám byla všechna práce, jak sladké všechno namáhání a sebe mrtvení, jak utěšené všechno utrpení!

Bratrství k útěše dušiček v očistci.

Dobře uváživše velikou důležitost, jaká má pro každého křesťana pomáhání duším z očistce zařídili ct. oo. „nejsvětějšího Vykupitele“ (Redemptoristi či Liguriani) v Římě ve svém kostele *Santa Maria in Monterone* roku 1841 spolek k tomu účelu, aby nejsvětější obětí a dobrými skutky ustavičně pomoc se skytala duším v očistci. Papež Řehoř XVI. potvrdil to bratrstvo a udělil jemu mnohé odpustky (19. legna 1841) ba povýšil zvláštním listem (8. červa 1841) to bratrstvo na arcibratrstvo s právem zřizovati odborná bratrstva toho jména a účelu. Konečně udělil sv. Otec IX. listem z 23. srpna 1862 generali Redemptoristů ještě dalších plnomocností jako: Aby i

- a) na místech, kde již takové, řádně zařízené bratrstvo k útěše dušiček v očistci v některém chrámu se nachází předce i v ostatních chrámech toho místa totéž bratrstvo, s dovolením diecesanho biskupa zaříditi a arcibratrstvu přivtělití mohl, anižby se ohled bral na vzdálenost pro bratrstva vyměřenou.
- b) Aby nejen každé bratrstvo, které podobně k útěše dušiček v očistci zařízeno bylo, t. j. bratrstvo stejného jména i účelu, ale i každé jiné bratrstvo jiného jména a účelu, když jen připojí k vlastnímu titulu: „a k útěše duší v očistci“ a kanonicky zavedeno jest, s arcibratrstvem spojil, kterým spojením a přivtělením zúčastňuje se na všech odpustcích a výhodách arcibratrstva.
- c) Aby ale tam, kde toto bratrstvo zařízeno není, kněži splnomocnění byli, by věřící do jmenovaného bratrstva mohli přijímati, s tím však závazkem, by jména přijatých ku vtažení do seznamu bratrského buď k arcibratrstvu v „Santa Maria v Monterone“ v Římě, aneb jinému blízkému řádně zřízenému a arcibratrstvu v S. Maria v Monternu podřízenému filialnímu bratrstvu zaslali.

Bratrstvo rozšířilo se rychle po celém Vlašsku, Rakousku, Německu, Švýcarsku, Francii, Anglii i Americe a Asii. Jest již skoro čtyry sta diplomů zaslaných a bratrstvo počítá okolo jednoho milionu spoluúďů, kterých denně přibývá.

Hlavním svátkem bratrstva jest v Římě nanebevzetí Panny Marie; nejhlavněji proto, že arcibratrstvo v Římě blahoslav. Panně pod tímto zvláštním titulem zasvěceno jest.

2. Povinnosti spoluúďů a ředitelů tohoto bratrstva.

1. Všichni věřící obojího pohlaví mohou se do tohoto bratrstva přijati a sice zdarma, t. j. pouhým zápisem jména bez knížečky.

2. Žádá se, aby všichni spoluúďové co nejčastěji skutky dobré za dušičky v očistci konali, a tyto s modlitbami a se skutky všech spoluúďů spojovali.

3. Kněži spoluoudi žádají se, aby jednou v roce mši sv. sami obětovali, nekněži aby ji sloužiti dali a sice za všechny duše v očistci, obzvláště ale za ony, jež za živa k bratrstvu přináležely, jakož i za duše nejuuznější a opuštěné a za ty, jenž svému vysvobození nejbližší jsou.

Poznámka. Rozumějme dobře: spoluúdobé bratrstva jen se žádají o tato roční obětování mše sv. za ubohé dušičky; mše sv. se odporučuje a přeje, protože ona jest první, nejvýtečnější a nejmocnější prostředek občerstvení a vysvobození duší z očistce; není ale nikdo zavázán tuto mši obětovati, ani zámožnější spoluúdobé, nýbrž postačuje, když aspoň jeden níže uvedený dobrý skutek za dušičky se koná. Tak odpadá každá příčina, která by nezámožné neb docela chudé osoby od vstupu do tohoto krásného útěchou, milostí a odpustkami oplývajícího bratrstva zdržovala. Byla by to zajisté velká ztráta, kdyby někdo, jsa dobrým křesťanem z tak lichých příčin odejímal sobě velké zásluhy a ubohým dušičkám výdatnou pomoc plynoucí z bratrstva.

4. Kdo není s to mši sv. dáti sloužit, nahraď ji sv. zpovědí a přijímáním, neo slyšením mše sv., modlením se růžence 5 desátek, neb konáním křížové cesty, které dobré skutky za duše v očistci ať obětuje, a když bedlivými budeme ve vyprošování sv. odpustků pro zemřelé, můžeme býti ujištěni, že i po naší smrti účastnými se staneme tím hojnějšího orodování žijících našich spolubratrů a spolusester.

5. Mimo těchto uvedených dobrých skutků, ze kterých ten neb onen během roku má se vykonati a obětovati za duše v očistci vůbec a zvláště za spoluoudy, nejsou žádné jiné předepsány; údobé se toliko povzbuzují, aby co nejčastěj konáním těch a jiných dobrých skutků hojnost odpustků získali duším v očistci.

6. Spoluúdobé povzbuzujtež horlivě své spolubližné, aby do bratrstva vstoupili, a každý podle vlivu svého stavu pečuj o to, aby řečené bratrstvo všude se zřídilo, ba v jednom třeba místě a farnosti více, an každé jiné bratrstvo přidáním účele „a k útěse duší v očistci“ arcibratrstvu se přivtělnje a účastenství má na všech milostech jeho.

Ředitelé a představení bratrství jednotlivých se žádají, aby, pokud jim možno, častěj aspoň první pondělek v měsíci mši sv. dali sloužit za dušičky; taktěž aby 2. listopadu, totiž na cír. památku „všech dušiček“, co na slavnost bratrstva a po celý oktáv nějakou pobožnost zařídili, tak jak se to děje na mnohých místech za příkladem arcibratrstva *S. Maria in Monterone* po celý iněsíc, a proto iněsíc listopad ne nazývá „iněsíc dušiček v očistci.“

3. Odpustky,

jakých udělili bratrstvu papež Řehoř XVI. a Pius IX. brevem od 19. ledna 1841, 30. září 1859, 22. ledna 1861, 18. února 1861 a 27. března 1863.

Plnomocné:

1. V den zápisu; 2. na slavnost vánoční, sv. 3 králů a Božího Těla; 3. na slavnost Panny Marie početí, narození, zvěstování, očišťování a nanebevzetí; 4. na slavnost sv. Michala, archanděla, zjevení (8. května) a sv. M. arch. (29. září), sv. Josefa, pěstouna P. (19. března), a jeho patrocinium, 3. neděle po velkonoci a sv. apoštolů Petra a Pavla (29. června); 5. na památku „všech věrných duší“; 6. jednou v iněsíci na kterýkoli den; 7. v hodině smrti, když kajícím srdcem vzýváme jmeno Ježíš, třebas jen v mysli, když ústy již nemůžeme mluvit

Poznámka. Odpustky jmenované 1—6 se získají, když po správě Boží některý ckrám P. neb kapli navštívíme a zde se modlíme na úmysl sv. Otce. — Plnom. odp. na slavnosti řečené mohou se získati buď v den slavnosti neb v její oktávu.

Neplnomocné.

1. 7 let a 7 kvadragen na všechny dosud nejmenované slavnosti Páně, Panny Marie a sv. apoštolů; 2. taktéž 7 let a 7 kvadragen po 7 dní následujících po památce „všech dušiček“ (3—9. listopadu.); 3. 7 let a 7 kvadragen v sobotu před nedělí 2. po devítíniku a následujících 10 dní masopustních; 4. 7 let a 7 kvadragen každý první pondělek v měsíci, protože ten den jest zbožností věřících určen zvláštní soustrastí s dušimi v očistci a jich vysvobození. (K získání těch odpustků třeba navštívit chrám P. neb veřejnou kapli a zde se modliti na úmysl sv. Otce.); 5. odpustky 300 dní, kdykoli chrám P. aneb kapli navštívíme a tam se modlíme za potřeby církve sv. dle úmyslu sv. Otce; 6. 100 dní odpustky za každý milosrdný a zbožný skutek.

Nemocní a všichni jenž opravdu nemohou navštívit chrám P. aneb kapli, mohou to nahradit každým jiným dobrým skutkem a když jen se modlí doma na úmysl sv. Otce získají odpustky plnomocné i neplnomocné (Řehoř XVI. 12. února 1841).

Za návštěvu hřbitova, když údové bratrstva tam se modlí za lehké odčinutí zemřelých, získají odpustky 7 let a 7 kvadragen, a plnomocné odpustky jednou v měsíci, pakli čtyřikrát v tom měsíci hřbitov zbožně navštívili, a mimo to po správě Boží v chrámu P. neb kapli za církev sv. obyčejné modlitby vykonají. (Breve od 27. břez. 1863.)

Odpustky římských stací, všeobecné pro rozličné doby roku a zvláštní, od papeže Lva XII. pro půst círk. (denně 40 let a 40 kvadragen odpustky) povolené mohou údové tohoto bratrstva taktéž získati.

Přehojné jsou ale ještě

Zvláštní výhody a milosti pro bratrstvo a jeho ředitele.

1. Oltář vlastní každého bratrstva arcibratrstva v Monterone přivtěleného jest privilegován pro každou mši sv., která se na něm slouží za zemřelé, kteří třeba ani nebyli údy bratrstva. (Breve od 4. května 1841 a 8. srpna 1859 a 26. března 1860.)

2. Představení bratrstva a všickni u přijímání věřících splnomocnění kněží mohou růžence sv. Michala archanděla a tak zv. „andělské růžence“ světit s odpustky pro věřící na modlení těch růženců udělenými. (Breve od 23. srpna 1861.)

3. Mnozí Generálové řádu udělili se svolením apoštolské stolice rozličné plnomocenství arcibratrstvu, jichž se účastní vůdcové i ostatních bratrstev přivtělených, a sice:

- a) General Dominikánů splnomocnil ředitele bratrstev t. jm., aby pro všechny věřící světili růžence 15 a 5 desátkové s přehojnými t. zv. odpustky Dominikánů.
- b) General Karmelitánů bosých udělil ředitelům plnomoc, všem věřícím světit škapulíře hory Karmelské a v ně je oblékati, a jim v hodině smrti papežské požehnání s plnom. odpustky udělovati, jakož i předepsanou povinnost, jejíž vykonání potřebné je k dosažení t. zv. sobotní zvláštní milosti, z rozumné příčiny proměnit v jiný dobrý skutek.
- c) General Kamaldulenských udělil ředitelům bratrství právo, světit tak zvané „korunky Páně“ a růžence „neposkvrněného početí Marie“, na jichž se modlení a zbožné nošení mnoho jest uděleno milostí duchovních.
- d) General Augustiánů udělil též ředitelům a splnomocněným kněžím právo přijímati věřící do bratrstva na odpustky přehojného „Panny Marie utěšné“, čili „koženého pásku blah. Panny, sv. Moniky a sv. Augustina“, pro ně světit pásky a růžence a v hodině smrti udělit jim generální absoluce.
- e) Hlavní představení Trinitářů a řádu „bl. P. Marie de Mercede“ poskytují

ředitelům bratrstva plnomoc, světiti pro všechny věřící bílý škapulíř a je v bratrstvo obou řádů přijímati, taktéž světiti růžence nejsv. Trojice s odpustky na ně vysazenými.

f) Představeni missionáři a milosrdných sester v Paříži udělili všem ředitelům bratrstva plnomoc světiti s odpustky pro všechny věřící škapulíř hořkého utrpení Páně a nejsv. Srdcí Pána Ježíše a Panny Marie a je v něj oblíkati.

g) Velevzácná jest konečně pro údy bratrstva v očištění ta milost, že zmínění generálové Augustinů, Karmelitů a Trinitářů, jakož i generálové Františků a Kapucínů údy bratrstva „k útěše duším v očištění“ obojího pohlaví za „spolubratry“ a „spolusestry“, čili „obláty“, obětovance“ svých řádů považují a je účastny činí na všech zásluhách a dobrých skutcích, které se od všech spoluodů těch řádů konají. — Že ale celé to bratrstvo zavedeno a řízeno je od cth. shromáždění nejsv. Vykupitele v Římě, mají jeho údové zvláště podíl na zásluhách toho řádu pro spasení duší velezasloužilého.

Čím objasněné nyní bratrstvo k útěše duší v očištění — se všemi odpustky, milostmi a výhodami pro křesťanskou obec vůbec jest, netřeba ještě dále dokládati. Jakou útěchu poskytuje každému jednotlivci to vědomí, že s tisícerymi údy jest ve spojení modlitby a dobrých skutků a vzájemné pomoci pro sebe a pro své milé zemřelé; nebo nacházejí se v bratrstvu věřící ze všech stavů, ze řádů obojího pohlaví, kteří s nescíslnými skutky sebezapírání, postu, bdění, sv. přijímání, modliteb a zvláště sv. mší živým i zemřelým údům nápomocni jsou. Jaký zisk konečně pro čas i věčnost, oučastným býti všech zásluh tolikera řádů! — Kým by bratrstvo toto na milosti bohaté vždy více se šířilo a rostla horlivost, duším z očištění pomáhati, aby Bůh jimi byl tím více zveleben, ony spíše v nebesích oblaženi byly a našimi přimluvy se staly!

Prvý missionářský slovanský ústav pod ochranou nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše v Severní Americe.

V čísle 7. Školy B. S. P. oznámili jsme svolání P. Gartera, rodilého Moravana, ku katolíkům Americkým, v kterémž vyzývá všechny katolíky, aby přispívali modlitbou a podporováním v dobrém úmyslu. A hle! Bůh požehnal neunavené práci a podnik zamýšlený již jest uskutečněn. P. Gartner sám podává tuto zvěst:

„Dav na svých cestách, kteréž k vůli sbírkám jsem podnikl, přípoř, že časem budu sdělovati o pokročení ústavu missionářského, činím to nyní, ač trochu později. K objasnění celku stůž zde kratičkový dějepis rozvoje ústavu missionářského.

Bylo to o vánocích r. 1867, kdy jsem k rozkazu nejdůstojnějšího pana biskupa Henni-ho opustiti musel stolicu učitelskou v Salesianum, abych v Milwaukee roztroušené obce české shromáždil. Než v krátkém čase poznal jsem, že k oživení její velkých nedostává se potřeb. Obec sestávající z chudých dělníků, neznalých jazyka cizího zároveň zemského, kteříž sotva dobyli si nejpotebnějších prostředků k výživě své a kteříž nemohli téměř ani vyživiti svého duchovního správce, obec ta měla platiti dluh 10 tisíc dol. za nově zakoupený od protestantův chrám Páně. Sotva byla obec s to, zaplatiti úroky. Mimo to přibývalo velkých výloh následkem položení chrámového, kde třeba bylo zakládati příkopy a silnice. A zajisté byl by podnik zamýšlený málem zvrhl se jen ku pohanění jména katolického, kdyby byl milostivý Bůh svou pomocí nepřispěl. Nicméně ustanovil jsem u sebe vyčkati; neb uznal jsem z pře-

žitých už událostí, kteréž mne k milosrdenství a smilování nutily, že třeba vůli Boží podrobiti se a jí vyčkati. K přežitým těm událostem patří mezi jinými, nehledě na obětavost jednotlivých rodin, kteréž k vůli mně raději celý měsíc o suchém chlebě a zemčatech žili dávající mi na výživu ze svého výdělku, bolestná zkušenost, kterouž jsem zažil o velikonocích konaje prvou missii ve Visconsinu r. 1868. Tito ubozí tak četní na počet Slované na venku, ach jak práhli a toužili po chlebu života, jak plakali a vzdýchali, když jsem tělo Páně jim podával! Těmto lidem musí zpomoženo býti, mínil jsem v srdci, neboť ubožáci chudí i na duši i na těle brzy by zahynuli. Aby úmysl můj mohl skutečně býti, musela především obec v Milwaukee zabezpečena býti, aby mohla těm nebohým časem knězem pomoci. V úmyslu svém byl jsem potvrzen. Zařídil jsem věcnou loterii k dobru chrámu Páně, jejíž čistý výnos byl 2059 dol.; potom uspořádal jsem zde velmi obvyklou sbírku. Avšak běda! v jakém opovržení byli Čechové, a v jaké nenávisti zvláště pro jejich, ač nezavinělé nevzdělání v ohledu náboženském. Ba na mnohých místech měli to za blouznivost a smělost prositi za ty nebohé! Brzy jsem ještě spozoroval, že bych tak nic nevyřídil, a jediný pohled zpět na mé minulé missionářské útrapy dodával mi chutě a zmužilosti, kteráž pozdější smutnou zkušeností téměř všude s opuštěností a opovrhováním nejen Čechův, ale i Polákův a Slovincův nového nárazu utrpěla.

A právě těmito truchlivými zkušenostmi přivedl mne dobrotivý Bůh na tu myšlenku, abych nejen pro Čechy v Milwaukee žijící, ale pro všechny Slováky vůbec za milostivé dárky prosil a pod ochranou nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše ústav missionářský zařídil, z kterého by se všem Slovanům missií a kněží dostávalo. S počátku jsem sice nenalezl všude důvěry, ale předce horlivě ujali se mne zvláště kněží z tovaryšstva Ježíšova a z řádu nejsvětějšího Vykupitele. Tito mi dovolili, abych učinil sbírku, a ta mi přinesla v letě r. 1868 2764·90 dol.

Dobrý ten výsledek více zmužilosti mi dodal, zvláště, když mi dobrotivý Bůh seslal v ctihodném P. A. Langovi horlivého pomocníka, jemuž jsem obec Milwaukee svěřil. Později přidružil se k nám ctihod. P. Heller z Evropy. A tu jsem cele mohl odevzdati se missiím a sbírkám.

Na druhé mé cestě skrze Illinois a Missouri r. 1869 darováno mi bylo dol. 2380·54. Když jsem v listopadu r. 1869 v Cincinnati známé Vám již svolání biskupským dopisem schválené uveřejnil, zmizela všechna pochybnost o dosažení mého účele; ctěná obec Cincinnati s obcemi Reading, Hamilton a Dayton odevzdaly mi dol. 4352·20. Bohu všemohoucímu buďtež tisíce vzdávány díky a potom dobrotivým kněžím Ohiovu a Jesuitům v Missouri. Těmito skvělými výsledky mohl jsem zapraviti nejen polovici dluhu kostela v obci Milwaukee, jenž nyní za mateřinec missionářský ustanoven jest, a vedle něhož P. Lang školu vystavěl, v níž školní sestry dívky vychovávají, ale zakoupil jsem ještě dva pozemky souvisící s kostelem za dol. 3000·00. S pomocí Boží započal jsem stavbu ústavu missionářského ve slohu gotickém, kteráž, dá-li Bůh, do konce září letošního roku dokončena bude. Předobrotivý Bůh pomůže zajisté i budoucně, ačkoliv nyní znovu dluhem obtížen jsem a ještě více budu, až budu museti postarati se o potřebnou výživu missionářů, kteříž z Evropy již přihlásili se.

Základní myšlenka má u provedení jest tato: V Milwaukee, středišti západních států, chci vydržovati ústav missionářský, jehož činnost dle počtu kněží se má vztahovati na státy západní, později na veškeré státy obcí spojených. Missionáři tvořící kongregaci nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše skládají sliby jednoduché a dělají se

ve dvě třídy: a) v dočasné t. j. takové, kteříž na určitá místa jsou posláni a tam tak dlouhý čas z peněz missionárních vydržováni jsou, dokud neutvoří samostatné obce slovanské; napotom vystupují z kongregace a jsou poslušností vázáni svému biskupovi; b) v apoštolské, kteříž právomocnost majíce z Říma pro veškeré spojené státy na ústavu dlí, dvakráte do roku sobě svěřené obce prohledávají a dítky katechisováním cvičí. — Abych nutnou potřebu takového missionářského ústavu potvrdil, stůjtež zde některá statistická udání, kteráž jsem si na svých cestách zaznamenal.

Nepřepínám zajisté, díím-li, že Slovanů veškerých ve spojených státech jest as 80 neb 100 tisíc, kterýchž rok do roku neustále přibývá. Chci jedině dle nabytých zkušeností udati počet českých obcí, kteréž na kněžskou pomoc čekají. Čítám průměrně na rodinu pět duší. —

Největší dvě obce jsou v Chicago mající důst. P. Molitora se 3000 a v St. Louis s důst. P. Hessounem a 2500 duší; dle počtu duší jsou obce v tomto pořádku: Kleveland, Ohio s knězem P. Repis s 2000 duší, v Milvauke cti. P. Lang s 1800 duší, v Kewaunee P. Malý s 1500 duší, v Nové Praze cti. P. Novotný s 1200 duší, v obcích Spilville a Jova důst. P. Mikota s 1200 duší. Nevyhnutelně potřebni jsou kněží pro obce tyto: Nový Jork s 5000 duší, Baltimore s 2000, Nový Orlean s 2500, Kooperstovn s 2000, Janktoni s 1500, Highland s 1000, Detroit s 800, Watertovn s 600, Cincinnati s 600, Prairie du Chien s 400, La Cross se 400 duší. Nepočítám k těmto obcím počet duší v menších okresích s 50—300 dušemi, kteréž zaopatřování bývají cestujícími missionáři. — Dle stavu mravního amerických Slovanů musím s vnitřním přesvědčením říci, že se děje ubohým těm církve katolické dítkám volká křivda, praví-li se, že nemají citu náboženského a že pro vyšší věci odumřeli. Nikoliv! doutná zajisté v nich božská jiskra víry svaté pod popelem nevšímavosti a tížící bídy v těch trpce zkoušených srdcích, aby ihned v jasný plamen vzplanula. Musel jsem věru na svých cestách missionářských k slzám pohnut býti a s ubohými hlasitě plakati, když jsem viděl, že po několika slovech v materštině pronešených horké slzy prolévaly, že jsem slov svých neslyšel. A jakou zbožnost jevíli při oběti mše svaté; jakou lítost nad hříchy ve zpovědnici! Jak srdečně obklopovali mne ti moji krajané, když z kostela jsem vycházel, jak chtěli ti dobří lidé líbáním roucha mého kněžského úctu mi vyjeviti; jak často mne za požehnání žádali! Ne zřídka nalezl jsem zatvrzelé dříve hříšníky a rouhače za kostelem státi slzy prolevající, a když jsem je s důvěrou k nim přistoupiv povzbuzoval, tu mi s plácem pravili: „mysleli jsme, že není více Boha; neb On by nás byl tak neopustil. Ale nyní opět poznáváme, že starý Bůh živ jest ještě; proto chceme my Jeho dítky býti.“ Ach pohleďte sem, vy všickni pochybovači ve víře a patřte na obec v St. Louis s horlivým knězem — jaký to důkaz proti všem předsudkům, jaký to důkaz převeliké obětavosti těch lidí hodných, kteří na pravou uvedeni byli cestu. Protož nechtějte nikdy pouštěti uzdu svým předsudkům, ale otevřetež srdce k milosrdenství všickni, aby přetěžký podnik, týkající se zvláště našich krajanů, skutečněn byl a aby tisícové bratři našich mimo Bohu i Vám děkovali za své duchovní vysvobození!

V Milvauke, dne 20. července 1870.

Jan M. Gartner,
missionářský kněz nejsv. Srdce Pána Ježíše.

Š K O L A

Božského Srdce Páně.

Ročník IV.

Prosinec 1870.

Číslo 12.

Řím.

Ty kvílíš Říme! — A proč ten Řím kvílí! Jen zvedni Říme královské své hlavy,
Že divoká sběh na tvé půdě stojí? Ty's městem královským a mocným posud.
Ej, s tebou křesťanský svět soustrast sdílí. Kde vítězství kříž Spasitelův slaví,
Ó, kde jest muž, jenž pomoc tobě strojí! Tam nejmocnější vládne Božský osud.

Tak zponenáhla z odvěkého věnce Byť zdál se's na chvíli snad podléhati,
Ta nejkrásnější kvítka vytrhali, Nechť šlapou zhoubcové tvou svatou zemi:
Ej, kraje nejskvělejší ze květence Jak umí větr prachy rozmetati,
Ty útočištěm vraždy udělali! Tak učiní Bůh s nepřátely těmi.

Ach, slzné zraky vůkol otevíráš, I nelekej se zuřivé té chatry,
A od Alp svrchu ke Scylle se díváš. Jež po tvé půdě chodí hulákajíc,
Však's bez obrany — proto slzy stíráš; Jež vraždí sluhy Boží i své bratry,
Vždyť nevtátným u nevěrců býváš. A proti Bohu vystupuje lajíc!

Jen přátelům se svěřit v blahé době! A byť se saň ta také odvážila,
Ach, mnohý v pravdě skutku svého želá — Nechť u vzteku svém chrámy tvoje boří,
Ti ustelou ti brzy v chladném hrobě, Však uzří — pozdě suad — ta chatra spilá,
Nic nezbývá pak nežli umřít zcela. Že nezvrátí té pevné skály v moři.

Ty nezhyneš; vždyť Bůh tě zvláště střeží; Tož doufej v královské své povolání;
Onť jistě nové vítězství ti chystá; Nebť s hůry kyne tobě pomoc jistá.
Vždyť Kapitol již dávno v niveč běží, Vždyť Kapitol svou hlavu častěj sklání,
Však Vatikán se skvěje křížem Krista. A Vatikán jest vítěz — v kříži Krista!

Láska k Bohu.

(Podává P. J. Cz.)

1.

a) Její obraz.

Láska vypodobňuje se co panna s drahocennou korunou. Barva roucha ohnivá. Na prsou stkví se zářící zlaté slunce, v levé ruce drží mimo dva šípy (jeden zlatý, druhý stříbrný) ohnivé srdce, z něhož plamen vyráží. Pravicí ukazuje k nebi. (Viola.)

b) Jest dokonalá a nedokonalá.

Chudá vdova měla dítě, neměla ale, čím by ho vychovala a živila a proto si umínila, že ho dá před dvěře svého bohatého souseda, by útrpností jat o ně se staral. A vskutku soused naleznuv dítě přijal je za své. Než tu se probudilo svědomí matčino, dělala si předhůzky, že dítě opustila, neodvážila se ale k sousedu jíti. I svěřila se jiné osobě, která vše onomu sousedu řekla. Tento zavolal vdovu a dal jí dítě, dal jí ale také dobrou mzdu na vychování, čemuž se matka mileráda podvolila. Činila to předně z lásky k dítěti a za druhé pro mzdu, kteréž dostávala. Dvojí tedy byla láska k dítěti, láska nezištná a láska zištná. Tak může i láska naše k Bohu býti. Milujeme Ho, že co nejdokonalejší lásky naší zasluhuje a milujeme Ho, že nás za naši lásku jednou odmění.

(Deharbe)

c) Budiž dokonalá.

Kdyby nevěsta více na zlato ženicha dbala nežli na něho samého: byl by to důkaz skrovné k němu lásky. Totéž platí i o duši, co nevěstě Boží, která více na odplatu v nebi nežli na to pomýšlí, líbiti se Bohu pro Něho samého a sloužiti mu z lásky.

(Fr. Weninger.)

d) Z počátku bývá nedokonalá a obtížná.

Jako holub nejprv po zemi svýma křídlyma třepetá a napotom víc a více k nebi se vznáší, tak spočívá i naše láska k Bohu na počátku na nízkých příčinách samolásky, vznáší se ale potom vždy výše k Bohu a dochází konečně takové dokonalosti, kterouž Boha co nejlepší dobré pro Něho samého milujeme. (Repertorium.)

Chce-li kdo na zlato kopat, musí od zhora pomalu a pracně šachtu kopat a nesmí jej výdaj mnohých peněz a dlouhá práce přemrzet. Tak kdo chce zlato lásky Boží nalézt, musí naopak od zdola nahoru kopat, od srdce k Bohu, a nesmí jej práce a čas přemrzet.

(Alb. Štolc.)

e) Jest dar Boží.

Milování svrchovaného dobra jest vonná masť a nejlepší lék, jímž se neduhové mysli ulečují a oči srdce osvěcují.

(Sv. Basil.)

Teplo a horoucnost srdce jest láska, světlo ducha jest pravda: tak jako slunce vydává i teplo i světlo.

(Bed. Stollberg.)

f) Rozličně se i zevnitř jeví.

Jako jedinký papršek v duze v rozličné barvy se rozkládá a každá barva vlastně světlo jest: tak i jedna láska k dobrému ukazuje se rozličně v životě lidském.

(M. C. Münch.)

Plápolající oheň nedá se pod kbelcem ukrýti. A tak i láska musí vyniknouti zevnitř, jest-li že skutečně vnitř plápolá.

(Jan Rychlovský.)

2. Jest nám potřebná.

Vezmi lásku ze života a odejmeš slunce svého a lidé nemohou více žíti.

(Sv. Ambrož.)

Jako uhel bez žhavosti nemá ceny a užitku: tak i duše bez lásky.

(Sv. Bernardin.)

Na lodi jsou rozličná náčiní; bez plachet ale málo prospívají. V těle jsou velké kosti a svaly, bez spojení ale, bez čiv, byly by zbytečné. Nápodobně bylo by veškeré naše jednání bez lásky bezprospěšné. (Sv. Jan Zlat.)

Láska k Bohu jest strom života; máť, jako každý strom, šest rozličných částí: kořeny, peň, větve, listí, květ, ovoce. Zachovejme tento strom ve svém srdci. Kořeny jsou cnosti, jimiž lásky Boží dosahujeme; pravé pokání a častější užívání sv. svátostí, zachování přikázání, bázeň Boží, zapírání sebe, varování se zlých přiležitostí, zpytování svědomí, pokora, milosrdnost k bližnímu. Peň jest souhlas vůle naše s vůlí Boží. Rozličné věnce jsou: živá víra, důvěra v Boží pomoc, dobrá předsevzetí, vytrvalost v dobrém. Listí jsou nám udělené milosti a vnitřní útěcha. Květy jsou ctnosti a dobré skutky. Ovoce konečně jsou utrpení, starosti a pronásledování, kteráž pro Boha rádi snášíme. (Sv. Terezie.)

Jan, tichý zbožný Jan, seděl v záři večerní na hoře pod stínem vysoké palmy a vyučoval. Jako stříbro splývaly mu kadeře kolem klidného obličejce a jako mladíkovi svítilo mu oko v rudém paprsku večera. Hustou řadou ulehl věnec květočích jinochů vůkol něho a všickni naslouchali líbezně moudrosti, jež slovem přívětivým stékala ze rtů jeho jako z kalíšku polní lilie rosa nebeská.

„Dítky,“ začal, „Bůh jest láska a kdo v lásce zůstává, zůstává v Bohu a Bůh v něm! — Vidíte-li ten skvělý paprsek zde na zemi? I kterak paprsek ostatí může bez slunce, z něhož vyplynul? A člověk kterak ostatí může bez Boha? — Dítky, kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm!“ Tak hovořil kmet a povzdech mohlitebný unikl tiše i chvějivě rtoum jeho.

Jinochové trvali v úctyplném mlčení. —

Aj, tu pohrával jda od západu vítr večerní u vrchole vysoké palmy a vlídný učitel počal znova: „Slyšíte-li vanot Boží v posvátném větví? Duch Páně dolů přichází na nás v šelestu a palma šumá! Jak hluboko zarazila ona kořeny své v lůno milující země! A z hloubi čerpá živnou mizu a táhne ji nahoru do větví a do čnějšího vrchole, aby se obživujíc přetvořila ve vlající lupen a libopáchnoucí květ. Tak roste milujíc a usilujíc a tvoří si u výši šumnou korunu a zvedá toužíc ramena svá vzhůru ke světlu. — Podobně i člověk spočívá v Bohu v Jeho lásce a čerpá si z Boha pramen a sílu života, aby dnové jeho byli plni vůně i květu, a on aby líce své obracel k svítícímu paprsku života. Ajhle, jesti to láska Boží, co vůni i květ žene v život pozemský!“

Na to zvedl se vlídný učitel a povstav ze země zamířil s družinou svých učňů k svému obydlí, jež leželo dole v ouvale.

A když tak scházeli s hory dolů, spatřili palmu ležící na zemi a ta byla uschlá. Bouře od severu byla sílu kmene povalila, větve polámala, kořán z půdy vyrvala, tak že uschl. — Zde se zastavil přívětivý kmet a tahy lásky změnily se v opravdovost bolu. „Vizte,“ pravil, „toť obraz lidí, kteří se strhli lásky Boží! Síla a pramen jich života přeschne a vonný květ sprahne s vadnoucím lupením!“

Při tom se mu slza zachvěla ve zbožném oku a on pravil: „Dítky, Bůh jest láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm!“ (J. Nonne.)

a) Jest základ ctnosti, znak křesťanství.

Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými, a neměl lásky, byl bych jako měď zvučící anebo zvonec znějící.

(1. Kor. 13, 1.)

Láska jest ta drahá perla, bez níž tobě nic neprospěje, cokoliv bys měl, ale ji jedinou, když máš, dosti máš. (Sv. Augustin.)

Tak jako údové těla bez duše mrtvi a bez užitku jsou: tak i všeliká ctnost bez lásky jest ničím. (Jan Černohouz.)

Říkáš: „Nechť si lidé Bohem pohrdají,
jen když v srdci k ctnosti, k vlasti lásku mají.“

Hlupec praví: „Nechť si v horách židla minou,
jen když v městě z rour mi vody hojně plynou.“ (Ad. Mickievič.)

Láska se podobá úrodnému stromu, na němž se ovoce zbožnosti, květiny po-
čestnosti a listí pravdy rodí. (M. C. Münch.)

Jako ti, co pevné stavení budují, přede vším o to se starají, by pevný základ položili: tak musí i ten, kdo v ctnosti trvalosti nabýti chce, pravou lásku za základ položit. (Jan Šmíd.)

Ejhle trní! jak sem zabloudilo?
V středu sadů všech se objevuje,
nad vše předčí, hlavu vyzdvihuje,
jak by pánem nade kvítky bylo.

Ale v zahrádku jak přichodilo?
Zahradník sám je zde přesazuje,
jakmile se poupě objevilo.

Na trní květ stolistá jest růže,
kteráž vyjímá se jako bůže,
jako králka mezi květinami.

Podobně všem ctnostem předčí láska
nejněžnější naše s Bohem páska,
A to trní kdo jest? — my — my sami. (Škola B. Srdce P.)

Bohobojný jeden otec měl čtvero hodných, pomilování hodných dětí, jež byly útěchou a radostí jeho stáří.

Přišel-li, břemenem a horkem dne unaven, na večer domů, hopcovaly mu vesele naproti, setřely mu pot s čela a vypravovaly jako o závod, čemu užitečnému se celý den učily anebo čím se vyrážely; a laskavý otec těšil se srdečně z vypravování o jich nevinných hrách a vtipných nápadech.

„Tatinku, my si dnes hrály na barvy!“ pravily když ho jednoho dne přivítavše sprovodily na zahradu k besídce.

„Nu, a co jste si vyvolily za barvy?“ optal se otec posadiv se s nimi.

„Já si vyvolil,“ řekl starší bratr Prokop, „červenou; nebo červená je barva lásky.“

„Dobře, synu,“ odvece na to otec; „a kdyby lidé všude měli s důstatek lásky, země by se stalo rájem. Nenedostávat se zemi zajisté krásy a nádhery, než toliko upřímnosti a lásky jich obývatelů, aby rájem byla!“

„A já,“ řekl Václav, „jsem si vyvolil modrou; nebo modrá, jako to jasné bezoblačné nebe, je barva hodnosti.“

„Pěkně, milý Václave!“ odtušil otec, „nikdo zajisté nám není příjemnější člověk s hodnou myslí.“

„Já si,“ pravila teď Lidunka, jich sestra, „vyvolila zelenou; nebo zeleně šatí Otec nebeský rolníkovu naději, ty odrůstající plodiny polní.“

„Dobře, má dceruško!“ odpověděl otec; „proto se taky zelená barva barvou naděje, a jak nešťastným by byl člověk bez naděje!“

„A já,“ dodal posléz Jeníček, nejmladší synáček, „já si vyvolil bílou; nebo bílá je barva nevinnosti, okrasou pak mládeže jest nevinnost.“

„Výborně jste volily všechny, milé dítky!“ tak skončil otec. „Přec však volbě Jeníčkově přednost dávám před každou jinou, nebo bílá je základem a obsahem všech barev druhých, a nevinnost jest pramenem každé ctnosti a radosti.“

„Pročež zachovejte si jen vždy nevinnost srdce a pak se vám nebude nedostávatí lásky a naděje a bodrosti nikdy! Nebo na člověka nevinného usmívá se vždy nejsladší naděje a s oka se mu leskne bodrá mysl a Božská láska. (Fr. Schwäbl.)

b) Obsahuje všechny ctnosti.

Kdo má zlato, tomu slouží vše pozemské, a kdo má lásku, má všechny ctnosti a může všecko. (Broymard.)

Čím jest mezi živly oheň, čím mezi kovy zlato, mezi hvězdami slunce a mezi anděly Serafíni: tím jest láska mezi ctnostmi, onať jest nebeský oheň, jenž duše všech vškol podněcuje, ona jest zlato se trpýtcí, za něž nebeské zboží sobě zjednati můžeme, ona jest nebe, v němž Bůh a blahoslavení sídlí; ona jest slunce, jež všecko osvětluje, zúrodňuje a obživuje; onať jest ctnost serafínská, jenž Serafíny planoucími činí. Kým jest na lodi správce, kým v městě přednostenstvo, kým v světě slunce; tím jest smrtelným lidem láska. Loď bez správce kácí se, město bez vrchností padá v nebezpečení, svět bez slunce zatmí se: a život smrtelníka bez lásky živý není.

(Frenclova Postilla.)

Jako slunce ostatním hvězdám lesk a světlo sděluje, rovněž i láska propůjčuje všem ctnostem vyšší jasnost a spanilost a dodávajíc jim jakési vyšší ceny a vznešenosti činí je před Bohem záslužnými.

(Frenclova Postilla.)

V Anglicku zařídili hrabata rytířskou hru. Každý bojovník měl ve svém znaku nějakou květinu vymalovanou buď růží buď lilii buď tulipán buď jinou. Vévoda pak, jenž všechny tyto květiny obdržel, měl kytku s nápisem: „Ve mně jsou všechny.“ Této kytce podobá se láska, která v sobě všechny ostatní ctnosti a dobré skutky zahrnuje.

(Lohner.)

Jako mezi živly oheň, mezi kovy zlato, mezi drahokamy dýmant, mezi planetami slunce: tak stojí láska mezi všemi ctnostmi v popředí.

(Marchant.)

c) Vyplývá z dobroty Boží.

Nad Boha nenajdeš nic utěšenějšího, nic krásnějšího, nic sladšího. Než tobě tane na jazyku: Vždyť Boha nevidím, kterak mám milovati, koho nevidím? Medle ukáži ti, jak máš hleděti, abys věděl, co těmto očima viděti nelze. Hle, miluješ přítele, co na něm miluješ? Přítel tvůj jest snad, abych jiného pominul, člověk stařec. Neboť možná to, abys měl starce za přítele. Co miluješ na starci? Hubené tělo, bílou hlavu, vrásky na čele, sevrklou tvář? Něco však přece miluješ, ale těla viditelného nemiluješ, poněvadž jest neslýčelné. Kterak vidíš, co miluješ? Ptám-li se tebe, proč miluješ? odpovíš mi: Jest člověk věrný. Věrnost tedy miluješ, a kterýmž zrakem se vidí věrnost, tímž zrakem spatřuje se také Bůh.

(Sv. Augustin.)

Kdybychom slyšeli, že v jisté zemi žije hezký, svatý, učený, přívětivý a milosrdný kníže, kdož bychom si ho nezamilovali, kdyby nám i pranic dobrého neudělal? A přece všechny tyto dobré vlastnosti nemůžeme přirovnati dokonalostem Božím. Bůh jest nejvyšší dokonalý a proto už milujeme ho. (A. Kotte.)

„Poslyšte!“ pravil jednou otec Budimír k svým dětem, „budu vám vyprávovat poučný příběh.“ A vida, že děti všechny staly se jako jediným uchem, započal takto:

„Byl jednou bohatý muž a ten měl krásnou, velikou zemi. Měl všeho, co si jen přát mohl, s důstatek; a ještě mu zbývalo mnoho peněz. I pomyslíl sám u sebe: Jsem šťasten a ještě mi vybývá; výbytku toho užiji k tomu, obšťastniti i jiných. Nastavil tedy mnoho domů v své zemi a opatřil je vším, čeho v domácím hospodářství třeba, dobyt看kem a nábytkem. Po té povolav z celého šírého dolného vřkolí chudých lidí, odevzdal každému dobře spořádaný dům s tolik půdy, že z toho pohodlně žiti mohl. Za vše to nemusili mu dáti pranic ani činži ani daň; nepotřebovali ničeho. — Rádi uvěříte, že poddaní pána toho nikoho rádi neměli nad něho; kamkoli přišli, mluvili jen o svém dobrém pánu. Dětem svým říkali: Ten dům, tu roli, vše co zde vidíte, daroval nám náš dobrý pán!“

„Jednou smluvivši se vespolek rolníci řekli: Pán náš chová k nám tolik lásky; i ukažme mu také, že ho milujeme. Složmež dohromady hezkou část peněz a podejme mu ji darem! I učinili tak skutečně. — Co pak jim ale řekl pán? Milé děti! pravil, dar váš se mi ovšem líbí co výraz vaší vděčnosti a dobré vůle. Vy to však víte, že peněz nepotřebuji. Podržte jich tedy sobě; já na vás žádám jen jedno! Jste přesvědčeni, že to s vámi dobře míním; i nepožádám na vás, než co je vám k dobrému. Rozkáži-li vám co, poslechnětež! Kdo mne rád bude poslouchat, tomu učiním ještě mnoho jiného dobrého. Chcete-liž pak mne býti poslušni? Všickni odvětili srdečně: To chceme!“

„I přihodilo se jednou, že pán něco rozkázal, co tomu i onomu mezi rolníky nebylo právě v hod. Ti řekli sami sobě i ostatním: Rádi bychom přece věděli, proč to asi pán náš rozkázal? Jeť nám to tak nad míru obtížné! — Ti však, co měli rozum, odvětili jim: Dobrý pán náš daroval nám už tak mnoho, zasluhujeť tedy ovšem, abychom mu také něco k libosti udělali. Vímeť nad to, že nás má rád; nežádáť od nás tudíž dojista nic, než co slušno a spravedливо, co nám samým prospěšno jest. Ne, ne, pán tak dobrý nechť jen rozkáže co chce, my mu učiníme všecko!“

Tu odmlčev se na chvílku otec Budimír, otázal se svých upiatiě naslouchajících dítek: „Rozumíte-li tomu podobenství?“

A vida, že dítky jaksi v rozpacích pohlížeji jedno na druhé, pomohl jim hnedky z nesnáze, řka: „Nu, já vám je tedy vyložím. — Dobrý ten pán v podobenství našem jest Pán Bůh; jeho poddaní jste vy, jsou lidé všickni na světě. Pán Bůh vás nepotřebuje, jemu nescházelo ničeho, on vás stvořil z pouhé dobroty, aby i vám dobře bylo. Pán Bůh vás tak tuze miluje: i co že mu za to dáti chcete? Vy nemáte dokonce nic, co byste mu dáti mohli; co máte, provzali jste od něho. On ale taky od vás ničeho nechce, leč abyste ho poslouchali a plnili jeho rozkazy. On vám dal rozum, i chceť tomu, abyste ho potřebovali, něčemu se učili a tak zmoudřeli. Dal vám zdravé údy, dal sily těla; proč? Abyste pilně pracujíce chleba si zasloužili. Dal vám rodiče a učitele, abyste jich poslouchali. Onť mimo vás také jiné lidi umístil zde na zemi, kteří vám naskrze jsou rovni, abyste svorně vespolek žijíce druh druhu činili dobře. Jak, chcete-liž dobrému Pánu Bohu k vůli býti nabožni,

pilni a mírumilovni, mé milé děti? Uposlechnete-li Pána Boha, obdržíte od něho ještě víc dobrého a posléz vás vezme k sobě do nebe!“ (P. Socher.)

3. Jest

a) prospěšná, její moci nelze odolati.

Láska k Bohu jest zlato stkvělé, jímžto nebeské zboží sobě zjednati můžeme; onať jest oheň nebeský rozněcující duše lidské, ona jestiž slunce osvěčující a obživující ducha lidského. (Frenclova Postilla.)

Jako smrti, když přijde, nelze se opřít, nechť bys jakýmkoliv uměním, jakýmikoli léky odporoval, síle smrti ujíti nemůžeš, poněvadž jsi smrtelným se narodil; podobné nemůže svět ničeho proti síle lásky. (Sv. Augustin.)

b) Ona jediné upokojuje nás.

Rtůť tak dlouho běhá a se třese, pokud zlato, jež ho upokojuje, se neukáže. Tak i srdce lidské nenajde útěchy, pokud se zcela s Bohem nespojí. (M. C. Münch.)

c) Ničť samolásku, lásku k světu a překážky.

Čím více lásky k Bohu a lidem, tím méně k samému sobě. Čím rychleji se točí hvězda kolem slunce, tím pomaleji kolem samy sebe. (Jean Paul.)

Víno s vodou smíšené není čisté víno, ano síla vína jest tím menší, čím více vody přileješ. Tak se to má i s láskou k Bohu, stáváť se tím nečistější a slabší, čím více světské lásky s ní smíšeno jest. (Sv. Bonaventura.)

Jako oko nemůže zároveň a v jednom okamžení k nebi a zemi patřiti: podobně nemůže láska k Bohu a k světu v jednom srdci přebývati. (Sv. Cyprian.)

Jako prsten, který jeden prst obkličuje, nemůže jiný obkličovati, pokud se z prvního nesejme: tak nemůže i lidské srdce, pakli láskou na nějaký pozemský předmět upoutáno jest, po vroucí lásce k Bohu toužiti. (Ludvík Gran.)

Ztratí-li někdo svého přítele, jemuž zcela oddán byl, buď že odešel, buď že zemřel, nachází se v sebe hlučnější společnosti jako v samotě. Takť i ten, jenž zcela láskou Bohu oddán jest, v radostech a společnostech tohoto světa cítí se opuštěným, nenalézaje žádné radosti ve věcech pozemských. (Rodriguez.)

Jako hvězdy blednou, čím více slunce a den za časného rána vzhází: tak mizí veškerá láska k penězům, k rozkoším, k lidské cti vždy víc a více, čím silněji a výše slunce lásky Boží v duši vzhází. (Alb. Štolc.)

Kdož příjemnou hudbu poslouchají, horší se, pakli je někdo tento čas rozmluvou vyráží, která by jim v jiný čas byla velmi milá. A tak i duše, které vroucí láskou k Bohu hoří, všemožně se přičiňují, by vše odstranily, co by lásku mohlo rušiti, by se příjemnosti lásky vlastní vinou nezbavily. (Ludvík Gran.)

Jako roucho člověka, aby nah nenastydl a nestyděl se, odívá a šlechtí a jednoho od druhého rozeznává; podobně působí láska v duchovním smyslu. Láska přiodívá nás, abychom se nestyděli, způsobující a zjednávající odpuštění hříchů. (Frenclova Postilla.)

Láska k Bohu jest brnění ocelové proti ostenu smrti a jistý hromosvod proti zatracujícímu orteli na soudu. (Alb. Štolc.)

Jako loď provazem neb lanem se přitahují a vztahují do přístavu; tak se dostávají i lidé páskou lásky do přístavu věčného spasení. (Sv. Bonaventura.)

4. Znaky a ovoce.

a) *Jest zbožná, rozjímá umučení Páně.*

Jako včely svými ústy samý med plastují; tak jazyk tvůj, vždy Bohem oslazen, žádné větší lahůdky nepocítí nad chválu a dobrořečení Jeho sv. jmena.

(Sv. František Sal.)

Veliký podobá se posvátnému oltáři, na kterémž ustavičný oheň plane, je-
hožto plamen se neustále k nebesům povznáší.

(Sv. Řehoř.)

Láska k Bohu a pobožnost různí se od sebe jako oheň od plamene. Láska
zajisté jest duchovní oheň, který, vzmůže-li se, vyšlehne v plamen pobožnosti šíře
kolokol světlo a teplo.

(Philothea.)

O slavnosti nanebevstoupení Páně láska k Bohu krácejíc přes veliké pole
vzdychala, hořekovala a plakala, i řekla: „Ach, musím už i já k mému Pánu do
nebe. O Pane! dokavadž ponecháš mne v té bídě, nebo mne lidé všude odstrkují
od sebe!“

Tu ji potkala jedna nábožná duše a ta se jí otázala: „O lásko k Bohu, co
pak pláčeš? Pověz, dám-li ti u sebe hospodu, kterak ti mám strojit?“

Na to duši odpověděla láska k Bohu: „Tvé srdce budiž nádobou, tvé slzy
budtež vodou, krmí nechť jest patero svatých ran Pána Krista, kořením ty tři hřeby.
— Ustrojíš-li mi krmí takovou, zavítám k tobě a po vykročení tvém z tohoto života
sprovodím tě až do nebe!“

S potěšením přijala k sobě nábožná duše lásku k Bohu a ony plakaly
spolu radostí.

(Bedřich Spee.)

b) *Jest trpělivá.*

Růže z Jericha má tu vlastnost do sebe, že pakli i zvadlá a uschlá jest a
jen dost málo vody se na ni dá, ihned se rozvine a listí rozprostře. Zrovna tak se to
má s láskou. S největší radostí přijímá utrpení.

(Repertorium.)

Jenom toho služebníka si vážíme, který i v největší nouzi pána svého
neopouští, ale věrný mu zůstává. Tak se i láska k Bohu jasně ukazuje, pakli i
v utrpení se nemění.

(Repertorium.)

c) *Jest činná.*

Oheň povždy musí působiti. Hořít, svítit, zahřívá, krátce povždy jest činný.
Tak jest i pravá láska k Bohu ustavičně činná. A není pravé lásky jako ohně
bez činnosti.

(A. Kotte.)

Láska k Bohu a bližnímu jest dobrý strom, který zdravotu a čilost svou
samými dobrými skutky ukazuje.

(M. C. Münch.)

Jako sněh bez zimy taje, vzduch bez pohybování se zkazí a voda hnije: tak se
zkazí a zanikne láska k Bohu bez dobrých skutků, které ji živí, sílí, množí.

(Suárez.)

d) *Utrpením roste.*

A co nejvíc hodno pozornosti
jest, že lásku svár a různice,
bol a dálka nemdlí ale roste;

jako mrak a hromobitná moci
světlo růžopersté dennice
zjasnějšují po bouřlivé noci.

(Jan Kollár.)

Dobrava nepřála si nic jiného, než aby sv. láskou plamenala jen pro Boha. Zdálo se jí ale často, že se plamen v ní málo pne vzhůru. Bylyť doby a chvíle, kde v svém srdci pocítovala bouře všelikých vnitřních strastí a pokušení; a tu se jí dokonce vidělo, že plamen její ani nevstoupá k nebi.

I žalovala svou bídu nejdůvěrnější přítelkyni na cestě, kterou konaly pospolu k nemocnému, bez pomoci zůstavenému stařečkovi.

Na poli, přes něž se ubíraly, zapálil hospodář hromadu roští a strniště. Pěkným přímým směrem pnuly se plameny k nebesům. Pojednou však přitřhl prudký vítr a plameny shýbající se plaziti se zdály po zemi.

Tu pravila přítelka k Dobravě: „Neřekneš pak přec, že plameny ty teď méně jsou plameny než před tím. Shýbá-li se vítr, dělá je tím jen plamennější. — Hle! tak tomu je s tvými plameny sv. lásky v dobách strasti a pokušení!“

Dobrava se upokojila a při každé nové bouři v svém nitru vlebila Pána, jehož úmyslům teď lépe rozuměla. (Th. Nelk.)

e) Nemine ani smrti a proto venešená.

Láska k Bohu zde na zemi jest květina, která místo co by vadnula, k ne-smrtnosti v nebi rozkvétá; neboť věčná blaženost jest toliko rozkvetlá květina, jižto plodí láska k Bohu na zemi. (Kard. Wiseman.)

Viz tu převedlebnou duhu
jak se zpíná k výšinám!
tolik krásných polukruhů
tvoří blesky slunce nám!

Není-liž to slavná brána,
jižto stavěl Tvůrce sám,
jíž nám cesta ukázána
k jeho rajským končinám?

Já však pro tvou bránu k ráji
sedmero paprsků znám
jenžto zde již otvírají
sedmerého nebe chrám.

Jest to láska k světa Pánu,
k lidem, k vlasti, ku vědám,
moudrá láska k sobě samu,
k přírodě a k uměním.

(Bol. Jablonský.)

5.

a) Baž po ní, měj ji.

Jako jelen dychtí po studnicích vod; tak duše má dychtí po Tobě, o Bože můj! (Sv. Augustin.)

Více než včelinka miluje kvítí a více než kvítí ranní rosu, máme milovati Boha. (Jan Černohouz.)

Jako slunečnice vždy k slunci se obrací: tak tvá láska v štěstí i neštěstí má se chýliti k Bohu.

(Sborník.)

b) I jedno utuchnutí škodí.

Často postačí jedinké nastuzení, abys nebezpečně ulehl: a tak může i nemírnost jinak zcela neškodných pokrmů smrtelně škoditi. Nápodobně může i jedinké utuchnutí lásky k Bohu, odvrátíš-li se k nějakému tvorů, milosti, kterouž máš, uškoditi a nejhorší nemoc duševní co do blaha způsobiti. Totéž způsobuje i přílišnost neškodlivých lhostejných vyražení.

(Fr. Weninger.)

c) Budiž vřelá, vzdal se pozemského.

Boheš, zbošný stareček, jež lehký ruměnec na tvářích a stříbro vlasů jeho každému oku ctihodným činily, měl u sebe mladíka, jenž se mu pro vzdělání sebe v ctnosti byl oddal všecek a naskrz.

Jedenkrát otázel se ho jinoch, čím to, že člověk tak snadno upadá v přerozmanité chutě a rozmary?

I odvece na to Boheš: „Povětrnost nikdy není rozmarnější, jako když ani studená není ani teplá. Podobně se vede i člověku, není-li pro Boha ani studeným ani vřelým, nobrž toliko vlažným!“

(Th. Nelk.)

Jako do výšky hozený kámen k středu země padá, jakmile všechny překážky odstraníš: tak se povznáší i naše duše, pro Boha stvořená bytost, jakmile se náruživostí a všeho, co ji nešťastně na zem poutá, zprostí, milostí k Bohu co k svému středu a cíli a spojuje se s ním nejúžejí láskou.

(Rodriguez.)

d) Spoj ji s láskou k bližnímu.

Láska k Bohu musí s láskou k bližnímu býti spojena. Obě lásky tyto jsou jeden oheň. Oheň tento plápolá vzhůru a tento k nebi vznášející se plápol jest láska k Bohu. Než oheň tento i dole a kolkol hřeje a to jest láska k bližnímu. (J. Kouble.)

K chůzi jest obou nohou zapotřebí, není-li pravda? Rovněž tak, abychom určení své na zemi vyplnili a do nebe se dostali, jest třeba zachovávat obě tato veliká přikázání. 1. Budeš milovati Pána Boha svého. 2. Budeš milovati bližního svého jako sebe samého.

(Ab. de Ségur.)

Zvláštní okrasa tónu v muzice jest „mortante.“ Střídají se, jak hudebníkům známo, tři tóny, které po sobě jdou, tak že prostřední dvakráte, ostatní dva jen jednou zavzní. Přirovnávám tomu poměr výjevu lásky k sobě, k bližnímu a k Bohu, v jehož lásce láska k sobě a bližnímu se spojuje. Příjemnáť to okrasa tónu v harmonii ctnosti! Než nezapomeň: trylek a mortante nejsou samy v sobě hudba, nápodobně i výlevy, jež čin samý jen sprovázejí.

(Fr. Weninger.)

Co jest jednotvárnějšího a protivnějšího, jako zdlouhavé střídání se dvou sobě nejbliž ležících tónů? Naproti tomu děje-li se střídání to vždy rychle a rychleji: vznikne ta nejvyšší tónu ozdoba, trylek. Právě mohutné střídání to povznáší slavíka trylkovým jeho klokotem za krále opeřených pěvců. — Tomuto trylku přirovnávám horlivé vzbuzování pocitů ctnostných v průjevech lásky k Bohu a bližnímu, dvou těch předních přikázání, která v životě ctnosti sobě tak blízka jsou. Vlažně-li se vzbuzují: tož unavují a obtěžují sluch ducha; leč jsouce vzbuzovány horlivě stávají se nejkrásnějším trylkem v tom ohromném svatosouzvuku, v němž se rozplývá život spravedlivců.

(Fr. Weninger.)

6. Prohřešuješ se nenávisti Boha a slabostí.

Jeden otec, pro svůj rozum zvláště ale dobrotu všeobecně znám, měl dva už odrostlé syny. Dalť mu při vši jeho péči mnoho starosti, aby z nich hodné lidi vychoval.

Starší měl převýborné vlohy a dosti příležitosti, aby se dobrému, krásnému vyučil. A vskutku zdál se naději, kterouž otec v něho choval, vyplniti. Než za několik let upadl mezi špatné společníky, kteříž ho k mnohým špatnostem sváděli. Dříve miloval otce celým srdcem, nyní se mu ale všemožně vyhýbal, aby jeho napomínání neslyšel a poněvadž se trestu obával; ano konečně láska k otci poznenáhla mizela z jeho srdce, kteréž se víc a více zatvrzovalo. Nestaral se více o svého dobrého otce, choval se k němu velmi lhostejně a opovržlivě, tupil ho, se zarputilým srdcem konal před ním zjevně zlé a dělal si úštipky z jeho napomínání, hrození a trestání.

Mladší syn nebyl tak zpustlý, jako jeho starší bratr. Miloval svého otce a nechtěl mu alespoň žádnou mrzutost způsobiti. Avšak příkladem staršího bratra zaveden myslel vždy jen na vyrazení, zapomněl z mravní slabosti vykonávat, co mu otec poručil, dopustil se mnohého zlého a zarmucoval svou lehkomyšlností otce, jenž s ním tak dobře smýšlel a tak oň pečoval.

Staršímu synu podobají se zlí lidé, jenž Boha nenávidí a bez ostýchání se zarputilým, zatvrzelým srdcem zlého se depouštějí. Mladšímu synu, jenž sice otce miloval, pro vyrazení ale na jeho vůli zapomněl, podobají se ti lidé, kteří zevnitř Boha milují, do kostela chodí, ale ze slabosti v lehkomyšlnosti radostí světských nemírně požívají lpíce na nich.

(Repertorium.)

Dějiny Božského Srdce Páně.

Prosineo.

Dne 3. prosince l. P. 1863. kladl se v Tchang-Kia-Tchuang, městě čínském, základní kámen první veřejné svatyně zasvěcené Božskému Srdci Ježíšovu. — Milý čtenář řádků těchto ví zajisté již odjinud, že „Nebeské císařství čínské“ nejlidnatější jest na světě říše přechovávajíc v rozsáhlém svém území více tří set millionů lidí, z nichž však málo kteří dosud, souhrnem neplné 2 milliony, poznali blahodárné

učení víry katolické. Všecek ostatní lid zpěčuje se uznati pravdy Kristovy buď z nejhříšnější lhostejnosti, buď ze zavinilé zarputilosti; vysocí úředníci (svět mandarinský) pronásleduje vyznavače křesťanské s nejmrzčí surovostí. Bylyť sice doby v dějinách Číny, kdy i mezi vznešenou šlechtou a v samé panující rodině četných bylo pohlavů pokřtěných křtem církve naší, avšak krásné vyhlídky, jakéž snad mnohému horlivému kazateli katolickému na mysli tanuly, v nivec obráceny jsou událostmi na sklonku předešlého století. Po roce 1826. počali opět někteří horliví apoštolé slova Božího vzdělávati zpustošenou a opuštěnou vinici Páně, a tou měrou, jakou zmáhalo se zase křesťanství, rozšiřována i pobožnost k Srdci Ježíšovu. Bratrstva Božského Srdce, hojných čítající členů, počínala objevovati se po mnohých městech a farnostech, apoštolat modlitby zaváděn v kostelích i školách a již i příruční knížka apoštolatu modlitby a životopis blah. Markéty Alacoque vydány jazykem a písmem čínským; v provincii Tchely jsou dokona z 10 chrámů tři „Božského Srdce“. Dokud ještě tyto poslední byly soukromnými jen kaplami, zasadil se Fr. Guillon, bratr laik v tovaryšstvu Ježíšově, o to, aby postaven byl chrám nový z kamene. I dočkal se uskutečnění záměru toho. Vypínáť se již krásný dům Boží v ozdobném slohu gothickém z déli 140' a 46' z šíří v podobě kříže s třemi velkými portaly, jimiž vchází se do tří lodí, ve kterýchž dobře směstnati se mohou 2000 vyznavačů. Vně při kostele přistaveny jsou tři menší kaply sv. Františka Xav., japonských mučedníků a blah. Markéty. Mimo to jsou na postranních oltářích obrazy nejsvětější Panny a sv. Josefa, pěstouna, před nimiž tamější věřící vykonávají pobožnosti březnové a májové. Nad vchodem prostředním vytesán z venčí kostela do kamene obraz Božského Srdce s nápisem: „Svatyně nejsv. Srdce Ježíšova.“ „Pojďtež ke mně všickni, kteříž obtíženi jste, a já vás občerstvím.“

Nedaleko Tchang-Kia-Tchuang k severu stojí uprostřed vesnice jedné čínské gothická kaple Božského Srdce Páně, jejíž dějiny zde poněkud udati chci. Před několika málo lety udílel tam P. Leboug Svátost oltářní některým rodinám, kteréž prosily ho vřele za nový chrám, ana svatyně dosavadní, hlíněná to malá chýžka, nedůstojným jest bytem nejvyššího Panovníka. Chudičský duchovní otec nechtěl ovšem ničeho pevně jim zaručiti; když ale neustávali v prosbách svých, podvolil se s jistou výminkou v naději, že pro onu celá záležitost odkládána bude a pravil: „Budiž po přání Vašem; než, máte v obci vaší dosud několik set pohanů nevěřících; těch napomínejte, jim hlásejte evandélium vám již zjevené, poučujte je v Kristu v společných rozmluvách, vysýlejte za ně hojné modlitby k trůnu nebeskému — a když osada vaše čítati bude 80 hlav v Kristu pokřtěných, pak postarám se, abyste těšiti se mohli svatyni nové.“ A co dělo se na ta slova? Malá sice, ale úpravná gothická kapla uprostřed oné vsi jasnou poskytuje vysvětlivku. Upřímní ti lidé přijavše stanovy apoštolatu modlitby poučovali sousedy a rodáky svoje i příkladem i modlitbou, a po třech letech spočítáno v obci té více dvou set křesťanů.

O dni 8. prosince r. 1863. kladla se v Kantoně, přímořském a obchodem proslulém městě čínském, základní deska druhého veřejného chrámu zasvěceného Srdci Ježíšovu. Biskup Guillemin píše o slavnosti té takto: „Dne 2. října l. P. 1849. došel jsem s vel. p. Lalannem o 11. hodině večerní do Kantonu, abychom zřídili tam novou stanici missionářskou, a když pojeli jsme, přemýšleli jsme, kterak postavil by se malý oltářík, při kterémž bychom sloužili mši sv. Oltářík brzo zřízen, a já aniž nač pomýšleje, postavil jsem naň z denníka vyňatý obrázek nejsv. Srdce Kristova. Od té doby mnohé staly se převraty; jsouce co katoličtí missionáři krutě od sverepých

pohanů pronásledování museli jsme po dvakráte Kanton opustiti a pouze jmenovaný obrázek byl nejvěrnějším naším průvodcem i na útěku z města i při druhém do něho návratu, když nastaly doby příznivější učení křesťanskému. Nová poskytnuta zase příležitost k stavbě nějakého chrámu. Než, komu by zasvětila se obmýšlená budova Boží? Otázku tu brzo a bez rozpaku rozluštili missionáři; nová svatyně, tak ustanovili jsme u sebe, budiž kostelem nejsv. Srdce Ježíšova. Velebná byla to podivaná a posilující pro křesťany okamžik, když kladen kámen úhelný budoucího kostela. Nepřehledné množství lidstva pohanského z velikého toho města, a nejvyšší místní hodnostáři doprovázeli náboženský průvod ku staveništi valně k oslavě celé udalosti přičiňujícíce. Důležité potom bylo, co ani pozornosti nás missionářů neušlo, že takou měrou rostla návštěva chrámová a sdílnost vyšších stavů s prospěchem křesťanství, jakou pokračováno ve stavbě, a opačně jakmile práce stavební zastavována, chladla také láska a úcta Čínanů ku katolíkům. . . . V dohotoveném chrámě postaven bude na hlavním oltáři obraz životní velikosti Božského Spasitele, an ukazuje rukou jednou na nejsvětější své Srdce, druhou pak kalich utrpení od anděla přijímá. Doufám také, praví ku konci biskup Guillemín, že vypínati se bude nový chrám na znamení vítězství na onom místě, kde stál dříve hrdý palác rady guberniální, aby snad více neznalých uvedeno bylo v lůno pravé a jedině spasitelné církve.“

Tak opanovává Božské Srdce pohanských srdcí v Číně, — a v křesťanské Evropě, v té zemi, kteráž vychloubá se přednostmi všeho druhu, v té zemi všeho vědění, jest — bohužel — nejsvětější Srdce Ježíšovo srdcím mnohých, ano přemnohých, úplně neznámo.

Zásady Svatých.

Prosinec.

Tímto měsícem končíme skládání sem rozjímání o zásadách Svatých; zbožní však čtenáři rozjímání toto končiti nemají, nýbrž v roce budoucím, dále jim ho Bůh dočkati, poznovu rozjímáti zvláště v nedostatku lepších pomůcek k potřebnému dennímu rozjímání. Spasitelné bude jim zajisté, opětné toho všeho rozjímání, an snad mnoho, co letos jen lhostějně četli, s milostí Boží budoucně lepšího míti bude na ně oučinku. —

1. Sv. **Eligius**, biskup v Noyon (ve Francii). První čtvrtek.

„Ať chudobný ať zámožný, ať sprostný ať vznešený, budiž vždy pokorný.“

Milujme nízké a chudobné postavení, pakli nás Bůh k němu přivedl; vždyť v takovém postavení pokojněji a jistěji se můžeme starati o spasení věčné. Postavil-li nás ale Bůh výše, bojme se nebezpečí velkých v stavu tomto, nebezpečí totiž k pýše a samolásce. Užívejme pak tím bedlivěji prostředků k zachování pokory, totiž modlitby, zpytování svědomí a sice i těch nejtajnějších záhybů srdce, bedlivostí nad sebou atd., jen tak se zachováme i na nejvyšším stupni cti a slávy vezdějši v pokoře a dokonalosti.

2. Sv. **Bibiana**, panna a mučednice spolu s rodiči a se sestrou. První pátek.

„Já a celý náš dům náležíme Bohu.“

O svatá to a výborná zásada, hodná, aby v každé rodině zlatým písmem byla zaznamenána! Pak budou rodiny křesťanské v pravdě svaté, jako rodina, z nížto vyšla sv. Bibiana a její sestra sv. Demetria a rodiče jejich ss. Flaviana a

Dafrosa. Celou tu svatou rodinu vzal dnešního dne Bůh k sobě do nebe; země nebyla jich hodna. Kde panuje pokoj Páně, založený na bázni Boží, na vespolečném vzdělání a pomáhání v domě, na modlitbě a trpělivosti . . . taková rodina náleží Bohu, náleží nebi; nad takovou rodinou bdějí andělé nebesí a radují se členy takových rodin přijímati v společnost svou, v nížto věčná panuje láska a blaženost! . . .

3. **Sv. František Xaverský**, kněz a missionář, apoštol Indie a Japonska, z tovaryšstva Ježíšova.

„V Tebe, Bože! jsem doufal, na věky nebudu zahauben.“

Náš světec v pravdě byl muž apoštolský, jak praví papež Urban VIII.; „chtěl ho Bůh velikým apoštolem učiniti, pročež mu apoštolské udělil dokonalosti.“ Následujmež ho v planoucí jeho lásce k Bohu, v čistotě svědomí, v zapírání sebe, v horlivé pobožnosti k nejbl. Panně Marii, v umrtvení sebe, v pokoře, v trpělivosti, v modlitbě a především v jeho nenasytné touze, pro spasení duší lidských hodně mnoho činiti, trpěti a snášeti!

4. **Sv. Barbora**, panna a mučednice. První neděle (ve sv. škapulíři a růženci plnom. odp. a na modlitby Zdravas. Pod tvou ochranu).

Zaslíbení Kristovo, „že nikdo, kdo sv. Barboru vřele ctí, bez zaopatření nezemře“ — splnilo se již přecasto: proto je od církve sv. za patronku šťastné smrti věřícím dána. O křesťane! chceš šťastně zemřít, musíš se po celý život svůj jen na to připravovati; nic nedělá smrt tak hroznou jako hřích, nic ji nemůže potěšnou učiniti nežli zbožný, křesťanský život; nebo jaký život, taká smrt.“ Pamatuj proto dle napomínání Ducha sv. na své „poslední věci a na věky nehřešíš;“ pamatuj na zaslíbení a potěšení Spasitele svého, Jeho se drž a svatého slova Jeho i příkladu, milosti Jeho a svatých svátostí, a šťastné smrti se ti jistě dostane.

5. **Sv. Petr Zlatomluvný**, aribiskup Ravennatský. Pondělí.

„Chceš někdy dokonalým býti, začni hned z mládí.“

My všickni si přejeme někdy vyšinouti se na stupeň dokonalosti nejvyšší, a s pomocí Boží se nám zajisté i poštěstí; avšak se v tom hned z mládí (a jsmeli již starší, jenž mnoho zanedbali, alespoň) hned od této chvíle začínající musíme cvičiti: náruživosti přemáhati, neunaveně odpírati žádostivosti v ctnostech křesťanských bez přestání se cvičiti a ducha Ježíše Krista si přivlastňovati. Tak činil sv. Petr hned od maličkosti, a kde nestačily vlastní jeho síly, hleděl modlitbou a postem pomoc nebeskou a milost Boží na svou práci svoláhati.

6. **Sv. Mikoláš**, biskup Myrenský v Licii (Asii).

„Ne toliko pro sebe, i pro jiné musíš žít; takto žije nejlíp žiješ.“

Kdo toliko o to se stará, aby jen sám Bohu sloužil a k spasení přišel, činí ovšem dobře, výborně; ale snad mu to nestačí k dosažení života věčného, neb má snad kolem sebe rodiče, děti, poddané, svěřené, ježto všecky někdy Bůh od něho žádati bude; pročež přistoupiti musí k první péči o vlastní spasení ještě druhá rovněž tak důležitá — o spasení svěřenců všemožně se starati, aspoň za ně se modliti, nemůžeš-li skutky přispěti. Ovšem je to obtížná povinnost, ale za to též velká u Boha zásluha; a čím obtížnější plnění, tím větší odměna: to by nás všecky mělo síliti v mnohých těch a trapných pracích u vyhledávání spasení duší nám svěřených.

7. Sv. **Ambrož**, arcibiskup Milánský, učitel církevní. Středa.

„Není větší důstojnosti a hodnosti, nežli — Bohu sloužiti.“

Sv. patron dnešního dne nic na světě nežádal, než Bohu sloužiti; nic neznal na světě, nic od světa neočekával, ni žádné ztráty na světě se nebál; odtud jeho neohroženost, jeho podivuhodná stálost v každém utrpení, jeho s Bohem úzké spojení. Kdybychom i my nic na světě nežádali než Bohu se líbiti, ničeho se nebáli než Boha uraziti, byli bychom i my stálí a dokonalí.

8. Nepoškvrněné početí nejbl. Panny Marie. Plnom. odp. 1) na 9denní pobožnost. 2) Srdce P. J. 3) Srdce P. M. 4) sv. škapul. 5) křížek sv. Benedikta. 6) apoštol. 7) růžencové bratrstvo. 8) michalské. 9) každodenní litan. loret.

„Pojďtež ke mně všickni, kteříž mně žádostivi jste a plody mými nasýťtež se.“

Volá nás všechny nejbl. Panna Maria k sobě jako matka svolává dítky své; a v každém jejím volání a ve všem, čemu nás učí, jeví se zvláště dnes neporušenost těla, srdce a duše; neporušenost duše žádá od nás, bychom každé hříšné myšlénky se vystříhali, — srdce, bychom každé nesvaté pohnutí v sobě potlačili, — těla, bychom jak smysly tak oudy své tak na úzdě měli, aby ani to nejmenší proti sv. čistotě a stydlivosti se nestalo. Jen takovýmto způsobem zasloužíme býti dítky marianskými.

9. Sv. **Gorgonia**, panna, sestra sv. Řehoře Nazianského.

Zásadu její poznáš, milý čtenáři! nejlíp z popisu sv. Řehoře: „Její okrasou nebývaly kadeře s mnohou pečí upletené, ani šperk ani zlato ani skvostný šat, — nýbrž skvost v srdci uschovaný: čistota, nevinnost, pokora, zbožnost a láska Boží.“ Kéž bys i ty, kdož toto čteš, více hleděl duši svou zdobiti ctnostmi a dokonalostmi, než pomíjející tělo své kráslením pomíjejícím.

10. Sv. **Melchíades**, papež 32. a mučedník.

„Já se více bojím pokojných časů než povážlivých.“

Příčina toho jest: že v čas pokoje a pohodlí horlivost ochabuje, jak se často i mezi prvními křesťany stávalo: ne všickni zachovali tu stálost a neohroženost, jížto v boji i nad nejkrutším pronásledováním zvítězili rekové; vloudil se v srdce jejich duch světa toho a vždy většího bral rozšíření. Nevyhynul však nikdy a nevyhyne na věky duch Kristův, Bůh si zachová vždy několik duší věrných a vyvolených, kteréž jen pro Boha a pro nebe žijí. Čím více však se duch dobrý ztrácí, budme bedliví a opatrní, bychom i my ho neztratili; nedejme se proudem zlých zásad a špatných příkladů strhnouti, nepodávejme úsudek svůj veřejnému mínění (jak se nazývá ten křik bezbožných a věroprázdných lidí), neřídme se dle úsudků lidských, ale jediné dle sv. evandělíum, nebo dle tohoto budeme jednou souzeni.

11. Sv. **Damas**, papež 37. Druhá neděle (na získání odpustků na modlitby: Zdrávas. Pod tvou.)

„Muž svatý, v pravdě apoštolský, jemuž zásadou bylo v panenské církvi panicky žíti.“

Milujmež i my všickni tuto andělskou ctnost, bojujme stále pro její zachování pamětlivi zaslíbení Kristova, že „Boha viděti“ budeme; užijmež ale i toho prostředku, jakéhož sv. Damas doporučuje totiž vystříhání se ouzkostlivě osob druhého pohlaví; muželi kdo k ohni přistupuje zůstatí neporušen? Kdo by to tvrditi chtěl, musí (jak praví krásně sv. Basil) buď z jiné hlíny býti než ostatní lidé, anebo —

co spíše pravda bude -- jest již tak zaslepen náruživostí svou, že nebezpečí více nepozoruje ani ty pády, jimižto padá k záhubě věčné!

12. Sv. **Jodok**, opat z rodu královského. Pondělí.

„Kdo pohrdá korunou vezdejší, nabyde koruny věčné.“

Tato myšlénka pohnula našeho světce a tak mnoho jiných králů, knížat a šlechticů život vésti v chudobě, o samotě a v zapomenutosti světa, aby jen Bohu zasvěcena byla duše. Od nás se neřádá, bychom se vzdali práva patřičného, hodností a bohatství, však ale nesmíme k těmto věcem srdce přikládati, nýbrž pamětlivi, že toliko správci jsme jmění svého, nikoliv neodvislými majiteli máme s ním tak hospodařiti a dobře, spasitelně ho užívat, abychom obstáli při skládání oučtů.

13. Sv. **Lucie**, panna a mučednice v Syrakuse, městě Sicilském. Plnom. odp. rozšiřovatelům apoštol.

„Jméni své jsem dobře vynaložila.“

Kéž by takto mohl každý bohatý a zámožný toho světa říci! almužnu dávat chudým a nuzným, jest nejmocnější prostředek k dosažení milosrdenství Božího. Ačkoliv i při smrti budeme moci ze svého jmění dobře činiti, jest předce neporovnaně lépe za živa dobročinným býti, než při smrti. „Co jest to za dobročinnost, (táže se sv. Basil Veliký) když obětujeme Bohu to, co již podržeti aneb s sebou vzíti nemůžeme? Co jest to za lásku k bližnímu, když teprv tenkrát jejich přátely se stáváme, když je už opouštíme na vždy?“ Za živa tedy číňme dobře bližním; toť má před Bohem větší ceny a spíše nám pomůže na cestu do nebe.

14. Sv. **Dominik** ze Syloë, opat řádu sv. Benedikta. Středa.

„V okamžení můžeš se zcela jiným člověkem státi.“

To chce říci: Změníšli úmysl svůj, toužení své a dychtění (a to se může v okamžení státi), tak že nenávidíš hřích a všecko co ke hříchu vede a svět a marnost jeho — co jsi dříve miloval a vyhledával — a naopak miluješ pak ctnost a bohabojnost a Boha, jemuž jsi se dříve protivoval, . . . pak jsi odložil starého člověka a oblékl jsi nového. — Podobně ale tak snadno může se dobré a dokonalé srdce zvrátiti: dnes miluje ctnost a čistotu a bohabojnost, modlitbu a dokonalost křesťanskou . . . dejme tomu, že ale jen jedinký okamžik nedává na sebe pozor, podléhá pokušení — a veta jesti po vši čistotě a ctnosti a dokonalosti! Protož „bděte a modlete se“ atd.

15. Sv. **Kristiana**, služka.

„Z lásky ke Kristu Ježíši věrná, poslušná a spravedlivá ve všem.“

Všickni jsme sluhové a služky Páně. Ó kdybychom měli víru, sprostnost srdce a pokornou lásku, — s jakou trpělivostí, s jakou věrností bychom všickni a každý v stavu a povolání svém Bohu sloužili! jak bychom bližního svého vzdělávali příkladem svým a zbožným, v pravdě křesťanským obcováním! jak bychom ve všem i tom nejmenším pozorovali řízení Boží a působení otcovské ruky Páně! v každém daru Božského dobrodárce! v každém požehnání věčnou lásku Boží! v každém trestu a soužení láskyplné napomínání k pokání a života polepšení a k větší ještě věrnosti a lásce a vytrvalosti! A jak spokojeni, jak blaženi bychom takto byli!

16. Sv. **Adelajda**, císařovna vdova. Dnes započne 9denní pobožnost k Božskému Dítěti Ježíši (denně 300 dní odp. a ve svátek plnom.) na ten úmysl: svatě se připraviti na Narození Páně a důstojně za ně děkovati Bohu.

„Ruka Páně jest to, já se tiše podrobuji.“

Tato zbožná služebnice Páně zachovávala při každé nehodě a při tolika protivných nehodách vždy stejnou tichost mysle a mírnost srdce; i v největším utrpení zachovala v nevinném srdci svou vnitřní utěšenost, kteráž se i zevnitř v řečích a skutcích jevila. Na ní tedy viděti, že duši, kteráž Bohu nezvratně přináležej, nic nedovede znepokojiti: láska nebeská jí jaksi slouží co protiváha proti nátlaku starostí a soužení toho světa a těch mnohých, často trapných pohnutí srdce. Byťby všecko na světě sebe dorážlivěji na duši Boha milující se hnalo, stále a nepohnutě vzdor tomu všemu k Bohu svému pohlédne a věrnou mu zůstane.

17. Sv. **Olympias**, vdova.

„Stav svůj svatě zachovám, byť bych i proto trpěti měla.“

Stav vdovský, v duchu křesťanském vzatý, jest stav svatý. Již ta láska ku zvěčnělému manželci, jež se novým svazkem nedá strhnouti, důkaz je ušlechtilého srdce, a jistě jen zbožná mysl to zachová; ovšem se druhý svazek manželský nedá ztratovati, vznešeněji se však láska vdovy ukazuje, jež své srdce již jen Bohu, vychování svých dětí a vyhledávání svého spasení věnuje. Zbožná vdova nehledá více rozkoše světské ani slávu lidskou, jí dostačuje, pokorně před Bohem obcovati, v zbožné modlitbě s nebem se spojovati a v konání dobrých skutků tiše a nepozorovaně mezi spolublížními potěšně oučinkovati.

17. Sv. **Josef**, příjímím Komes (přednosta a apoštol měst ryze židovských k obrácení na víru křesťanskou).

„Bůh tak dlouho volá, a já se mu již tak dlouho vyhýbám!“

Milý křesťane! nevolá-liž i tebe Bůh již tak dlouho, tajně i veřejně? neslyšíš-li hlas jeho: „Synu! dcero! dej mi srdce své! hledej spasení své!“ — Či ublížil nám snad Bůh, že se mu tak nevděčně vyhýbáme, jej tak dlouho čekati necháme? O nikoliv Bůh, jen hřích nám ublížil. Proč tedy neslyšíme hlasu Božího? proč ihned neposlechneme? proč vždy zase a vždy necháváme Pána čekati? Nemáme-liž pro sebe samé, k vůli vlastnímu blahu hlasu Božího slyšeti? Či potřebuje nás snad Bůh? . . . Pakli víra sv., svaté svátosti, slovo Boží, hlas svědomí a milosti Ducha sv. na vás zmařeny jsou a ničeho neprospívají, je všecko pro nás ztraceno; a čím větší posud bylo milosrdenství Boží s námi, tím těžší bude naše zodpovídání, tím větší — trest.

19. Sv. **Thimotheus** a **Maura**, manželé a mučedníci. Pondělí.

„Všecko na světě hyne jako dým v povětří, jen sláva nebeská je stálá!“

Žádné přátelství, žádná věrnost není v milování světa, žádné manželství svaté leč v milování Boha a v obcování s Bohem. Není-li Bůh při tom, je všecko na světě prázdno: snad to krásně zní, lahodí, před světem se stkví ale, blíže-li na to pohlédneme, zcela bez ceny a bez útěchy se ukazuje. Je-li ale láska k Bohu základem manželstva, pomůže ona břímě nésti, trpělivost zachovati, povzbuzovati chybujících, za sebe vespolek se modliti a cíl nebeský vyhledávati. K tomu směřovati musí každé přátelství a každé manželství.

20. Sv. **Dominik**, přijímám obrněný (*Loricatus*) od svého přísného života an ustavičně železný pas kol těla nosil a jen tenkrát skládal na čas, když se bičoval.

„Chci na zemi za živa pokáním shladiti, co bych na onom světě trpěti musel.“

Těžko sice zásadou se udělá předsevzetí takové — ale upříti se nedá, že jest to každým pádem moudřejší, zde si odbýti, než všechno na onen svět si ponechati k splácení. Čím více se potrestáme zde na zemi, tím více nás Bůh ušetří na onom světě; čím více se my šetříme, tím méně nás Bůh někdy bude šetřiti!

21. Sv. **Tomáš**, apoštol a mučedník. Středa.

„Pán můj a Bůh můj!“

Podivně to Bůh tak připustil, že sv. Tomáš na čas nevěřil zvěsti o vzkříšení Páně, aby k vyhojení této své nevěry připuštěn byl k dotýkání se ran Kristových a takto nás samých vyhojil ode vši nevěry, ano již i nejmenšího pochybování. Neboť nevěra Tomášova nám k pevnosti víry naší více prospěla než víra ostatních učedníků Páně, jenž ihned uvěřili, protože onen sám na vlastní smysly své a zcela makavě o zjevení se Páně v skutečném těle se přesvědčil. — To vše musí i nás ve víře sv. posilovati a netoliko ve víře v Pána Ježíše vzkříšení ale ve víře v jednu každou pravdu nebeskou.

22. Sv. **Flavián**, mučedník, otec sv. Bibiany (viz 2. prosince).

„Bůh zůstane vždy jedinký podíl můj, byť by mne na kusy rozsekal soudce.“

Opět jeden z těch hrdinů křesťanských z doby horlivé pro víru Kristovu: o svatá to víra a svatá láska, jež tak mocně sílila vyznáváče Páně! kde ji za našich časů najdeme? Počet věrných a stálých jest tak nepatrný u porovnání s počtem vlažných a nevěřících! Co učiní as Bůh s tímto světem? O kéž by se smiloval a zázračně dopomohl lidem zase k víře svaté (neboť bez zázraku to skoro ani není možné!) neučiní-li to, (a kdoby se divil, vždyť se takového smilování svět už dávno stal nehodným), nechá-li svět jíti jeho cestou bohaprázdnou, jest to jisté znamení jeho zavržení. Bojž se tedy světa, budiž Bůh i tobě jedinkým podílem!

23. Sv. **Viktorie**, panna a mučednice.

„Běda těm, jenž duše nesmrtelné kazí, místo co by je Bohu získali.“

Svaté panny nebeské dobře a rády chápaly to, co svět pochopiti nechce, totiž čistotu pro Boha: zvolili si za svůj nejmilejší podíl stav panenský, by se jen nebeskému ženichu zalíbily a jemu s nerozdílným srdcem sloužily . . za něj i život svůj položily. Radujme se nad životem čistým a bohumilým tolika panen nebeských, těšme se z něho zvlášť v smutných dobách nynější rozvázanosti a pohoršlivosti světa, abychom se nedali svéstí záhubnými jeho příklady, ale následovali neporušenost panen nebeských.

24 Spolek svatých sester Tarsily a Emiliany (jež i Emilie*) slula), a nešťastné Gordiany, kterážto nesetřvala v dobrém.

*) Bude zajisté vítanou poznámkou všem Emiliím, znáti svou patronku. Zemřela pak tato sv. panna 5. ledna, tudíž v ten den sluší slaviti svátek sv. Emilie, vlastně Emiliany. — Či měly by za pratronku míti sv. Emmelii, matku sv. Basilia biskupa, jejížto úmrtní den připadá 30. května? Nikoliv ale sv. Emilianu.

„Ejhle všechny tři z počátku se stejnou horlivostí Bohu sloužily, avšak nese-trvaly všechny v dobrém, poněvadž, jak pravý Pán, mnoho jest sice povolanych ale málo vyvolených. Nikdo se tedy nespolehej sám na sebe nebo na to, co s pomocí Boží snad již získal; neboť nikdo, byť i věděl, čím dnes je, neví, čím zítra bude.“ Sv. Řehoř. Protož „s bázni a s třesením spasení své konejte.“ (Fil. 2, 12.)

25. Narození Pána našeho Ježíše Krista: 1. před dávným časem z Panny Marie o půlnoci (jež se oslavuje o jitřní), 2. milostné — v srdcích věřících ve sv. přijímání (jež se oslavuje o ranní), 3. věčné z Boha Otce (jež se oslavuje o velké: „Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha, a Bůh byl Slovo“).

Plnom. odp. 1. na 9denní pobožnost (dnes anebo mezi oktávem k získání), 2. Srdce P. J., 3. římských štací při 3. mši svaté, 4. křížek benedikt., 5. sv. škapulíř, 6. nejsv. Svátosti, 7. růženc. bratrstvo, 8. na časté poslouchání neb držení kázání, 9. křesťanského cvičení.

Sv. Anastasia, panny a mučednice.

„Bůh zajisté dobře ví, proč to na mne sesílá.“

Nemáš-li i ty tak volati, kdykoliv tě něco nemilého potkává? Bez vůle Boží nic se neděje, a co se z jeho vůle děje, jen k našemu prospěchu se děje; pročež nikdy nereptej, nikdy nebuď netrpělivý!

26. Sv. Štěpán, jáhen a mučedník. Pondělí.

„Pane, nepokládej jim to za hřích.“ Sk. ap. 7, 59.

Věrný to sluha Páně, pravý to obraz vzatý z příkladu Kristova. Zemřel zrovna tak jako přesvatý vzor jeho Kristus Ježíš. Modliti se za nepřátele, volati: Pane, v ruce tvé poručím ducha svého — bylo oběma stejné. Jak blažená to smrt věrného sluhy Páně! učme se i my denně poručeti ducha svého v ruce Páně při kladení se do lůžka, tak se naučíme smrt vždy míti na paměti a tudíž na ni vždy připravenu býti.

27. Sv. Jan Evandělita, apoštol, miláček Páně. Pln. odp.: 1. Srdce P. J., 2. P. M., 3. v apošt., 4. rozšiřovatelé.

„Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek, jakož já jsem miloval vás, tak abyste i vy se vespolek milovali. Po tomť všickni poznají, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým.“

Kde jest ale zvláště za našich časů ta pravá láska k bližnímu? Ani jméno její více není známé, tak sice, že si lidé při tím slovu něco zcela jiného představují. Bližnímu pomáhati, dobře činiti, bližního těšiti, podporovati v toužebnosti po spasení věčném, obětovati se za bližního — toť už neznámé mezi námi věci. Nezapomínejme předce na slova sv. Jana (I. 3, 18): „Nemilujmež slovem ani jazykem, ale skutkem a pravdou.“

28. SSv. Nevinňátka. Středa.

Klanějme se, nezpytatelným cestám prozřetelnosti Boží! jak patrně svědčí o lásce a dobrotivosti Boží! Dopustil Bůh toto pronásledování ze strany Herodesovy, aby svým nevinňátkám připravil blaženost věčnou; kdyby je byl Herodes miloval a dobře činil, byl by jim daleko tak neprospěl, jako touto svou nenávisť. Nermuťme se proto, když i nás svět nenávidí a nám jen škoditi a křivditi se snaží; tím nám snad daleko více pomáhá k slávě nebeské, nežli kdyby nás miloval, nám lichotil a dobře činil,

29. Sv. **Tomáš Kantuarský**, biskup a mučedník.

„Kristus Pán — má jedinká útěcha!

Mnoho zkusil sv. Tomáš pro víru Kristovu, ano zdáloby se, že jen samé trpkosti musel okoušeti, že ani jedinkého dne nepožíval útěchy a radosti, avšak Bůh ho uvnitř těšil a sňil a sám do srdce jemu vléval neviditelně nebeskou útěchu. Řiď se i ty dle zásady sv. Tomáše, jistě že i ty okusíš splnění slov Kristových: „Blahoslavení, kteříž protivenství trpí pro spravedlnost, neb jejich jest království nebeské.“ Mat. 5, 10.

30. Sv. **David**, král a prorok Zákona starého.

„Já vcházím na cestu vsí země, posilniž se a budiž muž. A zachovávej přikázání Hospodina Boha svého, abys chodil po cestách jeho a ostříhal ustanovení jeho a přikázání jeho i soudů i svědectví, jakož psáno jest v zákoně.“ Slova umírajícího krále (3 král. 2, 2, 3) k synu Šalomounovi, v pravdě zlaté to napomenutí, hodno, bychom se jím i my všichni řídili, nebo od zachovávání přikázání Božích všecko konečně závisí, naše radost a útěcha na světě a někdy věčná blaženost na nebi.

31. Sv. **Sylvester**, papež 33.

„Bdětež, nebo nevíte dne ani hodiny.“ Mat. 25, 13.

Den sv. Sylvestra, jenž nám připomíná krátkost života lidského, pomíjelnost všeho na světě, jistotu smrti a nejistotu její doby, musí zajisté každého povážlivého naplniti svatým strachem, posvátnou vážností a zkroušeností. Jak pošetile ale jedná právě dnešního dne náš svět! zde se nejlíp ukazuje jeho duch úplné lehkovážnosti, rozvázanosti a duševní slepota jeho. My ale řídme se dle sv. evandélium, jež nás ne nadarmo právě dnes napomíná ve mši sv.: „Buďte připraveni, nebo v kterou hodinu se nenadějete, syn člověka přijde (k soudu).“ Luk. 12, 40.

A nyní zbožní čtenářové! pamatujte zbožnou modlitbou na svého přítele, jako i on denně na vás zpomíná, abychom se šťastně shledali tam — u Boha!

Milujme nepřátele.

Bylo to asi na počátku toho století, ani obyvatelé městečka Q . . blíže ústí Loiry příchodem neobyčejného žebráka nemálo pohnuti byly. Byloť městečko se svými prostými a lidopustými ulicemi všeho ruchu prázdno a vzdáleno, že nám snadno i při nepatrné příčině si to hnutí vysvětliti. Když nyní i ve známost přišlo, že onen cizinec svůj věk ve středu jejím trávití míní, divné pověsti o něm kolovaly. Ovšem se onen velmi od obyvatelů městečka líšil, obzvláště svým chováním a dobrými mravy, že všickni za to měli, že i on jest oběť osudné revoluce francouzské a z otěiny vyhnán. A v mínění svém utvrzeni byli tím více, ani slyšeli, že cizinec dosti značnou část peněz má. K odhalení roušky, kterou jeho předešlý život zastřen byl, se neodhodlal; nikdo o věci té ani slovíčka neslyšel, chytře vyhýbal každé otázce, této věci se týkající a každodenně seděl u dveří chrámových. Mnozí věřící podaly jemu dary, které on vždy s vděčným srdcem přijímal. Dobrodincem jeho byl též

kněz P. Sorel, jenž ranní služby Boží odbýval a cizincovým nápadným jednáním s počátku zaujat byl. Však ani tomu se nepovedlo osud žebráka, který se Jan Ludvík jmenoval, vypátrati. Ludvík obýval napolossutý domek ve vzdálené uličce městečka, však nikdo nepřekročil ještě prahu domku jeho, za který skromné nájemné vždy v největším pořádku zapravil. Stál-li u dveří chrámových nedotíral se nikomu, nýbrž tiše očekával, až od mimo jdoucích přiměřený dárek obdržel.

I lidé téhož řemesla chovaly se k němu s úctou. Povstal-li spor, byl on rozsudím a vždy se výroku podrobili. Nápaduo však bylo, že Ludvík nikdy do kostela nevešel, ačkoliv o jeho nábožné mysli nikdo nepochyboval.

Jednoho dne marně hledal P. Sorel svého svěřence u kostela, taktéž druhého a třetího dne. Tu si neobtěžoval věrný sluha Páně byt chudáka vynajíti. V nejzažším ssutinami a valony naplněném dvorku vedly schody k polossutému poschodí, kde někdy hrdý palác bohatého zemana se vypínal.

Marně kněz již po delší dobu klepal, až konečně malá mříže se pootevřela, za kterou žebrák se ukázal. Zahlednuv kněze odstrčil železnou hůl, kterou vchod hájen byl, a kněz vstoupil do malé tmavé světničky. Pohled v bledou tvář žebrákovu a na umdlené tělo jeho vysvětlil knězi stav jeho, an žebrák prosil, by kněz ho omluvena měl, že i hned mu otevřítí nemohl. Pak chvíli se rozmýšlel, zdali by kněze ve svůj nepatrný příbytek uvésti směl. Za nedlouho otevřel druhé dvěře a P. Sorel vstoupil do světnice.

Zde nebylo ani známky chudoby, anobrž světnice nádherně ozdobená. Když ve světnici byli, zdálo se, že tělesná slabota a duševné hnutí žebráka o poslední sílu připravily.

Kvapně nabídnul jemu sedadlo a sklesnul na tvrdé hadrami pokryté ložisko, jež se úplně nádhernému nábytku přičilo. Hluboké stenání vytrhlo kněze z dumání jeho, ve které ho zvláštní toto obydlí uvedlo. Přistoupil k loži žebráka, uchopil jeho ruku a pravil srdečným hlasem:

„Příteli, mním, že všech prostředků k urovnání a ukojení denních potřeb máte, však rouška, v kterou veškeré své jednání ano celý svůj život zahalujete, vyvozuje u mne myšlenku, že tajný bol aneb vědomí viny duši tíží. Přijměte mne za svého přítele, kterého sám Bůh poslal ku potěšení vašemu. Doufejte v milosrdenství Boží, cožkoliv vás znepokojuje, Bůh vám sejme a vás potěší.“

„Nikoliv, pro mně není žádné milosti, ni potěšení, ani pokoje!“ zvolal zoufanlivě nemocný žebrák.

„Synu můj,“ odvětil P. Sorel poněkud přísně, „jak jsi trestu hoden pro tuto svou nevěru a nepravé zoufání! Bůh každému hříšníku, pokání činícímu odpustí.“

„Mně však nikoliv!“ stenal nešťastník. Může někdy černý nevděk, loupež, hroznější vraždy, kterou na rodičích spáchal, může pravím milosti dojíti?“

„Nezoufej! Pamatuj na onoho, který pro naše hříchy zemřel. Pak-li jeho o pomoc žádati budeš, najdeš ukojení a naději.“

Hlubokým povzdechem ulevil Ludvík svému stísněnému srdci.

Kněz však pokleknul vedle lože a modlil se dlouho a vroucně. A tato modlitba snad nemocného ukojila. Neboť rychle sednul na lůžko, uchopil se rukou kněze a zvolal:

„Poslyšte tedy má provinění a rcete, zdaliž milost a odpuštění dosáhnouti mohu!“

Kněz posadil se opět na místo své a Ludvík vypravoval hluboce vzdychaje a stenaje následovně své příběhy:

„Byl jsem synem chudého vinaře a již v mladistvém věku jsem přišel na zámek statkáře, bohatého a dobrosrdečného zemana, který mne ke službě svého mladšího synka byl ustanovil. Však naleznuv u mne nevšední nadání a pilnosti, svolil k tomu, bych se s jeho synkem společně učil a vyvolil mne později za svého sekretáře (tajemníka). Toho času právě vypukla osudná revoluce a zbudila i v rodině mého pána nemalý povyk a strach. Hned si pojistil své peníze v cizině, zasobil se potřebnými prostředky a vyhledal sobě blíže Paříže pod cizím jmenem útulek. Mimo mne a rodiny jeho nikdo o tom nevěděl. Mne miloval pán jako svého syna, mně úplně důvěřoval. Tu však vzbudila lakota a ctižádost ve mne nevďěčnicku dábelskou myšlenku, otcovského přítele zraditi a neštěstím, které jsem tím na celou rodinu uvalil, sebe sama obohatiti a velký statek sobě přivlastniti. Kratičkou dobu jsem otálel. Mocně pozdvihly mrzké žádosti hlasu svého v duši mé, já jsem šel a zradil úřadu bydlíště rodiny. Ano tak dalece sahá můj nevďěk, že jsem se osmělil veřejně proti svému dobrodinci vystoupiti. Jen syn, jenž již v cizině byl, ušel smutnému osudu rodiny. Na cestě potkal jsem tu káru, na které odsouzcenci na popraviště odvezeni byli. Pán můj poznal mne mezi množstvím. Jen pohledl — avšak tento pohled nikdy — nikdy nezmizel z duše mé. Jako doutnající uhl vždy nová zbudil trápení v duši mé, trápení, kterých popsati s to nejsem. Opustil jsem Paříž, a ačkoliv jsem statky svého pána obdržel, nikdy jsem jich užiti nezamýšlel. V odlehlou pustinu jsem chtěl odejít, bych tam svůj věk v nouzi strávil obklopen ohromným statkem, obkličěn vším, co by mne vždy na spáchaný zločin upamatovalo. Proto jsem odnesl sem veškerý nábytek svého zrazeného pána, proto vidíte tam ty podobizny zavražděné rodiny. Podoba jejich vždy před zrakoma máma nechat jest!“

Při těchto slovech obrátil kněz, který očividně se vždy rostoucím strachem a nápadně bledým obličejem řeči žebrákově naslouchal, své zraky na obrazy a vyskočil s výkřikem: „Milosrdný Bože! Můj otec, má matka!“ ze svého sedadla. Žebrák však vzkřiknul a bez smyslů sklesl na zem.

Dlouho stál kněz u vroucné modlitbě. Pak pozdvihl nešťastníka, položil ho na lože a pokoušel se ho vzkřísiti.

Pozvolna se žebrák zotavil a když konečně k paměti přišel, pokleknul a pravil mdlým hlasem:

„Dosáhne milosti a milosrdenství zločinec taký, jako jsem já?“

„Pro tebe jako pro každého jiného,“ odpověděl sluha Páně slavným hlasem, pozdvihna ruce k nebi svroucnou modlitbou o milost pro hříšníka, jenž u nohou jeho ležel. Když ho však postaviti chtěl, shledal, že pohnutí jeho bylo veliké: žebráka nebylo více mezi živými, byl mrtev.

Na šťastnou shledanou — w Jerusalemě!

Bylo to roku 186*, tehdaž milí poutničkové! nebyl ještě váš budičel w kněžské důstojnosti postaven, i namístoil jednu neběli jistých řeholnic klášter w B. Uveden do howorny, kde ho ty ctihodné panny nechaly hodnou chvíli samotného čekatí, ohlížel se trochu všetečně po tichém a něžném pokojíčku; nejvíce utkvěla duše jeho na obrazu, na kterémž zbožné duše za Kristem Ježíšem kráčely na vrch dokonalosti, a byly tam ze zdola vzhůru psány dojmavé průpovědi, kteréž mám (ovšem ve volném překladě) váš budičel w letošní „Škole“ podal a vyložil w člancích o pouti Jerusalemské. Zentráte ovšem nemědel ještě, že někdy bude budičem, a zaznamenal si tu rozmluvu Krista Ježíše s duší zbožnou více pro sebe, a ubezpečuje vás tímto, že newhřlowné útěchy a posily z rozjímání toho všeho požíval. Za tou příčinou věda, že někdy nepatrná věc může člověku dopomáhati k duchovnímu vzdělání a k dosažení dokonalosti křesťanské, umínil si, w letošní „Škole“ rozmluvu onu všem spásným čtenářům a všem zbožným čtenářkám „Školy“ ku všeobecnému jich potěšení a posílnění w dobrém podati a vyložiti.

Rozmluvu tu již znáte, milí poutničkové! z naší pouti Jerusalemské; s pomocí Boží dokončil jsem slíbenou práci svou, dosáhl tím cíle sobě vytknutého, váš do svatého města Jerusalema uvéstí; nyní nastává jednomu každému z nás ta doživotní úloha, do té doby, až se dáli Bůh shledáme w nebeském Jerusalemě, vše co slyšel, w život uvéstí a denně, ba každé hodiny bez unavení, bez přestání dále a dále kráčetí, až konečně šťastně dorazí do svatého města Božího: mně už více nezbyvá než srdečné „s Bohem“ a „na šťastnou shledanou“ vám dnes všem přivolámati. Však nemohu se od vás, drahé duše! rozloučiti bez nějakého dárku na památku: a to budiž tento dnešní — poslední článek o pouti Jerusalemské.

Především doufám, milý poutníčku! že mi uděláš také něco k vůli, že ano? Vybíráš, ty's školáčkem w naší „Škole;“ w škole se ale musí člověk také učití „nazpaměť.“ Ty tedy se naučíš ty průpovědi z paměti rozjímati, neb je nyní musíš uvéstí w život skutečný. Celý tvůj život ode dneška až do tvé smrti, ba každiný den tvůj od rána do noci, od probuzení až do usnutí musí býti uskutečněním těchto průpovědí. Melekej se toho, není to nic těžkého, nic truchlivého, naopak naučíš se takto s pomocí Boží w té nejradostnější utěšenosti život svůj trávití w dokonalosti křesťanské. Nechtěj se také přenáhliť nebo znepokojoвати, pojednou to nepůjde všedně jak si přeješ; budešli jen za měsíc, ano budešli jen za rok ustálen w cvičení tom, bude to dobré a spasitelné pro tebe. Klidně a rozvážlivě čti, rozjímej a pak částku za částkou doživotní své úlohy si přivlastniš, až ti to bude zcela volné a jaksi srostlé s životem tvým. Tvůj tedy úkol doživotní jesti tento:

Ode dneška se musí jen možnou horlivostí den jak den Bohu sloužiti dočasným plněním všech povinností tak, abys připraven byl každé chvíli, kdyby tě snad Bůh povolal k soudu. Naučíšli se tomuto úkolu, pak už ničeho ti nebude potřeba: uť se každý den života svého tak stráviti, abys připraven byl, kdybys měl w něm snad povolán býti anebo se probudil — na věčnosti. Zkáš se toho a pravíš, že je to těžký úkol? Neboj se, Bůh ti pomůže, a podává ti právě snad w průpovědích našich dobrou pomůcku. Poslyš jen!

1. Každé ráno si ustanoviš určitou dobu ku vstávání z lože — ne pozdě, ale také ne příliš časně (kdo chce mnoho konati, ten pak seznam nemožnosti toho

nechá všeho býti); ustanovenou pak dobu zachovávejš přísně a bez milosrdenství (vynímaje páb nemoci), a třesce sám sebe pro zanedbání hobiny ustanovené (nejlíp újmou v jídle). Na této nepatrné věci velmi mnoho záleží, pročť také ze života svatých aneb jen horlivých křesťanů víme, že především jiným vždy stávali v určitou hobinu, kterouž jim povinnosti stámu neb vykonávání povinných (řeholních) modliteb určovaly. Kdo v určitou dobu nestává, ale někdy pozdě někdy zas příliš brzo, ten nikdy nebude stálým ve svém předsevzetí, bude podoběn třtině se klátící na tu neb onu stranu, jak právě bude „naložen“, jak se říká. — Ano abych ti to hned z počátku sdělil, milý příteli! s tímto svým „naložením“ myslé musíš se jednou pro vždy rozjehnat; ne už více jak se tobě bude líbiti ale jak Bohu, ne už více jak ty budeš chtít ale jak Bůh a tvá povinnost káže; ne už více jen tenkrát radostně a veselě a horlivě, když se ti něco povede nebo když pocítíš sladkost duševního potěšení, a když ucítíš nechuť a rozmrzelost a opustěnost — všeho zas nechati, to si u tebe vyprosím, (to nechej raději všeho, to se ani nehlas ke školákům ve Škole Božího Srdece Páně); pamatuj, že v tvém úkole stojí: den jak den, to jest ať budeš zdrav nebo nemocen, ať vesel nebo zarmoucen, ať se ti šťastně neb nešťastně povede, ať v plnění svých povinností útěchu pocítíš anebo těžkost a omrzelost, zkrátka: den jak den, v radosti i žalosti, Bohu věrně sloužiti až do smrti. A co jest to Bohu sloužiti? Vše se cti a chvále Boží konati, zbuzováním dobrého úmyslu každodenně. A čím se Bohu slouží? Plněním, dokonalým plněním všech povinností, nejprvé křesťanských (modlitba, chrám Páně, sv. svátosti, pobožnosti, důst, almužna), ale i také povinností úřadu, stámu: obstarávání domácnosti, vychování dětí, práce každodenní — vůbec každý krok, každý pohled, každé slovo, každé pohnutí srdce a všechno jednání a zanechání (totiž zlého). To vše den jak den k oslavě Boží co nejdokonaleji jen můžeš čini a Bohu sloužiti. A učti to takto: Procitnuv z rána (v určitou vždy dobu, jak pravím) zehnej se sv. křížem a mezi oblékáním (anebo ještě jsa v loži, an se ti snad nezdá, dnes už začti s předsevzetím svým), slyš a rozjímej, kterák tě Pán volá k dokonalé službě Své mocným ale i líbezným hlasem:

„Vzhůru, má duše! nemeškej béle, spěchati ke Mně!“

Věru, já nepochybuj, že tě požádá toto vzhůru z lože vypudí, neboť tě volá Pán, jenž tě už mohl v té noci na věčnost odvolati, jako se jiným v té noci stalo; ale tebe ještě neodvolal, tobě ještě přeje času zde na zemi k pokání a ku splácení dluhů svých u Boha, co těm ze světa odvolaným už více možné není; tebe teď právě k tomu pokání volá Pán, a ty bys chtěl lenofiti, si hověti a ten brahamenný čas v zahálce tratiti? Pamatuj, že nejsi sám svým pánem, že duše tvá patří Bohu; pamatuj, že jsi už tak dlouho mškal a přemnoho zmeškal, pamatuj, že už bez toho, chcešli jiných dokonalých duší dohoniti, nesmíš už jen kráčet, ale spěchati musíš k Bohu, a ty bys mohl choulivého těla více posloučati než Boha? Neboj se nepohodlí, zimy, nevyspalosti, rci jen zmužile: Pane já chci! jistě že zvíťazíš denně nad touto svou choulivostí a tím mnoho, mnoho dobrého doclíš: především se naučíš frotiti jádovitou těla, nabydeš více času k pořádnému, dokonalému vykonání svých modliteb bez ujmy času k práci určeného, přiraziš vždy v patřičný čas ku své práci a nebudeš muset odhládati s modlitbou svou neb ji docela vynechávati. Dokonalou modlitbou ranní (s nížto dle možnosti denně má býti spojené rozjímání a duchovní čtení) položíš pak nejlepší základ ku spasitelnému užívání celého dne. Bys ale s tím většší horlivostí každodenně stál k modlitbě a práci denní, rozpomeň se každého rána, že je to snad už poslední den tvého života, k němužto sláváš; ještě jen dnes tedy, a budu odměněn, vysvobozen ze vší bídy pozemské; a tak si řekni každého rána, a snáze ponešeš kříž svůj.

„Moffať ty rošťaváš k celému dni blouhému a nejistému, neměba co tě potká, co tě očekává, co ti hrozí za posušení, za nebezpečenslvi duše i těla, křížky rozličné, obtíže, přetážit? Jsať si v nich počneš? Jsať se k čemu máš rozhodnouti? Jsať máš úkol tvůj plniti, abys Bohu se zalíbil? Nebojš se, Pán, jenž tě volá, Dnť i síly bodá; a byť se tě chtěla zmocniti malomyslnost, bojácnost, ouzkořt, mrzutořt, nedbejž na to, rozjímej žiwě swou odpowěď na wolání Páně:

„Páne, ja chciľ cestu prawou mi ukážeš, doufám to pewně.

„A když ti pať tiše sice ale mile w srdci twém přivolá Pán potěšné slowo:

„Bojď, neboť Já budu s tebou, sám ti ukáži cestu,”

pať wěru, kdybyš i pro wíru sw. se měl dáti mučiti, nepochybuj ani dost málo, že útěchou newýslownou budeš naplněn i uprostřed nejwětšého zármutku a nejtěžších křížů. „Já budu s tebou!” ó tedy už ať doráží posušení, ať zuřt nepřátelé, ať sľehajť metly sprawedliwého hněwu Božtého, — „já budu s tebou!” Ať mne nemoc — smrt očekává — „já budu s tebou.”

2. W takowýchto pocitech a spasiťelných oumyslech saháš po modlitbě ku práci, stýkáš se s jinými; tu ledacos uslyšíš, uvidíš, utrpíš; práce tě unawí, lidé ti přetájejť, netrpěliwost se o tě posuší, zlá žádosťiwost se dotírawě ozývá, ty moffať oni této ani oné nepřipušť mřtí w srdci swém, ale pohledni skutečně nebo jen w duchu na sw. kříž u swého křesťáka, nestěžuť si žádnému z lidí, jen Pánu swému si postýškej w slowích:

„Ach jať pracná jest ta cesta k Božímu měřtu!

to tě naučí, zmužíle na ni setrwati, tím wíce, an ti i Pán dořwědčuje:

„Musí tať býti, neb tu cestu sám jsem předeřsal to bť.”

Š když sám Pán to tať chce, nuže, tedy do wšeho se odewzdávám, wšemu se podrobuj, wšedčo se mi líbí, i protiwensťwí a soužení a jakžkoliw kříž; wždyť jest to ob Pána, ob Boha nejľasťawějštího, jenž neľíp wi, co jest mi ku spaseňi, i ta posušení strasťná připoušťtí jen z ľasťky ke mně, abych se w ctnosti upewníľ a uřtálíľ; jest to sice těžké, trapné, amoffať — musí tať býti.

„A kdykoliw se znouwu ozývá netrpěliwost neb omrzelořt, posilniž se, milý příteli! upomínkou ua Pána swého, jenž na tebe hľebí s nebe, jenž tě pozoruje při ľaždě práci, při ľaždém kroku a slowu a pohľedu a pohybu srdce, a rcíž sobě častěji s úplnou odewzdaností do wůľe Boží: „Musí tať býti a. t. d.

3. W tuhém toni boji denním blížť se ti polebne, hľedáš posíľu těľesnou, cítíš wšať spolu i potřebu dušewňi posíľy, woláš proto jaťo z nenadání:

„Kde mám radořt, kde útěchu, posíľu hľedati sobě?

„A jať ti už známo jest, Pán tě zwe k sobě, k swému Božľému Srdci, w náruč swou, slowy nad miru něžňými a potěšňými:

„Bojď w náruč Mou, hľeď kol Srdce Měho se důwěrně wřtí!”

„O tedy s důwěrnou a wroucí modlitbou o polebnách (buď přeb jľblem, nebo po jľble) utíkej se w neľřľadšť náruč Krista Ježíše, posilniž se opět třebas jen křatičťou modlitbou na celé odpoľedni! — Duchowní učitelowé žiwota křesťansťkého nám radí, o polebnách držeti zpyťowání swědomí, tať zwané čásľečné, to jest, zpyťowání se wzhľedem na nejľľawňějšť chybu srdce nasľeho; jaťo jest u jednoho netrpěliwost, u druhého roztržitost w modlitbě, wšřetecnosť očí a pobobně. W tom tedy zpyťowání pouze stran této ouhľawňi chyby se zpyťujeme nestarajíce se prozatím (až teprw wečer) o zpyťowání jiných chyb, abychom tu swou ouhľawňi chybu tím spíš a tím jistěji mohli odľožiti. To wšse se může diti w několika minutách, ano nebudeš k tomu ani žádného zwoľášťňího času potřebowati, naučíš-li se i mezi jľblem duchowně se obířati se swědomím swým; místo kľepů neb řřesťů

zabývej se s Bohem a se svým spasením a jistě dobře pochopíš. Kdybys však musel v tu dobu s něčím jiným se zabývat (slyšnost to však žádá nebo poslušnost neb i k potěšení jiných) a nezbylo ti nikterak času k tomuto zpytování svědomí, neopomeň přece nikdy, aspoň mezi modlitbou u stolu, rozjímání cesty jeruzalémské právě na této stanici:

Kde mám radost, kde útěchu, posilu hledati sobě?

„Pojď v náruč Mlou, hled kol srdce Mého se důvěrně vítí!“

Za jedno je ti právě tohoto rozjímání nejvíce potřeba (útěchy totiž a posily v každodenním křížku tvém), a za druhé jsi tím upozorněn na Božské Srdce Páně, na něj co oud bratrstva máš často, ba ustavičně pamatovati, a i práci svou každodenní Jemu se hledět zalíbíti.

4. Posilněn na těle i na duchu musíš opět do práce, do úřadu, do školy, k hospodářství, k řemeslu, zase tedy mezi lid, zase do prostřed světa zlobivého. Bylo-li ti dopoledne těžko, zachovati ve všem horlivost, trpělivost, mírnost a všední potřebné ctnosti, půjde to nyní, kde už tělo i duch ranní svěžest (čerstvost) více méně ztrácí, tím tíže; právě to posilněné tělo bude se zdráhati sloužiti, a duch nejza už dosti schopen k nabládkě nad tělesnou stránkou bude si přát odpočinku, a podáší se jen dost málo pohodlí a volnosti, bude weta po všem dobrém předsevzetí, pročej tu už častěji zapotřebí bude odpirati, a kdykoliv by se ozvalo choulostivé tělo:

Snad bych si, ač jen na čas, dnes mohl zde odpočítí? ihned přísně, a bez milosrdenství odolati v odpovědi:

„Toho se chraň, setrvej! K předu hled! jinač s cílem se mineš.“

Na této již stanici své každodenní pouti budeš často museti s touto odpovědí se porozbuzovati k wytrvání v horlivosti křesťanské; potušení budou s většou zutivostí dorážeti, zlé náklonnosti, o kterýchž jsi se domýšlel, že už dávno jsou přemoženy, budou se urputně ozývati, duch tvůj při tom návalu vnitních i zevnitřních bojů bude malomyslný, srdce snad se slabne, buď se zformoutí, pocítíš všední tíž hříšného těla a nikde nenajdeš úlevy, nikde pomoci, nikde ti nezasvitne světko duševní útěchy, nikde pomocné ruky, sám a sám se poznáš v křížku svém, už už snad klesá předsevzetí tvé (wytrvati ve všem boji každodenním s horlivostí statečnou) a snad denně donucen budeš zvolati:

„Pane v té tmě opuštěn já hynu!“

Dvšem u lidí nenajdeš žádné pomoci, žádné úlevy, lidé ti ani nemohou pomocné ruky podati ani světkem duševní útěchy stranné tmy tvé rozehnati; ale proč se také na lidi obracuješ? což nemáš mimo lidi nikoho, na kterého by jsi se obrátil? neznáš toho „Otce světél“ (Jak. 1, 17), od něhož jest všeliké dání wýborné a každý dar dokonalý? Tam powznes zraků svých a rukou, tam wzbudíš s srdcem svým a hned se slaw tvůj změní a uslyšíš odpověď na svůj slesk:

Pane v té tmě opuštěn já hynu. „Repraw že h y n e š,

„Buď jen stálý, zmužný, wěrný v trdné té době!“

oč, že ústy i srdcem zvoláš:

Bože já chci! já se ve všem a se vším věnuji Tobě.

5. Nebude se asi myliti máš budíček, milí čtenáři „Školy!“ že u velké většiny lidí, snad u nás všech weskerý život vezdejší v této rozmluvě Krista Ježíše s duší zbojnou na naší cestě Jeruzalémské je naznačen, zvoláš ale v předcházejícím právě obstaraci 4. První část (powolání Boží a odhodlanost k následování Krista) jsme si už vsiďni více méně odbyli — tenkrát kdž jsme se pevně na tom ustanowili, už se vsi horlivostí Bohu sloužiti a své spasení wyhledáwati. V 2. a 3. část pouti své jeruzalémské více méně vsiďni máme odbytu: známe už o b t í ž e života dokonalého, wíme

také už, k čemu jediné máme utěchy a posily hledati. Ale nyní už tak snadně se neobhýbe dálší část našeho putování, teď musíme býti připraveni na to, co v předcházejícím odstavci tohoto článku věrně aš bude vyobrazeno: boj, ustavičný boj snášíme více méně všichni, a to den jak den s nebezpečstvím podlehnouti, aspoň popouštěti, majíce zapotřebí, ustavičně a každou chvíli varování býti (toho se chraň! k předu hleď!), býváme bez pomoci lidské, oblézáni jsouce jediné na pomoc nebeskou; tmy, strážné tmy, časté opouštěnosti duchovní, bouře pokušení, návaly zléh namyšlení se jen střídají v životy našich. Nezbývá nám nic jiného, než těšiti a siliti se slovy Páně:

„Buď jen stálý, zmužný, věrný v trudné té době!“

čili jak Písmo sv. tatáž slova pronáší: „Neboj se nic toho, co trpěti máš . . . buď i věrný až do smrti, a dám tobě korunu života.“ (Zjev. 4 Z. 2, 10.)

Přátelé drazí! buďtež wás často, velmi často na wás wšech, známé i neznámé, v Čechách a na milé Moravě, zpomíná: wibí wás a slyší čisti „Školu B. S. P.“, přebírá wás v soužení wšem welkým a v křížích rozličných: w úradě těžkém a obtížném, w trapné chudbě, w nešťastném manželství, na boleštném lůžku nemocných, u lože umírajících, na hrobech miláčků zesnulých; a tu wšem cítí nedostatek swůj, jednočážděho jak náleží poučiti, potěšiti a posílniti; pročej sahá k modlitbě za wás, zwláště na této slanci cesty své jerusalémské, na kteréž i jemu s wámi se wšemi jest wolati a těšiti se odpowědí Páně:

Pane w té tmě opuštěn já hynu! Neprav že hyněš,

„Buď jen stálý, zmužný, věrný v trudné té době!“

A tu bych wšem zase něco od wás žádal na milou památku: Kdykoliv uwidíte „Školu“ k wám zamítati, kdykoliv ji držeti budete w rukou, zpomeňte si zbožnou modlitbou na buďčka swého. Tímto obapolným swazkem modlitby zůstaneme i na dále, ano nawždy spolu a jeden druhého modlitbou budeme podporowati w tuhém boji života wezdejšího a w tomto putování na wrch dokonalosti, na horu swatého města, Jerusaléma nebeského. Šorliwou za sebe wšpolní modlitbou dostane se nám, doufejmež to silně, na přimluwu nebes Králowny a wšech milých Swatých wzácného daru setrvání w dobrém, a neli bříwe, jistě u wečer našeho života uslyšíme potěšná slova Páně, s nimiž se každodenně u wečer, po dokonané práci denní wšpolně těšíme:

„Doufej synu! nyní už stůj!“

U wečer pravím; wečer nám denně připomíná wečer našeho života: ó jak milý je srdci našemu wečer tichý, po dokonané práci! byt i za dne sebe těžší boj, sebe větší kříž nás byl tížil, tichý wečer se slovy Páně: „Doufej synu! nyní už stůj!“ nás jistě vždy potěší, pakli jsme práci swou denní a wškeré zamětnání, jak jsme si ráno umínili, dokonale a jak náleží plnili; tu už můžeme bezstarostně wolati, jistě Božího zalíbení:

O již cítím, že Bůh jest m ů j!

A bych pak wšelou modlitbou srdce a tělo i duši do ochrany Boží a Matičky Páně poroučíme, pozastawíme se mile ještě u kletáka swého, rozloučíme se po krásném nebi a blaženosti nebeské a w jakémsi poswátném mlčení už ne více wolati ale šeptati si budeme:

Blaženost nebeská

Není už daleká!

A takto, w těch nejbláznějších pocitech, w těch nejsvětějších myšlenkách o Bohu a nebi a o swatých nebeských na lůžko se kladouce, přebíráme si bez bázně a beže strachu tu dobu, až nás po smrti položí jiní do lůžka poswátného blíž věrného Pastýře, a už ani

šleptati nebudeme ale již jen v duchu rozjímati a pak v milém spánku sníti budeme o poslední části pouti naší Jeruzalémské:

D již patřím
Svatým bratřím!
Mysl jest blažena,
Dusše jest spasena!

Uho u večer, pravil jsem, u večer našeho života, po dokonané práci celého našeho života, až na loži smrtelném naposled se wyznámati budeme z hříchů celého života, až poslední dosáhneme rozhrěšení, uslyšíme spolu s tímto rozhrěšením i potřebné slovo Páně:

Doufej synu! nyní už stůj!
a když nám naposled podá věrný služba Páně na posílněnou na tu dalekou cestu, do věčnosti Tělo Páně a my Je v umírajícím srdci budeme objímati a požívati, ó pak ucítíme pravdu slov potřebných:

D již cítím, že Bůh jest můj!
Dusše naše při našem na věky usnutí wesele zapěje:

Blaženost nebeská
Není už daleká!

obhýdeme si, jak u Bohu doufáme, svůj očísllec brzy, ó brzy, anděl strážce nás brzy z něho wyswobodí a přivede do sw. města Jeruzaléma, swatí nebesští nám přijdou všick, zvoláme naposled jak jsme byli každé noci na zemi před usnutím zvyklí činiti:

D již patřím
Svatým bratřím!
Mysl jest blažena
Dusše jest spasena!

A už na vždy a na věky budeme Boha požívati a s tůry andělskými a se všemi wywolenými denně zpíwati nebeský chwalozpěw, o kterémž na světě sotwa we snách tušení jsme měli, chwalozpěw, jímžto rozmluwa Páně s duší věrnou na cestě jeruzalémské končí, a s nímžto se všem do modlitby poroučí za živa i po smrti „duchovní bubiceť“, chwalozpěw pravím nebeský:

Wiktoria!
Alleluja!

Nerouhej se!

Minulého roku, 1869, asi v měsíci srpnu byl jsem večer v 6 hodin náhle přichozím mužem požádán, abych k těžce nemocnému zavítal.

„Račte, velebný Pane,“ pravil muž ten, „zavítati k těžce nemocnému v ulici T . . . , čís. 16 v prvním poschodí, ne však s Pánem Bohem, nýbrž pouze, aby mu poslední pomazání uděleno bylo; jesti bohužel už z polovice na věčnost.“

„Proč pak,“ odvětil já, „nezavolał jste mne dříve?“

„Nejsem já domácí,“ odpověděl cizinec, „milerád bych byl tak učinil, ale nic netušil jsem o nebezpečí takovém; teprva nyní, navštívil jej spatřil jsem hrozný obrat nemoci. Domácí pro přílišný žel o nic takměř nedbají.“

Ihned já s ministrantem cestou nejbližší chváłal krokem kvapným. Vstoupiv

do pokoje, kdež nemocný ležel, — ach, co spatřily zraky moje? — Postavu na posteli sáhodlouhou, vyzáblou, více mrtvému, než živému se podobající — oči v sloup, ústa siná, ruce, nohy bez vlády, celé tělo jak led studené, čelo úzkostným zarosené potem; — už jazyk jeho nemluvil, ucho slova mého neslyšelo; — už mne nepoznával, už nebyl s to, ani pouhým pokynutím na jevo dáti zkroušenost a litost srdce svého.

Já kvapem — požadovalof toho nebezpečí — konal posvátné obřady církevní, jen aby ještě ubohý zúčastěn byl milosti svátostní, modlitby církve matky pečlivé. Dokonav obřady posvátné, a stručné dav napomenutí vůkol stojícím v hoři pohříženým, opustil jsem nemocného, bych k jiné odebral se práci, pln jsa hoře nad nedbalostí manželky nemocného a dcery jeho dospělé.

Sotva uplynulo půl hodiny, už zavzníval truchlý hlas umíráčka. I tázali se lidé: „Kdo pak umřel?“ i zněla odpověď: „Zámečník N. N. v T . . . é ulici.“

I zavítal ten třetí, a sprovázel jsem mrtvolu jeho na hrobitov posvátný.

„Kdo však byl muž ten cizý, jenž tak náhle a nenadále musel svět ten opustiti a před soudnou stolicí Soudce věčného se odebrati?“ často přemýšlel jsem, maje útrpnost s osudem jeho.

„Zámečník na zdejším nádraží zaměstnaný,“ četná zněla odpověď.

„Ale kdo mnedle byl on? Věrný křesťan, zbožný katolík, ctnostný člověk? — Pak, myslel jsem si, byla smrt jeho náhlá sice, ale nebyla nenadálá; jen smrt nenadálá jesti hrozným dopuštěním božím.“

Teprva o týden později mně popráno bylo, o zámečníku tom nějaké dopídití se zprávy.

Jakýsi muž zbožný, v záležitostech ke mně příšedší, náhodou jal se vykládati mně o zámečnicku neznámém. „On byl se mnou v téže dílni na nádraží zdejším asi po dva měsíce. Já jsem kovářem, on byl zámečníkem. On ubohý patřil mezi ty, kteříž rádi mluví a slyší všelicos, jen nic od Bohu a svatém náboženství Jeho, a nic jiného nevědí, leč nějaký vtíp na svatou víru, nebo církev a její služebníky, biskupy a kněze katolické. Bylo-li něco rouhavého někým pronešeno, pak on byl první, an do hlučného dal se chechtu, a druhým, třetím vtípem ostřejším i sebe i společníky své bavil. Nic nebylo mu pak dosti svatého ani velebného. I na největší tajemství naší svaté víry měl pohotově hojnost vtípů rouhavých. — Tak asi 14 dnů před úmrtím svým, když ještě ani netušil, jak brzy od Boha, jemuž se tak často rouhával, bude povolán na věčnost, aby tam přísný vydal počet z vládarství svého, opět řeč svou s obvyklou šikovností obrátil na katolické náboženství. I padaly vtípy všech ostatních rouhavější, i duněla dílna od chechtu hlučného více, než od rán pádného kladiva kovářského. — Já, jsa plný hoře, z počátku mlčel, nechtěje ho popouzeti; když ale nešetřeno ani toho největšího Tajemství svaté víry naší, nejsvětější Svátosti oltární jakožto potěchy a posily všech věrných umírajících, pak nemoha déle toho snést, obrátil jsem se klidně k zámečnicku se rouhajícímu řka: „Bratře milý, co pak mluvíš? Nebojíš se Boha? — Ať jen Bůh tě nepotrestá! Možná, že bys rád někdy dal se toutou nejvelebnější Svátostí zaopatřiti na posteli smrtelné!“ — Avšak pohřichu, smích opravdu dábelský a slova hrozná, jež opakovati mně nemožno, byla odpověď na bratrské napomenutí mé. Já uděšený a zkormoucený mlčel jsem, modle se: „Bože, odpusť jemu, nevíš, co činí!“

„A eihle, v krátce onemocněl, a trest Boží jej zastíhl. Snad by byl rád, ubíraje se na věčnost před Boha svého, jemuž se přecasto rouhával, se vyzpovídal a Boha ve svatém Tajemství skrytého přijal, ale Bůh milosti té jemu neudělil!“

„O jaká hrůza, velebný Pane, dojala mne, uslyšev o úmrtí jeho, nelze mně ani vysloviti!“

Milý čtenáři, z události té v městě P. na Moravě roku 1869 budiž tobě patrné, že „Bůh není náhliv, ale pamětliv“, — že Bůh „dlouho shovívá, ale pak do živého ranívá.“

A. G.

Blahé účinky B. Srdce Páně.

Jistý duchovní zpráve z Bavorska píše: „Již po nějaký čas jsem postonával, tu z pátku na sobotu před nedělí smrtnou popadla mne prudká zimice, následkem čehož jsem velice zeslábl; přede ale sloužil jsem mši svatou, navštívil i školu, poněvadž bolesti se poněkud umírnily.

V sobotu jsem se dříve než obyčejně odebral na odpočinek, doufaje, že počerstvujícím spánkem dostatečných sil pro budoucí neděli nabudu. Než ale jak jsem se sklamal! Unaven zdřímnul jsem až do 11. hodiny; tu ale zbudila mne veliká bolest dilem v lici, dílem v krku, tak že jsem nemohl políkat, ani hlavou hýbat, k tomu opět prudká zimice. Ještě ale bylo něco jiného, co mne trápilo totiž: měl jsem tu neděli dvakrát kázati a zpovídati.

Byli dvě hodiny po půlnoci a bolesti nepopouštěly; tu obrátím zraků svých na obraz Božského Srdce naproti lůžku na malém oltáři stojící, kde také světlo hořelo; i napadla mi myšlénka, bych se k tomuto zdroji všech milostí obrátil a jej o pomoc prosil! I učinil jsem tak spolu slíbiv, pakli budu sto, tu neděli bez překážky zpovídati a po dvakrát kázati, že co nejdříve na poděkování odsloužím mši svatou ke cti B. S. P. J.

I byl jsem vyslyšen, bolesti poznenáhla ustaly; o půl 4 mohl jsem z lůžka vstati, o 5. hod. do zpovědnice se odebrati a 3 hodiny zpovídat a pak oboje kázání přednésti.

Hned následující úterek sloužil jsem onu slíbenou mši sv., doporučil tělo i duši nejsvětějšímu Srdci s prosbou, bych ještě dlouho k jeho cti a k blahu nesmrtelných duší mohl působit. O by tyto řádky něčím prospěly, by Srdce nejsvětější vždy více bylo poznáváno, milováno a oslavováno!

Jak horlivý ctitel nejsvětějšího Srdce umírá. Za času, kdy sv. Tomáš z Villanovy svět leskem své svatosti ozařoval, stal se v Salamance v klášteře Augustinském, jehožto představeným s vrchu jmenovaný svatý byl, následující dojemný příběh.

Mezi podřízenými tohoto svatého nacházel se též jistý bratr laik jmenem Didakus, který vždy věrně zachovával klášterní pravidla, v pokání a v horoucí pobožnosti k přehořkému umučení Páně se [sestaral. Mohlo se mu jakékoliv zamešknání uložit, přede nikdy se nevzdal častého přijímání sv. svátostí, duchovní samoty a nábožných rozjímání. Pro své stáří byl později od mnohých povinností, jakých mu jeho neduživost vykonávati nedovolovala, osvobozen. S radostí přál mu představený pokoje, an bez toho byl dlouhý čas neohlížeje se na své zdraví pilně pracoval a vždy věrně všechny povinnosti a služby řádové zachovával.

Že mu nyní popřáno bylo ulehčení v pracích tělesných, zdvojnásobil tedy

svá duchovní cvičení, ale s obzvláštní horlivostí oddal se modlitbě; jen tenkrát usta-
 l se modlití, kdy byl nucen jíti s ostatními do jídelny aneb kdy se k 3 až 4hodinnému
 spánku uložil. Každého dne byl všem sv. mším, kterým jen mohl, přítomen; při
 první, ku které též posluhoval, přijímal skutečně nejsvětější Svátost; při ostatních při-
 jímal duchovním způsobem. Od nešpor až do večera navštěvoval jisté oltáře a obrazy
 v klášteře, ku kterým obzvláštní úctu měl. Na noc odebral se do své komůrky a
 větší díl noci ztrávil na kolenou před obrazem Ukřížovaného, od kterého se mu také
 zvláštních milostí dostalo. Sv. Tomáš, převor toho kláštera, konaje jednou dle svého
 obyčeje před kuropěním obhlídku, pozoroval skulinou ve dveřích onoho bratra jasné
 světlo. I obávaje se, že snad usnul, aniž by byl světlo zhasnul, volal naň, aby ote-
 vřel. Poznav hlas svého představeného, vstal ihned poslušný bratr od své modlitby
 a otevřel, ale v tom okamžiku také světlo zmizelo. Převor prohledav všechny koutky
 komůrky a nenaleznuv aniž lampy aniž co jiného, od čehož mohlo to světlo přichá-
 zeti, pravil nedaje na sobě ničeho znáti: „Lehni si, milý bratře, jest již pozdě, jsi již
 stářím sešlý, jest ti tedy odpočinutí třeba.“ Ráno pak se dotazoval převor klášterního
 hospodáře (prokuratora), jestli vydává bratru Didakovi každé soboty olej, jako ostat-
 ním. Odpověď zněla: „Bratr Didakus si pro žádný olej nechodí.“ Tu tedy se tázal
 sv. Tomáš též sakristána, zda-li mu nedává tento snad oleje aneb pozůstalé kousky
 svíček. „Nikoliv, odpověděl sakristan, nikdy jsem mu takového něco nedal aniž jsem kdy
 pozoroval, že by si byl sám ten nejmenší kousek svíčky vzal.“ V následující noci
 pozoroval opět sv. Tomáš v komůrce tohoto bratra ono jasné světlo, vkročiv ale tam,
 opět zmizelo. Tu přikázal Didakovi, aby mu co představenému řekl, odkud to světlo,
 které vlastníma očima pozoroval, pochází; spolu ale přislíbil, že se o tom nikomu ne-
 zmíní. Nyní byl Didakus nucen vyjeviti, jaké milosti se mu od Božského Srdce Je-
 žíšova dostalo. „Můj otče, pravil, rána v boku na obraze našeho milého Spasitele jest
 to, z které ono světlo pochází, a jakým Pán někdy, aniž bych si toho zasloužil, mou
 komůrku osvětluje a to, aby mne poučil, jakým světlem se skvíti budou ti v nebi,
 kteří Jej zde na světě vroucně milují a Jemu věrně slouží.“ Tak obdařil Bůh tohoto
 zbožného bratra svou návštěvou a ty samé rány, které Božskému mistru bolest a smrt
 způsobily, jakož i rána Božského Srdce byly jeho věrnému služebníku pramenem ži-
 vota, útěchy a slávy. To se ukázalo zvlášť při jeho smrti. Když již pro nebe byl
 zralý, dostavila se prudká zimice, z čehož poznal, že ho Bůh chce povolati k sobě.
 V nemoci své mluvil s navštěvujícími ho bratry o božských věcech s takovou vý-
 mluvností, že všichni velice pohnuti byli a předc byl jen pouhým laikem, který sotva
 čísti uměl. Svátosti umírajících přijal s velikou zbožností, jaká se jen od tak svatě
 žijícího muže očekávati dala a kdy se doba jeho skonání přiblížila, přijav poslední
 pomazání, prosil, aby se mu jeho hrobní šat na lůžko položil. Uslyšev hlas zvonku
 znamení dávající k obědu pravil k bratřím u něho se nacházejícím: „Můžete nyní
 odejít do jídelny, moji bratři a otcové a pak opět přijít, nyní mi nic neschází.“ Po-
 něvadž ale ti to nechťeli jej samotného nechati, prosil jej snažně, by se pro něho ne-
 obtěžovali a s Pánem Bohem se do jídelny odebrali, tak že konečně přání jeho vy-
 hověli. Samoten nyní bez vší lidské pomoci vstal, oblekl se do černého oděvu a vrhna
 se před křížem na kolena, ruce na oltář k soukromné pobožnosti vystavený položiv, vy-
 pustil ducha. Zůstal na kolenou klečeti s pozdvíženou hlavou, oči na kříž upřené s
 libým výrazem na tváři, jakého za živobytí nemíval. Když se klášterní bratři po jídle
 vrátili, podivili se, vidouce jej oblečeného na kolenou klečeti a domnívající se, že
 ještě žije a v modlitbu pohřížen jest, nechťeli jej z ní vytrhovati. Pozorující ale, že

se nehýbe, přistoupili blíže a našli jej mrtvého. Ihned to oznámili převorovi, a celý konvent se sešel, aby všichni viděli zázraky Boží a velebili milosrdenství, jaké prokázal služebník svému v hodině smrti. Pak odnesli mrtvé tělo do kostela, aby se obyčejné obřady za mrtvé vykonaly a aby se mrtvé tělo pochovalo. O jak sladce, jak tiše umírá ten, kdo Srdce Ježíše věrně a vroucně miluje a Jemu se docela s duší i s tělem věnuje.

(Dle „Sendbote.“)

D r o b n o s t i.

Umrličí hlava aneb nepokojné svědomí. Před lety sedával před ústavem zaopatřovacím jistého města stařec se svíslou hlavou, složenýma rukama, zraky své neustále k zemi upíraje.

Tak sedával celé hodiny, jen opětné utírání slzí, jaké mu po lících kanuly, a vzdychání dokazovalo, že ještě žije. Spoluobytelé toho ústavu pokusili se častěji jej do nějaké rozprávky zapřást; než ale vše bylo marné; na otázky jim ani neodpovídal a společnosti jejich, kde mohl, se vyhýbal. Nestarali se tedy později o něho, ponechajíce jej jeho trudnomyslnosti. Tak se mohl nyní bez překážky svými trudnými myšlenkami tak dlouho zabývat, až jakýsi vnitřní pud jej přinutil, do domu se odebrat.

Jednoho dne seděl opět na svém obyčejném místě zamyšlen, tu se ale něco přihodilo, co jej najednou z dumání vytrhlo. Ulicí onou běžel pes nesa umrlčí hlavu a přiběhnuv až k starci položil hlavu před nohy jeho a utekl. Stařec zaražen pozoroval chvíli umrlčinu, kývnul hlavou a patrně dojat pravil: „Ano, ano! přicházíš konečně — dobře! hned půjdu za tebou!“ Pak vstal a potáčeje se ubíral se do své komůrky a ráno byl nalezen co mrtvola.

Zajisté každý ze čtenářů se tázati bude, co asi starci tomuto scházelo? Dokud byl živ, nikdo se toho nedopátral, po jeho smrti pak rozličnými okolnostmi přišlo na jevo, že v mládí svém z prchlivosti dopustil se vraždy. Činil sice po celé své živobyti za tento zločin tuhé pokání; však nepokojného svědomí se nemohl zbavit. Neustále měl zavražděného před očima a ona umrlčí hlava jej tak poděsila, že následkem leknutí zemřel. Blaze mu, pakli tam na onom světě pokoje našel, jakéhož se mu zde téměř po celé živobyti nedostávalo.

Dobré svědomí činí člověka blaženým a spokojeným i v největších pohromách, nevyslovná jsou však muka zlého svědomí.

Milodary pro sv. Otce během tohoto roku redakci zaslané (11 zl. v stát. a 2 zl. 1 kr. tol. v stříbře) odevzdány byly 20. října t. r. J, Ex. nunciovi apost. ve Vidni.

Snažná prosba. Zbožné čtenáře a údy apoštolátu modlitby uctivě prosíme, by právě v tomto měsíci horlivě Boha vzývali na úmysl, mezi ostatními několikrát vřaděn: „A by jistý dobrý ústav (který mnoho potu a slzí stál) jistě řeholi zachován byl.“ Modlitba společná jestiž prostředek nyní již poslední ale i nejlepší v trapné té záležitosti.

Redakce.